

EUROOPA
OMBUDSMAN

AASTAARUANNE 2003

© Euroopa Ombudsman 2004

Kõik õigused kaitstud.

Kasutamine on lubatud koos allikale viitamisega hariduslikel ja mittekaubanduslikel eesmärkidel.

Autoriõigused fotodele kuuluvad Euroopa Ombudsmanile, kui pole märgitud teisiti.

Aruande täistekst on avaldatud internetileheküljel:
<http://www.euro-ombudsman.eu.int/report/et/default.htm>

Täitmise kokkuvõte

9

TÄITMISE KOKKUVÕTE

1 Sissejuhatus

17

SISSEJUHATUS

2 Kaebused ombudsmanile

23

KAEBUSED OMBUDSMANILE

3 Uurimise põhjal tehtud otsused

35

UURIMISE PÕHJAL
TEHTUD OTSUSED

4 Suhted teiste Euroopa Liidu
institutsioonidega

199

SUHTED TEISTE EUROOPA
LIIDU INSTITUTSIOONIDEGA

5 Suhted ombudsmanide ja teiste sarnaste
institutsioonidega

207

SUHTED OMBUDSMANIDE JA TEISTE
SARNASTE INSTITUTSIOONIDEGA

6 Avalikud suhted

217

AVALIKUD SUHTED

Lisad

251

LISAD

EUROOPA OMBUDSMAN

P. NIKIFOROS DIAMANDOUROS

Hr Pat Cox
President
Euroopa Parlament
Rue Wiertz
B-1047 Brüssel

Strasbourg, 19. aprill 2004

Härra president

Vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 195 lõikele 1 ja ombudsmani ülesannete täitmist reguleeriva korra ja üldtingimuste kohta käiva Euroopa Parlamendi otsuse artikli 3 lõikele 8 esitan ma käesolevaga oma aruande 2003. aasta kohta.

Lugupidamisega

P. Nikiforos Diamandouros

	Täitmise Kokkuvõte	9
1	Sissejuhatus	17
2	Kaebused Ombudsmanile	23
	2.1 OMBUDSMANI TÖÖ ÕIGUSLIK ALUS	26
	2.2 EUROOPA OMBUDSMANI PÄDEVUS	26
	2.2.1 "Halduslik omavoli"	27
	2.2.2 Hea haldustava eeskiri	27
	2.3 KAEBUSTE MENETLUSSE VÕTMINE	28
	2.4 UURIMISE ALUSED	29
	2.5 KAEBUSTE ANALÜÜS	30
	2.6 SOOVITUS PÖÖRDUDA TEISTE ASUTUSTE POOLE JA EDASISAATMINE	30
	2.7 OMBUDSMANI ÕIGUS TEOSTADA UURIMIST	31
	2.7.1 Tunnistajate ülekuulamine	31
	2.7.2 Dokumentide kontrollimine	32
	2.8 OMBUDSMANI ALUSTATUD UURIMISED JA NENDE TULEMUSED	32
	2.8.1 Kaebuse põhjal alustatud uurimised	32
	2.8.2 Kokkulepped ja hüvitis	33
	2.8.3 Kriitilised märkused, soovituste projektid ja eriettekan­ded	33
	2.8.4 Omal algatusel alustatud uurimised	33
	2.8.5 Uurimiste analüüs	34
3	Uurimise põhjal tehtud otsused	35
	3.1 JUHTUMID, MILLE PUHUL HALDUSOMAVOLI EI TUVASTATUD	37
	3.1.1 Euroopa Parlament	37
	VÄIDETAV TEENISTUSVALMIDUSE PUUDUMINE TÖÖKONKURSIL.....	37
	3.1.2 Euroopa Liidu Nõukogu	39
	JUURDEPÄÄS EUROOPA KONVENDI PÄEVAKORDADELE JA PROTOKOLLIDELE	39

3.1.3 Euroopa Komisjon	41
LIFE-PROGRAMM: KOMISJONI KEELDUMINE PROJEKTI RAHASTAMISE LÕPULEVIIMISEST	41
KÜSIMUSTE TÜHISTAMINE JA VÄIDETAV KONKURSITEATE TINGIMUSTE EIRAMINE.....	46
VÄIDETAV KEELELINE DISKRIMINEERIMINE.....	49
KOSOVO ÜRO VALITSUSE "EL SAMBA" STAATUS	52
TÖÖKONKURSSIDEL OSALEJATE REISI- JA ELAMISKULUD	54
VÄIDETAV DISKRIMINEERIMINE TUUMAINSPEKTORI HINDAMISEL	56
AVALIKU JUURDEPÄÄSU KORDUSTAOTLUSE RAHULDAMISEST KEELDUMINE ARTIKKEL 226 MENETLUSES	59
VÄIDETAV KAUDNE VANUSELINE DISKRIMINEERIMINE AVALIKUL KONKURSIL.....	66
KOMISJONI KEELDUMINE JUURDEPÄÄSU VÕIMALDAMISEST LIIKMESRIIKIDE ESITATUD DOKUMENTIDELE.....	68
LIIKMESRIIGIST LÄHETATUD EKSPERDI AMETIKOHALE ESITATUD TAOTLUSE KÄSITLEMINE EUROOPA KOMISJONI POOLT	69
JUURDEPÄÄS KOMISJONI POOLT KORRALDATUD KONKURSSIDE HINNATUD EKSAITÖÖDELE.....	73
3.1.4 Euroopa Keskpank	75
JUURDEPÄÄS EURO PANGATÄHTEDE VARUSID NING LIIKUMIST PUUDUTAVALE STATISTIKALE	75
3.1.5 Euroopa Kontrollikoda	80
KONTROLLIKODA HEASTAB DOKUMENTIDELE JUURDEPÄÄSU EESKIRJADE RAKENDAMATA JÄTMISE	80
3.1.6 Euroopa konvent	82
JUURDEPÄÄS EUROOPA KONVENDI PÄEVAKORDADELE JA PROTOKOLLIDELE	82
3.1.7 Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF)	88
ASJAKOHASE UURIMISE VÄIDETAV TEGEMATAJÄTMINE	88
3.1.8 Euroopa Ülesehitusamet	91
NÕUSTAMISTEENUS EUROOPA ÜLESEHITUSAMETILE	91
3.2 INSTITUTSIOONIDE POOLT LAHENDATUD JUHTUMID	95
3.2.1 Euroopa Parlament	95
TÕLKETÖÖDELE TEHTUD HINNAPAKKUMISTE TAGASILÜKKAMISE VÄIDETAV PÕHJENDAMATAJÄTMINE	95
JUURDEPÄÄS AVALIKU KONKURSI EKSAITÖÖDELE	98
3.2.2 Euroopa Komisjon	100
AIDS-IGA SEOTUD PROJEKTIDELE MÄÄRATUD ABIRAHADE HILINENUD VÄLJAMAKSMINE	100
LEPINGUJÄRGSILT SAADA OLEVA SUMMA MAKSMINE	101
UURIMISPROJEKTILE MÄÄRATUD RAHA VÄIDETAV MAKSMATAJÄTMINE	103
3.2.3 Euroopa Kontrollikoda	105
VÄIDETAV INFORMATSIOONI PUUDUMINE KONTROLLIKOJA POOLT KORRALDATUD KONKURSIST VÄLJAARVAMISE PÕHJUSTE KOHTA	105
3.2.4 Euroopa Komisjon ja kontrollikoda	107
KOMISJON NÕUSTUB LÕPPMAKSE TEGEMISEGA.....	107
3.3 OMBUDSMANI POOLT SAAVUTATUD KOKKULEPPED	112
TOETUSE MAKSMATAJÄTMINE HOOLIMATA SUULISEST KOKKULEPPEST.....	112
KOMISJON NÕUSTUS MAKSMATA ENDISELE ABIAMETNIKULE KOMPENSATSIOONI.....	116
PÄRAST OMBUDSMANI ETTEPANEKUT JÕUDA RAHUMEELSELE KOKKULEPPELE NÕUSTUS KOMISJON ANDMA AJAKIRJANIKULE TEAVET.....	119
3.4 JUHTUMID, MILLE MENETLEMINE LÕPETATI OMBUDSMANI KRIITILISE MÄRKUSEGA	125
3.4.1 Euroopa Parlament	125
KOHUSTUSE OLLA VIISAKAS TÄITMATAJÄTMINE	125

3.4.2 Euroopa Liidu Nõukogu	129
JURDEPÄÄS DOKUMENTIDELE.....	129
NÕUKOGU KOHUSTUS TAGADA, ET EUROOPA LIIDU POLITSEIMISSIOON SARAJEVOS AUSTAKS PÕHIÕIGUSI.....	135
3.4.3 Euroopa Komisjon	139
EBAÕIGE TEABE ANDMINE PAKKUMISMENETLUSES.....	139
INFOÜHISKONNA TEHNOLOOGIATE PROGRAMMI TOIMIMINE.....	144
VÄIDETAV OTSUSTAMATUS RIKKUMIST PUUDUTAVA KAEBUSE OSAS (ARTIKKEL 226 EÜ).....	145
DISKRIMINEERIV KLAUSEL KONKURSITATES.....	148
KOMISJONI VASTUOLULINE LÄHENEMINE HÜLJESTE KOHTA LÄBIVIIDUD UURINGULE.....	152
VÄIDETAV VASTAMATA JÄTMINE PAKKUMISTINGIMUSI KÄSITLEVATELE KÜSIMUSTELE.....	158
3.4.4 Majandus- ja sotsiaalkomitee	162
VÄIDE, ET KAEBUSE ESITAJA ANDIS TÖÖLEVÕTMISKONKURSI RAAMES "VÄÄRINFORMATSIOONI".....	162
3.4.5 Euroopa Pettustevastane Amet	166
AJAKIRJANIKU VASTU ESITATUD PÕHJENDAMATUD VÄITED ALTKÄEMAKSU ANDMISE KOHTA.....	166
3.5 INSTITUTSIOONI POOLT VASTUVÕETUD SOOVITUSTE EELNÕUD	168
3.5.1 Euroopa Liidu Nõukogu	168
NÕUKOGU LUBAB OSALISE JURDEPÄÄSU TÖÖRÜHMA AASTAARUANNETELE.....	168
NÕUKOGU LUBAB JURDEPÄÄSU KANDIDAATIDE HINNATUD EKSAMITÖÖDELE.....	169
3.5.2 Euroopa Komisjon	174
KOMISJONI KOHUSTUS EDENDADA HEAD HALDUSTAVA EUROOPA KOOLIDES.....	174
DISKRIMINEERIMINE KODAKONDSUSE ALUSEL TELEKOMMUNIKATSIOONIFIRMA POOLT JA EL KONKURENTSISEADUS.....	180
3.6 PÄRAST ERIETTEKANNET LÕPETATUD JUHTUMID	186
3.6.1 Euroopa Parlament	186
EUROOPA PARLAMENT NÕUSTUB AVALDAMA TÖÖLEVÕTUKONKURSID EDUKALT LÄBINUD KANDIDAATIDE NIMED.....	186
3.6.2 Euroopa Liidu Nõukogu	186
JURDEPÄÄS NÕUKOGU DOKUMENTIDELE, SEALHULGAS ÕIGUSTALITUSE ARVAMUSTELE.....	186
3.7 OMBUDSMANI POOLT OMAL ALGATUSEL ALUSTATUD MENETLUSED	192
VÕIMALIKUD ÕIGUSKAITSEVAHENDID PAKKUMISMENETLUSTES.....	192
ELEKTRONILINE REGISTREERIMINE TÖÖLEVÕTU KONKURSILE – KAEBUS LÄBIRÄÄKIJARIIGI KODANIKULT.....	196
3.8 JÄRELEPÄRIMINE PIIRKONDLIKULT OMBUDSMANILT	198
ÜHENDUSE ÕIGUSAKTID, MIS PUUDUTAVAD SCLEROSIS MULTIPLEX'I PÕDEVATE INIMESTE REHABILITATSIOONI.....	198
4 Suhted teiste euroopa liidu institutsioonidega	199
4.1 EUROOPA PARLAMENT	201
4.2 EUROOPA KOMISJON	203
4.3 EUROOPA KONVENT	204
4.4 EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS	205
4.5 EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS	205

4.6	EUROOPA KONTROLLIKODA	205
4.7	EUROOPA INVESTEERIMISPANK	205
4.8	EUROOPA ÜHENDUSTE AMETLIKE VÄLJAANNETE TALITUS	206
5	Suhted ombudsmanide ja teiste sarnaste institutsioonidega	207
5.1	SUHTED EUROOPA LIIDU RIIKLIKE, REGIONAALSETE JA KOHALIKE OMBUDSMANIDEGA	209
5.2	SIDEAMETNIKE VÕRGUSTIK	213
5.3	SUHTED RIIKLIKE OMBUDSMANIDEGA LIITUVATES RIIKIDES	214
6	Avalikud suhted	217
6.1	AASTA TIPPSÜNDMUSED	219
6.2	KONVERENTSID JA NÕUPIDAMISED	224
6.3	MUUD SÜNDMUSED	240
6.4	SUHTED MEEDIAGA	242
6.5	ONLINE – SUHTLEMINE	248
	Lisad	251
A	EUROOPA OMBUDSMANI 2003. AASTA TÖÖD KAJASTAV STATISTIKA	253
B	OMBUDSMANI EELARVE	261
C	PERSONAL	263
D	OTSUSTE LOEND	266
E	EUROOPA OMBUDSMANI VALIMINE	271

Täitmise Kokkuvõte

1 Sissejuhatus

2 Kaebused Ombudsmanile

3 Uurimise põhjal tehtud otsused

4 Suhted teiste Euroopa Liidu institutsioonidega

5 Suhted ombudsmanide ja teiste sarnaste institutsioonidega

6 Avalikud suhted

Lisad

Euroopa Ombudsmani üheksas aastaaruanne Euroopa Parlamendile annab ülevaate ombudsmani tegevusest 2003. aastal.

See on esimene P. Nikiforos Diamandourose esitatud aastaaruanne pärast tema valimist Euroopa Parlamendi poolt Euroopa Ombudsmaniks 15. jaanuaril 2003, pärast Euroopa esimese ombudsmani Jacob Södermani otsust pensionilejäämise kohta. Hr Diamandouros asus ametisse 1. aprillil 2003 ja seega kajastab käesolev aruanne hr Södermani tööd 1. jaanuarist kuni 31. märtsini ning hr Diamandourose tööd 1. aprillist kuni 2003. a lõpuni.

ARUANDE ÜLESEHITUS

Aruanne koosneb kuuest peatükist ja viiest lisast. Esimene peatükk on ombudsmani isiklik sissejuhatus, milles ta avaldab tänu oma eelkäijale, annab ülevaate aasta põhilistest tegevustest ja saavutustest ning selgitab oma eesmärged.

Teine peatükk kirjeldab ombudsmani menetlusi kaebuste analüüsimisel ja uurimiste läbi viimisel ning annab ülevaate 2003. aastal käsitletud kaebustest.

Kolmas peatükk, aruande mahukaim osa, sisaldab valikut ombudsmani algatatud uurimistele järgnenud otsustest. Peatükk koosneb peamiselt kaebuste kohta tehtud otsustest, mis on järjestatud esmalt otsuse või tulemuse tüübi ja seejärel asjassepuutuva institutsiooni või asutuse alusel. Ombudsmani poolt omal initsiatiivil algatatud uurimistele järgnenud otsuseid ja liikmesriikide ombudsmanide päringuid käsitletakse eraldi.

Neljas peatükk puudutab suhtlemist Euroopa Liidu teiste institutsioonidega, samuti ombudsmani osalemist vaatljana Euroopa Tulevikukonvendis.

Viies peatükk käsitleb Euroopa ombudsmani sidemeid riiklike, piirkondlike ja kohalike ombudsmanide kogukonnaga Euroopas, nii praegustes kui tulevastes liikmesriikides.

Kuues peatükk käsitleb teabe- ja kommunikatsioonialast tegevust. See peatükk on jaotatud viieks osaks, andes ülevaate aasta tippsündmustest, konverentsidest ja kohtumistest praegustes ning tulevastes liikmesriikides, muudest üritustest nagu loengud külalisrühmadele, suhted meediaga ning online-kommunikatsioon.

Lisa A sisaldab statistikat Euroopa Ombudsmani 2003. a töö kohta. Lisades B ja C esitletakse detaile nii Ombudsmani eelarve ja personali kohta. Lisa D indekseerib kolmandas peatükis sisalduvad otsused kaasuste järjekorranumbrite, teemade ning väidetava haldusliku omavoli juhu tüübi alusel. Lisa E sisaldab teavet ombudsmani valimise protsessist.

SÜNOPSIS

Euroopa Ombudsmani missioon

Euroopa Ombudsmani Büroo loodi Maastrichti lepinguga Euroopa Liidu kodakondsuse ühe osana. Ombudsman uurib kaebusi haldusliku omavoli juhtude kohta ühenduse institutsioonide või asutuste tegevuses, välja on arvatud Euroopa Kohus ja esimese astme kohus, kui need tegutsevad õigusemõistjana. Euroopa Parlamendi heakskiidul on ombudsman määratlenud haldusliku omavoli juhu mõiste viisil, mis eeldab inimõiguste austamist, õigusriigi põhimõtete ja hea haldustava järgimist.

Lisaks füüsiliste- ja juriidiliste isikute ning ühenduste kaebustele vastamisele algatab ombudsman uurimisi omal initsiatiivil ning teavitab kodanikke nende õigustest ja sellest, kuidas neid õigusi kasutada.

Kaebused ja uurimised 2003. aastal

Laekunud kaebuste koguarv 2003. aastal oli 2436, 10% enam kui eelmisel aastal, seda osaliselt tänu tehtud jõupingutustele kodanike nende õigustest teavitamisel. Ligi pooled kaebused saadeti ombudsmanile elektroonilisel teel, kas elektronkirjaga või täites vastava kaebusevormi ombudsmani veebilehel.

Peaaegu 70% juhtudest sai ombudsman kaebuse esitajat aidata, algatades antud küsimuses uurimise, suunates selle pädevale asutusele või andes nõu, kelle poole probleemi kiireks ja tõhusaks lahendamiseks pöörduda.

Aasta jooksul algatati kokku 253 uut uurimist. Samuti tegeles ombudsman suure hulga teabenõuetega, millest 2538 esitati elektronkirja teel.

Ombudsmani uurimiste tulemused

Ombudsman lõpetas 180 juhtumi uurimise otsuse tegemisega. Aastaruande kolmas peatükk sisaldab valikut neist otsustest, näitlikustades uurimiste ulatust teemade, tulemuse, asjasse puutuvate institutsioonide või asutuste alusel. Praktilistel põhjustel on otsused aruandesse lisatud ainult juhul, kui need sisaldavad uusi õiguslaseid tulemusi, ombudsmani pädevust või menetlustesse puutuvat uut materjali või on tuvastatud fakte, millel on üldisem tähtsus või tähendus. Kõik ombudsmani otsused, välja arvatud üksikud konfidentsiaalsed juhud, mille puhul pole võimalik tagada piisavat anonüümsust, avaldatakse ombudsmani veebilehel (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) kaebuse esitamise keeles ja inglise keeles.

Haldusliku omavoli juhtu ei tuvastatud

Ombudsmani poolt läbi viidud uurimine ei tuvastanud halduslikku omavoli juhtu 87 juhtumi puhul. Selline tulemus pole aga mitte alati kaebuse esitaja jaoks negatiivne, sest kaebaja saab kasulikke infot asjaga seotud institutsiooni või asutuse poolt antud täielikust selgitusest nende tegevuse kohta. Näiteks:

- Kaebuse esitaja, kes küsis nõukogult juurdepääsu Euroopa Konvendi dokumentidele, leppis selgitusega, et nõukogu valduses nimetatud dokumente pole. Kaebuse esitaja arvates oli kasulik, et nõukogu selgitas oma institutsioonilist suhet konvendiga. Veelgi enam, kaebus viis Euroopa Konvendi presiidiumi päevakordade ja protokollide avaldamiseni Euroopa Konvendi veebilehel koheselt peale töö lõpetamist (1795/2002/IJH).
- Kontrollikoda tunnistas, et kaebuse esitaja nõuet dokumentide saamiseks ei käsitletud juurdepääsu reeglitele vastavalt. Kontrollikoda kohustus andma kaebuse esitajale vajalikku üksikasjalikku teavet ja hindama teabenõuet vastavalt eeskirjadele (1117/2003GG).
- Kaebuse esitaja juhtis Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) tähelepanu väidetavatele ebakõladele EL rahastatud projektis. OLAF viis läbi juurdluse, kuid ei teavitanud selle tulemustest kaebuse esitajat, kes seetõttu esitas kaebuse ombudsmanile. OLAF teavitas kaebuse esitajat juurdluse tulemustest ombudsmani poolt läbi viidava uurimise käigus (1625/2002/IJH).

Institutsioonide poolt lahendatud juhud

Ombudsmani teostatud uurimine lõppes 48 korral juhtumi lahendamisega institutsiooni või asutuse poolt kaebajat täielikult rahuldaval moel. Näiteks:

- Stockholmi Ülikooli poolt ombudsmanile esitatud kaebuse tulemusena tegi Euroopa Komisjon uurimisprojekti osas seni saamata lõppmakse, vabandas viivituse põhjustamise eest ja nõustus maksuma viivist. Ühtlasi kinnitas komisjon ombudsmanile, et viivituse põhjustanud finantsmenetlus toimib nüüd rahuldavalt (1173/2003/(TN)IJH).
- Alltöövõtjale maksti tema poolt tehtud töö eest pärast ombudsmani sekkumist asjas. Euroopa Komisjon selgitas, et ta ei saanud maksta projekti kaasatud peatöövõtjale probleemide tõttu tolle esitatud lõpparuandes. Kohe, kui peatöövõtja esitas parandatud lõpparuande, tegi

komisjon lõppmakse. Seejärel maksis peatöövõtja alltöövõtjale, kes tänas ombudsmani tema abi eest (1960/2002/JMA).

Sõbralikud lahendid

Ombudsmani eristab kohtust võimalus vahendamiseks, mis võib lõppkokkuvõttes viia mõlemaid pooli rahuldava positiivse tulemuseni. Kui Euroopa Ombudsman tuvastab haldusliku omavoli juhu, püüdleb ta võimalusel sõbraliku lahendi poole. See seisneb niteks soovitusel andmises, et asjassepuutuv institutsioon peaks ilma otseselt oma vastutust tunnistamata pakkuma kaebuse esitajale hüvitist või looma pretседendi.

Ehkki seitse ettepanekut sõbraliku lahendi saavutamiseks olid 2003 aasta lõpul veel kaalumisel, jõuti aasta jooksul neljal juhul kokkuleppele. Sealhulgas:

- Juhtum, mille puhul Euroopa Komisjon nõustus maksma erandkorras täiendavat ex gratia hüvitist kaebuse esitajale, ehkki komisjoni arvates puudus tal selleks õiguslik kohustus. Kaebuse esitaja töötas institutsioonis ja väitis, et komisjon ei maksnud talle täies mahus ette nähtud sekretäritoetust, mille saamiseks ta oli õigustatud (1166/2002/(SM)IJH).
- Juhtum, milles Euroopa Komisjon nõustus ümber vaatama oma otsuse taotleda ühelt Saksa ühingult viimasele eraldatud 37 000 euro suuruse abiraha tagasimaksmist. Komisjon väljendas lõpliku kohtuvälise lahenduse kontekstis oma valmidust nõudest loobuda juhul, kui ühing näitab, et esitatud vahendeid on kasutatud projekti lõpptulemuste üldistes huvides. Ühing jäi seisukohale, et temapoolset lepingurikkumist aset ei leidnud, kuid võttis arvesse, et sõbralik lahend kaebuse osas on põhjendatud (0548/2002/GG).

Kriitilised märkused

Kui sõbralik lahend pole võimalik, võib ombudsman juhtumi sulgeda kriitilise märkusega või teha soovitusettepaneku. Kriitilist märkust kasutatakse, kui haldusliku omavoli juhul ei paista olevat üldiseid järelemeid, kui asjassepuutuval institutsioonil pole enam võimalik midagi ette võtta selle kõrvaldamiseks ja kui ombudsman ei pea vajalikuks mingeid järgnevaid samme. Aasta jooksul tehti kriitilisi märkusi 20 korral. Näiteks:

- Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) avaldas pressiteate väidetava pistiseandmise kohta, mis oli üldsusele arusaadavalt suunatud teadlikult ühe konkreetse ajakirjaniku vastu. Ajakirjanik esitas kaebuse ombudsmanile, kes jõudis seisukohale, et OLAF käitus ebakorrektselt, kuna piisavaid tõendeid süüdistusteks avalikkusele kättesaadavaks tehtud ei olnud. Ombudsman otsustas, et kriitiline märkus võiks olla kaebuse esitajale sobivaks hüvituseks (1840/2002/GG).
- Kaebuse esitaja leping Euroopa Liidu politseiüksusega Sarajevos lõpetati väidetava üleastumise tõttu. Ombudsman asus seisukohale, et õigusriigi põhimõtete ja põhiõiguste tagamine üksuse tegevuses oli nõukogu vastutusalas. Kaebuse esitaja põhiõigusi rikuti, sest talle ei antud võimalust väljendada oma seisukohta juhtumi asjaolude kohta. Kuna leping lõpetati enam kui aasta tagasi, ei olnud enam kohane teha ettepanekut sõbralikuks lahendiks ja ombudsman sulges kaasuse kriitilise märkusega (1200/2003/OV).
- Ombudsman kritiseeris Euroopa Parlamendi avalikkusega peenetundelise suhtlemise nõude mittetäitmise pärast. Kriitika põhines elektronkirjal, mis saadeti vastuseks järelepärimisele hankeutsete kohta. Kaebuse esitaja väitel oli elektronkirja toon sobimatu ja jättis mulje ülbest käitumisest (1565/2002/GG).

Soovitusettepanekud

Kui haldusliku omavoli juhud on eriti tõsised või üldiste järeldemitega või kui asjassepuutuval institutsioonil on veel võimalik haldusliku omavoli juhte kõrvaldada, teeb ombudsman soovitusettepaneku. Asjassepuutuv institutsioon või asutus peab esitama ombudsmanile üksikasjaliku arvamuse kolme kuu jooksul.

2003. aastal tehti üheksa uut soovitusettepanekut. Samal ajal, kui neist nelja tulemus polnud aasta lõpuks veel teada, aktsepteerisid asjassepuutuvad institutsioonid kolme ettepanekut ja veel kahte, mis olid tehtud 2002. aastal. Näiteks:

- Kaebuse esitajal ei õnnestunud läbida kirjalikku testi nõukogu korraldatud konkursil. Kuna nõukogu ei võimaldanud tal tutvuda oma eksamitööga, pöördus ta ombudsmani poole. Uurimise järel tegi ombudsman soovitusettepaneku juurdepääsu võimaldamiseks, millega nõukogu nõustus. See asetas nõukogu samasse olukorda komisjoni ja parlamendiga, mis nõustusid vastavalt 1999. ja 2000. aastal võimaldama kandidaatidel tutvuda nende eksamitöödega (2097/2002/GG).

Omaalgatuslikud uurimised

Aasta jooksul lõppesid kaks omaalgatuslikku uurimist positiivsete tulemustega:

- Euroopa Personalivaliku Amet (EPSO) muutis oma otsust Küprose kodaniku väljaarvamise kohta töölevärbamiskonkursilt pärast kaebust tehniliste probleemide üle elektroonilise registreerimise süsteemis. Ombudsman avas sellest asjas omaalgatusliku uurimise, kuna kaebuse esitaja polnud Euroopa Liidu kodanik ega alaline elanik (OI/4/2003/ADB).
- Euroopa Komisjon nõustus uue menetluse kasutusele võtmisega kõrvalejätud pakkujate kiireks teavitamiseks hankemenetluse käigus ja mõistliku viivitusega enne lepingu allakirjutamist. See on vajalik, andmaks pakkujatele aega otsuse langetamise põhjuste uurimiseks ja otsuse vaidlustamiseks kohtumenetluses. Uut menetlust on üldjoontes kirjeldatud komisjoni 3. juuli 2003. a teatises. Ombudsman võttis arvesse, et uus menetlus järgib Euroopa Kohtu pretsedendiõigust, ja soovitas komisjonil järjekindlalt teavitada ebaedukaid pakkujaid nende õigusest otsus vaidlustada (OI/2/2002/IJH).

2003. a algatati viis omaalgatuslikku uurimist, neist neli olid veel aasta lõpul menetluses. Kaks uurimist põhinevad kaebustel, mis viitasid süstemaatilise probleemi võimalikkusele. Esimene neist puudutab sisemist kaebuste lahendamise süsteemi, mis rakendub liikmesriikidest komisjoni juurde suunatud rahvuslikele ekspertidele. Teine puudutab komisjoni tegevust hea haldustava edendamiseks Euroopa Koolides.

Kolmas omaalgatuslik uurimine võimaliku süstemaatilise probleemi üle puudutab puuetega inimeste integratsiooni, iseäranis komisjoni poolt juurutatud meetmeid tagamaks, et puuetega inimesi ei diskrimineeritaks nende suhetes institutsiooniga.

Suhted teiste Euroopa Liidu institutsioonide ja asutustega

Positiivsete tulemuste saavutamiseks on ombudsman arendanud konstruktiivseid tööalaseid suhteid EL institutsioonide ja asutustega. 2003. aastal kohtus ombudsman kaheksa institutsiooni liikmete ja ametnikega, sealhulgas parlamendi, kohtu, Euroopa Investeeringuspanga ning kontrollikoja presidentidega, Euroopa Komisjoni liikmete kolleegiumiga ja komisjoni peadirektoritega. Nendel kohtumistel rõhutas ombudsman, et tema roll hõlmab vahendamist ja sõbralikud lahendid on positiivseks tulemuseks nii kaebuse esitajale endale kui asjassepuutuva institutsioonile või asutusele.

Institutsioonide ja asutuste aktiivne koostöö on samuti hädavajalik tagamaks, et igaühte, kellel võiks olla põhjus esitada kaebus ombudsmanile, teavitataks tema õigusest nii toimida ja sellest, kuidas seda õigust rakendada. Komisjon reageeris positiivselt ombudsmani ettepanekule suurendada teabe andmist abirahade ja toetuste taotlejatele ja saajatele alates neist, kelle suhtes rakendub viimane teatis¹.

Ombudsmanil on lähedane ja tõhus tööalane suhe Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjoniga, sealhulgas viiakse vajaduse korral läbi kaasuste vastastikuse üle andmise toimingut. Samuti soovib ombudsman sageli kaebuse esitajale suunata petitsioon Euroopa Parlamendile, eriti kui kaebuse esitaja soovib muutust Euroopa õiguses või poliitikas.

¹ Teatis, mis käsitleb ettepanekut praegu komisjoni haldusautonoomia või institutsiooniliste eelisõiguste alusel kaetud abirahade alusakti kohta (K(2003)274 (lõplik)).

Ombudsman osales aktiivselt Euroopa Tulevikukonvendis eesmärgiga tagada Euroopa põhiseadusliku lepingu projektis kodanike õiguste asetamine keskele kohale. Oma ametiaja jooksul põhjendas hr Söderman edukalt põhiõiguste harta lisamist põhiseadusliku leppe projekti ja nii tema kui hr Diamandouros rõhusid ombudsmani ning teiste kohtuväliste võimaluste selgesõnalisele tunnustamisele. Ehkki 2003. aastal lõppeesmärki ei saavutatud, peab ombudsman seda jätkuvalt olulise prioriteetsusega teemaks ja jätkab visalt oma pingutusi selle lisamiseks põhiseaduse lõppteksti.

Koostöö ombudsmanidega üle kogu Euroopa

Euroopa Ombudsman teeb koostööd Euroopa ombudsmanide ja samalaadsete institutsioonide laia võrgustikuga. Võrgustik katab praegu 90 bürood 30 riigis, hõlmates neid Euroopa Liidus riiklikul ja regionaalsel tasemel ning riiklikul tasemel ELi kandidaatriikides, Norras ja Islandil.

Võrgustikusisene koostöö puudutab nii kaebuste menetlemist kui kodanike teavitamist. Paljud kaebuste esitajad pöörduvad Euroopa Ombudsmani poole, kui neil on probleeme riiklike, regionaalsete või kohalike ametivõimudega. Ehkki need kaebused ei ole Euroopa Ombudsmani pädevuses, saab paljudel juhtudel pakkuda tõhusat abi vastava riigi ombudsman. Euroopa Ombudsman suunab võimaluse korral sellised juhtumid otse edasi riiklikule ja regionaalsele ombudsmanile või annab kaebuse esitajale asjakohast nõu. Võrgustikus olevad ombudsmanid teavitavad kodanikke ka nende Euroopa õigusel põhinevatest õigustest ja sellest, kuidas neid õigusi kasutada ning kaitsta.

2003. a hoogustus koostöö liikmesriikide riiklike ja regionaalsete ombudsmanide ning kandidaatriikide riiklike ombudsmanidega. EL liikmesriikide riiklike ombudsmanide ja samalaadsete institutsioonide 4. seminar teemal "Ombudsmanid ning õiguste kaitse Euroopa Liidus" leidis Euroopa Ombudsmani ja Kreeka Ombudsmani poolt korraldatuna aset aprillis Ateenas. Euroopa Parlamendi esindas petitsioonikomisjoni president Vitaliano Gemelli. EL regionaalsete ombudsmanide ja sarnaste institutsioonide 4. kohtumine, millel Euroopa Ombudsmani ametkond osales, toimus aprillis Valencias toetatuna Sindic de Greuges de Valencia (regionaalne ombudsman) poolt. Arutatud teemade hulgas olid Euroopa tulevikuga, sisserände ja varjupaigaga ning keskkonnakaitsega seotud küsimused. Mais sai Euroopa Ombudsman kokku kandidaatriikide riiklike ombudsmanidega, osaledes Varssavis Poola Ombudsmani Andrzej Zolli korraldatud konverentsil. Kohtumine toimus teemal "Ombudsman ja Euroopa Liidu õigus".

Euroopa Ombudsmani võrgustikku kuuluvad ka kontaktametnikud, kes on nimetatud iga riikliku ombudsmani poolt ja on võrgustiku teiste liikmete jaoks esimesteks isikuteks, kelle poole pöörduda. 2003. a detsembris said kontaktametnikud kokku koosolekul Strasbourg'is, et pidada nõu teemal "Euroopa teave, nõuanne ja õigus kõigi jaoks". See oli esimene selline kohtumine 2004. aastal liiduga liituva kümne riigi kontaktametnike kaasamiseks.

Koosolekutevahelisel ajal toimib võrgustik Euroopa Ombudsmani kolme kommunikatsioonialgatuse kaudu: European Ombudsmen - Newsletter, kaks korda aastas üllitatavat trükist antakse välja üheskoos Rahvusvahelise Ombudsmani Instituudi Euroopa Regiooniga; Ombudsman Daily News, Euroopa Ombudsmani poolt virtuaalselt toodetav elektrooniline uudisteteenistus ja interaktiivne Internet Summit

Jõudmine kodanikeni

Ombudsmani töö põhiosa on teavitada kodanike nende õigustest, kaasa arvatud õigusest esitada kaebus Euroopa Ombudsmanile. 2003. a mai lõpul teatas ombudsman oma kavatsusest külastada enne liidu laienemist 1. mail 2004 kõiki kümnet liituvat riiki ja nii paljusid liikmesriike kui võimalik. 2003. a lõpuks oli ombudsman külastanud ühtteist praegust ja viit tulevast liikmesriiki, kohtudes kõrgete ametiisikutega ning tutvustades oma tööd valitsusväliste organisatsioonidele, kaubanduskodadele, üliõpilastele, ajakirjanikele ja teistele huvitatud kodanikele. Koostöö riiklike ombudsmani ametitega asjassepuutuvates riikides, samuti Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjonide esindustega andis olulise panuse nende visiitide õnnestumisse.

Ombudsman ja tema töötajad osalesid 2003. a ühtekokku 80 konverentsil, kohtumisel ning töörühmas üle kogu liidu tänu kutsetele regionaalsetelt ametitelt, huvigruppidele, Euroopa institutsioonidelt, ülikoolidelt ja valitsusvälistelt organisatsioonidelt. Need kohtumised võimaldasid esitleda ombudsmani tööd ühtviisi nii võimalikele kaebuste esitajatele kui huvitatud kodanikele.

Materjali Euroopa Ombudsmani töö kohta levitati aasta jooksul laialdaselt, eriti Euroopa Parlamendi korraldatud lahtiste uste päevadel maikuus. Teave on tehtud samuti kättesaadavaks ombudsmani veebilehel, kuhu riputatakse korrapäraselt üles otsused, pressiteated, statistika ja ombudsmani kommunikatsioonitegevuse detailid.

Ombudsman jätkas konstruktiivsete tööalaste suhete arendamist meediaga, viies läbi kuus pressikohtumist ja kaheksa pressikonverentsi oma töö selgitamiseks ning näitlikustamiseks. Ühtekokku 45 ajakirjanikku intervjuerisid ombudsmani nii Strasbourg'is ja Brüsselis, kui ka ametlike visiitide raames liikmesriikidesse ning liituvatesse riikidesse. Pressiteateid avaldati keskmiselt iga seitsme tööpäeva tagant, pöörates tähelepanu ombudsmani otsustele ja kommunikatiivsetele tegevustele. Ajakirjanike teabenõudeid ombudsmani töö kohta menetleti viivitamatult kogu aasta vältel.

Sisearengud

Aasta jooksul tegi ombudsman tõhusaid ettevalmistusi laienemiseks, et olla alates 1. maist 2004 valmis 25 liikmesriigi kodanike tõhusaks teenimiseks 21 lepingukeeles.

2002. aastal vastu võetud mitmeaastane eelarvekava näeb ette seoses laienemisega uute ametikohtade järk-järgulist loomist aastatel 2003-2005. Ametikohtade arv ombudsmani arengukava kohaselt kasvas 27-lt 2002. aastal 31-ni 2003. aastal, eelarvepädevate organite poolt 2003. a detsembris vastu võetud 2004. a eelarves on ette nähtud suurenemine 38-ni.

Aasta jooksul alustati ameti struktuuri ümbervaatamist ja selle inimressurssidega katmist. Samuti on ombudsman pannud aluse infotehnoloogia infrastruktuuri ja kaebuste andmebaasi märkimisväärsele parandamisele. Need algatused on võetud ette, et võimaldada ametil reageerida kaebuste arvu oodatavale suurenemisele ja parandada kodanikele osutatava teenuse kvaliteeti ning tõhusust.

Täitmise Kokkuvõte

1 Sissejuhatus

2 Kaebused ombudsmanile

3 Uurimise põhjal tehtud otsused

4 Suhted teiste Euroopa Liidu institutsioonidega

5 Suhted ombudsmanide ja teiste sarnaste institutsioonidega

6 Avalikud suhted

Lisad

2003. aasta oli Euroopa ombudsmani kantselei jaoks põnev aasta. Saabunud kaebuste hulk kasvas märkimisväärselt ning seda osalt pideva püüdluse tõttu teavitada kodanikke nende õigustest. Me tihendasime koostööd kõikide Euroopa ombudsmanide vahel, aidates tagada kodanike muredele kohase lahenduse. Ning me alustasime lõppettevalmistusi Euroopa Liidu laienemiseks. Ombudsman osales aktiivselt Euroopa tuleviku konvendid, et tagada kodanike õigustele keske koha andmine Euroopa põhiseaduse eelnõus.

Ja muidugi vahetus 2003. aasta aprillis, esimese Euroopa ombudsmani Jacob Södermani ametist lahkumise järel, institutsiooni juht. Tahaksin Euroopa kodanike nimel Jacob Södermanile tema rohkete saavutuste eest austust avaldada. Tema saavutustest tähtsaim on Euroopa ombudsmani institutsiooni loomine ja selle kiire areng tema aruka juhtimise all tõhusaks ning lugupeetud institutsiooniks, mis suudab süstemaatilisel ja edukalt edendada avatust, vastutust ning head haldustava. Oma seitsme ja poole aastase ametiaja jooksul aitas Jacob Söderman rohkem kui 11 000 kodanikul õigust jalule seada, kas siis otseselt nende kaebusi lahendades või neile nõu andes, kuhu nad peaksid pöörduma. Tema soovitusel, ettekanded ja märkused Euroopa Liidu institutsioonidele viisid oluliste reformideni, mis parandasid oluliselt kodanikele pakutavate teenuste kvaliteeti. Ma püüan jätkuvalt vastata tema saavutuste tõttu tekkinud suurtele ootustele.

Minu prioriteedid Euroopa ombudsmanina

Kui ma 2002. aasta novembris kandidaadina Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjoni ette astusin, määratlesin ma peamised sihid, millele ma valituks osutumise korral oma energia suunaksin. Alates minu ametisse asumisest 2003. aasta aprillis olen ma nende ideede põhjal välja töötanud tegevuskava, millel on kolm peamist eesmärki:

Ombudsmani kantselei töö tõhustamine

Iga ombudsmani kantselei peaks kõigepealt tagama, et kõik kodanikud, kes ombudsmani poole pöörduvad, saaksid õigeaegset ja kohast abi või nõuandeid. 2003. aastal suurenes kaebusega Euroopa ombudsmani poole pöördunud inimeste hulk 10% võrra. Peaaegu 70%-l neist juhtudest suutsime me kaebuse esitajaid aidata, kas siis uurimise alustamisega, kaebuse edasisaatmisega pädevale asutusele või kaebuse esitajatele nõu andmisega, kuhu nad peaksid oma probleemile kiire ja tõhusa lahenduse leidmiseks pöörduma.

Sellised tulemused on võimalikud vaid siis, kui ombudsman säilitab konstruktiivsed töösuhted institutsioonide ja asutustega, mille vastu kaebusi esitatakse. 2003. aastal näitasid Euroopa institutsioonid üles jätkuvat tahet lahendada kaebusi, millele ombudsman nende tähelepanu juhtis, pakkusid ise välja lahendusi või nõustusid ombudsmani soovitustega ja viisid neid ellu. Kogu aasta vältel kohtusin ma teiste institutsioonide liikmete ja ametnikega, kaasa arvatud volinike kolleegiumiga, parlamendi, kohtu ja kontrollikoja presidentidega, aga ka komisjoni peadirektoriga, et selgitada oma ootusi ja vajaduse korral juhtida tähelepanu valdkondadele, mis vajavad parandamist.

Mind julgustab see, et need kohtumised aitasid parandada arusaamist ombudsmani kaksikrollist - esiteks väljastpoolse halduse sõltumatu kontrollijana ja teiseks lepitusmenetluse käivitajana. Viimatinimetatud rolli lähem tutvustamine on aidanud näidata EL institutsioonidele ombudsmaniga süstemaatilise koostöö tegemise kasulikkust. Ma kaldun arvama, et institutsioonid mõistavad järjest paremini kaebuste põhjuste kõrvaldamise kahekordset kasu: kaob ära võimalus, et tulevikus samas küsimuses kaebusi saabuks ning institutsioonid saavad kontrollida oma võimet kohaselt reageerida nende tegevusega seotud haldusliku omavoli juhtumitele. Nõukogu näitas seda suundumust 2003. aastal selgelt, suurendades minu soovitusel kohaselt oma töölevõtukorra läbipaistvust.

Pidades silmas Euroopa Liidu laienemist ja ombudsmani kohustust teenida kodanikke võimalikult tõhusalt, tehti kogu 2003. aasta jooksul põhjalikke ettevalmistusi nii meie kantselei kui selle personalistruktuuri täiustamiseks. Need muutused võimaldavad ombudsmanil paremini valmis olla väljakutseks teenida 25 liikmesriigi kodanikke 21 keeles alates 1. maist 2004. Mul on rõõm teatada, et 2003. aasta lõpuks oli meie kantselei tööle võtnud või tööle võtmas kõiki selle väljakutsega toimetulekuks vajaminevaid õigusametnikke, haldustöötajaid ja praktikante. Samuti kandis ombudsman hoolt oma infotehnoloogiainfrastruktuuri ja andmebaasi uuendamise eest, et võimaldada oma kantseleil reageerida eeldatavalt suurenevale töömahule.

Õigusriigi, hea haldustava ja inimõigustest kinnipidamise edendamine

Euroopa ombudsmanil on võtmeroll liidu demokraatlikkuse tugevdamisel. Selle ülesande täitmiseks peab Euroopa ombudsman õigusriigi ja hea haldustava kõrval, mida traditsiooniliselt peetakse ombudsmani peamisteks tegevusvaldkondadeks, enam tähelepanu pöörama inimõiguste kaitsele. Selline uus rõhuasetus on kooskõlas rahvusvaheliste suundumustega, mis kajastuvad muuhulgas inimõiguste selges lisamises Soome (1999) ja Norra (2003) ombudsmanide pädevusse, ning mille ühes oma hiljutises avakõnes märkis ära ka Rahvusvahelise Ombudsmanide Instituudi esimees. See tähendab ka liidu seni suurimast ja ambitsioonikaimast laienemisest tõenäoliselt tulenevate uute nõudmist ja väljakutsete tunnistamist. Nende väljakutsetega tegelema hakates võib ombudsman kasutusele võtta kaksikstrateegia: ta võib reageerida saadud kaebustele, aga ka ennetavat tööd teha, kasutades selleks oma õigust alustada omal algatusel uurimist. Võimalus alustada uurimist omal algatusel on äärmiselt kasulik, eriti võimalike süstemaatiliste probleemide kõrvaldamiseks, mis nähtuvad mingi konkreetse asjaoluga seotud kaebuste rohkusest. 2003. aasta sügisel alustasin ma kolme sellist uurimist, millest üks käsitles puuetega inimeste integreerimist Euroopa Komisjoni poolt.

Ent ombudsmani ennetav roll ei piirdu ainult sellega. Ombudsmanil lasub kohustus kasutada tema käsutuses olevaid vahendeid nii, et kodanikud tunneksid oma õigusi ja neile kättesaadavaid abinõusid, tagamaks sellistest õigustest kinnipidamist. See on kodanikele võimupädevuse andmise võtmeks, mis muudab elavaks tegelikkuseks Euroopa Liidu kodaniku õigused. Kõigi 2003. aastal liikmesriikidesse ja ühinevatesse riikidesse tehtud visiitide käigus pidas ombudsman avalikke loenguid, andis meediaintervjuusid ja jagas teabematerjali, et teavitada kodanikke nende õigustest ja sellest, kuidas neid kõige paremini kasutada.

Lisaks tegi ombudsman ennetavat tööd, et tagada kodanike asetamine Euroopa konvendi arutelude keskmesse. Hr Södermanil õnnestus saavutada põhiõiguste harta sissekirjutamine põhiseaduse lepingu eelnõusse ja nii tema kui mina nõudsimel tungivald selles tekstis ombudsmani ja muude kohtuväliste õiguskaitsevahendite rolli sõnaselget tunnistamist. Kuigi viimatinimetatud eesmärk 2003. aastal ei teostunud, pean ma seda jätkuvalt väga oluliseks ja jätkan oma jõupingutusi nimetatud printsiibi kaasamiseks põhiseaduse lõppteksti.

Liikmesriikide ja regioonide ombudsmanid pakuvad tõhusaid õiguskaitsevahendeid kodanikele, kelle õigusi rikutakse. Sel moel on neil võtmeroll liidu õigusest igakülgse kinnipidamise tagamisel siseriiklikes haldusasutustes. Selle eesmärgi saavutamisel on ülima tähtsusega tihe koostöö Euroopa ombudsmani ja liikmesriikide ombudsmanide vahel. 2003. aastal paranes selline koostöö veelgi. Aprillis kohtusid Euroopa Liidu liikmesriikide ombudsmanid riiklikul tasemel Ateenas ja regionaalsel tasemel Valencias. Mais pidasid kandidaatriikide riiklikud ombudsmanid samasuguse kohtumise Varssavis ja see oli viimane selline kohtumine enne laienemist. 2003. aasta detsembris kogunesid 26 riigi riiklike ombudsmanide kantseleide kontaktametnikud kohtumisele Strasbourg'i. Kõik neli kohtumist aitasid suurendada osalejate teadmisi liidu õigusest ja võimaldasid kolleegidel oma kogemusi ja parimat tava jagada. Samuti olid need oluliseks täienduseks kantseleidevahelisele igapäevasele teabevahetusele, mis on tagatud Euroopa ombudsmani kolme teabelevialase algatuse kaudu, milleks on European Ombudsmen – Newsletter (Infobülletään Euroopa Ombudsmanid), kaks korda aastas ilmuv trükk, mida annab välja Rahvusvahelise Ombudsmanide Instituudi Euroopa regioon, Ombudsman Daily News (Ombudsmani Päevauudised), elektrooniline uudisteteenus, mida pakub Euroopa ombudsman, ja interaktiivne internetifoorum. Internetifoorum on kõikidele Euroopa ombudsmanidele ja nende personalile kättesaadav vahend, mis võimaldab neil arutada ühist huvi pakkuvaid küsimusi, jagada dokumente ja esitada oma kolleegidele päringuid.

Jõudmine liidu kõigi kodanikeni – nii uute kui vanadeni

Kolmest prioriteedist, mis ma ametisse asudes püstitasin, pannakse ehk kõige enam tähele ombudsmani tegevust teabe jagamisel ja kodanikeni jõudmisel. Mai lõpus teatasin ma, et mul on enne ühinemispäeva kavas külastada kõiki kümmet ühinevat riiki ja nii paljusid liikmesriike kui võimalik, et teavitada kodanikke nende õigustest, kaasa arvatud õigusest esitada kaebus Euroopa ombudsmanile. Kuus nädalat hiljem alustasin ma teabetuuri esimest etappi ning aasta lõpuks olin ma oma sõnumit edastanud Iirimaast läänes kuni Eestini idas ja Soomest põhjas kuni Maltani lõunas, olles külastanud kokku 16 riiki – 11 praegust ja 5 tulevast liikmesmaad.

Nagu kõigis ombudsmanide kantseleides, ei kuulu ka Euroopa ombudsmanile saadetud kaebustest suur osa tema pädevusse. Euroopa ombudsmani puhul on see mõnevõrra paratamatu, sest ainult väikesel osal Euroopa Liidu kodanikest on vaja otseselt kokku puutuda liidu institutsioonide ja asutustega, millega ombudsmani pädevus piirdub. Arvestades ühinevate riikide kodanike suuri ootusi liidu suhtes, võib ombudsmani pädevus laieneda. Seda silmas pidades püüdsin ma suurendada oma kantselei jõupingutusi, teavitamaks ombudsmani teenuste potentsiaalseid kasutajaid.

Üks moodus, mida ma selle saavutamiseks kasutasin, oli koostöö institutsioonide ja asutuste endiga. Ma tegin Euroopa Komisjonile ettepaneku, et too võiks toetuste ja subsideerimiste taotlejaid ja saajaid süstemaatiliselt teavitada võimalusest esitada Euroopa ombudsmanile kaebusi haldusliku omavoli kohta. Komisjon reageeris sellele soovitusel positiivselt ja lubas astuda samme minu ettepaneku rakendamiseks. Pärast selle ettepaneku vastuvõtmist lisandub samasugune säte liidu institutsioonide ja asutuste töökonkurssidel osalevate kodanike suhtes.

Samavõrra entusiastlikult olen ma tegelenud sellega, et teavitada võimalikke kaebuste esitajaid seminaridel, kohtumistel ja konverentsidel tehtud pöördumistes. Valitsusvälised organisatsioonid, kaubanduskojad, akadeemilise maailma õigus- ja avaliku halduse osakonnad ning teised huvigrupid on andnud mulle võimaluse oma tööd tutvustada ja on omakorda edastanud selle teabe oma liikmetele. Ma loodan, et sedaviisi saavad kodanikud ja organisatsioonid, kellel on probleeme EL haldusega, järjest teadlikumaks ombudsmani pakutavatest teenustest.

Kokkuvõte

Kokkuvõttes oli 2003. aasta Euroopa ombudsmani institutsiooni jaoks üleminekuaasta. Ma usun, et nüüd on rajatud tugev alus, mis võimaldab sellel institutsioonil loomis- ja varase arengu järgust, mille juhtimisega mu eelkäija väljapaistvalt toime tuli, üle minna perioodi, milles konsolideerimine on ühendatud kasvuga. Selles liidu arengu kriitilises pöördepunktis peaks ombudsman pidevalt otsima uusi mooduseid kodanike teenimiseks, nende teavitamiseks nende õigustest ja neile antud õiguste kasutamise edendamiseks, õigusriigi suurema austamise, haldusliku omavoli juhtudega süstemaatilise võitlemise ja inimõiguste valvsa kaitsmise kaudu.

Ma ei alahinda eelseisvat ülesannet, kuid ootan selle väljakutsega tegelemist täis energiat ja entusiasmi ning täielikult mõistes sellega kaasnevat rasket koormat ja vastutust. Olen pidevalt teadlik sellest, et ombudsmanil lasub mitte ainult seaduslik, vaid ka moraalne kohustus teenida kodanikke ja aidata sellega kaasa demokraatia kvaliteedi paranemisele arenevas Euroopa Liidus.

P. Nikiforos Diamandouros

Täitmise kokkuvõte

1 Sissejuhatus

2 Kaebused ombudsmanile

3 Uurimise põhjal tehtud otsused

4 Suhted teiste Euroopa Liidu
institutsioonidega

5 Suhted ombudsmanide ja teiste sarnaste
institutsioonidega

6 Avalikud suhted

Lisad

Euroopa ombudsmani kõige olulisem ülesanne on tegeleda haldusliku omavoliga ühenduse institutsioonide ja asutuste, välja arvatud õigusemõistjana tegutseva Euroopa Kohtu ja esimese astme kohtu tegevuses. Võimalikud haldusliku omavoli juhud jõuavad ombudsmani vaatevälja peamiselt läbi Euroopa kodanike esitatud kaebuste. Lisaks võib ombudsman alustada uurimisi omal algatusel.

Iga Euroopa kodanik või liikmesriigis elav mittekodanik võib esitada ombudsmanile kaebuse. Kaebusi võivad esitada ka ettevõtted, ühingud ja muud asutused, mille registrijärgne asukoht on liidus. Ombudsmanile võib kaebusi esitada kas otse või Euroopa Parlamendi liikme kaudu.

Ombudsman püüab tagada, et kõik, kellel võib olla põhjust kaebuse esitamiseks, teaksid nii oma õigusest seda teha ja kui ka viisist, kuidas seda õigust kasutada. Selle eesmärgi saavutamisel on väga olulised nii ombudsmani sihipärased teavituskampaaniad kui institutsioonide ja asutuste omavaheline koostöö.

Euroopa Komisjon teavitab töökonkurssidel osalejaid, dokumentidele avaliku juurdepääsu taotlejaid ja isikuid, kes pöörduvad komisjoni kui asutamislepingute kaitsja poole, süstemaatiliselt nende õigusest esitada kaebus Euroopa ombudsmanile. Euroopa Komisjoni asepresidendile pr Loyola de PALACIO'le 27. mail 2003. aastal saadetud kirjas soovitas ombudsman, et komisjon võiks kaaluda sellise teabe andmist ka toetuste ja subsidiumide taotlejatele ja saajatele. 27. oktoobri 2003. aasta kirjas teatas pr de PALACIO ombudsmanile, et komisjon on otsustanud astuda samme ombudsmani ettepaneku elluviimiseks alates eritoetustest ja -subsidiumidest, mida käsitleb komisjoni hiljutine teatis.²

Ombudsmanile esitatud kaebuste menetlemine on avalik, kui kaebuse esitaja ei nõua konfidentsiaalsust. On oluline, et ombudsman tegutseks nii avatult kui võimalik, et Euroopa kodanikud saaksid tema tööd jälgida ja mõista ning samuti teistele hea eeskuju andmiseks.

2003. aastal tegeles ombudsman 2611 juhtumiga. Neist 2436 olid uued kaebused, mis saabusid 2003. aastal. 2268 juhul olid kaebuse saatjaiks üksikisikud ja 168 kaebust saabus mittetulundusühingutelt, liitudelt või äriühingutelt. 2002. aastal esitatud kaebuste arv oli 170. Lisaks alustas ombudsman viit uurimist omal algatusel.

Nagu on märgitud ombudsmani 1995. aasta aruandes, on Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjon ja ombudsman kokku leppinud kaebuste ning petitsioonide vastastikuses edastamises kohastel juhtudel. 2003. aastal edastati kuus kaebust kaebuse esitaja nõusolekul Euroopa Parlamendile, kus nendega tegeldakse kui petitsioonidega. Ombudsman soovitas 143 juhul kaebuse esitajatel endil Euroopa Parlamendile petitsioon esitada (vt lisa A, Statistika).

² Teatis seoses ettepanekuga käesoleval ajal komisjoni haldusautonoomia või institutsiooniliste eelisõigustega reguleeritud toetustega seonduvate baasõigusaktide vastuvõtmise kohta (K (2003)274 (lõplik)).

2.1 OMBUDSMANI TÖÖ ÕIGUSLIK ALUS

Ombudsmani tööd tehakse vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklile 195, ombudsmani põhimäärusele³ ja ombudsmani poolt vastavalt nimetatud põhimääruse artiklile 14 vastu võetud rakendussätetele. Rakendussätted ja ombudsmani põhimäärus on ombudsmani veebileheküljel (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) avaldatud kõikides ametlikes keeltes. Ombudsmani kantseleist saab tekste ka paber kandjal.

Rakendussätted käsitlevad ombudsmani kantselei sisest tegevust. Ent selleks, et need moodustaksid kodanikele arusaadava ja kasuliku dokumendi, sisaldavad need ka teiste institutsioonide ja asutustega seotud materjali, mis ombudsmani põhimääruses juba olemas on.

Ombudsmani kantselei tegevuskogemust arvestades võttis ombudsman 8. juulil 2002 vastu uued rakendussätted, mis jõustusid 1. jaanuaril 2003. Uued rakendussätted on ombudsmani veebileheküljel kättesaadavad kõikides ametlikes keeltes. Vastav teade ilmus Euroopa Ühenduste Teatajas 19. oktoobril 2002 (EÜT C 252/24).

2.2 EUROOPA OMBUDSMANI PÄDEVUS

Kõik Euroopa ombudsmanile saadetud kaebused registreeritakse ja nende vastuvõtmise kohta saadetakse teatis. Vastuvõtuteatis teavitab kaebuse esitajat tema kaebuse menetlemise korrast ja sisaldab tema kaebusega tegeleva õigusametniku nime ning telefoninumbrit. Järgmine samm on uurida, kas kaebus kuulub ombudsmani pädevusse.

Ombudsmani pädevus, mis sätestati EÜ asutamislepingu artikliga 195, annab talle õiguse võtta igalt liidu kodanikult või füüsiliselt või juriidiliselt isikult, kes elab või kelle registrijärgne asukoht on liikmesriigis, vastu kaebusi haldusliku omavoli juhtude kohta ühenduse institutsioonide ja asutuste tegevuses, välja arvatud Euroopa Kohus ja esimese astme kohus, kui need tegutsevad õigusemõistjana. Seega ei kuulu kaebus ombudsmani pädevusse, kui:

- 1 kaebuse esitajaks ei ole isik, kellel on õigus kaebust esitada (aga vt ka punkti 2.8.4 allpool);
- 2 kaebus ei ole esitatud ühenduse institutsiooni või asutuse vastu;
- 3 kaebus on esitatud õigusemõistjana tegutseva Euroopa Kohtu või esimese astme kohtu vastu või
- 4 kaebus ei ole seotud võimaliku haldusliku omavoli juhuga.

³ Euroopa Parlamendi otsus 94/262, 9. märts 1994, ombudsmani ülesannete täitmist reguleeriva korra ja üldtingimuste kohta, EÜT 1994, L 113/15.

Näide ombudsmani pädevusse mittekuuluva kaebuse kohta

EBASEADUSLIKE SISSERÄNDAJATE SURM HISPAANIA VETES

Euroopa ombudsmanile saabus rohkelt kaebusi sisserändajate asjus, keda ebaseaduslikult transporditi Põhja-Aafrika rannikult Lõuna-Hispaaniasse. Kaebuse esitajad viitasid peamiselt sellele, et Hispaania ja Maroko valitsused vastutavad sellest ebaseaduslikust sisserändest põhjustatud surmajuhtumite eest. Kaebajad tegid ettepaneku, et nende riikide võimuorganid ja lisaks veel Euroopa Liit peaksid ebaseadusliku sisserände probleemiga tegelema ning võtma kasutusele kohased meetmed.

Euroopa ombudsman uurib kaebusi Euroopa ühenduste institutsioonide ja asutuste tegevuse tagajärjel aset leidnud haldusliku omavoli juhtumite kohta. Ta ei saa tegeleda kaebustega, mis on seotud liikmesriikide riiklike, regionaalsete või kohalike võimuorganitega. Samuti ei kuulu tema pädevusse kaebused, mis on puudutavad vajadust ühenduse õigusaktide järele või käsitlevad nende sisu.

Seetõttu soovitas Euroopa ombudsman kaebuse esitajatel pöörduda Hispaania võimuorganitega seotud küsimustes Hispaania ombudsmani poole. Seoses kaebuse esitajate ettepanekuga, et Euroopa Liit peaks võtma seisukoha, soovitati neil esitada petitsioon Euroopa Parlamendile, millel on nii uurimis- kui õigusloomealane pädevus, mida saab selle küsimuse puhul kasutada.

2.2.1 “Halduslik omavoli”

Vastuseks Euroopa Parlamendi üleskutsele defineerida selgelt halduslik omavoli, pakkus ombudsman 1997. aasta aastaaruandes välja järgmise definitsiooni:

Haldusliku omavoliga on tegemist siis, kui avalik asutus ei järgi õigusnormi või põhimõtet, mis on talle siduv.

1998. aastal võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni, millega see definitsioon heaks kiideti.

1999. aastal ombudsmani ja komisjoni vahel aset leidnud kirjavahetusest nähtub, et komisjon on selle definitsiooniga samuti nõus.

2.2.2 Hea haldustava eeskiri

Eeskirja saamislugu

1998. aasta novembris alustas ombudsman omal algatusel uurimist, et välja selgitada hea haldustava eeskirja ja sellele avaliku juurdepääsu olemasolu ühenduse erinevate institutsioonide ning asutuste ametnike avalikkusega suhtlemise reguleerimiseks. Omaalgatusliku uurimise käigus küsitleti üheksatteist ühenduse institutsiooni ja asutust, kas nad on sellise eeskirja oma ametnike poolse avalikkusega suhtlemise reguleerimise jaoks juba vastu võtnud või oleksid nõus seda vastu võtma.

28. juulil 1999 pakkus ombudsman komisjonile, Euroopa Parlamendile ja nõukogule soovitusel eelnõu vormis välja hea haldustava eeskirja. 1999. aasta septembris esitati samasugused soovitusel eelnõud teistele institutsioonidele ja asutustele.

Õigus heale haldusele põhiõiguste hartas

2. veebruaril 2000 Euroopa Liidu põhiõiguste harta koostamise eest vastutava konvendi korraldatud avalikul arutelul kutsus Euroopa ombudsman kaasama hartasse ühe põhiõigusena õigust heale haldusele.

7. detsembril 2000 kuulutasid Euroopa Parlamendi ja komisjoni presidendid ning nõukogu eesistuja Nizzas EL-i tippkohtumisel välja Euroopa Liidu põhiõiguste harta. Õigus heale haldusele kuulub hartasse artiklina 41.

Euroopa haldusõiguse suunas

6. septembril 2001 võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni, millega kiideti heaks hea haldustava eeskiri, millest Euroopa Liidu institutsioonid ja asutused, nende juhid ja ametnikud peaksid oma suhetes avalikkusega kinni pidama. Parlamendi resolutsioon eeskirja kohta põhineb ombudsmani 28. juuli 1999. aasta eeskirjal, kusjuures sellesse viis sisse mõned muudatused hr Roy PERRY kui Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjoni raportöör.

Et viia ellu EL põhiõiguste harta artiklis 41 sätestatud kodanike õigust heale haldusele, võttis Euroopa Parlament eeskirja heakskiitmisega samal ajal vastu resolutsiooni, mis kutsus Euroopa ombudsmani eeskirja kasutama uurimisel, kas tegemist on haldusliku omavoli juhtumiga.

Seetõttu võtab ombudsman haldusliku omavoli definitsiooni kasutamisel arvesse eeskirjas sisalduvaid reegleid ja põhimõtteid.

Algselt Jean-Maurice DEHOUSSE'i, õigusasjade ja siseturu komisjoni raportööri poolt tehtud ettepaneku põhjal kutsus Euroopa Parlamendi 6. septembri 2001. aasta resolutsioon hea haldustava eeskirja kohta Euroopa Komisjoni tegema samuti määruse ettepanekut, mis sisaldaks hea haldustava eeskirja ja põhineks Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklil 308.

25. septembril 2003 viitas pr de PALACIO, Euroopa Komisjoni asepresident Euroopa Parlamendis, ombudsmani 2002. aasta aastaaruande üle peetavas arutelus sellele, et Euroopa põhiseaduse eelnõu annab õigusliku aluse tulevaseks hea haldustava seaduseks, mis peaks kehtima järjekindlalt kõikide liidu institutsioonide ja asutuste suhtes.

24. novembril 2003 president PRODI'le adresseeritud kirjas tegi Euroopa ombudsman ettepaneku, et ettevalmistavad tööd peaksid algama otsekohe, et tagada tulevase seaduse võimalikult kiire vastuvõtmine pärast põhiseaduse jõustumist.

2.3 KAEBUSTE MENETLUSSE VÕTMINE

Ombudsmani pädevusse jääv kaebus peab lisaks vastama teatud kriteeriumidele, et ombudsman saaks uurimist alustada. Ombudsmani põhimääruses sätestatud tingimused on järgmised:

- 1 kaebus peab võimaldama tuvastada kaebuse esitaja ja kaebuse eseme (põhimääruse art 2.3);
- 2 ombudsman ei või sekkuda pooleliolevasse kohtumenetlusse ega seada kahtluse alla kohtuotsuse õigsust (art 1.3);
- 3 kaebus tuleb esitada kahe aasta jooksul alates ajast, mil kaebuse aluseks olevad asjaolud said kaebuse esitajale teavaks (art 2.4);
- 4 enne kaebuse esitamist peab kaebuse esitaja olema pöördunud selleks ettenähtud halduskorras asjaomaste institutsioonide ja asutuste poole (art 2.4);

- 5 institutsioonide ja asutuste ning nende ametnike ja muude teenistujate vaheliste töösuhetega seotud kaebuste korral peavad enne kaebuse esitamist olema ära kasutatud kõik institutsiooni- või asutusesiseste haldusnõuete ja -kaebuste esitamise võimalused (art. 2.8).

Näide kaebuse kohta, millele ei eelnenud kohaseid haldusmenetlusi

Ühendkuningriigi kodanik esitas kaebuse Euroopa Parlamendi vastu, sest ta ei suutnud parlamendi veebileheküljelt leida teda esindava Euroopa Parlamendi liikme nime ja kontaktandmeid.

Ombudsmani kantselei saatis kaebuse esitajale kohe e-postiga lingi Euroopa Parlamendi Ühendkuningriigi kantselei veebileheküljele, mis sisaldas asjaomast teavet Ühendkuningriigist pärit Euroopa Parlamendi liikmete kohta.

Kaebuse esitaja tänas ombudsmani kantseleid selle teabe eest ja teatas, et ta võtaks hea meelega oma kaebuse tagasi, kui Euroopa Parlamendi veebilehekülje otsingumootor sellist teavet näitaks.

Ombudsman leidis, et oleks õige, kui kaebuse esitaja oma probleemiga otse Euroopa Parlamendi veebiülema poole pöörduks. Kaebuse esitajal soovitatigi seda teha.

Kaasus 761/2003/FA

2.4 UURIMISE ALUSED

Ombudsman võib tegeleda kaebustega, mis on tema pädevuses ja mis vastavad menetlusse võtmise kriteeriumidele. Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikkel 195 näeb ette, et ta "korraldab uurimise, kui ta leiab selleks olevat alust". Mõningatel juhtudel ei pruugi ombudsmanil uurimise alustamiseks piisavat alust olla, ehkki kaebuse võiks muidu menetlusse võtta. Kui Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjon on kaebusega juba petitsiooni vormis tegelenud, leiab ombudsman enamasti, et välja arvatud juhul, kui ei esitata uusi tõendeid, ei ole tal uurimise alustamiseks alust.

Näide juhtumi kohta, mille puhul puudus uurimiseks alus

Kaebuse esitas Saksa paar, kes raske õnnetuse tagajärjel invaliidistus. Nad leidsid, et sotsiaalkindlustusamet on neid ebaõiglaselt kohelnud, ja väitsid, et neil on õigus edasisele ravile.

Nad pöördusid edutult mitme Saksa ministeeriumi ja teiste ametiasutuste poole, Saksa kohtutesse, Saksa Parlamendi (*Bundestag*) petitsioonikomisjoni poole ning Euroopa Inimõiguste Kohtusse.

Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjon, mille poole nad samuti pöördusid, teatas neile, et pole pädev nende petitsiooniga tegelema, sest see ei sisalda ühtegi EL-iga seotud küsimust. Kaebuse esitajad pöördusid ka Euroopa komisjoni poole, mis teatas neile kahes kirjas, et ei saa neid aidata.

Oma kaebuses Euroopa ombudsmanile vaidlustasid nad Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjoni otsuse ja Euroopa komisjoni vastused.

Ombudsman leidis, et petitsioonikomisjoni vastu suunatud kaebus ei olnud seotud võimaliku haldusomavoliga, sest selle komisjoni töö on osa Euroopa Parlamendi poliitilisest tegevusest.

Euroopa Komisjoniga seoses leidis ombudsman, et komisjoni seisukoht paistis olevat põhjendatud ja seetõttu puudub uurimise alustamiseks alus.

Kaasus 526/2003/GG

2.5 KAEBUSTE ANALÜÜS

Ombudsmani tegevuse algusest saadik registreeritud 13 533 kaebusest olid 17% pärit Saksamaalt, 14% Hispaaniast, 13% Prantsusmaalt, 10% Itaaliast ja 7% Ühendkuningriigist. Täielik analüüs kaebuste geograafilise päritolu kohta on ära toodud lisa A, Statistika.

2003. aastal lõpetati kaebuste läbivaatamise protsess, mille eesmärk on selgitada, kas kaebus on ombudsmani pädevuses, vastab menetlusse võtmise kriteeriumidele ja annab alust uurimise alustamiseks, 95% juhtudest. Kõigist läbivaadatud kaebustest olid ombudsmani pädevuses 25%. Neist 338 vastasid menetlusse võtmise kriteeriumidele, ent 90 juhul puudus alus uurimiseks. Seetõttu alustati uurimist 248 kaebuse osas.

Enamik kaebusi, mis tingisid uurimise, olid suunatud Euroopa Komisjoni vastu (66%). Kuna komisjon on peamine ühenduse institutsioon, mis teeb kodanikke otseselt mõjutavaid otsuseid, on tavapärane, et see on kodanike kaebuste peamine objekt. Euroopa Parlamendi vastu oli suunatud 29, Euroopa Ühenduste Personalivaliku ameti (EPSO) vastu 25 ja Euroopa Liidu Nõukogu vastu 11 kaebust.

Peamised väidetava haldusliku omavoli liigid olid vähene läbipaistvus (90 juhul), ebaõiglus või võimulialdus (48 juhul), diskrimineerimine (39 juhul), menetlusvead (33 juhul), välditavad viivitused (33 juhul), hooletus (16 juhul), kohustuste täitmise tagamise suutmatud, st Euroopa Komisjoni poolt oma "lõpeline" rolli täitmatajätmine liikmesriikide ees (15 juhul) ja õiguslik eksimus (15 juhul).

2.6 SOOVITUS PÖÖRDUDA TEISTE ASUTUSTE POOLE JA EDASISAATMINE

Kui kaebus ei ole ombudsmani pädevuses või vastuvõetav, püüab ombudsman kaebuse esitajale alati soovitada mõnda teist asutust, mis võiks kaebusega tegelda. Kui võimalik, saadab ombudsman kaebuse esitaja nõusolekul kaebuse otse edasi teisele pädevale asutusele, eeldusel, et kaebuseks paistab olevat alust.

2003. aastal anti kaebajatele nõu 1289 juhul, millest enamik oli seotud ühenduse õiguse küsimustega. 616 juhul soovitati kaebuse esitajal pöörduda kaebusega liikmesriigi või regionaalse ombudsmani või sarnase asutuse poole. 143 kaebuse esitajal soovitas ombudsman esitada petitiooni Euroopa Parlamendile ja lisaks sellele saadeti kuus kaebust kaebuse esitaja nõusolekul edasi Euroopa Parlamenti kui petitioonid, seitse kaebust saadeti Euroopa Komisjoni ja 25 liikmesriigi või regionaalsele ombudsmanile. 189 juhul soovitati pöörduda Euroopa Komisjoni poole. Selle numbri hulka kuuluvad mõned juhud, mil komisjoni vastu esitatud kaebus lükati tagasi, sest kohased haldusmenetlused komisjonis ei olnud ammendatud. 341 juhul soovitati kaebuse esitajal pöörduda teiste asutuste poole.

Näide kaebuse kohta, mis saadeti edasi teise institutsiooni või asutusse

2003. aasta märtsis esitas hr A. Euroopa ombudsmanile kaebuse selle kohta, et tema pank ei tagastanud rahasummat, mis oli tema kontolt ekslikult ära võetud.

Kuna see kaebus ei olnud esitatud ühenduse institutsiooni ega asutuse vastu, ei saanud Euroopa ombudsman sellega tegelda. Seetõttu saatis ta selle kaebuse edasi Itaalia pangandusombudsmanile, institutsioonile, mis tegeleb pankade ja nende klientide vaheliste vaidlustega. Kaebuse esitajat teavitati sellest kohaselt.

2003. aasta aprillis teavitas Itaalia pangandusombudsman Euroopa ombudsmani sellest, et asjale leiti kaebuse esitajat täielikult rahuldav lahendus.

Kaasus 427/2003/IP

2.7 OMBUDSMANI ÕIGUS TEOSTADA UURIMIST

2.7.1 Tunnistajate ülekuulamine

Vastavalt ombudsmani põhimääruse artiklile 3.2:

"Ühenduse institutsioonide ja asutuste ametnikud ning teised teenistujad peavad ombudsmani nõudel andma tunnistusi. Nad annavad oma tunnistuse oma asutuse nimel ja selle juhiste kohaselt ning jäävad seotuks ametisaladuse hoidmise kohustusega."

Üldine tunnistajate ülekuulamise kord on alljärgnev:

- 1 suuliste tunnistuste võtmise kuupäev, kellaaeg ja koht lepatakse kokku ombudsmani ametkonna ja peasekretariaadi vahel, viimane teavitab tunnistajat/tunnistajaid. Suulisi tunnistusi võetakse ombudsmani tööruumides, tavaliselt Brüsselis;
- 2 iga tunnistaja kuulatakse üle eraldi ja ilma saatjata;
- 3 ombudsmani ametkond ja peasekretariaat lepivad kokku menetluse keeles või keeltes. Kui tunnistaja seda eelnevalt taotleb, viiakse menetlus läbi tunnistaja emakeeles;
- 4 ombudsmani ametkond salvestab küsimused ja vastused ning teeb neist protokollile;
- 5 protokoll saadetakse tunnistajale allkirjastamiseks. Tunnistaja võib vastustesse keelelisi parandusi teha. Kui tunnistaja soovib vastust parandada või täiendada, koostatakse parandatud vastus ja paranduse põhjused eraldi dokumendis, mis lisatakse protokollile;
- 6 allkirjastatud protokoll koos mis tahes lisadega moodustab ombudsmani toimikus asjaomase juhtumi osa.

Punkti 6 kohaselt saab kaebuse esitaja allkirjastatud protokollile koopia ja tal on võimalus avaldada oma seisukohti.

2003. aastal kasutati ombudsmani õigust tunnistajaid üle kuulata ühe kaasuse puhul (1889/2002/GG).

2.7.2 Dokumentide kontrollimine

2003. aastal kasutati ombudsmani õigust uurimisega seotud toimikuid ja dokumente kontrollida 10 korral.

Vastavalt ombudsmani põhikirja artiklile 3.2:

"Ühenduse institutsioonid ja asutused on kohustatud andma ombudsmanile viimase poolt nõutud teavet ja võimaldama talle juurdepääsu asjaomastele dokumentidele. Nad võivad keelduda ainult juhul, kui nõutud teave on põhjendatud alustel salastatud.

Liikmesriigi dokumentidele, mis on tunnistatud seaduse või määruse alusel salajaseks, võimaldatakse juurdepääs ainult juhul, kui asjaomane liikmesriik on eelnevalt andnud selleks oma nõusoleku.

Teistele liikmesriigi dokumentidele võimaldatakse juurdepääs, olles eelnevalt sellest asjaomast liikmesriiki teavitanud."

Ombudsmani juhtnõõrid tema teenistujatele seoses dokumentide kontrollimisega sisaldavad alljärgnevat:

Õigusametnik ei tohi allkirjastada ühtegi dokumenti, mis looks kohustusi või annaks heakskiidu, välja arvatud tavaline kontrollitavate või paljundatavate dokumentide nimekiri. Kui asjaomase institutsiooni teenistused sellise ettepaneku teevad, edastab õigusametnik ettepaneku koopia ombudsmanile.

Kui asjaomase institutsiooni teenistused püüavad tõkestada mis tahes dokumentide kontrollimist või seavad sellele põhjendamatuid takistusi, peab õigusametnik neid teavitama, et seda loetakse kontrollimisest keeldumiseks.

Kui mis tahes dokumendi kontrollimisest keeldutakse, palub õigusametnik asjaomase institutsiooni või asutuse teenistustel teatada salastatuse nõuetekohaselt põhjendatud alus, millel keeldumine põhineb.

Esimene punkt lisati pärast juhtumit, kui komisjoni talitused tegid ettepaneku, et ombudsmani teenistujad kirjutaksid alla kohustusele hüvitada komisjonile kõik asjaomases dokumendis sisalduva teabe avaldamisega kolmandatele osapooltele tekitatavad kahjud.

2.8 OMBUDSMANI ALUSTATUD UURIMISED JA NENDE TULEMUSED

2.8.1 Kaebuse põhjal alustatud uurimised

Kui ombudsman otsustab kaebuse põhjal uurimist alustada, on esimeseks sammuks saata kaebus ja selle lisad asjaomasele ühenduse institutsioonile või asutusele selle arvamuse saamiseks. Arvamuse saamisel saadetakse arvamus kaebuse esitajale seisukohtade avaldamiseks.

Mõningatel juhtudel astub institutsioon või asutus ise samme, et juhtumit kaebuse esitajale rahuldavalt lahendada. Kui arvamus ja seisukohad kinnitavad, et see nii on, lõpetatakse asja menetlemine kui "institutsiooni poolt lahendatud". Mõningatel juhtudel otsustab kaebuse esitaja kaebusest loobuda ja asja menetlemine lõpetatakse sel põhjusel.

Kui kaebust ei lahendata institutsiooni poolt ja ka kaebuse esitaja seda tagasi ei võta, jätkab ombudsman uurimist. Kui uurimise käigus halduslikku omavoli ei tuvastata, teavitatakse sellest kaebuse esitajat ja institutsiooni või asutust ning asja menetlemine lõpetatakse.

2.8.2 Kokkulepped ja hüvitis

Üks asi, mis eristab ombudsmane kohtutest, on lepitaja rolli täitmine. Lepitusmenetluses võidakse saavutada kokkulepe, mis rahuldab nii kaebuse esitajat kui institutsiooni, mille vastu kaebus esitati.

Kui Euroopa ombudsmani poolt läbi viidava uurimise käigus tuvastatakse haldusliku omavoli juhtum, püüab ombudsman võimalusel kokkulepet saavutada. Mõningatel juhtudel soovib ta asjaomasel institutsioonil või asutusel kaebuse esitajale hüvitist pakkuda. Institutsioonid teevad kõik sellised pakkumised ex gratia, st ilma õiguslikku vastutust võtmata ja pretsedenti loomata.

2.8.3 Kriitilised märkused, soovitude projektid ja eriettekanded

Kui kokkulepe pole võimalik või kui kokkuleppe saavutamine ei õnnestu, lõpetab ombudsman asja menetlemise kriitilise märkusega asjaomasele institutsioonile või asutusele või esitab soovitude projekti.

Kriitilist märkust peetakse kohaseks juhtudel, mil asjaomane institutsioon ei saa enam haldusliku omavoli juhtu kõrvaldada, haldusliku omavoli juhtumil ei paista olevat üldisi tagajärgi ja ombudsmani edaspidine tegevus ei paista olevat vajalik.

Soovitude põhjal, mille Euroopa Parlament tegi ombudsmani 2000. aasta tegevusaruannet käsitledes, lõi ombudsman registri kriitilistest märkustest, mis on tehtud alates 2002. aasta algusest, ja teavitas ühenduse institutsioone ning asutusi oma kavatsusest nõuda reeglipäraselt teavet institutsiooni või asutuse poolt kasutusele võetud järeelmeetmete kohta.

2003. aasta jaanuaris palus ombudsman komisjonil teda teavitada mis tahes järeelmeetmetest 21 kriitilise märkuse puhul, mis tehti 2002. aastal ja mille suhtes ta polnud veel komisjonilt teavet saanud. Oma 26. märtsi 2003. aasta vastuses väljendas komisjon kahetsust viivituste või vastamatajätmise pärast, mis olid andnud alust 15-ks neist kriitilistest märkustest. Samuti teavitas komisjon ombudsmani sellest, et komisjoni talitustele oli meelde tuletatud, et need järgiksid rangelt komisjoni käitumiseeskirja sätteid, ning nimetas mitu valdkonda, kus komisjoni siseprotseduure oli tugevdatud, et edaspidi sarnaseid haldusliku omavoli juhte vältida.

Juhtudel, kui ombudsmanile järeelmeetmed vajalikud ei tundu (st, kui asjaomane institutsioon saab haldusliku omavoli juhtumi kõrvaldada, või juhtudel, mil haldusliku omavoli juhtum on eriti tõsine või omab üldisi tagajärgi), esitab ombudsman asjaomasele institutsioonile või asutusele soovitude projekti. Vastavalt ombudsmani põhikirja artikli 3 lõikele 6 peab institutsioon või asutus kolme kuu jooksul saatma soovitude projekti kohta oma üksikasjaliku arvamuse.

Kui ühenduse institutsioon või asutus soovitude projektile rahuldavalt ei reageeri, näeb artikli 3 lõige 7 ette, et ombudsman saadab Euroopa Parlamendile ja asjaomasele institutsioonile või asutusele ettekanne. Ettekanne võib sisaldada soovitusi.

2.8.4 Omal algatusel alustatud uurimised

EÜ asutamislepingu artikkel 195 annab ombudsmanile õiguse alustada uurimisi ka omal algatusel. Omaalgatuslikke uurimisi kasutatakse peamiselt võimalike süstemaatiliste probleemide kõrvaldamiseks valdkondades, mille kohta esitatakse kaebusi sageli. Ühe sellise uurimise (OI/2/2002/IJH – vt peatükk 3 allpool) tulemusel võttis komisjon 2003. aastal vastu uue korra, et anda pakkumismenetlustes edututele pakkujatele aega vaidlustada õigusmenetluses pakkumise edukaks tunnistamise otsust. Uus kord on ära toodud komisjoni 3. juuli 2003 aasta teatises.⁴

2003. aastal alustati omal algatusel kolme uut uurimist. OI/1/2003 tegeleb sisevaidluste lahendamise korraga seoses komisjoni lähetatavate ekspertidega. OI/3/2003 käsitleb puuetega inimeste

⁴ Komisjoni teatis K(2003)395, lõplik (03.07.03). Taotlejate ja pakkujate teavitamise kord pärast pakkumise edukaks tunnistamise otsuse tegemist ja enne lepingu tegelikku allkirjastamist seoses komisjoni poolt vastavalt finantsmääruse artiklile 105 sõlmitavate avaliku hanke lepingutega.

integreerimist, eriti Euroopa Komisjoni poolt rakendatud meetmeid, tagamaks, et puuetega inimesi ei diskrimineeritaks nende suhetes selle institutsiooniga. OI/5/2003 on seotud komisjoni tegevusega hea halduse edendamiseks Euroopa koolides.

Lisaks saab omaalgatuse õigust kasutada selleks, et uurida küsimusi, mida tõstatasid kaebustega isikud, kes ei ole kodanikud või residendid. 2003. aastal alustati kahte sellist uurimist, millest üks aasta jooksul ka lõpetati.

Näide omaalgatuse õiguse kasutamise kohta

Küprose kodanik esitas avalduse osalemaks konkursil, mille Euroopa Personalivaliku Amet (EPSO) korraldas Küprose abiadministraatorite varunimekirja koostamiseks. Nimetatud kodanik kaebas Euroopa ombudsmanile, et EPSO serveri tehniliste probleemide tõttu ei saanud osaleda soovijad kuni konkursiteates märgitud tähtaja lõpuni elektrooniliselt registreeruda.

Kuna kaebuse esitaja ei olnud ei liidu kodanik ega resident, ei saanud ombudsman kaebuse kui sellisega tegeleda. Kuid tõstatatud küsimuste tõsidust arvestades otsustas ombudsman alustada omaalgatusliku uurimise.

EPSO väitis, et osaleda soovijatel oli registreerimiseks piisavalt aega ja võimalikke tehnilisi probleeme silmas pidades oli neil selgesõnaliselt palutud registreerimist mitte jätta viimastele päevadele enne lõpptähtaega. Sellegipoolest vaatas EPSO pärast ombudsmani sekkumist asja uuesti üle ja kutsus kaebuse esitaja eelvooru teste tegema.

Kaasus OI/4/2003/ADB

2.8.5 Uurimiste analüüs

2003. aastal alustas ombudsman 253 uurimist, 248 seoses kaebustega ja viit omal algatusel. (Lisateabe saamiseks vt lisa A, Statistika)

Selle aasta jooksul lahendasid institutsioonid või asutused ise asja 48 juhul. Neist 34 juhul oli tegemist juhtumitega, kus tänu ombudsmani sekkumisele saadi vastus vastamata jäänud kirjavahetusele (sellistel juhtudel kasutatava korra kohta saab lisateavet 1998. aasta aastaaruande jaost 2.9). Viiel juhul võttis kaebuse esitaja kaebuse tagasi. 87 juhul ombudsmani uurimise käigus haldusomavoli ei tuvastatud.

Asjaomasele institutsioonile või asutusele saadeti kriitiline märkus 20 juhul. Kokkulepe saavutati neljal juhul. 2003. aastal nõustusid institutsioonid viie soovitude projektiga ja kaks menetlust lõpetati pärast 2002. aastal Euroopa Parlamendile tehtud eriettekannet (vt jagu 3.6).

Eriettekannete täistekstid on ombudsmani veebileheküljel ära toodud kõikides ametlikes keeltes.

Täitmise kokkuvõte

1 Sissejuhatus

2 Kaebused ombudsmanile

3 Uurimise põhjal tehtud otsused

4 Suhted teiste Euroopa Liidu
institutsioonidega

5 Suhted ombudsmanide ja teiste sarnaste
institutsioonidega

6 Avalikud suhted

Lisad

3.1 JUHTUMID, MILLE PUHUL HALDUSOMAVOLI EI TUVASTATUD

3.1.1 Euroopa Parlament

VÄIDETAV TEENISTUSVALMIDUSE PUUDUMINE TÖÖKONKURSIL

Otsus Euroopa Parlamendi vastu esitatud kaebuse 406/2003/(PB)IJH (konfidentsiaalne) asjas

KAEBUS

Ombudsmanile esitati kaebus seoses Euroopa Parlamendi korraga kõrgele ametikohale teenistusse võtmise kohta.

Kaebus kuulutati kaebuse esitaja palvel konfidentsiaalseks vastavalt ombudsmani põhimääruse artikli 2 lõikele 3.

Kaebuses toodud olulised asjaolud on kokkuvõtlikult alljärgnevad:

Kaebuse esitaja andis tükk aega enne lõpptähtaega Euroopa Parlamendile avalduse kandideerimaks kõrgele ametikohale, mille kohta oli avaldatud konkursiteade. Kaebuse esitaja sai parlamendilt vastuse, milles öeldi, et nõuandekomitee ei hakka tema avaldusega tegelema, sest tema andmeid ei saa hinnata, kuna puudub dokumentaalne tõestus konkursiteates muu hulgas nõutud erialase ettevalmistuse kohta.

Kaebuse esitaja nõustub, et parlament seab avaldustele teatud nõuded. Sellegipoolest leiab ta, et parlament oleks pidanud teda teavitama lisadokumentide esitamise vajalikkusest.

Sisuliselt väidab kaebuse esitaja seda, et Euroopa Parlament ei ole olnud antud konkursiteate peale saadetud avaldusega tegelemisel piisavalt teenistusvalmis, sest parlament ei võtnud temaga lisadokumentide nõudmiseks ühendust.

Kaebuse esitaja taotleb oma avalduse uut läbivaatamist.

UURIMINE

Euroopa Parlamendi arvamus

Euroopa Parlamendi arvamus oli kokkuvõtlikult alljärgnev:

Avalduse läbivaatamisel on nõuandekomiteele siduv konkursiteate tekst, milles antud juhul oli nõutud, et kandidaadid peavad oma avaldusele lisama detailse CV koos oma haridust, töökogemust ja senist töökohta tõendavate dokumentidega. Kaebuse esitaja avalduse läbivaatamisel leidis nõuandekomitee, et kaebuse esitaja CV-s kirjutatud andmed ei olnud dokumentaalselt tõendatud.

Seetõttu ei saanud nõuandekomitee kaebuse esitaja avaldust hinnata. Komitee varustamine kõikide vajalike andmetega, tõestamaks konkursiteates toodud tingimustele vastamist, on konkursiteates välja pakutud koha taotleja asi. Vastavalt kinnistunud kohtupraktikale ei pea parlamendi administratsioon ega komitee iseseisvalt kontrollima, kas konkursil osalejad vastavad kõikidele konkursiteate tingimustele.

Kaebuse esitajat kutsuti avaldama oma seisukohti Euroopa Parlamendi arvamuse osas. Kaebuse esitaja seda ei teinud.

OTSUS

1 Väidetav teenistusvalmiduse puudumine

1.1 Kaebuse esitaja väidab, et Euroopa Parlament ei olnud tema avaldusega tegeledes piisavalt teenistusvalmis, sest parlament ei võtnud temaga lisadokumentide nõudmiseks ühendust.

1.2 Euroopa Parlament väidab, et nõuandekomiteed seob avalduse läbivaatamisel konkursiteate tekst, mis antud juhul nõudis, et kandidaadid lisaksid oma avaldusele haridust, töökogemust ja praegust töökohta tõendavad dokumendid. Lisaks juhib parlament tähelepanu sellele, et vastavalt kinnistunud kohtupraktikale ei pea parlament koguma andmeid, et selgitada välja osalejate vastavus kõikidele konkursiteate tingimustele.

1.3 Ombudsman märgib, et õigus heale haldusele on üks Euroopa kodakondsusega seonduvaid põhiõigusi⁵ ja hea haldustava hulka kuulub, nagu kaebuse esitaja viitab, teenistusvalmiduse nõue.⁶ Käesoleva asja puhul hea halduse põhimõtete kehtimist kaaludes juhib ombudsman tähelepanu sellele, et ühenduse institutsioonidesse personali töölevõtmisel kehtivad eraldi reeglid, mis on sätestatud personalieeskirjade ja ühenduse kohtupraktikaga ning millest tuleb kinni pidada kandidaatide võrdse kohtlemise tagamiseks.

1.4 Vastavalt kohtupraktikale peab konkursil osaleja esitama konkursikomisjonile kogu teabe ja dokumendid, mis on vajalikud, et komisjon saaks kontrollida, kas kandidaat vastab konkursiteates toodud tingimustele.⁷ Konkursikomisjonilt ei saa nõuda, et see selgitaks ise välja, kas kandidaat vastab kõikidele neile tingimustele.⁸ Veelgi enam, konkursikomisjoni jaoks on konkursiteate sõnastus siduv.⁹ Antud juhul oli konkursiteates öeldud, et kandidaadid peavad tähtajaks esitama oma diplomid ja/või töökogemust tõendavad dokumendid. Antud oludes tähendaks see, kui parlament kandidaadilt lisadokumente küsiks, ebavõrdset kohtlemist võrreldes näiteks nende kandidaatidega, kes konkursiteate nõuetest kinni pidasid. Seetõttu leiab ombudsman, et antud juhul on Euroopa Parlament kinni pidanud hea halduse põhimõtetest ja halduslikku omavoli ei esinenud. Seda arvestades ei saa kaebuse esitaja taotlust rahuldada.

2 Lõppjärelendus

Ombudsman ei tuvastanud kaebuse alusel läbiviidud uurimise käigus Euroopa Parlamendi tegevuses halduslikku omavoli. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

⁵ Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 41.

⁶ Euroopa Parlamendi 6. septembri 2001. aasta resolutsiooniga C5-0438/2000 vastu võetud Euroopa hea haldustava eeskirja artikli 12 lõige 1 (kättesaadav ombudsmani veebileheküljel: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

⁷ Vt nt kohtuasi 225/87, Patricia Belardinelli jt v Euroopa Ühenduste Kohus [1989] EKL 2353, lõige 24, ja kohtuasi T-133/89, Jean-Louis Burban v Euroopa Parlament [1990] EKL II-245, lõige 34.

⁸ Vt nt kohtuasi T-133/89, Jean-Louis Burban v Euroopa Parlament [1990] EKL II-245, lõige 34.

⁹ Vt nt kohtuasi T-54/91, Nicole Almeida Antunes v Euroopa Parlament [1992] EKL II-1739, lõige 39.

3.1.2 Euroopa Liidu Nõukogu

JUURDEPÄÄS EUROOPA KONVENDI PÄEVAKORDADELE JA PROTOKOLLIDELE

Otsus kaebuse 1795/2002/IJH asjas seoses Euroopa Liidu Nõukoga

KAEBUS

2002. aasta oktoobris esitas hr V. ombudsmanile Euroopa Kodanikualgatuse Talituse (ECAS) nimel kaebuse Euroopa konvendi ja Euroopa Liidu Nõukogu vastu.

Käesolev otsus käsitleb ainult nõukogu vastu esitatud kaebust. Euroopa konvendi vastu esitatud kaebuse kohta teeb ombudsman eraldi otsuse (vt jagu 3.1.5).

Kaebuses toodud olulised asjaolud on kokkuvõtlikult alljärgnevad:

2002. aasta mais taotles kaebuse esitaja nõukogult juurdepääsu Euroopa konvendi presiidiumi päevakordadele ja protokollidele. Nõukogu ei vastanud määruses 1049/2001 sätestatud 15 päeva jooksul. 19. juunil 2002 esitas kaebuse esitaja kordustaotluse, millele nõukogu vastas 12. juulil 2002. Muuhulgas oli vastuses öeldud, et Euroopa konvent on nõukogust eraldiseisev kolleegium, et konvendi dokumendid ei jää määruse 1049/2001 reguleerimisalasse ja et peasekretariaat on edastanud taotluse Euroopa konvendi sekretariaadile.

Oma kaebuses palub kaebuse esitaja ombudsmanil uurida, kindlaks teha või välja selgitada teatud küsimused. Kokkuvõtlikult sisaldab kaebus nõukogu kohta alljärgnevaid väiteid:

- nõukogu ei vastanud kaebuse esitaja esmasele taotlusele saada juurdepääs Euroopa konvendi presiidiumi päevakordadele ja protokollidele määruses 1049/2001 sätestatud 15 päeva jooksul ega teavitanud teda tema kaebeõigusest;
- asjaomased dokumendid on nõukogu valduses ja seetõttu peaks nõukogu neile vastavalt määrusele 1049/2001 juurdepääsu võimaldama.

UURIMINE

Nõukogu arvamus

Arvamuses toodud asjaolud olid kokkuvõtlikult alljärgnevad:

Konvendi lõi pigem Euroopa Ülemkogu kui nõukogu, mis ei ole konvendis institutsioonina esindatud. Nõukogu varustab konventi teatud vahenditega, nagu kontoriruumid ja, samuti nagu Euroopa Parlament ja Komisjon, on sinna delegeerinud oma esindajad. Konvendi presiidium tegutseb nõukogust ja selle peasekretariaadist täiesti sõltumatult.

See, et konvendi sekretariaat töötab nõukogu ruumides, ei tähenda, et konvendi dokumendid oleksid nõukogu dokumendid ega isegi, et nõukogu nende sisust teadlik oleks. Konvendi sekretariaat on nõukogu peasekretariaadist sõltumatu. Seda juhib autonoomselt peasekretär, kes ei kuulu nõukogu personali hulka ja kes allub konvendi presidendile.

Kaebuse esitaja nõutud dokumendid ei ole nõukogu valduses. Kuigi nõukogu hoitakse kursis konvendi tööga, ei anta presiidiumi päevakordi ja protokolle nõukogu ega selle peasekretariaadi käsutusse.

Seoses väidetega, et kaebuse esitajale vastamisega viivitati ja teda ei teavitatud kaebeõigusest, juhtis nõukogu tähelepanu sellele, et kaebuse esitaja esmane taotlus saadeti e-posti teel 29. aprillil 2002.

Selle asemel, et kaebuse esitajale lihtsalt teatada, et nõukogul ei ole neid dokumente, mis oleks sundinud teda oma taotlust uuesti konvendile saatma ja oleks kaasa toonud tarbetu viivituse, lähenes peasekretariaat asjale pragmaatiliselt ja edastas tema meili nii kiiresti kui võimalik konvendi sekretariaadile.

Peasekretariaadi arvutisüsteem saatis kaebuse esitajale tema meili kättesaamisel automaatse vastuvõtuteatise. See automaatne vastus ei sisaldanud viidet õigusele esitada kordustaoitus. Antud olukorras ei oleks sellisel viitel mõtet olnud, sest kaebuse esitajale teatati, et nõukogul ei ole neid dokumente. Soovitus, et kordustaoitus nõukogule võiks viia teistsuguse järelduseni, oleks olnud eksitav.

Oma vastuses kordustaoitlusele ei teavitanud nõukogu tõepoolest kaebuse esitajat tema käsutuses olevatest õiguskaitsevahenditest. Nõukogu peasekretariaat on astunud samme, vältimaks sellise haldusalase tegevusetuse kordumist.

Kaebuse esitaja seisukohad

Kaebuse esitaja leiab, et nõukogu arvamus selgitas nõukogu ja Euroopa konvendi vahelist suhet, selgitades, et nõukogul ei ole nõutavaid dokumente. Seetõttu tunnistab kaebuse esitaja, et kaebus ei ole antud punktis põhjendatud.

Kaebuse esitaja nõustub, et nõukogu lähenes asjale pragmaatiliselt, edastades kaebuse konvendi sekretariaadile, ja et nõukogu sekretariaat reageeris viivitamatult vastavalt määruse 1049/2001 artikli 7 lõikele 1. Sellegipoolest oleks olnud hea, kui nõukogu oleks saatnud kaebuse esitajale kaaskirja koopia. Seoses õiguskaitsevahenditest teavitamatajätmisega teatas kaebuse esitaja, et ta tunnistab ja hindab nõukogu peasekretariaadi jõupingutusi selle kordumise vältimiseks. Valitsusväliste organisatsioonidele ja eraisikutele suunatud nõustamise ja õigusabi pakkujana EL institutsioonide juures rõhutab ECAS, et on äärmiselt oluline, et kodanikud tunneksid oma õigusi. Ombudsmani ametkonnaga 7. märtsil 2003 peetud telefonikõnes selgitas ECAS töötaja kaebuse esitaja nimel, et nõukogu vastus rahuldab kaebajat.

OTSUS

1 Väidetav viivitus dokumentidele juurdepääsu taotlusele vastamisel ja õiguskaitsevahenditest teavitamatajätmine

1.1 Kaebuse esitaja väidab, et nõukogu ei vastanud tema esmasele taotlusele Euroopa konvendi päevakordadele ja protokollidele juurdepääsu saamiseks määruses 1049/2001 sätestatud 15 päeva jooksul ega teavitanud teda tema kaebeõigusest.

1.2 Nõukogu sõnul lähenes selle peasekretariaat asjale pragmaatiliselt ja edastas kaebuse esitaja meili nii kiiresti kui võimalik konvendi sekretariaadile. Oma vastuses kordustaoitlusele ei teavitanud nõukogu tõepoolest kaebuse esitajat talle kättesaadavatest õiguskaitsevahenditest. Nõukogu peasekretariaat on astunud samme, et vältida sellise haldusalase tegevusetuse kordumist.

1.3 Ombudsmanile kättesaadavate tõendite kohaselt püüdis nõukogu tõesti kaebuse esitaja taotlusega kiirelt ja tõhusalt tegeleda. Nõukogu on tunnistanud kaebuse esitaja teavitamatajätmist tema käsutuses olevatest õiguskaitsevahenditest ja astunud samme, et vältida selle kordumist tulevikus. Ombudsman saab aru, et kaebuse esitaja on nõukogu vastusega rahul. Seega leiab ombudsman, et kaebuse see aspekt on institutsiooni poolt lahendatud.

2 Väide, et dokumendid on nõukogu valduses

2.1 Kaebuse esitaja väidab, et Euroopa konvendi päevakorrad ja protokollid on nõukogu valduses ja nõukogu peaks seetõttu vastavalt määrusele 1049/2001 neile juurdepääsu võimaldama.

2.2 Nõukogu teatab, et konvendi presiidium tegutseb nõukogust ja selle peasekretariaadist täiesti sõltumatult ja et kaebuse esitaja poolt nõutavad dokumendid ei ole nõukogu valduses. Kuigi

nõukogu hoitakse kursis konvendi tööga, ei anta presiidiumi päevakordi ja protokolle nõukogu ega selle peasekretariaadi käsutusse.

2.3 Ombudsmanile ei ole teada ühtki asjaolu, mis seaks kahtluse alla nõukogu selgituse viimase suhete kohta Euroopa konvendi presiidiumiga. Ombudsman märgib, et kaebuse esitaja nõustub nõukogu selgitusega ja tunnistab, et kaebuse see aspekt ei ole põhjendatud. Seega leiab ombudsman, et kaebuse selle aspektiga seoses haldusliku omavoli juhtumit ei esinenud.

3 Lõppjärelendus

Ombudsman ei tuvastanud kaebuse alusel läbiviidud uurimise käigus nõukogu tegevuses halduslikku omavoli. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

3.1.3 Euroopa Komisjon

LIFE-PROGRAMM: KOMISJONI KEELDUMINE PROJEKTI RAHASTAMISE LÕPULEVIHMISEST

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 1826/2001/JMA asjas

KAEBUS

1996. aasta juunis esitas organisatsioon, mida kaebuse esitaja esindab (CTFC), komisjonile LIFE programmi raames ettepaneku viia ellu projekt söögiseente kasvatuse edendamiseks metsastamisalगतuste raames (viide: LIFE/ ENV/E/512). CTFC kavatses projekti välja töötada koostöös mitme erametsaomanikuga. 1996. aasta detsembris kiitis komisjon projekti heaks. Järgnevalt sai CTFC 208 749,58 eurot ühenduse abi.

1997. aasta oktoobris ja novembris pidas kaebuse esitaja komisjoni talitustega mitu nõupidamist seoses küsimusega, kuidas projekti eelarve peaks kajastama erametsaomanike poolt kantud kulusid. Nende nõupidamiste tulemusena otsustati CTFC ja kolmandaks osapoolteks olevate metsaomanike suhe paika panna individuaalsete lepingutega, mis koostatakse standardlepingu põhjal. Need lepingud pidid sätestama nii koostöö erinevate osapoolte vahel kui nende töö kajastamise eelarves. 30. oktoobril 1997 faksis kaebuse esitaja standardlepingu projekti rahastamise eest vastutavale komisjoni ametnikule. 4. novembril 1997 faksiti leping ka hr dB-le, üldiselt projekti jälgimise ja hindamise eest vastutavale ametnikule.

Pärast selle teabe saamist helistas hr dB kaebuse esitajale ja kiitis standardlepingu sisu heaks. Vestluse käigus käis hr dB peale, et töö efektiivsust silmas pidades tuleks edaspidi ühendust võtta otse temaga ja alati telefoni teel.

1999. aasta veebruaris esitas kaebuse esitaja projekti vahearuarande, milles metsaomanike tööd kajastati eelarves 1997. aasta oktoobris ja novembris komisjoni talitustega arutatud mudeli järgi. 1999. aasta juunis helistas hr dB kaebuse esitajale ja nõudis, et metsaomanike tööga seotud kulutused konsolideeritaks ja et neid vaadeldaks kui välist abi. Vaatamata kaebuse esitaja esialgsele vastumeelsusele kokkulepitud rahastamiskriteeriumide muutmise suhtes, oli ta sunnitud muudatustega nõustuma, sest see oli vahemakse tegemise tingimuseks. 1999. aasta oktoobris toimetaski kaebuse esitaja komisjonile käsipostiga aruarande uue versiooni. Komisjon sooritas vahemakse 2000. aasta aprillis.

2000. aasta veebruaris edastas kaebuse esitaja lõpparuande, milles metsaomanike tööd oli eelarves kajastatud samamoodi kui vahearuarandes. 2000. aasta oktoobris nõudis komisjon lisateavet. Kaebuse

esitaja vastuse saamisel saatis komisjon talle faksi kuupäevaga 30. jaanuar 2001, milles seati kahtluse alla metsaomanike kantud kulude kajastamine ja nõuti nende tagasimaksmist. Kaebuse esitaja sõnul ei peetud komisjoni nõudes kinni tema kaitseõigusest, sest talle ei võimaldatud ärakuulamisõiguse teostamist, mis on LIFE-programmiga seoses ette nähtud määruse 1973/92 artikli 11 lõikes 2.

Järgneva vaidluse käigus keeldus hr dB igasugusest vastutusest ja komisjoni finantstalitus ei nõustunud kaebuse esitajale vastu tulema.

Eeltoodu põhjal väidab kaebuse esitaja, et i) komisjoni talitused eksitasid teda ega osutanud vajalikku abi ning ii) kord, mida komisjon antud projektiga tegelemisel järgis, oli ebaselge ega vastanud kehtivatele nõuetele. Seetõttu nõuab kaebuse esitaja, et iii) komisjon loobuks raha tagastamise nõudest ja kannaks üle projekti viimase makse koos intressidega.

Komisjoni arvamus

Ei komisjoni otsus projektile rahalise abi andmiseks (K896)/3058/lõplik/0037) [edaspidi otsus] ega komisjoni eelarvekavand ei näinud kolmandaks osapooleks olevatele metsaomanikele ette mingit rolli. Seetõttu nõudis nende kaasamine projekti otsuse eelnevat muutmist ja komisjoni heakskiitu uuele lepingulisele suhtele.

Kuigi kaebuse esitaja faksis 30. oktoobril 1997 lepingu projekti, mis pidi reguleerima CTFC töösuhet metsaomanikega, ei esitatud seda dokumenti kunagi ametlikult komisjonile heakskiitmiseks, nagu on nõutud otsuses.

1999. aasta veebruaris ja oma vahearuande esitamisel väljendas kaebuse esitaja soovi kajastada kolmandaks osapooleks olevate metsaomanike kantud kulusid projekti eelarves. Komisjoni sõnul tegid tolle talitused kaebuse esitajale selgeks, et selleks on vajalik otsuse eelnev muutmine ja komisjoni heakskiit uuele lepingulisele suhtele. Seejuures meenutati kaebuse esitajale ka seda, et mis tahes selline muudatus ei saa muuta LIFE-abi rahastamistingimusi, nagu on määratletud otsuse lisa 2 artiklites 2 ja 3.

2000. aasta mais sooritas komisjon vahemakse. Komisjon rõhutas, et see finantsoperatsioon sõltus ainult kulude tasemest ja sellega ei antud hinnangut kulude lõplikule sobivusele.

Lõpparuanne saadi 19. mail 2000. aastal. Kuigi projekti eesmärgid olid saavutatud, ei vastanud selle eelarve struktuur ja sisu, eelkõige metsaomanike kantud kulude osas, otsuses sätestatud tingimustele.

Komisjoni sõnul ei olnud kaebuse esitaja suutnud näidata, et kolmandaks osapooleks olevate metsaomanike poolt kantud kulutused (147 867 eurot) olid ka tegelikult välja makstud, nagu nõuavad otsuse artikli 3 lõige 4 ja artikli 4 lõige 1. Polnud esitatud mingeid tõendeid CTFC ja mis tahes kolmanda osapoole vahelise rahavoo kohta. Komisjon rõhutas, et otsuse artikli 3 lõike 3 sätted on selged ja tingimusteta. Komisjon lisan, et tema talitused ei saanud olla kallutanud kaebuse esitajat uskuma, et neid õiguslikke sätteid võib ignoreerida.

25. oktoobril 2000. aastal nõudis komisjon lisateavet, mille kaebuse esitaja edastas 13. novembril 2000. Komisjon leidis, et lisateave ei sisaldanud midagi uut, ja teatas seetõttu kaebuse esitajale 30. jaanuari 2001. aasta faksiga, et neile kulutustele vastavat osa abist ei maksta ja vastav osa juba saadud toetusest (37 040 eurot) tuleb tagastada. Komisjon andis kaebuse esitajale lühikese aja jooksul võimaluse oma seisukohti esitada. Kaebuse esitaja poolt 8. veebruaril 2001 edastatud teabe põhjal vähendas komisjon tagastamisele kuuluva summa suurust 30 429 euroni ja väljastas 6. märtsil 2001 sissenõudekorralduse. Komisjon leidis, et tema talitused järgisid selle protsessi puhul otsuse lisa 2 artiklis 7 sätestatud kriteeriumidele vastavat korda.

4. aprillil 2001 oli kaebuse esitajal komisjoni talitustega kohtumine. Kuna ta uusi tõendeid ei esitanud, kinnitas komisjon 26. aprillil 2001 oma eelnevat seisukohta. Komisjoni lõplik raha tagastamise nõue väljastati 30. augustil 2001 ja selles oli viidatud kaebuse esitaja käsutuses olevale kaebeõigusele.

Kaebuse esitaja seisukohad

Oma 30. juuli 2002. aasta seisukohtades kordas kaebuse esitaja oma kaebuses esitatud väiteid. Ta rõhutas, et nii suhted metsaomanikega kui vastavate kulude kohta arvestuse pidamine olid komisjoni talitustega põhjalikult läbi arutatud.

Kaebuse esitaja selgitas, et vajadust kaasata projekti töösse metsaomanikud kajastati CTFC esmase ettepaneku kolmes erinevas peatükis, nimelt jaos A13/4 (metsa uuendamist käsitlev jagu projekti kokkuvõttes); jaos A14/7 (taimede kasvatamine) ja mitmes majanduslikke küsimusi käsitlevas jaos (A5, A6, A9 ja A11).

Ta kirjeldas läbirääkimisi, mida oli alates 1997. aasta juulist komisjoni asjaomase talitusega peetud, et kajastada projekti eelarves kolmandaks osapoolteks olevate metsaomanike kantud kulusid. Kaaluti kaht erinevat mudelit: esimese kohaselt oleks metsaomanikele tasutud konkreetsete täidetud ülesannete eest; teine põhines individuaalsete lepingute sõlmimisel. Kokkuleppel komisjoni asjaomase talitusega otsustati valida teine võimalus, mille puhul rahavooge ei kajastata. Seda näitavad 1977. aasta 30. oktoobril ja 4. novembril saadetud faksid. Kaebuse esitaja rõhutas, et vahearuande finantsstruktuuri, eelkõige aga kolmandate osapoolte kulude kohta arvestuse pidamise metoodikat, oli muudetud komisjoni ettepanekute põhjal.

16., 22., 29., 30. ja 31. oktoobril 2002 edastas kaebuse esitaja komisjoni ametnikega peetud kohtumiste kohta lisateavet, mis tema meelest toetas tema väiteid.

EDASINE UURIMINE

Kaebuse esitaja esitatud seisukohti silmas pidades kirjutas ombudsman 31. oktoobril 2002 komisjonile. Oma kirjas viitas ombudsman kaebuse esitaja seisukohtades toodud faktilistele andmetele, mis viimase väiteid tõendasid, ja palus, et komisjon kommenteeriks neid asjaolusid.

Komisjoni teine arvamus

Komisjon väitis, et kaebuse esitaja seisukohad ei lisanud juhtumisse midagi uut, ning rõhutas, et komisjoni talitused ei olnud andnud mingeid juhtnööre lepingu kohta käivate finantseeskirjade muutmiseks. Komisjon selgitas, et kaebuse esitaja ei olnud kordagi esitanud mingeid tõendeid, mis näitaksid, et komisjoni ametnik andis projektiga seoses väidetavaid juhtnööre. Veelgi enam, selliseid juhtnööre ei leidu ka komisjoni toimikus (ei elektrooniliselt ega paber kandjal).

Komisjon viitas kaebuse esitaja poolt 1997. aasta 30. oktoobril ja 4. novembril komisjoni talitustele saadetud faksidele, milles pakuti välja finantskokkuleppe muudatused. Komisjon juhtis tähelepanu sellele, et need faksid ei omanud lepingulist tähendust ja olid saadetud teadmiseks. Kuigi kaebuse esitajale oli mitmel korral selgelt väljendatud vajadust ametliku taotluse järele, ei ole sellist taotlust kunagi komisjonile esitatud. Sellistel asjaoludel uskus komisjon, et kaebuse esitajal ei olnud muud võimalust, kui lepingust selle kõigis punktides kinni pidada.

Komisjon märkis, et kaebuse esitaja oli minevikus juba LIFE-programmi raames abi saanud ja oli hästi kursis selle finantseeskirjadega. Komisjoni arvates oleks kaebuse esitaja pidanud teadma, et igasugune rahakasutamise tõendamine toimub projekti lõppstaadiumis. Niisiis ei saanud ta eeldada, et komisjoni vahemakse tähendas rahastamistingimustes ühepoolsete muudatuste tegemise heakskiitmist.

Komisjon rõhutas oma valmisolekut kaaluda kaebuse esitaja poolt nõutavate kulude tasumist ja seega oma sissenõudekorralduse peatamist, kui kaebaja esitab tõendeid selle kohta, et neid kulusi tõepoolest tehti. Komisjon juhtis tähelepanu sellele, et oli mitu korda palunud tõendeid abi saaja poolt tööd läbi viinud organisatsioonidele tehtud maksete kohta. Vaatamata nimetatud järelepärimistele ei olnud andmeid esitatud. Seetõttu otsustas komisjon jätkata menetlust toetusotsuse artikli 3.3c põhjal sissenõudekorraldusega 30 429 eurole. Komisjon lisas, et kui kaebuse esitaja ikkagi vajalikke tõendeid ei esita, jätkab komisjon sissenõudekorralduse täitmisele pööramist.

Kaebuse esitaja seisukohad seoses komisjoni teise arvamusega

Oma 20. detsembri 2002. aasta ja 10. jaanuari 2003. aasta seisukohtades seoses komisjoni teise arvamusega väitis kaebuse esitaja, et tema aruannete finantsosa vorm põhines ettepanekutel, mille tegid komisjoni talitused ja mis ei avaldanud hiljem mingil moel ametlikku mittenõustumist. Kuigi kaebuse esitaja ei suutnud esitada ühtegi kirjalikku tõendit, viitas ta projektis osalejate mitmele ametlikule ütlusele, mis kinnitavad tema seisukohta. Kaebuse esitaja avaldas oma valmisolekut vajadusel ombudsmani ees tunnistusi anda.

Kaebuse esitaja lisas oma seisukohtadele mitmesuguseid dokumente, mis näitasid, et komisjon nõustus, vähemalt seoses LIFE-projektiga 97/ENV/E/260, kahepoolsete lepingute kasutamisega abi saaja ja mitme alltöövõtja vahel, mille puhul rahavooge ei toimunud.

Lõpetuseks teatas kaebuse esitaja, et CTFC on valmis vajadusel projekti finantsosa vastavalt komisjoni nõuetele ümber sõnastama. Ta palus ombudsmanil seda protsessi jälgida, et oleks tagatud õiglase lahenduse leidmine ja et CTFC-d ebaõiglaselt ei karistataks.

OTSUS

1 Komisjoni vastutava talituse suhtumine kaebuse esitajasse

1.1 Kaebuse esitaja väidab, et komisjoni talitused viisid teda eksitusse ega osutanud vajalikku abi. Ta väidab, et nii lepinguline suhe metsaomanikega kui ka vastavate kulude kohta arvestuse pidamine olid komisjoni talitustega põhjalikult läbi arutatud.

1.2 Komisjon väidab, et selle talitused ei saanud panna kaebuse esitajat uskuma, et ta võib projekti reegleid eirata. Komisjoni sõnul ei ole kaebuse esitaja esitanud mingeid tõendeid, mis näitaksid, et komisjoni ametnikud andsid projektiga seoses kaebuse esitaja poolt väidetavaid juhtnööre, ja selliseid juhtnööre ei leidu ka komisjoni toimikus.

1.3 Ombudsman märgib, et kaebuse esitaja on esitanud suure hulga dokumentaalset tõestust, mis kajastab tema pidevat teabevahetust komisjoni asjaomaste talitustega. Nende dokumentide läbivaatamine näitas, et asjaomased ametnikud olid hästi kursis kaebuse esitaja tööga ja oleksid seetõttu pidanud tundma rahastamiskriteeriume, mida alltöövõtjate töö kajastamiseks kasutati. Sellegipoolest on ombudsman seisukohal, et puuduvad otsesed tõendid, mille põhjal saaks järeldada, et komisjon eksitas kaebuse esitajat.

Seega leiab ombudsman, et kaebuse selle aspektiga seoses komisjoni tegevuses halduslikku omavoli ei tuvastatud.

2 Komisjoni kord rahalise abi osaliseks tagasimaksmiseks

2.1 Kaebuse esitaja väidab, et komisjoni poolt projektiga tegelemisel järgitud kord oli ebaselge ega olnud kooskõlas kehtivate reeglitega. Ta väidab, et ei austatud tema kaitseõigust ja et komisjoni nõue rahalise abi osaliseks tagasimaksmiseks ei võimaldanud ärakuulamisõiguse teostamist, mis on seoses LIFE-programmiga ette nähtud määruse 1973/92 artikli 11 lõikes 2.

2.2 Komisjon väidab, et kord, mida tema talitused selle protsessi puhul järgisid, oli kooskõlas kehtivate reeglitega (projektile rahalise abi andmise otsus [otsus] lisa 2, artikkel 7). Komisjon selgitas, et tema esimene järelepärimine 30. jaanuarist 2001 võimaldas kaebuse esitajal enne lõppotsuse vastuvõtmist oma seisukohti selgitada ja et komisjoni lõplik nõue 30. augustist 2001 sisaldas teavet kaebeõiguse kohta.

2.3 Ombudsman märgib, et LIFE-programmi kaudu rahastatavate projektide elluviimist reguleerivad reeglid on sätestatud nõukogu määrusega 1973/92¹⁰ ja iga komisjoni otsusega üksikprojektidele abi andmise kohta.

¹⁰

Nõukogu 21. mai 1992. aasta määrus (EMÜ) nr 1973/92 keskkonna rahastamisvahendi (LIFE) loomise kohta; EÜT L 206, 22/07/1992 lk 1.

Komisjoni poolt liigsete maksete korral järgitav kord on sätestatud määruse 1973/92 artikli 11 lõikes 2, mis kõlab alljärgnevalt,

" [...] kui meetme rakendamisel saavutatud edu õigustab ainult osa eraldatud rahalise toetuse kasutamist, nõuab komisjon abisaajalt selgituse esitamist kindlaksmääratud tähtaja jooksul. Kui abisaaja ei anna rahuldavat vastust, võib komisjon ülejäänud rahalise toetuse andmise tühistada ja nõuda juba makstud summade tagasimaksmist."

Otsuse lisa 2 artikkel 7 kordab samasuguseid protseduurireegleid.

2.4 Ombudsman märgib ka seda, et komisjoni poolt 30. jaanuaril 2001 välja antud esimene raha tagastamise nõue viitas oma viimases lõigus sellele, et hiljemalt 9. veebruaril 2001 saadetakse finantskontrolörile tema eelneva nõusoleku saamiseks teatis, et kaebuse esitaja võiks esitada oma seisukohad, nagu on ette nähtud LIFE määruse artikli 11 lõikes 2. Lõplik võlateatis saadeti kaebuse esitajale 6. märtsil 2001. Kuigi teatistes ei osundatud kaebeõigusele, viitas komisjon neile võimalustele oma edasises kirjavahetuses kuupäevaga 30. august 2001.

2.5 Eeltoodu põhjal ei leia ombudsman, et komisjon oleks rahalise abi osalise tagastamise nõuet välja andes rikkunud kaebuse esitaja kaitseõigust. Nendel asjaoludel võtab ombudsman seisukoha, et komisjoni poolt selle projektiga tegelemisel järgitud kord ei osutunud ebaselgeks ning seega järgis komisjon kehtivaid reegleid. Seetõttu leiab ombudsman, et kaebuse selle aspektiga seoses komisjoni tegevuses halduslikku omavoli ei tuvastatud.

3 Komisjoni nõue raha osaliseks tagastamiseks

3.1 Kaebuse esitaja taotleb, et komisjon peataks raha tagastamise nõude ja kannaks üle projekti viimase makse koos intressidega.

3.2 Oma esimeses arvamuses õigustas komisjon raha tagastamise nõuet sellega, et kaebuse esitaja ei olnud kunagi esitanud ametlikku taotlust otsuse muutmiseks eesmärgiga, et kolmandaks osapooleks olevad metsaomanikud saaksid projektis osaleda. Komisjon juhtis tähelepanu sellele, et kaebuse esitaja ei olnud suutnud tõestada, et kolmandaks osapooleks olevate metsaomanike kantud kulud olid tõepoolest välja makstud.

3.3 Seoses kolmandaks osapooleks olevate omanike osalusega märgib ombudsman, et abi saaja pakkumises sisalduvas projekti tehnilises kirjelduses oli nende koostöö ette nähtud. 30. oktoobril ja 4. novembril 1997 teavitas kaebuse esitaja komisjoni talitusi ametlikult kolmandaks osapooleks olevate metsaomanike eelseisvast osalusest projekti elluviimisel. Ombudsman märgib, et komisjon ei ole esitanud mingeid tõendeid selle kohta, et selle talitused oleksid kaebuse esitaja algatusele mingeid vastuväiteid esitanud.

Selliste kolmandate osapoolte kantud kulude kajastamisega seoses leiab ombudsman, et komisjon ei saanud olla täiesti teadmatutes kaebuse esitaja poolt kasutatud kriteeriumidest, mida näitab viimase poolt 30. oktoobril ja 4. novembril 1997 komisjonile saadetud fakside tekst.¹¹ Ombudsman juhib tähelepanu sellele, et kaebuse esitaja poolt lõpparuandes kasutatud arvestusskeem järgib vahearuandes kasutatut. Lisaks sellele, et komisjon vahearuande saamisel selle sisu vastu ei protestinud, teostas ta ka vahemakse. Seda tehes, ja nagu on sätestatud otsuse lisa 2 artikli 3 lõikes 2, kiitis komisjon finantsaruande sisu ja abi saaja esitatud vahearuande näiliselt heaks.¹²

¹¹ 30. oktoobril 1997 kaebuse esitaja poolt projekti rahalise külje eest vastutavale komisjoni ametnikule saadetud faksi tekst on eriti ilmekas: Lugupeetud J, meie eelmise aasta juulikuise kokkuleppe kohaselt lisan ma »lepingu« projekti, et arvestada metsaomanike panust projekti LIFE' 96 ENV/E/512 nii aja kui vahendite aspektist. Palun teavitage meid, kas me peaksime alles hoidma mingeid dokumentaalseid tõendeid või kas on mingeid piiranguid, mida me peaksime teadma. [...]«

¹² »[...] vahemakse sooritatakse, kui komisjon kiidab heaks abi saaja esitatud finantsaruande ja sellele vastava üldaruande [...]«

3.4 Oma vastuses ombudsmani edasisele uurimisele rõhutas komisjon oma valmisolekut kaaluda kaebuse esitaja poolt nõutavat kulude tasumist ja seega peatada raha tagastamise nõue, kui kaebuse esitaja esitab tõendeid selle kohta, et kolmandaks osapooleks olevate omanike poolt kantud kulutused tõepoolest tehti. Oma viimastes seisukohtades avaldas kaebuse esitaja valmisolekut projekti finantsosa vastavalt komisjoni nõudmistele ümber sõnastada ja palus ombudsmanil teostada selle protseduuri üle järelevalvet õiglase lahenduse tagamiseks. Antud olukorras leiab ombudsman, et kaebuse selle aspekti edasiseks uurimiseks pole alust.

3.5 Kaebuse esitaja palus ombudsmanil teostada järelevalvet eelnimetatud protseduuri üle. Ombudsman juhib tähelepanu sellele, et ühenduse finantskorra kohaselt on asjaomase lepingu haldamise eest vastutav komisjon. Kaebuse esitajal on sellegipoolest võimalik ombudsmanile tulevikus uus kaebus esitada, kui ta seda vajalikuks peab.

4 Lõppjärelendus

Euroopa ombudsman ei tuvastanud kaebuse põhjal läbi viidud uurimise käigus Euroopa Komisjoni töös halduslikku omavoli. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

KÜSIMUSTE TÜHISTAMINE JA VÄIDETAV KONKURSITEATE TINGIMUSTE EIRAMINE

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 647/2002/OV asjas

KAEBUS

Kaebuses toodud olulised asjaolud on alljärgnevad:

Kaebuse esitaja osales avalikul konkursil COM/A/6/01, aga ei sooritanud eelvooru testi b), milles ta sai ainult 16,842 punkti 40-st. Kaebuse esitaja esitas konkursikomisjonile kaks taotlust – 10. jaanuaril 2002, et paluda testi b) uut läbivaatamist ja 11. veebruaril 2002, et vaidlustada testi parandamise viisi. Konkursikomisjon otsustas kolm eelvooru testi küsimust tühistada. Kaebuse esitaja protestis selle vastu, aga konkursikomisjon vastas, et küsimused tühistati kõigi osavõtjate suhtes ja seega oli kinni peetud võrdse kohtlemise põhimõttest. Konkursikomisjon saatis kaebuse esitajale taotluse kohaselt koopia valikvastustega küsimustest koos õigete vastuste ja kaebuse esitaja vastustega. Kaebuse esitaja leiab, et 5 tema vastust testis b) olid samuti õiged ja seega oleks ta saanud 16,842 punkti asemel 40-st 22,105 punkti 40-st.

Kuna konkursikomisjon lükkas kaebuse esitaja taotlused tagasi, esitas viimane 25. märtsil 2002 ombudsmanile kaebuse, milles oli 3 väidet:

- 1 testi b) 9. ja 37. küsimuse tühistamisega rikkus konkursikomisjon osalejate võrdse kohtlemise põhimõtet;
- 2 konkursikomisjon ei käsitlenud oma vastuses kaebuse esitaja väidet, et viimase vastuseid testi b) 5., 8., 11., 13., ja 25. küsimusele võis osalejatele antud tekstist samuti välja lugeda;
- 3 kaebuse esitaja väidab, et konkursikomisjon eiras konkursiteate punkti VI.D tingimusi, sest talle on teatavaks saanud, et mitu konkursil osalejat, kes ei saanud eelvooru testides minimaalset nõutavat tulemust, lisati sellegipoolest konkursiteates ette nähtud 600 osaleja nimekirja.

UURIMINE

Komisjoni arvamus

14. detsembri 2001. aasta kirjas teavitas üksus admin.A.2 kaebuse esitajat eelvooru testide tulemustest. Kuna kaebuse esitaja sai sõnalist ja numbrilis-loogilist mõtlemist kontrolliva testi b) eest 16,842 punkti 40-st ja minimaalne nõutav tulemus oli 20, ei hakanud konkursikomisjon tema kirjalikku testi edasi parandama, mis oli kooskõlas konkursiteate punktiga VI.D, kus oli öeldud, et iga minimaalsest nõutavast tulemusest allapoole jääv punktisumma toob kaasa kõrvalejätmise.

Kaebuse esitajat teavitati ka sellest, et konkursikomisjon oli otsustanud tühistada testi a) ühe küsimuse ja testi b) 9. ja 37. küsimuse, sest testist avastati pärast selle läbiviimist vigu. Osalejate võrdse kohtlemise tagamiseks olid need küsimused tühistatud kõigi keelte puhul.

Vastavalt kaebuse esitaja 18. detsembri 2001. aasta taotlusele saadeti talle koopia tema valitud vastustega lehest ja eelvooru testide õigete vastustega lehest.

10. jaanuari 2002. aasta kirjas seadis kaebuse esitaja kahtluse alla nii testi b) kvaliteedi kui küsimuste tühistamise, sest ta leidis, et see oli kaasa toonud ebavõrdse kohtlemise, mis mõjutas tema õigustatud ootusi. Oma vastuses selgitas konkursikomisjon kaebuse esitajale sõnalise ja numbrilis-loogilise mõtlemise testi eesmärgi ning küsimuste tühistamise põhjust.

Seoses kaebuse esitaja väitega küsimuste tühistamise kohta viitas komisjon esimese astme kohtu¹³ ja Euroopa Kohtu¹⁴ praktikale. Vastavalt kohtupraktikale peavad osalejad vastama kõikidele küsimustele ja mitte ainult neile, millele nad tahaksid vastata. Seetõttu on vastust vajavate küsimuste arv ja sisu kõigi osalejate jaoks ühesugused. Osalejate võimalused jäävad samaks, kui osad küsimused hiljem kõrvaldatakse.

Komisjon juhtis tähelepanu ka sellele, et küsimuste osatähtsus oli sama, sest iga küsimuse eest sai võrdse arvu punkte.

Seoses väitega, et konkursikomisjon ei võtnud arvesse seda, et kaebuse esitaja vastuseid testi b) 5., 8., 11., 13. ja 25. küsimusele oli teksti sisust samuti võimalik välja lugeda, märkis komisjon, et konkursikomisjon vaatas need läbi, aga see ei võimaldanud punktide kohta tehtud otsust muuta.

Seoses kaebuse esitaja väitega, et konkursikomisjon eiras konkursiteate punkti VI.D, märkis komisjon, et kõigist konkursiteate tingimustest on kinni peetud ja pärast eelvooru testide parandamist kontrolliti ainult nende osalejate kirjalikke teste, kes olid saanud minimaalse nõutava tulemuse iga testi puhul ja parimad tulemused kõigi testide lõikes. Konkursi valdkonnas 02 eelvooru testides minimaalse nõutava tulemuse saanud osalejate arv oli suurem kui konkursiteates ette nähtud 600.

Kaebuse esitaja seisukohad

Seoses testi b) 9. ja 37. küsimuse tühistamisega märkis kaebuse esitaja, et võrdse kohtlemise põhimõtet oli rikutud, sest tühistamine oli andnud eelise osalejatele, kes olid valesti vastanud, ning karistanud osalejaid, kes olid õigesti vastanud.

Seoses teise väitega toob kaebuse esitaja näiteks vastuse, mille ta andis 13. küsimusele ja mida oli tema sõnul võimalik tekstist samuti välja lugeda ja mis ei saanud seega vale olla: Ta valis vastuse (b), mis oli "en faisant attention à sa technique de respiration, il est possible de réduire sa tension artérielle". Kaebuse esitaja valik tuginedes alljärgnevale tekstis leidunud informatsioonile "il est possible d'obtenir des résultats remarquables par la simple application de techniques respiratoires: diminution de la tension artérielle". Kaebuse esitaja soovib teada, miks tema vastus õige ei olnud.

¹³ Kohtuotsus, 17. jaanuar 2001, T-189/99, Gerochristos.

¹⁴ P. Giulettil korraldus C-263/01, 13. detsember 2001 (punktid 35 ja 36).

Seoses kolmanda väitega tahab kaebuse esitaja, et ombudsman kontrolliks, kas konkursikomisjon ikka pidas kinni konkursiteate punktist VI.D ja küsiks Euroopa Komisjonilt kõik eelvooru testid edukalt ära teinud osalejate nimekirja (ja nende tulemused).

EDASINE UURIMINE

Pärast komisjoni arvamuse ja kaebuse esitaja seisukohtade kaalumist ilmnas, et vaja on jätkata uurimist, mis aitaks jõuda otsusele kaebuse esitaja kolmanda väite suhtes. Selle väite kohaselt eiras komisjon konkursiteate punkti VI.D tingimusi sellega, et vastavalt kaebuse esitajale teatavaks saanud informatsioonile kanti mitu osalejat, kes ei saanud valdkonna 02 eelvooru testides minimaalset nõutavat tulemust, sellegipoolest 600 edasijõudnud osaleja nimekirja.

Toimiku uurimine

Seetõttu teatas ombudsman komisjonile soovist kontrollida komisjoni toimikut ja konkreetsemalt valdkonna 02 eelvooru testide põhjal edasi jõudnud kandidaatide nimekirja. Kontrolli viis 24. jaanuaril 2003 komisjoni ruumides Brüsselis (halduse peadirektoraadis) läbi ombudsmani personal.

OTSUS

1 Eelvooru testi küsimuste tühistamine

1.1 Kaebuse esitaja väidab, et testi b) 9. ja 37. küsimuse tühistamisega eiras konkursikomisjon osalejate võrdse kohtlemise põhimõtet. Ta märgib, et nende kahe küsimuse tühistamisega tekitati ebavõrdne olukord nimetatud küsimustele õigesti ja valesti vastanud osalejate vahel.

1.2 Komisjon viitab esimese astme kohtu ja Euroopa Kohtu praktikale, mille kohaselt peavad kõik osalejad vastama kõikidele küsimustele ja osalejate võimalused jäävad samaks, kui hiljem teatud hulk küsimusi kõrvaldatakse.

1.3 Oma eelnevates otsustes kaasuste 761/99/BB ja 729/2000/OV puhul, mis võtavad arvesse ühenduse kohtute kinnistunud praktikat, on ombudsman leidnud, et juhul, kui testi küsimus osutub mitmeti tõlgendatavaks, on mõistlik see küsimus testist kõrvaldada, eeldusel, et kõrvaldamine toimub nii, et osalejate huve ei kahjustata. Talle esitatud tõendite põhjal leiab ombudsman, et miski ei viita sellele, nagu poleks antud juhul sellest tingimusest kinni peetud, eeldusel, et komisjon kõrvaldas testi b) 9. ja 37. küsimuse kõigi osalejate puhul.

1.4 Eeltoodu põhjal ilmneb, et selle väitega seoses komisjoni tegevuses halduslikku omavoli ei esinenud.

2 Väidetav kaebuse esitaja väitele saadetud vastuse põhjendamata jätmine

2.1 Kaebuse esitaja väidab, et konkursikomisjon ei käsitlenud oma vastuses tema väidet, et testi b) 5., 8., 11., 13. ja 25. küsimuse vastuseid võis osalejatele esitatud tekstist välja lugeda.

2.2 Komisjon märgib, et konkursikomisjon vaatas kaebuse esitaja vastused läbi, aga see ei võimaldanud muuta tulemuse kohta tehtud otsust.

2.3 Ombudsman märgib, et kaebuse esitaja ja komisjoni vaidlus on seotud sellega, kas osalejatele antud teksti saab mõista nii, et õiged võivad olla mitu vastust. Seega on vaidlus seotud asjaomase teksti tõlgendamise küsimusega. Teksti sisuga seonduvates küsimustes kuulub kaalutlusõigus konkursikomisjonile.

2.4 Võttes lisaks arvesse, et vastavalt Euroopa Kohtu praktikale on erinevates testides saadud tulemuste teatamine piisav selgitus konkursikomisjoni otsuse aluseks olevate põhjuste kohta¹⁵, leiab ombudsman, et konkursikomisjon tegutses oma seaduslike volituste piires. Seega kaebuse selle aspektiga seoses halduslikku omavoli ei tuvastatud.

3 Väidetav konkursiteatest mittekinnipidamine

3.1 Kaebuse esitaja väidab, et konkursikomisjon eiras konkursiteate punkti VI.D tingimusi, sest talle on teatavaks saanud, et mitu osalejat, kes ei saanud eelvooru testides minimaalset nõutavat tulemust, lisati sellegipoolest konkursiteates ette nähtud 600 osaleja nimekirja.

3.2 Komisjon märgib, et valdkonna 02 eelvooru testides minimaalse nõutava tulemuse saanud osalejate arv on suurem, kui konkursiteates ette nähtud 600 osalejat.

3.3 Ombudsmani kantselei uuris selle väitega seoses komisjoni 24. jaanuari 2003. aasta toimikut. Kontrolli käigus teavitasid komisjoni ametnikud kõigepealt ombudsmani kantseleid, et 17. oktoobri 2001. aasta Euroopa Ühenduste Teatajas (C 291 A) avaldati konkursiteate parandus, millega muudeti edasijõudnud osalejate arvu nimekirjades. Mis puutub konkursiteate punkti VI.D.1, siis suurendati seda arvu 510-lt 600 osalejani, kelle eelvooru testide a), b), c) ja d) tulemused on kõige paremad.

3.4 Kontrolli käigus selgus, et eelvooru testide a), b), c) ja d) puhul oli minimaalse nõutava tulemuse saanud rohkem kui 600 osalejat. Esimene nimekiri oli koostatud 600-st parimast osalejast, kes kõik olid minimaalse nõutava tulemuse saavutanud. Lisaks sellele oli olemas veel teine nimekiri osalejatest, kes olid minimaalse nõutava tulemuse samuti saavutanud, aga ei kuulunud 600 parima osaleja hulka.

3.5 Eeltoodu põhjal võib ombudsman kinnitada komisjoni poolt esitatud informatsiooni õigsust. Seega kaebuse selle aspektiga seoses halduslikku omavoli ei tuvastatud.

4 Lõppjärelendus

Ombudsman ei tuvastanud kaebuse alusel läbiviidud uurimise käigus komisjoni tegevuses halduslikku omavoli. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

VÄIDETAV KEELELINE DISKRIMINEERIMINE

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 659/2002/IP asjas

KAEBUS

2002. aasta aprillis esitas hr C. Universala Esperanto-Asocio (edaspidi UEA) nimel kaebuse väidetava keelelise diskrimineerimise kohta mitmes osaliselt või täielikult Euroopa Komisjoni poolt rahastatavates Euroopa organisatsioonides, mis oma tööpakkumistes nõuavad, et kandidaatide emakeeleks oleks inglise keel. Kaebuse esitaja leidis, et nii diskrimineeritakse tuhandeid inimesi - kuigi nad valdavad inglise keelt hästi, ei saa neid tööle võtta.

Ombudsmanile esitatud kaebuses taotleb kaebuse esitaja, et komisjon: i) tunnistaks, et töökuulutused ametikohtadele, mis on ametlikult avatud kõigile kodanikele, aga mitteametlikult reserveeritud inglise keelt emakeelena kõnelejatele, on oma olemuselt diskrimineerivad; ii) tagaks, et ta enam ei rahasta äriühinguid või organisatsioone, mis diskrimineerivad Euroopa Liidu kodanikke, kelle emakeel ei ole inglise keel; iii) otsiks mooduseid ja lahendusi keelelise diskrimineerimise ärahoidmiseks organisatsioonides, mida ta osaliselt või täielikult finantseerib.

¹⁵

Kohtuasi C-245/95 P, Parlament v Innamorati, EKL [1996] I-3423, lõige 31.

UURIMINE

Komisjoni arvamus

Kaebuse kohta esitatud arvamuses märkis komisjon kokkuvõtlikult alljärgnevat:

Mis puutub kaebuse esitaja esimesse taotlusse, siis kõik konkursiteated ametikohtadele, mis on ametlikult või mittemetlikult reserveeritud "emakeelena kõnelejatele", on ühenduse töötajate vaba liikumise alaste eeskirjade kohaselt vastuvõetamatud ja diskrimineerivad. Küsimust, kas ametikoht on mittemetlikult "emakeelena kõnelejale" reserveeritud, peab igal konkreetsel juhul hindama pädev kohus.

Sellegipoolest ei saa "täiusliku valdamise" nõuet pidada põhimõtteliselt ühenduse õigusega vastuolus olevaks¹⁶. Sellisel juhul peab tööandja põhjendama konkreetse keele väga hea valdamise vajadust kõne all oleva töökoha puhul.

Komisjoni talitused on oma esindajate kaudu seda teavet mitmel korral otse UEA-le edastanud (14. mai, 20. juuli ja 5. oktoobri 2001. aasta ning 24. jaanuari 2002. aasta kirjades ja 11. märtsi 2002. aasta kohtumisel). Lisaks sellele teavitas komisjon 24. mai 2002. aasta kohtumisel töötajate vaba liikumise nõuandekomitee liikmeid vajadusest vältida tööpakkumiste koostamisel igasugust diskrimineerimist. Komisjon oli soovitanud neil teavitada kõiki võimalikke osapooli nii era- kui avalikus sektoris.

Seoses kaebuse esitaja teise taotlusega teatas komisjon, et toetuste andmist reguleerivad eeskirjad ja põhimõtted, mis on ära toodud komisjoni toetuste haldamise vademeekumis, on sätestatud uues finantsmääruses¹⁷, mis jõustub 1. jaanuaril 2003. Artiklis 109 on öeldud, et "toetusi antakse kooskõlas läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtetega. (...)". Seoses täitevasutuse rahastamisega, mis on määratletud uue finantsmääruse artikliga 55, rõhutas komisjon, et nende asutuste personali suhtes kehtivad personalieeskirjad. Nende suhtes kehtivate eeskirjade hulka kuulub üldine mittediskrimineerimise põhimõte.

Mis puutub kaebuse esitaja kolmandasse taotlusse, siis igat liiki diskrimineerimise vastu võitlemine on üks komisjoni poliitikate prioriteete. Seoses võimaliku diskrimineerimisega, mida põhjustab teatud keelt "emakeelena kõnelejate" nõue erasektori või valitsuseväliste organisatsioonide töötajate poolt avaldatud tööpakkumistes, siis neil juhtudel komisjon sekkuda ei saa, vaid neid peavad eraldi hindama liikmesriikide kohtud.

Lisaks sellele teavitas komisjon ombudsmani, et komisjon registreeris UEA poolt 2002. aastal saadetud teabe Belgia riigiga seotud mitme töökuulutuse kohta, mille puhul võis tegemist olla diskrimineerimisega, kui ametliku kaebuse ja selles asjas võetakse ühendust Belgia ametiasutustega.

Komisjon juhtis jällegi tähelepanu sellele, et iga kord, kui selle talitusi teavitati võimalikest diskrimineerivatest tööpakkumistest komisjoni poolt osaliselt või täielikult rahastatavates organisatsioonides, on komisjon sekkunud, paludes viimastel astuda vajalikke samme tööpakkumiste korrigeerimiseks. Peadirektoraadid olid saatnud kirju komisjoniga tihedalt seotud organisatsioonidele ja soovitanud neil tagada, et: i) iga ametikoha puhul nõutav keeleoskus vastaks kõnealusel ametikohal tegelikult vajaminevale oskusele; ii) kui mõne ametikoha puhul on nõutav mingi keele täielik valdamine, tuleb "emakeelena kõnelejale" eelistada kirjeldusi nagu "täielik

¹⁶ Komisjon avaldas oma arvamuse selle teema kohta juba oma vastustes mitmele kirjalikule küsimusele, nt oma 21. veebruari 2002. aasta vastuses kirjalikule küsimusele E-4100/00: "Ühenduse eeskirjad töötajate vaba liikumise kohta ei keela mitte ainult avalikku rahvusel põhinevat diskrimineerimist, vaid ka varjatud diskrimineerimist, mis pealtnäha neutraalseid kriteeriume kasutades tegelikult sama tulemuse annab. Sellegipoolest pole diskrimineerimisega tegemist juhul, kui vakantse ametikoha iseloom nõuab teatud keeleliste kriteeriumidele vastamist (...)". Komisjoni vastus avaldati Euroopa Ühenduste Teatajas C 174 E, 19.06.2001, lk 233.

¹⁷ Nõukogu määrus (EÜ, Euratom) 1605/2002, 25. juuni 2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust, EÜT L 248, 16.09.2002, lk 1.

valdamine" või "väga hea oskus"; iii) nad kasutaksid töölevõtmisel võrdsete võimaluste põhimõtet, ilma et lubamatult eelistataks mingit keelelist või rahvuslikku rühma. Lisaks sellele meenutas komisjon, et selle tööhõive ja sotsiaalpoliitika peadirektoraat lisab kõigisse oma pakkumis- ja projektikutsetesse sätte, mis juhib võimalike töövõtjate tähelepanu "emakeelena kõnelejate" nõude ebaseaduslikkusele. Veel juhtis komisjon tähelepanu sellele, et Eurostat kaalus oma standardsetesse pakkumiskirjeldustesse järgmise sätte lisamist: "tuletame pakkujatele meelde, et ühenduse töötajate vaba liikumise alased eeskirjad keelavad rahvuspõhise diskrimineerimise ja töökoha saamise tingimusena mingi keele emakeelena valdamise nõudmine on diskrimineeriv"

Kaebuse esitaja seisukohad

Oma seisukohtades leidis kaebuse esitaja, et komisjoni arvamus ei ole rahuldav, ja jäi kindlaks oma esialgsetele nõuetele.

OTSUS

1 Väidetav keeleline diskrimineerimine

1.1 Kaebus põhines väidetaval keelelisel diskrimineerimisel mitme osaliselt või täielikult Euroopa Komisjoni rahastatava Euroopa organisatsiooni poolt, mis oma tööpakkumistes sisaldavad tingimust "emakeel – inglise keel" või "inglise keelt emakeelena kõnelejad". Kaebuse esitaja nõudis, et komisjon: i) tunnistaks, et töökuulutused ametikohtadele, mis on ametlikult avatud kõigile kodanikele, aga mitteametlikult reserveeritud inglise keelt emakeelena kõnelejatele, on oma olemuselt diskrimineerivad; ii) tagaks, et ta enam ei rahasta äriühinguid või organisatsioone, mis diskrimineerivad Euroopa Liidu kodanikke, kelle emakeel ei ole inglise keel; iii) otsiks mooduseid ja lahendusi keelelise diskrimineerimise ärahoidmiseks organisatsioonides, mida ta osaliselt või täielikult rahastab.

1.2 Oma arvamusel juhtis komisjon tähelepanu sellele, et kõik tööpakkumised ametikohtadele, mis on ametlikult või mitteametlikult reserveeritud "emakeelena kõnelejatele", ei ole ühenduse töötajate vaba liikumise eeskirjade kohaselt vastuvõetavad ja on diskrimineerivad. Sellegipoolest ei ole "täiusliku oskuse" nõue põhimõtteliselt vastuolus ühenduse õigusega, aga tööandja peab põhjendama teatud keele väga hea oskuse nõuet asjaomase ametikoha puhul.

Seoses toetuste andmist reguleerivate õigusnormide ja põhimõtetega märkis komisjon, et need on kirjas komisjoni toetuste eraldamise vademeekumis ja on sätestatud uues finantseeskirjas¹⁸, mis jõustub 1. jaanuaril 2003. Artiklis 109 on öeldud: "toetusi antakse kooskõlas läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtetega. (...)". Seoses ameti rahastamisega, mis on määratletud uue finantsmääruse artikliga 55, rõhutas komisjon, et nende ametite personali suhtes kehtivad personalieeskirjad, milles sisaldub üldine mittediskrimineerimise põhimõte.

Seoses kaebuse esitaja esitatud kolmanda taotlusega selgitas komisjon detailselt meetmeid, mida ta on antud küsimuses tarvitusele võtnud. Komisjoni arvamusele lisati asjaomased dokumendid, mis näitavad komisjoni poolt astutud samme.

1.3 Ombudsman leidis, et komisjon oli vastanud kaebuse esitaja esitatud taotlustele ja komisjoni antud vastus osutus piisavaks. Ombudsman tervitas seda, et komisjon oli astunud samme, vältimaks tulevikus keeleliselt diskrimineerivate tööpakkumiste avaldamist. Ta julgustas komisjoni jätkama ja tugevdama oma võitlust igasuguse keelelise diskrimineerimise ja töötajate vaba liikumise põhimõtte elluviimist takistavate asjaolude vastu.

¹⁸

Nõukogu määrus (EÜ, Euratom) 1605/2002, 25. juuni 2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust, EÜT L 248, 16.09.2002, lk 1.

2 Lõppjärelendus

Ombudsman ei tuvastanud kaebuse alusel läbiviidud uurimise käigus Euroopa Komisjoni tegevuses halduslikku omavoli. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

KOSOVO ÜRO VALITSUSE "EL SAMBA" STAATUS

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 1256/2002/GG (konfidentsiaalne) asjas

KAEBUS

Vastavalt 2002. aasta juunis saadud kaebusele töötas kaebuse esitaja, Saksamaa kodanik, konsultandina Kosovos, kõigepealt Euroopa Rekonstruktsiooniagentuuris (kahe lepingu põhjal) ja seejärel "ÜRO Kosovo missiooni EL samba" juures.

Kaebuse esitaja väitis, et "EL sammas" ei olnud talle lepingut andnud ega tasunud kaebuse esitaja saadetud arvet. Nimetatud 7. mai 2002. aasta arve oli adresseeritud hr Andy Bearparkile, ÜRO Kosovo missiooni peasekretäri eriesindajale, ja selle suurus oli 55 936,16 eurot.

Esimene kaebus (1010/2002/GG) lükati tagasi, sest kaebuse objekt ei olnud piisavalt selge (ombudsmani põhimääruse artikli 2 lõige 3).

Seejärel esitas kaebuse esitaja uue kaebuse (1141/2002/GG), mis oli suunatud nii Euroopa Rekonstruktsiooniagentuuri kui "EL samba vastu", esitades kahes faksis 17. juunist 2002 (agentuuriga seotud dokumendid) ja 18. juunist 2002 ("EL sambaga" seotud dokumendid) mitmeid dokumente. Kaebus edastati agentuurile kommentaaride saamiseks. Seoses "EL sambaga" teatati kaebuse esitajale, et kaebuse objekt ei olnud ikka veel piisavalt selge.

Kaebuse esitaja teavitas seejärel ombudsmani, et tema kaebus seoses "EL sambaga" oli suunatud komisjoni vastu. Komplikatsioonide vältimiseks registreeriti see kiri uue kaebusena ülaltoodud viitenumbri all.

UURIMINE

Komisjoni arvamus

Komisjoni arvamuses äratoodud märkused olid alljärgnevad:

"EL sammas" on lahutamatu osa ÜRO vahevalitsuse missioonist Kosovos (UNMIK), mis loodi ÜRO Julgeolekunõukogu 10. juuni 1999. aasta resolutsiooniga 1244. UNMIK-i juhib ÜRO peasekretäri eriesindaja ja see koosneb neljast osast ("sambast"), mida juhivad erinevad rahvusvahelised ekspertüksused.

Need neli sammast on:

- I sammas: humanitaarküsimused, mis on ÜRO pagulaste ülemkomissari (UNHCR) alluvuses. I samba tegevus lõpetati 2000. aasta juuni lõpus ja seda asendab nüüd ÜRO juhitud ja politseitöö operatsioonirühm;
- II sammas: tsiviilvalitsus, mida juhib ÜRO;
- III sammas: demokratiseerimine ja institutsioonide loomine, mida juhib OSCE;
- IV sammas: majanduse ülesehitamine, taastamine ja arendamine, mida juhib EL. IV sammast tuntakse "EL sambana".

Hr A. Bearparki, ÜRO peasekretäri eriesindaja asetäitja juhitava EL samba hooleks on jäetud seadusliku, institutsioonilise ja poliitilise raamistiku loomine Kosovo majanduse ülesehitamiseks, taastamiseks ja arendamiseks.

ÜRO peasekretäri eriesindaja asetäitja viib ellu EL samba kavandatud tegevusi, kasutades selleks samba tegevuseelarvet, mida rahastab ühendus.

Nõukogu määruse (EÜ) 1080/2000 artiklis 1 on sätestatud, et ühendus toetab rahaliselt UNMIK-i loomist ja tegevust. Vastavalt sellele seisneb ühenduse panus EL samba tegevuskulude, kaasa arvatud kohalike ja rahvusvaheliste töötajate palgakulude, katmises.

Euroopa Komisjoni ja UNMIK-i EL samba vahelises toetuslepingus on määratletud EL panus ning selle rakendus- ja kontrollmehhanismid. Toetuslepinguid on sõlmitud igal aastal alates 2000. aastast.

Nende lepingute eritingimuste artikli 1 lõikes 3 on öeldud: "Organisatsioon võtab toetuse vastu ja kohustub Operatsiooni läbi viima omal vastutusel". Peale selle on nende lepingute suhtes kehtivate üldtingimuste artikli 1 lõikes 1 sätestatud, et "ühendus ei võta omaks mingeid lepingulisi suhteid enda ja Organisatsiooni partneri(te) või enda ja alltöövõtja vahel."

Lisaks sellele on üldtingimuste artikli 3 lõikes 2 öeldud, et "Organisatsioon võtab endale ainuvastutuse kolmandate osapoolte ees," ja et "Organisatsioon võtab enda kanda kõik kohustused seoses mis tahes nõude või hagiga, mis esitatakse Organisatsiooni või Organisatsiooni töötajate või nende töötajate vastutusel olevate isikute poolse eeskirjade või määruste rikkumise tulemusel või kolmanda osapoole õiguste rikkumise tulemusel."

Eeltoodut arvestades asus komisjon seisukohale, et kaebuse esitaja ja UNMIK-i EL samba lepinguline suhe ei olnud seotud komisjoni talitustega, mis aitavad katta Kosovo ÜRO vahevalitsuse nelja samba jooksvatest kuludest ühe omi, kuid ei vastuta EL samba tegevuste elluviimise eest.

Kaebuse esitaja seisukohad

Kaebuse esitaja ei edastanud oma seisukohti.

OTSUS

1 Väidetav lepingu mitteandmine ja arve tasumatajätmine EL samba poolt

1.1 Kaebuse esitaja, Saksa konsultant, väidab, et "EL sammas" ei andnud talle lepingut ega tasunud arvet, mis kaebuse esitaja saatnud oli. Kaebuse esitaja leiab, et Euroopa Komisjon peaks kandma vastutust EL samba käitumise eest.

1.2 Komisjon selgitab, et "EL sammas", mida juhib hr A. Bearpark, ÜRO peasekretäri eriesindaja asetäitja, on lahutamatu osa ÜRO vahevalitsuse missioonist Kosovos (UNMIK), mis loodi ÜRO julgeolekunõukogu 10. juuni 1999. aasta resolutsiooniga 1244. Komisjon lisab, et ÜRO peasekretäri eriesindaja asetäitja vastutab EL samba kavandatava tegevuse elluviimise eest ühenduse poolt rahastatava samba tegevuseelarve haldamise kaudu. Komisjon viitab toetuslepingutele Euroopa Komisjoni ja UNMIK-i EL samba vahel, vastavalt millele võtab EL sammas endale ainuvastutuse kolmandate osapoolte ees, samal ajal kui EL ei võta omaks mingit lepingulist suhet enda ja EL samba partnerite ja alltöövõtjate vahel. Eeltoodu põhjal on komisjon seisukohal, et kaebuse esitaja ja UNMIK-i EL samba lepinguline suhe ei ole seotud komisjoni talitustega, mis ei vastuta EL samba tegevuste elluviimise eest.

1.3 Ombudsman leiab, et komisjoni selgituste valguses paistab viimase seisukoht olevat põhjendatud.

2 Lõppjärelendus

Ombudsman ei tuvastanud kaebuse alusel läbi viidud uurimise käigus Euroopa Komisjoni töös halduslikku omavoli. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

TÖÖKONKURSSIDEL OSALEJATE REISI- JA ELAMISKULUD

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 1358/2002/IP asjas

KAEBUS

2002. aasta juulis esitas pr C. ombudsmanile kaebuse Euroopa Komisjoni vastu, väites et komisjoni poolt avatud konkurssidel osalejate reisikulude hüvitamiseks vastu võetud eeskirjad on diskrimineerivad kaugetest liikmesriikidest tulevate osalejate suhtes. Kaebuse esitaja sõnul on need osalejad ebasoodsamas olukorras kui need, kes elavad konkursi toimumiskoha, milleks tavaliselt on Brüssel, läheduses. Ta taotles, et komisjon võtaks vastu uued reisikulude hüvitamise eeskirjad, et tagada avatud konkurssidel osalejatele tegelik võimaluste võrdsus.

UURIMINE

Euroopa Komisjoni arvamus

Komisjon meenutas, et kaebuse esitaja osales avatud konkursil COM/A/9/01, mis oli mõeldud administraatorite varunimekirja koostamiseks majanduse ja statistika vallas. Pärast eelvooru teste oli kaebuse esitaja 500 parima osaleja hulgas. Vastavalt konkursiteate punktile I.5 paluti tal täita taotlusvorm, mis talle postiga saadeti. Seejärel uuris konkursikomisjon kaebuse esitaja toimikut ja teatas talle, et ta pääses edasi tegema kirjalikke teste, mis oli kavandatud 19. juulile 2002. Kaebuse esitaja ei osalenud nende testide tegemisel.

Mis puutub reisikulude hüvitamisse, siis vastavad eeskirjad on kirjas resolutsioonis 211/95, mis võeti institutsioonidevahelisel tasandil haldusjuhtide poolt vastu 28. märtsil 1996. aastal ja mis jõustus 1. aprillil 1996. aastal. 15. aprilli 1996. aasta sisedirektiiviga rakendas Euroopa Komisjon resolutsiooni 211/95. Mõlemad tekstid sätestavad töökonkursi kirjalikke teste tegema kutsutud väliskandidaatide reisi- ja elamiskulude hüvitamise üldpõhimõtted. Juhul, kui osaleja elukoha ja konkursi toimumiskoha vahemaa on rohkem kui 300 kilomeetrit, saavad osalejad kindlaksmääratud suurusega hüvitist, mida arvestatakse vahemaa põhjal. Kui vahemaa on 1500 kilomeetrit või rohkem, saavad osalejad 180 eurot. Konkursi selles järgus makstakse ainult kindlaksmääratud suurusega hüvitist ja mitte täielikku hüvitist, mis on ette nähtud ainult suulist testi tegema kutsutud osalejatele.

Kogu see teave sisaldus kaebuse esitajale kirjalike testide kutsega saadetud kirjas. Seega oli ta sellega kursis.

Kaebuse esitaja seisukohad

Oma seisukohtades seoses komisjoni arvamusega rõhutas kaebuse esitaja, et komisjon ei olnud kommenteerinud väidet, et avalikel konkurssidel osalejatele hüvitise maksmise reeglid on diskrimineerivad kaugetest liikmesriikidest tulijate suhtes ja on soodsamad neile, kes elavad konkursside toimumiskoha, milleks tavaliselt on Brüssel, läheduses.

EDASINE UURIMINE

Pärast komisjoni arvamuse ja kaebuse esitaja seisukohtade hoolikat kaalumist ilmnes, et uurimist on vaja jätkata. Seetõttu kirjutas ombudsman 29. jaanuaril 2003 komisjonile. Oma kirjas palus ta

komisjonil kommenteerida kaebuse esitaja seisukohti, milles viimane oli leidnud, et komisjon ei olnud vastanud tema väitele, et asjaomased eeskirjad on diskrimineerivad kaugetest liikmesriikidest pärit osalejate suhtes.

Komisjoni teine arvamus

Komisjon meenutas, et avaliku konkursi kirjalikke teste tegema kutsutud osalejate reisikulude hüvitist arvestatakse osaleja elukoha ja konkursi toimumiskoha vahemaa põhjal, eeldusel, et see vahemaa on vähemalt 300 kilomeetrit. Hüvitis suureneb vastavalt vahemaale (301–800 kilomeetrise vahemaa eest saavad osalejad 60 eurot; 801–1500 kilomeetrise vahemaa eest 120 eurot ja kui vahemaa on suurem kui 1500 kilomeetrit, saavad osalejad 180 eurot).

Need on objektiivsed kriteeriumid, mida rakendatakse kõikide osalejate puhul ühtemoodi ja ainult vahemaa põhjal, ilma et võetaks arvesse mingeid muid muutuvaid parameetreid, nagu erinevate riikide elukallidus või transpordiühendus osaleja elukoha ja konkursi toimumiskoha vahel.

Seetõttu lükkas komisjon tagasi kaebuse esitaja väite nende reeglite diskrimineeriva olemuse kohta.

OTSUS

1 Töökonkurssidel osalejate reisi- ja elamiskulud

1.1 Kaebuse esitaja, kes oli osalenud konkursil COM/A/9/01, väitis, et komisjoni poolt avatud konkurssidel osalejate reisikulude hüvitamiseks vastu võetud eeskirjad on diskrimineerivad kaugetest liikmesriikidest tulevate osalejate suhtes. Kaebuse esitaja sõnul on need osalejad ebasoodsamas olukorras kui need, kes elavad konkursi toimumiskoha, milleks tavaliselt on Brüssel, läheduses.

1.2 Oma arvamusel selgitas komisjon, et asjaomased reeglid on sätestatud resolutsioonis 211/95, mis võeti institutsioonidevahelisel tasandil haldusjuhtide poolt vastu 28. märtsil 1996. aastal ja mis jõustus 1. aprillil 1996. aastal. 15. aprilli 1996. aasta sisedirektiiviga rakendas Euroopa Komisjon resolutsiooni 211/95. Mõlemad tekstid sätestavad töökonkursi kirjalikke teste tegema kutsutud välisosalejate reisi- ja elamiskulude hüvitamise üldpõhimõtted. Juhul, kui osaleja elukoha ja konkursi toimumiskoha vahemaa on rohkem, kui 300 kilomeetrit, saavad osalejad kindlaksmääratud suurusega hüvitist, mida arvestatakse vahemaa põhjal. Kui vahemaa on 1500 kilomeetrit või rohkem, saavad osalejad 180 eurot. Konkursi selles järgus makstakse ainult kindlaksmääratud suurusega hüvitist ja mitte täielikku hüvitist. Kaebuse esitaja peaks seda teadma, sest see teave sisaldus talle kirjalike testide kutsega saadetud kirjas.

1.3 Oma teises arvamusel tuletas komisjon meelde avaliku konkursi kirjalikke teste tegema kutsutud osalejate reisikulude hüvitamise suhtes kehtivaid eeskirju. Komisjon juhtis tähelepanu sellele, et need eeskirjad põhinevad objektiivsetel kriteeriumidel, mis kehtivad ühtemoodi kõikide osalejate kohta ning võtavad arvesse ainult vahemaad ja mitte mingeid muid muutuvaid parameetreid, nagu erinevate riikide elukallidus või transpordiühendus osaleja elukoha ja konkursi toimumiskoha vahel.

1.4 Ombudsman ei tea ühtegi õigusnormi või ühenduse õiguse sätet, mis nõuaks, et komisjon hüvitaks avatud konkurssidel osalejatele nende reisi- ja elamiskulud. Kui komisjon siiski otsustab neid kulusid hüvitada, peab ta kinni pidama võrdse kohtlemise põhimõttest. Ilmneb, et komisjoni poolt vastu võetud kriteeriumid osalejate reisi- ja elamiskulude hüvitamiseks kehtivad kõigi osalejate puhul ühtemoodi ja et need põhinevad objektiivsel parameetril, milleks on vahemaa osalejate elukoha ja eksamineerimiskoha vahel. Komisjoni poolt asjaomase rahalise hüvitise maksmiseks valitud süsteem paistab olevat põhjendatud ja mitte ühegi osaleja suhtes diskrimineeriv.

1.5 Eeltoodu põhjal komisjoni tegevuses kaebuse selle aspektiga seoses halduslikku omavoli ei tuvastatud.

2 Kaebuse esitaja taotlus

2.1 Kaebuse esitaja taotles, et komisjon võtaks vastu uued reisikulude hüvitamise eeskirjad, et tagada tegelik võimaluste võrdsus avalike konkursside võimalike osalejate vahel.

2.2 Käesoleva otsuse punktis 1.5 tehtud järelduste põhjal ei pidanud ombudsman vajalikuks selle punktiga tegeleda.

3 Lõppjäreldus

Ombudsman ei tuvastanud kaebuse alusel läbi viidud uurimise käigus Euroopa Komisjoni töös halduslikku omavoli. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

VÄIDETAV DISKRIMINEERIMINE TUUMAINSPEKTORI HINDAMISEL

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 1365/2002/OV asjas (konfidentsiaalne)

KAEBUS

Kaebuse aluseks olevad asjaolud:

Kaebuse esitaja osales komisjoni poolt 1996. aastal korraldatud uute liikmesriikide kodanikele suunatud avalikul konkursil COM/B/1015 (B5/B4 Euratomi tuumainspektorid). Pärast ametisse nimetamist mais 2000 omistati kaebuse esitajale palgaaste B4, mis oli kõnealusel konkursil maksimumiks. Kaebuse esitajal on väga pikaajaline töökogemus ning inseneri ülikooliharidus, mis on enam kui asjaomasel ametikohal nõutav.

Kaebuse esitaja väitel diskrimineeriti teda B4-palgaastme omistamisel alljärgnevatel põhjustel:

Esiteks, kuivõrd konkurss oli korraldatud uute liikmesriikide kodanikele, kehtestati konkursil kõrgem vanusepiirang. Kaebuse esitaja nendib, et seetõttu oleks konkursi pidanud korraldama enamatele palgaastmetele (B5 – B1), võtmaks arvesse pikemaajalisema töökogemusega isikuid.

Teiseks, umbes aasta varem olid uute liikmesriikide kodanikele toimunud kolm avalikku konkursi (majanduse/halduse või praktilise arvutialase kogemusega isikutele – COM/B/951, COM/B/952 ja EUR/B/72) palgaastmetele B1 kuni B5. 2002.a. kevadel palkas Euratom B1-ametniku COM/B/951 nimekirjast. Kui kaebuse esitaja oleks osalenud kõnealusel varasemal konkursil, oleks talle tänu tema töökogemusele omistatud palgaaste B1.

Põhistamaks oma taotlust kõrgema palgaastme omistamiseks, viitab kaebuse esitaja Euroopa ombudsmani otsusele kaasuses 109/98/ME, milles komisjon nõustus ombudsmani soovitusel analoogses kalandusinspektoritele suunatud erinevatel konkurssidel palgaastmete omistamisel asetleidnud väidetava diskrimineerimise asjas.

Kaebuse esitaja andis komisjonile kaebuse personalieeskirjade artikli 90 alusel. 25. mail 2002 teatati talle, et komisjon oli ta taotluse palgaastme ülevaatamise suhtes tagasi lükanud. Komisjon sedastas oma vastuses, et kaasus 109/98/ME puudutas ajutisi teenistujaid ning Euratomi konkursil puudus vajadus B3/B2 või B1 ametnike järele. Seejärel esitas kaebuse esitaja ombudsmanile käesoleva kaebuse, väites, et võrdse kohtlemise põhimõte nõudnuks talle kõrgema palgaastme omistamist.

UURIMINE

Komisjoni arvamus

Oma arvamuses meenutas komisjon kõigepealt kaasuse asjaolusid. Kaebuse esitaja oli edukalt osalenud B 5/4 palgaastme tuumainspektoritele suunatud konkursil COM/B/1015 (EÜT C 179 A, 22. juuni 1996), millest said osa võtta Austria, Soome ja Rootsi kodanikud. Edukatest kandidaatidest koostati reservnimekiri 17. juulil 1997. Kaebuse esitaja võeti tööle 2000.a mais pärast laienemisperioodi lõppu ja talle omistati tänu tema erialasele kogemusele palgaastme B4 alajaotus 3, mis oli kõnealuse ametinimetuse põhikirjajärgseks maksimumiks selles karjäärivahemikus.

Kaebuse esitaja viitab kaebuses laienemise käigus toimunud B1 ja B3/2 ametnike konkurssidele ning otsusele 109/98/ME kolme kalandusinspektorina palgatud ajutise teenistuja asjas. Samuti nimetab ta konkursse, mis korraldati Hispaania ja Portugali liitumisel.

Laienemise käigus peab komisjon ametialase hierarhia erinevatel tasemetel leidma tasakaalu ametkonna vajaduste ning uute liikmesriikide kodanike värbamise nõude täitmise vahel. Nimetatud põhjustel korraldas komisjon B1, B3/2 ja B5/4 ametnike leidmiseks konkursi, mis hõlmas peamiselt üldisi valdkondi (üldhaldus, infotehnoloogia, raamatupidamine, avalik rahandus ja auditeerimine, arhiveerimine, dokumenteerimine ning raamatukogundus). Üldise meetmena kehtestati Austria, Soome ja Rootsi laienemiskonkurssidel kõrgem vanusepiirang. Konkursside korraldamisel oli ette nähtud, et enamik edukaid kandidaate leitaks B 5/4 konkurssidel. Lisaks nimetatutele korraldati enam spetsialiseerunud konkursid B5/4 palgaastmel laboritehnikutele, õdedele ja tuumainspektoritele. Tuleks mainida, et sama lähenemist kasutati Hispaania ja Portugali liitumisel.

Kaebuse esitaja tõmmatud paralleeli kolme kalandusinspektori kaasusega ei saa pidada kohaseks. Võttes arvesse kalandusinspektorite valikul kohaldatud erinevaid palgaastmeid võttis komisjon – jäädes seisukohale, et ta toimis täielikult õiguspäraselt – nimetatud asjas erandkorras vastu ombudsmani poolt pakutud kokkuleppe. Lisaks sedastas komisjon, et kaebuse esitaja isegi ei maini, kas ta oli avaldanud soovi osaleda B1 või B3/2 palgaastmete osas korraldatud konkurssidel üldisemates valdkondades. Komisjon jõudis järeldusele, et kaebuse esitaja klassifitseerimine oli konkursi tingimustest lähtuvalt õiguspärane.

Kaebuse esitaja seisukohad

Kaebuse esitaja nentis, et komisjoni poolt osundatud nõue võtta tööle uute liikmesriikide kodanikke personalistruktuuri erinevatel tasemetel järgib eesmärki, et uutest liikmesriikidest värvatud kogemustega töötajatele omistataks palgaaste, mis tunnustab töökogemusi, mis omandati enne liikmesriigi ühinemist EL-ga ja enne, kui isik sai taotleda töökohta EL institutsioonides.

Kaebuse esitaja sedastas, et komisjoni otsust rakendada seda reeglit kaheksa konkursi suhtes ning piirduda kolme ülejäänud konkursi puhul palgaastmetega B5/B4 saab mõista sel viisil, et üldisemates valdkondades on vajalik palgaastmete laiem skaala, samal ajal kui enam spetsialiseerunud valdkondades, nagu tuumainspektori ametikohal, millele kandideeris kaebuse esitaja, oleks palgaastmete skaala kitsam. Kaebuse esitaja leidis, et taoline põhistus ei ole järjekindel ning tegemist pole asjas tähtsust omava objektiivse alusega, mis õigustaks erinevat kohtlemist. Seetõttu on rikutud võrdse kohtlemise põhimõtet.

Kaebuse esitaja täheldas lisaks sellele, et komisjoni väidet, nagu tingiks osadel laienemiskonkurssidel palgaastmete skaala piiramise B5/B4-ga "teenistuste vajadus", ei saa pidada asjas tähtsust omavaks objektiivseks aluseks, mis õigustaks ebavõrdset kohtlemist. Kaebuse esitaja nimetas, et Euratom võtab kogenud inspektoreid pidevalt tööle B1/B2 palgaastmetel ning et kõikidele teenistustele tulevad kasuks kogemustega töötajad. Alusetu on väita, et teistes teenistustes oli B1/B2 ametnike järele suurem nõudlus kui Euratomis.

Kaebuse esitaja nentis, et komisjon võttis asjas 109/98/ME ombudsmani pakutud kokkuleppe vastu ja nõustus kalandusinspektorite palgaastmete korrigeerimisega nende erakordselt pika töökogemuse tõttu. Sellele tuginevalt palus kaebuse esitaja komisjoni toimida tema puhul samamoodi, kui võrd ka

temal oli erakordselt pikk töökogemus. Arvestades tema suhteliselt kõrget vanust, pani komisjoni diskrimineeriv palgaastmete poliitika ta eriti halba olukorda.

OTSUS

1 B4-st kõrgema palgaastme omistamise taotlus

1.1 Kaebuse esitaja taotleb tuginedes võrdse kohtlemise põhimõttele kõrgemat palgaastet kui B4. Oma taotluse põhistamiseks viitab kaebuse esitaja asjaolule, et komisjon rakendas kõnealusel konkursil kõrgemat vanusepiirangut, kuivõrd see oli korraldatud uute liikmesriikide kodanikele, ning et ligikaudu aasta varem oli uute liikmesriikide kodanikele korraldatud kolm avalikku konkurssi (majanduse/halduse või praktilise arvutialase taustaga isikutele – COM/B/951, COM/B/952 ja EUR/B/72), mille ametiskaala ulatus B1-st kuni B5-ni. Kaebuse esitaja osundab samuti ombudsmani otsusele asjas 109/98/ME.

1.2 Komisjon on seisukohal, et laienemise etapil peab ta leidma tasakaalu ametkonna vajaduste ning personalistruktuuri erinevatel tasemetel uute liikmesriikide kodanike värbamise nõude vahel. Uute liikmesriikide kodanike jaoks korraldas komisjon konkursid B1, B3/2 ja B5/4 astmetes üldisemate valdkondade tarvis (üldhaldus, infotehnoloogia, raamatupidamine, avalik rahandus ja auditeerimine, arhiivindus, dokumenteerimine ja raamatukogundus). Lisaks nimetatud konkurssidele korraldas komisjon enam spetsialiseeritud konkursse B5/4 palgaastmel laboritehnikute, õdede ja tuumainspektorite leidmiseks. Komisjon osundas asjaolule, et kaebuse esitaja tõmmatud paralleeli kolme kalandusinspektori juhtumiga ei saa pidada asjakohaseks.

1.3 Ombudsman märgib, et personalieeskirja artiklis 5(3) sätestatud võrdse kohtlemise põhimõte on üldnorm, olles osa ühenduse teenistujate ja ametnike suhtes rakenduvast õigusest. Seda õigusnormi rikkuva diskrimineerimisega on tegemist, kui samasuguseid või võrreldavaid juhtumeid koheldakse erinevalt ning diskrimineerimine pole objektiivselt põhjendatud.¹⁹

1.4 Kaebuse esitaja viidatud asjas 109/98/ME tuvastas ombudsman võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumise, sest kalandusinspektoreid oli otsitud palgaastmetele B5/B4, samal ajal kui a) varem komisjoni poolt tööle võetud kalandusinspektoritele olid omistatud palgaastmed B3, B2 ja B1, ning b) äsja avaldatud konkurss nägi ette kalandusinspektorite värbamise palgaastmetele B3/B2. Kaebuse esitaja taotleb, et eelpoolnimetatud kaasuses ombudsmani tehtud järeldusi tuleks analoogia põhjal kohaldada tema juhtumile.

1.5 Ombudsman leiab, et komisjoni selgitused spetsialiseeritud ja üldiste B-astme konkursside erinevuse kohta on mõistlikud. Enamgi: ombudsmani käsutuses olev informatsioon ei anna alust väiteks, et erinevatel konkurssidel oleks tuumainspektoreid koheldud erinevalt. Kaebuse esitaja võrdles ühelt poolt B-astmes tuumainspektorite värbamist ning teiselt poolt B-astmes majanduse/halduse või praktilise arvutialase taustaga ametnikele korraldatud konkursse (COM/B/951, COM/B/952 ja EUR/B/72). Ilmneb, et kirjeldatud juhtumid ei ole võrreldavad ning neid ei saa võtta aluseks võrdse kohtlemise põhimõtte austamise asjus tehtavais otsusis.

1.6 Tuginedes ülalkirjeldatud asjaoludele leiab ombudsman, et komisjoni otsus kaebuse esitajale palgaastme omistamisel ei riku võrdse kohtlemise põhimõtet. Ombudsman ei tuvastanud komisjonipoolset halduslikku omavoli.

2 Lõppjäreldus

Ombudsman ei tuvastanud kaebuse alusel läbiviidud uurimise käigus komisjoni tegevuses halduslikku omavoli. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

¹⁹

Vt kohtuasi T-92/96, Monaco v parlament, [1997] EKL-SC IA-195; II-573, lõige 54; kohtuasi T- 109/92, [1994] EKL-SC, II-105, lõige 87.

AVALIKU JUURDEPÄÄSU KORDUSTAOTLUSE RAHULDAMISEST KEELDUMINE ARTIKKEL 226 MENETLUSES

Otsus Euroopa Komisjoni vastu suunatud kaebuse 1437/2002/IJH asjas

KAEBUS

Juulis 2002 esitati ombudsmanile kaebus komisjoni vastu, sest komisjon ei rahuldanud dokumendile avaliku juurdepääsu kordustaotlust.

Kaebuse esitaja oli kandnud Lloyd'i Ühendkuningriigi kindlustusturul rahalist kahju. Ta esitas komisjonile kaebuse Ühendkuningriigi ametivõimude vastu direktiivi 73/239 ebaõige rakendamise tõttu.

Komisjon viis kaebuse osas läbi uurimise, täites oma rolli asutamislepingu kaitsjana. 20. detsembril 2001 saatis komisjon kooskõlas EÜ asutamislepingu artikliga 226 Ühendkuningriigi valitsusele ametliku kirja.

Kaebuse esitaja taotles avalikku juurdepääsu kõnealusele ametlikule kirjale kooskõlas määrusega 1049/2001. Komisjon lükkas taotluse tagasi, tuues põhjuseks, et kirja sisu avaldamine võiks ohustada EÜ asutamislepingu artiklil 226 põhineva lepinguliste kohustuste rikkumise kindlakstegemise hagi õiguspärast menetlust.

Ombudsmanile esitatud kaebuses vaidlustab kaebuse esitaja komisjoni keeldumise ametlikule kirjale avaliku juurdepääsu võimaldamisest ning väidab, et Ühendkuningriigi rahandusministeerium on sedastanud, et neil pole vastuväiteid kirja avalikustamiseks.

Kaebuse esitaja rõhutab, et ombudsmanile esitatud kaebus piirdus avaliku juurdepääsu küsimusega ning ei puuduta komisjonipoolset tegevust Ühendkuningriigi vastu suunatud kaebuse käsitlemisel.

Ombudsman mõistab, et kaebuse esitaja on Ühendkuningriigi ametivõimude ja Lloyd'i suhtes esitanud petitsiooni ka Euroopa Parlamendile.

UURIMINE

Komisjoni arvamus

Kokkuvõtlikult sisaldab komisjoni arvamus alljärgnevaid punkte:

Kaebuse esitaja näol on tegemist Lloyd'i kindlustusturul osaleva erainvestoriga ("Names"), kes kandis märkimisväärt rahalist kahju, ning esitas Ühendkuningriigi ametivõimude vastu kaebuse kahjukindlustuse direktiivi 73/239/EMÜ ebaõige rakendamise asjus.

11. jaanuaril 2002 saatis kaebuse esitaja kirja, milles väljendas rahulolu komisjoni poolt Ühendkuningriigi vastu ametlikult algatatud rikkumismenetluse suhtes. Samas päris ta, milliseid direktiivi 73/239 aspekte konkreetselt puudutati ning kas komisjoni ametlik kiri Ühendkuningriigi ametivõimudele kuulub avaliku teabe hulka.

Vastuskirjas saatis siseturu peadirektoraadi peadirektor kaebuse esitajale asjaomase pressiteate koopia ja selgitas, et ametliku kirja avalikustamine ohustaks lepinguliste kohustuste rikkumise uurimise läbiviimist. Sellise erandi juurdepääsuõiguse kasutamisele annab määruse 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmas alapunkt.

5. veebruaril 2002 esitas kaebuse esitaja kordustaotluse, väites, et avalikustamist nõuab ülekaalukas avalik huvi. Kõnealuses staadiumis ei olnud komisjonini jõudnud Ühendkuningriigi ametivõimude vastus viimase ametlikule kirjale. Peasekretär jättis esialgse otsuse jõusse.

Lloyd'i juhtum on väga keeruline ja tundlik. Komisjoni uurimine Ühendkuningriigi võimaliku lepingurikkumise küsimuses jätkub. Ühendkuningriigi ametivõimudega vahetatud dokumentide avalikustamine mõjutaks negatiivselt uurimise käiku. Komisjon tutvub hetkel Ühendkuningriigi uue seadusandlusega, mis töötati välja osana ulatuslikust finantsõiguse reformist 2000. a finantsteenuste ja turgude seaduse raames. Komisjon mitte ainult ei peaks kontrollima, kas direktiiv võeti siseriiklikusse õigusesse korrektselt üle, vaid ka seda, kas siseriiklikku õigust kohaldatakse õigesti. Lõppeesmärgiks on tagada täielik kooskõla ühenduse õigusega. See protsess nõuab vastastikuse usalduse õhkkonda, mida ohustaks uurimisega seotud dokumentide avalikustamine.

Kaebuse esitaja väide, et Ühendkuningriigi rahandusministeerium ei ole vastu ametliku kirja avalikustamisele, ei pea paika. Kaebuse esitaja saatis artikli 10. märtsi 2002 ajalehest "The Mail On Sunday", mis sisaldas järgmist lõiku: "Rahandusministeerium, mis vastab komisjoni süüdistustele aprilli lõpuks, eitas oma keeldumist edastada vastus juhul, kui salastatus ei ole garanteeritud". See viitab selgelt Ühendkuningriigi ametivõimude vastusele, mitte komisjoni kirjale. Veelgi enam, komisjon palus Ühendkuningriigi ametivõime loobuda konfidentsiaalsusest teiste, lepinguliste kohustuste rikkumise menetlusega seotud juurdepääsuõigust puudutavate taotluste raames, kuid seda pole tehtud.

Esimese astme kohus on mitmes otsuses tunnustanud konfidentsiaalsuse vajadust lepinguliste kohustuste rikkumiste uurimises ja seega õigustanud uurimisega seotud dokumentidele juurdepääsu mittevõimaldamist.²⁰ Kuigi nimetatud kohtuotsused osundavad komisjoni otsuse 94/90 sätetele, kehtivad need ka siinkohal, sest asjaomase erandi sõnastus on määruses 1049/2001 jäänud samaks. Ainukeseks uueks jooneks on vajadus kaaluda omavahel juurdepääsu võimaldamisest tekkivat kahju ja avalikku huvi dokumendi avaldamiseks.

Ühenduse õiguse järgimine on elutähtis avalik huvi, mis kaalub selgelt üles uurimise käigus koostatud ja vahetatud dokumentidele juurdepääsus seisneva avaliku huvi. Avalikkusele teatatakse pressiteadetes, et lepinguliste kohustuste rikkumise tuvastamise menetlus on alustatud ning samuti, millised on olulisemad küsimused.

"Names'i" või teiste asjasse puutuvate osapoolte huvi saamiseks juurdepääsu rikkumismenetlusega seotud dokumentidele ei kujuta endast avalikku huvi, mis tingiks dokumentide avaldamise. Kaebuse esitajal on õigus olla informeeritud tema kaebuse alusel alustatud menetluse edenemisest kooskõlas komisjoni poolt kaebuste käsitlemisega seoses vastuvõetud käitumiskoodeksiga.²¹

Hagi kaebuse esitaja ja teiste "Names'i" poolt kantud kahjude hüvitamiseks tuleb esitada Inglise kohtutele. Komisjon võib ainult püüda tagada, et Ühendkuningriik täidab Ühenduse õigust, ning äärmisel juhul alгатada Ühendkuningriigi vastu kohtuasja Euroopa Kohtus. Kohus võib leida, et Ühendkuningriik on rikkunud lepingulisi kohustusi. Kohtuasi, mis tuvastaks taolise rikkumise, annaks kaebuse esitajale Inglismaa kohtus parema positsiooni. Samaaegselt on komisjon selgitanud, et teeb täielikku koostööd Inglismaa justiitsvõimudega, kui teda kutsutakse tunnistajaks või palutakse esitada tõendeid.

Kaebuse esitaja seisukohad

Kaebuse esitaja seisukohad on kokkuvõtlikult järgmised:

Direktiivi 73/239 võimaliku rikkumise osas on komisjonile esitatud hulgaliselt kaebusi ja Euroopa Parlamendile petitsioone. Keeldudes läbipaistvuse tagamisest, takistab komisjon kaebuste ja petitsioonide esitajaid asju edasi viimast, sest ollakse teadmatutes, milline on Ühendkuningriigi valitsuse positsioon, ning seetõttu on võimatu esitada vastuargumente või korrigeerida eksitavaid väiteid.

²⁰ Kohtuasi T-105/95, WWF UK v komisjon, [1997] EKL II-313, punkt 63; kohtuasi T-309/97 Bavarian Lager v komisjon, [1999] EKL II-3217, punkt 46; kohtuasi T-191/99, Petrie jt v komisjon, [2001] EKL II-3677, punkt 68.

²¹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja Euroopa ombudsmanile ühenduse õiguse rikkumiste korral kaebuse esitajaga tekkivatest suhetest, Õigus K(2002) 141 lõplik, 20. märts 2002, 2002 EÜT C 244/5.

Ühendkuningriigi valitsuse vastused komisjonile tuginevad paratamatult suuresti Lloyd'i edastatud teabel. Kaebuste ja petitsioonide esitajates tekitab see parasjagu ärevust, sest varasematel aegadel on Lloyd tõega ökonoomselt ümber käinud.

Kirjavahetuse jätkuv mitteavalikustamine tekitab kahtluse, et see ei peaks vastu avalikkuse kontrollile. Kui tegu oli õiguserikkumisega, siis kuidas on võimalik, et see toimus (ning endiselt jätkub) nii pika aja kestel? Kirjavahetuse avalikustamine kõrvaldaks mulje, justkui asetati kannatanutest "Names" meelega märkimisväärselt halvemasse olukorda.

Lisaks sellele on komisjoni ja Ühendkuningriigi vahel aastatel 1977–78 vahetatud kirjad direktiivi 73/239 ülevõtmise asjus tänaseks 25 aastat vanad ning ei saa kuidagi kujutada endast saladust.

Kaebuse esitaja arusaama kohaselt on praegu võimatu Ühendkuningriigi siseriiklikes kohtutes saavutada võitu ilma Euroopa Kohtu asjaomase otsuseta "Names'i" kasuks.

Direktiivi rikkumise väide on Ühendkuningriigi kohtutes juba esitatud, ent lükati tagasi kui asjas ebaoluline. See õigusküsimus on lahendatud res judicata, mis tähendab, et teised kohtud peavad seda järgima, välja arvatud kui Euroopa Kohus ei otsusta teisiti.

Kaebuse esitaja täiendav kiri

18. veebruaril 2003 palus kaebuse esitaja ombudsmanil võtta arvesse kokkuvõtlikult alljärgnevat:

Volinik Bolkestein lausus petitsioonikomisjoni istungil, et komisjon teostab uurimist ainult direktiivi 73/239 aktuaalsete rikkumiste osas ning et varasemaid möödalaskmisi ei võeta arvesse. Komisjonile ja Euroopa Parlamendile Lloyd'i kahjukannatanud liikmete esitatud paljud kaebused ja petitsioonid seonduvad varasemate rikkumistega. Lloyd'i liikmete jaoks ei seata õiglust jalule enne, kui Euroopa Kohus ei ole teinud otsust, et Ühendkuningriigi valitsus toimis süüliselt.

EDASINE UURIMINE

Pärast komisjoni arvamusega ning kaebuse esitaja seisukohtadega põhjalikku tutvumist ilmnas, et on vaja välja selgitada lisaasjaolusid.

Ombudsman saatis komisjonile kirja, milles tõstatas kaebuse esitaja väite, et Ühendkuningriigi vastused komisjonile tuginevad paratamatult Lloyd'i poolt edastatud informatsioonil. Ombudsman tõi välja, et kui see peab paika, siis tähendab kaebuse esitaja väide, et konfidentsiaalsus võib ebasoodsalt mõjutada artikli 226 kohast menetlust, sest komisjoni poolt Ühendkuningriigi valitsusest saadud teave on väljaspool kriitilist kontrolli.

Ombudsman palus komisjonilt seetõttu lisainformatsiooni artikli 226 menetluse käigus saadava teabe täpsuse kontrollimise protseduuride kohta.

6. märtsi 2003. aasta kirjas palus ombudsman komisjoni samuti vastata kaebuse esitaja kirjale 18. veebruarist 2003.

Komisjoni vastus

Kokkuvõtvalt võib komisjoni vastusest tuua välja järgmist:

Üldine õigusküsimus

Mis puudutab üldist küsimust, kas kaebuse esitajad saavad esitada oma arvamust liikmesriikide poolt esitatud väidete suhtes, soovib komisjon meelde tuletada, et Euroopa Kohus²² on selgelt väljendanud, et üksikisikud ei ole artikli 226 EÜ menetluses poolteks ning sel põhjusel ei saa tugineda ärakuulamisõigusele (õiglasele kohtupidamisele), mis hõlmab ka audi alteram partem põhimõtet.

²²

Kohtuasi T-191/99, Petrie jt v komisjon, [2001] EKL II-3677.

Artikkel 226 menetluse raames kontrollivad komisjoni talitused liikmesriikide poolt esitatud teavet nagu mistahes informatsiooniallikat, sealhulgas kaebuse esitaja poolt esitatut, võimaldamaks institutsioonil teha otsus juhtumi kooskõla kohta ühenduse õigusega.

Nagu Euroopa Kohus on ülnimetatud lahendites nimetanud, võtavad ühenduse institutsioonid otsuseid tehes arvesse kolmandatelt isikutelt pärit dokumente eeldusel, et otsuse tegemise protsessi läbipaistvus ning kodanike usaldus ühenduse haldustegevuse suhtes on tagatud asjaomaste otsuste piisava põhistatusega. Piisav põhistasus tähendab, et tuginedes kolmandalt osapoolelt pärit dokumendile, peab institutsioon otsuses selgitama dokumendi sisu ja õigustama, miks valiti dokument otsuse aluseks.

Komisjon on seisukohal, et ei tohi moonutada konfidentsiaalsuse õiguse olemust, mille austamist liikmesriigid võivad lepingulise kohustuse rikkumise uurimise käigus komisjonilt eeldada, ning seetõttu tuleb leida ülnimetatud kohustuse kandmisel kohane tasakaal informatsiooni avaldamisega.

Kaebuse esitaja juhtum

Kaebuse esitaja juhtumiga seonduv algne rikkumise juhtum puudutab direktiivi 73/239 sätete väidetavalt mittenõuetekohast kohaldamist Lloyd'i hoolsuskohustuse täitmise ja järelevalve suhtes, eriti auditeerimise korraldamisel ja likviidsuse tõendamisel.

Taoline juhtum on keerulisem, kui direktiivide siseriiklikkuse õigusse rakendamise juhtumid, kuivõrd küsimus ei ole pelgalt selles, kas seaduse tekst on õieti kehtestatud, vaid pigem selles, kas pädevad siseriiklikud ametivõimud kohaldavad õigesti siseriiklikku õigust, millega rakendatakse EL nõudeid.

Komisjon väljendas oma muret Ühendkuningriigi ametivõimude tegevuse suhtes eelkõige kahe üksikasjaliku küsimustiku teel, millele järgnes ametlik kiri ning täiendav ametlik kiri jaanuaris 2002. Kuigi komisjoni informatsioon pärineb Ühendkuningriigi ametivõimudelt, mitte Lloyd'ilt, mõistab komisjon kaebuse esitaja muret, et Ühendkuningriigi ametivõimud võivad rõhuvas osas tugineda Lloyd'i poolt esitatud teabele.

Kuigi komisjonil pole põhjust kahelda Ühendkuningriigi ametivõimudelt saadud informatsiooni õigsuses, saab komisjon selle täpsust kontrollida järgneval viisil:

- Komisjoni talitused võivad kaebuse esitajalt küsida täiendavat informatsiooni ja selgitusi. Seda saab teha kasutades tavapäraseid suhtlemisviise näiteks posti, faksi, telefoni või e-posti. Mõnel juhul on komisjoni ametnikud kaebuse esitajatega kohtunud.
- Komisjonini on jõudnud kaebused paljudelt osapooltelt. Kuigi kaebuse esitajad esitavad üldiselt samu väiteid, on mõned osapooled mõnes küsimuses paremini informeeritud kui teised. Pidades silmas vajadust kasutada piiratud ressursse tõhusalt, on komisjon sageli keskendunud teatud küsimuste kontrollimisel ja asjaolude väljaselgitamisel nendele kaebuse esitajatele, kes omavad nendes küsimustes kõige enam informatsiooni. Teiste kaebuste esitajatega, kaasa arvatud nende spetsialistidest nõustajatega, on komisjoni ametnikud kohtunud arutamaks mõnda konkreetset aspekti. Tavapäraselt on informatsiooni kogunud ametnik pidanud pikki telefonikõnesid ja vahetanud hulgaliselt e-kirju. Lisaks tähendab asjaolu, et informatsioon edastatakse erinevatest allikatest seda, et komisjoni käsutuses on enam informatsiooni kui ühegi üksiku kaebuse esitaja käsutuses.
- Informatsiooni õigsuse ja täpsuse kontrollimiseks on teisigi allikaid. Kõige olulisemateks on Ühendkuningriigi kohtute otsused Lloyd'i asjades. Kuigi nimetatud lahendid puudutavad erinevaid pooli ja erinevaid õigusküsimusi, võib otsustest sellegipoolest ammutada olulist faktilist informatsiooni. Nimetada tasuks ka Euroopa Parlamendile Lloyds'i suhtes esitatud petitioone. Mõned neist on väga ulatuslikud: üks petitioon hõlmab koguni seitset A4 kausta.
- Komisjon on samuti tutvunud laia valiku muude dokumentidega või viidanud neile: loetelu hõlmab Ühendkuningriigi Parlamendi koostatud ametlikke aruandeid, Ühendkuningriigi valitsuse ülesandel Lloyds'i suhtes koostatud aruandeid, Lloyds'i ülesandel koostatud

aruandeid, Lloyds'i suhtes algatatud väärteomenetluse aruandeid, ekspertide tööd ning artikleid ajalehtedes või ajakirjades.

- Komisjonil on samuti olnud võimalik omada juurdepääsu tehnilisi küsimusi, nagu auditeerimise korraldamine ja õiguslikud küsimused, puudutavale majasisesele ekspertteabele.

Seetõttu, vaatamata komisjoni kohustusele austada konfidentsiaalsust EÜ lepingu artikli 226 menetluses ning formaalse pädevuse puudumisele tunnistajate väljakutsumiseks ja kohtumäärustega sarnaste dokumentide andmiseks, on komisjon olnud võimeline väga suures ulatuses leidma kinnitust saadud teabe õigsusele ja täpsusele.

Varasemate eksimuste küsimus

Komisjon mõnab, et Lloyd'i tegevuse õiguslik ja järelevalve raamistik paranes tänu 2000. a finantsteenuste ja -turgude seadusele, mis jõustus 1. detsembril 2001.

EL õiguses sätestatud lepinguliste kohustuste rikkumise menetluse eesmärgiks on luua või taastada siseriikliku õiguse vastavus EL õigusele, mitte langetada otsuseid minevikus valitsenud vastavuse või mittevastavuse kohta. Järelikult on komisjoni praeguse uurimise põhitähelepanu suunatud 2000. a finantsteenuste ja -turgude seadusega loodud uue raamistiku kohaldamisega tutvumisele ja analüüsile.

Volinik Bolkestein rõhutas 22. jaanuaril 2003 petitsioonide komitee ees esinedes, et kahju hüvitamise hagisid saab esitada ainult siseriiklikul tasandil. Veelgi enam, Euroopa Kohtu praktika kinnitab, et EÜ asutamislepingu artikli 226 lepinguliste kohustuste rikkumise menetluse ainukeseks eesmärgiks on lõpetada liikmesriigi poolne õigusrikkumine ühenduse õiguse rakendamisel ning mitte nentida in abstracto, et rikkumine leidis aset ka varem.

Kaebuse esitaja seisukohad

Kokkuvõtvalt tõstatati kaebuse esitaja seisukohtades järgmised küsimused:

Läbipaistvuse puudumine tähendab, et kaebuse esitaja ei saa end kaitsta ühegi ebatäpse väite vastu, mis võisid sisalduda Ühendkuningriigi valitsuse poolt komisjonile saadetud vastustes.

Komisjoni mööndus, et 2000. a finantsteenuste ja -turgude seadus parandas seaduslikku ja järelevalve raamistikku, on enne selle seaduse vastuvõtmist asetleidnud direktiivi 73/239 rikkumise jõuetu omaksvõtt.

Artikkel 226 EÜ kasutab kohustavat sõnastust: "Kui komisjon on arvamusel, et liikmesriik ei ole täitnud käesolevast lepingust tulenevat kohustust, esitab ta selle kohta oma põhjendatud arvamuse ...". Kuigi kaebuse esitaja ei taotle komisjonilt kahjude hüvitamist, lasub viimasel ilmselgelt süü ühenduse õiguse jõustamise tagamisega viivitamisel. Komisjon peaks esitama põhjendatud arvamuse, milles nenditaks, et Ühendkuningriigi valitsus on rikkunud ühenduse õigust ligikaudu 30 aastat.

OTSUS

1 Eelmärkus

1.1 Kaebuse esitaja viimased seisukohad esitavad uue väite, et komisjonil lasub süü direktiivi 73/239 jõustamise tagamisega viivitamisel Lloyds'i kindlustusturu suhtes. Kaebuse esitaja nõuab, et komisjon peaks esitama põhjendatud arvamuse, milles nenditaks, et Ühendkuningriigi valitsus on rikkunud ühenduse õigust ligikaudu 30 aastat.

1.2 Ombudsman leiab, et ei ole kohane viivitada otsuse andmisega käesolevas asjas arutamaks nimetatud uut väidet ja taotlust. Kaebuse esitaja võib esitada ombudsmanile uue kaebuse.

2 20. detsembri 2001. aasta ametlikule kirjale juurdepääsu keelustamine

2.1 Kaebuse esitaja taotles komisjonilt juurdepääsu komisjoni 20. detsembriga 2001 aasta ametlikule kirjale, mis oli saadetud Ühendkuningriigi valitsusele ning mis käsitles direktiivi 73/239 rikkumist Lloyds'i kindlustusturu suhtes. Kaebuse esitaja vaidlustab komisjoni keeldumise kiri välja anda ning argumenteerib, et Ühendkuningriigi rahandusministeerium on avaldanud, et tal ei ole vastuväiteid kirja avalikustamiseks.

Kaebuse esitaja põhjendab oma kaebust samuti sellega, et Ühendkuningriigi valitsuse vastused komisjonile tuginevad rõhuvas osas varasemalt tõega ökonoomselt ümber käinud Lloyd'i poolt edastatud informatsioonile.

2.2 Komisjoni sõnul kahjustaks ametliku kirja avalikustamine oletatava rikkumise uurimise käiku. Seega kohaldub määruse 1049/2001²³ artikli 4 lõike 2 kolmandas alapunktis sätestatud juurdepääsuõiguse suhtes ettenähtud erand.

Komisjon põhjendab, et Lloyd'i juhtum on väga keeruline ning tundlik ja et Ühendkuningriigi poolse oletatava rikkumise uurimine kestab jätkuvalt. Ühendkuningriigi ametivõimudega vahetatud dokumentide avalikustamine mõjutaks ebasoodsalt kõnealust uurimist. Kõige olulisemaks eesmärgiks on tagada ühenduse õiguse täielik järgimine. See protsess nõuab vastastikuse usalduse kliimat, mida ohustaks uurimisega seotud dokumentide avalikustamine. Kaebuse esitaja argument, et Ühendkuningriigi rahandusministeerium ei ole vastu ametliku kirja avalikustamisele, on väär. Komisjon palus Ühendkuningriigi ametivõime loobuda konfidentsiaalsusest teiste, kõnealuse rikkumismenetlusega seotud dokumentidele juurdepääsu taotluste raames, kuid rahandusministeerium pole seda teinud.

Komisjon põhjendab oma seisukohta samuti sellega, et on kontrollinud Ühendkuningriigi ametivõimude poolt edastatud informatsiooni õigsust ja täpsust, kasutades mitmeid identifitseeritud väliseid allikaid, aga ka majasisest ekspertteavet tehnilistes küsimustes.

2.3 Ombudsman märgib, et määruse 1049/2001 artikkel 4 lõige 2 näeb ette, et institutsioonid keelduvad dokumendile juurdepääsu võimaldamast, kui avalikustamine ohustaks "inspektsioonide, uurimise ja auditite eesmärgi" kaitstust, väljaarvatud ülekaaluka avaliku huvi olemasolul dokumendi avalikustamiseks. Komisjoni otsuse 94/90 (mis asendas määrust 1049/2001) suhtes tehtud kohtuotsuses võttis esimese astme kohus arvesse, et komisjoni ja liikmesriigi vahel vaidluse lahendamiseks kokkuleppe sõlmimine, kui järgitav eesmärk, võib õigustada artikkel 226 menetluse raames koostatud ametlikule kirjale juurdepääsu võimaldamisest keeldumist.²⁴ Mis puudutab ülekaalukat avalikku huvi, mida käsitletakse allpool punktis 2.5, leiab ombudsman üldnimetatud kohtupraktikat arvesse võttes, et komisjon võib jõuda põhjendatud järeldusele, et kõnealusele ametlikule kirjale juurdepääsu keelustamine oli õigustatud. Ombudsman tuletab sellegipoolest meelde, et ühenduse õiguse tõlgendamisel on kõrgeim autoriteet Euroopa Kohtul.

2.4 Mis puudutab Ühendkuningriigi ametivõimude suhtumisega seonduvaid argumente, leiab ombudsman, et kuigi komisjoni asi on kohaldada määruses 1049/2001 sätestatud erandit, on ebatõenäoline, et kokkuleppele jõudmise eesmärk võiks õigustada juurdepääsu keelustamist, kui asjaomane liikmesriik oleks avalikustamisega nõus. Ombudsman ei leia siiski alust seada komisjoni argumenti kahtluse alla, et Ühendkuningriigi ametivõimud ei ole käesolevas asjas avalikustamisega nõus.

2.5 Mis puudutab fakti, et kaebuse esitaja ei saa korrigeerida komisjonile edastatud oletatavalt eksitavat informatsiooni, osundab ombudsman kõigepealt sellele, et esimese astme kohus on märkinud, et üksikisikud ei ole EÜ asutamislepingu artikli 226 menetluses poolteks ning

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus 1049/2001, 30. mai 2001, üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele, 2001 EÜT L 145/43.

²⁴ Kohtuasi T-191/99, Petrie jt v komisjon, [2001] EKL II-3677, lõige 68.

seetõttu ei saa tugineda ärakuulamise õigusele, mis tähendaks ka audi alteram partem põhimõtte rakendamist.²⁵

Ombudsman märgib sellegipoolest, et määruses 1049/2001 sätestatud asjaomane erand rakendub, "kui tegemist on ülekaaluka avaliku huviiga dokumendi avalikustamiseks". Ombudsman asub seisukohale, et kaebuse esitaja on edukalt näidanud märkimisväärse avaliku huvi olemasolu dokumendi avalikustamiseks, mis võimaldaks avalikkusel kontrollida komisjonile esitatud informatsiooni õigsust ja täpsust ning sellega tõhustaks artikli 226 menetlust. Ombudsman nendib, et ühenduse õiguse praeguses seisus ning pidades silmas komisjoni osundatud teisi kontrollimise võimalusi, võib komisjon käesolevas asjas põhjendatult teha järelduse, et avalik huvi dokumendi avalikustamiseks ei ole ülekaalukas. Ombudsman tuletab sellegipoolest meelde, et Euroopa ühenduse õiguse tõlgendamisel on kõrgeim autoriteet Euroopa Kohtul.

2.6 Üaltoodust lähtudes ei tuvastanud ombudsman haldusliku omavoli juhtumit kaebuse selle aspekti osas.

2.7 Ombudsman meenutab, et kaebuse esitaja taotles avalikku juurdepääsu ainult komisjoni 20. detsembri 2001 ametlikule kirjale ja et komisjon on selgitanud, et komisjoni praeguse artikli 226 menetluse põhitähelepanu on suunatud olukorrale pärast 2000. a finantsteenuste ja -turgude seaduse jõustumist.

Ombudsman osundab asjaolule, et kaebuse esitajal on võimalus kooskõlas määrusega 1049/2001 esitada komisjonile taotlus saamiseks juurdepääsu dokumentidele, mis niivõrd, kui nad käsitlevad olukorda enne 2000. a finantsteenuste ja -turgude seaduse jõustumist, ei ole olulised praegu käimasoleva artikli 226 menetluse jaoks.

3 Artikli 226 alusel toimuva komisjoni poolse uurimise ulatus

3.1 Uurimise ajal saadetud täiendavas kirjas argumenteerib kaebuse esitaja, et komisjoni poolne uurimine artikkel 226 alusel peaks tegelema minevikus asetleidnud direktiivi rikkumistega samaväärselt, nagu praeguste rikkumistega.

3.2 Komisjon põhjendab oma seisukohta sellega, et EÜ asutamislepingu artikli 226 alusel lepinguliste kohustuste rikkumise menetluse eesmärk on luua või taastada siseriikliku õiguse vastavus EL õigusele, mitte langetada otsuseid vastavuse või mittevastavuse kohta minevikus.

3.3 Ombudsman märgib, et vastavalt Euroopa Kohtu praktikale on EÜ asutamislepingu artikli 226 kohtueelse menetluse eesmärk võimaldada liikmesriigil omal vabal tahtel hakata täitma lepingu sätteid või vajaduse korral õigustada oma seisukohta.²⁶ Ombudsman leiab seetõttu, et komisjonil on õigus keskenduda artikkel 226 alusel toimivas uurimises sellele, kas ühenduse õigust on rikutud pärast 2000. a finantsteenuste ja -turgude seaduse jõustumist. Seetõttu ei tuvastanud ombudsman haldusomavoli kaebuse selle aspekti osas.

4 Lõppjäreldus

Ombudsman ei tuvastanud kaebuse alusel läbiviidud uurimise käigus komisjoni tegevuses halduslikku omavoli. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

²⁵ Ibid. lõige 70.

²⁶ Kohtuasi C-191/95, Komisjon v Saksamaa [1998] EKL I-5449, lõige 44.

VÄIDETAV KAUDNE VANUSELINE DISKRIMINEERIMINE AVALIKUL KONKURSIL

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 1536/2002/OV (konfidentsiaalne) asjas

KAEBUS

Kaebuses toodud olulised asjaolud on alljärgnevad:

Kaebuse esitaja soovis osaleda avatud konkursil COM/A/2/02, mille komisjon (põllumajanduse, kalanduse ja keskkonna peadirektoraadid) korraldas abiadministraatorite (A8) töölevõtmiseks. Konkursiteade nägi ette, et osalejad peavad olema nõutud ülikoolikraadi omandanud pärast 1997. aasta septembrit. Kaebuse esitaja märkis, et see on vanuseline diskrimineerimine, sest tema sai oma diplomi 1994. aastal ega saanud seega konkursil osaleda.

Seetõttu esitas ta 28. augustil 2002. aastal ombudsmanile kaebuse, milles väitis, et konkursiteates sisalduv nõue, et konkursis osalemiseks nõutav ülikoolikraad peab olema omandatud pärast 1997. aasta septembrit, on vanuseline diskrimineerimine.

UURIMINE

Komisjoni arvamus

Oma arvamuses viitas komisjon sellele, et avatud konkurss COM/A/2/02, mis kuulutati välja 25. juuli 2002. aasta Euroopa Ühenduste Teatajas, korraldati A8 abiadministraatorite töölevõtmiseks. Avalduste esitamise tähtaeg oli 27. september 2002. Konkursiteate punktis II.2 on öeldud, et eelnev töökogemus ei ole vajalik, küll aga nõutakse, et konkursil osalemiseks vajalik ülikoolidiplom oleks saadud pärast 27. septembrit 1997 või asjaomaste tegevusvaldkondadega otseselt seotud magistridiplom pärast 27. septembrit 1999.

Komisjon märkis, et mis puutub "värskete diplomite" punkti lisamisse A8 ametikohtadele korraldatavatesse konkurssidesse, siis on praegused konkursiteate sätted varasematest selle poolest leebemad, et konkursil osalemiseks vajalik diplom (nt diplom konkursiteates märgitud tegevusvaldkondadega otseselt seotud õpingute lõpetamise kohta) peab olema saadud viimase 5 aasta jooksul erinevalt varasemast 3 aasta nõudest. Lisaks sellele on praegustes konkursiteadetes alternatiivne tingimus, milleks on magistridiplomi saamine viimase kolme aasta jooksul. Magistridiplomit ei pea saama kohe pärast esimest diplomit, vaid see võib olla osaleja tööalase karjääri raames toimuva täiendõppe osa.

Komisjon meenutas ka seda, et kõnealune konkurss oli mõeldud võtmaks tööle A8 abiadministraatoreid, mis on A kategooria põhiline ametikoht. Hiljuti saadud diplomi nõue on tingitud selle ametikoha iseloomust, nagu ombudsman viitas ühendatud kaebuste 428/98/JMA ja 464/98/JMA asjas tehtud otsuse punktis 1.4 toodud järeldustes. Põhiliste palgaastmete puhul eeldab komisjon hiljuti omandatud või "värsked" teadmisi.

Diplomi "värskuse" tingimusest tuleneva väidetava vanuselise diskrimineerimisega seoses tahtis komisjon rõhutada, et tingimustele ei vasta mitte ainult noored, vaid ka enam mitte nii noored inimesed, kes on hilisemalt oma õpinguid alustanud ja saanud diplomi viimase viie aasta jooksul.

Veelgi enam, kuna see konkurss toimus paralleelselt konkursiga COM/A/1/02, võis igaüks, kelle esimene diplom ei olnud saadud viimase 5 aasta või magistridiplom viimase 3 aasta jooksul, osaleda konkursil COM/A/1/02. Töökogemuse nõue on seotud administraatori ametikohaga, mille puhul on nõutav 3-aastane töökogemus. Vanusepiiri ei ole seatud, seega ei ole tegemist vanuselise diskrimineerimisega, vaid ainult ametikohtade iseloomust tulenevate nõudmistega.

Kaebuse esitaja seisukohad

Kaebuse esitaja seisukohti ei ole saadud.

OTSUS

1 Väidetav vanuseline diskrimineerimine

1.1 Kaebuse esitaja väitis, et konkursiteate nõue, et konkursil osalemiseks vajalik ülikoolikraad peab olema omandatud pärast 1997. aasta septembrit, on vanuseline diskrimineerimine.

1.2 Komisjon väitis, et avatud konkurss COM/A/2/02 korraldati A8 abiadministraatorite töölevõtmiseks. Komisjon märkis, et selline "värskete diplomite" säte on nimetatud ametikoha iseloomust tulenev tingimus. Seoses sellest tingimusest väidetavalt tuleneva vanuselise diskrimineerimisega märkis komisjon, et tingimustele ei vasta mitte ainult noored, vaid ka mitte enam nii noored inimesed, kes on elu jooksul õpinguid alustanud ja saanud diplomi viimase viie aasta jooksul. Lisaks väitis komisjon, et inimesed, kes ei olnud oma diplomit saanud viimase 5 aasta jooksul või magistridiplomit viimase 3 aasta jooksul, võisid sellegipoolest kandideerida paralleelselt toimuval konkursil COM/A/1/02, mille puhul oli nõutav töökogemus.

1.3 Nagu ühenduse kohtud on järjekindlalt otsustanud, peab ühenduse teenistujate töölevõtmise kord järgima võrdse kohtlemise põhimõtet kui üht EL õiguse põhilist tõeaktsidamist. See põhimõte nõuab, et võrreldavates olukordades ei tohi käituda erinevalt, kui selline vahetegemine pole objektiivselt põhjendatud. Seega ei tohiks osalejaid sarnastes olukordades erinevalt kohelda, kui selleks pole õigustatud alust.²⁷

1.4 Väidetavalt kaudselt diskrimineeriva sätte, nimelt A8 kohale kandideerijate akadeemilise või magistrakraadi omandamise kuupäeva kasutamine komisjoni poolt konkursil COM/A/2/02 osalejate suhtes, peab olema objektiivselt põhjendatud. See põhjendus võimaldab ombudsmanil hinnata, kas komisjon on sellist tingimust seades toiminud oma seaduslike volituste kohaselt.

1.5 Komisjon õigustas sätte rakendamist abiadministraatorite töö iseloomuga. Kuna A8 teenistujatelt komisjoni tööle asumisele eelnevat töökogemust ei eeldata, on komisjon paika pannud õpingute või magistriõppe lõpetamise kuupäeva. Diplomi "värskus" on seega eritingimus, mis tuleneb kõne all oleva ametikoha iseloomust.

1.6 Lisaks sellele ilmneb, et vanemad osalejad, kes on oma diplomi või magistridiplomi hiljuti omandanud, võisid samuti konkursil osaleda. Pealegi oli osalejatel, kes ei olnud oma diplomit või magistridiplomit saanud vastavalt viimase 5 või 3 aasta jooksul, võimalik osaleda paralleelselt toimuval konkursil COM/A/1/02, kus oli nõutav töökogemus. Seetõttu leiab ombudsman, et komisjoni argumendid on põhjendatud. Ka osutuvad selles sättes seatud piirangud proportsionaalseks nende eesmärgiga, milleks on võimaldada komisjonil paremini leida A8 ametikohale sobivaid isikuid.

1.7 Ombudsman jõudis järeldusele, et "diplomi värskusel" põhineva tingimuse seadmisel A8 kandidaatidele tegutses komisjon oma seaduslike volituste kohaselt. Seetõttu leiab ombudsman, et selle juhtumi puhul ei tõenda miski haldusliku omavoli esinemist.

2 Lõppjäreldus

Ombudsman ei tuvastanud kaebuse alusel läbiviidud uurimise käigus komisjoni tegevuses halduslikku omavoli. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

²⁷

Kohtuasi T-42/91, Hoyer v komisjon [1994], EKL-SC II-297; kohtuasi T-44/91, Smets v komisjon [1994] EKL-SC II-319.

KOMISJONI KEELDUMINE JUURDEPÄÄSU VÕIMALDAMISEST LIIKMESRIIKIDE ESITATUD DOKUMENTIDELE

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 1753/2002/GG (konfidentsiaalne) asjas

Käesolev on lühikokkuvõtte otsusest, mida selle pikkuse tõttu ei saanud täies ulatuses avaldada. Otsuse täistekst on saksa ja inglise keeles kättesaadav ombudsmani veebileheküljel: <http://www.euro-ombudsman.eu.int/decision/en/021753.htm>

2002. aasta märtsis esitas kaebuse esitaja, Iirimaa kodanik, komisjonile taotluse teatud dokumentidele juurdepääsu saamiseks vastavalt määrusele (EÜ) 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele.²⁸

Soovitavad dokumendid anti kaebuse esitaja käsutusse, välja arvatud kaks kirja, mis saadeti Iirimaa komisjonile kuuenda direktiivi artikli 27 lõike 1 alusel, ja Iirimaa teatis nimetatud direktiivi artikli 27 lõike 5 alusel. Komisjon teavitas kaebuse esitajat, et juurdepääsu ei võimaldata, sest Iiri maksuhaldurid olid nõudnud, et dokumente ei avalikustataks.

Kaebuse esitaja väitis, et komisjonil ei olnud õigust neile dokumentidele juurdepääsu võimaldamisest keelduda, sest nende avalikustamine ei kahjustaks määruses 1049/2001 sätestatud huve, ja et komisjon ei pidanud kinni otsuses 2001/937²⁹ kehtestatud töökorra. Kaebuse esitaja väitis, et komisjon peaks seetõttu oma otsuse uuesti üle vaatama.

Ombudsmani uurimise käigus avaldas komisjon arvamust, et oli järelnud kehtivat korda ja et komisjonil polnud mitte ainult õigus päritolumaa ametiasutustega konsulteerida, vaid ta oli suisa kohustatud seda tegema. Komisjon märkis ka seda, et kui komisjon oleks avalikustamist kahjulikuks pidanud, ei oleks ta Iiri ametiasutustega konsulteerinud ja oleks juurdepääsu võimaldamisest keeldunud. Liikmesriikide õigus keelduda nõusoleku andmisest neilt pärinevate dokumentide avalikustamiseks institutsioonide poolt ei olnud mõeldud dokumentidele, kui sellistele juurdepääsu piiramiseks, vaid neile juurdepääsu piiramiseks ühenduse õigusaktide kohaselt. See piirang oli mõeldud selleks, et võtta arvesse dokumendi staatust siseriiklikus õiguses ja poliitikas ning seeläbi vältida lahknevusi ühenduse ja erinevate siseriiklike läbipaistvuse tagamise süsteemides.

Selles asjas tehtud otsuses leidis ombudsman kõigepealt, et kaebuse esitaja ei olnud suutnud näidata, et komisjoni otsus juurdepääsu võimaldamisest keelduda oli ebaõige ning asja selle aspektiga seoses halduslikku omavoli ei tuvastanud.

Ombudsman leidis ka seda, et ehkki komisjon ei pidanud kinni iseenda töökorra, mis on sätestatud otsuses 2001/937, käitus ta põhiosas õigesti. Tegelikult võib väita, et kui komisjon oleks oma töökorra kinni pidanud, oleks ta olnud süüdi halduslikus omavolis. Seetõttu leidis ombudsman, et antud juhul poleks kohane komisjonipoolset töökorra eiramist halduslikuks omavoliks pidada. Aitamaks vältida sarnaste olukordade kordumist tulevikus, tegi ombudsman veel alljärgneva märkuse:

Ombudsmani uurimise põhjal ilmneb, et kord, mille komisjon võttis vastu oma 5. detsembri 2001. aasta otsuses 2001/937/EÜ, ESTÜ, Euratom, millega muudetakse komisjoni töökorda, eriti aga selle otsuse artikli 5 lõige 4, ei kajasta piisavalt täpselt olulisi sätteid, mis on kehtestatud määrusega (EÜ) 1049/2001, üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, Nõukogu ja Komisjoni dokumentidele. Seetõttu leiab ombudsman, et tuleks kasuks, kui komisjon need sätted uuesti üle vaataks. Selles kontekstis võib suuresti abiks olla vastav kord, mille nõukogu võttis vastu oma 20. novembri 2001. aasta otsusega, mis parandas nõukogu töökorda³⁰ (ja eriti selle otsusega nõukogu töökorrale lisatud III lisa artikli 2 lõige 3).

²⁸ EÜT L 145/43, 31. mai 2001.

²⁹ Otsus 2001/937/EÜ, ESTÜ, Euratom, 5. detsember 2001, millega võetakse vastu üksikasjalik kord määruse 1049/2001 rakendamiseks komisjoni poolt, EÜT 2001 nr L 345, lk 94.

³⁰ EÜT L 313/40, 30. november 2001.

LIIKMESRIIGIST LÄHETATUD EKSPERDI AMETIKOHALE ESITATUD TAOTLUSE KÄSITLEMINE EUROOPA KOMISJONI POOLT

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 172/2003/IP asjas

KAEBUS

Kaebus puudutab liikmesriigist lähetatud eksperdi ametikohale esitatud taotluse käsitlemist komisjoni poolt.

2001. aasta septembris levitas Euroopa Komisjoni siseturu ja finantsteenuste peadirektoraat (edaspidi "PD TURG") komisjoni liikmesriikides asuvates alalistes esindustes nelja teadet liikmesriigist lähetatud eksperdi (edaspidi "LLE") kohtadest neljas erinevas üksuses. Kaebuse esitaja taotles kohta üksuses D/1, "Kaupade vaba liikumine".

Kaebuse esitajat teavitati 16. jaanuaril 2002. aastal kirjaga, et tema taotlus ei olnud edukas. Kirjas märgiti, et "levitasime Teie elulookirjeldust direktoraadis, kuid kahjuks peame Teile teatama, et Teie taotlus ei olnud edukas. Teie andmeid hoitakse siiski ühe aasta jooksul meie andmebaasis".

11. veebruaril 2002. aastal kirjutas kaebuse esitaja komisjonile ning soovis, et komisjon: i) põhjendaks oma otsust tema taotlust mitte valida; ii) teataks talle valituks osutunud kandidaadi nime; iii) võimaldaks talle juurdepääsu asjaga seotud dokumentide koopiatele.

Oma 2002. aasta 13. märtsi vastuses teatas komisjon, et 16. jaanuaril 2002. aastal saadetud kiri oli mõeldud taotlejate teavitamiseks selle kohta, et nende andmeid hoitakse aasta jooksul alles. Kirjas märgiti, et tolleks hetkeks ei olnud kedagi välja valitud ning et asjaomaste teenistuste sisemise ümberkorraldamise tulemusel ei olnud enam kindel, kas LLE ametikoht lähiajal täidetakse. Lisaks väitis komisjon, et vaba ametikoha kohta teate avaldamine ei ole asutuse jaoks siduv ning et võidakse otsustada ka koht täitmata jätta.

2. aprillil 2002. aastal kirjutas kaebuse esitaja komisjonile uue kirja, milles ta osutas, et 2002. aasta 16. jaanuari kirjas kinnitati sõnaselgelt, et tema taotlus ei olnud edukas. Kaebuse esitaja arvamuse kohaselt tähendas see, et valimisprotsess oli läbi viidud. Peale selle arvas ta, et komisjon oleks pidanud kandidaate teavitama igast otsusest, mis asjaomase protsessi raames tehti. 2002. aasta 8. mai vastuses kordas komisjon oma 2002. aasta 13. märtsi kirja seisukohti.

Kaebuse esitaja 18. juunil 2002. aastal saadetud järjekordsele kirjale vastas komisjon 4. septembril 2002. aastal järgmist: i) üksuse D/1 kohale laekus kolm taotlust, sealhulgas kaebuse esitaja oma; ii) PD TURG sisemise ümberkorraldamise ja inimressursside jaotuse ülevaatamise järel otsustati üksuse D/1 LLE kohta mitte täita; iii) PD TURG ei võtnud ametikoha teate avaldamise järel kedagi LLE kohale tööle; iv) kuna koha täitmatajätmise otsust kirjalikult ei vormistatud, ei saanud kaebuse esitajale võimaldada juurdepääsu tema 2002. aasta 11. veebruari kirjas soovitud dokumendile. Peale selle avaldas PD TURG kahetsust, et jaanuaris 2002 taotlejatele saadetud kiri oli tagasilükatud kandidaatide teavitamiseks saadetakse standardkiri. Vaadeldaval juhul oleks parem olnud, kui komisjon oleks selgitanud ning põhjendanud oma otsust kohta mitte täita.

Ombudsmanile esitatud kaebuses väitis kaebuse esitaja, et talle 16. jaanuaril 2002. aastal kirja saates oli Euroopa Komisjoni tegevus vastuolus hea haldustava põhimõtetega, sest kirjas sisalduv teave oli vale. Lisaks ei võimaldanud komisjon talle juurdepääsu LLE koha täitmatajätmise otsusega seotud dokumentidele.

Ühtlasi esitas kaebuse esitaja 100 000 euro suuruse nõude, et hüvitada tema poolt väidetavalt kantud materiaalset ja moraalset kahju.

UURIMINE

Euroopa Komisjoni arvamus

Oma arvamuses kirjeldas komisjon kaebuse asjaolusid ning märkis järgmist:

Kaebuse esitaja oli üks kolmest isikust, kes esitasid taotluse LLE kohale pärast seda, kui PD TURG avaldas 2001. aasta septembrikuus teate vaba ametikoha kohta. Kõiki sellele kohale taotluse esitanud kandidaate teavitati standardkirjaga sellest, et nende kandidatuur ei olnud edukas. Komisjon mõõnis, et kirjas sisalduv informatsioon oli kaebuse esitaja jaoks eksitav, sest ta võis sellest järeldada, et valituks osutus teine kandidaat.

Kuid 2002. aasta 13. märtsi kirjas, mille komisjon saatis vastuseks kaebuse esitaja 2002. aasta 11. veebruari kirjale, anti kaebuse esitajale detailne selgitus LLE koha täitmata jätmise otsuse kohta.

2. aprillil 2002. aastal kirjutas kaebuse esitaja uue kirja, milles märkis, et vaba ametikoha kuulutamiseega oli tekitatud õigustatud ootus valituks osutumise kohta. Samuti osutas ta, et teda oli teavitatud teise kandidaadi kohale määramisest. Seetõttu kordas ta oma soovi saada juurdepääs LLE koha täitmatajätmise otsusega seotud dokumentidele.

8. mail 2002 vastas komisjoni asjaomane teenistus kaebuse esitajale ning kinnitas 2002. aasta 13. märtsi kirja sisu. Veel lisati, et vaba ametikoha kohta teate avaldamine ei ole komisjoni jaoks siduv.

18. juunil 2002 esitas kaebuse esitaja komisjonile kaebuse hea haldustava eeskirja alusel, peasekretär kinnitas selle kättesaamist ning kaebus registreeriti viitenumbri A/330162 all. PD TURG peadirektor vastas kaebusele 4. septembril 2002. Ta kinnitas 2002. aasta 13. märtsi kirjas esitatud informatsiooni ning osutas, et pärast 2001. aasta septembrikuus avaldatud teadet vaba ametikoha kohta ei võetud PD TURG üksusesse D/1 kedagi LLE ametikohale tööle. Peadirektor vabandas kaebuse esitaja ees veelkord, et talle oli saadetud vaid standardkiri teatega, et tema taotlus ei olnud edukas. Samas rõhutas peadirektor, et informatsioon kaebuse esitaja andmete säilitamise kohta PD TURG andmebaasis oli korrektne.

2002. aasta 7. oktoobri kirjaga kaebas kaebuse esitaja oma esialgse kaebuse (A/330162) kohta antud vastuse peale ning soovis juurdepääsu teatud dokumentidele.

2002. aasta 12. novembri vastuses märkis komisjoni peasekretär, et kuigi ta möönab asjaomases menetluses esinenud mõningaid puudusi, parandati need kaebuse esitajale hiljem antud selgitustega.

15. novembril 2002 andis PD TURG kaebuse esitajale järgmised dokumendid: koopia PD TURG peadirektori hr M-i 2001. aasta 24. oktoobri teatest personali ja halduse peadirektoraadi (PD ADMIN) peadirektorile hr R-ile PD TURG struktuuri muutmise kohta, mille tulemusena ühendati üksused D/1 ja D/2; koopia 2001. aasta 19. novembri teatest, millega PD ADMIN edastas PD-ile TURG üksuse D/1 LLE ametikohale saabunud kolm taotlust, ning ülejäänud kahele LLE ametikohale taotluse esitanud kandidaadile saadetud kirjad (ilma nimedeta), mis olid identsed kaebuse esitajale 16. jaanuaril 2002. aastal saadetud kirjaga.

Üldmärkusena mõõnis komisjon, et kaebuse esitajale 16. jaanuaril 2002. aastal saadetud vastus ei sisaldanud täielikku ning korrektset selgitust tema valimata jäämise põhjuste kohta. Komisjon oma 2002. aasta 13. märtsi kirjas juba vabandanud. Siiski rõhutas komisjon, et teate avaldamine vabast LLE ametikohast ei saa taotlejates tekitada õigustatud ootust kohale määramise kohta. LLE ametikohtade rahastamine toimub eelarverea A-7003 vahenditest. Igale peadirektoraadile eraldatakse teatud osa eelarvelistest vahenditest ning peadirektoraadid otsustavad ise selle raha kasutamise üle. LLE kohtade loomise või ülekandmise kohta tehtavad otsused ei pea olema eriti formaalsed. Tavaliselt otsustatakse LLE tööle võtta konkreetse peadirektoraadi poolt personali ja halduse peadirektoraadile esitatud taotluse alusel. Kuna vaadeldaval juhul otsustati koha täitmisega mitte edasi minna, ei esitatud ka vastavat taotlust.

Lõpuks märkis komisjon ebaedukatele LLE kohale kandideerijatele 16. jaanuaril 2002. aastal saadetud kirjade registreerimise numbrita seoses, et komisjon ei oska seletada, miks kahel neist oli seesama registreerimise number (238). Komisjoni arvates oli kõige tõenäolisem, et kaks kirja esitati allkirjastamiseks ühes toimikus ja kolmas (registreerimise numbriga 240) eraldi toimikus.

Kaebuse esitaja märkused

Kaebuse esitaja jäi oma märkusi esitades põhiosas oma kaebuse juurde.

Lisaks märkis ta, et talle pole vastuvõetav komisjoni suutmatust leida mõistlikku seletust asjaolule, miks kahele ebaedukale LLE kohale kandideerijale 16. jaanuaril 2002. aastal saadetud kirjal oli sama registreerimise number ja kolmandal erinev number. Kaebuse esitaja arvates võis põhjuseks olla asjaolu, et kirjade sisu ei olnud ühesugune.

Ta kordas kaebuses esitatud väiteid ning jäi hüvitisenõude juurde.

TÄIENDAV UURIMINE

Komisjoni arvamuse ning kaebuse esitaja märkuste hoolika kaalumise järel selgus täiendava uurimise vajadus. Seepärast pöördus ombudsman 10. novembril 2003. aastal kirjaga komisjoni poole, milles palus võimaldada endale komisjoni toimikule juurdepääsu.

25. novembril 2003. aastal vaatasid ombudsmani kantselei esindajad komisjoni toimiku läbi. Komisjoni toimik sisaldas dokumente, mis puudutasid PD TURG organisatsioonilise struktuuri skeemi muutmist, PD TURG LLE ametikohti, selles asjas komisjoni erinevate teenistuste vahel toimunud sisekirjavahetust ning kirjavahetust komisjoni ja kaebuse esitaja vahel. Komisjoni teenistused andsid ombudsmani kantseleile üle nimekirja LLE kohtadest alates 2000. aastast, kuigi see ei sisaldanud toimikus. Nimekirjast oli näha, et üksusse D/1 ei olnud LLE kohale võetud ühtki isikut. Ombudsmani kantseleile anti samuti koopiad kõigist PD-st TURG 16. jaanuaril 2002. aastal väljasaadetud kirjadest, mille registreerimise numbrid olid 238, 239, 240. Seoses nende dokumentidega, mida komisjoni palvel tuleb kohelda konfidentsiaalsena, selgitasid komisjoni esindajad, et sama sõnastusega standardkirjal põhinevad mitu väljaminevat kirja saavad ühe ja sama registreerimise numbri. Kuid ühest üksusest või isegi ühe ametniku poolt väljastatavate kirjade registreerimise numbritesse võib sattuda "lünk". Põhjus seisneb selles, et terve peadirektoraat kasutab registreerimise numbrita jaoks üht ja sama süsteemi ADONIS. See tähendab, et kui keegi registreerib väljamineva kirja, siis võetakse järgmine number.

OTSUS

1 Kaebuse esitaja taotluse käsitlemine komisjoni poolt

1.1 Kaebuse esitaja taotles liikmesriigist lähetatud eksperdi kohta PD TURG üksuses D/1, "Kaupade vaba liikumine", mille kohta PD TURG 2001. aasta septembris teate avaldas ja seda komisjoni liikmesriikides asuvates alalistes esindustes levitas. Kaebuse esitajat teavitati 2002. aasta 16. jaanuari kirjaga, et tema taotlus ei olnud edukas.

Kaebuses väitis kaebuse esitaja, et talle 16. jaanuaril 2002. aastal kirja saates oli Euroopa Komisjoni tegevus vastuolus hea haldustava põhimõtetega, sest kirjas sisalduv teave oli vale.

1.2 Oma arvamuses möönis komisjon, et 2002. aasta 16. jaanuari kirjas sisalduv informatsioon oli kaebuse esitaja jaoks eksitav ja ta võis sellest järeldada, et LLE kohale osutus valituks teine kandidaat.

1.3 Hea halduse põhimõtete kohaselt peavad asutused oma otsuseid selgelt ja täpselt põhjendama. Vaadeldaval juhul möönis komisjon, et tema 2002. aasta 16. jaanuari kiri oli kaebuse esitaja jaoks eksitav.

Kuid ombudsman osutab ka sellele, et oma 2002. aasta 4. septembri kirjas ja hiljem ombudsmanile antud arvamuses selgitas komisjon kaebuse esitajale, miks otsustati LLE kohta mitte täita, ning esitas ka vabanduse 2002. aasta 16. jaanuari eksitava kirja pärast.

1.4 Komisjoni toimiku läbivaatamisel ombudsmani teenistuse esindajate poolt ei tulnud ilmsiks ühtegi asjaolu, mis võiks komisjoni selgitusi kahtluse alla seada.

1.5 Eelöeldu alusel ei leia ombudsman, et juhtumi seda aspekti oleks vaja täiendavalt uurida.

2 Kaebuse esitaja dokumentidele juurepääsu võimaldamise taotlus

2.1 Kaebuses väitis kaebuse esindaja, et komisjon ei võimaldanud talle juurdepääsu LLE koha täitmatajätmise otsusega seotud dokumentidele.

2.2 Oma arvamuses märkis komisjon, et 15. novembril 2002. aastal edastas PD TURG kaebuse esitajale kõik asjaomast toimingut puudutanud dokumendid: koopia PD TURG peadirektori hr M teatest personali ja halduse peadirektoraadi (PD ADMIN) peadirektorile hr R-ile PD TURG struktuuri muutmise kohta, mille tulemusena ühendati üksused D/1 ja D/2; koopia 2001. aasta 19. novembri teatest, millega DG ADMIN edastas PD-le TURG üksuse D/3 LLE ametikohale saabunud kolm taotlust ning ülejäänud kahele LLE ametikohale taotluse esitanud kandidaadile saadetud kirjad (ilma nimedeta), mis olid identsed kaebuse esitajale 16. jaanuaril 2002. aastal saadetud kirjaga.

2.3 Ombudsmani teenistuse esindajad vaatasid komisjoni toimiku läbi. Komisjoni toimikus ei leidunud komisjoni kirjalikku otsust LLE koha täitmata jätmise kohta. Samuti selgus, et nimetatud otsuse kohta ei olnud olemas muid dokumente peale nende, mida komisjon oli kaebuse esitajale üle andnud. Läbivaatus kinnitas ühtlasi, et kaebuse esitajale antud ilma nimedeta kirjade koopiad vastasid kirjadele, mille komisjon oli kahele teisele kandidaadile saatnud.

2.4 Nimetatud alustel asub ombudsman seisukohale, et komisjonipoolset halduslikku omavoli juhtumi selles osas ei esinenud.

3 Kaebuse esitaja hüvitisenõue

3.1 Kaebuse esitaja esitas 100 000 euro suuruse nõude materiaalse ja moraalse kahju hüvitamiseks.

3.2 Oma arvamuses rõhutas komisjon, et teate avaldamine vabast LLE ametikohast ei saa taotlejates tekitada õigustatud ootust kohale määramise kohta.

3.3 Arvestades ülal esitatud järeldusi kaebuse esitaja väidete suhtes leiab ombudsman, et kaebuse esitaja ei ole esitanud mingeid tõendeid kahju kohta, mida ta 2002. aasta 16. jaanuari eksitava kirja tõttu väidetavalt kandis.

4 Lõppjäreldus

Ombudsman ei tuvastanud kaebuse alusel läbiviidud uurimise käigus komisjoni tegevuses halduslikku omavoli. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

JUURDEPÄÄS KOMISJONI POOLT KORRALDATUD KONKURSSIDE HINNATUD EKSAMITÖÖDELE

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 324/2003/MF asjas

KAEBUS

Kaebuse esitaja esitas Euroopa ombudsmanile kaebuse 7. veebruaril 2003. aastal.

Kaebuses toodud olulised asjaolud on alljärgnevad:

Kaebuse esitaja on Euroopa Komisjoni ametnik. Ta osales konkursil COM/C/1/01, mille kohta avaldati teade 11. septembril 2001. aastal Euroopa Ühenduste Teatajas nr C 251A ning mis oli Euroopa Komisjoni poolt korraldatud finantsjuhtimise ja raamatupidamise kantseleiabide reservi loomiseks. Ta tegi edukalt eelvalikutestid ja sooritas seejärel kirjalikud testid. 13. detsembril 2002. aastal teatas komisjon kaebuse esitajale kirja teel, et teda suulisele eksamile ei lubata, sest ta oli saanud testi d) tulemuseks ainult 17 punkti 40-st ja testi läbimiseks oli vajalik vähemalt 20 punkti.

18. detsembril 2002. aastal saadetud elektronposti sõnumis palus kaebuse esitaja komisjonilt oma hinnatud eksamitöö koopiat ning kirjaliku eksami parandatud varianti, et teada saada, milliseid vigu ta oli teinud. 10. jaanuaril 2003. aastal saatis komisjon talle kirjaliku eksamitöö koopia, kus polnud ühtegi parandust, ja hinnangulehe.

16. jaanuaril 2003. aastal saadetud elektronposti sõnumis osutas kaebuse esitaja komisjonile, et oli palunud oma hinnatud eksamitöö koopiat, kuid saanud vaid kirjalike testide koopia, kus polnud ühtegi parandust. 29. jaanuaril 2003. aastal vastas komisjon kirja teel, et oli saatnud kogu kirjalike testidega seotud informatsiooni, millele kandidaatidel on juurdepääs.

7. veebruaril 2003. aastal esitas kaebuse esitaja Euroopa ombudsmanile kaebuse. Ta väitis, et Euroopa Komisjon ei võimaldanud talle juurdepääsu tema poolt konkursi COM/C/1/01 raames sooritatud hinnatud eksamitööle. Lisaks väitis ta, et Euroopa Komisjoni poolt talle saadetud dokumendid (hinnanguleht ja eksamitöö, kus polnud ühtegi parandust) ei võimaldanud tal teada saada, milliseid vigu ta oli teinud.

UURIMINE

Euroopa Komisjoni arvamus

Euroopa Komisjoni arvamus kaebuse kohta oli kokkuvõtlikult järgmine:

Komisjon nõustus, et president Prodi poolt 7. detsembril 1999. aastal Euroopa ombudsmanile saadetud kirjaga võttis komisjon enesele kohustuse lubada pärast 2000. aasta 1. juulit väljakuulutatud konkurssidest osavõtjatele nende taotlusel juurdepääsu nende hinnatud eksamitöödele.³¹ Komisjoni väitel sai juurdepääs hinnatud eksamitöödele võimalikuks alles pärast vajalike õigus- ja haldusaktide vastuvõtmist.

Vastuvõetud korra kohaselt koostatakse esialgne hinnanguleht, kuhu iga hindaja märgib iga testi osa kohta oma kommentaarid ning pakub välja hinde. Valimiskomisjon paneb seejärel lõpliku hinde, märgib hinnangulehele oma hinnangu ning allkirjastab selle. Selline hinnanguleht väljastataksegi kandidaatidele nende taotlusel.

Konkursi COM/C/1/01 test d) kujutas endast juhtumiuuringut, et hinnata kandidaatide finantsjuhtimise ja raamatupidamise alaseid eriteadmisi ja organisatoorseid ning haldustöö oskusi. Kirjalike testide järel hindas iga eksamitööd anonüümselt ja vastavalt valimiskomisjoni poolt eelnevalt kehtestatud kriteeriumidele vähemalt kaks hindajat. Seejärel kontrollis valimiskomisjon,

³¹

Euroopa ombudsmani pressiteade nr 16/99, 15. detsember 1999.

kas kriteeriume on õigesti kohaldatud ning vaatas üle hindajate kommentaarid ja hinnangud. Lõplikud hinded pani valimiskomisjon ning nendest teavitati kandidaate.

Seoses kaebuse esitaja väitega, et Euroopa Komisjoni poolt talle saadetud dokumendid (hinnanguleht ja eksamitöö, kus polnud ühtegi parandust) ei võimaldanud tal teada saada, milliseid vigu ta oli teinud, tuleb märkida, et kirjalikke teste sooritanud kandidaatide eksamitöödele ei olnud juurde kirjutatud märkusi. Hindajad panid märkused kirja esialgsele hinnangulehele vastavalt ülal kirjeldatud korrale. Valimiskomisjon kasutas kandidaatidele hinnangu andmisel esialgset hinnangulehte. Kuna esialgne hinnanguleht valimiskomisjoni hinnangut ei sisaldanud, vaid oli ainult osaliselt valimiskomisjoni kaalutluste aluseks, siis seda kandidaatidele ei edastatud.

Valimiskomisjoni hinnang oli esitatud hinnangulehel, mis edastati kandidaatidele. Lisaks kaebuse esitajale pandud hindele lisas valimiskomisjon hinnangulehele ka oma kommentaarid. Kommentaarid olid mõeldud selleks, et selgitada kaebuse esitajale, miks valimiskomisjon oli otsustanud panna talle madalama hinde kui see, millega ta oleks järgmisse vooru edasi saanud, ning teda seeläbi abistada, kui ta peaks otsustama tulevikus mõnel muul konkursil osaleda.

Kaebuse esitaja märkused

Euroopa ombudsman edastas komisjoni arvamuse kaebuse esitajale omapoolsete märkuste esitamiseks. Kaebuse esitajalt ei laekunud ühtegi märkust.

OTSUS

1 Väide, nagu poleks komisjon võimaldanud kaebuse esitajale juurdepääsu tema hinnatud eksamitööle

1.1 Kaebuse esitaja väitis, et Euroopa Komisjon ei võimaldanud talle juurdepääsu tema poolt konkursi COM/C/1/01 raames sooritatud hinnatud eksamitööle.

1.2 Euroopa Komisjoni vastuväite kohaselt oli komisjon saatnud kaebuse esitajale kogu kirjalike testidega seotud informatsiooni, millele kandidaatidel on juurdepääs. Samuti märkis komisjon, et kirjalikke teste sooritanud kandidaatide eksamitöödele ei olnud juurde kirjutatud märkusi. Hindajad panid märkused kirja esialgsele hinnangulehele vastavalt kehtivale korrale. Valimiskomisjon kasutas kandidaatidele hinnangu andmisel esialgset hinnangulehte. Kuna esialgne hinnanguleht valimiskomisjoni hinnangut ei sisaldanud, vaid oli ainult osaliselt valimiskomisjoni kaalutluste aluseks, siis seda kandidaatidele ei edastatud.

1.3 18. oktoobril 1999. aastal saatis Euroopa ombudsman Euroopa Parlamendile eriettekanne komisjoni värbamisprotsessi salastatust puudutava omaalgatusliku uurimise kohta³². Eriettekandes sisaldus ametlik soovitus komisjonile võimaldada edaspidi konkurssidest osavõtjatele nende taotlusel juurdepääs nende hinnatud eksamitöödele. 7. detsembril 1999. aastal kirjutas Euroopa Komisjoni president Euroopa ombudsmanile järgmist:

“Komisjon tervitab Teie poolt ettekandes esitatud soovitusi ning teeb ettepanekud vajalike õigus- ja haldusaktide kehtestamiseks, et tagada alates 2000. aasta 1. juulist kandidaatidele nende taotlusel juurdepääs nende hinnatud eksamitöödele.”³³

1.4 Euroopa ombudsman märgib, et kaebuse esitaja taotles komisjonilt juurdepääsu oma hinnatud eksamitööle. 10. jaanuaril 2003. aastal saatis komisjon kaebuse esitajale tema kirjaliku eksamitöö ja hinnangulehe koopia. Valimiskomisjon kirjutas hinnangu kaebuse esitaja eksamitöö kohta nimetatud hinnangulehele. Euroopa ombudsmanile ei ole teada ühtki eeskirja, mis kohustaks

³² Euroopa ombudsmani eriettekanne Euroopa Parlamendile komisjoni värbamisprotsessi salastatust puudutava omaalgatusliku uurimise kohta: <http://www.europarl.ep.ec/ombudsman/special/en/default.htm>.

³³ Vt. Euroopa ombudsmani pressiteade nr 16/99, 15. detsember 1999.

valimiskomisjoni kirjutama kommentaare kandidaadi hindamise kohta otse eksamitööle. Seetõttu arvab Euroopa ombudsman, et komisjoni seisukoht on vastuvõetav.

1.5 Euroopa ombudsman ei tuvastanud neil asjaoludel komisjoni tegevuses halduslikku omavoli.

2 Väide, nagu poleks Euroopa Komisjoni poolt kaebuse esitajale saadetud dokumendid (hinnanguleht ja eksamitöö, kus polnud ühtegi parandust) võimaldanud tal teada saada, milliseid vigu ta oli teinud

2.1 Kaebuse esitaja väitis, et Euroopa Komisjoni poolt talle saadetud dokumendid (hinnanguleht ja eksamitöö, kus polnud ühtegi parandust) ei võimaldanud tal teada saada, milliseid vigu ta oli teinud.

2.2 Euroopa Komisjon märkis, et valimiskomisjon kirjutas hinnangu eksamitöö kohta kaebuse esitajale edastatud hinnangulehele. Lisaks kaebuse esitajale pandud hindele lisas valimiskomisjon hinnangulehele ka oma kommentaarid.

2.3 Euroopa ombudsman märgib talle komisjoni poolt edastatud hinnangulehe koopia põhjal, et hinnanguleht sisaldab konkreetseid märkusi valimiskomisjoni hinnangu kohta kaebuse esitaja poolt konkursi raames sooritatud testi d) eksamitööle. Ühtlasi tõi valimiskomisjon hinnangulehel välja aspektid, mida ta näis pidavat eksamitöö vigadeks või nõrkusteks. Seetõttu arvab Euroopa ombudsman, et kaebuse esitajale antud teave oli piisavalt põhjalik, et mõista, milliseid vigu ta oli teinud.

2.4 Eeltoodu valguses ei tuvastanud Euroopa ombudsman juhtumi selles aspektis komisjoni tegevuses halduslikku omavoli.

3 Lõppjärelendus

Ombudsman ei tuvastanud kaebuse alusel läbiviidud uurimise käigus komisjoni tegevuses halduslikku omavoli. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

3.1.4 Euroopa Keskpank

JUURDEPÄÄS EURO PANGATÄHTEDE VARUSID NING LIIKUMIST PUUDUTAVALE STATISTIKALE

Otsus Euroopa Keskpanga vastu esitatud kaebuse 1939/2002/IJH asjas

KAEBUS

2002. aasta novembris esitas kaebuse esitaja ombudsmanile uue kaebuse Euroopa Keskpanga (EKP) keeldumise peale võimaldada talle juurdepääsu euro pangatähtede varusid ja liikumist puudutavale statistikale. 2002. aasta juulis esitatud varasemat kaebust ei võetud vastu ombudsmani põhikirja artikli 2 lõike 4 alusel, sest kaebuse esitaja ei pidanud kinni EKP dokumentidele avalikkuse juurdepääsu eeskirjades kehtestatud korrast.³⁴ Kaebuse esitaja ei olnud nimelt esitanud kordustaotlust ega oodanud ära vastuse andmiseks ettenähtud aega.

³⁴

Euroopa Keskpanga 3. novembri 1998. aasta otsus (EKP/1998/12), mis käsitleb üldsuse juurdepääsu Euroopa Keskpanga dokumentidele ja arhiivile 1999 EÜT L110/30.

Seejärel esitas kaebuse esitaja kordustaotluse, mille rahuldamatajätmisest EKP juhatus teatas kirja teel 5. novembril 2002. aastal. EKP viitas oma otsuse põhjendamisel EKP/1998/12 otsuse artikli 4 esimesele ja neljandale alapunktile, mille kohaselt juurdepääsu haldusdokumendile ei võimaldata, kui selle avalikustamine kahjustaks:

- avalikku huvi, eelkõige avaliku julgeoleku, rahvusvaheliste suhete, raha- ja vahetuskursside stabiilsuse, kohtumenetluste, uurimiste ja juurdluste kaitset;
- (...)
- EKP finantshuvide kaitset.

Ombudsmanile esitatud kaebuses vaidlustab kaebuse esitaja EKP otsuse tema kordustaotlus rahuldamata jätta. Kaebuse esitaja väidab, et ükski EKP/1998/12 otsuse artiklis 4 sisalduv erand ei puuduta statistikat, millele tema juurdepääsu soovib.

UURIMINE

Euroopa Keskpannga arvamus

Euroopa Keskpannga arvamus hõlmas lühidalt järgmisi punkte:

EKP andis kaebuse esitajale kõige värskemad koondandmed käibel ja varuks olevate euro pangatähtede koguste kohta nominaalväärtuse kaupa. Peale selle avaldatakse EKP veebilehel igaaastased pangatähtede tootmise andmed. Taotluse alusel on võimalik saada ka igakuiseid andmeid eurosüsteemi kuuluvate riikide keskpankadesse tagastatud euro pangatähtede koguste kohta.

Jättes kaebuse esitaja teabesoovi osaliselt rahuldamata, toimis Euroopa Keskpank EKP/1998/12 otsuse artikli 4 alusel ja vastavalt sellele, sest informatsiooni avaldamine võib kahjustada nimetatud artiklis sätestatud huve.

Kui avalikkusele tehtaks teatavaks andmed pangatähtede varude ja liikumise kohta erinevate europiirkonna riikide territooriumidel, võiks see seada ohtu nii pangatähtede hoidmise kui ka nende liikumise riikide keskpankade vahel: seda tehakse pangatähtede (võimaliku) nappuse kompenseerimiseks. Lisaks võib niisugune informatsioon ohustada pangatähtede varude eest vastutavate ja/või nende transpordiga seotud isikute julgeolekut. See oht jääb alles isegi siis, kui andmed avalikustatakse pärast transpordi toimumist, sest nende põhjal on siiski võimalik määratleda teatud reeglipärasusi. See puudutab eriti väiksemaid liikmesriike, kellel ei pruugi olla suures koguses pangatähtede hoiuvõimalusi.

Pangatähtede varud ja vedu on julgeoleku seisukohalt delikaatne teema, sest tegemist võib olla suurte väärtustega. EKP juhatus vaagis hoolikalt, kas taotletava informatsiooni avalikustamine kaalub üles avalike huvide kaitsmise niisugustel juhtudel, eriti riikliku julgeoleku seisukohalt. Nendel kaalutlustel otsustas juhatus, et pangatähtede varusid ja vedu puudutavat informatsiooni ei avalikustata. Otsus kehtib ka varemtoimunud vedusid puudutava informatsioon suhtes, sest see võib tekitada olulist huvi kuritegelikes ringkondades.

Arvestades ülaltoodud julgeolekualaseid kaalutlusi, on euro pangatähtede varude ja liikumisega praktiliselt tegelevad eurosüsteemi riikide keskpangad ning varude ja vedude eest vastutavad ja/või varude ja vedudega tegelevad muud osapooled (näiteks mitme europiirkonna liikmesriigi politsei ja kaitsejõud) palunud EKP-l hoida taolist teavet konfidentsiaalsena.

EKP peab väga oluliseks, et kodanikel oleks parimad võimalused informatsioonile juurdepääsuks, et nõnda tugevdada institutsioonide demokraatlikkust ja üldsuse usaldust halduse vastu. Siiski on risk, et kolmandad isikud võivad erinevates liikmesriikides pangatähtede varude ja liikumise andmeid valesti tõlgendada ja teha seetõttu ekslikke järeldusi teatud nominaalväärtusega pangatähtede piisavuse kohta, küllaldaseks põhjuseks nende andmete avalikustamisest keeldumiseks. Selle tagajärjel võivad avalikkus ja jaemüüjad hakata teatud nominaalväärtusega pangatähti tagavaraks

koguma, põhjustades nõnda nende nappuse (ja aidates nõnda ise oma ennustusel täide minna). See argument kehtib ka riikide varude andmete avaldamise kohta tagantjärele, sest sellestki on võimalik teatud tendentsi välja lugeda. Eurosüsteemi riikide keskpankade varasema kogemuse põhjal on EKP tulnud järeldusele, et niisugune teave võib avalikkust liialt muretseda panna ja seetõttu ebaratsionaalselt käituma suunata. Peale selle on EKP arvamusele, et konkreetseid liikmesriike puudutav teave ei ole enam nõnda asjakohane, arvestades ühelt poolt kõigi europiirkonna liikmesriikide ühisraha õiguslikku staatust ning teiselt poolt asjaolu, et euro pangatähti kasutatakse piiriüleste tehingute jaoks. Euroopa Keskpankade Süsteem (EKPS) on piirkondliku nappuse kompenseerimiseks loonud täiendavad varud.

EKP juhatuse vaadis selle valguses hoolikalt, kas niisuguse informatsiooni avalikustamine kaalub üles avalike huvide kaitsmise. Juhatuse jõudis järeldusele, et ülalmainitud riskid, mis tuginevad varasemal kogemusel, on piisavad, et õigustada taotletud informatsiooni avalikustamata jätmist.

Kaebuse esitaja märkused

Kaebuse esitaja märkused EKP arvamuse kohta hõlmasid lühidalt järgmisi punkte:

Kahtluse ärahoidmiseks olgu märgitud, et kaebuse esitaja soovib saada informatsiooni varude kohta riikide kaupa, see tähendab erinevatel ajahetkedel iga eurosüsteemi liikmesriigi territooriumil käibel olevate euro pangatähtede väärtust, väljendatuna kas absoluutarvudes või suhtena europiirkonnas käibel olevate euro pangatähtede koguväärtusest.

Kaebuse esitaja ei soovi teavet euro pangatähtede veo kohta ühe osaleva liikmesriigi territooriumilt teisele ega EKP otsuste ega kriteeriumide kohta, mis selliseid vedusid puudutavad.

Jättes kaebuse esitaja kordustaotluse rahuldamata, viitas EKP otsuse EKP/1998/12 artikli 4 esimesele ja neljandale alapunktile. Neljas alapunkt puudutab EKP finantshuvide kaitset. Näib aga, et EKP kavatses osutada viiendale, mitte neljandale alapunktile. See puudutab "konfidentsiaalsuse kaitset, mida taotles dokumendis sisalduva mis tahes teabe esitanud füüsiline või juriidiline isik või mis on ette nähtud kõnealuse isiku suhtes kohaldatava õigusega."

EKP märgib oma arvamuses, et varude ja vedude eest vastutavad ja/või varude ja vedudega tegelevad muud osapooled (näiteks mitme europiirkonna liikmesriigi politsei ja kaitsejõud) on palunud EKP-l taolist teavet konfidentsiaalsena hoida. Politsei ja kaitsejõud ei ole aga sellised "isikud, kes teabe esitasid". Seetõttu ei rakendu viies alapunkt nende suhtes.

Pealegi ei piisa konfidentsiaalsuse kaitseks lihtsalt seda taotleva isiku soovist. Tegemist peab olema tegeliku konfidentsiaalsusega määruse nr 2533/98 artikli 8 tähenduses.³⁵ Selles tähenduses ei ole riikide keskpangad "andmeesitajad", vaid EKPS ja EKP põhikirja artiklites 5.1 ja 5.2 sätestatud kohustuste kohaselt informatsiooni kogujad. Seetõttu, isegi kui teave võimaldaks oma olemuse tõttu riikide keskpanku identifitseerida, ei oleks see konfidentsiaalne.

Julgeolekuaspektidega seoses märgib kaebuse esitaja, et riikide euro pangatähtede varude kõikumised ei tähenda üldjuhul pangatähtede ülekandmist riikide keskpankade vahel ja et otsuse EKP/2001/15 artikkel 3 lõige 4 sätestab sõnaselgelt, et niisugune ülekandmine on pigem erand ja mitte reegel.³⁶ Seetõttu ei saa riikide varude või nende muutuste andmete alusel järeldada ei seda, et niisugused ülekanded on toimunud, ega seda, et on esile kerkinud erakorralised asjaolud, mis võiksid tingida niisuguste ülekannete toimumise tulevikus. Ja isegi kui selliseid järeldusi võiks teha, ei ole võimalik reeglipärasusi näha, sest erakorralised asjaolud ei kujunda juba loomu poolest reeglipärasusi.

³⁵ NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 2533/98 statistilise teabe kogumise kohta Euroopa Keskpanga poolt, 1998 EÜT L 318/8.

³⁶ Euroopa Keskpanga 6. detsembri 2001. aasta otsus euro pangatähtede emissiooni kohta (EKP/2001/15) 2001 EÜT L 337/52: "Riikide keskpangad ei kanna enda vastuvõetud euro pangatähti üle teiste riikide keskpankadele ning hoiavad need kasutatavana kordusemissiooniks. Erandkorras ja kooskõlas võimalike EKP nõukogu sätestatud eeskirjadega: (...) (b) riikide keskpankade valduses olevad euro pangatähed võib logistilistel põhjustel eurosüsteemi raames partiidena ümber jaotada."

EKP väide, et "niisugune teave võib avalikkust liialt muretsema panna ja seetõttu ebaratsionaalselt käituma suunata", on erakordselt ohtlik. Kui seda väidet aktsepteeritaks, siis hakataks lõpmatult selle taha pugema ning see kahjustaks oluliselt Euroopa Liidu lepingu lõppaktile lisatud deklaratsiooni teabele juurdepääsu õiguse kohta.

OTSUS

1 Euro pangatähtede varusid ja liikumist puudutav statistika

1.1 Kaebuse esitaja vaidlustab EKP poolt tema kordustaotluse rahuldamata jätmise, millega ta taotles juurdepääsu euro pangatähtede varusid ja liikumist puudutavale statistikale. Kaebuse esitaja väidab, et ükski EKP/1998/12 otsuse artiklis 4 sisalduv erand ei puuduta statistikat, millele tema juurdepääsu soovib.³⁷

1.2 EKP väidab vastu, et andis kaebuse esitajale kõige värskeamad koondandmed käibel ja varuks olevate euro pangatähtede koguste kohta nominaalväärtuse kaupa. Kui avalikkusele tehtaks teatavaks andmed pangatähtede varude ja liikumise kohta erinevate europa piirkonna riikide territooriumidel, võib see kahjustada EKP/1998/12 otsuse artiklis 4 sätestatud huve, sest võib seada ohtu nii pangatähtede hoidmise, kui ka nende liikumise riikide keskpankade vahel. Lisaks võib niisugune informatsioon ohustada pangatähtede varude eest vastutavate ja/või nende transpordiga seotud isikute julgeolekut. See kehtib ka varemtoimunud vedusid puudutava informatsioon suhtes, sest see võib tekitada olulist huvi kuritegelikes ringkondades. Arvestades ülaltoodud julgeolekualaseid kaalutlusi on riikide keskpangad ning muud osapooled (näiteks politsei ja kaitsejõud) palunud EKP-l taolist teavet konfidentsiaalsena hoida.

Lisaks on EKP arvates olemas risk, et pangatähtede varude ja liikumise andmeid võidakse erinevates liikmesriikides valesti tõlgendada ja teha seetõttu ekslikke järeldusi teatud nominaalväärtusega pangatähtede piisavuse kohta. Selle tagajärjel võivad avalikkus ja jaemüüjad hakata teatud nominaalväärtusega pangatähti tagavaraks koguma, põhjustades nõnda nende nappuse ja aidates nõnda ise oma ennustusel täide minna. See argument kehtib ka riikide varude andmete avaldamise kohta tagantjärele, sest sellestki on võimalik teatud reeglipärasusi välja lugeda.

Samuti arvab EKP eurosüsteemi riikide keskpankade varasema kogemuse põhjal, et niisugune teave võib avalikkust liialt muretsema panna ja seetõttu ebaratsionaalselt käituma suunata.

1.3 Märkustes EKP arvamus kohta täpsustas kaebuse esitaja, et soovib saada informatsiooni varude kohta riikide kaupa, see tähendab teatud ajahetkel iga eurosüsteemi liikmeriigi territooriumil käibel olevate euro pangatähtede väärtust, väljendatuna kas absoluutarvudes või suhtena europa piirkonnas käibel olevate euro pangatähtede koguväärtusest.

Kaebuse esitaja arvates ei saa EKP tugineda konfidentsiaalsuse taotlusi puudutavale erandile vastavalt otsuse EKP/1998/12 artikli 4 viiendale alapunktile. Julgeolekuaspektidega seoses märgib kaebuse esitaja, et riikide euro pangatähtede varude või nende kõikumiste andmetest ei ole võimalik välja lugeda nende ülekandmise andmeid. Kui EKP väide, et niisugune teave võib avalikkust liialt muretsema panna ja seetõttu ebaratsionaalselt käituma suunata, loetakse vastuvõetavaks, võib see oluliselt kahjustada Euroopa Liidu lepingu lõppaktile lisatud deklaratsiooni teabele juurdepääsu õiguse kohta.

1.4 Esiteks märgib ombudsman, et kaebuse esitaja märkused täpsustavad, millist teavet ta EKP-lt soovib saada. Siiski loeb ombudsman EKP tõlgenduse kaebuse esitaja taotluse kohta vastuvõetavaks. Seetõttu vaadeldakse käesolevas otsuses seda, kas EKP-l oli õigus keelduda sellise teabe väljastamisest, mida ta arvas kaebuse esitajat taotlevat.

³⁷

Euroopa Keskpanga 3. novembri 1998. aasta otsus (EKP/1998/12), mis käsitleb üldsuse juurdepääsu Euroopa Keskpanga dokumentidele ja arhiivile 1999 EÜT L110/30.

Ombudsman märgib, et kaebuse esitaja saaks vastavalt otsusele EKP/1998/12 esitada EKP-le uue taotluse, kus täpsustab, millist teavet ta soovib.

1.5 Ombudsmani arusaama kohaselt pidas EKP oma arvamuses silmas otsuse EKP/1998/12 artikli 4 esimest alapunkti, mis sätestab erandi avaliku julgeoleku kaalutlustel³⁸, ja mitte viiendat alapunkti³⁹, kui ta viitas riikide keskpankade, politsei ja kaitsejõudude palvele säilitada konfidentsiaalsust. Ombudsman loeb EKP poolt esitatud argumendid avaliku julgeoleku kohta vastuvõetavaks ning leiab, et need õigustavad EKP otsust keelduda sellise teabe väljastamisest, mida ta arvas kaebuse esitajat taotlevat.

1.6 Seoses EKP argumendiga omaenda ennustuse täideviimise riski kohta, mille tagajärjel tekib teatud nominaalväärtusega pangatähtede nappus, osutab ombudsman esmalt, et Euroopa Liidu lepingu artikkel 106 annab EKP-le ainuõiguse ühenduses pangatähti emiteerida ning et EKPS ja EKP põhikirja artikkel 12 lõige 1 kohustab EKP juhatust rahapoliitikat ellu viima vastavalt EKP nõukogu juhiste ja otsustele. Ombudsmanile on teada, et omaenda ennustuse täideviimise kontseptsioon kuulub majanduslase kirjanduse valdkonda. Ombudsman märgib, et ülalmainitud ülesannete täitmisel on EKP-l tarvis arvesse võtta majanduslikke analüüse omaenda ennustuste täideviimise võimalikkude mõju kohta rahaturu arengutele. Seetõttu arvab ombudsman, et niisugune analüüs on asjakohane ka otsuse EKP/1998/12 artikli 4 esimeses alapunktis sätestatud avaliku julgeoleku kaalutlustel tehtava erandi jaoks. Kuid ombudsman ei nõustu sellega, et EKP-l oleks õigus tugineda väitele, nagu võiks riikide varusid puudutav teave avalikkust liialt muretsema panna ja seetõttu ebaratsionaalselt käituma suunata. Ombudsman märgib, et EKP ei esita selle argumendi toetuseks mingeid tõendeid ning argument ise ei ole seotud ühegi otsuse EKP/1998/12 artiklis 4 sätestatud erandiga.

1.7 Eespool punktis 1.5 nimetatud põhjusel leiab ombudsman, et EKP-l oli õigus keelduda sellise teabe väljastamisest, mida ta arvas kaebuse esitajat taotlevat. Seetõttu ei tuvastanud ombudsman kaebuse esitaja kordustaotluse tagasilükkamise puhul EKP tegevuses halduslikku omavoli.

2 Lõppjäreldus

Ombudsman ei tuvastanud kaebuse alusel läbiviidud uurimise käigus Euroopa Keskpanga tegevuses halduslikku omavoli. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

³⁸ "avaliku huvi, eelkõige avaliku julgeoleku, rahvusvaheliste suhete, raha- ja vahetuskursside stabiilsuse, kohtumenetluste, uurimiste ja juurdluste kaitset."

³⁹ "konfidentsiaalsuse kaitset, mida taotles dokumendis sisalduva mis tahes teabe esitanud füüsiline või juriidiline isik või mis on ette nähtud kõnealuse isiku suhtes kohaldatava õigusega."

3.1.5 Euroopa Kontrollikoda

KONTROLLIKODA HEASTAB DOKUMENTIDELE JUURDEPÄÄSU EESKIRJADE RAKENDAMATA JÄTMISE

Otsus Euroopa Kontrollikoja vastu esitatud kaebuse 1117/2003/GG kohta

KAEBUS

2003. aasta juunis kirjutas Ühendkuningriigi kodanikust kaebuse esitaja Euroopa Kontrollikoja liikmele hr R-ile, et paluda juurdepääsu 2001. aastal Nigeris läbiviidud auditi dokumentidele. Kaebuse esitaja märkis, et taotlus on esitatud "EL teabele juurdepääsu määruse" alusel.

Juurdepääsu kontrollikoja dokumentidele reguleerib otsus nr 18/97, mis sätestab sise-eeskirjad kontrollikoja dokumentidele juurdepääsu taotluste käsitlemiseks (EÜT 1998 nr. C 295 lk 1). Otsuse artikli 2 kohaselt edastatakse taotlused välissuhete osakonna ja juriidilise teenistuse direktorile, kes otsustab taotluste rahuldamise. Vajadusel võidakse paluda taotlejal oma taotlust täpsustada. Kontrollikoda võib keelduda juurdepääsu andmisest otsuse artikli 4 lõikes 3 sätestatud kriteeriumide alusel. Taotlejaid teavitatakse kontrollikoja otsusest ühe kuu jooksul taotluse kättesaamisest.

Vastavalt otsuse nr 18/97 artikli 3 lõikes 1 esitatakse kõik vaided kontrollikoja presidendile ning selle suhtes tehtavast otsusest tuleb taotlejat teavitada kahe kuu jooksul. Otsuses peab esitama keeldumise põhjused ning selgitama edasikaebamise võimalusi.

Pr L-i poolt hr R-i nimel 17. juunil 2003. aastal saadetud elektronposti sõnumis teatati kaebuse esitajale, et 2001. aasta juunis oli Nigeris tõepoolest läbi viidud audit. Kuid sõnumi saatja märkis, et kontrollikoja eeskirjad ei luba väljastada auditeid puudutavaid sisedokumente. Sellega seoses viidati kontrollikoja 25.-26. septembri 2001. aasta koosolekul vastu võetud kommunikatsioonipoliitika ja -normide punktile 6, mis on sõnastatud järgmiselt: "Selleks, et kaitsta audiitori ja auditeeritava vahelisi ametialaseid suhteid, ei tohi kontrollikoda üldsusele avaldada rohkem konkreetset informatsiooni, kui see, mis sisaldub vastuvõetud aruannetes." Hr R lisas, et selles ulatuses, milles asjaomane audit oli aluseks eriettekandele nr 2/2002 Euroopa Liidu üldisest eelarvest rahastatava toiduohutuspoliitika rakendamise kohta arengumaades, võib kaebuse esitajale huvipakkuvat teavet leida kontrollikoja veebilehelt.

Ombudsmanile esitatud kaebuses väitis kaebuse esitaja järgmist:

- 1) keeldudes lubamast juurdepääsu asjaomastele dokumentidele rikkus kontrollikoda kohaldatavaid eeskirju, nimelt määrust nr 1049/2001 ja hea haldustava eeskirja artiklit 23;
- 2) rikuti hea haldustava eeskirja artiklit 19, sest puudus teave edasikaebamise võimaluste kohta.

UURIMINE

Euroopa Kontrollikoja arvamus

Kontrollikoda märkis oma arvamusel, et ilmselgelt ei järgitud kaebuse esitaja taotluse käsitlemisel otsuses nr 18/97 sätestatud menetlust. Seetõttu otsustas kontrollikoja president kaebuse esitajaga uuesti ühendust võtta, et anda talle võimalus täpsustada, millist lisateavet ta vajab. See võimaldaks kontrollikoja teenistustel taotlus vastavalt kehtestatud sise-eeskirjadele läbi vaadata.

Kontrollikoda esitas kaebuse esitajale 17. juulil 2003. aastal saadetud kirja koopia, milles ta vabandab oma esialgse, 17. juunil 2003. aastal saadetud elektronposti sõnumi pärast.

Kaebuse esitaja märkused

Kaebuse esitaja ei esitanud ühtegi märkust.

OTSUS

1 Dokumendile juurdepääsu võimaldamisest keeldumine ning edasikaebamise võimalustest teavitamatajätmine

1.1 6. juunil 2003. aastal kirjutas Ühendkuningriigi kodanikust kaebuse esitaja Euroopa Kontrollikoja liikmele hr R-ile, et paluda juurdepääsu 2001. aastal Nigeris läbiviidud auditi dokumentidele. Pr L-i poolt hr R-i nimel 17. juunil 2003. aastal saadetud elektronposti sõnumis teatati kaebuse esitajale, et 2001. aasta juunis oli Nigeris tõepoolest läbi viidud audit, kuid kontrollikoja eeskirjad ei luba väljastada auditeid puudutavaid sisedokumente. Ombudsmanile esitatud kaebuses väitis kaebuse esitaja, et Euroopa Kontrollikoda oli põhjendamatult keeldunud lubamast talle juurdepääsu asjaomasele dokumendile ning jätnud ta teavitamata sellest, kuidas keeldumise otsuse peale edasi kaevata.

1.2 Euroopa Kontrollikoda märkis oma arvamuses, et ilmselt ei järgitud kaebuse esitaja taotluse käsitlemisel otsuses nr 18/97 sätestatud menetlust, mis puudutab sise-eeskirju kontrollikoja dokumentidele juurdepääsu taotluste käsitlemiseks.⁴⁰ Seetõttu otsustas kontrollikoja president kaebuse esitajaga uuesti ühendust võtta, et anda talle võimalus täpsustada, millist lisateavet ta vajab. See võimaldaks kontrollikoja teenistustel taotlus vastavalt kehtestatud sise-eeskirjadele läbi vaadata.

1.3 Ombudsman on seisukohal, et kontrollikoda on seega võtnud tarvitusele asjakohased meetmed kaebusele vastamiseks.

2 Lõppjärelkus

Kaebuse alusel läbiviidud uurimise käigus ning võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja poolt pärast kaebusest teadasaamist tarvitusele võetud meetmeid, ei tuvastanud ombudsman Euroopa Kontrollikoja tegevuses halduslikku omavoli. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise. Kaebuse esitajal on loomulikult õigus esitada uus kaebus, kui kontrollikoda tema taotluse uuesti läbivaatamise järel siiski keeldub lubamast juurdepääsu asjaomasele dokumendile.

⁴⁰

EÜT 1998 nr. C 295 lk 1.

E 3.1.6 Euroopa konvent

JUURDEPÄÄS EUROOPA KONVENDI PÄEVAKORDADELE JA PROTOKOLLIDELE

Otsus Euroopa konvendiga seoses esitatud kaebuse 1795/2002/IJH asjas

KAEBUS

2002. aasta oktoobris esitati ombudsmanile Euroopa Kodanikualgatuse talituse (EKAT) nimel kaebus Euroopa konvendi ja Euroopa Nõukogu vastu.

Käesolev otsus puudutab vaid konvendi vastu esitatud kaebust. Nõukogu vastu esitatud kaebuse osas läbiviidud uurimise kohta tegi ombudsman eraldi otsuse (vt punkt 3.1.2).

Kaebuses toodud olulised asjaolud on lühidalt alljärgnevad:

Kaebuse esitaja esitas nõukogule taotluse juurdepääsuks Euroopa konvendi presiidiumi päevakordadele ja protokollidele. 2002. aasta juulis sai kaebuse esitaja nõukogult vastuse, kus öeldi muuhulgas, et Euroopa konvent on nõukogust eraldiseisev organ ning et nõukogu peasekretariaat saatis taotluse konvendi sekretariaadile edasi.

Seejärel kirjutas kaebuse esitaja konvendi peasekretärile sir John KERR-ile, viidates ülalmainitud nõukogule saadetud taotlusele, milles soovitakse juurdepääsu presiidiumi päevakordadele ja protokollidele. Peasekretär vastas kaebuse esitajale 18. septembril 2002. aastal muuhulgas, et ta peab "sekretariaadi koostatud ja presiidiumi poolt kinnitamata või veel kinnitamata kavandmaterjalide või presiidiumi poolt sekretariaadile nende materjalide parandamiseks antud juhiste avalikustamist tõeliselt problemaatiliseks. Konvent möönab, et oma töö tegemiseks tuleb presiidiumile võimaldada teatud määral ex ante konfidentsiaalsust; presiidiumi töö lõpp-produkt on täielikult avalik, kuid ettevalmistav protsess peab olema mõistlikus ulatuses privaatne."

Kaebuse esitaja soovib ombudsmanile esitatud kaebuses teatud asjaolude uurimist, kindlakstegemist või tuvastamist. Kaebuse esitaja põhjendab presiidiumi päevakordadele ja protokollidele juurdepääsu taotlust vajadusega valitsuseväliseid organisatsioone piisavalt ette hoiatada konvendis käsitlemisele tulevatest teemadest.

Kokkuvõttes näib kaebus sisaldavat alljärgnevat väidet Euroopa konvendi tegevuse kohta:

Euroopa konvendi sekretariaat ei vastanud nõuetekohaselt kaebuse esitaja taotlusele saada juurdepääs presiidiumi päevakordadele ja protokollidele.

UURIMINE

Esiteks selgitas ombudsman kaebuse vastuvõetavust. Allpool toodud otsuse punktis 1 esitatud põhjustel jõudis ombudsman esialgsele järeldusele, et Euroopa konvent on ühenduse asutus Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 195 tähenduses ning seega laieneb talle ombudsmani mandaat seoses võimaliku haldusliku omavoliga tema tegevuses.

Seetõttu edastas ombudsman kaebuse Euroopa Konvendi presidendile hr Valéry GISCARD D'ESTAING-ile seisukoha võtmiseks. Ombudsman märkis, et presidendi seisukoht kaebuse vastuvõetavuse kohta on väga teretulnud ja avaldas lootust, et ta vastab vähemalt kaebuse esitaja väitele.

Euroopa konvendi presidendi arvamus

Euroopa konvendi presidendi arvamus oli kokkuvõtlikult järgmine:

Konvendi dokumendid ei kuulu määruse (EÜ) nr 1049/2001 reguleerimisalasse, mis käsitleb avalikkuse juurdepääsu Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele. Vaatamata sellele on konvendi järjekindlaks poliitikaks olnud üldsusele teatavaks teha nii palju materjale kui võimalik (sealhulgas kõik ametlikud konvendi dokumendid), enamasti tehes need kohe kättesaadavaks veebilehel.

Presiidiumi ülesandeks on konvendi töö ettevalmistamine. Presiidium täidab seda ülesannet hästi siis, kui tal on võimalus omaette arutada. Kõik presiidiumi arutelude tulemusel sündivad dokumendid avaldatakse kohe konvendi veebilehel. Kui ka presiidiumi päevakorrad ning protokollid avalikuks tehtaks, võivad need konvendi diskussioonidele kaasaaitamise asemel saada ise diskussioonide objektiks. Senine kogemus on näidanud, et suures osas mõistavad ja aktsepteerivad seda ka konvendi liikmed, kellel endil puudub juurdepääs presiidiumi päevakordadele ja protokollidele.

Kaebuse esitaja väidab ka seda, et ilma juurdepääsuta presiidiumi päevakordadele ja protokollidele ei ole võimalik valitsusväliste organisatsioonide piisavalt ette hoiatada konvendis käsitlemisele tulevatest teemadest. Sellega ei saa nõustuda. Eranditult iga plenaaristungi lõpus teatakse, millised põhiteemad tulevad käsitlemisele järgmisel (ja vahetevahel isegi ülejärgmisel) istungil. Sama kajastub ka sekretariaadi poolt koostatavates ja veebilehel avaldatavates kokkuvõtetes. Lisaks avaldatakse iga plenaaristungi detailsed päevakorrad niipea, kui presiidium on need heaks kiitnud. Seetõttu on avalikkus hästi informeeritud plenaaristungite päevakorrast ja neil arutusele tulevatest teemadest.

Kaebuse esitaja märkused

Kaebuse esitaja märkused konvendi presidendi arvamuse kohta hõlmasid lühidalt järgmisi punkte:

Euroopa Konvent on lepingu reguleerimisalasse kuuluv asutus ning tema suhtes peaks kohaldama määrust (EÜ) nr 1049/2001. Kuigi Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 225 reguleerimisala on piiratud Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidega, tuleks see asetada ajaloolisse konteksti, mille kohaselt on dokumentidele juurdepääsu puudutavate tegevusjuhiste reguleerimisala Euroopa ombudsmani ergutusel laienenud ega piirdu enam ainult nimetatud kolme institutsiooniga, vaid lisandunud on ka nende poolt loodud asutused. Seetõttu on nõukogu ja Euroopa Parlament kandnud hoolt selle eest, et õigusaktiga laiendataks Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 225 reguleerimisala kolmest institutsioonist kaugemale.

Määruse (EÜ) nr 1049/2001 preambula 8. lõik ütleb järgmist: "tagamaks käesoleva määruse täielik kohaldamine liidu kogu tegevuse suhtes, peaksid kõik institutsioonide loodud asutused kohaldama käesolevas määruses sätestatud põhimõtteid." See rõhutab nõukogu ja Euroopa Parlamendi kavatsust tagada maksimaalne võimalik juurdepääs dokumentidele, laiendades määruse reguleerimisala liidu kogu tegevusele.

Seda kavatsust toetab ka 30. mai 2001. aasta ühisdeklaratsioon, mille teises lõigus sõnastatakse selgesti eesmärk tagada, et määruse reguleerimisalasse kuuluksid kõik institutsioonid ja asutused, seega ka konvent.

Seoses valitsusväliste organisatsioonide võimalusega saada piisavalt varakult hoiatust konvendis käsitlemisele tulevatest teemadest, tunnustab ja hindab kaebuse esitaja asjaolu, et president iga plenaaristungi lõpus teatab, millised põhiteemad tulevad käsitlemisele järgmisel (ja vahetevahel isegi ülejärgmisel) istungil. Kuid sellele vaatamata on konvendis arutusele tulevate teemade kohta äärmiselt raske eelhoiatust saada. Eelmisel istungil järgmise istungi päevakorra kohta saadud teabest selleks ei piisa. Eriti tuleks seda vaadelda Brüsselist väljaspool asuvate ja kandidaatriikide valitsusväliste organisatsioonide võimaluste valguses. Kui sellised organisatsioonid sooviksid osaleda konvendi plenaaristungitel, oleks soovitatav arutusele tulevate teemade kohta hoopis varem teada saada.

Kaebuse esitaja mõistab, et presiidium saab konvendi tööd ainult siis tõhusalt ette valmistada ja tegusalt toimida, kui tal on võimalus omaette arutada. Kaebuse esitaja saab aru ka konfidentsiaalsuse säilitamise vajadusest tekstide koostamise staadiumis. Raskem on aga mõista, kuidas võivad presiidiumi päevakorrad nii vastuolulised olla, et nende avalikustamine võib konvendi tööd segada. Rohkem võivad ehk niisuguseid probleeme tekitada protokollid. Kuid olukorra saaks lahendada osalise juurdepääsu võimaldamisega. Kaebuse esitaja ei püüa välja selgitada presiidiumi üksikute liikmete vaateid, vaid soovib lihtsalt eelhoiatust käsitlevale tulevate teemade kohta.

Selgub, et mitmed konvendi liikmed ei ole praeguse dokumentidele juurdepääsu ja presiidiumi salatsemist puudutava olukorraga rahul. Rida konvendi liikmeid, kes esindavad konvendis nelja kõige väiksemat parteid ega ole esindatud presiidiumis, on kaevanud presiidiumi dokumentidele juurdepääsu kohta.

Ülalkirjeldatu valguses taotleb kaebuse esitaja, et Euroopa ombudsman:

- toetaks seisukohta, et konvent ei asu väljaspool lepingute reguleerimisala, ja tuvastaks, kas määrus nr 1049/2001 on kohaldatav konvendi suhtes;
- arvestaks kaebuse esitaja taotlust saada täielik juurdepääs presiidiumi koosolekute päevakordadele ning kaebuse esitaja ettepanekuid presiidiumi koosolekute protokollidele või ettekannetele juurdepääsu osas;
- toetaks seisukohta, et konvendi töö lõppemisel juunikuus tagataks täielik juurdepääs kõigile dokumentidele, mida hetkel avalikustatud pole. Sellest tõuseks paljudele isikutele, eriti aga suurele hulgale teadlastele ja uurijatele, kes konvendi tööd jälgivad, tulu.

TÄIENDAV UURIMINE

Konvendi presidendi arvamuse ning kaebuse esitaja märkuste hoolika kaalumise järel selgus täiendava uurimise vajadus. Ombudsman palus Euroopa Konvendi presidendil kommenteerida kaebuse esitaja väidet raskuste kohta, mida paljud valitsusvälised organisatsioonid võivad kohata seoses sellega, et nad ei saa piisavalt varakult teada, mida konvendis arutama hakatakse, ega saa seetõttu oma tegevust planeerida. Ombudsman soovis samuti teavet selle kohta, kas konvendi töö lõppedes võimaldatakse üldsusele juurdepääs konvendi presiidiumi päevakordadele ja protokollidele.

Euroopa Konvendi vastus

Konvendi peasekretär sir John KERR vastas ombudsmani täiendava informatsiooni palvele.

Seoses valitsusväliste organisatsioonide võimalusega saada eelinformatsiooni märkis peasekretär oma vastuses, et kaebuse esitaja näeb positiivsena konvendi presidendi tava eranditult iga plenaaristungi lõpul teatada järgmise istungi või järgmiste istungite peateemad. Konvendi töö loomusest tuleneb, et presiidiumil on raske oma tegevust piisava kindlusega väga pikalt ette planeerida (konvendi dokumendis, töögrupi poolt või presiidiumi poolt ettepanud konkreetse küsimuse laiendatud arutamine plenaaristungil sõltub konvendi reaktsioonist sellele küsimusele). Kuid niivõrd, kuivõrd taoline planeerimine on olnud võimalik, on konventi teavitatud ja kogu vastav teave on avalikustatud konvendi veebilehel.

Küsimusele, kas konvendi töö lõppedes võimaldatakse üldsusele juurdepääs konvendi presiidiumi päevakordadele ja protokollidele, vastas konvendi peasekretär, et ei näe põhjust, miks nimetatud etapis ei võiks neid dokumente avalikustada. Siiski on see küsimus, mille kohta presiidium peab konvendi töö lõppedes seisukoha võtma, kui ta otsustab, kuidas kõige paremini tagada konvendi tegevust iseloomustavate ning osaliste ja tänaste huvipoolte jaoks täiesti läbipaistvate materjalide kättesaadavus ja mõistetavus meie järeltulijatele ja ajaloolastele, kes hakkavad otsustama selle üle, kuidas Konvent täitis talle pandud ülesandeid.

Kaebuse esitaja märkused

Kaebuse esitaja märkused hõlmasid lühidalt järgmisi punkte:

Kaebuse esitaja mõistab täielikult ja hindab konvendi tegevuse avatust, sealhulgas presiidiumi materjalide kiiret avaldamist. Kaebus puudutab ainult presiidiumi koosolekute päevakordade ja protokollide konfidentsiaalsust.

Kaebuse esitaja tervitab peasekretäri ettepanekut selle kohta, et presiidiumi otsusega avalikustataks presiidiumi päevakorrad ja protokollid konvendi tegevuse lõppedes.

Kaebuse esitaja palub, et ombudsman soovitaks konvendi presiidiumile, et konvendi töö lõppedes klassifitseeritaks ning korraldataks kõik dokumendid viisil, mis kergendaks üldsuse juurdepääsu. Näiteks peaks üldsust teavitama sellest, millisel juhul saab konvendi dokumentide paber- või elektrooniliste väljaannetega tutvuda mõnes keskraamatukogus ja millisel juhul dokumendiregistrite kaudu. Ühtlasi avaldab kaebuse esitaja kartust, et konvendis toimuvate läbirääkimiste lõppetapis võib see tähtis küsimus jääda rahuldava lahenduseeta.

OTSUS

1 Euroopa Konvendi vastu esitatud kaebuse vastuvõetavus

1.1 Käesolev juhtum käsitleb Euroopa Kodanikualgatuse talituse nimel esitatud kaebust üldsusele juurdepääsu mittevõimaldamise kohta Euroopa Konvendi presiidiumi päevakordadele ja protokollidele.

1.2 Kaebuse vastuvõetavust uurides märkis ombudsman, et Euroopa Konvendi alused pärinevad Euroopa Ülemkogu Laekeni deklaratsioonist ning et formaalselt ei asuta konventi ükski riiklik, rahvusvaheline ega ühenduse õigusakt. Konvendil on siiski oma struktuur ja funktsioonid ning teda tuleb vaadelda eraldiseisvana nii Euroopa Ülemkogust kui ka Euroopa Liidu Nõukogust. Lisaks näib, et konventi rahastatakse vähemalt kaudselt ühenduse eelarvest. Seetõttu jõudis ombudsman esialgsele järeldusele, et konvent on ühenduse asutus Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 195 tähenduses ning seega laieneb talle ombudsmani mandaat seoses võimaliku haldusliku omavoliga tema tegevuses.

1.3 Ombudsman märgib aga, et konvent tegeleb sarnaselt Euroopa Parlamendile poliitilise tegevusega ning seoses tema poliitilise tegevusega esitatud kaebusega ei saa tekkida küsimust halduslikust omavolist. Vaadeldav juhtum seondub aga sekretariaadi vastusega taotlusele saada juurdepääsu dokumentidele, mis on haldusasi.

1.4 Ombudsman teavitas Euroopa konvendi presidenti ülaltoodud analüüsist ning palus tal esitada oma seisukoha kaebuse vastuvõetavuse suhtes. President ei käsitlenud seda küsimust oma vastuses. Seetõttu ei näe ombudsman põhjust ümber vaadata oma esialgset järeldust, et Euroopa konvent on ühenduse organ Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 195 tähenduses ning seega laieneb talle ombudsmani mandaat seoses võimaliku haldusliku omavoliga tema tegevuses.

2 Kaebuse esitaja taotlus juurdepääsuks Euroopa Konvendi presiidiumi päevakordadele ja protokollidele

2.1 Kaebuse esitaja väidab, et Euroopa Konvendi sekretariaat ei vastanud nõuetekohaselt tema taotlusele saada juurdepääsu presiidiumi päevakordadele ja protokollidele. Kaebuse esitaja taotlus tuleneb vajadusest anda valitsusvälistele organisatsioonidele piisavalt varakult eelteavet konvendis arutusele tulevate teemade kohta.

2.2 Kaebuse esitaja väidab, et 2001. aasta 30. mai ühisdeklaratsiooni eesmärgiks on tagada, et määruse (EÜ) 1049/2001 reguleerimisalasse kuuluksid kõik institutsioonid ja asutused, seega ka konvent. Ühtlasi taotleb kaebuse esitaja, et konvendi töö lõppedes võimaldataks üldsusele juurdepääs kõigile seni avalikustamata dokumentidele.

2.3 Konvendi presidendi arvamuse kohaselt ei kuulu konvendi dokumendid määruse (EÜ) 1049/2001 reguleerimisalasse. Vaatamata sellele on konvendi järjekindlaks poliitikaks olnud üldsusele avaldada nii palju materjale kui võimalik. Presiidiumi ülesandeks on konvendi töö ettevalmistamine. Presiidium täidab seda ülesannet hästi ainult siis, kui tal on võimalus omaette arutada. Kui presiidiumi päevakorrad ning protokollid avalikuks tehtaks, võivad need konvendi diskussioonidele kaasaaitamise asemel saada ise diskussioonide objektiks. Laiem üldsus on plenaaristungite päevakorda tulevatest küsimustest ja sisust niisama hästi informeeritud kui konvendi liikmedki.

Küsimusele, kas konvendi töö lõppedes võimaldatakse üldsusele juurdepääs konvendi presiidiumi päevakordadele ja protokollidele, vastas konvendi peasekretär, et ei näe põhjust, miks nimetatud etapis ei võiks neid dokumente avalikustada. Siiski on see küsimus, mille kohta presiidium peab konvendi töö lõppedes seisukoha võtma.

2.4 Ombudsman märgib, et määruse (EÜ) nr 1049/2001⁴¹ reguleerimisalasse kuuluvad Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumendid ning et määrus (EÜ) nr 58/2003 laiendab selle sätteid ka täidesaatvatele asutustele.⁴² Konvent ei ole Euroopa Parlamendi, nõukogu ega komisjoni osa ega ka täidesaatev asutus määruse (EÜ) nr 58/2003 tähenduses. Seega leiab ombudsman, et määrus (EÜ) nr 1049/2001 kui selline ei reguleeri konvendi dokumente.

2.5 Ombudsman osutab aga, et kahe omaalgatusliku uurimise järel saadeti ühenduse institutsioonidele ja asutustele soovitude projektid, et nad kehtestaksid hea haldustava raames eeskirjad üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele.⁴³ Peaaegu kõik neist on seda ka teinud.⁴⁴

2.6 Ombudsman märgib, et konvent on kuulutanud oma poliitikaks avaldada üldsusele nii palju materjale kui võimalik. Ombudsman osutab, et niisugune poliitika on kooskõlas määruse (EÜ) nr 1049/2001 eesmärgiga tagada dokumentidele võimalikult laialdane juurdepääs. Sellega seoses märgib ombudsman, et Euroopa Parlamendi, nõukogu ja Komisjoni 30. mai 2001. aasta ühisdeklaratsioonis⁴⁵ kutsutakse institutsioone ja asutusi üles kehtestama üldsuse dokumentidele juurdepääsu sise-eeskirjad, mis arvestaksid määruse (EÜ) nr 1049/2001 põhimõtteid ja piiranguid.

Eelöeldu valguses leiab Euroopa ombudsman, et haldusomavoli tuvastamiseks konvendi poolt väljakuulutatud poliitika (teha üldsusele teatavaks nii palju materjale kui võimalik) rakendamisel, oleks kasulik analoogia põhjal vaadelda määruses (EÜ) nr 1049/2001 sätestatud erandeid.

2.7 Määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 4 lõike 3 kohaselt keelatakse juurdepääs dokumentidele, mille institutsioon on koostanud oma sisekasutuseks või mille institutsioon on saanud ning mis käsitleb küsimust, milles institutsioon ei ole veel otsust teinud, kui sellise dokumendi avaldamine kahjustaks oluliselt institutsiooni otsustamisprotsessi, välja arvatud juhul, kui avaldamine teenib ülekaalukat avalikku huvi.

Ombudsmani arvates esitas konvendi president piisava põhjenduse selle kohta, miks presiidiumi päevakordade ja protokollide avaldamine enne seda, kui konvendi töö on lõppenud, kahjustaks oluliselt konvendi otsustamisprotsessi. Ka ei arva ombudsman, et kaebuse esitaja argumendid teeniksid ülekaalukat avalikku huvi. Seetõttu ei tuvastanud ombudsman enne konvendi töö

⁴¹ EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, Nõukogu ja Komisjoni dokumentidele, 30. mai 2001, 2001 EÜT L 145/43.

⁴² NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 58/2003, 19. detsember 2002, millega kehtestatakse nende täidesaatvate asutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded, 2003 EÜT L 11/1.

⁴³ Vt Euroopa ombudsmani poolt üldsuse dokumentidele juurdepääsu kohta läbiviidud omaalgatusliku uurimise eriettekannet Euroopa Parlamendile, 15. detsember 1997, ja ka omaalgatusliku uurimise OI/1/99/IJH järel vastu võetud otsuseid Euroopa Keskpanga, Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuuri, Ühenduse Sordiameti ja Europoli kohta vastu võetud otsuseid.

⁴⁴ Näiteks kontrollikoda, 1998 EÜT C 295/1; Euroopa Keskpank, 1999 EÜT L110/30; Euroopa Investeerimispank, 1997 EÜT C 243/13; majandus- ja sotsiaalkomitee, 1997 EÜT L 339/18 ja regioonide komitee, 1997 EÜT L 351/70.

⁴⁵ Ühisdeklaratsioon seoses Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrusega (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele, 30. mai 2001, (EÜT L 145/43 31.5.2001) 2001 EÜT L 173/5.

lõppemist avalikkusele presiidiumi päevakordadele ja protokollidele juurdepääsu keelamises halduslikku omavoli.

Ombudsman rõhutab, et ülaltoodud järeldus puudutab vaid üldsusele presiidiumi päevakordadele ja protokollidele juurdepääsu keelamist. Ombudsman ei võta seisukohta avatuse küsimuses presiidiumi ja konvendi liikmete vahelistes suhetes, sest see puudutab konvendi poliitilist tegevust.

2.8 Seoses küsimusega, kas konvendi töö lõppedes võimaldatakse üldsusele juurdepääs konvendi presiidiumi päevakordadele ja protokollidele, osutab ombudsman (EÜ) nr 1049/2001 artikli 4 lõike 3 teisele lõigule, mille kohaselt keelatakse juurdepääs dokumentidele, mis sisaldavad sisekasutuseks esitatud arvamusi osana asjaomase institutsiooni sisearuandelustest ja eelkonsultatsioonidest, isegi pärast otsuse tegemist, kui sellise dokumendi avaldamine kahjustaks tõsiselt institutsiooni otsustamisprotsessi, välja arvatud juhul, kui avaldamine teenib ülekaalukat avalikku huvi.

Keeruline oleks väita, et konventsiooni töö lõppemise järel saaks kahjustada tõsiselt tema otsustamisprotsessi. Seetõttu jagab ombudsman konvendi peasekretäri arvamust, et pole põhjust, miks nimetatud etapis ei võiks neid dokumente avalikustada.

2.9 Oma viimasena esitatud märkustes avaldab kaebuse esitaja kartust, et konvendis toimuvate läbirääkimiste lõpetamisega võib see tähtis küsimus jääda rahuldava lahenduseta.

Ombudsmani arusaama kohaselt peaks konvendi töö lõppema 2003. aasta juunikuul lõpus. Seetõttu ei pea ombudsman õigeks viivitada otsusega selleks, et uurida kaebuse esitaja poolt väljendatud kartust.

Ombudsman mainib konvendi presidendile käesoleva otsuse kohta saadetavas kirjas ülalmainitud punkti 2.8 teises lõigus toodud järeldust seoses küsimusega, kas konvendi töö lõppedes võimaldatakse üldsusele juurdepääs dokumentidele. Ombudsman märgib kirjas ka seda, et vastavalt hea haldustava põhimõtetele tuleks konvendil niipea kui võimalik teha vajalikud ettevalmistused juurdepääsu tagamiseks. Ombudsman edastab konvendi presidendile ka kaebuse esitaja poolt viimastes märkustes lisatud soovitusel edasise juurdepääsu tagamiseks konvendi dokumentidele.

3 Lõppjäreldus

Ülalmainitud punktides 2.7 ja 2.9 toodud põhjustel ei tuvastanud ombudsman kaebuse alusel läbiviidud uurimise käigus Euroopa konvendi tegevuses halduslikku omavoli ning leiab, et edasine asja uurimine ei ole põhjendatud.

NB! Pärast konvendi tegevuse lõppemist 10. juulil 2003. aastal avaldati presiidiumi päevakorrad ja tegevuse kokkuvõtted konvendi veebilehel: <http://european-convention.eu.int/docpraes.asp?lang=EN>

3.1.7 Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF)

ASJAKOHASE UURIMISE VÄIDETAV TEGEMATAJÄTMINE

Otsus Euroopa Pettustevastase Ameti vastu esitatud kaebuse 1625/2002/IJH asjas

KAEBUS

2002. aasta septembris esitas endine komisjoni ametnik Euroopa ombudsmanile kaebuse Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) vastu.

Kaebuses toodud olulised asjaolud olid alljärgnevad:

3. novembril 2000, töötades teadusuuringute peadirektoraadis üksusejuhatajana, juhtis kaebuse esitaja OLAF-i tähelepanu eeskirjade eiramisele ühe projekti rahastamisel.

23. juulil 2001 küsitlesid kaebuse esitajat kaks OLAF-i ametnikku ning ta kirjutas alla vastavale küsitlusprotokollile. OLAF-is teostatud uurimise tulemustest teda ei teavitatud. Hiljem sai kaebuse esitaja teada, et teda küsitlenud OLAF-i töötajad olid töölt lahkunud, et projekti teadusjuhti polnud küsitletud ning et projekti leping kirjutati alla 2002. aasta alguses pärast seda, kui tehnilisse lisasse oli tehtud ulatuslikke muudatusi. Kaebuse esitaja tahtis teada, kas OLAF-i üksus, mis vastutas kõnealuse projekti puhul teenistustevaheliste konsultatsioonide eest, oli teadlik tema pretensioonidest projekti suhtes.

Kaebuse esitaja väitis, et OLAF ei teostanud asjakohast uurimist ega teavitanud teda tulemusest. Ta väitis, et OLAF peab teavitama teda sellest, kas uurimine viidi läbi või mitte, milline oli tulemus ning kas OLAF-i üksus, mis vastutas enne kõnealuse projekti heakskiitmist 2002. aasta alguses teenistustevaheliste konsultatsioonide eest, teadis tema pretensioonidest projektile.

UURIMINE

Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) arvamus

OLAF-ilt saadud arvamus sisaldas lühidalt järgmisi seisukohti:

Väide, nagu poleks OLAF asjakohast uurimist läbi viinud

Vastavalt kaebuse esitaja poolt 3. novembril 2000. aastal OLAF-ile saadetud teatisele, oli teaduslik-tehniline hinnang 24. juuli 2000. aasta projektiettepanekule negatiivne.

Komisjoni teaduse ja tehnoloogiaarenduse peadirektoraadi peadirektor teavitas 25. oktoobril 2000 saadetud teatises vastutava voliniku kantseleijuhatajat sellest, et 1999. aasta septembris kaebuse esitaja juhtimisel toimunud läbirääkimised ei andnud rahuldavat tulemust. Seetõttu otsustas ta paluda hr B-d, direktori nõuandjat, jõuda projekti koordinaatoriga kokkuleppele, et oleks võimalik viia projekt rahuldavalt lõpule 2000. aasta novembri lõpuks.

Oma teatises teatas kaebuse esitaja, et eespool nimetatud kahe kaalutluse vastuolulisuse tõttu esitab ta personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 kohase kaebuse.

OLAF-i peadirektor kinnitas nimetatud teabe kättesaamist 11. detsembri 2000. aasta teatises ning palus kaebuse esitajat esitada kogu eeskirjade väidetavat eiramist puudutav teave. 22. jaanuaril 2001 esitas kaebuse esitaja mitmeid lisadokumente, mis puudutasid projektiga seotud läbirääkimisi ja arutelusid. Saadud teabe alusel polnud eeskirjade rikkumist võimalik kindlaks teha. Seega alustas OLAF 27. veebruaril 2001 sisejuurdlust. Selleks koguti järgmist informatsiooni:

- 24. märtsil 2001 saatis teadusuuringute peadirektoraadi peadirektor OLAF-ile põhjaliku kirja;
- 23. juulil 2001 küsitlesid OLAF-i uurijad kaebuse esitajat. Viimane kinnitas, et temale teadaolevalt ei viita miski pettusele, kuid projekt kiideti heaks hoolimata teaduslikus hinnangus tuvastatud puudustest;
- 27. augustil 2001 täiendas kaebuse esitaja oma ütlusi kirjalike materjalidega.

Saadud informatsiooni põhjal võeti 1. veebruaril 2002 vastu lõplik juurdluse aruanne, milles soovitati juhtum edasiste meetmeteta lõpetada. OLAF-i peadirektor kiitis soovitusel heaks. Seega viis OLAF kaebuse esitaja väidete osas läbi täiesti asjakohase juurdluse, pärast mida järeldati, et eeskirjade rikkumisi ei esinenud ja järeelmeetmed pole vajalikud.

Väide, nagu poleks OLAF kaebuse esitajat teavitanud

Määrus 1073/1999 sisaldab eeskirju selle kohta, keda tuleb OLAF-i juurdlustulemustest teavitada. Artiklis 8 sätestatakse, et sisejuurdluste käigus saadud informatsioon on ametisaladus ning seda võib edastada ainult nendele isikutele, kelle ülesanded Euroopa ühenduste institutsioonides või liikmesriikides nõuavad neilt selle teadmist. Artiklis 9 sätestatakse, et lõplik juurdluse aruanne, mis sisaldab kokkuvõtlikult juurdluse käigus kogutud teavet, saadetakse meetmete võtmiseks asjaomase liikmesriigi õigusorganitele ning asjaomasele institutsioonile või asutusele.

12. juulil 2002 saatis kaebuse esitaja OLAF-ile teatise, milles palus enda teavitamist juurdluse tulemustest. 5. augustil 2002 koostas OLAF vastuse, kuid seda ei saadetud ära, sest kaebuse esitaja oli 1. augustist 2002 töölt lahkunud. 9. augustil 2002 saatis OLAF teadusuuringute peadirektoraadi üksusejuhatajale teatise juurdluse tulemustega.

Teenistustevahelised konsultatsioonid

OLAF-il pole dokumente selle kohta, et temaga oleks teenistustevaheliste konsultatsioonide raames vastava projekti asjus konsulteeritud. Siiski on olemas teadusuuringute peadirektoraadi peadirektori ja OLAF-i vaheline kirjavahetus selle kohta, kas projekti rahastamine peaks käimasoleva juurdluse ajal jätkuma. Teadusuuringute peadirektoraadi peadirektor saatis 14. mail 2001 OLAF-i peadirektorile kirja, milles teatas, et vastupidiste nõuannete puudumisel kavatseb ta teha komisjonile ettepaneku projekti rahastamise jätkamise kohta. 20. mail 2001 vastas OLAF-i peadirektor, et juurdlus alles käib, kuid sel hetkel OLAF-i käsutuses oleva teabe põhjal pole põhjust projekti rahastamist lõpetada.

OLAF lisas asjaomaste dokumentide koopiad oma arvamusele.

Kaebuse esitaja seisukohad

OLAF-i arvamust puudutavad kaebuse esitaja seisukohad olid lühidalt järgmised:

Juurdluse vastutav uurija kinnitab oma lõppjäreldustes, et OLAF-i käsutuses olevatest tõenditest ei viita ükski OLAF-i pädevusesalas toimunud eeskirjade rikkumisele. Juurdluse käigus ei võetud arvesse kolme tõendusmaterjalile lisatud tõendit:

- ettepaneku hindamine oli vastuolus eeskirjadega, sest:
 - ei järgitud kehtivat menetluskorda,
 - mis puutub kõlblikkuse ankeeti, mis nõudis selgesõnaliselt, et ettepanek peab olema anonüümne, siis andsid neljast eksperdist kaks negatiivse hinnangu ühele olulisele kõlblikuskriteeriumile ning abisaavast riigist pärit ekspert ei kirjutanud alla anonüümsust tagavale ankeedile,
 - abisaavast riigist pärit ekspert oli kaasatud mõlemas hindamisetapis, nii teaduslikus kui regionaalses;
- korraldus toimik kindlasti sulgeda oli samuti reeglite vastane ja võib-olla ka ebaseaduslik;

- c) on üllatav kui mitte reeglitevastane, et toetuse andmine sõltub ainuüksi ajutisest töötajast. Õigupoolest jälgis punktis a nimetatud hindamisperioodi ajal toimiku eest vastutav ajutine ametnik asjade käiku, hoolimata sellest, et tema töökohustused üksuses muutusid, kahjustades nii kaebuse esitaja endisi kohustusi üksuse juhatajana. Praegu vastutab sama ajutine töötaja jälle projekti teostamisega seotud aspektide eest, kuigi üksus, kus ta töötab, ei täida teostamisega seotud ülesandeid ega tohiks juhtida projekte.

OTSUS

1 Väide, nagu poleks OLAF asjakohast uurimist läbi viinud

1.1 Kaebuse esitaja töötas komisjoni teadusuuringute peadirektoraadis üksusejuhatajana. Novembris 2000 juhtis ta Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) tähelepanu eeskirjade eiramisele ühe projekti rahastamisel. Kaebuse esitaja väitis, et OLAF ei teostanud asjakohast uurimist, ning tõi esile kolm tõendit, mida tema väitel ei arvestatud, kuigi need olid tõendusmaterjalide toimikusse lisatud.

1.2 OLAF-i väite kohaselt palus peadirektor kaebuse esitajat esitada kogu olemasolev eeskirjade väidetavat eiramist puudutav teave. Kuna esitatud teabe põhjal polnud eeskirjade rikkumist võimalik kindlaks teha, alustas OLAF sisejuurdlust. Juurdluse käigus koguti informatsiooni teadusuuringute peadirektoraadi peadirektorilt ning kaebuse esitajalt. Teadusuuringute peadirektoraadi peadirektor saatis vastuseks põhjaliku kirja. OLAF-i uurijad küsitlesid kaebuse esitajat, kes kinnitas, et temale teadaolevalt ei viita miski pettusele, kuid projekt kiideti heaks, hoolimata teaduslikus hinnangus tuvastatud puudustest. Hiljem täiendas kaebuse esitaja oma ütlusi kirjalike materjalidega. Saadud informatsiooni põhjal võeti 1. veebruaril 2002 vastu lõplik juurdluse aruanne, milles soovitati juhtum ilma edasiste meetmeteta lõpetada. OLAF-i peadirektor kiitis soovitusel heaks. OLAF lisas asjaomaste dokumentide koopiad oma arvamusele.

1.3 Ombudsman rõhutas, et käesolev kaebus oli esitatud OLAF-i vastu. Seega ei teostanud ombudsman juurdlust selle kohta, kuidas oli Euroopa Komisjon projekti käsitletud. Ombudsmani juurdlus puudutas küsimust, kas OLAF-i poolt haldusjuurdluse läbiviimisel, mis algatati pärast kaebuse esitajalt vastava informatsiooni saamist, esines halduslikku omavoli.

1.4 Ombudsman märkis, et määruse 1073/1999⁴⁶ artikli 1 lõikes 3 sätestatakse, et OLAF viib läbi haldusjuurdlusi eesmärgiga:

- "võidelda pettuste, korruptsiooni ja Euroopa Ühenduse finantshuve kahjustava muu ebaseadusliku tegevuse vastu,

- selgitada välja ametikohustuste täitmisega seotud rasked juhtumid, näiteks distsiplinaar- või vastavalt vajadusele kriminaalmenetlust põhjustada võiv ühenduse ametnike ja teiste teenistujate kohustuste eiramine (...)."

1.5 Ombudsman oli arvamusel, et hea haldustava nõuab OLAF-ilt haldusjuurdluse hoolikat, erapooletut ja objektiivset läbiviimist. Ombudsman leidis, et kaebuse esitaja ja OLAF-i esitatud dokumenteeritud tõendusmaterjalides ei viita miski sellele, et OLAF-i juurdluses oleks eksitud hea haldustava põhimõtete vastu. Veelgi enam, ombudsmani arvates toimus OLAF õigesti, järeldades olemasoleva informatsiooni põhjal, et OLAF-i pädevusalas eeskirjade eiramist ei toimunud. Seega ombudsman kaebuse selle aspekti osas halduslikku omavoli ei tuvastanud.

2 Väide, nagu poleks OLAF kaebuse esitajat teavitanud

2.1 Kaebuse esitaja väitis, et OLAF ei teavitanud teda uurimise tulemustest. Ta väitis, et OLAF oli kohustatud teda teavitama, kas uurimine viidi läbi ja milline oli selle tulemus.

⁴⁶

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999 määrus (EÜ) nr 1073/1999 Euroopa Pettustevastase Ameti juurdluste kohta EÜT L 136/1 of 31.5.1999.

2.2 OLAF väitis, et määruses 1073/1999 on sätestatud, keda tuleb OLAF-i juurdlustulemustest teavitada. Määruse artiklis 8 sätestatakse, et sisejuurdluste käigus saadud informatsioon on ametisaladus ning seda võib edastada ainult nendele isikutele, kelle ülesanded Euroopa ühenduste institutsioonides või liikmesriikides nõuavad neilt selle teadmist. Artiklis 9 sätestatakse, et lõplik juurdluste aruanne, mis sisaldab kokkuvõtlikult juurdluste käigus kogutud teavet, saadetakse meetmete võtmiseks asjaomase liikmesriigi õigusorganitele ning asjaomasele institutsioonile või asutusele. 12. juulil 2002 saatis kaebuse esitaja OLAF-ile teatise, milles palus enda teavitamist juurdluste tulemustest. 5. augustil 2002 koostas OLAF vastuse, kuid seda ei saadetud ära, sest kaebuse esitaja oli 1. augustist 2002 töölt lahkunud. 9. augustil 2002 saatis OLAF teadusuuringute peadirektoraadi üksusejuhatajale teatise juurdluste tulemustega.

2.3 Ombudsman juhtis tähelepanu sellele, et OLAF lisan juurdluste aruande kaebust puudutavale arvamusel teadmises, et arvamus ja selle lisad edastatakse kaebuse esitajale ombudsmani tavapärase uurimismenetluse käigus. Seetõttu ei mõistnud ombudsman, miks OLAF väitis, et määruse 1073/1999 sätted takistasid juurdlustulemuste edastamist kaebuse esitajale. Ombudsman leidis, et OLAF võttis kaebuse nimetatud aspekti lahendamiseks kasutusele asjakohased meetmed, teavitades kaebuse esitajat juurdluste tulemustest ombudsmani läbiviidud uurimise ajal. Seega polnud ombudsmanil vaja uurimist jätkata.

3 Nõue saada teavet teenistustevaheliste konsultatsioonide kohta

3.1 Kaebuse esitaja väitis, et OLAF oli kohustatud teavitama teda sellest, kas OLAF-i üksus, mis vastutas 2002. aasta alguses enne projekti heakskiitmist teenistustevaheliste konsultatsioonide eest, oli tema kaebusest teadlik.

3.2 OLAF-i väitel polnud tal dokumente selle kohta, et temaga oleks teenistuste vaheliste konsultatsioonide raames vastava projekti asjus konsulteeritud. Ent teaduse ja tehnoloogiaarenduse peadirektoraadi peadirektor saatis OLAF-i peadirektorile kirja, milles teatas, et vastupidiste nõuannete puudumisel kavatseb ta teha komisjonile ettepaneku projekti rahastamise jätkamise kohta. OLAF-i peadirektor vastas, et juurdlus alles käib, kuid sel hetkel OLAF-i käsutuses oleva teabe põhjal pole põhjust projekti rahastamist lõpetada.

3.3 Ombudsman leidis, et OLAF-i arvamus sisaldas kaebuse esitaja nõutud teavet ning seega pole ombudsmanil vaja uurimist jätkata.

4 Lõppjärelendus

Käesoleva kaebuse osas ombudsmani poolt läbiviidud uurimine selgitas, et Euroopa Pettustevastane Amet polnud halduslikku omavoli kasutanud. Seega lõpetas ombudsman asja menetlemise.

3.1.8 Euroopa Ülesehitusamet

NÕUSTAMISTEENUS EUROOPA ÜLESEHITUSAMETILE

Otsus Euroopa Ülesehitusameti vastu esitatud kaebuse 1141/2002/GG (konfidentsiaalne) asjas

KAEBUS

Juunis 2002 esitatud kaebuse kohaselt töötas Saksamaa kodanikust kaebuse esitaja Kosovos konsultandina kahe lepingu alusel.

Esimene leping (OBNOVA teenuste leping nr 99/KOS04/03/001) puudutas projekti nimetusega "ATA jäätmete, vee- ja sanitaarprojektide juhtimisekspertidele". Lepingule kirjutasid kaebuse esitaja ja Euroopa Komisjon alla 26. jaanuaril 2000. Lepingu artikli 5 kohaselt pidi kaebuse esitaja saama tasuks osutatud teenuste eest kuni 196 970 eurot. Lepingu artikli 6 lõikes 1 sätestati, et makseid tehakse "kui teenused on osutatud tellijale vastuvõetaval viisil". Artikli 6 lõikes 2 sätestati, et töötasu makstakse kvartalimaksetena "arve esitamisel ja kui tellija on suunistes nõutud aruanded ning töö heaks kiitnud. Viimane makse (jääksumma) makstakse 60 päeva jooksul pärast seda, kui tellija on lõpparuande vastu võtnud."

Lepingu 1. addendum'i kohaselt kirjutasid sellele hiljem alla kaebuse esitaja ja Euroopa Ülesehitusamet (ilmnes, et viimane võttis lepingu komisjonilt üle) ning maksimaalset saadavat töötasu suurendati 268 090 eurole.

12. juulil 2001 esitas kaebuse esitaja ametile taotluse lõppmaksiks summas 59 387 eurot. Kaebuse esitaja sõnul tekkis vaidlus, kuidas ja kes peaks maksma ühele kaebuse esitaja assistentidest, kusjuures vaidlusalune summa oli umbes 5000 eurot. Kaebuse esitaja väitel otsustas amet temale mitte teada olnud ja temale ka mitte teatavakstehtud põhjustel juhtida asjale Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) tähelepanu, kasutades seda asjaolu ettekäändena ülejäänut ja vaidluse alla mittekuuluvat summa, mis küündis peaaegu 50 000 euron, välja maksmata jätmiseks.

Teisele lepingule ("Järelevalvenõukogu ekspert Pristinas – 99/KOS04/03/016") kirjutasid kaebuse esitaja ja amet alla 1. augustil 2001. Lepingu artikli 3 kohaselt pidi maksimaalseks lepingusummaks olema 70 500 eurot.

28. veebruaril 2002 taotles kaebuse esitaja ametilt teise vahearvelduse tegemist summas 19 387 eurot ning lõppmaks tegemist summas 7050 eurot. Kaebuse esitaja sõnul tekkis vaidlus töötatud päevade arvu üle, mis puudutas umbes 8000 euro suurust summat.

Kaebuse esitaja nõudis, et amet lõpetaks kiiresti tema arve menetlemise ning maksaks kaebuse esitajale nimetatud summa.

UURIMINE

Ameti arvamus

Oma arvamuses andis Euroopa Ülesehitusamet järgmisi selgitusi:

Amet peatas kahe asjaomase lepingu järgsed maksed, sest arvete esitamisel esines kõrvalekaldeid. Siiani polnud amet saanud kaebuse esitajalt talle esitatud järelepärimistele rahuldavat vastust. Seevastu sai amet ÜRO ajutiselt missioonilt Kosovos (UNMIK), täpsemalt selle EL sambalt (ÜRO administratsiooni sellelt sektsioonilt, millega kaebuse esitaja seotud oli), informatsiooni, mis andis alust kahtlustada kaebuse esitajat pettuses. Informatsioon puudutas seda laadi eeskirjade eiramisi, mis andsid ametile alust edastada asi OLAF-ile. Ameti arvamusele oli lisatud koopia ameti 12. detsembri 2001. aasta kirjast OLAF-ile (ilma lisadeta), mis sisaldas kokkuvõtet nimetatud eeskirjade eiramisest.

Juurdluse käigus avastas OLAF veel muid eeskirjade eiramisi, mis olid potentsiaalselt seotud kaebuse esitaja tegevusega Kosovos ning mis võisid leida aset ajal, mil kaebuse esitaja oli seotud ametiga sõlmitud lepingutega. Nimetatud muud tõsised eeskirjade eirapid puudutasid 4 500 000 euro ülekandmist pangaarvele Gibraltaril. Ülekanne oli seotud maksega, mis tehti elektrienergia ekspordiks Kosovost Serbiasse. Kaebuse esitaja oli olnud UNMIK esindajana vastutav ekspordiprotseduuride eest.

Lisaks ilmnemisele ka teatud kahtlused seoses kaebuse esitaja akadeemilise kvalifikatsiooniga, mida OLAF koos UNMIK-iga kontrollis.

Ameti juurde täisajaga määratud Euroopa Komisjoni finantskontrolör otsustas seepeale 14. juulil⁴⁷ 2002 peatada mõlema lepingu järgsed väljamaksed. Seega otsustati maksmata summasid kinni pidada seni, kuni amet ja finantskontrolör saavad juurdlustulemused OLAF-ilt, mis oli 1. veebruaril 2002 algatanud eelnimetatud lepingute osas välisjuurdlust.

12. oktoobril 2001 teatati kaebuse esitajale e-postiga saadetud kirjas, et tema arve pannakse kuni probleemide lahenemiseni kõrvale. 10. juulil 2002 informeeriti teda ka sellest, et amet oli palunud OLAF-il viia läbi juurdlus.

Veel üks ametilt saadud kiri

6. detsembril 2002 edastas amet ombudsmanile pressiteate, mille 5. detsembril 2002 oli avaldanud hr Bearpark UNMIK-st. Nimetatud pressiteate kohaselt arreteeriti kaebuse esitaja 4. detsembril 2002 Saksamaal ning algatatud oli kohtumenetlus.

Kaebuse esitaja seisukohad

Kaebuse esitaja oma seisukohti ei esitanud.

OTSUS

1 Sissejuhatav kommentaar

1.1 Euroopa Ülesehitusamet lisas käesolevat juhtumit puudutavale arvamusele viis dokumenti. Seejärel teatas amet ombudsmanile, et enne nimetatud dokumentide avalikustamist tuleks taotleda vastavat luba Euroopa Pettustevastaselt Ametilt (OLAF), kes on arvamuse lisas 3 ja 4 sisalduvate dokumentide autor.

1.2 Seepeale palus ombudsman kirja teel ametit tuua asjasse selgust 23. novembriks 2002, rõhutades, et kui asjaomased dokumendid loetakse salajasteks, tagastatakse need ametile ning neid ei saa käimasolevas uurimises kasutada. 20. novembril 2002 teavitas amet ombudsmani, et taotleb OLAF-ilt kinnitust asjaomaste dokumentide salastatuse kohta ning neid ei tohi avalikustada enne OLAF-i poolse juurdluste lõppemist.

1.3 Antud olukorras otsustas ombudsman asjaomased dokumendid ametile tagastada. Seega käimasolevas uurimises nimetatud dokumentidega ei arvestatud.

2 Arve menetlematajätmine ning väljamaksmata summade tasumatajätmine

2.1 Saksa konsultandist kaebuse esitaja töötas Kosovos Euroopa Ülesehitusameti heaks kahe lepingu alusel, mis kirjutati alla vastavalt 2000. aastal (leping nr 99/KOS04/03/001) ning 2001. aastal (leping nr 99/KOS04/03/016). Kaebuse esitaja väite kohaselt ei menetlenud amet lõpuni tema esitatud arveid (12. juulist 2001 ning 28. veebruarist 2002) ega maksnud ära maksmata jäänud summasid. Kaebuse esitaja väitis, et amet oli talle endiselt võlgu umbes 80 000 eurot.

2.2 Amet rõhutas, et asjaomaste lepingute järgsed maksed peatati, sest arvete esitamises tuvastati kõrvalekaldumisi ning et amet polnud saanud kaebuse esitajalt talle esitatud järelepärimistele rahuldavat vastust. Ameti ütluse kohaselt sai ta ÜRO ajutiselt missioonilt Kosovos (UNMIK) teavet, mis andis põhjust kahtlustada kaebuse esitajat pettuses. Ameti väitel puudutas informatsioon seda laadi eeskirjade eiramisi, et amet otsustas asja edastada Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF). 1. veebruaril 2002 algatas OLAF eespool nimetatud lepingute osas välisjuurdlust. Amet märkis, et juurdluste käigus avastas OLAF ka muid tõsiseid eeskirjade eiramisi. Nimetatud eeskirjade eiramised olid seotud umbes 4 500 000 euro ülekandmisega pangaarvele Gibraltaril. Ameti sõnul otsustas pädev finantskontrolör peatada seepeale mõlema lepingu järgsed väljamaksed kuni OLAF-i juurdluste tulemuse teatavaks saamiseni.

⁴⁷

“Juulil” asemel peab tõenäoliselt olema “juunil”, kuna dokument, millele amet siin viitab, on dateeritud 14. juunil 2002.

2.3 Käesolev kaebus puudutab ameti⁴⁸ ja kaebuse esitaja vahel sõlmitud lepingutest tulenevaid kohustusi.

2.4 Vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 195 on Euroopa ombudsman volitatud vastu võtma kaebusi "haldusliku omavoli juhtude kohta ühenduse institutsioonide või asutuste tegevuses". Ombudsman käsitab haldusliku omavolina juhtumeid, kus asutus ei toimi kooskõlas temale siduvate eeskirjade või põhimõtetega.⁴⁹ Halduslikuks omavoliks võib seega pidada ka juhtumeid, kus on tegemist ühenduste institutsioonide või asutuste poolt sõlmitud lepingutest tulenevate kohustuste täitmisega.

2.5 Ombudsman oli siiski arvamusel, et sellistel juhtudel on tema pädevuses oleva uurimise ulatus paratamatult piiratud. Ombudsman on eelkõige seisukohal, et ta ei peaks tegema kindlaks, kas lepingu pooled on lepingut rikkunud. Seda küsimust saab tõhusalt lahendada üksnes pädeva jurisdiktsiooniga kohus, kellel on võimalik ära kuulata poolte siseriiklikku õigust puudutavad argumentid ning hinnata vaidlusaluseid fakte puudutavaid vastuolulisi tõendeid.

2.6 Ombudsman on seega seisukohal, et lepingulisi vaidlusi puudutavatel juhtudel on õigustatud, kui ta piirdub uurimisel vaid selle väljaselgitamisega, kas ühenduse institutsioon või asutus on andnud talle selgelt ja rahuldavalt aru oma tegevuse õigusliku aluse kohta ning selgitanud, miks ta usub, et tema seisukoht on õigustatud. Eespool öeldust tulenevalt otsustab ombudsman, et uurimise käigus haldusliku omavoli juhtumit ei tuvastatud. Selline otsus ei mõjuta poolte õigust lasta vaidlusküsimust uurida ja lahendada pädeva jurisdiktsiooniga kohtul.

2.7 Käesoleval juhul on amet andnud selgelt ja rahuldavalt aru põhjustest, miks tema arvates ei saa antud hetkel kaebuse esitaja nõuetele vastu tulla.

2.8 Neist asjaoludest lähtudes ei tuvastatud ameti tegevuses halduslikku omavoli.

3 Lõppjärelendus

Selle kaebuse osas ombudsmani poolt läbiviidud uurimise põhjal Euroopa Ülesehitusameti tegevuses haldusliku omavoli juhtumit ei tuvastatud. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

⁴⁸ Esimese lepingu sõlmis alguses Euroopa Komisjon, kuid selle võttis üle Euroopa Ülesehitusamet.

⁴⁹ Vt 1997. aasta aastaaruannet, lk 22 jj.

3.2 INSTITUTSIOONIDE POOLT LAHENDATUD JUHTUMID

3.2.1 Euroopa Parlament

TÖLKETÖÖDELE TEHTUD HINNAPAKKUMISTE TAGASILÜKKAMISE VÄIDETAV PÕHJENDAMATAJÄTMINE

Otsus Euroopa Parlamendi vastu esitatud kaebuse 2024/2002/OV asjas

KAEBUS

Novembris 2002 esitas pr J Euroopa ombudsmanile Brüsselis asuva firma nimel kaebuse, mis puudutas Euroopa Parlamendi poolt tagasilükatud mitmeid hinnapakumisi tõlketöödele. Kaebuse esitaja väitel on olulised asjaolud alljärgnevad.

Aprillis 2002 saatis kaebuse esitaja Euroopa Parlamendi mitme tõlkealase pakkumiskutse peale 11 hinnapakumist. Mitmed kaebuse esitaja pakkumistest lükati tagasi.

Rootsi ja prantsuse keele osas tehtud pakkumise kohta teatas parlament kaebuse esitajale juulis 2002, et hinnapakkumises oli liiga palju keelelisi vigu. Kuna pakkumistingimustes oli kirjas, et hinnapakkumine lükatakse tagasi, kui selles on rohkem kui viis viga, saatis kaebuse esitaja 7. augustil 2002 elektronpostiga kirja, milles palus parlamendilt vigade kohta selgitusi. Oma 3. oktoobri 2002. aasta vastuses summeeris parlament vead, selgitamata, milles need seisnesid.

Mis puudutab itaalia keele osas tehtud pakkumist, siis esmalt lükati see tagasi rahalistel põhjustel. Parlament vastas kaebuse esitaja saadetud kirjale 3. oktoobril 2002, et pakkumine vaadati uuesti läbi, kuid lükati siiski tagasi vigade tõttu ortograafias, grammatikas ja kirjavahemärkides. Millised olid konkreetsed vead, ei täpsustatud.

Kreeka keele osas tehtud pakkumine lükati tagasi konkreetseid selgitusi andmata. Selgus, et kreeka keelele laekus viis hinnapakumist, millest valiti välja kolm. Kaebuse esitajani jõudis teave, et esimesena välja valitud pakkuja lepingut ei sõlmitud. Kaebuse esitajal polnud informatsiooni, kes olid kolmas ja neljas pakkuja. Kaebuse esitaja kirjutas parlamendile 7. oktoobril 2002 ning saatis meeldetuletuskirja 31. oktoobril 2002, kuid vastust ei saanud.

19. novembril 2002 lähetas kaebuse esitaja ombudsmanile käesoleva kaebuse, milles sisaldus kolm väidet:

1. Parlament ei andnud üksikasjalikku seletust, miks lükati rootsi ja prantsuse keele osas tehtud pakkumised tagasi keeleliste vigade tõttu.
2. Itaalia keele osas tehtud hinnapakumise tagasilükkamist põhjendas parlament uutmoodi, kuid ei andnud üksikasjalikku seletust tagasilükkamise põhjuseks olnud keeleliste vigade kohta.
3. Kreeka keele osas tehtud hinnapakumise tagasilükkamist parlament ei põhjendanud.

29. jaanuaril 2003 teatas kaebuse esitaja kirjas ombudsmanile, et pärast kaebuse esitamist oli parlament andnud rohkem teavet pakkumises esinenud keeleliste vigade kohta.

Rootsi ja prantsuse keele osas tehtud pakkumistes aktsepteeris kaebuse esitaja parlamendi osutatud vigu.

Itaalia keele osas tehtud pakkumise puhul aktsepteeris kaebuse esitaja teatud parandusi, milledest osad olid stiililised. Kaebuse esitaja jäi siiski seisukohale, et parlament oli põhjendanud tagasilükkamist kahel erineval moel.

Mis puutub kreeka keele osas tehtud pakkumist, siis polnud kaebuse esitajal ikka veel mingit teavet tagasilükkamise põhjuste kohta.

UURIMINE

Euroopa Parlamendi arvamus

Mis puudutab esimest väidet, siis parlament teavitas kaebuse esitajat 22. juulil 2002 sellest, et pakkumiskutsetele CRE-0207-FR-EP ja CRE-0211-SV-EP tehtud hinnapakkumised lükati selekteerimisetapis tagasi pakkumises kasutatud keele kehva kvaliteedi tõttu. Parlament viitas üldiste nõuete artiklile 2.2, kus on öeldud, et "pakkumine, milles on enam kui viis ortograafia-, kirjavahemärkide või grammatikaviga, jäetakse kõrvale". Pärast seda, kui parlament sai palve anda üksikasjalikumat teavet ning põhjendada oma otsust, informeeris ta kaebuse esitajat 30. septembril 2002 saadetud kirjas sellest, mitu viga kahes hinnapakkumises esines ja milles need seisnesid. Kaebuse esitaja poolt 19. novembril 2002 saadetud elektronkirjale, milles viimane palus vigu näha, vastas parlament samuti e-posti teel, et saadab fotokoopiad hinnapakkumiste lehekülgedest, kus vead on selgelt ära märgitud. Nimetatud leheküljed saadeti kaebuse esitaja palve peale tähtitud kirjaga 13. detsembril 2002. Kaebuse esitaja poolt ombudsmanile saadetud kiri on 19. novembri 2002. aasta kuupäevaga, s.t sama kuupäevaga, mis kiri, milles kaebuse esitaja palus tõendeid hinnapakkumistes esinenud vigade kohta.

Teise väite osas teatas parlament, et pärast seda, kui kaebuse esitaja oli vaidlustanud pakkumiskutsetele CRE-0205-ES-EP ja CRE-0208-IT-EP tehtud hinnapakkumiste kõrvalejätmise ebaapiisava käibe tõttu, vaadati mõlemad pakkumised uuesti läbi.

30. septembri 2002. aasta kirjas tunnistas parlament, et itaalia keele osas tehtud pakkumine oli selekteerimisetapis kõrvale jäetud ekslikult, sest tõendid piisavast käibest olid tõepoolest olemas. Samas kirjas teavitas parlament kaebuse esitajat pakkumise ümbervaatamise tulemustest, täpsemalt pakkumise kõrvalejätmisest keele kehva kvaliteedi, s.t 15 ortograafia- ja grammatikavea tõttu. Seega oli kaebuse esitaja väide, nagu poleks vigade olemust välja toodud, põhjendamatu. Seejärel pakkus parlament, et saadab itaalia keele hinnapakkumisest fotokoopiad, kus vead on selgelt ära märgitud. Kaebuse esitaja hinnapakkumine itaalia keele peale jäeti selekteerimisetapis kõrvale kooskõlas valikukriteeriumitega (täpsemalt üldiste nõuete artikliga 2.2).

Kolmanda väite osas teatas parlament, et informeeris kaebuse esitajat 22. oktoobril 2002. aastal tähtitud kirjaga sellest, et tema pakkumiskutsele CRE-0203-EL-EP tehtud hinnapakkumine lükati tagasi lepingu sõlmimise etapis, sest pakkumise hinna ja kvaliteedi suhe polnud piisavalt hea. Kõik, kelle pakkumised tagasi lükati, said samasuguse kirja, milles neid teavitati tagasilükkamise põhjustest. Lisaks sellele avaldas parlament kooskõlas õigusnormidega lepingu sõlmimise teate nii Euroopa Ühenduste Teatajas J 2002/S 178-140831, kui ka oma koduleheküljel. Teatest selgub, et sõlmiti üks põhileping ja kaks varulepingut. Tellija otsustas sõlmida pakkumistingimustes märgitud maksimaalse nelja varulepingu asemel kaks. See otsus on kooskõlas kehtivate õigusnormidega, mis ei kohusta sõlmima lepinguid pärast pakkumismenetluse lõppu. Parlament otsustas õigustalituse arvamuse põhjal mitte sõlmida lepingut nimekirjas esimesena olnud töövõtjaga.

Kaebuse esitaja seisukohad

Kaebuse esitaja parlamendi arvamuse kohta oma seisukohti ei esitanud.

OTSUS

1 Rootsi ja prantsuse keele osas tehtud hinnapakumiste tagasilükkamise väidetav põhjendamatajätmine

1.1 Kaebuse esitaja on Brüsselis asuv äriühing, mis saatis Euroopa Parlamendi mitme tõlkealase pakkumiskutse peale 11 hinnapakumist. Kaebuse esitaja väidab, et parlament ei andnud üksikasjalikku seletust, miks lükati rootsi ja prantsuse keele osas tehtud pakkumised tagasi keeleliste vigade tõttu.

1.2 Parlament teatas oma arvamuses, et pärast kaebuse esitajalt saadud elektronkirja, milles viimane palus tõendeid hinnapakumistes esinenud vigade kohta, lubas parlament saata fotokoopiaid hinnapakumiste lehekülgedest, kus vead on selgelt ära märgitud. Tõendid saadeti kaebuse esitaja palve kohaselt tähitud kirjaga 13. detsembril 2002, samal kuupäeval, mil esitati kaebus ombudsmanile.

1.3 2003. aasta 29. jaanuari kirjas teatas kaebuse esitaja, et aktsepteerib parlamendi osutatud vigu. Seega näib, et parlament on kaebuse selle aspekti lahendanud.

2 Itaalia keele osas tehtud hinnapakumise tagasilükkamise väidetav põhjendamatajätmine

2.1 Kaebuse esitaja väidab, et itaalia keele osas tehtud hinnapakumise tagasilükkamise kohta tõi parlament uue põhjenduse, kuid ei andnud üksikasjalikku seletust tagasilükkamise põhjuseks olnud keeleliste vigade kohta.

2.2 Parlament selgitas, et tunnistas oma 2002. aasta 30. septembri kirjas itaalia keele osas tehtud pakkumise selekteerimisetapis kõrvalejätmise ekslikkust, sest tõendid piisavast käibest olid tõepoolest olemas. Samas kirjas teavitas parlament kaebuse esitajat pakkumise ümbervaatamise tulemustest, täpsemalt hinnapakumise kõrvalejätmisest seal kasutatud keele kehva kvaliteedi tõttu, kuna pakkumises esines 15 ortograafia- ja grammatikaviga. Seejärel pakkus parlament, et saadab itaalia keele hinnapakumisest fotokoopiaid, kus vead on selgelt ära märgitud.

2.3 Eespool toodu põhjal märgib ombudsman, et parlament on selgitanud kaebuse esitajale, miks tema väljajätmist uut moodi põhjendati. Parlament selgitas kaebuse esitajale, et hinnapakumine lükati esialgu tagasi ekslikult, ning oli nõus andma vigade kohta konkreetset teavet, mida kaebuse esitaja ka tõesti sai. Oma 29. jaanuari 2003. aasta kirjas teatas kaebuse esitaja, et on teatud parandustega nõus. Kuna parlament astus samme oma süül tekkinud vea, mida ta ka tunnistas, parandamiseks, pole kaebuse selle aspekti suhtes vaja edasist uurimist läbi viia.

3 Kreeka keele osas tehtud hinnapakumise tagasilükkamise väidetav põhjendamatajätmine

3.1 Kaebuse esitaja väitis, et kreeka keele osas tehtud hinnapakumise tagasilükkamist parlament ei põhjendanud. 29. jaanuaril 2003 teatas kaebuse esitaja oma kirjas, et ta pole ikka mingit täpsemat informatsiooni saanud.

3.2 Parlament märkis, et teatas kaebuse esitajale 22. oktoobri 2002. aasta tähitud kirjas, et pakkumiskutse peale tehtud hinnapakumine lükati tagasi lepingu sõlmimise etapis, sest pakkumise hinna ja kvaliteedi suhe polnud piisavalt hea. Lisaks sellele avaldas parlament lepingu sõlmimise teate Euroopa Ühenduste Teatajas, millest selgus, et sõlmiti üks põhileping ja kaks varulepingut. Parlament selgitas, et otsustas õigustalituse arvamuse põhjal mitte sõlmida lepingut nimekirjas esimesena olnud töövõtjaga.

3.3 Eespool toodust selgub, et parlament teavitas kaebuse esitajat põhjustest, miks tema hinnapakumine tagasi lükati. Parlament andis ka lisateavet ombudsmanile saadetud arvamuses. Juhtumi selles aspektis halduslikku omavoli ei tuvastatud.

4 Lõppjärelendus

Parlamendi selgitustest ja kaebuse esitaja seisukohtadest selgub, et parlament on astunud samme kaebuse esimese osa lahendamiseks ning on seega kaebuse esitaja nõude rahuldanud.

Kaebuse teise osa suhtes pole edasist uurimist vaja läbi viia.

Kaebuse kolmanda osa suhtes läbi viidud uurimise tulemusel ei tuvastatud parlamendi tegevuses halduslikku omavoli. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

JURDEPÄÄS AVALIKU KONKURSI EKSAMITÖÖDELE

Otsus Euroopa Parlamendi vastu esitatud kaebuse 342/2003/IP asjas

KAEBUS

Veebruaris 2003 esitas hr M. Euroopa ombudsmanile Euroopa Parlamendi vastu kaebuse, mis puudutas tema osalemist avalikul konkursil EUR/A/158/2000. Kaebuse edastas ombudsmanile üks Euroopa Parlamendi liikmetest.

Kaebuse esitaja ei sooritanud positiivselt testi 1.A.d) ning ta arvati konkurentsist välja. Parlamendi töövõtmisteenistus teavitas kaebuse esitajat väljaarvamisest kirjalikult 17. juulil 2002.

23. juulil 2002 palus kaebuse esitaja konkursikomisjonil oma eksamitulemused uuesti läbi vaadata. 21. oktoobril 2002 teatas konkursikomisjon kaebuse esitajale kirja teel, et vaatas 11. oktoobril testi 1.A.d) uuesti läbi ning kinnitas oma esialgset otsust kaebuse esitajat järgmistele eksamitele mitte lubada

28. oktoobril 2002 kirjutas kaebuse esitaja konkursikomisjonile uue kirja, paludes koopiaid nii testist kui ka paranduste tabelit. 12. novembril 2002 saatis konkursikomisjon kaebuse esitajale vastuse, milles keeldus nõutud dokumentide koopiaid väljastamast, kuna vastavat nõuet ei esitatud selleks ettenähtud aja jooksul. Parlament oli seisukohal, et kaebuse esitaja oleks pidanud esitama oma nõude 30 päeva jooksul alates päevast, mil konkursikomisjon teatas kaebuse esitaja konkurentsist välja arvamisest.

19. novembril 2002 kirjutas kaebuse esitaja konkursikomisjonile uue kirja, milles vaidlustas eespool nimetatud otsuse. Kaebuse esitaja rõhutas, et ta oli palunud testi uuesti läbivaatamist 23. juulil 2002. Seega polnud sel hetkel alust asjaomastele dokumentidele juurdepääsu nõuda, kuna oli võimalik, et konkursikomisjon muudab oma otsust. Kaebuse esitaja oli seisukohal, et 30 päeva nõue hakkas kehtima 21. oktoobrist 2002, mil konkursikomisjon võttis vastu lõpliku otsuse arvata kaebuse esitaja konkurentsist välja. 19. novembril 2002 saadetud kirjale kaebuse esitaja vastust ei saanud.

Kirjas ombudsmanile väitis kaebuse esitaja, et konkursikomisjoni keeldumine võimaldada talle juurdepääsu soovitud dokumentidele oli õigustamatu ning et parlament ei vastanud tema 19. novembril 2002 saadetud kirjale.

Kaebuse esitaja väitis, et talle tuleks võimaldada juurdepääs nii testile A.1.d), mida ta positiivselt ei sooritanud, kui ka paranduste tabelile.

UURIMINE

Euroopa Parlamendi arvamus

Mis puudutas kaebuse esitaja väidet, et üks parlamendi teenistustest ei vastanud kaebuse esitaja 19. novembril 2002 saadetud kirjale, siis parlament kahetses juhtunut ning selgitas, et seoses töövõtmisteenistuse kolimisega oli kaebuse esitaja kiri sattunud valesse kohta.

Kaebuse esitaja nõude osas võimaldada talle juurdepääsu testile A.1.d) ja paranduste tabelile, rõhutas parlament, et eeskirjade kohaselt, mis reguleerivad kandidaatide juurdepääsu kirjaliku testi ajal kõikidele kandidaatidele jagatud märgistatud testidele, on kandidaatidel võimalik esitada vastav nõue kirjalikult ühe kuu jooksul alates lõplike tulemuste avalikustamisest. Kaebuse esitajat teavitati testi tulemustest 17. juulil 2002, kuid ta palus juurdepääsu asjaomastele dokumentidele alles 28. oktoobril 2002. Seega ei esitatud nõuet kooskõlas eespool nimetatud eeskirjadega. Parlament oli siiski nõus edastama ombudsmanile kaebuse esitaja poolt nõutud dokumendid.

Kaebuse esitaja seisukohad

Kaebuse esitaja teatas oma seisukohavõtus ombudsmanile, et parlament oli edastanud nõutud dokumendid juba 26. mail 2003 koos kirjaga, milles selgitati, miks kaebuse esitaja ei saanud vastust oma 19. novembril 2002 saadetud kirjale. Kaebuse esitaja väljendas tulemuse suhtes rahulolu ning tänas ombudsmani ja tema personali juhtumi lahendamisel tehtud jõupingutuste eest.

OTSUS

1 Kaebuse esitaja väited ja nõuded

1.1 Oma kaebuses väitis kaebuse esitaja, kes kandideeris avalikul konkursil EUR/A/158/2000, et konkursikomisjoni keeldumine võimaldada talle juurdepääsu testile A.1.d) ja paranduste tabelile oli õigustamatu ning et parlament ei vastanud tema 19. novembril 2002 saadetud kirjale. Kaebuse esitaja väitis, et talle tuleks võimaldada juurdepääs nii testile A.1.d), mida ta positiivselt ei sooritanud, kui ka paranduste tabelile.

1.2 Oma arvamuses kahetses parlament, et üks tema teenistustest ei vastanud kaebuse esitaja 19. novembril 2002 saadetud kirjale. Parlament selgitas, et seoses töölevõtmisteenistuse kolimisega oli kaebuse esitaja kiri sattunud valesse kohta.

Kaebuse esitaja nõude osas võimaldada talle juurdepääsu testile A.1.d) ja paranduste tabelile rõhutas parlament, et eeskirjade kohaselt, mis reguleerivad kandidaatide juurdepääsu kirjaliku testi ajal kõikidele kandidaatidele jagatud märgistatud testidele, on kandidaatidel võimalik esitada vastav nõue kirjalikult ühe kuu jooksul alates lõplike tulemuste avalikustamisest. Kaebuse esitajat teavitati testi tulemustest 17. juulil 2002, kuid ta palus juurdepääsu asjaomastele dokumentidele alles 28. oktoobril 2002. Seega ei esitatud nõuet kooskõlas vastavate eeskirjadega. Parlament oli sellest hoolimata nõus edastama ombudsmanile kaebuse esitaja poolt nõutud dokumendid.

1.3 Kaebuse esitaja kinnitas oma seisukohavõtus, et parlament oli talle edastanud nõutud dokumendid juba 26. mail 2003 koos kirjaga, milles selgitati, miks kaebuse esitaja ei saanud vastust oma 19. novembril 2002 saadetud kirjale. Kaebuse esitaja väljendas tulemuse suhtes rahulolu ning tänas ombudsmani ja tema personali juhtumi lahendamisel tehtud jõupingutuste eest.

2 Lõppjärelendus

Parlamendi arvamusest ja kaebuse esitaja seisukohavõtust selgub, et parlament astus vajalikke samme juhtumi lahendamiseks ning rahuldab kaebuse. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

3.2.2 Euroopa Komisjon

AIDS-IGA SEOTUD PROJEKTIDELE MÄÄRATUD ABIRAHADE HILINENUD VÄLJAMAKSMINE

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 1960/2002/JMA asjas

KAEBUS

Novembris 2002 esitati ombudsmanile kaebus Colectivo de Lesbianas, Gays, Transexuales y Bisexuales de Madrid (COGAM) nimel. Kaebuses toodud olulised asjaolud olid alljärgnevad:

Aastatel 1996 ja 1997 osales kaebuse esitaja koos teiste annetajatega AIDS-i puudutavas projektis EUROVITHA, mida koordineeris Saksamaa Tübingeni Ülikooli psühholoogiateaduskond.

7. oktoobril 1997 nõustus komisjon projekti osaliselt rahastama (leping SOC 97 20113505F02 "Suunitlusega gruppide algatatud ning HIV-sse/AIDS-i nakatunud inimestele suunatud programmide hindamine ja terapeutide võrgustiku loomine D.E.I. raames"). Lepinguosalisteks olid komisjon ja Tübingeni Ülikooli psühholoogiateaduskond ning lepingu kaastäitjaks COGAM.

Hoolimata asjaolust, et COGAM-i osalus lepingus lõppes veebruaris 1999, polnud organisatsioon saanud 8200 euro suurust abiraha. COGAM-i järelepärimistele vastas projekti peamine lepinguosaline, et viivitus oli tekkinud seetõttu, et komisjoni ei täitnud oma finantskohustusi.

Kaebuse esitaja kirjutas komisjonile 7. juunil 2002, paludes teavet asjade seisu kohta ning nõudes maksmata jäänud summa väljamaksmist. Oma kirjale COGAM vastust ei saanud.

Eespool toodu põhjal väitis kaebuse esitaja lühidalt seda, et komisjon ei vastanud COGAM-i 7. juunil 2002 saadetud palvele saada teavet. Kaebuse esitaja väitis, et kuna projekt lõppes veebruaris 1999, oli komisjon kohustatud tegema lõppmakse, et kõik alltöövõtjad saaksid kätte neile kuuluva summa.

UURIMINE

Euroopa Komisjoni arvamus

Oma arvamusel andis komisjon järgmisi selgitusi:

7. oktoobril 1997 sõlmisid kaebuse esitaja alltöövõtjana ja Eberhard Karls Universitāt peatöövõtjana komisjoniga lepingu projekti "Suunitlusega gruppide algatatud ning HIV-sse/AIDS-i nakatunud inimestele suunatud programmide hindamine" läbiviimiseks. Projekt sai ühenduse abi läbi ühenduse AIDS-iga võitlemise programmi EUROVITHA. Professor H Eberhard Karls Universitāt-ist vastutas projekti koordinaatorina projekti konkreetsete osade täitmiseks alltöövõtjate valimise ning nendega üksiklepingute sõlmimise eest. Komisjon märkis, et COGAM oli üks neist alltöövõtjatest, kellega institutsioonil otsest lepingulist suhet polnud.

Komisjon pidi raha maksma peatöövõtjale ehk Eberhard Karls Universitāt-ile pärast asjakohaste aruannete laekumist. Esimesed tehnilised ja finantsaruanded esitati komisjoni teenistustele oktoobris 1999. Komisjon sai lõpparuande aga alles kolm aastat hiljem, novembris 2002. Kui lõpparuande tehnilised aspektid olid rahuldavad, siis finantsosa ei saanud komisjoni teenistused heaks kiita, sest puudus osa vajalikest dokumentidest.

27. märtsil 2002 kirjutas komisjon professor H-le ning palus tal esitada lõpparuanne, nii et oleks võimalik ära maksta kogu ühenduse abi. Oma kirjas soovitas komisjon informeerida asjade seisust ka kõiki alltöövõtjaid. 7. juunil 2002 sai komisjon COGAM-ilt nõude maksta seni maksmata

jäänud summa. Selle nõude põhjal selguski, et projekti koordinaator polnud selgitanud olukorda alltöövõtjatele, nagu seda oli nõudnud komisjon.

Kuna otsese lepingusuhte puudumise tõttu ei saanud komisjon osapooltele makseid teha, palus ta 15. oktoobril 2002 saadetud kirjas, et Eberhard Karls Universität esitaks lõppmakse tegemiseks vajalikud dokumendid.

Komisjon sai Eberhard Karls Universität-ilt lõpparuande 14. novembril 2002. 20. detsembril 2002 tegi komisjon lõppmakse summas 59 859,30 eurot.

Kaebuse esitaja seisukohad

Ombudsman sai kaebuse esitaja seisukoha 5. mail 2003.

COGAM selgitas, et komisjoni arvamuses sisaldunud informatsiooni põhjal võtsid nad ühendust projekti koordinaatoriga. Selle tulemusena maksis Eberhard Karls Universität COGAM-ile projektis osalemise eest ära 8200 euro suuruse summa.

Kaebuse esitaja avaldas ombudsmanile COGAM-i nimel tänu probleemile lahenduse leidmisel osutatud abi eest.

OTSUS

Komisjoni arvamusest ja kaebuse esitaja seisukohtadest ilmneb, et komisjon võttis juhtumi lahendamiseks vajalikke meetmeid ning rahuldas kaebuse. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

LEPINGUJÄRGSELT SAADA OLEVA SUMMA MAKSMINE

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 205/2003/IJH asjas

KAEBUS

Kaebuse esitaja oli ettevõtte WWP Ltd. tegevdirektor. Kaebus esitati komisjoni põllumajanduse peadirektoraadi vastu.

Kaebuses toodud olulised asjaolud olid kokkuvõtvalt alljärgnevad:

Jaanuarist 1998 kuni detsembrini 2001 tootis WWP Ltd. igakuist televisiooniprogrammi "CONTACT Europe". Igas saates oli neli lugu, mida sponsoreerisid erilepingute alusel komisjoni peadirektoraadid ning mille maksid kinni või mille kaasrahastajateks olid liikmesriigid. Aprillis 2000 tegi WWP Ltd. loo mahepõllumajandusest. Eelarve oli 25 036 eurot, millest poole pidi rahastama põllumajanduse peadirektoraat ja poole Ühendkuningriigi välisministeerium. Ühendkuningriigi välisministeerium maksis oma osa ära. Kuid komisjon koostas lepinguid väga aeglaselt, nagu see oli paljudel kordadel varemgi juhtunud. Konkreetsel juhtumil saadi leping valmis alles juunis 2000. Lepingu allkirjutamisel maksis komisjon oma osast ära 60%. Seejärel esitas WWP Ltd. arve ülejäänud 40% kättesaamiseks ning nõudis selle tasumist kogu 2001. aasta jooksul ja veel 2002. aasta alguseski. 8. veebruaril 2002 teatas komisjon ettevõttele WWP Ltd., et EL finantsmäärust on rikutud, sest WWP Ltd. tegi saate valmis enne, kui leping sõlmiti, ning et 40% välja ei maksta ja WWP Ltd. peab tagasi maksma ka juba kättesaadud 60%.

WWP Ltd. kohtus põllumajanduse peadirektoraadi esindajatega ning nõudis kohtumist ka finants- ja õigusteenistustega, et kõnealust määrust arutada. Põllumajanduse peadirektoraat kohustus edastama WWP Ltd.-le määruse koopia ning korraldama kohtumise, kui WWP Ltd. seda asjade

selgitamise huvides vajalikuks peab. Hoolimata mitmetest nõudmistest ei saanud WWP Ltd. ei määruse koopiat ega ka vastust viimastele järelepärimistele.

Lepingu sõlmimise eel tehti WWP Ltd.-le selgeks, et viimane peab töö tähtjaks ära tegema, samal ajal kui bürokraatia püüab reaalsusega sammu pidada. Selline praktika kehtis kolm aastat ning seda tunnustasid mitmete komisjoni peadirektoraatide vastutavad ametnikud.

Eespool toodu põhjal väitis kaebuse esitaja, et kohaldatavat EL määrust kas muudeti tagasiulatuvalt või kui seda rikuti, siis tegid seda komisjoni vastutavad ametnikud.

Kaebuse esitaja väitis, et komisjon peab oma seisukohta muutma ning tasuma ära saadaolevad 40% koos intressidega ja maksma kaebuse esitajale asjaajamisele kulutatud aja eest kompensatsiooni.

UURIMINE

Ombudsman edastas kaebuse arvamuse avaldamiseks komisjonile.

Kaebuse esitaja ütluse alusel, milles väideti, et Ühendkuningriigi välisministeerium maksis projekti rahastamisel oma osa õigeaegselt, palus ombudsman kooskõlas ombudsmani põhimääruse⁵⁰ artikli 3 lõikega 3 Ühendkuningriigi välisministeeriumi anda teavet, millest võiks uurimisel kasu olla. Ombudsman vastust ei saanud.

Komisjoni arvamus

Mais 2003 teatas komisjon, et pärast juhtumi ülevaatamist ombudsmanile esitatud kaebuse alusel otsustasid komisjoni pädevad osakonnad maksta nõutud summa välja ning et selleks vajalikud haldusmeetmed võetakse kasutusele niipea kui võimalik.

Juulis 2003 saatis komisjon ombudsmanile kaebuse esitajale adresseeritud kirja koopia, milles kinnitas vaidlusaluse summa maksmist kaebuse esitaja pangaarvele.

Kaebuse esitaja seisukohad

Kaebuse esitaja kinnitas ombudsmani teenistustele telefoni teel, et sai nõutud summa kätte koos intressidega ning et ta on rahul. Kaebuse esitaja tänas ombudsmani abi eest. Kaebuse esitaja saatis 2. septembril 2003 kirja ka komisjoni põllumajanduse peadirektoraadi üksuse AII.1 juhatajale, milles tänas teda 5008 euro ja intresside, summas 659,83 eurot, maksmise eest ning teatas, et asi on lahendatud.

OTSUS

1 Lepingujärgselt väljamaksmisele kuuluva summa maksmatajätmine

1.1 Kaebuse esitaja on tegevdirektor ettevõttes, mis tootis telesaadet, mille kaasrahastajaks oli komisjon. Kaebuse esitaja ütluse kohaselt teatas komisjoni põllumajanduse peadirektoraat ettevõttele, et EL finantsmäärust on rikutud, sest WWP Ltd. tegi saate valmis enne, kui leping sõlmiti ning et 40% tasust välja ei maksta ja WWP Ltd. peab tagasi maksma juba kättesaadud 60%. Kaebuse esitaja väidab, et komisjon peab oma seisukohta muutma ning tasuma ära saadaolevad 40% tasust koos intressidega ja maksma kaebuse esitajale asjaajamisele kulutatud aja eest kompensatsiooni.

50

“Liikmesriikide ametiasutused on kohustatud andma Euroopa Ühenduste juures tegutsevate liikmesriikide alaliste esinduste kaudu ombudsmanile tema nõudel mistahes teavet, mis võib aidata tuvastada ühenduse institutsioonide või asutuste haldusliku omavoli juhtumeid, välja arvatud juhtudel, kui selline teave on tunnistatud seaduste või määrustega salajaseks või kui teabe (avalikustamine) edastamine on vastavate sätete alusel keelatud. Viimasel juhul võib kõnealune liikmesriik siiski ombudsmanile selle teabe edastada, seades tingimuseks, et ta kohustub seda mitte avalikustama”

1.2 Komisjon teatab oma arvamuses, et pärast juhtumi ülevaatamist ombudsmanile esitatud kaebuse alusel otsustasid komisjoni pädevad osakonnad maksta nõutud summa välja ning et selleks vajalikud haldusmeetmed võetakse kasutusele niipea kui võimalik. Komisjon saatis seejärel ombudsmanile kaebuse esitajale adresseeritud kirja koopia, milles kinnitas vaidlusaluse summa maksmist kaebuse esitaja pangaarvele.

1.3 Kaebuse esitaja kinnitab, et kuna komisjon maksis ära 5008 eurot ja intressid, summas 659,83 eurot, on ta rahul ning asi on lahendatud.

1.4 Eespool toodu põhjal leiab ombudsman, et komisjon võttis juhtumi lahendamiseks vajalikud meetmed ning on seega kaebuse rahuldanud.

2 Lõppjärelendus

Komisjoni arvamusest ja kaebuse esitaja seisukohavõtust selgub, et komisjon on võtnud juhtumi lahendamiseks kasutusele vajalikud meetmed ning seega kaebuse rahuldanud. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

UURIMISPROJEKTILE MÄÄRATUD RAHA VÄIDETAV MAKSMATAJÄTMINE

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud 1173/2003/(TN)IJH asjas

Juunis 2003 esitati ombudsmanile kaebus Stockholmi Ülikooli nimel. Kaebus esitati komisjoni vastu, kes väidetavalt jättis uurimisprojekti (lepingunumbriga ERBBIO 4 CTT 960158) rahastamisel tegemata lõppmakse.

Kaebuses toodud olulised asjaolud olid kokkuvõttes järgmised:

Stockholmi Ülikool osales uurimisprojekti, mida koordineeris Itaalia firma CHIRON ning rahastas komisjon. Kaebuse esitamise ajaks oli CHIRON oodanud komisjonipoolset lõppmakset kuus kuud. Osa lõppmaksest oldi võlgu Stockholmi Ülikoolile. Kogu CHIRON-ile võlgu oldud summa ulatus 196 528 euron, millest 60 000 eurot pidi makstama Stockholmi Ülikoolile.

Juunis 2002 püüdis kaebuse esitaja välja uurida, miks pole lõppmakset tehtud. Detsembris 2002 saatis Stockholmi Ülikool komisjonile lisadokumente, mille peale komisjon kinnitas, et raha makstakse CHIRON-ile paari nädala jooksul. Kuna makset ei tehtud, võttis kaebuse esitaja umbes kümme korda komisjoniga telefoni teel ühendust. Komisjonist öeldi, et sisemiste ümberkorralduste tõttu puudub neil "ülekande kinnitaja" ja seetõttu pole neil võimalik makset teha. Mais 2003 kirjutas kaebuse esitaja komisjonile, kuid vastust ei saanud.

Kaebuse esitaja väidab, et komisjon jättis uurimisprojekti (lepingunumbriga ERBBIO 4 CTT 960158) rahastamisel tegemata lõppmakse.

Kaebuse esitaja nõudis lõppmakse ning viivise maksmist projekti Itaalia koordinaatorile, firmale CHIRON.

UURIMINE

Komisjoni arvamus

Oma arvamuses andis komisjon järgmisi selgitusi.

Kõnealust lepingut haldas komisjoni teadusuuringute peadirektoraat. Lepingu teaduslikes eesmärkides lepitati kokku 29. juulil 2002 ning vastav toimik edastati direktoraadile, mis vastutas vastava eelarve eest. 31. juulil 2002 võttis direktoraadi rahandusliku poole eest vastutav isik ühendust projekti koordinaatori CHIRON-iga, paludes teha parandusi kuluaruannetes. Parandused

saadi alles 5. detsembril 2002 ja makse võeti menetlusse 19. detsembril 2002, kuid selleks ajaks oli 2002. aasta eelarve juba suletud.

Pärast 2003. aasta eelarve avamist alustati makse menetlemist uuesti 28. veebruaril 2003. Teadusuuringute peadirektoraadis esinenud organisatoorsete probleemide tõttu ei saadud vajalikke allkirju, kaasa arvatud finantsdokumentide kinnitaja ja eelarvevahendite käsutaja omi, enne 11. juulit 2003. Raha kanti CHIRON-i pangaarvele 21. juulil 2003.

Komisjon tunnistab, et alates 5. detsembrist 2002 kuulus raha maksmisele ning makse oleks tulnud teha 60 päeva jooksul, s.t 5. veebruariks 2003. Komisjon lubab alustada viivise maksmise menetlust ajavahemiku eest 6. veebruarist 2003 kuni 21. juulini 2003 niipea, kui saab kaebuse esitajalt makse heakskiitmiseks vajaliku nõude. Selles suhtes oli kaebuse esitajaga juba ühendust võetud.

Komisjon vabandab makse hilinemise pärast ning kinnitab ombudsmanile, et ülekannete tegemine toimib taas rahuldavalt.

Kaebuse esitaja seisukohad

Kaebuse esitaja kinnitas ombudsmani teenistustele telefoni teel, et Stockholmi Ülikool sai lõppmakse kätte ning et viivised peaksid CHIRON-i pangaarvele laekuma varsti, kui need polegi juba laekunud. Kaebuse esitaja oli juhtumi lahendusega rahul ning tänas ombudsmani abi eest.

OTSUS

1 Uurimisprojekti rahastamisel lõppmakse tegematajätmine

1.1 Kaebus puudutab väidet, et komisjon jättis uurimisprojekti (lepingunumber ERBBIO 4 CTT 960158) rahastamisel tegemata lõppmakse projekti koordinaatorile. Projektis osales ka Stockholmi Ülikool. Stockholmi Ülikooli nimel kaebuse esitanu nõuab projekti koordinaatorile lõppmakse tegemist ning viivise maksmist.

1.2 Komisjon tunnistab, et alates 5. detsembrist 2002 kuulus raha maksmisele ning makse oleks tulnud teha 60 päeva jooksul. Kuid organisatoorsete probleemide tõttu teaduse- ja tehnoloogiaarenduse peadirektoraadis ei suudetud raha CHIRON-i pangaarvele kanda enne 21. juulit 2003. Komisjon vabandas makse hilinemise pärast ning kinnitas ombudsmanile, et raharinglus toimib taas rahuldavalt. Komisjon alustas viivise maksmise menetlust ajavahemiku eest 6. veebruarist 2003 kuni 21. juulini 2003.

1.3 Kaebuse esitaja kinnitab, et Stockholmi Ülikool sai lõppmakse kätte, et viivised peaksid laekuma varsti ning et ta on lõpptulemusega rahul.

1.4 Eespool toodu põhjal leiab ombudsman, et komisjon astus samme juhtumi lahendamiseks ning on seega kaebuse rahuldanud.

2 Lõppjärelkus

Komisjoni arvamusest ja kaebuse esitaja märkustest selgub, et komisjon võttis juhtumi lahendamiseks kasutusele vajalikke meetmeid ning on seega rahuldanud kaebuse esitaja nõude. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

3.2.3 Euroopa Kontrollikoda

VÄIDETAV INFORMATSIOONI PUUDUMINE KONTROLLIKOJA POOLT KORRALDATUD KONKURSIST VÄLJAARVAMISE PÕHJUSTE KOHTA

Otsus kontrollikoja vastu esitatud kaebuse 207/2003/OV asjas

KAEBUS

Kaebuses toodud olulised asjaolud olid alljärgnevad:

Kaebuse esitaja kandideeris kontrollikoja poolt korraldatud avalikul konkursil CC/A/12/02 infotehnoloogia valdkonna administraatori (karjäärivahemik A7/A6) ametikohale (EÜT C 145 A, 18. juuni 2002).

Konkursikomisjoni sekretariaat teatas 2002. aasta 29. novembri kirjas kaebuse esitajale, et tema kandidatuuri ei arvestata, sest "pärast kõigi kandidaatide ametinimetuste, teaduskraadide ja ametialase kogemuse võrdlemist ei ole Teie nimi sobivaimate kandidaatide hulgas, keda palutakse vastavalt konkursiteatise VII osale konkureerima".

Konkursiteatise VII osas on öeldud, et "pärast sobivuse hindamist lubatakse kirjalikku testi sooritama 50 kõige enam punkte saanud kandidaati". Konkursiteatise VI osas on öeldud, et kandidaatide sobivust hinnatakse 40 punkti süsteemis (10 punkti teaduskraadide või diplomite eest, mis kandidaadil on lisaks konkursil osalemiseks nõutavatele ning 30 punkti ametialase kogemuse eest, mis kandidaadil on lisaks konkursiteatise jaos III.B.3 viidatule).

8. detsembril 2002 kirjutas kaebuse esitaja konkursikomisjonile, paludes oma kandidatuur uuesti üle vaadata. Ta palus teavet a) ametinimetuste, teaduskraadide ja ametialaste kogemuste hindamiskriteeriumite, b) tema punktisumma ning c) viimasena aktsepteeritud kandidaadi punktisumma kohta. Vastust ta ei saanud.

29. jaanuaril 2003 esitas kaebuse esitaja ombudsmanile käesoleva kaebuse, väites, et:

1. kontrollikoda peab andma talle teavet a) ametinimetuste, teaduskraadide ja ametialaste kogemuste hindamiskriteeriumite, b) tema punktide arvu ning c) viimasena aktsepteeritud kandidaadi punktisumma kohta;

2. tema kandidatuur tuleb uuesti läbi vaadata.

14. veebruaril 2003 saatis kaebuse esitaja täiendavat teavet. Konkursikomisjon oli saatnud vastuse, milles edastas kaebuse esitajale antud punktid (0/10 teaduskraadide eest ja 14,64/30 ametialase kogemuse eest). Konkursikomisjon ei edastanud aga kandidaatide teaduskraadide ja ametialase kogemuse hindamisel kasutatud konkreetseid kriteeriume ega viimasena aktsepteeritud kandidaadi punktisummat.

Konkursikomisjon väitis, et rohkem punkte saanud kandidaatidel oli lisaks konkursil osalemiseks vajalikule kraadile veel vähemalt üks teaduskraad. Kaebuse esitaja väitis omakorda, et tema mõlemad teaduskraadid võimaldavad edasi minna doktorõppesse ning on tööülesannete olemusega otseselt seotud.

Kaebuse esitaja väitel vastas konkursikomisjon ametialase kogemuse osas, et rohkem punkte saanud kandidaatidel oli kogemust kümme või enam aastat. Konkursiteatise jaos III.B.3 oli siiski öeldud, et kogemust peab olema vähemalt kolm aastat. Kaebuse esitajal oli ametialast kogemust seitse aastat, kuid ta sai 30-st võimalikust punktist ainult 14,64.

Lõpetuseks rõhutas kaebuse esitaja, et teab kandidaati, keda lubati kirjalikuleksamile, ilma et tal oleks olnud lisadiplomit või kümmet aastat kogemust. Arvestades, et kirjalikud eksamid pidid toimuma 28. veebruaril 2003, palus kaebuse esitaja oma kaebus võimalikult kiiresti läbi vaadata.

UURIMINE

Kontrollikoja arvamus

Oma arvamuses märkis kontrollikoda, et kaebuse esitaja palus oma 8. detsembri 2002. aasta kirjas konkursikomisjoni esimehel edastada teavet a) ametinimetuste, teaduskraadide ja ametialaste kogemuste hindamiskriteeriumite, b) tema punktisumma ning c) viimasena aktsepteeritud kandidaadi punktisumma kohta. 30. jaanuaril 2002 saadetud kirjas edastas konkursikomisjoni esimees kaebuse esitajale üldist teavet ning kogutud punktisumma.

Pärast asja lähemat uurimist otsustas kontrollikoda anda kaebuse esitajale teavet, mida viimane palus punktide a) ja c) all. 2. mai 2003. aasta kirjas tõi konkursikomisjoni esimees kaebuse esitajale välja ametinimetuste, teaduskraadide ja ametialase kogemuse hindamise kriteeriumid ning tegi talle teatavaks vastava kalkulatsiooni alusel saadud punktid (14,64/40). Lisaks teatati kaebuse esitajale, et viimane aktsepteeritud kandidaat oli saanud 32 punkti. Kontrollikoda lisas arvamusele konkursikomisjoni esimehe ja kaebuse esitaja vahelise kirjavahetuse.

Konkursikomisjoni esimees arvutas kaebuse esitaja punktid uuesti üle ja kinnitas, et viga ei olnud. Pidades silmas asjaolu, et kaebuse esitaja sai vähem kui pooled viimasena aktsepteeritud kandidaadi punktidest, jäi otsus kaebuse esitajat kirjalikuleksamile mitte lubada jõusse. Kaebuse esitajale edastati kogu nõutud teave.

Kaebuse esitaja seisukohad

Kaebuse esitaja kontrollikoja arvamuse peale oma seisukohta ei edastanud.

OTSUS

1 Valimismenetlust puudutav teave

1.1 Kaebuse esitaja nõuab, et kontrollikoda peab andma talle teavet a) ametinimetuste, teaduskraadide ja ametialaste kogemuste hindamiskriteeriumite, b) tema punktisumma ning c) viimasena aktsepteeritud kandidaadi punktisumma kohta.

1.2 Oma arvamuses märgib kontrollikoda, et 30. jaanuaril 2002 saadetud kirjas edastas konkursikomisjoni esimees kaebuse esitajale üldist teavet ning viimase saadud punktide arvu. Lisaks edastas konkursikomisjoni esimees oma 2. mai 2003. aasta kirjas kaebuse esitajale teavet, mida viimane oli palunud oma kirjas punktide a) ja c) all, nimelt ametinimetuste, teaduskraadide ja ametialase kogemuse hindamise kriteeriumid, ning tegi talle teatavaks punktid, mida kaebuse esitaja vastava kalkulatsiooni alusel oli kogunud (14,64/40). Lisaks teatati kaebuse esitajale, et viimane aktsepteeritud kandidaat sai punkte 32/40.

1.3 Eespool toodust selgub, et kaebuse esitaja sai kogu nõutud teabe. Seega näib, et kontrollikoda on kaebuse selle aspekti lahendanud kaebuse esitajale vastuvõetaval viisil.

2 Nõue vaadata kaebuse esitaja kandidatuur uuesti läbi

2.1 Kaebuse esitaja nõudis oma kandidatuuri uuesti läbi vaatamist.

2.2 Kontrollikoda märkis, et konkursikomisjon arvutas kaebuse esitaja punktid uuesti üle ja kinnitas, et viga ei olnud. Kuna kaebuse esitaja sai vähem kui pooled viimasena aktsepteeritud kandidaadi punktidest, jäi otsus kaebuse esitajat kirjalikuleksamile mitte lubada jõusse.

2.3 Ombudsman võtab arvesse, et 2. mai 2003. aasta kirjas oli konkursikomisjon kaebuse esitajale esmalt selgitanud, kuidas arvutati lisadiplomi ja ametialase lisakogemuse punktid. Viimase puhul anti iga ametialal töötatud kuu eest punkt ning punktide summa korrutati vastava kogemuskoeffitsiendiga.

2.4 Ombudsman leiab, et konkursikomisjoni poolt kaebuse esitajale antud selgitused olid piisavad. Seega ei tuvastanud ombudsman kaebuse selle aspekti osas halduslikku omavoli.

3 Lõppjärelendus

Kontrollikoja selgitustest ilmneb, et kaebuse esimese osa lahendamiseks võeti kasutusele vajalikke meetmeid ning kaebuse esitaja nõudmised rahuldati.

Kaebuse teise osa suhtes teostatud uurimise põhjal ombudsman halduslikku omavoli ei tuvastanud. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

3.2.4 Euroopa Komisjon ja kontrollikoda

KOMISJON NÕUSTUB LÕPPMAKSE TEGEMISEGA

Otsus Euroopa Komisjoni ja kontrollikoja vastu esitatud kaebuse 1915/2002/BB asjas

KAEBUS

Euroopa Komisjon ja Võrdleva Sotsiaalteaduse Interdistsiplinaarne Keskus (edaspidi "ICCR"), kes oli üheks peatöövõtjaks, sõlmisid 22. detsembril 1999 lepingu. Lepingu pealkiri oli Viienda raamprogrammi raames sõlmitud temaatilise võrgustiku leping nr 1999-TN.10869 "TRANS-TALK" (Thematic Network contract No. 1999-TN.10869 "TRANS-TALK" under the Fifth Framework Programme). Leping sõlmiti 18 kuuks – jaanuarist 2000 kuni juuni lõpuni 2001. Projekti kogumaksumuseks prognoositi 601 015 eurot ning esmaseks ettemaksuks lepiti kokku 180 305 eurot, mis pidi jaotatama viie peatöövõtja vahel. ICCR esitas kuluaruandeid regulaarselt iga kuue kuu tagant.

31. oktoobril 2001 teatati ICCR-ile, et kontrollikoda kavatseb läbi viia projekti auditi. Audit viidi läbi 16.–18. jaanuaril 2002. Kaebuse esitaja ütluse kohaselt väitsid audiitorid, et esitavad vastava aruande komisjonile 2002. aasta jaanuari lõpuks.

ICCR esitas lõpliku kuluaruande komisjonile augustis 2001. Komisjoni transpordi ja energeetika peadirektoraat kiitis aruande heaks 11. detsembril 2001. Kuna komisjon ICCR-iga ühendust ei võtnud, võttis projekti koordinaator 26. veebruaril 2002 ise komisjoniga e-posti teel ühendust ning küsis teavet lõppmakse kohta. 28. veebruaril 2002 teatati talle e-posti teel, et lõppmakset ei saa teha enne, kui on laekunud kontrollikoja aruanne.

13. juunil 2002 edastas komisjoni rahandusinspektor e-posti teel auditi aruande koos palvega anda mõningaid selgitusi. Audit kandis 2002. aasta 15. aprilli kuupäeva. ICCR edastas komisjonile nõutud teabe e-posti teel 14. juunil 2002. 8. juulil 2002 saatis ICCR omal algatusel komisjoni rahandusinspektorile arvamuse kontrollikoja aruande kohta.

Komisjonile adresseeritud kirjas, mis kandis kuupäeva 12. juuli 2002, palus ICCR ametlikku selgitust lepingujärgse lõppmakse kohta. Komisjon saatis dateerimata vastuse augustis 2002, milles teatas,

et makse peatatakse vastavalt lepingu II lisa artiklile 3.2. 29. augustil 2002 teatas ICCR komisjonile, et ei aktsepteeri artiklit 3.2 lõppmakse peatamise põhjusena. Kaebuse esitaja väitel komisjon sellele kirjale ei vastanud.

24. oktoobril 2002 esitati ICCR-i nimel ombudsmanile kaebus Euroopa Komisjoni ja kontrollikoja vastu. Kaebus puudutas Temaatilise võrgustiku lepingu nr 1999-TN.10869 "TRANS-TALK" järgi saamata jäänud lõppmakset summas 80 671,61 eurot ning kontrollikoja poolt läbi viidud auditit.

Kaebuse esitajad väitsid Euroopa Komisjoni suhtes järgmist:

- 1) ei antud teavet ei auditi ega lõppmakse menetlemise kohta;
- 2) jäeti välja maksmata lõppmakse summas 80 671,61 eurot.

Kaebuse esitajad nõudsid lõppmakse maksmist koos viivisega ning Euroopa Komisjoni ametlikku seisukohta kontrollikoja poolt läbi viidud auditi ning menetluste kohta, mida kumbki institutsioon oli asjaajamisel järginud.

Kontrollikoja osas väitsid kaebuse esitajad, et aruandes jõuti valedele lõppjäreldestele ja eirati ICCR panust ning et aruande esitamisega komisjonile viivitati lubamatult kaua.

UURIMINE

Komisjoni arvamus

Oma arvamuses märkis komisjon järgmist:

Kaudseid teaduse ja tehnoloogia arengu alaseid meetmeid käsitleva viienda raamprogrammi haldamise raames viis kontrollikoda läbi temaatilise võrgustiku lepingu nr 1999-TN.10869 "TRANS-TALK" auditi ICCR-is Viinis. Audiitor tõstas oma aruandes mõningaid keerulisi ja tõsisemaid küsimusi, mis nõudsid komisjoni finantsteenistuste tähelepanu.

Kontrollikoda jõudis järeldusele, et mõned kulud polnud nõuetele vastavad ja nende kohta puudusid tõendid. Konkreetset puudutas eespool öeldu järgmist: makse saaja nõudis kuluaruannetega liiga suurt summat, ei pidanud kinni lepingus sätestatud eelarvest ning deklareeris alltöövõtjast konsultanti alalise töötajana.

Kontrollikoja aruande põhjal otsustas komisjon maksed peatada, kuni makse saaja esitatud lisadokumentide lõpliku läbivaatamiseni.

28. veebruaril 2002 teavitas komisjon ICCR-i olukorrast seoses lõppmakse ja selle kontrollimisega auditi raames. Jätkuvad läbirääkimised ICCR-iga algasid 2002. aasta suvel. Komisjoni ja kontrollikoja vahelised läbirääkimised jõudsid lõpule 2002. aasta sügisel. Lisauurimiste käigus, augustis 2002, kinnitas komisjon ICCR-ile, et kõik maksed on peatatud. 5. detsembril 2002 palus komisjon kirja teel lisainformatsiooni. ICCR-ilt saadud vastus kandis 24. jaanuari 2003. aasta kuupäeva. Eesmärgiga leida asjale kiire lahendus teatas komisjon ICCR-ile, et vastus on läbivaatamisel.

13. mail 2003 teatas komisjon ICCR-ile, et lõppmakse summas 50 821,03 eurot on üle kantud. Komisjon väitis aga, et 29 799,63 euro suurust summat üle kanda ei olnud võimalik, sest see nõudnuks kulukategooriate vahelist ülekande tegemist ja selleks on vaja eelnevat luba.

Kaebuse esitaja seisukohad komisjoni arvamuse kohta

Kaebuse esitajad tegid lühidalt järgmisi märkusi:

Käesolev juhtum toob esile mitmeid probleeme, mis on tingitud sellest, et ühenduse institutsioonid viivitavad korduvatele järelepärimistele vastamisega ning menetlused võtavad tohutult aega. Kaebuse esitajate arvamuse kohaselt tuleks need probleemid lahendada läbipaistvuse põhimõttest lähtudes.

Pärast kaebuse esitajate 27. mai 2003. aasta vastust komisjonile maksis komisjon ära võlgnetava 20 447,79 euro suuruse summa.

Kontrollikoja arvamus

Oma arvamusel märkis kontrollikoda lühidalt järgmist:

Käesolev kaebus ei puudutanud mitte kontrollikoja aruannet, vaid sektorisisest kirja. Sektorisisese kirja eesmärgiks on esitada auditi esialgsed tulemused auditeeritavale, kelleks sisemistes tegevusvaldkondades on komisjon. Pärast komisjonilt arvamusel saamist sektorisisese kirjas toodud faktilise informatsiooni ja märkuste kohta võivad needsamad esialgsed uurimistulemused saada kontrollikoja audiitorite aruannete aluseks. Mõnel juhul on komisjonil vaja võtta kasutusele parandusmeetmeid. Kuna uurimistulemused ja vastuväited on sektorisisese kirja koostamise ajal esialgsed ning neid peab veel kontrollima, on need konfidentsiaalsed ja jäävad kontrollikoja ning komisjoni teada.

Käesoleval juhtumil oli sektorisisene kiri nr 740/02, mis sisaldas lepingu "TRANS-TALK" auditi esialgseid tulemusi, adresseeritud transpordi ja energeetika peadirektoraadi (TREN) volinikule. Tavamenetlust järgides edastati sektorisisene kiri elektroonilises vormis transpordi ja energeetika peadirektoraadi sideametnikule. Kuid selgus, et üks komisjoni ametnikest oli selle konfidentsiaalse sektorisisese kirja saatnud ka ICCR-ile.

Mis puudutab süüdistust valede järelduste tegemises, siis kontrollikoja audiitorid järgivad kontrollikoja auditeerimispoliitikat ja standardeid (CAPS) ning rahvusvaheliselt tunnustatud auditeerimisstandardeid, nagu näiteks Kõrgeimate Kontrolliasutuste Rahvusvahelise Organisatsiooni (INTOSAI) omi. Kontrollikoja enda menetluskord näeb samuti ette laiaulatusliku sisemise kvaliteedikontrolli läbiviimist enne, kui auditi lõppjäreldused ja vastuväited auditeeritavale edastatakse. Käesoleval juhul nimetatud standardeid ja menetlusi ka järgiti.

Mis puudutab väidet, nagu poleks ICCR-i panust arvestatud, siis auditeerijad arvestasid kõikide edastatud materjalidega auditi läbiviimiseks vajalikus ulatuses. Komisjonile adresseeritud sektorisisese kirjas sisaldunud esialgseid järeldusi toetasid piisavad ja asjakohased auditeerimistõendid, mis põhinesid auditi käigus ja pärast seda ICCR-i ruumidest kogutud ning komisjonilt saadud teabel.

Mis puudutab süüdistust lubamatus venitamises, siis kontrollikoja auditijuhendis on sätestatud, et sektorisisene kiri tuleb ära saata kahe kuu jooksul auditi lõpetamisest. Kuid sise-eeskirjad pole kontrollikojale kaebuse esitajate suhtes siduvad. Veelgi enam, asjaolu, et käesoleval juhul saadeti sektorisisene kiri ära väikese hilinemisega, mida ei saa mingil juhul nimetada lubamatuks viivitamiseks, ei kahjustanud kaebuse esitajate huve mingil viisil.

Kaebuse esitajate vastuväited kontrollikoja arvamusel kohta

Kaebuse esitajad tegid lühidalt järgmisi märkusi:

Kaebuse esitajate väitel ütles kontrollikoja audiitor ICCR-ile, et on komisjoni otsustada, kas aruanne saadetakse ICCR-ile või mitte.

Kaebuse esitajad väidavad, et audiitorid ei arvestanud ICCR-i seisukohtadega.

Kaebuse esitajad rõhutavad, et ICCR ei väitnud kordagi, nagu oleks viivituste tekkimine olnud ainuüksi kontrollikoja süü, vaid pigem komisjoni ja kontrollikoja läbipaistmatute menetlusviiside ning ühendusepidamise koosmõju tagajärg. Kaebuse esitajad väidavad, et kuna käesolev juhtum ei leidnud lahendust kogu auditile järgnenud aasta jooksul, kahjustas selline viivitus ICCR-i huve.

TÄIENDAV UURIMINE

14. oktoobril ja 5. novembril 2003 võttis Euroopa ombudsmani sekretariaat 29. septembril 2003 saadud vastuväidete asjus telefoni teel ühendust ühe kaebuse esitajaga, kes rääkis mõlema kaebuse esitaja nimel. Kaebuse esitajad kinnitasid, et komisjon oli alustanud maksmisele kuuluvate summade ülekandmist. Kaebuse esitajad aktsepteerisid komisjoni väidet kulukategooriate vahelise ülekande ja selleks vajaliku üldtingimuste artikli 17 lõike 4 kohase eelneva loa kohta, mistõttu lõppmaksest oli jäänud veel maksmata umbes 9000 eurot. Kaebuse esitajad teatasid ombudsmani sekretariaadile, et ICCR ei saatnud omapoolseid märkusi komisjoni 14. juuli 2003. aasta kirja peale, milles komisjon pakkus kokkulepet ning teatas, et kui ta ei saa kaebuste esitajatelt ühe kuu jooksul vastust, loetakse projekt ametlikult lõpetatuks ning täiendavaid makseid pole enam võimalik nõuda. Kaebuse esitajad kinnitasid, et komisjoni leppimissetepaneku peale vastamata jättes nõustusid nad de facto sellega, et ei hakka välja nõudma lõppmakse peatamisest tingitud viiviseid. Kaebuse esitajad olid lõppmakse tegemisega rahul.

OTSUS

1 Esialgne märkus

1.1 Kaebuse esitajad rõhutavad oma seisukohavõtet, et käesolev juhtum tõstatab mitmeid üldist laadi küsimusi, mis on tingitud kahe ühenduse institutsiooni viivitamisest korduvatele arupärimistele vastamisel ning menetluse kestusest.

1.2 Ombudsman mõistab kaebuse esitajate muret protseduuriliste probleemide pärast, kus kaks või enam ühenduse institutsiooni viivad üheaegselt läbi uurimist või järgivad menetlusi, mis pärsivad lahenduse leidmist. Ombudsman leiab, et käesoleva uurimise raames pole nimetatud üldistele küsimustele võimalik tõhusalt vastust leida. Kaebuse esitajatel on soovi korral võimalus esitada ombudsmanile uus kaebus.

2 Komisjonipoolse informatsiooni väidetav puudumine auditi ja lõppmakse kohta

2.1 Kaebuse esitajad väidavad, et komisjon ei andnud neile teavet auditi ega lõppmakse kohta.

2.2 Komisjoni väitel teavitati kaebuse esitajaid 28. veebruaril 2002 lõppmaksega seotud olukorrast ning pärast kaebuse esitajatelt 26. veebruaril 2003 saadud elektronkirja teostatud uurimisest auditi kontekstis. Jätkuvad läbirääkimised ICCR-iga algasid 2002. aasta suvel. 12. juulil 2002 palusid kaebuse esitajad teavet selle kohta, millises seisus on lõppmakse tegemine. Augustis 2002 kinnitas komisjon kaebuse esitajatele, et kõik maksed on kontrollikoja poolt läbiviidava auditi tõttu peatatud. 29. augustil 2002 palusid kaebuse esitajad komisjonil asi uuesti läbi vaadata. 5. detsembril 2002 palus komisjon kaebuse esitajatelt asja kohta lisateavet. 11. veebruaril 2003, pärast nõutud lisateabe saamist, saatis komisjon kättesaamise kinnitava tüüpkirja. 13. mail 2003 teatas komisjon kaebuse esitajatele, et oli algatanud lõppmakse tegemise.

2.3 Ombudsman leiab, et komisjon andis kaebuse esitajatele auditi olukorra kohta teavet, öeldes, et audit mõjutas maksmisele kuuluva lõppmakse tegemist. Pealegi teavitas komisjon kaebuse esitajaid lõppmakse peatamise kohta piisavalt. Seega ei tuvastatud käesoleva väite osas komisjoni tegevuses halduslikku omavoli.

3 Maksmisele kuulunud lõppmakse ja intresside väidetav maksmatajätmine ning nõue jõuda kokkuleppele

3.1 Kaebuse esitajad väitsid, et komisjon polnud teinud viienda raamprogrammi raames sõlmitud temaatilise võrgustiku lepingu nr 1999-TN.10869 "TRANS-TALK" eest lõppmakset summas 80 671,61 eurot.

3.2 Komisjon teatas, et lõppmakse summas 50 821,03 eurot tehti 13. mail 2003. Komisjoni väitel 29 799,63 euro suurust summat üle kanda ei olnud võimalik, sest selleks oli vaja kulukategooriate vahelise ülekande tegemist ja selleks oli vaja eelnevat luba.

3.3 Oma vastuväidetes teatasid kaebuse esitajad ombudsmanile, et pärast nendepoolset 27. mai 2003. aasta vastust komisjonile algatas komisjon lõppmakse tegemise summas 20 447,79 eurot.

3.4 Euroopa ombudsmani sekretariaat võttis saadud vastuväidete asjus telefoni teel ühendust ühe kaebuse esitajaga, kes rääkis mõlema kaebuse esitaja nimel. Kaebuse esitajad olid aktsepteerinud komisjoni väidet kulukategooriate vahelise ülekande ja selleks vajaliku üldtingimuste artikli 17 lõike 4 kohase eelneva loa kohta, mistõttu jäi lõppmaksest veel maksmata umbes 9000 eurot. Kaebuse esitajad teatasid ombudsmanile, et komisjoni leppimisettepaneku peale vastamata jättes nõustusid nad de facto sellega, et ei hakka välja nõudma lõppmakse peatamisest tingitud viiviseid. Kaebuse esitajad olid kokkuleppega rahul.

3.5 Euroopa Komisjonilt ja kaebuse esitajatelt saadud teabe põhjal leiab ombudsman, et komisjon on asjale lahenduse leidnud ning seega ka kaebuse rahuldanud.

4 Nõue komisjoni ametliku seisukoha kohta auditi ja sellele järgnenud menetluse osas

4.1 Kaebuse esitajad väitsid, et komisjon peab võtma auditi ja sellele järgnenud menetluse kohta ametliku seisukoha.

4.2 Euroopa ombudsman leiab, et juhtumi see aspekt on leidnud lahenduse otsuse kolmandas punktis kirjeldatud kokkuleppega.

5 Kontrollikoja aruande vastu esitatud väited

5.1 Kaebuse esitajad väitsid, et kontrollikoja aruandes jõuti valedele järeldustele ning ei arvestatud ICCR panusega.

5.2 Kontrollikoda väitis vastu, et arvestas kogu kaebuse esitajate edastatud teabega ulatuses, mis oli vajalik auditi läbiviimiseks, ning et kõiki sektorisisises kirjas sisaldunud esialgseid järeldusi toetasid piisavad ja asjakohased auditeerimistõendid. Kontrollikoda väitis veel, et ei teinud valesid järeldusi.

5.3 Ombudsman ei leidnud kinnitust väitele, et kontrollikoda ei arvestanud kaebuse esitaja panusega. Pealegi ei viidanud miski sellele, et kontrollikoja järeldused oleksid olnud valed või põhjendamatud. Seega juhtumi nimetatud aspektide osas halduslikku omavoli ei tuvastatud.

6 Kontrollikoja poolne põhjendamatute viivitamine

6.1 Kaebuse esitajad väitsid, et kontrollikoda viivitas komisjonile aruande esitamisega põhjendamatult kaua. Kaebuse esitaja väitel lõpetati audit 18. jaanuaril 2002, kuid auditi aruanne kandis kuupäeva 15. aprill 2002.

6.2 Oma arvamuses teatas kontrollikoda, et auditijuhendis on sätestatud, et sektorisisene kiri tuleb ära saata kahe kuu jooksul auditi lõpetamisest. Kontrollikoda tunnistas, et käesoleval juhul saadeti sektorisisene kiri ära väikese hilinemisega, mida ei saa aga nimetada lubamatuks viivitamiseks.

6.3 Ombudsman võtab teadmiseks, et kontrollikoja auditijuhend on ametkondlikuks kasutamiseks mõeldud dokument, mis ei anna kolmandatele pooltele mingeid õigusi. Antud tingimustel ei pea ombudsman viivitust, mida kontrollikoda on tunnistanud, haldusliku omavoli juhtumiks.

6.4 Ombudsman juhtumi käesoleva aspekti suhtes halduslikku omavoli ei tuvastanud.

7 Lõppjäreldus

Euroopa Komisjoni vastu esitatud esimese väite osas ombudsman haldusliku omavoli juhtu ei tuvastanud. Mis puudutab kaebuse esitajate teist väidet ja nõuet, siis Euroopa Komisjonilt ja kaebuse esitajatelt saadud teabe põhjal selgus, et komisjon leidis asjale ise lahenduse ning rahuldas seega kaebuse. Ombudsman kontrollikoja tegevuses halduslikku omavoli ei tuvastanud. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

3.3 OMBUDSMANI POOLT SAAVUTATUD KOKKULEPPED

TOETUSE MAKSMATAJÄTMINE HOOLIMATA SUULISEST KOKKULEPPEST

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 548/2002/GG asjas

KAEBUS

Kaebuse esitaja on Saksamaal asuva ühingu "Europäisches Kultur- und Informationszentrum in Thüringen" (edaspidi "ühing") direktor.

31. mail 1998 esitas ühing Euroopa Komisjonile taotluse 90 000 eküü suuruse toetuse saamiseks. Mitmed üritused, mille finantseerimiseks raha vaja oli, pidid aset leidma 1998. aasta septembris ja oktoobris. Komisjoni poolel oli vastutavaks isikuks hr H, X peadirektoraadi (praegu hariduse ja kultuuri peadirektoraadi) nõunik.

Kaebuse esitaja väitel püüdis ühing 1998. aasta juuli lõpust alates saada selgust selle kohta, kas komisjon kiidab taotluse heaks või mitte, sest teiste rahaliste allikate puudumisel oleksid planeeritud ettevõtmised ära jäänud. Kaebuse esitaja väitis, et hr H kinnitas mitmel korral ühingule telefoni teel, et taotletav summa eraldatakse. Juuli lõpus 1998 (viimane tähtaeg, milleni oli võimalik veel üritusi ära jätta) teatas hr H, et taotlus on heaks kiidetud ning et vastav dokument kirjutatakse alla esimesel suvevaheajajärgsel komisjoni istungil. Kaebuse esitaja väitel oli hr H öelnud, et ühing võib hakata projekti ellu viima. Kaebuse esitaja väitis veel, et septembris 1998 teatas hr H ühingule, et komisjoni tiheda ajakava tõttu pole kõnealust dokumenti olnud võimalik alla kirjutada, kuid seda tehakse järgneva kahe nädala jooksul. Kaebuse esitaja väitel hakkas ühing just nende kinnituste peale projekti ellu viima.

Kaebuse esitaja väitis, et sellest ajast alates oli ühingul peaaegu iga päev telefoniühendus hr H-ga, kes kinnitas iga kord, et dokument toetuse andmiseks kirjutatakse peagi alla. Novembris 1998 taotles ühing pangalt krediiti. Pank nõudis aga kirjalikku tõendit selle kohta, et komisjon kavatseb toetust anda. Seepeale pöördus kaebuse esitaja komisjoni esindusse Saksamaal. 25. novembri 1998. aasta kirjas kinnitas dr B (komisjoni Saksamaa esinduse tegevjuht), et komisjon oli 90 000 eküü suuruse toetuse taotluse heaks kiitnud ning et sellega kaasnevad formaalsused lõpetatakse enne aasta lõppu.

Ometi teatas komisjon 23. detsembri 1998. aasta kirjas kaebuse esitajale, et komisjon oli heaks kiitnud ainult 20 000 eküü suuruse toetuse.

Kaebuse esitaja sõnul andis hr H seepeale ühingule nõu esitada 1999. aastal uus taotlus ülejäänud 70 000 eküü saamiseks. Sellekohane taotlus esitati veebruaris 1999. Kuid komisjon lükkas taotluse 28. jaanuari 2000. aasta otsusega tagasi. Otsus põhines kaalutlusel, et 1999. aasta rahaga ei saa rahastada 1998. aastal toimunud üritusi.

Seejärel leidsid aset mitmed kontaktid kaebuse esitaja, Euroopa Parlamendi kohaliku saadiku, komisjoni vastutava liikme ning komisjoni teenistuste vahel. 30. juunil 2000 teatas X peadirektoraadi peadirektor kaebuse esitajale, et kuna dr B kiri 25. novembrist 1998 andis alust õiguspärasteks ootusteks, on komisjon valmis katma nimetatud kuupäeva ja 5. jaanuari 1999 (päeva, mil saadi kätte komisjoni 23. detsembri 1998. aasta kiri) vahel tekkinud kulutused. Komisjon väitis ka, et katta tuleks ainult "riskiklauslit" sisaldavatest lepingutest tulenevad kulutused, s.t lepingutest, milles on klausel, et makseid tuleb teha ainult juhul, kui komisjon otsustab toetust anda. Komisjon lubas katta ka ühingu töötajatele võlgu oldavad palgasummad tingimusel, et palgad kuuluvad maksmisele nimetatud ajavahemikus. Eespool öeldu põhjal arvutas komisjon välja, et lepinguvälise vastutuse alusel, mis tekkis 25. novembril 1998 saadetud kirjaga, tuleb kaebuse esitajale maksta 21 988,54 eurot. Sellest summast pidi maha arvatama ühingule juba eraldatud 20 000 eurot.

Kaebuse esitaja oli selle ettepaneku vastu ning nõudis kogu 70 000 euro väljamaksmist. Järgnenud katsed panna komisjoni oma otsust muutma olid siiski tagajärjetud. Seejärel pöördus kaebuse esitaja ühe teise Euroopa Parlamendi liikme poole, kes edastas kaebuse ombudsmanile.

Märtsis 2002 ombudsmanile edastatud kaebuses märkis kaebuse esitaja, et kõik EL-lt seni saadud toetused olid põhinenud heal usul. Kaebuse esitaja väitis, et 1995. aastal, kui ühing taotles projektile toetust, teavitati teda toetuse saamisest suuliselt ning et ühing oli alustanud sellega kaasnevate kohustuste täitmist, hoolimata sellest, et kirjalik kinnitus saadi alles kuid hiljem, kui projekt oli ammu lõppenud. Kaebuse esitaja sõnul oli sama stsenaarium toimunud ka hilisemate toetuse taotluste puhul.

Kaebuse esitaja väitis, et komisjon jättis välja maksmata toetuse ülejäänud summa, mida tema arvates oli komisjon ühingu lubanud. Kaebuse esitaja väitis kokkuvõttes seda, et ühingul oli õigus loota komisjoni ametniku hr H kinnitustele, mida viimane oli tema väitel andnud.

Kaebuse esitaja lisas, et ühingul pole teisi rahastamisallikaid ning et kui lahendust ei leita, tuleb neil tegevus lõpetada.

UURIMINE

Komisjoni arvamus

Komisjon kirjeldas oma arvamuses üksikasjalikult sündmuste ja menetluste kulgu, eelkõige perioodil, mis järgnes 23. detsembrile 1998, mil saadeti vastav kiri. Kaebuse esitaja väidete kohta andis komisjon järgmisi selgitusi.

31. mail 1998 taotles ühing 90 000 eküü suurust toetust eelarverea A-3024 all. Pädev konkursikomisjon otsustas 1998. aasta sügisel anda projektile toetust 20 000 eküüd. Selle aja jooksul oli kaebuse esitaja korduvalt helistanud nimetatud eelarverea eest vastutavale ametnikule, hr H-le. Kaebuse esitaja ütluse kohaselt oli hr H talle lubanud, et 90 000 eküü suurune toetus eraldatakse. Kuna hr H suri 1999. aasta novembris, polnud enam võimalik kindlaks teha, mida tegelikult räägiti. X peadirektoraadi toimik siiski selliseid lubadusi ei sisaldanud.

Pärast komisjoni õigustalitusega konsulteerimist asus hariduse ja kultuuri peadirektoraat seisukohale, et lisaks juba makstud 20 000 eurole on komisjon ametlikult kohustatud katma ainult need rahalised kohustused, mida ühing võttis 25. novembri 1998 ja 5. jaanuari 1999 vahel. 22. juunil 2000 võttis hariduse ja kultuuri peadirektoraadi peadirektor kaebuse esitaja vastu ning kinnitas, et peadirektoraat katab 25. novembri 1998 ja 5. jaanuari 1999 vahel tekkinud kulutused. 2000. aasta 30. juuni kirjas selgitas peadirektor, et vastav summa küünib 1988,54 euroni.

TÄIENDAV UURIMINE

Komisjoni toimiku kontrollimine

Komisjoni arvamuse valgusel otsustas ombudsman, et vajab kaebuse lahendamiseks lisateavet. Ta kirjutas 15. juulil 2002 komisjonile ja palus juurdepääsu komisjoni vastavale toimikule. 19. septembril 2002 kontrollisid ombudsmani ametnikud X peadirektoraadi toimikut ning Saksamaal asuva komisjoni esinduse toimikut.

Selgus, et X peadirektoraadi toimik ei sisaldanud kuni 23. detsembrini 1998 dateeritud dokumentide originaale. Kuni nimetatud kuupäevani oli toimikus tegelikult ainult üks dokument – 1998. aasta 31. mai taotlus.

Saksamaal asuva komisjoni esinduse toimik oli aga süstemaatiline ja täielik. See sisaldas esinduse ja kaebuse esitaja vahelist kirjavahetust, kaasa arvatud kaebuse esitaja 2. juuli 1998. aasta kirja ning 25. novembri 1998. aasta kirja koopiat. Nimetatud koopial oli selle koostaja poolt käsitsi kirjutatud märkus, millest võis lugeda: „Hr [H] poolt heaks kiidetud (”mit H. [H.] abgestimmt“).

Palve täiendava teabe saamiseks

26. septembril 2002 saadetud kirjas teatas ombudsman komisjonile, et X peadirektoraadi toimik pole täielik. Seetõttu palus ombudsman kindlaks teha toimikust puuduvate dokumentide asukoht ning võimaldada juurdepääs kogu toimikule. Juhuks, kui komisjon ei suuda leida puuduvaid dokumente, palus ombudsman teha sellekohase kirjaliku avalduse.

8. novembril 2002 teatas komisjon ombudsmanile, et kahjuks ei suudetud muid kaebuse esitaja taotlusega seotud dokumente leida. Komisjon palus ombudsmanil sellesse kahetsusväärsesse olukorda leebelt suhtuda.

Kaebuse esitaja seisukohad

Komisjoni arvamuse kohta esitatud seisukohtades ja 8. novembri 2002. aasta kirjas jäi kaebuse esitaja oma kaebuse juurde ning tegi muuhulgas järgmisi märkusi.

Oma arvamuses märkis komisjon esmalt, et hariduse ja kultuuri peadirektoraat oli asunud seisukohale, et on ametlikult kohustatud katma ainult need rahalised kohustused, mida ühing võttis endale 25. novembri 1998 ja 5. jaanuari 1999 vahel. Seejärel kinnitas komisjon, et hariduse ja kultuuri peadirektoraadi peadirektor oli teatanud kaebuse esitajale, et peadirektoraat katab 25. novembri 1998 ja 5. jaanuari 1999 vahel tekkinud kulutused. Need kaks avaldust on vastuolus. Peadirektoriga 22. juunil 2000 toimunud arutelu tulemusel nõustus viimane tõepoolest sellega, et komisjon peaks katma 25. novembri 1998 ja 5. jaanuari 1999 vahel tekkinud kulutused.

1998. aastal soovis ühing saada komisjoni infopunktiks. 20. veebruaril 1998 esitas ühing avalduse, milles kinnitas, et hoolimata asjaolust, et olid olemas ainult suulised kokkulepped, mitte kirjalikud lepingud, peab ta lepingulistest kohustustest kinni. Ühing lootis suulisele kinnitusele, et vastav leping sõlmitakse. 26. juunil 1998 teatas komisjon ühingule, et vastav toimik on Brüsselis kaduma läinud ning et taotlust mõnda aega ei menetletud. Kuna nimetatud sündmused panid ühingu samasuguse dilemma ette nagu käesolev juhtum, palus ühing infopunktide töö eest vastutavat komisjoni teenistust anda lepingu sõlmimise kohta esialgne kinnitus. Vastav kinnitus anti 17. septembril 1998. Lepingule kirjutati alla 16. septembril 1998 ning sellest teavitati ühingu ametlikult 5. oktoobril 1998. Seega polnud ühingul kummalgi juhul põhjust kahelda talle antud kinnitustes.

OMBUDSMANI JÕUPINGUTUSED RAHUMEELSE KOKKULEPPE SAAVUTAMISEKS

Pärast arvamuste ja seisukohtade hoolikat kaalumist leidis ombudsman, et komisjon polnud kaebuse esitaja väidetele adekvaatselt reageerinud.

Ettepanek jõuda kokkuleppele

Ombudsman tegi ombudsmani põhimääruse artikli 3 lõike 5 põhjal komisjonile ettepaneku jõuda rahumeelsele kokkuleppele:

Euroopa Komisjon peaks vaatama uuesti läbi otsuse, millega keeldus maksmast Tüüringis asuvale ühingule "Europäisches Kultur- und Informationszentrum" toetust kogusummas 90 000 eurot.

Käesolev ettepanek põhines järgmistel kaalutlustel:

1. Kaebuse esitaja oli Saksamaal asuva ühingu, mis taotles komisjonilt 90 000 euro suurust toetust, direktor. Lõpuks eraldati ühingule ainult 21 988,54 eurot. Kaebuse esitaja väitis, et komisjon jättis välja maksmata toetuse ülejäänud summa, mida komisjon oli tema arvates ühingule lubanud. Kaebuse esitaja väitis põhimõtteliselt seda, et ühingul oli õigus loota komisjoni teenistuses töötava hr H kinnitustele, et eraldatakse kogu toetus summas 90 000 eurot. Kaebuse esitaja rõhutas, et nimetatud lubaduste alusel hakkas ühing projekti ellu viima ning kandis kulutusi või võttis endale rahalisi kohustusi.

2. Komisjon möönis, et kaebuse esitaja oli kõnealuse perioodi jooksul korduvalt hr H-ga telefoni teel rääkinud. Kuna aga hr H suri 1999. aasta novembris, polnud enam võimalik kindlaks teha,

mida tegelikult räägiti. Komisjon lisas, et X peadirektoraadi vastav toimik siiski mingeid lubadusi ei kajastanud.

3. Ombudsman märkis, et kaebuse esitaja väitel keeldus komisjon andmast ühingule 90 000 euro suurust toetust, hoolimata sellest, et ühing oli vastava summa eraldamise lubadustele tuginedes kandnud kulutusi ning võtnud endale rahalisi kohustusi. Seega oli kaebuse esitajal alust loota õiguspärase ootuse põhimõttest kinnipidamisele. Vastavalt ühenduse kohtute pretsedendiõigusele ei saa selle põhimõtte rikkumist käsitleda, välja arvatud juhul, kui ametkond on andnud asjaomasele isikule konkreetseid lubadusi.⁵¹ Käesoleval juhul oli kaebuse esitaja sõnul komisjoni ametnik talle lubanud, et komisjon eraldab 90 000 euro suuruse toetuse, mida ühing taotles. See oli konkreetne lubadus. Tuli siiski märkida, et ombudsman ei suutnud seda väidet ombudsmani põhimäärusega⁵² antud volituste piires tõestada. Komisjoni vastav toimik, mida ombudsmani teenistused kontrollisid, ei sisaldanud nimetatud kinnituste kohta mingeid tõendeid. Ainus isik, kes oleks suutnud asjasse selgust tuua ning keda ombudsman oleks saanud tunnistajana küsitleda, hr H, oli surnud.

4. Ombudsman leidis siiski, et kinnitavate asitõendite puudumine ei tohi antud juhtumil kahjustada kaebuse esitaja huve. Komisjon mõõnis, et kaebuse esitaja oli korduvalt hr H-ga telefoni teel rääkinud. Seega oleks olnud korrektne, kui asjaomane ametnik oleks teinud nende kõneluste kohta märkmeid või vähemalt märkinud üles kõneluste olulisemad punktid. Ombudsman leidis, et kirjeldatud märkmete puudumisel ei tohi ka kaebuse esitajalt nõuda oma väidete täit tõestamist.

5. Ombudsmani arvates toetas kaebuse esitaja väidet vähemalt kolm asjaolu. Esiteks, kuna projekt pidi algama septembris 1998, oli loomulik, et ühing tahtis aegsasti teada saada (hiljemalt 1998. aasta septembri alguseks), kas komisjon annab palutud toetust. Seda kinnitab kaebuse esitaja 2. juuli 1998. aasta kiri komisjoni esindusele Saksamaal. Kaebuse esitaja märkis kirjas, et eitava vastuse korral peab ühing projekti ära jätma, sest teistest allikatest polnud võimalik kulusid katta. Et aga projekti ära ei jäetud, vaid viidi ellu, siis tundub usutav kaebuse esitaja väide, et toetuse eraldamise kohta saadi kinnitus hr H-lt. Teiseks, kaebuse esitaja selgitas, et ühing oli viinud (sunnitult) projekte ellu üksnes suuliste lubaduste alusel. Ombudsman märkis, et komisjon polnud juhtumi seda aspekti kommenteerinud. Kolmandaks, asjaolule, et kaebuse esitaja oli saanud kinnituse hr H-lt ning sellele lootnud, lisab kaalu fakt, et komisjoni teised ametnikud olid samuti toetunud nimetatud isiku sõnadele. Nagu vastava toimiku kontrollimine tõestas, põhines komisjoni Saksamaal asuva esinduse 25. novembri 1998. aasta kiri hr H-lt saadud informatsioonil.

6. Ombudsman märkis, et komisjon ei toonud välja ühtegi väidet tõestamiseks, miks ei oleks kaebuse esitaja pidanud toetuma komisjoni vastava ametniku kinnitustele.

7. Nimetatud asjaolude valgusel leidis ombudsman, et komisjoni keeldumine maksta ühingule välja kogu toetus summas 90 000 eurot, mida viimane taotles 31. mail 1998, võis olla haldusliku omavoli juhtum.

Komisjoni arvamus

Oma arvamuses rõhutas komisjon, et ombudsmani järeldused ei põhine reaalsete asitõenditega tõestatud faktidel, vaid oletustel ja järeldustel, milleni jõuti teiste olukordadega paralleele tõmmates. Komisjon rõhutas, et seisukoht, millest ta siiani polnud taganenud, peegeldas üksnes kohustust järgida usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtteid. Selles kontekstis tundus vajalik korrata, et komisjon annab rahalist toetust ainult vastavate eeskirjadega kooskõlas koostatud kirjaliku kohustuse alusel.

Komisjon lisas, et Euroopa institutsioonide maine säilitamiseks kodanike silmis ning toetuse saaja huvide kahjustamise vältimiseks on ta antud juhtumil nõus tegema erandi ning nõustub ombudsmani ettepanekuga.

⁵¹ Vaata näiteks kohtuasi T-72/99 Meyer v komisjon [EKL] 2000, II-2521 lõige 53.

⁵² Euroopa Parlamendi 9. märtsi 1994 otsus ombudsmani ülesannete täitmist reguleeriva korra ja üldtingimuste kohta, 1994 EÜT L 113/15.

Komisjon lubas seega võimalikult ruttu kontrollida asjaomase projektiga seotud kuluaruandeid, et teha kindlaks hüvitatavad kulud ning toetuse saajale makstav jääksumma. Komisjon rõhutas siiski, et kaebuse esitaja peaks arvestama sellega, et toetuse lõplik summa ei pruugi küündida taotletud 90 000 euroni.

Kaebuse esitaja seisukohad

20. märtsil 2003 teatas kaebuse esitaja ombudsmanile telefoni teel, et rahumeelne kokkulepe on saavutatud.

OTSUS

1 Toetuse jääksumma maksmatajätmine

1.1 Kaebuse esitaja oli Saksamaal asuva ühingu, mis taotles komisjonilt 90 000 euro suurust toetust, direktor. Lõpuks eraldati ühingule ainult 21 988,54 eurot. Kaebuse esitaja väitis, et komisjon jättis välja maksmata toetuse ülejäänud summa, mida tema arvates komisjon oli ühingule lubanud. Kaebuse esitaja väitis põhimõtteliselt seda, et ühingul oli õigus loota komisjoni teenistuses töötava hr H kinnitustele, et kogu toetus summas 90 000 eurot makstakse välja.

1.2 Oma arvamuses oli komisjon seisukohal, et kaebuse esitaja väiteid kinnitavad tõendid puuduvad.

1.3 Pärast asjaomaste faktide ja väidete hoolikat kaalumist tegi ombudsman komisjonile ettepaneku sõlmida kokkulepe, mille kohaselt viimane vaatab uuesti läbi otsuse 90 000 euro suurust kogusummat mitte välja maksta.

1.4 Oma arvamuses teatas komisjon ombudsmanile, et nõustub erandkorras ombudsmani ettepanekuga. Komisjon lubas võimalikult ruttu kontrollida kaebuse esitaja deklareeritud kulude hüvitatavust. Komisjon rõhutas siiski, et kaebuse esitaja peaks arvestama sellega, et toetuse lõplik summa ei pruugi küündida 90 000 euroni, mida taotleti.

2 Lõppjäreldus

Näib, et Euroopa Komisjon ja kaebuse esitaja on ombudsmani algatusel jõudnud käesoleva kaebuse osas rahumeelsele kokkuleppele. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

KOMISJON NÕUSTUS MAKSMA ENDISELE ABIAMETNIKULE KOMPENSATSIOONI

Euroopa ombudsmani otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 1166/2002/(SM)IJH asjas

KAEBUS

Kaebuse esitas komisjoni endine ametnik. 1. maist 1995 kuni 30. aprillini 1998 töötas kaebuse esitaja abiametnikuna ning 15. maist 1998 kuni 15. maini 2001 ajutise ametnikuna. Abiametnikuna töötatud aja jooksul sai ta vastavalt personalieeskirjade VII lisa artiklile 4a ning ühenduste muude teenistujate teenistustingimuste artiklile 21 sekretäri lisatasu. Ajutise töölepingu jõustumisel komisjon talle sekretäri lisatasu enam ei maksnud. Kaebuse esitaja seda möödalaskmist ei märganud.

Umbes üks kuu enne ajutise lepingu lõppemist sai kaebuse esitaja ametliku teatise, milles sisaldus informatsioon, et ta oleks pidanud ajutise töölepingu kehtimise ajal saada sekretäri lisatasu. Tegelikult maksti talle sekretäri lisatasu 1. jaanuarist 2001 kuni 15. maini 2001.

Kaebuse esitaja esitas otsuse vastu maksta talle sekretäri lisatasu 1. jaanuarist 2001, mitte ajutise lepingu kehtimahakkamisest ehk 15. maist 1998, personalieeskirjade artikli 90 kohase apellatsiooni. Selle peale nõustus komisjon maksma kaebuse esitajale perioodi eest 15. maist 1998 kuni 31. detsembrini 2000 pool saamata jäänud sekretäri lisatasust.

17. juunil 2002 esitas kaebuse esitaja ombudsmanile kaebuse komisjoni otsuse vastu mitte maksta talle kogu sekretäri lisatasu, millele tal oli õigus alates 15. maist 1998 kuni 31. detsembrini 2000. Kaebuse esitaja väitis, et komisjon peab vastava summa maksma talle tagantjärele.

UURIMINE

Komisjoni arvamus

Oma arvamuses tegi komisjon lühidalt järgmisi märkusi:

Kaebuse esitaja tööülesanded aastate 1995–2001 jooksul ei muutunud. Kaebuse esitaja sai sekretäri lisatasu abiametnikuna (1995–1998), kuid mitte ajutise ametnikuna (1998–2000). Aprillis 2001 palus vastav peadirektoraat maksta kaebuse esitajale lisatasu ning seda tehti 2001. aasta eest.

Otsuse vaidlustamise tähtaeg oli aegunud. Otsus mitte maksta sekretäri lisatasu alates ajast, mil kaebuse esitaja asus tööle ajutise ametnikuna, tehti kaebuse esitajale teatavaks dokumendis, millele ta kirjutas alla mais 1998. Pealegi erinesid alates juunist 1998 kaebuse esitaja palgatõendid aprilli 1998 palgatõendist.

Summade saamatajäämises oli osalisest süüdi ka kaebuse esitaja, sest ei pannud 1998. aasta mais tema õigusi sätestavale dokumendile alla kirjutades tähele selle sisu, ei märganud muutusi palgatõendil ega sissetulekute vastavat vähenemist ning hoolimata sellest, et tegemist oli mõistliku ja ettevaatliku inimesega, aitas kaebuse esitaja kaasa sellele, et talle ei makstud õige suurusega summat.

Komisjon lubas siiski oma otsuses, mis saadeti kaebuse esitajale 29. aprillil 2002 aastal vastuseks tema poolt esitatud kaebusele, maksta pool saamatajäänud lisatasust põhjendusega, et kuigi ta oli lohakuse tõttu olnud juhtunud osaliselt ise süüdi, vastutasid toimunu eest ka komisjoni teenistused, sest ei suutnud tagada talle lisatasu õigeaegset maksmist.

Kaebuse esitaja seisukohad

Oma seisukohtades tõi kaebuse esitaja esile järgmised punktid:

Kaebuse esitaja esimese lepingu puhul võeti kasutusele kõik vajalikud meetmed, et ta saaks kätte talle kuuluvad lisatasud. Seega polnud kaebuse esitajal ajutisele lepingule alla kirjutades mingit põhjust kahelda oma andmete korrektuses kodeerimises. Ta uskus siiralt, et tema asjaga tegelev vastutav ametnik arvestab talle edastatud informatsiooniga, eelkõige aga asjaoludega, et kaebuse esitaja tööülesanded jäävad samaks, ta jääb tööle samasse üksusesse ning et tegu on kõigest lepingumuudatusega.

OMBUDSMANI JÕUPINGUTUSED RAHUMEELSE KOKKULEPPE SAAVUTAMISEKS

Pärast komisjoni arvamuse ja kaebuse esitaja seisukohtade hoolikat kaalumist leidis ombudsman, et komisjon polnud kaebuse esitaja väidetele adekvaatselt reageerinud. Seetõttu kirjutas ombudsman kooskõlas ombudsmani põhimääruse artikli 3 lõikega 5⁵³ komisjoni eesistujale ning tegi ettepaneku jõuda rahumeelsele kokkuleppele järgneva kaebuse esitaja ja komisjoni vaheliste lahkarvamuste analüüsi alusel.

1 Sekretäri lisatasu tagantjärele maksmise nõue

1.1 Kaebuse esitaja väitis, et komisjon jättis talle maksmata kogu sekretäri lisatasu, mida tal oli õigus saada 15. maist 1998 kuni 31. detsembrini 2000. Kaebuse esitaja nõudis, et komisjon maksaks selle summa tagantjärele.

1.2 Komisjon möönis, et kaebuse esitaja tööülesanded jäid pärast lepingu muutumist samaks. Komisjon väitis, et kaebuse esitajal pole enam õigust vaidlustada otsust mitte maksta talle, kui ajutisele ametnikule, sekretäri lisatasu. Mis puudutas aga võimalikku süüdistust lohakuses, siis komisjon väitis, et kaebuse esitaja oli osaliselt ise süüdi, sest kirjutas alla dokumendile, milles seisis, et sekretäri lisatasu ei maksta. Samuti sai ta palgatõendid, milles lisatasu ei mainitud. Kuna aga komisjoni teenistused olid samuti osaliselt süüdi, otsustas komisjon maksta kaebuse esitajale pool saamata jäänud lisatasust.

1.3 Ombudsman võttis arvesse asjaolu, et komisjon tunnistas kaebuse esitaja õigust saada sekretäri lisatasu kogu kõnealuse perioodi eest, ning seda, et komisjon ei väitnud, nagu takistaks mõni eeskiri või säte teda maksmast tagasiulatuvalt kogu lisatasu, mida kaebuse esitajal oli õigus saada.

1.4 Ombudsman võttis arvesse ka komisjoni väite, et kaebuse esitaja oli ka ise süüdi hooletuses. Komisjon ei väitnud, et kaebuse esitaja oleks abi- või ajutise ametnikuna töötades jätnud täitmata personalieeskirjade kohaseid ülesandeid. Olemasolevatest tõenditest selgus, et komisjon ise algatas kaebuse esitaja staatuse muutmise abiametnikust ajutiseks ametnikuks. Lõpuks võttis ombudsman arvesse, et kaebuse esitaja ei nõudnud intresside maksmist. Kuna kaebuse esitaja ei kasutanud ära varasemaid võimalusi komisjoni tehtud viga parandada, kaotaks ta rahaliselt isegi juhul, kui komisjon maksaks ära kogu lisatasu, millele kaebuse esitajal enda väite kohaselt õigus oli.

1.5 Eespool toodu valgusel järeldas ombudsman esialgselt, et komisjoni otsus maksta kaebuse esitajale ainult pool lisatasust oli omavoliline ja ebaaus ning et komisjon peaks seetõttu hoolega oma seisukohta kaaluma, lähtudes seejuures käesoleva juhtumi erakorralistest asjaoludest.

Ettepanek jõuda rahumeelsele kokkuleppele

Omavolilise ja ebaausa institutsiooni maine vältimiseks soovitas Euroopa ombudsman komisjonil kaaluda, arvestades käesoleva juhtumi erakorralisi asjaolusid, kõnealuse perioodi eest saamata jäänud sekretäri lisatasu maksmist kogu summas.

Komisjoni vastus

Ombudsmani ettepanekule antud vastuses rõhutas komisjon, et tal pole kaebuse esitaja suhtes, kes ei vaidlustanud otsust selleks ettenähtud aja jooksul, mingeid õiguslikke kohustusi. Komisjon leidis siiski, et Euroopa ombudsmani märkusi silmas pidades on käesolev juhtum erandlik ning seetõttu on õigustatud ex gratia kompensatsiooni maksmine.

Kaebuse esitaja seisukohad

2. juunil 2003 teatas kaebuse esitaja telefoni teel ombudsmanile, et rahumeelne kokkulepe on saavutatud.

⁵³

"Ombudsman püüab koostöös asjaomase institutsiooni või asutusega leida võimaluse antud haldusliku omavoli juhtum lahendada ja rahuldada esitatud kaebus."

OTSUS

1 Nõue maksta tagasiulatuvalt sekretäri lisatasu

1.1 Kaebuse esitaja väitis, et komisjon ei maksnud talle kogu sekretäri lisatasu, mida tal oli õigus saada. Kaebuse esitaja nõudis komisjonilt kogu summa tagantjärele maksmist.

1.2 Pärast komisjoni arvamuse ja kaebuse esitaja seisukohtade hoolikat kaalumist kirjutas ombudsman komisjoni eesistujale ning tegi ettepaneku jõuda ombudsmani põhimääruse artikli 3 lõike 5 kohasele rahumeelsele kokkuleppele.

1.3 Ombudsmani ettepanekule antud vastuses rõhutas komisjon, et tal pole kaebuse esitaja, kes ei vaidlustanud otsust selleks ettenähtud aja jooksul, suhtes mingeid õiguslikke kohustusi. Komisjon leidis siiski, et Euroopa ombudsmani märkusi silmas pidades on käesolev juhtum erandlik ning seetõttu on õigustatud ex gratia kompensatsiooni maksmine.

1.4 Kaebuse esitaja teatas ombudsmanile, et rahumeelne kokkulepe on saavutatud.

2 Lõppjärelendus

Näib, et Euroopa Komisjon ja kaebuse esitaja on käesoleva kaebuse osas ombudsmani algatusel rahumeelsele kokkuleppele jõudnud. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

PÄRAST OMBUDSMANI ETTEPANEKUT JÕUDA RAHUMEELSELE KOKKULEPPELE NÕUSTUS KOMISJON ANDMA AJAKIRJANIKULE TEAVET

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 1402/2002/GG asjas

KAEBUS

Kaebuse esitaja oli Saksamaa nädalalehe "Stern" Brüsseli korrespondent. Alates 2002. aasta veebruarist on väljaanne kajastanud mitmeid väidetavaid finantsrikkumisi Euroopa Komisjonis, eelkõige Euroopa Ühenduste Statistikaametis (ühes komisjoni peadirektoraatidest). Kaebuse esitaja edastas ombudsmanile 12. märtsil 2002, 26. märtsil 2002, 28. märtsil 2002, 5. aprillil 2002, 8. juulil 2002, 22. juulil 2002, 26. juulil 2002 ning 7. augustil 2002 komisjonile saadetud kirjalike küsimuste ja kirjade koopiad ning mõned komisjonilt saadud vastused. Mitmed nimetatud küsimustest puudutasid firma Eurogramme ja statistikaameti vahel sõlmitud lepinguid.

Kaebuse esitaja väitis, et komisjon oli korduvalt keeldunud andmast informatsiooni põhjendusega, et küsimused puudutasid OLAF-i (Euroopa Pettustevastase Ameti) poolt läbiviidavat juurdlust. Kaebuse esitaja sõnul keeldus komisjon vahel edastamast isegi tavalist informatsiooni, näiteks selle kohta, milliseid lepinguid on komisjon konkreetse äriühinguga sõlminud. Kaebuse esitaja leidis, et komisjoni käitumine oli ebakorrekne ning komisjon takistas seeläbi väljaande püüdlusi teavitada avalikkust antud küsimustest.

Kaebuse esitaja tõi oma väidete tõestamiseks mitmeid argumente. Esiteks oli kaebuse esitaja seisukohal, et komisjon ei selgitanud, miks peaks palutud informatsiooni edastamine kahjustama OLAF-is läbiviidavat juurdlust. Kaebuse esitaja arvates oleks asi hoopis vastupidi ning pressis avaldatu pigem kiirendaks juurdlust. Kaebuse esitaja teise väite kohaselt polnud tõendeid selle kohta, et OLAF oleks palunud komisjonil teavet mitte anda. Kolmandaks väitis ta, et OLAF-i juurdlused kestavad teinekord lubamatult kaua. Tema sõnul uuritakse mõningaid statistikaametiga seotud väiteid juba 1998. aastast alates. Kaebuse esitaja rõhutas, et nii võib komisjon varjata lähteandmeid aastaid, rääkimata veel järgneda võivatest kriminaal- või haldusjuurdlustest, mida saab samuti teabe varjamisel ettekäändeks tuua. Neljandaks väitis kaebuse esitaja, et komisjon toimis meelevaldselt, kui arvestada, et mõnikord ta vastas OLAF-i juurdlust puudutavatele küsimustele ja mõnikord keeldus seda tegemast. Lõpuks väitis kaebuse esitaja, et komisjon andis meelevaldseid

põhjendusi selle kohta, miks ta ei saa nõutud teavet anda. Kaebuse esitaja sõnul olevat komisjon ühe juhtumi korral esmalt teatanud, et asjaolusid veel selgitatakse, seejärel kirjutanud, et "antud hetkel" ei ole võimalik asjaomastele küsimustele vastata ning lõpuks teatanud, et ei saa asjaomast teavet anda "sest see on osaliselt seotud OLAF-i poolt läbiviidava juurdlusega".

Kaebuse esitaja nõudis, et komisjon vastaks küsimustele, mida oli talle tulutult esitatud 2002. aasta märtsist alates.

UURIMINE

Komisjoni arvamus

Oma arvamuses tegi komisjon lühidalt järgmisi märkusi:

Komisjoni hea haldustava eeskiri kehtib võrdselt nii kodanike kui meedia poolt esitatud teabenõuetele. Meedial (st ajakirjanikel) pole käesoleva eeskirja kohaselt erilisi ja/või lisaõigusi peale nende, mis on eeskirjas avalikkuselt saadud järelepärimistega tegelemiseks ette nähtud.

Pressi- ja sidetalitus on ülitäpselt kinni pidanud sätestatud tähtaegadest, mis tähendab seda, et vastus on saadetud 15 tööpäeva jooksul alates järelepärimise saamisest. Komisjon tunnistas siiski, et kaebuse esitaja ei saanud vastust oma 5. aprilli 2002. aasta läkitusele, ning palus selle pärast vabandust.

Arvamus, et komisjon oli tundlikku teavet puudutavate teabenõuete üle otsustades meelevaldselt käitunud, tekkis asjaolust, et igale üksikjuhtumile läheneti eraldi. Komisjon vastas korrektselt kaebuse esitaja poolt tehtud järelepärimistele faktilise teabe osas. Kuid enamik kaebuses nimetatud järelepärimistest ei puudutanud olemasolevat faktilist teavet, vaid oleksid nõudnud komisjonilt seisukoha võtmist väga konkreetsetes küsimustes. Komisjonil oli kaalutlusõigus selle üle, millisele seisukohale asuda ja millal seda teha, ning seega võis ta jätta endale õiguse küsimust mitte kommenteerida.

Väite osas, nagu oleks komisjon keeldunud küsimustele vastamast põhjendusel, et teave puudutas OLAF-i juurdlust, märkis komisjon, et nimetatud juurdlusi puudutavad küsimused tuleks esitada OLAF-ile.

Dokumentide väljanõudmisi käsitleti vastavalt määrusele nr 1049/2001 dokumentidele juurdepääsu kohta. Komisjon oli arvamusel, et kaebuse esitaja poolt tehtud konkreetne järelepärimine, milles sooviti teatud äriühinguga sõlmitud kehtivate lepingute nimekirja, langes just nimetatud määruse pädevusalasse. Andmebaas ei sisaldanud lepingute täielikku nimekirja. Siiski oli olemas loetelu "kohustustest", mis komisjonil äriühing Eurogramme vastu oli, ning see võeti aluseks lepingute nimekirja käsitsi koostamisel, mida tehti koostöös erinevate peadirektoraatidega. Sel konkreetsel juhtumil oli komisjon seisukohal, et nõutud nimekirja polnud selline dokument, mis oleks kuulunud määruses toodud erandite alla, ning seetõttu võis seda kaebuse esitajale edastada.

Komisjoni arvamuse juurde oli lisatud äriühinguga Eurogramme sõlmitud lepingute loetelu.

Kaebuse esitaja seisukohad

Oma seisukohavõttus jäi kaebuse esitaja oma kaebuse juurde ning tegi muuhulgas järgmisi täiendavaid märkusi.

Ametiasutuste kohustus anda teavet on sätestatud liikmesriikide ajakirjandusseadustes ning põhineb kogu liidus tunnustatud ajakirjandusvabadusel. Põhiõiguste hartas on samuti sätestatud õigus "infovabadusele".

Loomulikult oli komisjoni otsustada, kuidas ja millal seisukohta võtta. Kuid komisjonile esitatud küsimused ei puudutanud komisjoni arvamust antud küsimuses, vaid fakte, nagu komisjoni otsused, haldusaktid ning avalikult või dokumentides esitatud väited, mille kinnitamist või ümberlükkamist kaebuse esitaja palus. Küsimusega, milliseid järeldusi tegi komisjon ühenduse

vahendite ebaõige haldamise juhtumitest, ei tahetud teada saada komisjoni arvamust, vaid seda, mida komisjon oli tegelikult ette võtnud. Kui komisjon pole midagi ette võtnud, on see samuti fakt, mida avalikkusel on õigus teada.

Komisjoni ettepanek saata järelepärimised otse OLAF-ile oli eksitav. OLAF keeldub peaaegu alati andmast informatsiooni käimasoleva juurdluse kohta. Pealegi ei puudutanud asjaomased küsimused mitte OLAF-is läbiviidavat juurdlust, vaid komisjoni pädevusalasse jäävaid fakte.

Samuti oli eksitav väita, et komisjon järgis oma tegevuses alati, kui üks erand välja arvata, hea haldustava eeskirja. Tegelikult jättis komisjon tihti vastamata tundlikke teemasid puudutavatele küsimustele (näiteks küsimustele komisjoni raamatupidamissüsteemi või komisjoni liikmete tasustamise avalikult diskuteeritud üksikasjade kohta). Eespool öeldu kehtib täielikult 7. juunil 2002, 16. juunil 2002 ning 22. juulil 2002 (puudutas aruande esitamist) tehtud järelepärimiste ning osaliselt 2. juunil 2002 tehtud järelepärimise kohta.

Kaebuse esitaja nõudis, et komisjon muudaks oma haldustava ning vastaks tema küsimustele.

Kaebuse esitaja vastuväidete juurde olid lisatud koopiad 2. juunil 2002, 7. juunil 2002, 16. juunil 2002 ning 22. juulil 2002⁵⁴ esitatud küsimustest.

TÄIENDAV UURIMINE

Pärast komisjoni arvamuse ja kaebuse esitaja seisukohtade põhjalikku kaalumist leidis ombudsman, et on vaja läbi viia täiendav uurimine. Seepärast palus ombudsman komisjoni kommenteerida kaebuse esitaja seisukohti.

Komisjoni teine arvamus

Oma teises arvamuses tegi komisjon järgmisi märkusi:

Kaebuse esitaja ei määratlenud, millist harta artiklit ta silmas pidas, mainides õigust "infovabadusele". Siiski eeldas komisjon, et kaebuse esitaja oli silmas pidanud harta artiklit 11 (Sõna- ja infovabadus) ning artiklit 42 (Õigus tutvuda dokumentidega).

Harta artikli 42 sõnastus on täpselt sama, mis EÜ asutamislepingu artiklis 255. Põhimõtted ja piirangud, mis kehtivad üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, Nõukogu ja Komisjoni dokumentidele, on sätestatud määruses nr 1049/2001.

Komisjoni hea haldustava eeskiri näeb ette kohustust vastata järelepärimistele kõige sobivamal viisil ning niipea kui võimalik. See ei kohusta komisjoni personali edastama kogu nõutud teavet. Vastavalt eeskirjale on ametnikul õigus otsustada, et informatsiooni avaldamine pole komisjoni huvides. Sellisel juhul peaks informatsiooni edastamisest keeldumine olema põhjendatud.

Informatsiooni andmisest keeldumise väidetava põhjendamatajätmise osas oli komisjon seisukohal, et käimasolevad OLAF-i ja komisjonisisised juurdlused olid keeldumise piisavaks aluseks.

Kõigile kaebuse esitaja faktilist informatsiooni nõudvatele järelepärimistele vastati korrektselt või siis viidati asjaolule, et käimasoleva juurdluse tõttu pole komisjonil antud ajahetkel võimalik vastust anda.

Küsimused OLAF-is juurdlusel olevate probleemide kohta tuleb suunata OLAF-ile. Tuleb siiski märkida, et OLAF-il on põhimõtte mitte kommenteerida käimasolevaid juurdlusi. Komisjon leidis samuti, et pole kohane anda teavet, mis võiks kahjustada juurdluse läbiviimist. Veelgi enam, määrus nr 1049/2001 sätestab, et dokumentidele juurdepääsu õiguses võib teha erandeid, kui uurimise eesmärk seda nõuab.

⁵⁴

Siinkohal tuleks märkida, et see küsimus ei ole identne kaebuses mainitud küsimusega, mis esitati samal kuupäeval.

Mis puudutab 2. juuni 2002, 7. juuni 2002, 16. juuni 2002 ning 22. juuli 2002 järelepärimisi, siis esimesele neist vastati kirjalikult 5. juunil 2002. 7. juunil 2002 ja 22. juunil 2002 saadetud läkitustes esitatud küsimustele vastati suuliselt telefoni teel. 16. juuni 2002. aasta läkituse osas, mis puudutas parandustegureid, paluti kaebuse esitajal pöörduda vastutava esindaja, hr M-i poole. Hr M küsimusi ei saanud ega olnud neist ka teadlik. See oli ka põhjus, miks vastust ei saadetud. Komisjon märkis, et kaebuse esitaja küsimused olid peaaegu identsed Euroopa Parlamendi liikme pr Gabriele Stauneri mõningate järelepärimistes P-1805/02 ja E-2807/02 esitatud küsimustega.

Komisjoni teise arvamuse juurde olid lisatud ka väljavõtted pr Stauneri küsimustele antud vastustest.

Kaebuse esitaja seisukohad

Komisjoni teise arvamuse kohta edastatud seisukohtades tegi kaebuse esitaja järgmisi märkusi:

Kui komisjon on seisukohal, et Euroopa tasandil pole kohustuslik anda ajakirjanikele teavet, näitab see puudujääke ühenduse õiguses ning komisjon peaks tegema seadusandliku ettepaneku, et seda puudujääki kõrvaldada. Teisalt ei vabasta see komisjoni kohustusest toimida informatsiooni andmisel selgete ja ühtsete põhimõtete alusel.

Antud juhul polnud see aga nii. Komisjon viitas OLAF-is läbiviidavatele juurdlustele meelevaldselt. Mõnel juhul komisjon andis teavet, mõnel mitte. Seda ei tehtud mitte OLAF-i juurdluste tõttu, vaid põhjustel, mida ei selgitatud.

Komisjonil oli loomulikult õigus keelduda teabe andmisest teatud kindlalt määratletud juhtudel (näiteks distsiplinaarmenetluse puhul), et kaitsta näiteks isiku õigusi. Siiski tuleks keeldumist üksikasjalikult põhjendada ja mitte lihtsalt viidata OLAF-i juurdlusele.

Oli meeldiv märkida, et üks küsimustest – see, mis puudutas Eurogramme'i – sai ka vastuse. Ometi oli kahetsusväärne, et selleks oli vaja ombudsmanile kaebus esitada.

Kuid 7. juunil 2002 ja 22. juunil 2002 esitatud küsimustele ei vastatud ei suuliselt ega kirjalikult. On küllaltki tähendusrikas, et komisjon ei esitanud nimetatud küsimustele vastamist tõendavaid asitõendeid, ei nimetanud ühegi isiku nime, kes väidetavalt olevat küsimustele vastanud, ega kuupäeva, millal see väidetavalt aset leidis. 22. juuli 2002. aasta läkituses viitas kaebuse esitaja asjaolule, et ta polnud saanud vastust 7. juuni 2002. aasta läkitusele. Komisjon seda ei eitanud.

Mis puudutab 16. juuni 2002. aasta järelepärimist, siis kaebuse esitaja oletas, et asjaomased küsimused edastatakse hr M-le.

2. juuni 2002. aasta järelepärimisele tõesti vastati. Ometi jättis vastus enamiku küsimustest lahtiseks. Kaebuse esitaja viitas sellele oma 7. juuni 2002. aasta ja 22. juuli 2002. aasta läkitustes.

Lõpetuseks nõudis kaebuse esitaja asjaomastele küsimustele kirjalikke vastuseid.

OMBUDSMANI JÕUPINGUTUSED RAHUMEELSE KOKKULEPPE SAAVUTAMISEKS

Pärast arvamuste ja seisukohtade põhjalikku kaalumist leidis ombudsman, et komisjon ei andnud kaebuse esitaja väidetele piisavaid vastuseid.

Ettepanek jõuda rahumeelsele kokkuleppele

Ombudsmani põhikirja artikli 3 lõike 5⁵⁵ kohaselt püüab Ombudsman koostöös asjaomase institutsiooni või asutusega leida võimaluse antud haldusliku omavoli juhtum lahendada ja rahuldada esitatud kaebus. Ombudsmani esialgne järeldus oli, et komisjoni keeldumist vastata

⁵⁵

Euroopa Parlamendi 9. märtsi 1994. a otsus ombudsmani ülesannete täitmist reguleeriva korra ja üldtingimuste kohta, EÜT 1994 L 113/15.

kaebuse esitaja esitatud küsimustele, kuivõrd viimane soovis komisjonilt teavet saada, võib lugeda haldusliku omavoli juhtumiks.

Seepärast tegi ombudsman komisjonile rahumeelsele kokkuleppele jõudmiseks järgmise ettepaneku:

Euroopa Komisjon peaks kaaluma kaebuse esitaja poolt nõutud teabe edastamist, välja arvatud juhul, kui keeldumiseks on mõjuvad põhjused.

Käesolev ettepanek põhines järgmistel kaalutlustel:

1 Kaebuse esitaja vastuväidete ja komisjoni arvamuste põhjal järeldab ombudsman, et kaebuse esitaja ootas endiselt vastuseid 12. märtsi 2002. aasta järelepärimistes esitatud küsimustele 6 kuni 9, 26. märtsi 2002. aasta järelepärimises küsimustele 1 kuni 8 ning 10, 28. märtsi 2002. aasta järelepärimises küsimustele 1 kuni 4, 2. juuni 2002. aasta järelepärimises küsimustele 2 kuni 8, 7. juuni 2002. aasta järelepärimisele ning 22. juuli 2002. aasta (aruande esitamist puudutavale) järelepärimisele.

2 Ombudsman leiab, et hea haldustava kohaselt peaks ametiasutus edastama kodanikele nõutud teabe, välja arvatud juhul, kui keeldumiseks on mõjuvad põhjused. Siinkohal tuleks meenutada, et Euroopa Liidu lepingu artiklis 1 on sätestatud, et otsused tehakse nii avalikult ja kodanikulähedaselt kui võimalik. Ombudsman on seisukohal, et sellist nõuet suudab täita ainult läbipaistev ja teenistusvalmis ametiasutus. Selles kontekstis tuleks rohkem arvestada meediaga, kellel on oluline rolli avalikkuse teavitamisel, andes nii kodanikele võimaluse panna EL institutsioone ja asutusi oma tegevuse eest vastutama.

3. Ombudsman leiab, et käesolevas kontekstis tuleb vahet teha teabenõude ja palve vahel võtta seisukoht teatavas küsimuses. Kuna kaebuse esitaja oli nõus, et komisjonil on õigus otsustada, kuidas ja millal võtta seisukoht konkreetsetes küsimustes, jäi üle vaid otsustada, kas komisjon jättis teabenõudele vastamata. Komisjon väitis, et paljud küsimused ei puudutanud otseselt olemasolevat teavet, vaid nõudsid väga konkreetsetes küsimustes seisukohavõttu. Kaebuse esitaja esitatud dokumentide uurimisest selgus, et see väide pole päris alusetu. Ombudsman märgib siiski, et mitmed küsimused nõudsid otsest teavet, nagu näiteks 26. märtsi 2002. aasta järelepärimises küsimus number 10 (milles kaebuse esitaja küsis, kas vastab tõele, et ülesanded, mida siiani täitis teatud äriühing 1,5 miljoni euro eest aastas, usaldati nüüd teisele äriühingule 500 000 euro eest aastas) ja 28. märtsi 2002. aasta järelepärimises küsimus number 3 (milles kaebuse esitaja küsis, mida on komisjon ette võtnud ühelt äriühingult võla kättesaamiseks).

4. Kui kodanik palub teavet, mille puhul ametiasutus leiab, et ei saa seda anda, on hea haldustava teavitada kodanikku põhjustest, miks vastavat teavet ei saa talle anda. Käesoleval juhul teatas komisjon, et asjaomast teavet ei saa anda, sest see puudutas OLAF-is juurdlusel olevat juhtumit.

5. Ombudsman on seisukohal, et ametiasutusel on seaduslik õigus keelduda andmast teavet, mis võiks kahjustada OLAF-i või komisjoni enda läbiviidava juurduse käiku. Ombudsman pole aga veendunud komisjoni õiguses keelduda kaebuse esitaja nõutud teabe andmisest nimetatud kaalutlustel. Lisaks punktis 1.5 toodud näidetele võiks tuua veel näitena 2. juuni 2002. aasta järelepärimisest küsimuse number 8, milles komisjonil paluti määratleda, kui mitu isikut on volitatud tegelema Sincom-süsteemiga ja kes need isikud on. Komisjon ei selgitanud, kuidas kahjustab sellisele küsimusele vastamine OLAF-i poolt läbiviidava juurduse käiku. Ombudsman on nõus, et on juhtumeid, kus ametiasutus ei saa anda üksikasjalikumat teavet, sest see ohustaks tema eesmärke. Antud juhtumil see aga kõigi kaebuse esitaja esitatud teabenõuete kohta ei kehtinud.

6. Komisjoni teise arvamuse kohta esitatud seisukohtades oli kaebuse esitaja nõus, et teabe andmisest keeldumisel võib olla ka muid õigustusi. Ombudsman märgib siiski, et komisjon ei toonud ära ühtegi muud põhjust, mis õigustaks nõutud teabe andmisest keeldumist.

Komisjoni vastus

Oma vastuses teatas komisjon, et hindab ettepanekut jõuda rahumeelsele kokkuleppele. Komisjon märkis, et oli saanud kõik talle kaebuse esitaja poolt adresseeritud küsimused, ning lisas komisjoni vastuste täieliku loetelu.

Kaebuse esitaja seisukohad

Oma seisukohavõttus avaldas kaebuse esitaja kahetsust, et paljud tema küsimused said vastuse alles nüüd. Kaebuse esitaja rõhutas, et juhtum on tõsiselt takistanud tema tööd ajakirjanikuna. Ta tõi esile ka rea küsimusi, mis tema arvates polnud ikka veel vastuseid saanud.

EDASINE UURIMINE

Pärast komisjoni arvamuse ja kaebuse esitaja seisukohtade hoolikat kaalumist leidis ombudsman, et vajalik on edasine uurimine. Seetõttu palus ombudsman komisjonil kommenteerida kaebuse esitaja seisukohta, nagu poleks kõik küsimused endiselt vastust saanud.

Komisjoni vastus

Vastuseks ombudsmani kirjale andis komisjon kaebuse esitaja küsimustele täiendavaid vastuseid.

Kaebuse esitaja seisukohad

Komisjoni vastuse peale kaebuse esitajalt kirjalikke seisukohti ei saadud. 17. novembril 2003. a ombudsmani kantseleiga peetud telefonivestluses rõhutas kaebuse esitaja veelkord, kui kahetsusväärne oli, et ta pidi vajaliku teabe saamiseks ombudsmani poole pöörduma. Kaebuse esitaja kinnitas siiski, et rahumeelne kokkulepe oli saavutatud.

OTSUS

1 Kaebuse esitaja nõutud teabe andmatajätmine

1.1 Kaebuse esitaja, Saksamaa nädalalehe "Stern" Brüsseli korrespondent, väitis, et komisjon oli korduvalt keeldunud andmast informatsiooni põhjendusega, et küsimused puudutasid OLAF-i (Euroopa Pettustevastase Ameti) poolt läbiviidavat juurdlust. Komisjoni arvamuse kohta esitatud seisukohtades väitis kaebuse esitaja, et mõnele järelepärimistele polnud ta üldse vastust saanud.

1.2 Komisjon oli seisukohal, et järgis hea haldustava eeskirja ning et meediaga suhtlemise eest vastutav pressi- ja sidetalitus oli alati ülitäpselt kinni pidanud sätestatud tähtaegadest, mis tähendab seda, et vastused saadeti 15 tööpäeva jooksul alates järelepärimise saamisest. Komisjon tunnistas siiski, et kaebuse esitaja ei saanud vastust oma 5. aprilli 2002. aasta läkitusele, ning palus selle pärast vabandust. Komisjon edastas kaebuse esitajale ka viimase palutud nimekirja lepingutest, mis olid sõlmitud firmaga Eurogramme.

1.3 Ombudsman jõudis järeldusele, et komisjoni keeldumist vastata kaebuse esitaja esitatud küsimustele, kuivõrd viimane soovis komisjonilt teavet saada, võis lugeda haldusliku omavoli juhtumiks. Seepärast tegi ombudsman 21. mail 2003 komisjonile kokkuleppele jõudmiseks ettepaneku, mille kohaselt pidi viimane kaaluma kaebuse esitaja poolt nõutud teabe edastamist, välja arvatud juhul, kui keeldumiseks olid mõjuvad põhjused.

1.4 Ettepanekule ning järgnenud teabenõudele antud vastuses edastas komisjon kaebuse esitaja küsimustele vastuste täiendatud loetelu.

1.5 Kaebuse esitaja rõhutas 17. novembril 2003 ombudsmani kantseleiga peetud telefonivestluses, kui kahetsusväärne oli, et ta pidi vajaliku teabe saamiseks ombudsmani poole pöörduma. Kaebuse esitaja siiski kinnitas, et rahumeelne kokkulepe oli saavutatud.

2 Lõppjärelendus

Näib, et Euroopa Komisjon ja kaebuse esitaja on käesoleva kaebuse osas jõudnud ombudsmani algatusel rahumeelsele kokkuleppele. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

3.4 JUHTUMID, MILLE MENETLEMINE LÕPETATI OMBUDSMANI KRIITILISE MÄRKUSEGA

3.4.1 Euroopa Parlament

KOHUSTUSE OLLA VIISAKAS TÄITMATAJÄTMINE

Otsus Euroopa Parlamendi vastu esitatud kaebuse 1565/2002/GG asjas

KAEBUS

2002. aasta alguses avaldas Euroopa Parlament pakkumiskutse (CRE-0203-EL-EP) Euroopa Parlamendi istungite stenogrammide ("CRE") tõlkimiseks kreeka keelde. Analoogilised pakkumiskutsed avaldati ka ülejäänud kümne ametliku keele kohta. Kutsele vastas kaheksa kandidaati. Viis nendest olid kaebuse esitaja ehk kreeka tõlkebüroode liidu liikmed.

2. juulil 2002 teatas Euroopa Parlamendi ametnik pr T elektronkirja teel pakkumisel osalenutele, et pakkumiskutse oli "tehnilistel põhjustel" tühistatud ning avaldatakse peagi uuesti. Kuupäeva ega mingeid muid ajalisi tähtaegu ei mainitud.

Mõned kaebuse esitaja liikmed kirjutasid seepeale selgituste saamiseks parlamendile. 3. juulil 2002 saadeti parlamendi tõlkeplaneerimise osakonna nimel järgmine elektronkiri: "Me ei kavatse täpsustada tühistamise põhjust, sest me ei ole kohustatud seda tegema."

5. juulil 2002 saadetud elektronkirjas teatas pr T pakkumises osalenutele, et üheksa pakkumiskutse ametlikud tulemused avaldatakse Euroopa Ühenduste Teatajas järgneval nädalal. Pr T märkis veel, et pakkumiskutse Euroopa Parlamendi istungite stenogrammide tõlkimiseks saksa keelde (CRE-0202-DE-EP) tühistati, sest Euroopa Ühenduste Teatajas avaldatud lepingu sõlmimise kriteeriumid erinesid Euroopa Parlamendi kodulehel avaldatud pakkumistingimustest. Seetõttu teataski pr T, et pakkumiskutse CRE-0203-EL-EP oli "tehnilistel põhjustel" tühistatud.

Ombudsmanile 2002. aasta septembri alguses esitatud kaebuses oli kaebuse esitaja seisukohal, et pakkumiskutse tühistamine oli tõsine asi. Kaebuse esitaja rõhutas, et pakkumisel osalenud olid pakkumise ettevalmistamiseks kulutanud palju töötunde. Peale selle rõhutas kaebuse esitaja, et oli äärmiselt oluline teada, millal pakkumiskutse tühistati – kas enne või pärast pakkumiste läbivaatamist – sest viimasel juhul sai pakkuja pakutud hind teatavaks paljudele isikutele. See tähendas omakorda, et rikuti konfidentsiaalsust ning tekkis pakkumise vaidlustamise oht.

Kaebuse esitaja oli seisukohal, et parlament peaks teavitama teda ja teisi pakkumisel osalenuid tühistamise põhjustest ning vastama kõikidele sellest tulenevatele küsimustele.

Lisaks oli kaebuse esitaja seisukohal, et Euroopa Parlamendi tõlkeplaneerimise osakonna juhataja vastus oli kohatu ning jättis mulje üleolevast käitumisest.

Kaebuse esitaja esitas seega järgmised väited:

1. Euroopa Parlament ei seletanud, miks nimetatud pakkumiskutse tühistati.
2. 3. juulil 2002 Euroopa Parlamendi tõlkeplaneerimise osakonna juhataja e-posti teel saadetud vastus oli kohatu ning jättis mulje üleolevast käitumisest.

UURIMINE

Euroopa Parlament

Oma arvamuses tegi Euroopa Parlament järgmisi märkusi:

2. juulil 2002 teatati kõnealusel hinnapakumises osalenutele e-posti teel ekslikult, et pakkumiskutse on tehnilistel põhjustel tühistatud. Seda elektronkirja ei saatnud pakkumiskutsete eest vastutav ametnik, vaid üks ennatlikult tegutsenud personaliliige. Tegelikult konsulteeriti samal ajal õigustalitusega ning jõuti otsusele, et pakkumiskutset polnud tarvis tühistada. Pakkujaid polnud tühistamisest ametlikult teavitatud ega tühistamisteadet avaldatud.

Konsultatsioonid õigustalitusega olid alles pooleli, kui saadi elektronkiri, milles paluti selgitada tühistamise põhjusi. Parlamendi tõlkeplaneerimise osakonna juhataja oli keelanud teavet anda. Koos lepingu sõlmimise teatega saatis vastutav ametnik kõikidele pakkujatele 2. juuli 2002. aasta eksitava elektronkirja pärast vabanduse.

Mis puudutab 3. juulil 2003 saadetud elektronkirja tooni, siis tõlkeplaneerimise divisjoni juhataja viibis ise parajasti Strasbourgis plenaaristungil, kui üks talle alluv ametnik küsis, kuidas saadud elektronkirjale vastata. Küsimus esitati kell 12.15, mil juhatajal oli eriti kiire, sest kiireloomuliste otsuste esitamise tähtaeg oli kell 13.00. Seega olid tõlkeplaneerimise osakonna juhataja juhised paratamatult napolisõnalised. Saadetud elektronkirja ei koostanud ta ise, vaid seda tegi saadud juhiste põhjal inglise keelt emakeelena mitterääkiv ametnik, kes ei kavatsenud sellega kedagi solvata ega käituda üleolevalt.

Euroopa Parlament lisas 26. septembri 2002. aasta elektronkirja koopias, milles asjaomasel pakkumises osalejatele teatati, et lepingu sõlmimise teade oli avaldatud 13. septembril 2002, ning milles edastati Euroopa Parlamendi vabandus 2. juulil 2002 ekslikult saadetud elektronkirja tõttu tekkinud ebameeldivuste pärast.

Kaebuse esitaja seisukohad

Kaebuse esitaja oli seisukohal, et on vastuvõetamatu, kui EL teenistused "teavitavad ekslikult" kodanikke. Kaebuse esitaja lisas, et personaliliige, kes parlamendi väitel polnud "vastutav ametnik", oli tegelikult just see, kes oli pakkujaid ennegi pakkumiskutsetega seonduvast teavitanud. Kaebuse esitajat hämmastas ka asjaolu, et tõlkeplaneerimise osakonna juhataja poolt antud juhiseid oli valesti tõlgendatud ning et tõlgete eest vastutav EL teenistus ei olnud suuteline tagama pakkujatele saadetud kirjaliku vastuse keelelist kvaliteeti.

Kaebuse esitaja märkis, et 2. juulil 2002 saadetud elektronkirja tooni aadressil tehtud kriitika polnud suunatud isiklikult tõlkeplaneerimise osakonna juhatajale. Kaebuse esitaja mainis, et sama tooniga kirju on saatnud juhataja alluvuses olev personal. Ta rõhutas, et soovib parlamendi kinnitust selle kohta, et viimane on tulevikus ettevaatlikum analoogiliste tundlike temade käsitlemisel ning suhtlemisel kaastöötajatega väljastpoolt parlamenti.

Lõpetuseks märkis kaebuse esitaja, et soovib saada teavet selle kohta, millised olid ilmnunud "tehnilised" probleemid ning milline oli õigustalituse vastav seisukoht. Kaebuse esitaja toonitas, et üks tema liikmetest, kes oli pakkumisest välja jäetud, oli palunud selgitada väljajätmise põhjusi, kuid polnud veel õigustalt lubatud vastust saanud. Kaebuse esitaja arvas, et selline viivitamine tekitab pakkumismenetluse läbipaistvuse kohta kahtlusi.

EDASINE UURIMINE

Palve saada lisateavet

Kaebuse esitaja seisukohtadele toetudes leidis ombudsman, et vajab kaebuse lahendamiseks lisateavet. Seetõttu edastas ta kaebuse esitaja seisukohtade koopia parlamendile seisukohavõtuks. Lisaks palus ombudsman parlamendil selgitada, miks ei saadetud 2. juulil 2002 eksitava elektronkirja peale parandust niipea, kui vastutav ametnik sellest teada sai.

Parlamendi vastus

Oma vastuses tegi parlament järgmisi märkusi.

Kui kõnealune elektronkiri 2. juulil 2002 saadeti, olid konsultatsioonid õigustalitusega alles pooleli. Kuna vastutavatele ametnikele teatati (mitteametlikult), et pakkumiskutse tuleb tõenäoliselt tühistada ning seejärel teatati (jällegi mitteametlikult), et tegelikult ei pruugi see nii olla, polnud konsultatsioonide tulemus kaugeltki ette teada. Seetõttu otsustasid ametnikud, et kuna saadetud elektronkirjal polnud õiguslikku jõudu, ootavad nad ära õigustalitusega peetavate konsultatsioonide ametliku tulemuse ega hakka pakkujaid teavitama 2. juulil 2002 saadetud elektronkirja ekslikkusest ja pakkumismenetluse jõusolekust, et siis mõni nädal hiljem jälle teatada, et pakkumismenetlus on siiski tühistatud. Asi sai lõpliku lahenduse alles 12. augustil 2002.

Pakkumiskutse eest vastutavad ametnikud olid vastavalt eeskirjadele ära nimetatud pakkumiskutset sisaldavas kirjas/pakkumistingimustes. Lisaks oli pakkumistingimustes selgelt öeldud, et ainus kontaktisik on pr W. Eksitava elektronkirja saatnud ametnik töötas vabakutseliste üksuse sekretariaadis ning pidas regulaarselt sidet töövõtjatega. Tema nime aga pakkumisdokumentides kirjas polnud.

Kuigi parlamendi tõlkeplaneerimise osakond on vastutav institutsiooni kirjaliku sidepidamise eest, ei kujutanud kõnealune elektronkiri endast ametlikku dokumenti. tõlkeplaneerimise osakonna vabakutseliste üksus on kõigest haldusteenistus. Selle enamikus C-kategooria töötajatest koosnev personal vahetab töövõtjatega keskmiselt viiskümmend elektronkirja päevas. Et tagada teenuste osutajatega vahetatavate puhtalt haldusliku sisuga teadete keelelist korrektsust, oleks iga 11, peagi iga 20 ametliku keele kohta tarvis kahte kvalifitseeritud tõlki.

Parlament sõlmib lepinguid avaliku pakkumise teel, mis on äärmiselt ametlik menetlus ning mille puhul on õigusaktidega selgelt sätestatud, millised on võimalikud sidepidamisviisid. On kahetsusväärne, kui kaebuse esitaja tundis, et ametliku menetluse järgimine tekitas halba õhkonda, kuid asjaomased ametnikud olid kohustatud järgima kehtivaid õigusakte.

Õigustalituse asjaomane arvamus saadeti konfidentsiaalsena ja mitte avalikustamisele kuuluvana peasekretärile, nagu näeb ette standardmenetlus parlamendi õigustalituse arvamuste puhul. Avalike hangete eeskirjade kohaselt ei tohi parlament anda pakkumist puudutavat teavet ühelegi osapoolele, välja arvatud pakkujale endale.

Kaebuse esitaja seisukohad

Kaebuse esitaja tänas ombudsmani panuse eest probleemi lahendamisse ning märkis, et edastas parlamendi arvamuse oma liikmetele, julgustades neid pakkumist puudutavat teavet küsima. Kaebuse esitaja sõnul kavatses üks tema liige, kes oli juba teavet palunud ja polnud vastust saanud, pöörduda ombudsmani poole. Kaebuse esitaja lisas, et tegelikult on suhtlemis- ja läbipaistvusprobleem endiselt olemas, kuid seda varjatakse bürokraatia ja "ametliku menetluse järgimise" taha.

OTSUS

1 Pakkumiskutse tühistamise põhjuste selgitamatajätmine

1.1 2002. aasta alguses avaldas Euroopa Parlament pakkumiskutse Euroopa Parlamendi istungite stenogrammide tõlkimiseks kreeka keelde. Viis pakkumisest osavõtnud firmat olid kaebuse esitaja ehk Kreeka tõlkebüroode liidu liikmed. 2. juulil 2002 teatas parlament pakkujatele, et pakkumiskutse oli "tehnilistel põhjustel" tühistatud. Septembri alguses 2002 esitatud kaebuses väitis kaebuse esitaja, et parlament polnud teda pakkumise tühistamise põhjustest teavitanud.

1.2 Oma arvamuses selgitas Euroopa Parlament, et 2. juulil 2002 saadetud elektronkirja sisu oli eksitav ja pakkumiskutset tegelikult ei tühistatud. 26. septembril 2002 teavitas parlament asjaomases pakkumises osalejaid, et lepingu sõlmimise teade avaldati 13. septembril 2002, ning vabandas 2. juulil 2002 ekslikult saadetud elektronkirja tõttu tekkinud ebameeldivuste pärast.

1.3 Ombudsman märgib, et kaebuse esitaja väited põhinesid arvamusel, et pakkumiskutse oli tühistatud. Kuna tegelikult pakkumiskutset ei tühistatud, on ka väide oma eesmärgi kaotanud ning asi edasist uurimist ei vaja.

2 Kirjavahetuse kohatu ja üleolev toon

2.1 Kaebuse esitaja leidis, et elektronkirja toon, millega Euroopa Parlament 3. juulil 2002 kaebuse esitaja liikmete järelepärimistele pakkumiskutse tühistamise põhjuste kohta vastas, oli kohatu ja jättis üleoleva mulje.

2.2 Parlament rõhutas, et tõlkeplaneerimise osakonna juhtaja viibis ise parajasti Strasbourg'is plenaaristungil, kui üks talle alluv ametnik küsis, kuidas kaebuse esitajale vastata. Küsimus esitati juhatajale eriti kiirel ajal ning tema juhised olid paratamatult napisõnalised. Saadetud elektronkirja ei koostanud ta ise, vaid seda tegi saadud juhiste põhjal inglise keelt emakeelena mitterääkiv ametnik, kes ei kavatsenud sellega kedagi solvata ega käituda üleolevalt.

2.3 Oma seisukohavõttus toonitas kaebuse esitaja, et samasugust tooni oli kasutatud ka teistes tõlkeplaneerimise osakonna personali poolt saadetud kirjades. Ombudsman märkis, et neid kirju talle ei esitatud. Seega piirdus tema juurdlus 3. juuli 2002. aasta elektronkirjaga.

2.4 Hea haldustava näeb ette, et ametnikud peavad avalikkusega suhtlemisel olema viisakad.⁵⁶ 3. juuli 2002. aasta elektronkiri oli järgmine: "Me ei kavatse täpsustada tühistamise põhjusi, sest me ei ole kohustatud seda tegema." Selline kaebuse esitaja liikmete esitatud selgituspalvele saadetud vastus jätab mulje, et selle saatja arvas, et parlament pole kohustatud palutud teavet andma. Seda seisukohta ei põhjendatud aga kuidagi ja kogu vastus piirduski selle ühe napi lausega. Ombudsmani arvates oli mõisteta, et kaebuse esitaja ja tema liikmed sellise elektronkirja peale solvusid. Ombudsman märkis, et sõnum oli saadetud parlamendi tõlkeplaneerimise osakonna juhataja nimel ning nii juhataja kui pr W said selle sõnumi koopia. Kui asjaomane ametnik tõesti ei soovinud kedagi solvata ega üleolev olla, nagu väidab oma arvamuses parlament, oli piisavalt aega, et parandada muljet, mida see sõnum paratamatult tekitas. Seda aga ei tehtud ega püütudki teha.

2.5 Ombudsman teeb olukorrast lähtuvalt järelduse, et kuna parlament saatis 3. juulil 2002 eespool tsiteeritud elektronkirja ega püüdnud hiljem viga parandada, rikkus ta sellega kohustust olla avalikkusega suhtlemisel viisakas. Seega on tegemist haldusliku omavoli juhtumiga ning ombudsman teeb alljärgneva kriitilise märkuse.

3 Muud probleemid

3.1 Parlamendi arvamuse kohta esitatud seisukohtades rõhutas kaebuse esitaja, et soovib saada teavet selle kohta, millised olid ilmnunud "tehnilised" probleemid ning milline oli õigustalituse

⁵⁶

Vrd Euroopa ombudsmani poolt välja pakutud ja Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud Euroopa hea haldustava eeskirja artikli 12 lõiget 1. Eeskirja saab vaadata ombudsmani koduleheküljelt (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

vastav seisukoht. Kaebuse esitaja toonitas, et üks tema liikmetest, kes oli pakkumisest välja jäetud, oli palunud selgitada väljajätmise põhjusi, kuid polnud veel õigustalt lubatud vastust saanud. Kaebuse esitaja oli seisukohal, et selline viivitamine tekitab kahtlusi pakkumismenetluse läbipaistvuse kohta.

3.2 Ombudsman edastas kaebuse esitaja seisukohad parlamendile, kes seepeale andis asja kohta lisateavet. Parlamendi vastuse peale saadetud seisukohas tänas kaebuse esitaja ombudsmani panuse eest probleemi lahendamisse ning märkis, et edastas parlamendi arvamuse oma liikmetele, julgustades neid pakkumist puudutavat teavet küsima. Kaebuse esitaja sõnul kavatses üks tema liige, kes oli juba teavet palunud ja vastust mitte saanud, pöörduda ombudsmani poole.

3.3 Antud olukorras leiab ombudsman, et tal pole vaja tegeleda muude kaebuse esitaja poolt parlamendi arvamuse kohta esitatud seisukohas esile toodud küsimustega.

4 Lõppjärelendus

Kaebuse alusel läbiviidud uurimise põhjal tuleb teha järgmine kriitiline märkus:

Hea haldustava näeb ette, et ametnikud on avalikkusega suheldes viisakad.⁵⁷ Ombudsman leidis, et kuna parlament saatis 3. juulil 2002 eespool tsiteeritud elektronkirja ega püüdnud hiljem viga parandada, rikkus ta sellega nimetatud kohustust. Seda tuleb pidada haldusliku omavoli juhtumiks.

Arvestades, et juhtumi antud aspekt puudutab konkreetseid minevikus toimunud sündmusi, pole kokkuleppele jõudmine asjakohane. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

3.4.2 Euroopa Liidu Nõukogu

JUURDEPÄÄS DOKUMENTIDELE

Otsus Euroopa Liidu Nõukogu vastu esitatud kaebuse 648/2002/IJH asjas

KAEBUS

28. jaanuaril 2002 esitas kaebuse esitaja nõukogule määruse 1049/2001⁵⁸ kohase kordustaoitluse juurdepääsuks EL konkurentsimenetluse uuendamist puudutavatele dokumentidele. Nõukogu vastas kordustaoitlusele 18. märtsil 2002. aastal, võimaldades ainult osalist juurdepääsu.

Nõukogu õigustas oma dokumentide teatud osadele juurdepääsu võimaldamisest keeldumist viidates määruse 1049/2001⁵⁹ artikli 4 lõike 3 esimesele lõigule. Mis puudutab dokumentides kajastatud delegatsiooni seisukohti, siis nõukogu arvates kaalub huvitatus kaitsta otsuste vastuvõtmise protsessi lõppkokkuvõttes üles üldise huvi avaldamise vastu. Nõukogu põhjendas oma järeldust järgmiselt:

⁵⁷ Vrd Euroopa ombudsmani poolt välja pakutud ja Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud Euroopa hea haldustava eeskirja artikli 12 lõiget 1. Eeskirja saab vaadata ombudsmani koduleheküljelt (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

⁵⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. a määrus (EÜ) nr 1049/2001 cc. üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele, 2001 EÜT L 145/43

⁵⁹ "Keelatakse juurdepääs dokumendile, mille institutsioon on koostanud oma sisekasutuseks või mille institutsioon on saanud ning mis käsitleb küsimust, milles institutsioon ei ole veel otsust teinud, kui sellise dokumendi avaldamine kahjustaks oluliselt institutsiooni otsustamisprotsessi, välja arvatud juhul, kui avaldamine teenib ülekaalukaid üldisi huve."

"Oluliseks eeltingimuseks nõukogu võimele leida kompromisslahendusi ning saavutada edasiminekut keerulistes küsimustes, on nõukogu ettevalmistusorganite vahel peetavate esialgsete arutelude ja läbirääkimiste kontekstis delegatsioonidele antud võimalus avaldada vabalt oma seisukohti isegi poliitiliselt tundlikel teemadel. Dokumentide osade avaldamine, millest selguks iga üksiku delegatsiooni seisukoht alles arutluse all olevas konkreetsetes küsimuses, ohustaks käesolevas etapis seda võimet, sest see võib oluliselt vähendada delegatsioonide tahet muuta oma seisukohta väitluse käigus esile kerkinud argumentide valgusel. Nõukogu arvates võib see otsuste vastuvõtmise protsessi tõsiselt kahjustada."

Nõukogu väitis, et piiratud juurdepääs võimaldab kaebuse esitajal olla kursis enamike argumentidega, mida esitatakse seoses praegu nõukogus kaalumisel olevate seadusandlike ettepanekutega.

Ombudsmanile esitatud kaebuses aktsepteeris kaebuse esitaja nõukogu põhjendust varjata delegatsioonide kuuluvust, jättes endale siiski õiguse nõuda tulevikus delegatsioonide kuuluvuse ja nende esitatud argumentide avaldamist. Kaebuse esitaja sõnul on nõukogu enamikul juhtudel kustutanud dokumentidest täies ulatuses need seisukohad, mida on võtnud identifitseeritud delegatsioonid. Kaebuse esitaja väitis, et nõukogu tehtud kustutused on ulatuslikud ning on muutnud mõned dokumendid mõttetuks. Eelkõige ei saa lugeja neist teavet enamike arutelude käigus vahetatud argumentide kohta, mis on just vastupidine sellele, mida nõukogu oma vastuses väitis. Kaebuse esitaja sõnul peaks nõukogu avaldama kõik dokumentides sisalduvad argumendid, ideed ja ettepanekud, kust vajadusel on delegatsiooni nimi kustutatud.

Lisaks sellele rõhutas kaebuse esitaja, et kaks dokumenti, millele talle juurdepääs võimaldati, olid nõukogu konkurentsitoimkonnale esitatud komisjoni töödokumentid, mis olid seotud komisjoni ettepanekutega konkurentsieeskirjade rakendamist puudutava nõukogu määruse kohta. Kaebuse esitaja väitel olid mõlema dokumendi lõpuosad kogu ulatuses kustutatud. Kaebuse esitaja väitel ei saanud nõukogu arutelude konfidentsiaalsus olla seotud dokumentide täies mahus avaldamisega, kui komisjon valmistas nimetatud dokumendid ette ettepaneku põhjendamiseks. Teisalt, kui dokumendid koostati pärast arutelude algust nõukogus vastuseks ühe või mitme delegatsiooni võetud seisukohale, tuleks need ikkagi avaldada.

Kaebuse esitaja sõnul on komisjoni ühe avaldatud ettepaneku juures juba piisavalt seadusandlikke formaalsusi, et lubada iga järgneva nõukogu-komisjoni vahelise dialoogi taga peituvat mõttekäigu avaldamist. Kui avalikkus teab ettepaneku sisu, on oluline, et mõistetakse ka, millised raskused kerkivad esile selle jõustamiseni jõudmisel. Kui nõukogu avaldab sisumuudatustega teksti ilma muudatusi selgitamata, vähendab see avalikkuse usaldust lõppvariandi vastu ning nõukogu meetoditele langeb kahtlus.

Viimasena väitis kaebuse esitaja, et nõukogu dokumentide online-registris pole võimalik kindlaks teha, kas konkreetne dokument võiks olla huvipakkuv või mitte, mistõttu tuleb teha palju nõudeid vastava teabe avalikustamiseks ning see raiskab nii nõukogu kui taotleja aega. Näitena tõi kaebuse esitaja antud juhtumiga seotud toimkondade aruanded, mis kannavad ainult komisjoni ettepaneku nimetust.

Seega väitis kaebuse esitaja kokkuvõtlikult järgmist:

- i) nõukogu on kustutanud rohkem teksti, kui ta suutis põhjendada, öeldes, et kustutamisega tagati iga üksiku delegatsiooni seisukoha konfidentsiaalsus alles arutluse all olevas konkreetsetes küsimuses;
- ii) nõukogu põhjendused ei õigustanud teksti kustutamisi komisjoni teatud töödokumentidest;
- iii) nõukogu dokumentide online-register ei sisalda piisavalt informatsiooni.

Kaebuse esitaja nõudis täielikku või ulatuslikumat juurdepääsu järgmisele 13 dokumendile: 12241/00, 10022/01, 13798/00, 13563/01, 5158/01, 12290/00, 12856/00, 13385/00, 5843/01, 6024/01, 6622/01, 6834/01, 7692/01.

UURIMINE

Nõukogu arvamus

Nõukogu arvamus sisaldas kokkuvõtlikult järgmisi seisukohti:

Esimese väite osas oli nõukogu põhimõtteliselt nõus, et õigusaktide eelnõude üle peetavaid arutelusid puudutavad dokumendid peaksid olema nii juurdepääsetavad, kui vähegi võimalik ning et üks viis selle eesmärgi saavutamiseks on avaldada enamus või kõik arutelude käigus vahetatud argumendid, salastades ainult dokumentide need osad, mille järgi saab kindlaks teha neid seisukohti kaitsnud delegatsiooni kuuluvust. Sellega tagataks asjaomaste delegatsioonide tahe muuta väitluse käigus esile kerkinud argumentide valgusel oma seisukohta, mis ongi keerulistes küsimustes edu saavutamise eeltingimuseks. Alates määruse 1049/2001 jõustumisest on nõukogu sellist praktikat kasutanud mitmel korral.

Siiski annavad käesoleva juhtumi erilised asjaolud alust veidi ettevaatlikumaks lähenemiseks. Kõnealune ettepanek tõstatas rea äärmiselt delikaatseid ja vaidlusi tekitavaid probleeme, mille üle peetakse siiani nõukogus poliitilisel tasandil keerulisi läbirääkimisi. Sellises olukorras võib nõukogu liikmete ja komisjoni esindajate delegaatide kohtumistel võetud esialgsete seisukohtade, mida asjatundjad suudavad konkreetsetele delegaatidele omistada ka selgete tunnuste puudumisel, avalikustamine kahjustada nende probleemide lahendamist ning nurjata seeläbi püüdlused jõuda tähtsa õigusakti teksti osas üldise kokkuleppeni.

Dokument 13563/01 sisaldab eesistujariigi määruse ettepaneku kompromissteksti. Kompromissteksti teatud osad on avaldatud, kuid osi, mis puudutavad iseäranis vaidlusi ning äratavaid ja vastuolulisi probleeme, on hoitud salajas eespool nimetatutele sarnastel põhjustel. Kompromissettepanek kiidetakse heaks ainult juhul, kui kõik delegatsioonid on valmis oma esialgsest seisukohast loobuma. Eriti delikaatseid küsimusi puudutava kompromissettepaneku avalikustamine ajal, mil sellega töötavad nõukogu liikmed ja nende delegaadid ning komisjon, nurjaks kõik senised jõupingutused.

Teise väite osas leidis nõukogu, et asjaomased komisjoni dokumendid on komisjoni teenistuste poolt nõukogu toimkonnas toimuvaks aruteluks ettevalmistatud mitteametlikud dokumendid, mille eesmärgiks oli selgitada mõningaid komisjoni ettepanekuga seotud küsimusi ning mis polnud komisjoni volinike kolleegiumi tasandil heaks kiidetud ega olnud siduva iseloomuga. Nimetatud dokumentidest tehtud kustutamised on sama põhjendatud nagu asjaomastest nõukogu dokumentidest tehtud kustutamisedki.

Kolmanda väite osas selgitas nõukogu, et klikkides Internetis dokumentide avalikus registris ikoonile "document information", leiab kasutaja kogu dokumendi päises oleva informatsiooni, kaasa arvatud teabe nii dokumendi koostaja ja adressaadi kohta, kui ka dokumendi kategooria ning sisukirjelduse. Nõukogu oli siiski valmis suurendama avaliku registri kasutajasõbralikkust.

Nõukogu edastas ombudsmanile ka kaebuse esitajale edastatud dokumentide koopiad.

KAEBUSE ESITAJA SEISUKOHAD

Esimese väite osas leidis kaebuse esitaja, et nõukogu arvamuses suhtutakse EL õigusaktide jõustamisse nagu rahvusvaheliste lepingute üle peetavatesse läbirääkimistesse, kus järeleandmistega kaubeldakse endale siseriiklikes huvides olevaid soodustusi. Kaebuse esitaja arvamusel kohaselt on selline lähenemine avalikkuse jaoks siduvate õigusaktide jõustamisel kohatu. Pealegi pole nõukogus toimuv väitlus võrreldav ministrite või valitsuse nõupidamisega, kus inimesed tulevad tihti välja kummaliste ja vastuvõetamatute ideedega. Selleks ajaks, kui ettepanek nõukogusse jõuab, on komisjon selle juba avalikustanud ning nõukogu on ainult seadusandjaks. See, et üldsusele siduvate seaduste tekste hoitakse salajas, kuni nende sisu on kinnitatud, on äärmuslik abinõu probleemi lahendamisel, mida saab vältida tekstist delegatsiooni nimede kustutamisega.

Teise väite osas nõustus kaebuse esitaja seisukohaga, et nõukogu väitluseks abistava materjalina ettevalmistatud komisjoni töödokumenti peab käsitlema, kui nõukogu dokumenti.

Kolmanda väite kohta ütles kaebuse esitaja, et see oli mõeldud abistava märkusena, mitte soovina tekitada probleemi. Kaebuse esitaja andis rea soovitusi, eesmärgiga täiustada, nagu ta ise väljendus, "erakordselt väärtuslikku teabeallikat".

EDASINE UURIMINE

Pärast nõukogu arvamuse ja kaebuse esitaja seisukohtade hoolikat kaalumist leidis ombudsman, et asjaomastes dokumentides tehtud mahakustutuste ulatuse ja olemuse kindlakstegemiseks on vaja need dokumendid läbi vaadata.

Dokumentide läbivaatamine

Ombudsmani ametkond vaatas dokumendid läbi 9. oktoobril 2002. Pärast seda kirjutas ombudsman nõukogule kirja, et tänamaks hea koostöö eest ning teavitamaks nõukogu kogutud tõenditest ja tuvastatud asjaoludest.

Esmalt meenutas ombudsman nõukogu arvamuses ja kaebuse esitaja vastuväidetes väljendatud seisukohti. Ombudsman märkis, et nõukogu põhjendas tehtud kustutusi sellega, et dokumentide vastavate osade avaldamine võimaldaks kellelgi, tõenäoliselt asjatundjal, kindlaks teha delegatsioonide või komisjonide esindajate seisukohti nõukogus arutluse all olevates küsimustes. Kaebuse esitaja nõustus sellega, et nõukogu hoiab delegatsioonide nimed saladuses ning et nõukogu väitluseks abistava materjalina ettevalmistatud komisjoni töödokumenti tuleb käsitleda samadel alustel. Seega soovis ombudsman dokumentide läbivaatamisega kindlaks teha, kas nõukogu poolt kustutatud materjali alusel on kellelgi, tõenäoliselt asjatundjal, võimalik kindlaks teha delegatsioonide või komisjonide esindajate seisukohti nõukogus arutluse all olevates küsimustes.

Seejärel tegi ombudsman teatavaks dokumentide läbivaatamise tulemuse, mis oli järgmine:

Viited nimelistele delegatsioonidele või komisjoni esindajatele

Läbivaadatud dokumentides on nimelistele delegatsioonidele või komisjoni esindajatele viidatud harilikult kolmel viisil: i) joonealuse märkusena, ii) teksti sees sulgudes oleva viitena või iii) sissejuhatava fraasina, nagu näiteks „(xx) delegatsioon väljendas oma seisukohta...” või „(xx) delegatsioon leidis, et ...”

Nimelistele delegatsioonidele viitavad joonealused märkused on kustutatud, samal ajal kui enamusel juhtudel on vastav tekst avaldatud. Üldiselt ei sisaldanud kustutatud joonealused märkused muud teavet kui delegatsiooni nime ning fakti, et viimane pani ette, nõustus või ei nõustunud tekstis väljendatud seisukohaga või tegi selle suhtes reservatsiooni. Erandiks on dokumendi 12241/01 3. leheküljel olev joonealune märkus. Kui see erand välja arvata, olid nõukogu poolt delegatsioonide kuuluvuse varjamiseks tehtud kustutused minimaalsed.

Enamikul juhtudel, kus nimelistele delegatsioonidele oli viidatud viisidel ii) või iii), on kustutatud kogu vastav lõik. Vastukaaluks pole dokumendi 13385/00 lõigetes 19, 33, 44, 50–51 ja 69 viiteid nimelistele delegatsioonidele ja/või komisjoni esindajatele kustutatud ning need olid avaldatud tervikuna. Neid juhtumeid, kus nõukogu oleks kustutanud ainult delegatsioonile ja/või komisjoni esindajale viitava viite ning avaldanud ülejäänud teksti, ei olnud.

Nimetatud kategoorias oli ainult üks juhtum, kus ombudsman võis kinnitada, et kustutatud lõike ülejäänud tekstist oleks võinud järeldada delegatsiooni kuuluvust: dokumendi 13385/00 lõige 36.

Kustutatud tekst, mis ei sisaldanud viiteid nimelistele delegatsioonidele või komisjoni esindajatele

Nõukogu oli kustutanud dokumentidest teatud osi, lõikeid ja lõigete osi, mis ei sisaldanud viiteid nimelistele delegatsioonidele või komisjoni esindajatele. Mitte küll kõik, aga mõned nendest lõigetest sisaldasid fraase nagu "mõned delegatsioonid väljendasid seisukohta..." või

“delegatsioonid väljendasid seisukohta...” Mõnel muul juhul sisaldas kustutatud tekst eesistujariigi kompromisettepanekuid.

Ombudsman ei saa kindlalt väita, nagu võimaldanuks kustutatud tekst selles kategoorias kindlaks teha konkreetse(te) delegatsiooni(de) või komisjoni esindajate seisukohti. Kuigi nõukogu viitas võimalusele, et asjatundja suudaks seda teha, tundus see kustutatud teksti olemust arvestades ebatõenäoline.

Lõppjärelused

Dokumentide läbivaatamise põhjal jõudis ombudsman järeldusele, et järgmistest dokumentidest tehtud kustutamised, mida põhjendati sellega, et dokumentide vastava teksti avaldamine võimaldaks kellelgi, tõenäoliselt asjatundjal, kindlaks teha delegatsioonide või komisjoni esindajate seisukohti nõukogus arutluse all olevates küsimustes, polnud õigustatud:

Dokument 12241/01: joonealune märkus 3. leheküljel (välja arvatud delegatsiooni nimi); lõiked 17–21, 23–27.

Dokument 10022/01: leheküljed 29–36 (tabelid, mis sisaldavad liikmesriikide konkurentsiseaduste sätete võrdlust EÜ asutamislepingu artiklitega 81–82).

Dokument 13798/00: lõiked 5–8, 9–10 (kustutatud osaliselt), 14–15.

Dokument 12856/00: lõiked 2, 3 (kustutatud osaliselt).

Dokument 13385/00: lõige 2.

Dokument 5843/01: lõiked 4, 5.

Dokument 6024/01: lõiked 4, 5.

Dokument 6622/01: lõiked 3, 10, 11.

Dokument 7692/01: lõiked 12–18 ja lisa.

Dokument 6834/01: lõiked 3 (kustutatud osaliselt), 6, 8, 10.

Dokument 13563/01 koosneb kahest osast: arenguaruandest ja lisadest. Dokumendi läbivaatamise tulemusena leidis ombudsman, et lõiked 6, 8, 10–12, 19–20 ja 22 võib avaldada, ilma et keegi suudaks kindlaks teha delegatsiooni(de) või komisjoni esindaja seisukohti. Dokumendi 13563/01 (eesistujariigi koostatud määruse kompromissteksti) II lisas ei olnud teksti avaldatud osade (välja arvatud joonealused märkused) ja kustutatud osade vahel võimalik leida muud vahet, kui et viimases käsitleti teemasid, mida peetakse poliitilises mõttes delikaatsemateks. Ombudsman oli seisukohal, et kustutatud teksti (välja arvatud joonealuste märkuste) põhjal pole kellelgi, isegi mitte asjatundjal, võimalik kindlaks teha konkreetse(te) delegatsiooni(de) või komisjoni esindaja seisukohti. Samale järeldusele jõudis ombudsman dokumendi 5158/01 osas, mis sisaldas varem väljapakutud määruse teksti.

Palve lisateabe saamiseks

Eespool toodu valgusel palus ombudsman nõukogul ümber hinnata kustutatud materjale puudutav seisukoht ning teatada, kas nõukogu on valmis nimetatud materjale kaebuse esitajale avaldama.

Nõukogu vastus

Oma vastuses teatas nõukogu, et jõudis 26. novembril 2002. a peetud istungil asjaomase määruse eelnõu osas poliitilisele kokkuleppele. Selle edasimineku valgusel leidis nõukogu, et võimaldab kaebuse esitajale juurdepääsu asjaomastele dokumentidele tervikuna.

Kaebuse esitaja seisukohad

Oma seisukohtades märkis kaebuse esitaja, et nõukogu oli kõrvaldanud kaebuse põhjuse, võimaldades talle juurdepääsu asjaomastele dokumentidele, kuid väljendas ka nõrdimust, et tal ei

olnud juurdepääsu enne vastava määruse vastuvõtmist. Kaebuse esitaja tänas ombudsmani juhtumi käsitlemise eest.

OTSUS

1 Keeldumine võimaldada täielik juurdepääs teatud dokumentidele

1.1 Nõukogu võimaldas kaebuse esitajale ainult osalise juurdepääsu teatud EL konkurentsimenetluse uuendamist puudutavatele dokumentidele. Kaebuse esitaja väitis, et nõukogu oli kustutanud rohkem teksti, kui ta suutis ära põhjendada, väites, et kustutamise tagati iga üksiku delegatsiooni seisukoha konfidentsiaalsus alles arutlusel olevas konkreetsetes küsimuses. Kaebuse esitaja nõustus sellega, et nõukogu hoiab delegatsioonide nimed saladuses, kuid väitis, et võetud seisukoht tuleks avaldada koos asjaomase dokumendi muude osadega.

1.2 Nõukogu õigustas oma keeldumist võimaldada juurdepääsu dokumentide teatud osadele, viidates määruse 1049/2001⁶⁰ artikli 4 lõike 3 esimesele lõigule. Nõukogu sõnul tõstatas kõnealune ettepanek rea äärmiselt delikaatseid ja vaidlusi tekitavaid probleeme, mille üle peeti sel hetkel nõukogus poliitilisel tasandil keerulisi läbirääkimisi. Sellises olukorras võis nõukogu liikmete ja komisjoni esindajate delegaatide kohtumistel võetud esialgsete seisukohtade, mida asjatundjad suudavad konkreetsetele delegaatidele omistada ka selgete tunnuste puudumisel, enneaegne avalikustamine kahjustada nende probleemide lahendamist ning nurjata seeläbi püüdlused jõuda tähtsa õigusakti teksti osas üldise kokkuleppeni.

1.3 Kuna kaebuse esitaja nõustus, et nõukogu võib delegatsioonide nimed salastada, keskendus ombudsman küsimusele, kas nõukogu oli kustutanud rohkem materjale, kui salastamiseks vajalik oli.

1.4 Pärast asjaomaste dokumentide läbiivaatamist jõudis ombudsman seisukohale, et teatud kustutamised polnud nõukogu toodud põhjenduste alusel õigustatud. Ombudsman teavitas nõukogu üksikasjalikult kogutud tõenditest ja tuvastatud asjaoludest ning palus viimast oma seisukoht ümber vaadata.

1.5 Oma vastuses teatas nõukogu, et jõudis 26. novembril 2002 peetud istungil asjaomase määruse eelnõu⁶¹ osas poliitilisele kokkuleppele. Selle edasimineku valgusel leidis nõukogu, et kaebuse esitajale võimaldatakse juurdepääs asjaomastele tervikdokumentidele.

1.6 Nõukogu vastuse peale võetud seisukohtades väljendas kaebuse esitaja nõrdimust, et tal ei olnud juurdepääsu dokumentidele enne vastava määruse vastuvõtmist. Seetõttu leidis ombudsman, et on vaja kindlaks teha, kas kaebuse esitaja väide nõukogu halduslikust omavolist vastab tõele.

1.7 Ombudsman vaatas läbi dokumendid, millele nõukogu oli võimaldanud ainult osalise juurdepääsu. Ombudsman jõudis järeldusele, et nõukogu põhjendus, nagu võimaldanuks kustutatud teksti avaldamine kellelgi kindlaks teha delegatsioonide või komisjoni esindajate seisukohti nõukogus arutluse all olevates küsimustes, ei õigustanud kõiki tehtud kustutamisi. Seega tuvastas ombudsman, et tegu oli haldusliku omavoli juhtumiga, ning tegi selle kohta kriitilise märkuse.

1.8 Ombudsman leidis, et tal pole vaja rohkem meetmeid kasutusele võtta, sest nõukogu võimaldas pärast määruse eelnõu osas kokkuleppele jõudmist 26. novembril 2002 kaebuse esitajale juurdepääsu tervikdokumentidele.

⁶⁰ "Keelatakse juurdepääs dokumendile, mille institutsioon on koostanud ametkondlikuks kasutamiseks või mille institutsioon on saanud ning mis käsitleb küsimust, milles institutsioon ei ole veel otsust teinud, kui sellise dokumendi avaldamine kahjustaks oluliselt institutsiooni otsustamisprotsessi, välja arvatud juhul, kui avaldamine teenib ülekaalukaid üldisi huve."

⁶¹ Nõukogu võttis määruse vastu 16. detsembril 2002: nõukogu määrus (EÜ) nr 1/2003, 16. detsember 2002, asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta, 2003 EÜT L1/1.

2 Juurdepääs komisjoni töödokumentidele

2.1 Kaebuse esitaja väitis, et nõukogu põhjendused ei õigustanud teksti kustutamisi komisjoni teatud töödokumentidest. Ombudsman meenutas, et ta oli juba teinud kriitilise märkuse asjaomastest dokumentidest tehtud kustutamiste ulatuse kohta. Seega puudutas kaebuse antud aspekt ainult seda, kas nõukogu põhjendusi võis kohaldada komisjoni töödokumentide suhtes.

2.2 Nõukogu väitis vastu, et asjaomased komisjoni dokumendid on nõukogu toimkonnas toimuvaks aruteluks ettevalmistatud mitteametlikud dokumendid, mis polnud komisjoni volinike kolleegiumi tasandil heaks kiidetud ega olnud siduva iseloomuga.

2.3 Kaebuse esitaja teatas oma seisukohavõtus nõusolekust aktsepteerida seisukohta, et nõukogu väitluseks abistava materjalina ettevalmistatud komisjoni töödokumenti peab käsitlema, kui nõukogu dokumenti. Seega loobus kaebuse esitaja kaebuse sellest aspektist.

3 Nõukogu dokumentide online-register

3.1 Kaebuse esitaja väitis, et nõukogu dokumentide online-register ei sisalda piisavalt informatsiooni.

3.2 Nõukogu väitis vastu, et dokumentide online-registrist on võimalik lihtsalt saada teavet dokumendi koostaja ja adressaadi kohta ning lugeda dokumendi kategooria kirjeldust. Nõukogu oli siiski valmis suurendama avaliku registri kasutajasõbralikkust.

3.3 Kaebuse esitaja teatas oma seisukohavõtus, et kaebuse see punkt oli mõeldud abistava märkusena, mitte soovina tekitada probleemi. Kaebuse esitaja andis rea soovitusi, eesmärgiga täiustada, nagu ta ise väljendus, "erakordselt väärtuslikku teabeallikat". Ombudsman edastas kaebuse esitaja soovitusel nõukogule informatsiooni korras.

3.4 Eespool öeldu põhjal ei tuvastanud ombudsman kaebuse nimetatud aspekti osas halduslikku omavoli.

4 Lõppjärelendus

Ombudsmani teostatud uurimise põhjal tuleb teha järgmine kriitiline märkus:

Ombudsman vaatas läbi dokumendid, millele nõukogu oli võimaldanud ainult osalise juurdepääsu. Ombudsman on jõudnud järeldusele, et nõukogu põhjendus, nagu võimaldanuks kustutatud teksti avaldamine kellelgi kindlaks teha delegatsioonide või komisjoni esindajate seisukohti nõukogus arutluse all olevates küsimustes, ei õigustanud kõiki tehtud kustutamisi. Seega leiab ombudsman, et tegu oli haldusliku omavoli juhtumiga.

Ombudsman leiab, et tal pole vaja rohkem meetmeid kasutusele võtta, sest nõukogu võimaldas pärast määruse eelnõu osas kokkuleppele jõudmist 26. novembril 2002 kaebuse esitajale juurdepääsu tervikdokumentidele. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

NÕUKOGU KOHUSTUS TAGADA, ET EUROOPA LIIDU POLITSEIMISSIOON SARAJEVOS AUSTAKS PÕHIÕIGUSI

Otsus Euroopa Liidu Nõukogu vastu esitatud kaebuse 1200/2003/OV(konfidentsiaalne) asjas

KAEBUS

Kaebuses toodud olulised asjaolud on alljärgnevad:

Euroopa Liidu Sarajevo politseimissiooni planeerimisrühma juhtkond lõpetas kaebuse esitaja töölepingu ilma mingeid põhjuseid esitamata ning alusetute väidete põhjal. Seda tehes rikuti kaebuse esitaja kaitseõigust.

Kaebuse esitaja protestis sellise menetluse vastu, millele järgnes 19. novembri 2002. aasta kiri planeerimisrühmale. Oma vastuses 26. novembrist 2002. aasta väitis Euroopa Liidu politseimissiooni planeerimisrühma juhataja, et kaebuse esitaja tööleping lõpetati tema sobimatu käitumise tõttu ning kuna ta ei järginud Euroopa Liidu politseimissiooni planeerimisrühma eetost ega oma kohustustusi missiooni professionaalse liikmena.

17. detsembril 2002 esitas kaebuse esitaja Euroopa ombudsmanile kaebuse (viide 2188/2002/OV). Kuna kaebuse esitaja ei olnud oma kaebusega eelnevalt nõukogu poole pöördunud, ei saanud seda kaebust vastu võtta. Ombudsman soovitas kaebuse esitajal nõukogule kirjutada. Kaebuse esitaja väitel saatis ta seejärel nõukogule kaks tähtkirja, kuid ei saanud neile vastust.

26. juunil 2003 esitas kaebuse esitaja ombudsmanile käesoleva kaebuse. Kaebuse esitaja väitis, et tema leping Euroopa Liidu politseimissiooniga lõpetati põhjendamatult ja alusetute väidete põhjal ning et nõukogu ei ole vastanud kahele antud küsimust puudutavale tähtkirjale. Ta väitis, et nõukogu peaks ta vabastama tema vastu esitatud süüdistustest ja et ta peaks saama kätte kogu 2002. aasta detsembrikuu palga.

UURIMINE

Nõukogu arvamus

Oma lühikeses arvamuses väitis nõukogu, et nõukogu peasekretär ei sekkunud kaebuse esitaja tööle võtmisesse ega tema vabastamisse. Kaebuse esitaja võttis otseselt tööle Euroopa Liidu politseimissiooni planeerimisrühma vastavalt volitustele, mis anti missioonile nõukogu 11. märtsi 2002. aasta ühismeetmega Euroopa Liidu Politseimissiooni kohta⁶². Ta vabastati töölt põhjustel, millest nõukogu peasekretär ei olnud teadlik.

Nõukogu ühismeetme artikli 2 lõikes 1 nähakse ette, et "planeerimisrühma kuuluvad missiooni politseijuht/planeerimisrühma juhataja ja missiooni vajadustega seotud ülesannete täitmiseks vajalik hulk töötajaid". Euroopa Liidu politseimissioon võib vastavalt oma vajadustele võtta lepingu alusel tööle rahvusvahelist tsiviilpersonali.⁶³ Ent Euroopa Liidu politseimissiooni operatiivtegevuse juhtimine ja selle igapäevane juhtimine⁶⁴ ning sellest tulenevate volituste teostamine on missiooni juhi/politseiülemale ülesanne. Need volitused hõlmavad tingimata ka lepingulise personali töölevõtmist ja lõpuks nende töölt vabastamist nagu kaebuse esitaja puhul.

Eespool nimetatust ilmneb, et Euroopa Liidu politseimissiooni lepingulise personali töölevõtmine (ja töölt vabastamine) ei kuulu nõukogu peasekretäri tegevusalasse.

Kaebuse esitaja seisukohad

Kaebuse esitaja jättis oma kaebuse jõusse. Ta märkis, et on juba alustanud kirjade kirjutamist advokaatidele Brüsselis.

OTSUS

1 Ombudsmani uurimise ulatus

1.1 Käsitledes kaebusi, mis puudutavad lepingulist suhet ühenduse asutuse või organiga, piirdub ombudsmani uurimine kontrollimisega, kas ühenduse asutus või organ on talle esitanud arusaadava ja põhjendatud selgituse oma tegevuse õiguslike aluste kohta ning selle kohta, miks

⁶² EÜT L 70/1, 13. märts 2002

⁶³ Nõukogu 11. märtsi 2002. aasta ühismeede Euroopa Liidu Politseimissiooni kohta, artikli 5 lõige 3.

⁶⁴ Nõukogu 11. märtsi 2002. aasta ühismeede Euroopa Liidu Politseimissiooni kohta, artikli 4 lõige 1 ja artikli 7 kolmas taane.

tema lepinguline seisukoht on tema arvates õigustatud. Kui tegevus on põhjendatud, järeldeb ombudsman, et tema uurimise käigus ei ole ilmnenud halduslikku omavoli.

1.2 Ombudsmani otsus lepinguga seotud juhtumi kohta ei mõjuta lepingupoolte õigust esitada vaidlus järgnevalt uurimiseks ja otsustava lahendi saamiseks pädevale kohtule.

2 Lepingu lõpetamine põhjendamatult ja alusetute väidete põhjal

2.1 Kaebuse esitaja väitis, et tema leping Euroopa Liidu politseimissiooniga Sarajevos lõpetati põhjendamatult ja alusetute väidete põhjal. Kaebuse esitaja väite kohaselt on rikutud tema kaitseõigust.

2.2 Nõukogu väitis, et nõukogu peasekretär ei sekkunud kaebuse esitaja tööle võtmisesse ega töölt vabastamisse. Kaebuse esitaja võttis otseselt tööle Euroopa Liidu Politseimissiooni planeerimisrühm vastavalt volitustele, mis anti missioonile nõukogu 11. märtsi 2002. aasta ühismeetmega Euroopa Liidu politseimissiooni kohta. Ta vabastati töölt põhjustel, millest nõukogu peasekretär ei olnud teadlik.

2.3 Ombudsman märgib, et Euroopa Liidu politseimissioon loodi nõukogu 11. märtsi 2002. aasta ühismeetmega.⁶⁵ Ühismeetme artikli 4 lõikes 1 sätestatakse, et Euroopa Liidu politseimissiooni operatiivtegevuse juhtimine ja Euroopa Liidu politseimissiooni tegevuse igapäevane juhtimine on nõukogu poolt ametisse nimetatud missiooni juhi/politseiülema ülesanne. Lisaks sellele sätestatakse artikli 4 lõikes 4, et missiooni juht/politseiülem vastutab personali distsiplinaarkontrolli eest. Euroopa Liidu ning Bosnia ja Hertsegoviina vahelise lepingu (Euroopa Liidu politseimissiooni tegevuse kohta Bosnias ja Hertsegoviinas)⁶⁶ artikli 3 lõikes 2 sätestatakse, et missiooni juht/politseiülem annab aru peasekretärile/ühise välis- ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale Euroopa Liidu eriesindaja kaudu Bosnias ja Hertsegoviinas.

2.4 Eespool nimetatud sätteid silmas pidades on nõukogul ombudsmani arvamuse kohaselt kohustus tagada, et Euroopa Liidu politseimissiooni tegevuse käigus järgitakse õigusriigi põhimõtteid ja Euroopa Liidu poolt tunnustatud põhiõigusi.

2.5 Ombudsman on põhjalikult uurinud dokumente, mis kaebuse esitaja ja nõukogu talle esitasid. Nende tõendite põhjal on juhtumi asjaolud järgmised:

- i) Euroopa Liidu politseimissiooni planeerimisrühm sõlmis kaebuse esitajaga 26. juunil 2002 töölepingu vastavalt nõukogu 11. märtsi 2002. aasta Euroopa Liidu politseimissiooni käsitleva ühismeetme artikli 5 lõikele 3, milles sätestatakse, et "missioon võtab vastavalt vajadusele lepingulistel alustel tööle rahvusvahelise tsiviilpersonali ja kohaliku personali". Lepingu kestus oli 1. juulist kuni 31. detsembrini 2002;
- ii) kaebuse esitaja tööleping lõpetati distsiplinaarkaristusena. Kaebuse esitaja saadetud dokumentide hulgas on Euroopa Liidu politseimissiooni planeerimisrühma õigusnõustaja 12. novembri 2002. aasta märkus pealkirjaga "Soovitus distsiplinaarjuhtumi kohta". Selles märkuses mainitakse, et politseiülema asetäitja koostas kaebuse esitaja väidetava üleastumise suhtes läbiviidud sisejuurdtluse kohta aruande. Kaebuse esitaja väidetav üleastumine oli seotud tema arvatava suhtega Bosnia ja Hertsegoviinas ebaseaduslikult viibinud moldovlannaga, kes töötas kahes kohalikus baaris tantsijana ning kellele kaebuse esitaja väidetavalt tema "teenuste" eest tasus. Märkuses, milles viidatakse ka "seksuaalteenuste ostmisele", jõutakse järeldusele, et "(...) kuna [kaebuse esitaja] on Euroopa Liidu politseimissiooni liige ja seega on tal kohustus mitte aidata kaasa mis tahes ebaseaduslikule tegevusele, oleks ta pidanud olema tagasihoidlikum pr. X-ga emotsionaalsete/romantiliste suhete loomisel. Kuna [kaebuse esitaja] ei käitunud selles küsimuses sündsalt ega tagasihoidlikult, on ta seadnud ohtu Euroopa Liidu politseimissiooni planeerimisrühma laitmatu maine";

⁶⁵ EÜT L 70/1, 13. märts 2002

⁶⁶ EÜT L 293/2, 29. oktoober 2002

iii) õigusnõustaja järeldus ning soovitus oli see, et "oma käitumisega on [kaebuse esitaja] rikkunud tõsiselt oma töölepingust tulenevaid kohustusi. [Kaebuse esitaja] on seadnud Euroopa Liidu politseimissiooni planeerimisrühma maine tõsisesse ohtu. Tema tegevus antud küsimuses kujutab endast tõsist üleastumist. Euroopa Liidu politseimissiooni planeerimisrühma politseiülemal soovitatakse [kaebuse esitaja] tööleping viivitamatult lõpetada". Lepingu lõpetamise õigusliku alusena viitas õigusnõustaja lepingu artiklile 15, milles sätestatakse, et "tõsise üleastumise korral jätab tööandja endale õiguse lõpetada töötaja tööleping ilma eelneva kirjaliku teatamiseta". Missiooni juht/politseiülem otsustas lõpetada lepingu kaebuse esitajaga alates 8. detsembrist 2002.

2.6 Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 41 (õigus heale haldusele) nähakse ette igäühe õigus, et teda kuulatakse ära enne mis tahes teda kahjustada võiva individuaalmeetme rakendamist. Ombudsmanile kättesaadavate tõendite põhjal ilmneb, et kaebuse esitajale ei antud võimalust esitada oma nägemust nende väidetavate faktide kohta, mille põhjal teda distsiplinaarkorras karistati. See kujutab endast haldusliku omavoli. Võttes arvesse asjaolu, et tööleping kaebuse esitajaga lõpetati enam kui aasta tagasi, ei ole asjakohane soovitada rahumeelse kokkuleppe saavutamist. Seepärast teeb ombudsman alljärgneva kriitilise märkuse.

3 Kaebuse esitaja nõuded

3.1 Kaebuse esitaja nõuab, et nõukogu vabastaks ta tema vastu esitatud süüdistustest ning et ta saaks kätte kogu 2002. aasta detsembrikuu palga.

3.2 Ombudsmani soovitusel oleks kõige otstarbekam, kui kaebuse esitaja esitaks eespool nimetatud nõuded otse nõukogule, kes saaks nende arutamisel pidada silmas ombudsmani poolt eespool punktis 2.6 esitatud otsuseid ja järeldusi. Nõukogu ebarahuldava vastuse korral oleks kaebuse esitajal seejärel võimalus anda juhtum pädevasse kohtusse või esitada uus kaebus Euroopa ombudsmanile.

4 Vastamata jätmine

4.1 Kaebuse esitaja väidab, et nõukogu ei vastanud kahele tema saadetud tähtkirjale, mis käsitlesid tema töölt vabastamist. Nõukogu ei kommenteerinud seda punkti, vaid väitis lihtsalt, et nõukogu ei sekkunud kaebuse esitaja tööle võtmisesse ega töölt vabastamisse.

4.2 Ombudsmani kantselei palus kaebuse esitajalt tema kahe nõukogule saadetud tähtkirja koopiaid. Kaebuse esitajal ei olnud ühe tähtkirja koopiat. Teise, 18. märtsi 2003. aasta kuupäevaga kirja puhul ilmnes, et see saadeti 19. märtsil 2003 tähitud postiga nõukogu peasekretariaadi personali ja halduse peadirektoraadi üksuse juhatajale.

4.3 Hea haldustava põhimõtete kohaselt peavad asutused kodanike kirjadele vastama.⁶⁷ Käesoleva juhtumi puhul ilmneb, et nõukogu pole kaebuse esitaja kirjale vastanud ega esitanud vastamata jätmise põhjuseid. See kujutab endast haldusliku omavoli juhtumit ning ombudsman teeb alljärgneva kriitilise märkuse.

5 Lõppjäreldus

Käesoleva kaebuse 2. ja 4. osa uurimise põhjal peab ombudsman tegema järgmised kriitilised märkused:

Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 41 (õigus heale haldusele) nähakse ette igäühe õigus, et teda kuulatakse ära enne mis tahes teda kahjustada võiva individuaalmeetme võtmist. Ombudsmanile kättesaadavate tõendite põhjal ilmneb, et kaebuse esitajale ei antud võimalust esitada oma nägemust nende väidetavate faktide kohta, mille põhjal teda distsiplinaarkorras karistati. See kujutab endast halduslikku omavoli.

⁶⁷ Euroopa hea haldustava eeskirja artikkel 13.

⁶⁸ Euroopa hea haldustava eeskirja artikkel 13.

Hea haldustava põhimõtete kohaselt peavad asutused kodanike kirjadele vastama.⁶⁸ Käesoleva juhtumi puhul ilmneb, et nõukogu pole kaebuse esitaja kirjale vastanud ega esitanud vastamata jätmise põhjuseid. See kujutab endast halduslikku omavoli.

Võttes arvesse asjaolu, et käesolev juhtum käsitleb konkreetsete minevikus toimunud sündmustega seotud menetlust, ei ole asjakohane püüda leida küsimusele rahumeelset lahendit. Seepärast loeb ombudsman juhtumi menetlemise lõpetatuks.

3.4.3 Euroopa Komisjon

EBAÕIGE TEABE ANDMINE PAKKUMISMENETLUSES

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 1351/2001/(ME)(MF)BB asjas

KAEBUS

2001. aasta septembris esitatud kaebuse kohaselt oli kaebuse esitaja pakkumises EuropeAid/112404/C/SV (1. osa) "Projektide rakendamise järelevalve (TACIS ja Balkani maad)" osalenud konsortsiumi "Integration GmbH" projektijuht. Ta esitas kaebuse konsortsiumi nimel.

5. juunil 2001 kuulutas Euroopa Komisjon teenuslepingu ning selle nelja muu osa sõlmimiseks välja pakkumise "Projektide rakendamise järelevalve (TACIS ja Balkani maad)". 9. juulil 2001 esitas konsortsium "Integration GmbH" pakkumiskutse nr EuropeAid/112404/C/SV (1. osa) alusel pakkumise komisjoni koostöotalitusele EuropeAid.

18. juunil 2001, enne pakkumise esitamist, palus kaebuse esitaja koos teiste pakkujatega komisjonil selgitada teatavaid suuniseid käsitlevaid punkte. Üks kaebuse esitaja poolt komisjonile esitatud küsimus puudutas pakkumise finantskülje hindamist. Kaebuse esitaja küsis, kas see põhineb ühikuhinnal või koguhinnal. 20. juunil 2001 vastas komisjon kaebuse esitajale, et "finantspakkumise hindamine põhineb ühikuhindadel/püsikuludel ja tasudel" (selgituskirja punkt B, "Kulude jaotus ja finantspakkumine"). Seejärel tegi kaebuse esitaja oma pakkumise eeldusel, et finantspakkumise hindamine põhineb ühikuhindadel. Kaebuse esitaja pakkumises oli palju "eksperdi tööpäevi", kuna ta teadis, et kui pakkumine põhineb ühikuhindadel, ei ole eksperdi tööpäevade suurem arv pakkujale automaatselt kahjulik.

7. septembril 2001 kuulis kaebuse esitaja jutte, et ta võis pakkumise kaotada koguhinna põhjal ning et leping sõlmiti teise pakkujaga, sest tolle pakkumine hõlmas oluliselt vähem "eksperdi tööpäevi". Seejärel kirjutas kaebuse esitaja 11. septembril 2001 komisjonile ja palus selgitust pakkumishinna hindamismeetodi kohta. Helistamisel komisjoni öeldi kaebuse esitajale, et tema teisele kirjale ei vastata. Teise pakkujaga sõlmiti kuuekuuline leping.

Ombudsmanile esitatud kaebuses viitas kaebuse esitaja võimalikule eeskirjade eiramisele pakkumise läbiviimisel.

Kaebuse esitaja peamised nõuded olid kokkuvõtvalt järgmised:

- i) kaebuse esitajat tuleb teavitada sellest, kas hindamine põhines tegelikult ühikuhindadel;
- ii) kui finantspakkumise hindamine põhines koguhinnal, peaks komisjon menetluse peatama ja uurima, kas selle väär hindamismeetodi kasutamise tulemuseks oli pakkumiste ebaõige järjestus. Kui see on tõsi, tuleks pakkumised ühikuhindade põhjal ümber arvutada.

UURIMINE

Komisjoni arvamus

Oma arvamuses tõi komisjon kokkuvõtvalt välja järgmised punktid:

Kaebuse esitaja võttis pakkumismenetluse jooksul komisjoni talitustega mitu korda ühendust. Komisjoni arvates võis kaebuse esitaja käitumist pidada katseks saavutada juurdepääs pakkumismenetlusega seotud konfidentsiaalsele teabele. Lisaks sellele väitis komisjon, et "mõistab tõsiselt hukka viisi, kuidas kaebuse esitaja kasutas vahekohtumenetlust (...) Tundub, et kaebus esitati üksnes selleks, et komisjoni talitusi pakkumismenetluse jooksul mõjutada".

Leping sõlmiti kooskõlas kehtivate menetluseeskirjadega, eriti "Menetluste käsiraamatu" 4. jaos tooduga. Kaebuse esitaja pakkumine lükati tagasi, kuna see ei olnud kõige kasulikum.

Lepingu sõlmimise kriteeriumide osas nähakse pakkumiskutses ette, et "rahalisel pakkumises peab olema näidatud järgmine: suunistes kirjeldatud teenuste täielik eelarve esimeseks aastaks. See eelarve on pakkumise hindamise aluseks." "Menetluste käsiraamatu" jaos 11.10.02 määratletakse pakkumiste rahalise hindamise eeskirjad.

Kaebuse esitajale 20. juunil 2001 saadetud selgitava kirja punkti B ei tohiks vaadelda kontekstivälisena ega pakkumiskutse või pakkumiskutse dokumentide sätetest eraldi. Kuigi selgitav kiri saadeti kõigile pakkujatele, oli kaebuse esitaja ainus, kes seda punkti pakkumismenetluse vaidlustamiseks kasutas, mis näitab temapoolset loogika puudumist selle punkti tõlgendamisel.

Järelevalvelepingute puhul viiakse finantspakkumiste hindamine alati läbi koguhinna põhjal. Eelnevate pakkumiskutsete puhul pole seda küsimust kunagi tõstatatud. Võttes arvesse, et eelmise järelevalvesüsteemi puhul oli kaebuse esitaja edukaks pakkujaks, oleksid pakkumise eeskirjad pidanud talle tuttavad olema.

Euroopa Komisjoni hangete ja lepingute nõuandekomitee esitas 19. septembril 2001 komisjoni otsuse kohta pooldava arvamuse. Selle otsusega kinnitati, et pakkumiste tehniline ja rahaline hindamine oli kooskõlas "Menetluste käsiraamatus" esitatud teabe, pakkumise sätete ja pakkujatele saadetud selgitava kirjaga.

Kaebuse esitaja seisukohad

Oma märkustes tõi kaebuse esitaja kokkuvõtvalt välja järgmised punktid:

Kaebuse esitaja uskus, et valis ombudsmanile kaebust esitades õige lähenemise.

Kaebuse esitaja võttis pakkumismenetluse jooksul komisjoni talitustega mitu korda ühendust. Selle eesmärgiks oli teavitada komisjoni ebaselgete suuniste, eksitava selgituskirja ja kehtivate TACISE järelevalvemetodite rikkumise põhjal võimalikust halduslikust omavolist. Kui kaebuse esitaja komisjoniga ühendust võttis, ei olnud sellise tegevuse eesmärgiks saavutada juurdepääsu konfidentsiaalsele teabele. Vastupidi, konsortsium sai komisjoni soovitusel hangete ja lepingute nõuandekomiteele teada mitmetest muudest allikatest.

Viis pakkumise esitanud konsortsiumisse kuuluvat ettevõtet palusid selgitavat kirja just oma kogemustest lähtuvalt. Nad teavitasid komisjoni, kuna olid teadlikud olulistest erinevustest TACISE järelevalve ja ülemaailmse järelevalve vahel. Kaebuse esitaja teadis, et ülemaailmse järelevalve (2.–5. osa) puhul on iga-aastased kontrollid täpselt kindlaksmääratud ning et rahaline hindamine põhineb koguhindadel. Kuid TACISE järelevalve (1. osa) puhul on vajalikud kontrollid suunistes ainult ebamääraselt määratletud ("iga-aastaste kontrollide sagedus määratakse kindlaks ... pärast seda, kui on teada projektijuhtide individuaalsed vajadused ..."). Teades, et sellistel juhtudel põhineb vastavalt kontrollikoja eriaruandele nr 16/2000 finantspakkumise hindamine ühikuhindadel, palus kaebuse esitaja komisjonilt selgitust.

Lisaks sellele märkis kaebuse esitaja, et komisjoni saadetud selgitavas kirjas olnud lause "Finantspakkumise hindamine põhineb ühikuhindadel /püsikuludel" ei esinenud üheski teises

talle kättesaadavas dokumendis. Järgides kontrollikoja tõlgendust sellistel ebaselgetel juhtudel kasutatava meetodi kohta, koostas kaebuse esitaja vastavalt sellele oma pakkumise.

Kaebuse esitaja nõustus komisjoniga täielikult küsimuses, et seda selgitava kirja lauset ei tohiks vaadelda väljaspool tervikteksti, sealhulgas pakkumiskutse ja pakkumiskutse dokumentide konteksti. Ent kaebus ei piirdunud ainult selgitava kirjaga, vaid selles viidati ka mitmetele suuniste lõigetele.

Oma arvamuses kaebuse kohta osundab komisjon finantspakkumise hindamise menetluseeskirjade mõistele, mis erineb selgitavas kirjas esitatud mõistest. Komisjoni EuropAidi veebilehele ülespandud dokumendid, mis on pakkumisi esitavatele ettevõtetele kättesaadavad, ei hõlma sellist "Menetluste käsiraamatut". Kaebuse esitaja tugines pakkumist tehes 2001. aasta jaanuaris välja antud "EÜ välisabilepingute sõlmimise menetluse praktilisele juhendile", milles puudub jagu 11.10.02. Kaebuse esitaja arvamuse kohaselt põhineb see juhend 10. novembril 1999. aastal välissuhete ühistalituse poolt vastuvõetud dokumendil "Juhendite käsiraamat". Kaebuse esitaja eeldas, et komisjon osundab komisjonisisesele dokumendile või selle "Juhendite käsiraamatu" varasemale väljaandele.

Lõppsõnas väitis kaebuse esitaja, et soovib leida sellele juhtumile "sõbralikku institutsioonisisest lahendust".

Kaebuse esitaja edasised seisukohad

30. mail 2002 saatis kaebuse esitaja Euroopa ombudsmanile oma edasised seisukohad. Ta tõstis esile oma kaebuse kiireloomulisuse, kuna komisjon sõlmis vaidlusaluse lepingu kuue kuu pikkuseks ajavahemikuks, mis lõpeb 15. juunil 2002. Samuti rõhutas ta, et soovib vaidlust rahumeelselt lahendada.

OMBUDSMANI JÕUPINGUTUSED KOKKULEPPE SAAVUTAMISEKS

Kokkuleppe võimalikkus

Pärast komisjoni arvamuse ja kaebuse esitaja seisukohtade põhjalikku kaalumist oli ombudsmani esialgne järeldus see, et tegu võis olla komisjoni poolse haldusliku omavoliga. Sellise järelduse põhjused olid kokkuvõtvalt järgmised:

Euroopa ombudsmani märkuse kohaselt teatas komisjon kõigile pakkujatele saadetud selgitavas kirjas, et finantspakkumiste hindamine toimub ühikuhindade põhjal. Vastavalt pakkumismenetluse eeskirjadele on kõigile pakkujatele saadetud selgitav kiri komisjonile siduv. Ent hiljem märkis komisjon oma arvamuses, et järelevalvelepingute puhul, millega on ka käesoleval juhul tegemist, viiakse hindamine alati läbi koguhinna põhjal. Ombudsmani arvates ei järginud komisjon pakkumismenetlust reguleerivaid eeskirju, märkides, et kasutab ühikuhindasid, kuid kasutades hiljem koguhinna meetodit.

Seepärast tegi ombudsman 15. juulil 2002 kooskõlas ombudsmani tegevust reguleeriva põhimääruse artikli 3 lõikega 5 ettepaneku kokkuleppe saavutamiseks. Oma kirjas palus ombudsman kaaluda komisjonil kaebuse esitajat rahuldavate sammude astumist kokkuleppe saavutamiseks, mis kõrvaldaks võimaliku halduslikku omavoli.

Komisjoni vastus

Oma 18. novembri 2002. aasta vastuses teatas komisjon ombudsmanile, et tal ei ole võimalik Euroopa ombudsmani soovitatud lahendust vastu võtta. Komisjon jäi kaebuse esitaja järelduste osas ametlikult lahkavamusele ega nõustunud, et komisjoni talitused vastutavad kaebuse esitaja poolse väära tõlgendamise eest. Komisjoni arvamuse kohaselt järgisid komisjoni talitused pakkumismenetlust reguleerivaid eeskirju ja põhimõtteid.

Komisjon viitas kaebuse esitaja poolt Euroopa ombudsmanile saadetud kirjas esitatud väitele, et tema pakkumine tugines "EÜ välisabilepingute sõlmimise menetluse praktilisele juhendile". Ent vastupidiselt kaebuse esitaja väidetele nähakse "Praktilises juhendis" ette, et komisjon sõlmib ainult kahte tüüpi teenuslepinguid, kasutades kahte erinevat rahalise hindamise meetodit.

Esimest nimetatakse koguhinna alusel sõlmitavaks lepinguks, mille puhul ühestainsast lehest koosnevas finantspakkumises tuleb näidata teenuste osutamise koguhind vastavalt pakkuja tehnilisele pakkumisele.

Teise, tasudel põhineva lepingu puhul võrreldakse kogusummat, mis saadakse tasu määra korrumtamisel vastava arvu tööpäevadega. Finantspakkumine peab hõlmama eelarve analüüsi ja rahavoogude prognoosi. Eelarve analüüsis näidatakse ära konsultandi poolt ekspertidele teenuste osutamise eest makstava tasu määrad koos ettenägematute kulude eraldisega.

Kuigi kaebuse esitaja pakkumine tugines "Praktilisele juhendile", eeldas ta, et komisjoni talitused kasutavad kolmandat meetodit, mille puhul võrreldakse keskmist ühikuhinda ja mida ei ole "Praktilises juhendis" ette nähtud. Komisjon rõhutas, et kontrollikoja aruandes nr 16/2000, millele kaebuse esitaja oma tõlgenduse põhjendamiseks viitas, täpsustatakse, et keskmise ühikuhinna hindamismeetodist on loobutud.

Komisjoni väitel rõhutati komisjoni talituste esitatud selgituses seda, et "Praktilises juhendis" ettenähtud meetodite kontekstis, ning võttes arvesse asjaolu, et tegemist ei ole kindlasummalise lepinguga, kasutatakse kahest rahalise hindamise meetodist seda meetodit, mille puhul võrreldakse ühikuhindasid/püsikulusid ja tasusid, mitte koguhinna meetodit. Seepärast leidis komisjon, et pakkujatele selgituse esitamisel võeti arvesse ettenähtud meetodit ja et rahaline hindamine oli kooskõlas pakkumismenetlust reguleerivate eeskirjadega.

Komisjon rõhutas, et 26 pakkujast, kes kõik said samasuguse selgituse, oli kaebuse esitaja ainus, kes seda väärtalt tõlgendas. Komisjoni väitel kehtis komisjoni talituste esitatud lepingute sõlmimise korra selgitus kõigi pakkumise osade kohta ning nelja muu osa kohta esitas kaebuse esitaja oma pakkumise rahalise hindamise meetodit vaidlustamata.

Kaebuse esitaja seisukohad komisjoni vastuse suhtes

Oma seisukohas selle arvamuse kohta tõi kaebuse esitaja kokkuvõtvalt välja järgmised punktid:

Komisjoni argumendid näitasid hindamismeetodit ümbritsevat segadust. Oma vastuses viitas komisjon dokumentidele, mida pakkumiskutse dokumentide hulgas ei olnud esitatud. Kui komisjon kavatses sõlmida lepinguid teenustasude põhjal, ei järginud ta antud juhul omaenese korduvalt tsiteeritud eeskirju.

Vastavalt pakkumismenetluse eeskirjadele oli selgitav kiri komisjonile siduv. Ent komisjoni esitatud "selgitus" oli eksitav ega tuginenud komisjoni juhenditele. Kaebuse esitaja vaidlustas argumendi, mille kohaselt ühikuhinna meetodist on loobutud.

Kaebuse esitaja väitel üritas komisjon kaebuse esitajat halba valgusesse seada ning kahjustada tema usutavust ja ausameelsust, väites, et 26 pakkuja hulgast oli konsortsium ainuke kaebuse esitaja. Vastupidi – 1. osa puhul hinnati ainult kahte pakkumist. On ilmselge, et võitnud konsortsiumil puudub põhjus kaebust esitada.

Komisjoni tegevusetus oli tekitanud järgmist otsest ja kaudset kahju:

a) rahaline kahju

- teenuslepingu kaotamine 3 aastaks;
- võtmeisikutele makstud hüvitus ja "ootetasud" juhuks, kui konflikt leiab kiire lahenduse;
- üheksa kõrge kvalifikatsiooniga järelevalvepersonali liikme lahkumine edukasse konsortsiumi;

- õigusnõustamise hind ja märkimisväärne ajakadu komisjoni väidetele vastamisel.
- b) mitterahaline kahju
- kaebuse esitaja maine ja ausameelsuse kahjustamine komisjoni peaaegu isiklike väidete kaudu.

Seisukoha lõpetuseks rõhutas kaebuse esitaja oma soovi saavutada pika juriidilise vaidluse vältimiseks kiire kokkulepe.

OTSUS

1 Kaebuse esitaja arvustamine komisjoni poolt ombudsmani poole pöördumise pärast

1.1 Oma arvamuses kaebuse kohta väitis komisjon, et "mõistab tõsiselt hukka viisi, kuidas kaebuse esitaja kasutas vahekohtumenetlust. Tundub, et kaebus esitati üksnes selleks, et komisjoni talituse pakkumismenetluse jooksul mõjutada." Euroopa ombudsmani arusaamise kohaselt viidatakse selle arvustusega asjaolule, et kaebuse esitaja pöördus Euroopa ombudsmani poole enne pakkumismenetluse lõpetamist.

Ombudsman pidas vajalikuks teha komisjoni arvamuse selle punkti kohta järgmised märkused:

1.2 Õigus esitada Euroopa ombudsmanile kaebusi on tagatud Euroopa Ühenduse asutamislepingu ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga. Ombudsmani arvamuse kohaselt ei ole sobilik, et institutsioon, kelle vastu kaebus on esitatud, spekulatsioon põhjustega, miks kodanik soovib teostada oma põhiõigust ja esitada kaebust.

1.3 Ombudsman osundas sellele, et ombudsmani uurimine ei peata haldusmenetlusi, samuti ei saa ombudsman tühistada lepingu sõlmimise otsust. Seega ei sarnane ombudsmanile esitatud kaebus Euroopa Kohtu poolt Alcateli juhtumist ettenähtud menetlusega, mille puhul pakkumises osaleja võib taotleda, et tellija otsus vaadatakse enne lepingu sõlmimist läbi. Ent pakkumismenetluse käigus esineva haldusliku omavoli korral on mittekohtulikku lahendust soovival pakkujal võimalus esitada ombudsmanile kaebus.

1.4 Selles kontekstis pidas ombudsman vajalikuks mainida, et käesolev juhtum moodustab osa ombudsmani poolt algatatud komisjoni korraldatud pakkumistes osalejatele kättesaadavate heastamisvahendite uurimise (OI/2/2002/IJH) taustast. See veel lõpetamata omaalgatuslik uurimine ei käsitle käesoleva juhtumi sisu.

2 Väide pakkumismenetluse eeskirjade eiramise kohta

2.1 Kaebuse esitaja viitas võimalikule eeskirjade eiramisele pakkumismenetluse läbiviimisel. Kaebuse esitaja soovib, et teda teavitatakse sellest, kas hindamine viidi läbi tegelikult ühikuhindade põhjal.

2.2 Komisjon väitis, et leping sõlmiti vastavalt kehtivatele protseduurireeglitele ning et hangete ja lepingute nõuandekomitee esitas pooldava arvamuse.

2.3 Hindamise aluse osas märkis komisjon oma arvamuses, et järelevalvelepingute puhul toimub hindamine alati koguhinna põhjal. Seepärast leidis ombudsman, et kaebuse esitaja nõue teavitamise kohta on täidetud.

2.4 Ombudsmani märkuse kohaselt tunnistas komisjon oma vastuses ombudsmani ettepanekule saavutada rahumeelne kokkulepe, et komisjoni vastuses kaebuse esitaja palvele pakkumist selgitada väideti, et koguhinna meetodit ei kasutata. Kuna komisjoni arvamuses väideti, et järelevalvelepingute puhul kasutatakse alati koguhinna meetodit, esitas komisjon oma vastuses kaebuse esitaja palvele pakkumist selgitada ilmselt ebaõiget teavet ega järginud seega pakkumismenetlust reguleerivaid eeskirju. See kujutas endast haldusliku omavoli juhtumit ja ombudsman tegi alljärgneva kriitilise märkuse.

3 Kaebuse esitaja nõuded

3.1 Kaebuse esitaja esialgne nõue oli see, et kui rahaline hindamine tehti koguhinna põhjal, peaks komisjon menetluse peatama ja uurima, kas väär hindamismeetodi kasutamise tulemuseks oli pakkumiste ebaõige järjestus. Kui see on tõsi, tuleks pakkumised ühikuhindade põhjal ümber arvutada.

Oma märkustes komisjoni vastuse kohta ombudsmani ettepanekule saavutada rahumeelne kokkulepe esitas kaebuse esitaja uue kahjunõude.

3.2 Kaebuse esitaja esialgse nõude osas tuletas ombudsman meelde, et nagu eespool punktis 1.3 mainitud, ei peata ombudsmanile esitatud kaebus haldusmenetlusi, samuti ei saa ombudsman tühistada lepingu sõlmimise otsust. Lisaks sellele märkis ombudsman, et kõnealuse pakkumismenetluse tulemusel sõlmiti leping, mille kehtivus lõppes 15. juunil 2002. Seega jõudis ombudsman järeldusele, et kaebuse esitaja nõuet hindamine peatada ja läbi vaadata ei ole enam võimalik rahuldada.

3.3 Kaebuse esitaja uue kahjunõude osas märkis ombudsman, et kaebuse esitaja soovis tungivalt saavutada antud juhtumile kiire rahumeelne lahendus. Siiski leidis ombudsman, et antud juhul ei ole tal võimalik rahumeelset lahendust saavutada, sest komisjon oli tema ettepaneku rahumeelse lahenduse saavutamiseks juba tagasi lükanud. Seepärast leidis ombudsman, et asjakohane on lõpetada antud juhtum kriitilise märkusega eespool toodud lõigus 2.4 tuvastatud haldusliku omavoli esinemise kohta ning kaebuse esitaja peaks pöörduma oma uue kahjunõudega otse komisjoni poole. Ombudsman märkis, et kaebuse esitaja oli teadlik võimalusest algatada esitatud nõude rahuldamiseks kohtumenetlus.

4 Lõppjäreldus

Käesoleva kaebuse uurimise põhjal peab ombudsman tegema järgmise kriitilise märkuse:

Ombudsmani märkuse kohaselt tunnistas komisjon oma vastuses ombudsmani ettepanekule saavutada rahumeelne kokkulepe, et komisjoni vastuses kaebuse esitaja palvele selgitada pakkumist väideti, et koguhinna meetodit ei kasutata. Kuna komisjoni arvamus kohaselt kasutatakse järelevalvelepingute puhul alati koguhinna meetodit, esitas komisjon oma vastuses kaebuse esitaja palvele pakkumist selgitada ilmselt ebaõiget teavet ega järginud seega pakkumismenetlust reguleerivaid eeskirju. See kujutas endast haldusliku omavoli juhtumit.

Otsuse punktis 3.3 sätestatud põhjustel leidis ombudsman, et antud juhul ei ole tal võimalik rahumeelset kokkulepet saavutada. Võttes arvesse asjaolu, et kriitiline märkus puudutab konkreetsete minevikus toimunud sündmustega seotud menetlust, ei ole asjakohane antud küsimuse käsitlemist jätkata. Seepärast loeb ombudsman juhtumi käsitlemise lõpetatuks.

INFOÜHISKONNA TEHNOLOOGIATE PROGRAMMI TOIMIMINE

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 221/2002/ME asjas

KAEBUS

2002. aasta veebruaris esitati ombudsmanile MRA Consultants Limited'i nimel kaebus Euroopa Komisjoni vastu seoses infoühiskonna tehnoloogiate programmi toimimisega viienda raamprogrammi alusel. Kokkuvõttes väitis kaebuse esitaja, et infoühiskonna tehnoloogiate programmi ei toimi ning et 2000. aastal kasutati ebaõigeid hindamiskriteeriume. Eelkõige tõi kaebuse esitaja välja asjaolu, et 2000. aastal põhines hindamine rahastamisel partneri kohta, mitte rahastamisel kasutaja kohta, nagu väidetakse "Juhendis infoühiskonna tehnoloogiate programmi pakkumiste esitajatele". Kaebuse esitaja nõudis, et infoühiskonna tehnoloogiate programmi juhtimist parandataks, et programm oleks tõhusam ning et kasutataks õigeid hindamiskriteeriume.

Komisjon väitis, et võttis kaebuse esitaja väiteid väga tõsiselt, kontrollis hindamist ja selgitas kaebuse esitajale mitmel korral oma seisukohta. Hindamine tugines pakkumiste esitamise kutse tekstile, tööprogrammile ja hindamise käsiraamatule ning seega kasutati õigeid hindamiskriteeriume. Komisjoni väitel kasutati sõnu "partner" ja "kasutaja" vaheldumisi.

Ombudsman leidis, et kokkuvõtliku hindamisaruande kohaselt ei vastanud parim pakkumine viiest kohaldatavast kriteeriumist kolmele. Mainitud viis kriteeriumi olid samad, mis olid esitatud kutse suhtes kohaldatavas hindamise käsiraamatus. Lisaks sellele märkis ombudsman, et pakkumiskutses ei viidatud "Juhendile pakkumiste esitajatele" kui siduval dokumendile ja "Juhendis pakkumiste esitajatele" endas on märgitud, et see ei asenda asjakohaseid eeskirju ega tingimusi. Antud asjaoludel ei olnud ombudsmani arvates tõestatud ebaõigete hindamiskriteeriumide kasutamine komisjoni poolt.

Siiski pidas ombudsman vajalikuks teha kriitiline märkus seoses sellega, kuidas komisjon kasutas termineid "partner" ja "kasutaja". Ombudsman tuletas meelde, et hea haldustava kohaselt peab komisjon andma kodanikele täpset teavet. Seepärast peaks komisjon vältima teabe esitamist eksitaval või liiga keerulisel kujul. Ombudsman märkis, et tavakeeles ei ole terminid "partner" ja "kasutaja" samatähenduslikud. Samuti märkis ombudsman, et kõnealust programmi reguleerib hulgaliselt dokumente, mille õiguslik staatus on erinev ja mille kohta on esitatud arvukalt ristviiteid. Ombudsman leidis, et antud asjaoludel tekitas terminite "partner" ja "kasutaja" vaheldumisi kasutamine komisjoni poolt täiendava ja mittevajaliku takistuse selgele suhtlemisele kodanikega.

VÄIDETAV OTSUSTAMATUS RIKKUMIST PUUDUTAVA KAEBUSE OSAS (ARTIKKEL 226 EÜ)

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 1237/2002/(PB)OV asjas

KAEBUS

Käesoleva kaebuse lähteks on kaebuse esitaja poolt samas küsimuses ombudsmanile esitatud varasem kaebus (801/2000/(ME)PB), mille menetlemine lõpetati 8. juunil 2001. Varasemas kaebuses väitis kaebuse esitaja, et Euroopa Komisjon ei olnud piisavalt tegelenud kaebusega, mille ta oli esitanud Taani vastu seoses rikkumisega. Nimetatud kaebus esitati komisjonile ja peasekretariaat registreeris selle 1998. aasta jaanuaris. Kaebus Taani ametivõimude vastu seisnes kokkuvõtlikult selles, et teistest EL liikmesriikidest imporditud kasutatud autode maksustamine Taani ametivõimude poolt on vastuolus EÜ vaba liikumise eeskirjadega. Oma vastuses eelpooltoodud väitele mainis komisjon, et on viivitanud rikkumist puudutava kaebuse kohta lõpliku otsuse langetamisega menetluses oleva kohtuasja tõttu, mille lahendi ta soovis ära oodata. Ombudsman aktsepteeris komisjoni seisukohta ja märkis lisaks sellele, et komisjon võttis endale kohustuse teha rikkumist puudutava kaebuse kohta otsus 2001. aasta oktoobris ning teatada sellest kaebuse esitajale ja ombudsmanile.

15. veebruaril 2002 teatas kaebuse esitaja ombudsmanile, et ta ei ole saanud komisjonilt oma kaebuse kohta mingit teavet. Ombudsman palus komisjonil seda väidet kommenteerida. Komisjon vastas, et viivituse põhjuseks on uued kohtuasjad ja asjaolu, et mõned liikmesriigid ei ole vastanud palvele esitada oma arvamus. Komisjon kordas, et kavatseb kaebuse esitajat tema poolt esitatud rikkumist puudutava kaebuse tulemusest teavitada, kuid seekord ei esitanud komisjon lõppjäreldeste tegemise ajakava.

2002. aasta juunis ei olnud kaebuse esitaja ikka veel saanud komisjonilt mingit teavet tema poolt esitatud rikkumist puudutava kaebuse kohta tehtud otsusest. Seepärast esitas ta ombudsmanile teise kaebuse komisjoni vastu.

2002. aasta juunis esitatud kaebuses väidab kaebuse esitaja, et kuna komisjon ei ole võtnud seisukohta rikkumist puudutavas kaebuses tema poolt tõstatatud küsimuste suhtes, ei ole komisjon

järginud head haldustava. Kaebuse esitaja nõuab, et komisjon võtaks viivitamatult seisukoha rikkumist puudutavas kaebuses tema poolt tõstatatud küsimuste suhtes.

UURIMINE

Komisjoni arvamus

Komisjon tunnistab oma arvamuses asjaolu, et kolm kaebuse esitaja tõstatatud küsimust on vastamata:

1 Esimene küsimus puudutab selliste sõidukite pikaajalist rahvusvahelist liisingut, mis on registreeritud Saksamaal, ent mõeldud kasutamiseks Taanis. Komisjon teatas kaebuse esitajale, et enne edasiste sammude astumist seoses sõidukite pikaajalise rahvusvahelise liisingu eeskirjadega soovib ta ära oodata Euroopa Kohtu otsuse Cura Anlagen GmbH-ga seonduva kaasuse C-451/99 kohta. Euroopa Kohus tegi otsuse 21. märtsil 2002. Komisjon pöördub varsti kõigi liikmesriikide poole küsimusega, kas nende eeskirjad ja määrused vastavad sellele otsusele.

2 Teine küsimus puudutab teistest EL riikidest Taani imporditud kasutatud autode maksustamist Taanis. Komisjon teatas kaebuse esitajale, et soovib ära oodata Euroopa Kohtu otsuse kaasuse C-393/98 Gomes Valente kohta. Lisaks sellele otsustas komisjon ära oodata ka kaasuse C-101/00 Antti Siilin tulemuse. Otsus viimase kaasuse suhtes tehti alles hiljuti, 19. septembril 2002. Lisaks sellele saatis komisjon 1. juunil 2001 kõigile liikmesriikidele teatise, et teavitada neid Euroopa Kohtu otsusest Gomes Valente juhtumi kohta. Taani kinnitas komisjonile oma vastuses sellele teatisele, et tema eeskirjad vastavad Gomes Valente juhtumi suhtes tehtud otsusele. Ent mõned liikmesriigid ei ole teatisele veel vastanud. Kuna komisjoni arvamus kohaselt on tegemist küsimusega, mida tuleb käsitleda üldise strateegia osana, ei ole komisjon saanud veel teha otsust kaebuse kohta, mille kaebuse esitaja seoses rikkumisega tegi.

3 Kolmas küsimus puudutab Taani imporditud kasutatud mootorsõidukite hindajate kvalifikatsiooni. Selle hindamisega määratakse kindlaks summa, mida tuleb kasutatud sõiduki pealt Taanis registreerimismaksuna tasuda. Kaebuse esitaja ei ole täpsustanud, kas tegemist on eraisikute või ametiisikutega. Komisjon võtab selle küsimuse selgitamiseks kaebuse esitajaga ühendust. Lisaks sellele sai komisjon antud küsimusest teada alles kaebuse esitaja poolt ombudsmanile saadetud dokumentidest. Kui kaebuse esitaja oleks pöördunud otse komisjoni poole, oleks selle küsimusega olnud võimalik varem tegeleda.

Oma arvamust kokku võttes jõudis komisjon järeldusele, et ta ei ole jätnud täitmata oma kohustusi kaebuse esitaja suhtes. Kaebuse esitajat teavitatakse isiklikult järelmeetmetest, mida komisjon tema kaebuse suhtes ette võtab. Ent komisjon eelistab seda probleemi lahendada kõigis liikmesriikides üheaegselt, tehes selleks koostööd ning avaldades selges ja lihtsas keeles kirjutatud teatise.

Samuti osundab komisjon personali vähesusele olulise rahandusliku ja õigusliku mõjuga küsimustele keskendumiseks. Komisjon viitab ka sellele, et kõnealused küsimused on väga keerulised ja kuuluvad veel ühtlustamata õigusvaldkonda, kus ainsaks olemasolevaks õiguslikuks viiteks on Euroopa Kohtu otsused.

Kaebuse esitaja seisukohad

Kaebuse esitajal paluti esitada oma seisukoht komisjoni arvamusel kohta. Kaebuse esitaja saatis vastusena kolmeleheküljelise kirja ja täiendavaid dokumente, tuues kokkuvõtlikult välja järgmised punktid:

1 Taani maksueeskirjade osas sõidukite pikaajalise rahvusvahelise liisingu kohta on olemas Euroopa Kohtu otsus ning komisjon on kohustatud sundima Taanit seda otsust järgima.

2 Mis puudutab teistest EL riikidest Taani imporditud kasutatud autode maksustamist Taanis, siis nüüd on olemas mitmed selged Euroopa Kohtu otsused, mida komisjon ei saa enam eirata ja peab seega sundima Taanit eeskirju järgima. Kui Taani imporditakse kasutatud auto, määratakse

selle väärtus liiga kõrgeks, mille tulemusel on maksukoormus imporditud kasutatud autode puhul suurem kui nende kasutatud autode puhul, mis Taanis algselt uuena müüdi.

3 Taani imporditud kasutatud mootorsõidukite hindajate kvalifikatsiooni küsimuses on kaebuse esitaja mitu korda otse komisjoni poole pöördunud.

Lõpuks küsib kaebuse esitaja, miks ei peaks komisjon tema kaebust tõsiselt võtma, kui Taani ametivõimud on seda ilmselt tõsiselt võtnud, vabastades ta kuni 2003. aasta lõpuni vaidlusaluse maksu maksmisest.

OTSUS

1 Väidetav otsustamatus rikkumist puudutava kaebuse suhtes

1.1 Kaebuse esitaja väidab, et jättes võtmata seisukoha rikkumist puudutavas kaebuses tema poolt tõstatatud küsimuste suhtes, ei ole komisjon järginud head haldustava. Kaebuse esitaja nõuab, et komisjon võtaks viivitamatult seisukoha rikkumist puudutavas kaebuses tema poolt tõstatatud küsimuste suhtes.

1.2 Komisjon väidab, et ei ole jätnud täitmata oma kohustusi kaebuse esitaja ees. Kuna komisjon eelistab lahendada autode maksustamisega seotud probleemid üheaegselt kõigis liikmesriikides, ei ole ta veel saanud teha otsust kaebuse esitaja poolt seoses rikkumisega esitatud kaebuse kohta. Ent kaebuse esitajat teavitatakse isiklikult järelemeetmetest, mida komisjon tema kaebuse suhtes ette võtab. Samuti osundab komisjon, et kõnealune küsimus on väga keeruline ja kuulub veel ühtlustamata õigusvaldkonda.

1.3 Ombudsman märgib, et komisjoni peasekretariaat registreeris kaebuse esitaja esitatud rikkumist puudutava kaebuse 1998. aasta jaanuaris. Ombudsman algatas ise uurimise selliste kaebuste käsitlemise haldusmenetluse kohta, mis puudutavad ühenduse õiguse rikkumist liikmesriikide poolt (viide 303/97/PD)⁶⁹, mille raames komisjon võttis endale kohustuse teha otsus toimik sulgeda või algatada rikkumise kohta ametlik menetlus kõige rohkem ühe aasta jooksul alates kaebuse registreerimise kuupäevast, välja arvatud erandjuhtudel, mille põhjused peavad olema välja toodud.⁷⁰

1.4 Oma otsuses kaebuse esitaja eelmise kaebuse (801/2000/(ME)PB) kohta, mis käsitles rikkumist puudutavale kaebusele vastamata jätmist komisjoni poolt, ei leidnud ombudsman haldusliku omavoli esinemist, kuna ta nõustus sellega, et komisjon ootab enne kaebuse kohta lõpliku vastuse andmist ära Euroopa Kohtus menetluses olevate kohtuasjade osas tehtavad lahendid. Lisaks märkis ombudsman, et komisjon võttis endale kohustuse teha otsus kaebuse esitaja poolt esitatud rikkumist puudutava kaebuse kohta 2001. aasta oktoobris ja teavitada sellest kaebuse esitajat.

1.5 Selgub, et Euroopa Kohus on nüüdseks teinud nende juhtumite kohta otsused, mida komisjon ootas. Sellele vaatamata ei ole komisjon väidetava rikkumise kohta otsust teinud, hoolimata kohustusest teha seda 2001. aasta oktoobris. Komisjon selgitas oma kohustuse täitmata jätmist sellega, et eelistab üldist lähenemist autode maksustamisega seotud probleemidele ning et tema eesmärk on lahendada need probleemid üheaegselt kõigis liikmesriikides, tehes selleks koostööd ning avaldades selges ja lihtsas keeles kirjutatud teatise. Samuti viitas komisjon sellele, et kõnealune küsimus kuulub veel ühtlustamata õigusvaldkonda.

1.6 Hea haldustava kohaselt tuleb täita elanike õiguspärased ja põhjendatud ootused, mis neil on tekkinud asutuse eelneva käitumise põhjal.⁷¹ Ombudsmani arvamus kohaselt ei ole komisjoni

⁶⁹ Vt ombudsmani 1997. aasta aruanne, lk 270.

⁷⁰ Ombudsman märgib, et kõnealune ühe aasta reegel on ametlikult sätestatud komisjoni teatises Euroopa Parlamendile ja Euroopa ombudsmanile, mis käsitleb suhteid kaebuse esitajaga ühenduse õiguse rikkumise puhul (KOM(2002)141 lõplik), 2002 EÜT C 244/5.

⁷¹ Vrd Euroopa Parlamendi poolt 6. septembri 2001. aasta resolutsiooniga C5-0438/2000 vastu võetud Euroopa hea haldustava eeskirja artikli 10 lõikega 2 (võimalik vaadata ombudsmani kodulehel: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

selgitus selle kohta, miks ta hoolimata oma püüetest ei teinud otsust 2001. aasta oktoobris, põhjendatud. Kaebuse esitaja võis põhjendatult oodata, et komisjon teatab talle 2001. aasta oktoobris oma kohustuse täitmata jätmisest ja selle põhjustest. Asjaolu, et komisjon seda ei teinud, kujutab endast haldusliku omavoli juhtumit. Seepärast teeb ombudsman alljärgneva kriitilise märkuse.

1.7 Samuti rõhutab ombudsman seda, et kaebuse esitajal on võimalus esitada ombudsmanile tulevikus uus kaebus, kui komisjon viivitab ka edaspidi rikkumist puudutava kaebuse kohta otsuse tegemisel.

2 Lõppjärelendus

Käesoleva kaebuse uurimise põhjal peab ombudsman tegema järgmise kriitilise märkuse:

Hea haldustava kohaselt tuleb täita elanike õiguspärased ja põhjendatud ootused, mis neil on tekkinud asutuse eelneva käitumise põhjal.⁷² Ombudsmani arvamus kohaselt ei ole komisjoni selgitus selle kohta, miks ta hoolimata oma püüetest ei teinud otsust 2001. aasta oktoobris, põhjendatud. Kaebuse esitaja võis põhjendatult oodata, et komisjon teatab talle 2001. aasta oktoobris oma kohustuse täitmata jätmisest ja selle põhjustest. Asjaolu, et komisjon seda ei teinud, kujutab endast haldusliku omavoli juhtumit.

Võttes arvesse komisjoni selgitusi viivituste kohta kaebuse esitaja kaebuse uurimisel ja uut lubadust kaebuse esitajat tulemustest teavitada, ei ole asjakohane püüda leida küsimusele rahumeelset lahendit. Seepärast loeb ombudsman juhtumi käsitlemise lõpetatuks.

DISKRIMINEERIV KLAUSEL KONKURSITEATES

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 1523/2002/GG asjas

KAEBUS

2002. aasta suvel avaldas komisjon kaks avalikku konkursiteadet, ühe administraatorite (COM/A/1/02) ja teise abiadministraatorite (COM/A/2/02) leidmiseks põllumajanduse, kalanduse ja keskkonna valdkonda.⁷³

Teise konkursi teate kohaselt nõuti kandidaatidelt ülikoolidiplomit, kuid mitte erialast töökogemust. Ent teade sisaldas järgmist sätet (punkt A.II.2.b): "Võite konkursil osaleda juhul, kui omandasite osalemiseks nõutava ülikoolidiplomi pärast 27. septembrit 1997".

Ombudsmanile 2002. aasta augustis esitatud kaebuses väitis kaebuse esitaja (komisjoni ametnik), et konkursiteate punktis A.II.2.b sätestatud tingimus kujutas selget diskrimineerimist vanuse põhjal. Tema seisukoht oli see, et kõnealune küsimus on juba lahendatud.

Ilmselt viitas kaebuse esitaja seega kaudselt ombudsmani 27. juuni 2002. aasta otsusele kaasuse OI/2/2001/(BB)/OV kohta. Selles otsuses märkis ombudsman, et komisjoni president oli teda teavitanud komisjoni 10. aprillil 2002. aastal vastuvõetud otsusest "kaotada kõigi komisjoni poolt läbi viidud konkursside puhul viivitamatult ealised piirangud".

UURIMINE

Komisjoni arvamus

Oma arvamus esitas komisjon järgmised peamised märkused:

⁷² Vrd Euroopa Parlamendi poolt 6. septembri 2001. aasta resolutsiooniga C5-0438/2000 vastu võetud Euroopa hea haldustava eeskirja artikli 10 lõikega 2 (võimalik vaadata ombudsmani kodulehel: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

⁷³ EÜT C 177A/13, 25. juuli 2002.

Administraatorite leidmiseks korraldatud konkurssi COM/A/1/02 ja abiadministraatorite leidmiseks korraldatud konkurssi COM/A/2/02 tuleks käsitleda ühiselt. Kõnealuse konkursi (COM/A/2/02) puhul ei nõutud erialast töökogemust, kuid kandidaatidel pidi olema pärast 27. septembrit 1997 omandatud ülikoolidiplom või otseselt asjaomase valdkonnaga seotud, pärast 27. septembrit 1999 omandatud kraadiõppe diplom. Konkursi COM/A/1/02 puhul ei olnud diplomi omandamise kuupäev oluline ning ainuke nõue oli see, et 27. septembriks 2002 (viimane avalduste esitamise kuupäev) oleks kandidaatidel vähemalt kolmeaastane asjaomastele töökohustustele vastav erialane töökogemus.

Kõnealuse konkursi suhtes kohaldatav "hiljuti omandatud diplomi" klausel oli laiaulatuslikum kui eelmiste konkursside puhul, kuna konkursil osalemiseks nõutav diplom pidi olema saadud vähem kui viis aastat enne viimast avalduste esitamise kuupäeva (varem oli see tähtaeg kolm aastat). Teiseks pakkus käesolev konkursiteade teist sobivuskriteeriumi, nimelt vähem kui kolm aastat varem omandatud kraadiõppe diplomit. Ei nõutud, et kraadiõppe diplom oleks omandatud otsekohe pärast esimest diplomit, vaid see võis olla saadud ka kandidaadi ametialase teenistuskäigu jooksul läbitud lisakoolituse tulemusel (isegi 5, 10 või 15 aastat pärast tööleminekut).

Kõnealune konkurss oli seotud ametikohaga A8 (abiadministraator), mis on põhiline A-kategooria ametikoht. Hiljuti omandatud diplomi nõue põhines täidetava ametikoha olemusel, nagu ombudsman oli märkinud oma ühiseid kaebusi 428/98/JMA ja 464/98/JMA⁷⁴ käsitleva otsuse punktis 1.4. Töötajate töölevõtmisel põhiametikohadele nõuab komisjon hiljutisi ehk "värskeid" teadmisi.

Argument, et "hiljuti omandatud diplomit" käsitleva klausli tulemuseks on vanusest tulenev diskrimineerimine, põhines eeldusel, et ainult noored inimesed õpivad. Ent samamoodi kui noored, vastavad nõuetele ka need inimesed, kes ei ole noored, vaid on tegelenud õppimisega töö kõrvalt.

Pealegi, kuna kõnealune konkurss toimus paralleelselt konkursiga COM/A/1/02, võisid sellel konkursil osaleda ka kõik need isikud, kes olid omandanud esimese diplomi rohkem kui viis aastat varem.

Seega oli ametisse nimetav asutus kehtestanud kõnealuse tingimuse seaduslikult ja õigustatult, asjaomase teenistuse huvides ning võttes arvesse antud konkursiga seotud ametikohti.

Kaebuse esitaja seisukohad

Kaebuse esitaja ei võtnud oma seisukohtade esitamisel kaebust tagasi. Ta esitas küsimuse, kuidas võis neli ja pool aastat tagasi diplomi omandanud kandidaati pidada "hiljutise diplomi" omanikuks, samal ajal kui viis ja pool aastat tagasi diplomi omandanud isik jäeti konkursist kõrvale. Lisaks sellele väitis kaebuse esitaja, et tehnoloogia ja teaduse kiiret arengut silmas pidades tuleks "diplomi hiljutise omandamise" perioodi pigem vähendada kui pikendada. Kaebuse esitaja seisukoht oli see, et antud tingimus tuleks täielikult tühistada ning "värskeid teadmisi" tuleks kontrollida konkursi käigus.

Kaebuse esitaja väitel õpivad peamiselt, kuigi mitte ainult, noored inimesed. Selle tulemusel jäetakse sellise tingimusega, mida käesoleva juhtumi puhul arutatakse, kõrvale põhiliselt kõrgemas vanuses inimesed ja seega kujutab see kaebuse esitaja arvates diskrimineerimist vanuse põhjal.

Kaebuse esitaja lisas, et kõnealuse konkursi toimumine paralleelselt konkursiga COM/A/1/02 ei muuda midagi, sest selle konkursi puhul nõuti kolmeaastast erialast töökogemust ning seega jäid sellest kõrvale mitmed kõrgharidusega inimeste rühmad.

⁷⁴

Selle otsuse (vastu võetud 21. juulil 2000) punkt 1.4 on järgmine: „Komisjon on põhjendanud antud klausli kohaldamist abiadministraatori ametikoha olemuse ja ülesannetega. Kuna A8 ametnikelt ei nõuta enne komisjoniga liitumist asjakohast erialast töökogemust, on kõnealune institutsioon kindlaks määranud õpingute lõpetamise kuupäeva, tavaliselt mitte rohkem kui 2 või 3 aastat enne konkursi toimumist. Seega on diplomi „värskus“ ilmselt eritingimus, mis põhineb täidetava ametikoha olemusel.“ Punkt 1.5 on järgmine „Pidades silmas abiadministraatori tööülesannete olemust ning võttes arvesse asjaolu, et tavaliselt võetakse sellele töökohale vastvalt ülikooli lõpetanuid, loeb ombudsman komisjoni argumente põhjendatuks. Lisaks sellele tunduvad selle klausliga kehtestatud piirangud olevat proportsionaalsed oma eesmärgiga, milleks on võimaldada institutsioonil oma tegevust paremini võimalikele A8 ametikoha kandidaatidele suunata.“

Kaebuse esitaja arvates oli kõnealune tingimus diskrimineeriv ka soo põhjal. Ta osundas sellele, et kuus või enam aastat enne asjaomast kuupäeva diplomi omandanud naist, kes on järgnevalt lapsi saanud, karistatakse konkursist kõrvale jätmisega. Kaebuse esitaja väitis, et varasema konkursi puhul (konkurss COM/LA/9/99) oli komisjon selliseid isikute kategooriaid kaitsnud.

EDASINE UURIMINE

Pärast komisjoni arvamuse ja kaebuse esitaja seisukohtade hoolikat kaalumist ilmnes, et asjaolude väljaselgitamist on vaja jätkata. Seepärast edastas ombudsman komisjonile koopia kaebuse esitaja seisukohtadest ja palus komisjonil esitada arvamuse kaebuse esitaja uue väite kohta, mille kohaselt asjaomane tingimus oli diskrimineeriv ka soo põhjal.

Komisjoni teine arvamus

Oma teises arvamuses esitas komisjon järgmised kommentaarid:

Komisjoni eesmärk konkursi COM/A/1/02 (administraatoritele) ja konkursi COM/A/2/02 (abiadministraatoritele) korraldamisel oli tagada tasakaal teatava tõestatud erialase töökogemusega ametnike (meeste ja naiste) ning vastset omandatud teadmistega ametnike (meeste ja naiste) töölevõtmisel. On tõsi, et mõned isikud (mehed ja naised) ei olnud omandanud diplomit pärast konkursiteates ettenähtud kuupäeva või neil puudus nõutud erialane töökogemus. Ent sellest ei tulenenud diskrimineerimist vanuse põhjal ega meeste ja naiste vahel. Konkursid ei olnud avatud kõigile kandidaatidele, kes olid omandanud diplomi pärast eelmise üldkonkursi korraldamist. Tõsiasi on see, et komisjoni ja muude institutsioonide korraldatud ametnike töölevõtmise konkursside aluseks on vajadus nende teenuste järele. Selleks on neil märkimisväärne kaalutusõigus, tingimisel et nad järgivad personalieeskirjade üldsätteid. Seepärast on konkursiteadete erinevus tavaline, sõltuvalt nende ametnike omapärast, keda komisjon soovib tööle võtta.

1999. aastal avaldatud teates konkursi COM/LA/9/99 kohta sätestati, et erandeid asjaomase diplomi omandamise ettenähtud kuupäevast võis teha kandidaatide puhul, kes olid läbinud kohustusliku sõjaväeteenistuse; kellel oli olnud vähemalt ühe aasta pikkune pidev paus palgatööst, et hoolitseda ülalpeetava lapse eest (seda pidas kaebuse esitaja tõenäoliselt silmas) või kellel oli füüsiline puue. Kuigi on tõsi, et komisjoni avaldatud konkursiteated neid erandeid sätestavaid klausleid enam ei sisalda, on ka osalemiskriteeriumid võrreldes eelmiste konkursiteadetega muutunud. Näiteks hõlmas kaebuse esitaja nimetatud konkurss vanusepiiri (45 aastat).

Konkursiteadete erinevus ei kujuta endast diskrimineerimist ega võrdsete võimaluste põhimõtte eiramist. Konkursi COM/A/2/02 teates sätestatud kriteeriumid ja tingimused kehtisid võrdselt kõigi samas olukorras olevate kandidaatide kohta olenemata sellest, kas tegu oli meeste või naistega.

Kaebuse esitaja seisukohad

Kaebuse esitaja ei esitanud uusi seisukohti.

OTSUS

1 Väidetav vanuse põhjal toimunud diskrimineerimine konkursil COM/A/2/02

1.1 2002. aasta suvel avaldas komisjon konkursiteate abiadministraatorite leidmiseks põllumajanduse, kalanduse ja keskkonna valdkonda (COM/A/2/02). Kandidaatidelt nõuti ülikoolidiplomit, kuid mitte erialast töökogemust. Ent konkursiteade sisaldas järgmist sätet (punkt A.II.2.b): "Võite konkursil osaleda juhul, kui omandasite osalemiseks nõutava ülikoolidiplomi pärast 27. septembrit 1997". Kaebuse esitaja, kelleks on komisjoni ametnik, leidis, et see tingimus kujutab endast diskrimineerimist vanuse põhjal.

1.2 Komisjon osundas sellele, et kandidaadid võisid osaleda ka siis, kui nad olid omandanud otseselt asjaomase valdkonnaga seotud kraadiõppe diplomi pärast 27. septembrit 1999. Komisjoni

arvamuse kohaselt tuleks kõnealust konkurssi ja koos sellega välja kuulutatud konkurssi COM/A/1/02 administraatorite leidmiseks käsitleda ühiselt. Konkurssi COM/A/1/02 puhul ei olnud diplomi omandamise kuupäev oluline ning ainus nõue oli see, et 27. septembriks 2002 (viimane avalduste esitamise kuupäev) oleks kandidaatidel vähemalt kolmeaastane asjaomastele töökohustustele vastav erialane töökogemus. Kuna kõnealune konkurss toimus paralleelselt konkursiga COM/A/1/02, võisid sellel konkursil osaleda kõik need, kes olid oma esimese diplomi omandanud rohkem kui viis aastat tagasi. Komisjon väitis, et hiljuti omandatud diplomi nõue põhines täidetava ametikoha olemusel ning et inimeste töölevõtmisel põhilistele ametikohtadele nõuab komisjon vastseid ehk "värsked" teadmisi. Samuti märkis komisjon, et kõnealuse konkursi puhul oli "hiljuti omandatud diplomi" klausel laiaulatuslikum kui eelmiste konkursside puhul, kuna konkursil osalemiseks nõutav diplom pidi olema saadud vähem kui viis aastat enne viimast avalduste esitamise kuupäeva (varem oli see tähtaeg kolm aastat).

1.3 Ombudsman märgib, et kõnealune konkurss oli seotud ametikohaga A8 (abiadministraator), mis on põhiline A-kategooria ametikoht ja mille puhul ei nõuta eelnevat erialast töökogemust. Samuti märgib ombudsman, et EL asutuste ja institutsioonide korraldatud ametnike töölevõtmise konkursside aluseks on vajadus nende teenuste järele ning selles osas on neil märkimisväärne kaalutusõigus, tingimisel et nad järgivad personalieeskirju ja muid neile siduvaid õigusnorme. Ombudsmani seisukoht on see, et nõudes A8 ametikohtadele kandideerijalt hiljuti omandatud ülikoolidiplomit, on komisjon toiminud oma õiguslike volituste piires.⁷⁵ Sama järeldus kehtib komisjoni otsuse kohta määrata diplomi omandamise tähtajaks viis aastat enne avalduste vastuvõtmise viimast kuupäeva.

1.4 Samuti märgib ombudsman, et asjaomase konkursi suhtes kohaldatav "hiljuti omandatud diplomi" klausel oli laiaulatuslikum kui eelmiste konkursside vastavad klauslid ning et samaaegselt asjaomase konkursiga korraldas komisjon konkursi COM/A/1/02 administraatorite leidmiseks. Seega võisid kandidaadid, kes olid omandanud ülikoolidiplomi 27. septembril 1997 või enne seda, kuid kel oli kolmeaastane asjaomastele töökohustustele vastav erialane töökogemus, osaleda konkursil COM/A/1/02.

1.5 Seega leidis ombudsman, et seoses kaebuse esitaja algse väitega ei esinenud komisjoni tegevuses halduslikku omavoli.

2 Väidetav diskrimineerimine naiste ja meeste vahel konkursil COM/A/2/02

2.1 Oma seisukohtades komisjoni arvamuse kohta leidis kaebuse esitaja, et käsitletav klausel konkursi COM/A/2/02 teates oli ka soo põhjal diskrimineeriv.⁷⁶ Tema arvates karistati kuus või enam aastat enne nimetatud kuupäeva diplomi omandanud naist, kes on järgnevalt lapsi saanud, konkursist kõrvale jätmisega. Kaebuse esitaja osundas, et varasema konkursi puhul (konkurss COM/LA/9/99) oli komisjon näinud sellistel juhtudel ette erandid.

2.2 Komisjon tunnistas, et konkursi COM/LA/9/99 teates sätestati erandite tegemise võimalus asjaomase diplomi omandamise ettenähtud kuupäevast, sealhulgas kandidaatide puhul, kellel oli olnud vähemalt ühe aasta pikkune pidev paus palgatööst, et hoolitseda ülalpeetava lapse eest, ning et konkursi COM/A/2/02 teade sellist klauslit ei sisaldanud. Komisjoni seisukoht oli siiski see, et konkursiteadete erinevus ei kujuta endast diskrimineerimist ega võrdsete võimaluste põhimõtte eiramist. Samuti osundas komisjon sellele, et ka konkursil osalemise tingimused olid muutunud ning et näiteks kaebuse esitaja osutatud konkursi teade hõlmas vanuselist piirangut (45 aastat), samas kui kõnealuse konkursi teates selline klausel puudus.

2.3 Hea haldustava nõuab, et kui määratakse tingimusi, millele ühenduse institutsioonide või asutuste korraldatud konkurssidel osalevad kandidaadid peavad vastama, tuleb tagada naiste ja meeste võrdsed võimalused. Võttes arvesse seda, et ülalpeetavate laste eest hoolitsevad endiselt

⁷⁵ Vrd ombudsmani 21. juuli 2000. aasta otsust kaebuste 428/98/JMA ja 464/98/JMA kohta ning tema 28. märtsi 2003. aasta otsust kaebuse 1536/2002/OV kohta (mis oli samuti seotud konkursiga COM/A/2/02).

⁷⁶ Tuleb märkida, et kaebustes 428/98/JMA, 464/98/JMA ega 1536/2002/OV (vt eelmine märkus) sellist väidet ei esitatud.

peamiselt naised, tuleb nende tingimuste puhul piisavalt arvesse võtta erilisi probleeme, mida see asjaolu võib põhjustada. Ombudsman märgib, et selles osas oli käesoleva kaebuse aluseks oleva konkursi ja komisjoni poolt eelnevalt korraldatud konkursi vahel märkimisväärne erinevus. Konkursi COM/LA/9/99 teates sätestati, et sellistel juhtudel võis ettenähtud kuupäeva (st kuupäeva, pärast mida pidi nõutud ülikoolidiplom olema omandatud) pikendada kuni kahe aasta võrra iga lapse kohta ja kokku maksimaalselt viie aasta võrra töölt eemal viibimise ajast. Kuigi konkursiteadete vaheline erinevus üksinda ei tõesta diskrimineerimise esinemist, on siiski tõsi, et komisjon ei ole ilmselt võtnud mingeid ettevaatusabinõusid sarnases olukorras olevate naiste aitamiseks. Selle tulemusel oli naine, kes omandas diplomi enne 27. septembrit 1997 ning ei käinud seejärel laste kasvatamise tõttu tööl, meeskandidaatidega võrreldes tõenäoliselt ebasoodsamas olukorras, kuna tal puudus võimalus osaleda nii kõnealusel konkursil kui ka konkursil COM/A/1/02 (kui tal ei olnud kolmeaastast erialast töökogemust).

2.4 Ombudsmani arvamuse kohaselt ei ole komisjon esitanud rahuldavat selgitust selle kohta, miks neid konkreetseid probleeme asjaomase konkursi puhul arvesse ei võetud, samas kui konkursi COM/LA/9/99 teade tõestab, et komisjon oli neist teadlik. Kuigi asjaolu, et kõnealune konkurss erineb eelnevatest konkurssidest vanuselise piirangu puudumise poolest on igati kiiduväärne, ei heasta see antud puudust.

2.5 Neid asjaolusid arvestades jõudis ombudsman seisukohale, et jättes konkursi COM/A/1/02 teadet koostades lapsi kasvatavate naiste olukorra piisavalt arvesse võtmata, ei ole komisjon taganud naistele ja meestele võrdseid võimalusi. See kujutab endast haldusliku omavoli juhtumit ja selle kohta tehakse kriitiline märkus.

3 Lõppjärelendus

Ombudsmani poolt kaebuse alusel läbiviidud uurimise põhjal tuleb teha järgmine kriitiline märkus:

Hea haldustava nõuab, et kui määratakse kindlaks tingimusi, millele ühenduse institutsioonide või asutuste korraldatud konkurssidel osalevad kandidaadid peavad vastama, tuleb tagada naiste ja meeste võrdsed võimalused. Käesoleva juhtumi puhul on ombudsmani seisukoht see, et jättes konkursi COM/A/1/02 teadet koostades lapsi kasvatavate naiste olukorra piisavalt arvesse võtmata, ei ole komisjon taganud naistele ja meestele võrdseid võimalusi. See kujutab endast haldusliku omavoli juhtumit.

Arvestades, et juhtumi see tahk käsitleb konkreetsete minevikus toimunud sündmustega seotud menetlusi, ei ole asjakohane püüda antud küsimuses kokkuleppele jõuda. Võttes arvesse asjaolu, et tulevikus korraldab enamiku konkursse komisjoni asemel Euroopa Personalivaliku Amet, ei pea ombudsman vajalikuks ka soovitusel eelnõu esitamist. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

KOMISJONI VASTUOLULINE LÄHENEMINE HÜLJESTE KOHTA LÄBIVIIDUD UURINGULE

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 754/2003/GG asjas

KAEBUS

Taust

Käesolevale kaebusele eelnesid kaks 2002. aastal esitatud kaebust (836/2002/GG ja 1574/2002/GG).

Eelmised kaebused põhinesid järgmistel asjaoludel:

Kaebuse esitaja töötas Iiri Merekalandusametis (edaspidi "amet") (Iiri ametiasutus). Amet sõlmis Euroopa Komisjoni XIV (kalanduse) peadirektoraadiga lepingu (viitenumber PEM/93/06), mille alusel kohustuti viima läbi teadustöö teemal "Hallhüljeste ja kalapüügivahendite füüsiline vastastoime". Kaebuse esitaja oli selle teadustöölepingu vastutav teadlane.

Vastavalt lepingu artiklile 3 ("Aruanded ja dokumentatsioon") pidi töövõtja lepingu täitmiseks läbi viidud tegevuse kohta koostama lisale III tuginevad aruanded. Selles lisas kirjeldati üksikasjalikult eelkõige lõpparuande ülesehitust ja määrati kindlaks, et lõpparuande projekt tuli esitada komisjonile teatud kuupäevaks. Lisaks sellele nähti III lisas ette, et: "Seejärel teavitab komisjon töövõtjat oma heakskiidust või saadab talle oma märkused. Ühe kuu jooksul alates komisjoni märkuste kättesaamisest peab töövõtja komisjonile saatma lõpliku aruande, milles võetakse neid märkusi arvesse või esitatakse alternatiivsed seisukohad. (...)".

Komisjon kiitis lõpparuande projekti heaks 1997. aasta aprillis. Kaebuse esitaja väitel sai amet mõni nädal hiljem Kalavarude ja Loodusvarade Ministeeriumilt (riigiamet, kelle valitsemisalassee amet kuulub) juhised teha aruande projekti olulised muudatused. Kuna kaebuse esitaja ei nõustunud seda tegema, leidis ta, et ei sobi enam oma ametikohale, ning lahkus töölt.

Aruanne avaldati ligikaudu aasta hiljem. Kaebuse esitaja väitel oli seda oluliselt muudetud. Peamised lõpparuande projektis esitatud järeldused olid välja jäetud, neid oli eitatud või nende tähtsust vähendatud. Kaebuse esitaja arvates ei olnud sellised muudatused lepinguga lubatud. Ta väitis, et toiminu suhtes ei olnud esitatud mingeid selgitusi.

8. mail 2002 pöördus kaebuse esitaja ombudsmani poole (kaebus 836/2002/GG). Oma 27. mai 2002. aasta otsuses teavitas ombudsman kaebuse esitajat, et tal pole võimalik selle kaebusega tegeleda, kuna kaebuse esitaja ei olnud eelnevalt komisjoni poole pöördunud.

Seejärel kirjutas kaebuse esitaja 13. juunil 2002 selgituse palumiseks Euroopa Komisjoni kalanduse peadirektoraadi peadirektorile. Selleks ajaks, kui kaebuse esitaja otsustas 2002. aasta septembris ombudsmanile uue kaebuse esitada, ei olnud ta saanud komisjonilt ei vastust ega ka teadet tema kirja kättesaamise kohta.

Uues kaebuses (1574/2002/GG) kritiseeris kaebuse esitaja sisuliselt: 1) asjaolu, et komisjon oli lubanud ametil teha aruandes märkimisväärseid muudatusi võrreldes komisjoni poolt heakskiidetud aruande projektiga ja 2) seda, et komisjon jättis vastamata tema 13. juuni 2002. aasta kirjale, milles ta palus selgitada, miks neid muudatusi lubati teha.

Oma arvamuses selle kaebuse kohta märkis komisjon, et kuigi lõpliku aruande erinevused komisjoni heakskiidetud lõpparuande projektist ei ole tavaline, on seda ennegi esinenud. Komisjoni seisukoht oli see, et lõpparuande esitamine sellisel kujul, mida ta asjakohaseks pidas, oli töövõtja (st ameti) vastutus ja kohustus. Komisjon märkis, et ei soovi sellesse protsessi sekkuda.

Oma otsuses kaebuse 1574/2002/GG kohta jõudis ombudsman järeldusele, et komisjoni seisukoht, mille kohaselt lõpparuande esitamine sellisel kujul, mida ta asjakohaseks pidas, oli töövõtja vastutus ja kohustus, paistis olevat põhjendatud ning seega ei esinenud kaebuse selle tahu osas halduslikku omavoli. Ombudsman tegi siiski kriitilise märkuse selle kohta, et komisjon oli jätnud kaebuse esitaja kirjale vastamata.

Uus kaebus

2003. aasta aprillis saadetud kirjas palus kaebuse esitaja ombudsmanil oma otsus kaebuse 1574/2002/GG kohta selle põhiküsimuse osas läbi vaadata. Seetõttu käsitleti kaebuse esitaja kirja uue kaebusena.

Selles uues kaebuses väitis kaebuse esitaja, et lõplik aruanne oli lõpparuande projekti tsenseeritud versioon. Selle seisukoha toetamiseks tõi kaebuse esitaja esile eelkõige lõpparuande projektis esitatud järelduse, mille kohaselt proove oli võetud 17 tonni hüljeste poolt kahjustatud kalade hulgast, samas kui lõpliku aruande vastavas järelduses väideti lihtsalt, et kaladele tekitasid kahju suured röövlomad, nagu näiteks hülged ja harilikud meriangerjad. Kaebuse esitaja väitel ei

olnud mingeid teaduslikke tõendeid, mis oleksid viidanud sellele, et antud kahju tekitasid muud loomad kui hülged ning tõendid selle kohta, et hülged olid antud kahju tekitanud, olid enam kui põhjendatud. Kaebuse esitaja väitis, et lõpparuande projekti sõnum oleks olnud vastuoluline ning seetõttu muudeti lõplikus aruandes selle projektis esitatud järeldusi.

Oma väidete toetuseks esitas kaebuse esitaja mitmeid dokumente. Mõned nendest uutest dokumentidest olid saadud komisjonilt pärast seda, kui ta esitas palve saada juurdepääs kogu komisjoni ja ameti vahelisele lepingut puudutavale kirjavahetusele ajavahemikul 1997. aasta aprillist kuni 1998. aasta kuupäevani, mil komisjon lõpliku aruande heaks kiitis. Esmakordselt esitas kaebuse esitaja ka lõpparuande projekti ning lõpliku aruande koopiaid.

Nendest dokumentidest selguvad järgmised asjaolud:

Komisjonile 2. juunil 1993. aastal seoses teostatava teadustööga saadetud kirjas märkis kaebuse esitaja: "Nende andmete väärtõlgendamine proteksionistide rühmade poolt on nende eelneva tegutsemise põhjal üsna tõenäoline". Ameti teadustöö programmis märgiti, et nad lootsid "kahtlusteta tuvastada seisevõrkudes ja nakkevõrkudes olevatele kaladele kahjustusi põhjustavad tegurid".

28. märtsil 1994 esitas Euroopa Parlamendi põllumajanduse, kalanduse ja maaelu arengu komitee aruande hüljeste ja kalapüügi vastastoime kohta (A3-0186/94). Vastavas ettepanekus resolutsiooni vastuvõtmise kohta nõuti mereimetajate ja kalapüügi vastastoimet käsitleva teadustöö läbiviimist, taotleti "Euroopa vete mereimetajate ja kalapüügi vastastoime käsitlemise teadusliku raamistiku kindlaksmääramiseks sellise erapooletu struktuuri loomist, kes ei oleks huvigruppide surve all" ning õnnitleti komisjoni seetõttu, et ta oli hiljuti heaks kiitnud käesoleva kaebusega seotud teadustöö projekti. Euroopa Parlament võttis kõnealuse resolutsiooni vastu 6. mail 1994.⁷⁷

Mainitud aruandega kaasnev seletuskiri sisaldab järgmisi väiteid: "On olemas tõendid, mis viitavad sellele, et kahe viimase aastakümne jooksul on mereimetajate ja kalapüügi vastastoimet käsitlevat teadustegevust mõjutanud proteksionistlike valitsusväliste organisatsioonide toekspidamised (...). Kalapüügi seisukohti on suuresti ignoreeritud ning teadustöö on peaaegu eranditult keskendunud mõjule, mida kalapüük avaldab mereimetajatele, mitte vastupidi. See kujutab endast sisuliselt teadusliku tsensuuri vormi. (...) Kõige dramaatilisemalt esineb sellist tsensuuri hüljeste ja kalapüügi vastastoime uurimisel. (...)"

16. detsembril 1996 palus kaebuse esitaja pikendada lõpparuande esitamise tähtaega 1996. aasta lõpust 1997. aasta veebruari lõpuni. Oma 14. jaanuari 1997. aasta vastuses märkis komisjon, et nõustub palvega ning et lõpparuande projekt tuleb esitada "hiljemalt 1997. aasta veebruari lõpus".

Esitades komisjonile 4. märtsil 1997 lõpparuande projekti, märkis kaebuse esitaja, et edaspidi võivad vajalikuks osutuda "mõned väiksed muudatused". Kaebuse esitaja selgitas faksis 21. maist 1997, et lõpparuande projektis oli "mitmeid trüki- ja grammatikavigu" ning et ta soovib need lõplikus aruandes parandada. Kaebuse esitaja teatas komisjonile 20. augusti 1997. aasta kirjas, et ta "ei tee enam mingeid muudatusi lõpparuande projekti, mille komisjon viis kuud tagasi heaks kiitis".

Ametile 15. detsembril 1997 saadetud kirjas osundas komisjon, et ta oli lõpparuande projekti heaks kiitnud ja rahuldavana vastu võtnud. Siiski märkis komisjon, et ootab lõplikku kuluaruannet, mis võimaldaks tal teha viimase makse ja sulgeda projekti finantseerimist käsitlev toimik.

7. jaanuaril 1998 mainis amet oma vastuses, et loodab kuluaruande koostamisega lõpule jõuda veebruari keskpaigaks. Lisaks sellele märkis amet, et teeb "lõpparuandesse meie eelmise aasta 21. mai faksis nimetatud parandusi".

Oma 9. jaanuari 1998. aasta vastuses võttis komisjon teadmiseks ameti avalduse, et projekti lõplik kuluaruanne esitatakse järgmisel kuul.

⁷⁷

EÜT C 205/553, 25. juuli 1994.

1. aprillil 1998 esitas amet komisjonile lõpliku kuluaruande.

28. aprillil 1998 saatis amet komisjonile projekti käsitleva "täiesti lõpliku aruande".

Samuti esitas kaebuse esitaja vormi pealkirjaga "Certificat de dépôt et attestation de service fait d'une étude ou enquête effectuée pour la Commission". See vorm sisaldas ameti koostatud uuringuga seotud haldusalast teavet. Komisjoni asjaomase talituse (Bureau Enregistrement des Etudes) tempel ja allkiri on 17. juuni 1997. aasta kuupäevaga. Vormi G osas on esitatud küsimus, kas uuringu tulemusi võib levitada väljaspool ühendust. Vastus sellele on "jah" ("oui").

Seega väidab kaebuse esitaja oma uues kaebuses sisuliselt seda, et: 1) komisjon oli olnud hooletu, jättes küsimata ameti poolt tehtud muudatuste põhjused või selgitused ja 2) tehtud muudatusi ei oleks tohtinud lubada.

Kaebuse esitaja avaldas lootust, et tema ees vabandatakse toimunu pärast ning kinnitatakse, et sarnaseid olukordi püütakse tulevikus vältida.

UURIMINE

Komisjoni arvamus

Oma arvamuses esitas komisjon järgmised märkused:

Kuigi võib väita, et komisjon ei oleks tohtinud põhjendamatu ja õigustamatut teaduslikku järeldust vastu võtta, ei saa seda samastada haldusliku omavoliga.

Nagu komisjon oma vastuses kaebusele 1574/2002/GG selgitas, oli peamine parameeter, mida komisjon nii projekti kui ka lõpliku aruande vastuvõtmise või tagasilükkamise otsustamisel kasutas, lepingutingimuste täitmine. Kõnealuse lepingu puhul olid tingimused täidetud. Kui komisjon tuvastab lepingu alusel tehtud töö tulemuste teaduslikus analüüsis puudujääke, teeb ta töövõtjale asjakohase märkuse ning nõuab parandusi. Antud lepingu puhul ei olnud see tõsi ei aruande projekti ega lõpliku aruande puhul. Kui töövõtja soovis teaduslikust analüüsist tulenevaid järeldusi lõplikus aruandes muuta, siis peaks tal olema ja oligi õigus seda teha.

Mis puudutab lepingulisi küsimusi, siis ei näidanud lepingu ja selle lisade koopia hoolikas läbivaatamine, et komisjonil oleks mingit pädevust "takistada sarnaste olukordade toimumist".⁷⁸ Mis puudutab menetlusküsimusi, siis kuigi lõpliku aruande erinemine komisjoni poolt heakskiidetud lõpparuande projektist ei ole tavaline, on seda ennegi esinenud. Lõpparuande esitamine sellisel kujul, mida ta asjakohaseks pidas, oli siiski töövõtja vastutus ja kohustus. Komisjon ei soovinud sellesse protsessi sekkuda.

Lõpliku aruande tagasilükkamine põhjusel, et komisjon peab seda teaduslikult ebaõigeks või mis tahes muul põhjusel välja arvatud lepingutingimuste täitmata jätmine, ei kuulu komisjoni pädevusse.

Muidu viitasid kaebuse esitaja esitatud mahukad tõendavad dokumendid erinevate haldus- või valitsusorganite võimalikule või näilisele vastastikusele mõjutamisele Iirimaa piires, mille üle komisjonil pole mingit mõju, samuti erinevale andmete tõlgendamisele kaebuse esitaja ning isikute poolt, kes koostasid lõpliku aruande ja Euroopa Parlamendi aruande, mille resolutsioonid ei olnud komisjonile siduvad.

Kaebuse esitaja seisukohad

Oma seisukohti esitades ei võtnud kaebuse esitaja kaebust tagasi ning tegi järgmised täiendavad märkused:

⁷⁸

Viidatakse kaebuse 1574/2002/GG tekstile.

Projekti eest vastutavat komisjoni ametnikku teavitati ajavahemikul 1997. aasta maist kuni 1997. aasta septembrini telefoni teel korduvalt sellest, kuidas projekti läbiviimisesse oli sekkunud. Nimetatud ametnikule 3. novembril 1997 saadetud kirjas⁷⁹ osundas kaebuse esitaja, et oli avastanud ministeeriumi "soovi lõplikku aruannet enne selle avaldamist redigeerida".

Oma 11. augusti 2003. aasta kirja lõpus ütles kaebuse esitaja, et oli algselt nõudnud vabandamist ning kinnitust, et sarnaseid olukordi edaspidi ei esine, kuid nüüd soovis ta algse lõpparuande projekti avaldamist koos selle teguviisi ametliku põhjendusega. Igal juhul nõudis ta enda süütuks tunnistamist selles osas, et keeldus osalemast teaduslikus tsenseerimises, ning oma maine taastamist.

Oma järgnevas, 17. augusti 2003. aasta kirjas selgitas kaebuse esitaja, et on järele mõelnud ja soovib siiski kõigepealt ombudsmani uurimise tulemused ära oodata.

EDASINE UURIMINE

Pärast komisjoni arvamuse ja kaebuse esitaja seisukohtade hoolikat kaalumist ilmnes, et asjaolude väljaselgitamist on vaja jätkata. Seepärast palus ombudsman 8. septembri 2003. aasta kirjas komisjoni võimaldada juurdepääs toimikule.

8. oktoobril 2003 tutvusid ombudsmani kantselei ametnikud komisjoni toimikuga. Toimiku eest vastutavad komisjoni ametnikud selgitasid, et uuringut käsitleva toimiku sulgemisel ei hoita kõiki dokumente alles. Seepärast ei sisaldanud toimik lõpparuande projekti, mille oli asendanud lõplik aruanne. Samuti esitasid komisjoni ametnikud seisukoha, mille kohaselt komisjoni ja töövõtja vahel oli toimunud telefonivestlusi, milles komisjon palus esitada lõpliku aruande. Ent toimikus ei olnud selliste telefonikõnede kohta mingeid dokumente.

Komisjoni toimik, millega ombudsmani kantselei ametnikud tutvusid, sisaldas ilmselt hr O poolt, kes kõnealusel ajal töötas kalanduse peadirektoraadis, käsitsi kirjutatud märkust 18. märtsist. Kuigi märkuses ei nimetata selle objekti selgesõnaliselt, viitab selle sisu tõenäoliselt lõpparuande projektile.⁸⁰ Märkusest jääb mulje, et selle autor pidas kõnealuse aruande tulemusi vastuolulisteks.

OTSUS

1 Eelmärkus

1.1 Käesolev kaebus on seotud Iiri Merekalandusameti (Iiri ametiasutus) ja Euroopa Komisjoni XIV (kalanduse) peadirektoraadi vahelise lepinguga (viitenumber PEM/93/06), mille kohaselt komisjon kohustus osaliselt tasuma teemal "Hallhüljeste ja kalapüügivahendite füüsiline vastastoime" teostatava teadustöö kulud. Kaebuse esitaja, kes töötas kõnealusel ajal ametis ja oli nimetatud teadustöölepingu vastutav teadlane, väitel muudeti lõpparuande projekti oluliselt teise, tollal Kalavarude ja Loodusvarade Ministeeriumi nime kandva Iiri ametiasutuse sekkumise tõttu pärast seda, kui komisjon oli aruande projekti vastu võtnud.

1.2 Euroopa ombudsman ei saa käsitleda muude institutsioonide ja asutuste kui Euroopa Ühenduse institutsioonide ja asutuste vastu suunatud kaebusi. Seepärast ei saa ta käsitleda mingeid Iiri ametiasutuste kohta esitatud kaebusi. Kuna käesolev kaebus on suunatud komisjoni vastu, puudutab käesolev otsus ainult Euroopa Komisjoni vastu esitatud väiteid.

2 Väide, et komisjon ei oleks tohtinud ameti poolt tehtud muudatusi lubada

2.1 Kaebuse esitaja väidab, et komisjon ei oleks tohtinud ameti poolt tehtud muudatusi lubada. Tema väitel olid peamised 1997. aasta märtsis esitatud lõpparuande projekti järeldused ameti poolt

⁷⁹ Ombudsmanile esitati selle kirja koopia, mille kaebuse esitaja sai komisjonilt pärast dokumentidele juurdepääsu taotlemist.

⁸⁰ Märkuses nimetatakse „kaanel olevat EL logo”. 4. märtsil 1997 esitatud lõpparuande projekti kaanel oli tõepoolest EL logo.

1998. aasta aprillis esitatud lõplikust aruandest välja jäetud, neid oli seal eitatud või nende tähtsust vähendatud.

2.2 Komisjoni seisukoht on see, et lõpparuande esitamine sellisel kujul, mida ta asjakohaseks peab, on töövõtja vastutus ja kohustus ning komisjon ei soovi sellesse protsessi sekkuda. Kuigi võib väita, et komisjon ei oleks tohtinud põhjendamatut ja õigustamatut teaduslikku järeldust vastu võtta, ei saa seda samastada haldusliku omavoliga. Komisjoni väitel ei ilmnenu lepingu hoolikal läbivaatamisel seal sellist nõuet, millele kaebuse esitaja oli viidanud.

2.3 Ombudsman märgib, et komisjon ei vaidlustanud kaebuse esitaja väidet, mille kohaselt komisjoni poolt heakskiidetud lõpparuande projekti tehti olulisi muudatusi.

2.4 Siiski leiab ombudsman, nagu ta oma otsuses kaebuse 1574/2002/GG kohta on juba väitnud, et komisjoni seisukoht, mille kohaselt lõpparuande esitamine sellisel kujul, mida ta asjakohaseks peab, on töövõtja vastutus ja kohustus, paistab olevat põhjendatud.

2.5 Antud asjaoludel ilmneb, et selle väite osas ei esinenud komisjoni tegevuses halduslikku omavoli.

3 Komisjoni väidetav hooletus, mis seisneb ameti poolt tehtud muudatuste põhjuste või selgituste küsimata jätmises

3.1 Kaebuse esitaja väidab, et komisjon oli hooletu, jättes küsimata ameti poolt tehtud muudatuste põhjused või selgitused.

3.2 Komisjon osundab sellele, et peamine parameeter, mida nii projekti kui ka lõpliku aruande vastuvõtmise või tagasilükkamise otsustamisel kasutatakse, on lepingutingimuste täitmine. Kõnealuse lepingu puhul olid tingimused täidetud. Kui komisjon tuvastab lepingu alusel tehtud töö tulemuste teaduslikus analüüsis puudujääke, teeb ta töövõtjale asjakohase märkuse ning nõuab parandusi. Antud lepingu puhul ei olnud see tõsi ei aruande projekti ega lõpliku aruande puhul. Kui töövõtja soovis teaduslikust analüüsist tulenevaid järeldusi lõplikus aruandes muuta, siis peaks tal olema ja oligi õigus seda teha.

3.3 Ombudsman leiab, et hea haldustava nõuab järjepidevat tegutsemist.⁸¹

3.4 Käesoleva juhtumi puhul tutvus komisjon lõpliku aruande projektiga ning kiitis selle heaks 1997. aasta aprillis. Asjaomase lepingu sätteid silmas pidades tähendas see seda, et amet ei pidanud peale lõpliku kuluaruande esitamist selle uuringu osas rohkem tööd tegema.

3.5 Ombudsmani arvamus kohaselt on komisjoni järjepideva tegutsemise kohustuse osas võimalik eristada kahte erinevat aspekti.

3.6 Esiteks, kui komisjon leidis, et töövõtja pidi esitama ka lõpliku aruande, oleks võinud eeldada, et komisjon saadab ametile meeldetuletusi, milles palutakse lõpliku aruande esitamist. Kuid komisjoni saadetud meeldetuletustes nimetati vaid lõplikku kuluaruannet, mitte aruannet ennast. See on seda tähelepanuväärsem, et lõpliku aruande esitamise (pikendatud) tähtaeg (1997. aasta veebruari lõpp) oli ammu möödas. Isegi kui komisjoni ja töövõtja vahel toimusid (registreerimata) telefonivestlused, on ombudsmani arvates raske uskuda, et komisjon jättis kirjaliku meeldetuletuse saatmata ning lihtsalt ootas kuni lõpliku aruande esitamiseni 1998. aasta aprillis, rohkem kui aasta pärast seda, mil komisjon oli lõpparuande projekti heaks kiitnud.

3.7 Teiseks rõhutab komisjon, et kui ta tuvastab lepingu alusel tehtud töö tulemuste teaduslikus analüüsis puudujääke, nimetab ta töövõtjale need puudujäägid. See tähendab seda, et komisjon tutvub aruandega, veendumaks, kas seal esineb selliseid puudujääke, ega piirdu üksnes talle esitatud aruandele templi löömisega. Lisaks sellele ilmneb ombudsmanile esitatud tõenditest, et komisjon oli teadlik järgmistest asjaoludest: a) lõpparuande projekti sisu oli potentsiaalselt

⁸¹

Vt Euroopa hea haldustava eeskirja artikli 10 lõige 1 (võimalik vaadata ombudsmani kodulehel: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

vastuoluline; b) Iiri ministeerium soovis lõplikku aruannet enne selle avaldamist redigeerida; c) lõplik aruanne esitati rohkem kui aasta pärast seda, kui komisjon oli lõpparuande projekti heaks kiitnud ja d) võrreldes lõpparuande projektiga sisaldas see lõplik aruanne olulisi muudatusi. Neid asjaolusid silmas pidades oleks võinud eeldada, et komisjon tutvub lõpliku aruandega väga hoolikalt. Ent miski ei viita sellele, et komisjon oleks aruandega pärast selle kättesaamist 1998. aasta aprillis hoolikalt tutvunud.

3.8 Antud asjaolust lähtuvalt on ombudsmani seisukoht selline, et komisjon oleks pidanud hoolikalt tutvuma oluliselt muudetud lõpliku aruandega, mis esitati talle 1998. aasta aprillis, rohkem, kui aasta pärast lõpparuande projekti heakskiitmist. Jättes selle tegemata, ei järginud komisjon järjepideva tegutsemise nõuet. See kujutas endast haldusliku omavoli juhtumit ning ombudsman teeb alljärgneva kriitilise märkuse.

4 Kaebuse esitaja nõuded

4.1 Oma kaebuses avaldas kaebuse esitaja lootust, et tema ees vabandatakse toimunu pärast ning kinnitatakse, et tehakse jõupingutusi sarnaste olukordade vältimiseks tulevikus. Oma 11. augusti 2003. aasta kirja lõpus ütles kaebuse esitaja, et oli algselt nõudnud vabandamist ning kinnitust, et sarnaseid olukordi edaspidi ei esine, kuid nüüd soovis ta algse lõpparuande projekti avaldamist koos sellise teguviisi ametliku põhjendusega. Igal juhul nõudis ta enda süütaks tunnistamist selles osas, et keeldus osalemast teaduslikus tsenseerimises, ning oma maine taastamist.

4.2 Oma 17. augusti 2003. aasta kirjas selgitas kaebuse esitaja, et on järele mõelnud ja soovib siiski kõigepealt ombudsmani uurimise tulemused ära oodata.

4.3 Antud asjaoludel leiab ombudsman, et kaebuse esitaja algselt esitatud nõudeid ei ole vaja käsitleda.

5 Lõppjärelendus

Ombudsmani poolt kaebuse alusel läbiviidud uurimise põhjal on vaja esitada järgmine kriitiline märkus:

Ombudsmani seisukoht on see, et komisjon oleks pidanud hoolikalt tutvuma oluliselt muudetud lõpliku aruandega, mis esitati talle 1998. aasta aprillis, rohkem kui aasta pärast lõpparuande projekti heakskiitmist. Jättes selle tegemata, ei järginud komisjon järjepideva tegutsemise nõuet. See kujutas endast haldusliku omavoli juhtumit.

Võttes arvesse asjaolu, et juhtumi need tahud käsitlevad konkreetsete minevikus toimunud sündmustega seotud menetlusi, ei ole asjakohane püüda antud küsimuses kokkuleppele jõuda. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

VÄIDETAV VASTAMATA JÄTMINE PAKKUMISTINGIMUSI KÄSITLEVATELE KÜSIMUSTELE

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 949/2003/IJH asjas

2003. aasta mais esitati ombudsmanile teatava äriühingu nimel kaebus seoses 17. aprillil 2003 avaldatud tõlketeenuseid puudutavate pakkumiste esitamise kutsega (AO2003).

Kaebuses toodud olulised asjaolud on kokkuvõtvalt järgmised:

Kaebuse esitaja arvates ei olnud pakkumistingimused piisavalt selged, peamiselt koos pakkumisega esitatavate täiendavate dokumentide osas, ning komisjoni KEK veebilehel⁸² toodud vastused tekitasid veelgi enam segadust. Seepärast saatis kaebuse esitaja selgituste palumiseks komisjoni määratud kontaktisikule mitu e-kirja, kuid rahuldavaid vastuseid ta e-kirjadele ei saanud.

Kaebuse esitaja lisas oma kaebusele koopiad e-kirjadest, mis ta oli komisjonile selgituse palumiseks saatnud. Nendest e-kirjadest ilmneb, et väidetav segadus pakkumistingimustes ja KEK veebilehel on peamiselt seotud sellega, millisel määral peavad täiendavad dokumendid olema tõestatud.

Sisuliselt väidab kaebuse esitaja, et:

- i) komisjoni KEK veebileht sisaldas ebaselget ja võimalik, et pakkumistingimustega vastuolus olevat teavet ning
- ii) komisjon jättis vastamata tema pakkumismenetlust käsitlevatele küsimustele.

UURIMINE

Euroopa Komisjoni arvamus

Oma arvamus esitas komisjon järgmised märkused:

Ühes komisjonile saadetud e-kirjas oli kaebuse esitaja esitanud alltöövõtjate osas järgmised küsimused: "Kas pakkumises osalemiseks oleme kohustatud saatma tõendatud/notariaalselt kinnitatud üksikasjad kõigi võimalike tõlkijate kohta, keda me konkreetses projektis võime kasutada? Oleme oma taotluse kontekstis võimelised ise teavitama oma sobilike tõlkijate valimise korrast ning võime seda ametlikult vandega kinnitada; samuti võime tõendada, et kõik projektides kasutatavad tõlkijad vastavad teie minimaalsetele kvalifikatsiooninõuetele. Kas see on piisav? Võiksime tõenäoliselt kasutatavate tõlkijate kohta saata ka selgitavat teavet, kuid kas ka see peab olema tõendatud?" Samuti oli kaebuse esitaja küsinud, milline oleks õiguslik suhe tema alltöövõtjate ja komisjoni vahel. Kaebuse esitaja väitel ei olnud eespool esitatud küsimused olemasoleva teabe põhjal selged.

Pakkumistingimused, täpsemalt nende lõige 2.3.3.2, olid võimalike nõuete osas ühemõttelised. Töötajate ega alltöövõtjate kohta ei nõutud tõestatud teavet. Seda asjaolu kinnitati KEK veebilehel järgmistele küsimustele esitatud vastustes: "Kas diplomite valguskoopiad peavad olema tõestatud? Kas pakkumise kaks koopiat peavad olema tõestatud? Kes peaks need koopiad tõestama?" Vastuses väideti muu hulgas, et: "vastupidiselt muudele täiendavatele dokumentidele ei pea diplomite koopiad olema tõestatud". Lisaks sellele väideti lõikes 2.3.3.2, et "igal juhul on ainuvastustus lepingu täitmise eest peatöövõtjal"

Kaebuse esitaja oli teinud märkusi ka tõestatud koopiade nõude kohta üldiselt ja eriti teatavale korduvale küsimusele esitatud vastuse kohta, milles väideti, et: "vastupidiselt muudele täiendavatele dokumentidele ei pea diplomite koopiad olema tõestatud. Esitada tuleb üks originaalpakkumine, mis sisaldab originaaldokumente või tõestatud koopiaid. Kaks koopiat peaksid olema lihtsalt originaalpakkumise, sh selle lisade, valguskoopiad. Dokumendid peab tõestama asjakohane ametiisik, nt advokaat või notar. Pakkujapoolset tõestamist ei aktsepteerita." Kaebuse esitaja arvamus kohaselt ei olnud see vastus üheselt mõistetav ning ta tahtis teada, milliseid tõestatud dokumente või originaaldokumente pidi pakkumine sisaldama, kui diplomite koopiaid ei olnud vaja tõestada.

Pakkumistingimused olid üheselt mõistetavad. Lõikes 2.1.1 loetleti kuus põhjust, mille alusel võib pakkujaid osalemisest kõrvale jätta. KEK vastuses osutati selgelt sellele pakkumistingimuste lõikele, milles ühemõtteliselt loetleti need dokumendid, millest tuli esitada originaal või tõestatud koopia.

Lisaks sellele küsis kaebuse esitaja, kas notari juures vande all kinnitatud avaldus on piisav tõestamiseks, et tema äriühing ei ole pankrotis ja et selle suhtes ei ole algatatud pankrotimenetlust, kuna Suurbritannias ei ole võimalik saada "hea käitumise tunnistust".

Sellele küsimusele oli vastatud pakkumistingimuste lõike 2.1.1. viimases lauses, kus on öeldud, et "kui asjaomases riigis sellist tunnistust ei väljastata, võib selle asendada pakkuja poolt tema asukohariigi kohtu- või haldusasutuses või notari ees vande all antud või ausõnalise avaldusega".

Üldise märkusena küsimustele vastamata jätmise väite kohta osundas komisjon ka sellele, et pakkuja ja tellijate vahelist ühenduse pidamist reguleerivat poliitikat on kirjeldatud pakkumistingimuste jaos 1.12.⁸³ Lisaks sellele olid kõigi kaebuse esitaja küsimuste vastused pakkumistingimustes ära toodud ja KEK veebilehel olid esitatud täiendavad üksikasjad ning kuna ükski teine pakkuja ei esitanud samu küsimusi kui kaebuse esitaja, ei astunud komisjon mingeid samme. See lähenemisviis oli kooskõlas põhimõttega, mille kohaselt kõigile pakkujatele võrdsete tingimuste tagamine on olulisem, kui komisjoni kõigile teabenõuetele vastamise poliitika.

Kaebuse esitaja seisukohad

Oma seisukohtade esitamisel tõi kaebuse esitaja kokkuvõtvalt välja järgmised punktid:

Asjaolu, et pakkumistingimuste lõikes 2.3.3.2 ei nõuta töötajate ega alltöövõtjate kohta tõestatud teavet ei tähenda tingimata, et sellist teavet üldse ei nõuta, kui see nõue on esitatud mujal. Teatava korduva küsimuse vastuses väideti, et "vastupidiselt muudele täiendavatele dokumentidele ei pea diplomite koopiad olema tõestatud. Esitada tuleb üks originaalpakkumine, mis sisaldab originaaldokumente või tõestatud koopiaid". Üks viis tõlgendada neid kõrvutatud väiteid, mille suhtes selgituse palumine on põhjendatud, on see, et diplomite puhul ei nõuta tõestatud koopiaid, vaid ainult originaale.

Lisaks sellele ei olnud pakkumistingimuste lõige 2.1.1 ühemõtteline, sest viimases lauses osutati eelmisele lausele, milles omakorda osutati ainult lõigule d: "pakkuja peab hiljuti väljastatud tunnistuse näol esitama tõendeid ka selle kohta, et ta on need kohustused täitnud". Ei olnud sugugi selge, et see alternatiivne tõestusvõimalus kehtis ka lõikude a, b ja e kohta ning vastust kaebuse esitaja küsimusele ei olnud lõike sõnastusest tingimata võimalik järeldada. Peale selle selgitas komisjon ühes järgnevas pakkumismenetluses, milliseid 2.1.1 lõike lõikuseid kõnealune viimane lause hõlmas.

Lõpuks oli absurdne komisjoni põhjendus kaebuse esitaja küsimustele vastamata jätmise kohta, st asjaolu, et ükski teine pakkuja ei olnud sarnaseid küsimusi esitanud ja et see poliitika oli kooskõlas kõigile pakkujatele võrdsete tingimuste tagamise poliitikaga. Avaldatud selgitused ei oleks ühelgi moel saanud kaebuse esitajale teiste pakkujatega võrreldes eeliseid anda. Täpsemad selgitused oleks olnud kõigile pakkujatele võrdselt kasulikud.

OTSUS

1 KEK veebilehe väidetav ebaselgus ja vastuolu pakkumistingimustega

1.1 Kaebus on seotud komisjoni avaldatud tõlketeenuseid puudutavate pakkumiste esitamise kutsega (AO2003). Kaebuse esitaja väidab, et kui lugeda KEK veebilehte koos pakkumistingimustega, ei olnud selge, kas alltöövõtjate kohta tuli esitada tõestatud teavet. Samuti jäi üldiselt ebaselgeks see, millised täiendavate dokumentide koopiad pidid olema tõestatud, eriti juhul, kui diplomite koopiad ei pidanud olema tõestatud.

1.2 Komisjon väidab, et pakkumistingimused olid tõestatud teabe ja koopiatega seotud nõuete osas üheselt mõistetavad. Pealegi kõnealuse korduva küsimuse vastus ainult kinnitas seda, mis oli pakkumistingimustes juba selgelt öeldud. Sellest tulenevalt ei pidanud diplomite koopiaid olema

⁸³

Ombudsman tõlgendab seda viidet jaole 1.12 kui viidet osale, milles märgitakse: „Ühenduse pidamine pakkuja ja tellijate vahel seoses käesoleva pakkumiskutsega on keelatud, välja arvatud erandjuhtudel ja järgmistel tingimustel: a) enne pakkumiste esitamise lõpptähtaega: - pakkuja nõudmisel: komisjon võib esitada huvitatud osapooltele ainult täiendavat teavet lepingu olemuse selgitamiseks. /.../ Tulevastel pakkujatel palutakse esitada kõik küsimused ainult e-kirja teel [selleks määratud] isikule. Küsimused peaksid olema selged ja lühikesed ning käsitlema üksnes pakkumistingimuste asjakohast punkti. Need peaksid olema inglise-, prantsuse- või saksa keelseks ning vastused pannakse üles veebilehele /.../ nendes kolmes keeles. /.../”

tõestatud, seevastu pidid olema tõestatud näiteks pakkumistingimuste lõike 2.1.1 alusel nõutud tõendite koopiad.

1.3 Ombudsman rõhutab, et koos pakkumisega esitatavate dokumentidega seotud teave peab olema selge ja üheselt mõistetav, eriti seetõttu, et enamikul juhtudel pole mittetäielikku pakkumist pärast pakkumiste esitamise tähtaega võimalik parandada. KEK sõnastuse põhjal, mille vastust kõnealune teave kujutas, ei ole KEK veebilehel esitatud teave ombudsmani arvamuse kohaselt ebaselge ega pakkumistingimustega vastuolus. Seepärast ei tuvastanud ombudsman kaebuse selle osa puhul komisjoni poolset halduslikku omavoli.

2 Komisjoni väidetav vastamata jätmine kaebuse esitaja küsimustele

2.1 Kaebuse esitaja väidab, et komisjon ei vastanud tema küsimustele pakkumismenetluse kohta.

2.2 Komisjon väidab, et ei astunud mingeid samme, kuna kõigi kaebuse esitaja küsimuste vastused olid pakkumistingimustes ära toodud ning KEK veebilehel olid esitatud täiendavad üksikasjad. Samuti väidab komisjon, et ükski teine pakkuja ei esitanud samu küsimusi kui kaebuse esitaja ning et komisjoni lähenemine oli kooskõlas põhimõttega, mille kohaselt kõigile pakkujatele võrdsed tingimuste tagamine on olulisem, kui komisjoni kõigile teabenõuetele vastamise poliitika.

2.3 Kõigepealt osundab ombudsman sellele, et eespool punktis 1.3 tuvastatud asjaolu (st et teatavat kõnealuse pakkumiskutsega seotud teavet ei saa selle konkreetsetes kontekstis käsitleda vastuolulise ega ebaselgena) ei viita sellele, et potentsiaalsetel pakkujatel ei või olla õigustatud põhjuseid täiendava selgituse palumiseks. Pakkumistingimuste jao 1.12⁸⁴ sõnastusest tulenevalt võivad pakkujad tõepoolest eeldada, et komisjon vastab kõigile selles jaos täpsustatud kriteeriumidele vastavatele küsimustele ning et kõigile pakkujatele tagatakse võrdsed tingimused vastuste avaldamisega KEK veebilehel.

2.4 Mis puudutab kaebuse esitaja küsimusi, siis märgib ombudsman, et komisjon saatis kaebuse esitajale e-kirja, milles viidatakse palutud teabe olemasolule pakkumistingimustes ja KEK veebilehel. Ombudsmani arvamuse kohaselt oli see piisav vastus kaebuse esitaja küsimusele tema ettevõtte alltöövõtjate ja komisjoni vahelise õigusliku suhte kohta, sest seda teavet oli komisjoni nimetatud dokumentidest lihtne leida. Mis puudutab pakkumistingimuste lõike 2.1.1 tõlgendamist, siis ilmneb, et kaebuse esitaja küsis komisjonilt, kas vande all esitatud avaldusest piisab tõestamiseks, et tema äriühing ei ole pankrotis. Alles praeguse uurimise käigus tõstatas kaebuse esitaja küsimuse, kuidas tõlgendada lõiget 2.1.1 seoses selle lõikudega. Ombudsmani arvates on põhjendatud komisjoni vastus kaebuse esitaja algsele küsimusele, st et vastuseid on võimalik lõikest 2.1.1 piisavalt lihtsalt leida ja et seetõttu ei olnud uue vastuse avaldamine KEK veebilehel vajalik.

2.5 Kaebuse esitaja küsimused alltöövõtjate üksikasjade kohta ei käsitlenud aga üksnes diplomite tõestatud koopiade võimalikku nõudmist, millele oli vastatud komisjoni osutatud KEK veebilehel. Kaebuse esitaja küsis kokkuvõtlikult ka seda, kas tuli esitada teave kõigi võimalike tõlkijate/alltöövõtjate kohta või piisas nende tõlkijate valikul kasutatava korra selgitamisest. Ombudsmani arvates ei ole pakkumistingimustest ega KEK veebilehelt võimalik sellele küsimusele lihtsalt vastust leida. Kaebuse esitaja selle küsimuse osas, millised tõestatud dokumendid või originaalid tuli esitada, kui diplomite koopiad ei pidanud olema tõestatud, komisjoni poolt esitatud väidet vastuste leidumise kohta KEK veebilehel, ei pea ombudsman põhjendatuks.⁸⁵

⁸⁴ Vt eelmist joonealust märkust (Ombudsman tõlgendab ...).

⁸⁵ Vastuses väideti: "Vastupidiselt muudele täiendavatele dokumentidele ei pea diplomite koopiad olema tõestatud. Esitada tuleb üks originaalpakkumine, mis sisaldab originaaldokumente või tõestatud koopiaid. Kaks koopiat peaksid olema lihtsalt originaalpakkumise, sh selle lisade, valguskoopiad. Dokumendid peab tõestama asjakohane ametiisik, nt advokaat või notar. Pakkujapoolset tõestamist ei aktsepteerita."

⁸⁶ Vt joonealust märkust eespool (Ombudsman tõlgendab ...).

2.6 Eespool nimetatut silmas pidades leiab ombudsman, et pakkumistingimuste jao 1.12 põhjal⁸⁶ võis kaebuse esitaja põhjendatult oodata, et komisjon avaldab KEK veebilehel vastused tema poolt esitatud kahele küsimusele. Hea haldustava kohaselt tuleb täita asutuse eelneva käitumise põhjal tekkinud põhjendatud ootused.⁸⁷ Asjaolu, et komisjon neid vastuseid ei esitanud ega avaldanud, kujutab endast seetõttu haldusliku omavoli juhtumit ning ombudsman teeb selles suhtes kriitilise märkuse.

3 Lõppjärelalus

Ombudsmani poolt kaebuse alusel läbiviidud uurimise põhjal on vaja esitada järgmine kriitiline märkus:

Pakkumistingimuste jao 1.12 põhjal võis kaebuse esitaja põhjendatult oodata, et komisjon avaldab KEK veebilehel vastused tema poolt esitatud kahele küsimusele. Hea haldustava kohaselt tuleb täita asutuse eelneva käitumise põhjal tekkinud põhjendatud ootused.⁸⁸ Asjaolu, et komisjon neid vastuseid ei esitanud ega avaldanud, kujutab endast seetõttu haldusliku omavoli juhtumit.

Võttes arvesse asjaolu, et juhtumi see tahk käsitleb konkreetsete minevikus toimunud sündmustega seotud menetlusi, ei ole asjakohane püüda antud küsimuses kokkuleppele jõuda. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

3.4.4 Majandus- ja sotsiaalkomitee

VÄIDE, ET KAEBUSE ESITAJA ANDIS TÖÖLEVÕTMISKONKURSI RAAMES "VÄÄRINFORMATSIOONI"

Otsus majandus- ja sotsiaalkomitee vastu esitatud kaebuse 852/2003/OV asjas

KAEBUS

Käesoleva kaebuse taust on järgmine:

Kaebuse esitaja esitas 14. ja 22. mail 2002 Euroopa ombudsmanile kaebuse (viide 906/2002/OV) majandus- ja sotsiaalkomitee vastu (edaspidi "EMSK") seoses tema töölevõtmismenetluse lõpetamisega.

Kaebuse esitaja osales Euroopa Parlamendi korraldatud konkursil PE/86/A inglise keelt kõnelevate abiadministraatorite leidmiseks. Oma 29. juuli 1999. aasta kirjas teavitas parlamendi konkursitalituse juhataja kaebuse esitajat, et tema nime reservnimekirja ei kantud. Ometi sai kaebuse esitaja kirjast aru nii, et ta on konkursi läbinud. Seetõttu esitas ta jaanuaris 2002 avalduse EMSK-le enda töölevõtmiseks nimetatud ametnikuna. Veebruaris 2002 tegi EMSK talle tööpakkumise ning kaebuse esitaja läbis arstliku kontrolli. Kuid märtsis 2002 teatas EMSK kaebuse esitajale, et teda ei ole võimalik tööle võtta, kuna ta ei olnud edukalt läbinud Euroopa Parlamendi poolt korraldatud konkurssi ning teda ei kantud reservnimekirja. Mais 2002 esitas kaebuse esitaja ombudsmanile kaebuse, väites, et EMSK on tema töölevõtmise ebaõiglaselt katkestanud.

⁸⁷ Euroopa Parlamendi poolt 6. septembri 2001. aasta resolutsiooniga C5-0438/2000 vastu võetud Euroopa hea haldustava eeskirja artikkel 10 (võimalik vaadata ombudsmani kodulehel: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

⁸⁸ Euroopa Parlamendi poolt 6. septembri 2001. aasta resolutsiooniga C5-0438/2000 vastu võetud Euroopa hea haldustava eeskirja artikkel 10 (võimalik vaadata ombudsmani kodulehel: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

Ombudsman lõpetas oma uurimise 16. detsembril 2002 ja jõudis lõppjäreldusele, et EMSK tegevuses halduslikku omavoli esinenud ei ole. Kuna kaebuse esitaja oli oma 30. novembri 2002. aasta seisukohtades esitanud uusi väiteid, teatas ombudsman talle, et ta võib esitada uue kaebuse.

Oma 30. aprillil 2003. aastal ombudsmanile saadetud vastuses esitas kaebuse esitaja uue kaebuse, mille võib kokku võtta järgnevalt:

EMSK teatas oma arvamuses kaebuse 906/2002/OV kohta, et kaebuse esitaja suhtes algatati töölevõtmismenetlus "kaebuse esitaja poolt esitatud väärinformatsiooni" alusel. Väärinformatsiooni andmine on tõsine kuritegu, kuna sellega kaasneb tahtlik faktide varjamine või moonutamine eksitamise eesmärgil. Kaebuse esitaja leiab, et see väide tema suhtes on põhjendamatu, kuna ta tegutses heauskselt ja andis EMSK-le vabatahtlikult kogu enda valduses oleva asjakohase teabe. Lisaks sellele rikkus EMSK sellise väite esitamisel Euroopa hea haldustava eeskirja artiklit 12 ("viisakus"). EMSK oleks võinud viisakalt kaebuse esitajale teatada, et tema teguviis oli tingitud arusaamatusest ja oleks võinud vabandada, et tal ei õnnestunud seda arusaamatust avastada.

Kokkuvõttes väidab kaebuse esitaja, et EMSK avaldus, mille kohaselt ta on andnud väärinformatsiooni, on põhjendamatu ning tegemist on haldusliku omavoliga. Ta nõuab avalduse kirjalikku tagasivõtmist ja ka kirjalikku vabandust selle eest, et tema ausust ja sirgjoonelisust on põhjendamatult kahtluse alla seatud.

UURIMINE

Majandus- ja sotsiaalkomitee arvamus

Kõigepealt märkis EMSK, et ombudsman järeldas oma 16. detsembri 2002 otsuses, et EMSK tegevuses ei esinenud halduslikku omavoli, kuna kaebuse esitajat ei olnud reservnimekirja kantud.

EMSK teatas seejärel, et tema koostatud arvamuse sõnastusest kaebuse 906/2002/OV kohta ei ole võimalik välja lugeda üldist vastuolu, laimu ega süüdistust. Arvamuses sisalduvad väited ei olnud mingil moel laimava iseloomuga.

Kaebuse esitaja kasutas ära võimalikku sarnasust väljendite "konkurssi läbima" ja "konkurssi edukalt läbima" vahel, millel põhineb kogu tema kaitsestrateegia mõlema ombudsmanile esitatud kaebuse puhul. See strateegia on vastuolus personalimäärustiku artiklitega 28 ja 30 ning III lisaga. Kaebuse esitaja ei olnud lõplikult aus EMSK ametnike suhtes, kes võtsid temaga ühendust, et alustada ametissemääramise menetlust. Ta toetus mõistete "konkurssi läbima" ja "konkurssi edukalt läbima" võimalikule kahemõttelisusele ning personalitöötajad said aru, et ta on reservnimekirja kantud. Kaebuse esitaja ise oli EMSK-ni jõudnud puuduliku teabe allikaks ja peab seega ise vastutama oma ebalojaalse käitumise loogiliste tagajärgede eest. EMSK ei ole kuidagi püüdnud kaebuse esitajat diskrediteerida ega ole teda mingil moel laimanud.

Lisaks sellele märkis EMSK, et protseduurilisest seisukohast lähtudes ei oleks kaebust pidanud üldse vastu võtma, kuna a) kaebuse esitaja esitas oma kaebuse vastuseks EMSK avaldustele, kasutades õigust olla õiglaselt ära kuulatud ning seega on tegemist protseduurilise probleemiga, mida tuleb lahendada sama menetluse raames, mida kasutati ka esimese kaebuse kohta otsuse tegemisel, ja b) kaebuse esitaja ei ole teostanud mingeid eelnevaid haldusmenetlusi seoses oma uue kaebusega.

EMSK lõppjäreldus on, et kaebus tuleb tunnistada vastuvõetamatuks või tagasi lükata.

Kaebuse esitaja seisukohad

Kaebuse esitaja jäi oma kaebuse juurde ja koostas üheksast leheküljest koosneva nimekirja oma seisukohtadest, mille võib kokku võtta järgnevalt: kahetsusega tõdes ta, et EMSK ei näidanud välja mingit kavatsust täita tema nõudmist ja võtta kirjalikult tagasi väide, mille kohaselt ta on esitanud väärinformatsiooni, ning kirjalikult vabandada. Kaebuse esitaja jäi oma nõudmise juurde ja on avatud kokkuleppe saavutamiseks. Ta lootis, et ombudsman võtab teadmiseks EMSK ülbe ja lugupidamatu suhtumise, millega muudeti niigi tõsine olukord veelgi keerulisemaks.

Kaebuse vastuvõetavuse osas märkis kaebuse esitaja, et ombudsmani otsus käesolev kaebus vastu võtta on täielikult kooskõlas ombudsmani tõlgendusega oma menetluskorras, mille kohaselt mis tahes kahtluse puhul eelnevate haldusmenetluste suhtes tuleks otsustada kaebuse esitaja kasuks. Lisaks sellele olid käesoleva kaebuse aluseks olevad asjaolud EMSK-le teada juba kaebusest 906/2002/OV.

Kaebuse esitaja kordas veel kord, et tema arvamus, mille kohaselt ta oli edukalt läbinud avaliku konkursi PE/86/A, oli igati õigustatud ja heauskne, põhinedes talle sellel hetkel teadaoleval informatsioonil. Seega tegutses ta heauskselt, väites oma kirjaes EMSK-le, et ta oli konkursi edukalt läbinud.

EMSK ei võtnud tagasi oma väidet, mille kohaselt edastas kaebuse esitaja talle väärinformatsiooni, ega esitanud ka mingeid fakte oma väidete tõestuseks. Selle asemel muutis EMSK olukorra veelgi keerukamaks, väites, et kaebuse esitaja ei olnud täielikult aus EMSK ametnike suhtes, et ta toetus mõistete võimalikule kahemõttelisusele, et ta oli ise EMSK-ni jõudnud puuduliku teabe allikaks ja et ta peab ise vastutama oma ebalojaalse käitumise tagajärgede eest. Need täiendavad väited on sama põhjendamatud ja alusetud nagu ka käesoleva kaebuse aluseks olev väide. EMSK püüdis taas tahtlikult diskrediteerida kaebuse esitajat, avaldades tema kohta laimavaid väiteid.

Kui personaliküsimustega tegelevad ametnikud võisid kaebuse esitaja kandideerimist puudutavate Euroopa Parlamendi saadetud kirjade koopiade alusel teha järelduse, et kaebuse esitaja on sobiv kandidaat antud ametikohale, siis võiks kindlasti andestada Euroopa kodanikule, kellel puuduvad täpsed teadmised ühe institutsiooni töölevõtmise menetluse kohta, et ta heauskselt tuli samale järeldusele. Töölevõtmise menetlust on kohustatud tundma ühenduse institutsioonid, mitte aga kodanik. Kaebuse esitaja ei võtnud mingit isiklikku vastutust, kui ta edastas EMSK-le kogu vajaliku teabe, kaasa arvatud dokumentaalsed tõendid.

OTSUS

1 Kaebuse vastuvõetavus

1.1 Oma arvamusel seab EMSK kahtluse alla kaebuse vastuvõetavuse kahel põhjusel: a) tekkinud probleem on protseduurilise iseloomuga, mida tuleb lahendada sama menetluse raames, mida kasutati ka otsuse tegemisel esimese kaebuse kohta ja b) kaebuse esitaja ei ole teostanud mingeid eelnevaid haldusmenetlusi seoses oma uue kaebusega.

1.2 Euroopa ombudsmani põhimääruse⁸⁹ artikkel 2.4 näeb ette, et "... enne seda peab kaebuse esitaja olema pöördunud selleks ettenähtud halduskorras asjaomaste institutsioonide ja asutuste poole". Oma 1995. aasta aastaaruandes märkis ombudsman vastuvõetavuse kriteeriumide tõlgendamise kohta, et "liigselt tehniline või juriidiline lähenemine kaebuste vastuvõetavusele, mis on esitatud ühenduse institutsioonide või asutuste poolt võimaliku haldusliku omavoli juhtumite kohta, on kohatu. Kui on kahtlusi näiteks selle kohta, kas eelnev kontakt on olnud piisav (...), tuleb sellise kahtluse puhul üldjuhul teha otsus kaebuse esitaja kasuks. Kui kaebus on loetud vastuvõetamatuks ebaõiglaselt, seatakse ohtu kodaniku õigused".⁹⁰

1.3 Ombudsman märgib, et käesoleva kaebuse aluseks olev väide on tihedalt seotud probleemiga, mida vaadeldi kaebuse 906/2002/OV suhtes teostatud uurimise käigus. Kaebuse esitaja kaebas esimest korda antud väite üle oma eelmise kaebuse raames, nimelt oma seisukohtades EMSK arvamusel kohta. EMSK oli asjaoludest teadlik, kuna ombudsman saatis EMSK-le oma 16. detsembri 2002. aasta otsuse koopia, kus oli mainitud käesoleva kaebuse aluseks olevat väidet.

1.4 Lähtudes eeltoodust, leiab ombudsman, et eelnevate "asjakohaste" haldusmenetluste tingimus on käesoleva kaebuse puhul täidetud. Nõudmine, et kaebuse esitaja oleks pidanud EMSK-

⁸⁹ Euroopa Parlamendi otsus ombudsmani kohustuste täitmist reguleeriva ametijuhendi ja üldiste tingimuste kohta, EÜT L 113/15, 4. mai 1994.

⁹⁰ "Ombudsmani aastaaruanne 1995" lk. 20-21.

ga uuesti ühendust võtma enne ombudsmanile kaebuse esitamist, oleks olnud kohatu ja liigselt juriidiline. Seega on kaebus vastuvõetav.

2 Väide, et kaebuse esitaja andis "väärinformatsiooni" ja nõudmine see väide tagasi võtta

2.1 Kaebuse esitaja väidab, et EMSK poolt kaebuse 906/2002/OV kohta koostatud arvamuses esitatud väide, mille kohaselt kaebuse esitaja andis väärinformatsiooni, on põhjendamatult ja tegemist on haldusliku omavoliga. Ta nõuab EMSK-lt selle väite kirjalikku tagasivõtmist ja ka kirjalikku vabandust, et tema ausust ja sirgjoonelisust on põhjendamatult kahtluse alla seatud. Kaebuse esitaja väidab, et ta tegutses heauskselt.

2.2 EMSK väidab, et kaebus oleks tulnud tagasi lükata, kuna tema arvamuses leiduvate väidete sõnastusest kaebuse 906/2002/OV kohta ei ole võimalik välja lugeda üldist vastuolu, valekaebust ega süüdistust. EMSK ei ole kuidagi püüdnud kaebuse esitajat diskrediteerida. Kaebuse esitaja toetus mõistete kahemõttelisusele, oli ise EMSK-ni jõudnud puuduliku informatsiooni allikaks ja peab vastutama oma ebalojaalse käitumise loogiliste tagajärgede eest.

2.3 Ombudsman tuletab meelde, et kaebuse esitaja avaldus tema tööle võtmiseks EMSK vabale ametikohale põhines Euroopa Parlamendi konkursitalituse 29. juuli 1999. aasta kirjas kaebuse esitaja osalemise kohta avalikul konkursil PE/86/A sisalduval järgneval tekstil: "Kahetsusega pean teatama, et meil ei olnud võimalik Teid kaasata sobivate kandidaatide nimekirja, sest kuigi Te läbisite kõik testid ja saavutasite kõigi kirjalike ja suuliste testide puhul nõutava 60% hinnetest, ei ole Te siiski 13 parima kandidaadi seas, kellega sobivate kandidaatide nimekiri pidi piirduma." Nii nagu on kirjas ombudsmani 16. detsembri 2002. aasta otsuses kaebuse 0906/2002/OV kohta, on lausest, mis algab sõnadega "Kahetsusega pean teatama", selgelt võimalik aru saada, et kaebuse esitaja ei läbinud konkurssi edukalt. Seega oli põhjendamatult, et kaebuse esitaja uskus, et ta oli konkursi läbinud ja võis kandideerida EMSK vabale ametikohale.

2.4 Oma arvamuses kaebuse 906/2002/OV kohta väitis EMSK, et kaebuse esitaja andis "väärinformatsiooni". Ombudsman märgib, et üheks sõna "väärinformatsioon" tavapäraseks tähenduseks on "tahtlikult ebaõige teave". Oma arvamuses käesoleva kaebuse kohta ei ole EMSK esitanud mingeid tõendeid, mis tõestaksid, et kaebuse esitaja andis tahtlikult ebaõiget teavet. EMSK oleks võinud oma arvamuses käesoleva kaebuse kohta tagasi võtta kõik oma väited selle kohta, et kaebuse esitaja ei tegutsenud heas usus ning nende eest vabandada. Selle asemel andis EMSK põhjendamatult kaudseid vihjeid, nagu oleks kaebuse esitaja tahtnud petta, öeldes, et kaebuse esitaja "kasutas ära võimaliku sarnasuse kahe mõiste vahel, millel põhineb kogu tema kaitsestrateegia", "toetus mõistete kahemõttelisusele" ja "peab nüüd ise vastutama oma ebalojaalse käitumise loogiliste tagajärgede eest".

2.5 Kui ühenduse institutsioon või asutus leiab, et ta on õigesti käitunud ja teda ei saa süüdistada halduslikus omavolis, siis oleks kasulik, kui see institutsioon või asutus selgitaks ja põhjendaks oma teguviisi. See aitab haldusorganite tegevuse motiive paremini mõista. Ebatäpne sõnastus üksnes provotseerib ja toetab negatiivse mulje tekkimist vastavast institutsioonist ning laiemalt kogu ühenduse haldussüsteemist.⁹¹ Ülaltoodud EMSK arvamuses sisalduvad laused näitavad, et EMSK vastas sellises sõnastuses, mis erineb tavapärastelt ühenduse institutsioonide ja asutuste poolt ombudsmanile esitatud arvamuste sõnastusest.

2.6 Hea haldustava põhimõtted näevad ette, et institutsioonid peavad olema korrektsed ja viisakad avalikkusega suhtlemisel. Kui esineb mõni eksimus, mis kahjustab ühiskonnaliikme õigusi või huve, peab asjaomane institutsioon vabandama ja püüdma sellest eksimusest põhjustatud negatiivseid tagajärgi heastada.⁹² Käesoleval juhul ei ole EMSK täitnud viisakalt käitumise kohustust. Seega

⁹¹ Vt. ombudsmani 13. märtsi 2002. aasta otsust omaalgatusliku uurimise tulemusel OI/1/2002/OV Euroopa Kutseõppe Arenduskeskuse kohta, "Ombudsmani aastaaruanne 2002" lk 204. Vt. ka <http://www.euro-ombudsman.eu.int/decision/en/02oi1.htm>.

⁹² Euroopa heade haldustavade eeskirja artiklid 12.1 ja 12.3.

on tegemist haldusliku omavoliga juhtumiga, mille kohta ombudsman teeb järgnevad kriitilised märkused.

3 Lõppjärelendus

Ombudsmani poolt käesoleva kaebuse suhtes läbi viidud kaebusega seotud asjaolude väljaselgitamise tulemusel tuleb teha järgmised kriitilised märkused:

Hea haldustava põhimõtted näevad ette, et institutsioonid peavad olema korrektsed ja viisakad avalikkusega suhtlemisel. Kui esineb mõni eksimus, mis kahjustab ühiskonnaliikme õigusi või huve, peab asjaomane institutsioon vabandama ja püüdma sellest eksimusest põhjustatud negatiivseid tagajärgi heastada.⁹³ Käesoleval juhul ei ole EMSK täitnud viisakalt käitumise kohustust. Seega on tegemist haldusliku omavoli juhtumiga.

Võttes arvesse asjaolu, et juhtumi antud aspekt seondub teatavate minevikus toimunud sündmuste menetlemisega ja arvestades EMSK poolt oma arvamuses vastu võetud seisukohta käesoleva juhtumi ja juhtumi 906/2002/OV kohta, ei ole asjakohane antud küsimuses püüda saavutada kokkulepet. Seega lõpetab ombudsman juhtumi menetlemise.

3.4.5 Euroopa Pettustevastane Amet

AJAKIRJANIKU VASTU ESITATUD PÕHJENDAMATUD VÄITED ALTKÄEMAKSU ANDMISE KOHTA

Otsus Euroopa Pettustevastase Ameti vastu esitatud kaebuse 1840/2002/GG asjas

Allpool on toodud lühike kokkuvõtte otsusest, mida selle pikkuse tõttu ei olnud võimalik tervikuna avaldada. Kokkuvõtte käsitleb vaid ühte aspekti kaebusest, mis sisaldas ka teisi väiteid. Otsuse täistekst saksa ja inglise keeles on saadaval ombudsmani kodulehel aadressil:

<http://www.euro-ombudsman.eu.int/decision/en/021840.htm>

Kaebuse esitaja on Saksa ajakirja Stern Brüsseli korrespondent. Stern avaldas kaks artiklit väidetavate eeskirjade eiramise kohta, mille tõstatas EL ametnik hr. Paul van Buitenen, ning Euroopa Pettustevastase Ameti poolt sellega seoses läbi viidud uurimise kohta. Need artiklid põhinesid kaebuse esitaja poolt hangitud konfidentsiaalsetel dokumentidel. Pärast artiklite ilmumist avaldas Euroopa Pettustevastane Amet pressiteate, milles ta teatas, et "üks" ajakirjanik oli kätte saanud mitmed antud uurimisega seotud dokumendid ning amet otsustas algetada sisejuurdlust, et uurida muu hulgas väidet, mille kohaselt antud dokumentide saamiseks "maksti riigiametnikule altkäemaksu". Ajaleht European Voice tsiteeris 4. aprillil 2002 Euroopa Pettustevastase Ameti pressiesindajat, kelle sõnade järgi "on Euroopa Pettustevastasele Ametile esitatud esmapilgul usutavad tõendid, mis kinnitavad, et maksmine võis tõesti toimuda".

Kaebuse esitaja arvates käitus Euroopa Pettustevastane Amet valesti, kui ta avalikustas pressiteates ja oma kommentaarides ajalehele European Voice väidetava altkäemaksu andmise, mida võis mõista tema ja tema ajalehe vastu esitatud süüdistustena.

Ombudsmani poolt teostatud uurimise käigus väitis Euroopa Pettustevastane Amet, et otsus teatada sisejuurdluste algetamisest võeti vastu pärast põhjalikku kaalumist. Arvestades tõsiste tagajärgedega, mis kaasnevad võimalusega, et Euroopa Pettustevastase Ameti ametnik on vastutav

⁹³

Euroopa heade haldustavade eeskirja artiklid 12.1 ja 12.3.

konfidentsiaalse teabe ja isikuandmete ebaseadusliku avaldamise eest, otsustas ameti direktor teatada avalikult ning võimalikult läbipaistvalt, et amet uurib neid rikkumisi, selgitamaks välja vastutavad isikud ja tagamaks, et selliseid õigusrikkumisi enam ei toimuks. Lisaks sellele oli Euroopa Pettustevastase Ametil saadud teabe põhjal alust uskuda, et vähemalt ühel korral anti altkäemaksu ameti töötajale või mõnele teisele EL ametnikule konfidentsiaalsete dokumentide väljastamise eest. Uurimine altkäemaksu tegeliku toimumise kohta jätkus. Euroopa Pettustevastane Amet väitis ka, et tema vihje "ühele" ajakirjanikule oli neutraalne ega olnud seotud ühegi konkreetse isikuga.

Pärast Euroopa Pettustevastase Ameti arvamuse ning kaebuse esitaja seisukohtade läbivaatamist teatas ombudsman, et otsuste vastuvõtmisel on heaks haldustavaks tagada, et rakendatavad meetmed oleksid tasakaalus eesmärgiga, mida tahetakse saavutada. Haldusorganid peaksid eelkõige vältima kodanike õiguste kitsendamist, kui need kitsendused ei ole mõistlikult tasakaalus eesmärgiga, mida antud tegevusega tahetakse saavutada.⁹⁴ Need nõuded ei peaks kehtima mitte ainult otsuste tegemise, vaid haldusorganite tegevuse suhtes üldiselt. Seetõttu puudutavad need ka teabe väljastamist.

Ombudsman suhtus põhimõtteliselt positiivselt Euroopa Pettustevastase Ameti otsusesse tegutseda "võimalikult läbipaistvalt". Selline lähenemine on kooskõlas EL institutsioonide ja ametite kohustusega teha otsused nii avatult kui võimalik (Euroopa Liidu lepingu artikkel 1). Samas on vihje altkäemaksu andmisele niivõrd tõsine väide, et see võib ajakirjaniku mainet kahjustada. Seepärast ei tohi selliseid vihjeid teha avalikkuse ees ilma piisavalt tõsise ja avalikult kontrollitava põhjuseta. Ombudsman leidis, et Euroopa Pettustevastane Amet ei suutnud tõestada, et altkäemaksu andmise kahtluse avalikustamine oleks olnud ameti tööga seoses vajalik ja tasakaalus eesmärgiga, mida ta tahtis saavutada. Seoses sellega esitas ombudsman Euroopa Pettustevastasele Ametile vastavalt ombudsmani põhikirja artikli 3 lõikele 6 järgneva soovitusel eelnõu:

Euroopa Pettustevastane Amet peaks kaaluma altkäemaksu andmise kohta avalikkuse ees tehtud vihjete, mida võis mõista kaebuse esitaja vastu suunatud süüdistustena, tagasisõtmist.

Euroopa Pettustevastane Amet teatas ombudsmanile, et ta nõustub soovitusel eelnõuga ning on selle täitnud pressiteate avaldamisega. Vastav lõik pressiteates kõlas järgnevalt: "Euroopa Pettustevastase Ameti teostatav uurimine ei ole veel lõppenud, kuid tänaseks ei ole amet veel altkäemaksu andmise kohta tõendeid leidnud."

Ombudsman nõustus kaebuse esitaja seisukohaga, et selle pressiteatega ei ole ombudsmani soovitusel eelnõu täielikult täidetud. Selle asemel, et võtta tagasi oma väited altkäemaksu andmise kohta, teatas amet vaid, et "tänaseks" ei ole ta leidnud piisavaid tõendeid nende väidete toetuseks. Sellistel tingimustel ei ole Euroopa Pettustevastase Ameti astunud sammu piisavalt haldusliku omavoli juhtumini heastamiseks.

Ombudsman leidis, et kriitiline märkus oleks kaebuse esitaja jaoks piisav hüvitis ja eriaruannet Euroopa Parlamendile ei ole vaja esitada.

Seega lõpetas ombudsman menetluse järgmise kriitilise märkusega:

Euroopa Pettustevastase Ameti tegevus ei olnud tasakaalus eesmärgiga, mida ta soovis saavutada, sest amet esitas väited altkäemaksu andmise kohta ilma piisava ja avalikult kontrollitava faktilise tõendusmaterjalita. Antud juhul on tegemist haldusliku omavoli juhtumiga.

⁹⁴

Vrd hea haldustava eeskirja artikliga 6, mis on saadaval Euroopa ombudsmani kodulehel (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

3.5 INSTITUTSIOONI POOLT VASTUVÕETUD SOOVITUSTE EELNÕUD

3.5.1 Euroopa Liidu Nõukogu

NÕUKOGU LUBAB OSALISE JUURDEPÄÄSU TÖÖRÜHMA AASTAARUANNETELE

Otsus Euroopa Liidu Nõukogu vastu esitatud kaebuse 573/2001/IJH (konfidentsiaalne) asjas

KAEBUS

Kaebuse esitas vannutatud audiitor. Kaebus liigitati kooskõlas ombudsmani põhimääruse artikli 2 lõikega 3 kaebuse esitaja palvel konfidentsiaalseks.

Kaebuse esitaja vaidlustas nõukogu otsuse 93/731, millega nõukogu keeldus andmast luba juurdepääsuks nõukogu dokumendile 13563/00. Dokument on äriühingute maksustamist käsitleva tegevusjuhendi koostamisega tegeleva töörühma teine aastaaruanne, mis esitatakse majandus- ja rahandusministrite nõukogule. Nõukogu ei andnud juurdepääsuluba nimetatud dokumendile, eesmärgiga kaitsta nõukogu menetluse konfidentsiaalsust ning viidates nõukogu otsuse 93/731 artikli 4 lõikele 2.

Ombudsman leidis, et nõukogu otsuse puhul keelduda juurdepääsuloa andmisest on tegemist haldusliku omavoli juhtumiga, sest:

- i) nõukogu ei suutnud piisavalt põhjendada oma huve seoses menetluse konfidentsiaalsusega kõnealuse dokumendi osas või tõestada, et dokumendi avalikustamine võiks tõsiselt kahjustada nõukogu otsuste tegemise protsessi. Ombudsman märkis, et nõukogu ei maininud, millisel viisil töörühma teine aastaaruanne erineb oma olemuselt esimesest avaldatud aruandest;
- ii) nõukogu ei suutnud selgitada osalise juurdepääsu küsimust. Vastavalt Euroopa Kohtu pretsedendiõigusele on nõukogu kohustatud otsuse 93/731 rakendamisel uurima, kas teabele, mis ei kuulu erandite alla⁹⁵, tuleks tagada osaline juurdepääs. Osaline juurdepääs on ka selgelt ette nähtud määruse 1049/2001 artikli 4 sättes 6.

Seega esitas ombudsman kooskõlas Euroopa ombudsmani põhikirja artikli 3 lõikega 6 oma 17. juuni 2002. aasta otsusega nõukogule soovitus eelnõu vaadata avaldus üle vastavalt määrusele 1049/2001⁹⁶, millega asendati nõukogu otsus 93/731.

Ühtlasi asus ombudsman seisukohale, et kõnealune dokument võis olla seotud nõukogu seadusandliku tegevusega ja nõukogu peaks seda punkti arvesse võtma.

Oma üksikasjalikus arvamuses soovitus eelnõu kohta jõudis nõukogu järeldusele, et dokumendi 13563/00 lõiked 1 - 4, 13, 14 ja 24 ning selle I lisa punktid 1-8 ja 14-16 ei kuulu erandite alla ja neid

⁹⁵ Kohtuasi C-353/99 P Euroopa Liidu Nõukogu v Heidi Hautala, [2001] EKL I-9565, lõige 87.

⁹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele 30. mai 2001, 2001 EÜT L 145/43.

võib avalikustada. Ülejäänud dokumendi osade suhtes otsustas nõukogu keelduda juurdepääsu lubamisest määruse 1049/2001 artikli 4 lõike 3 esimese punkti alusel.

Nõukogu andis ka üksikasjaliku selgituse selle kohta, kuidas töörühma teine aastaaruanne erineb oma sisult ja olemuselt oluliselt esimesest aruandest.

Ombudsman leidis, et nõukogu üksikasjalik arvamus leidis piisava lahenduse ombudsmani soovitusel eelnõus nimetatud punktidele ja et kehtiva ühenduse õiguse kohaselt on nõukogul oma selgitustes võimalik mõistlikult põhjendada avalikustamisest keeldumist isegi juhul, kui on tegemist seadusandliku dokumendiga.

Seetõttu lõpetas ombudsman menetluse, arvestades asjaolu, et nõukogu rakendas piisavaid meetmeid soovitusel eelnõu täitmiseks.

Soovituse eelnõu täistekst on saadaval : <http://www.euro-ombudsman.eu.int/recommen/en/010573.htm>.

NÕUKOGU LUBAB JUURDEPÄÄSU KANDIDAATIDE HINNATUD EKSAMITÖÖDELE

Otsused Euroopa Liidu Nõukogu vastu esitatud kaebuste 2097/2002/GG ja 2059/2002/IP asjas

Kaebus 2097/2002/GG

KAEBUS

Kaebuse esitaja, Saksamaa kodanik, osales nõukogu korraldatud saksa keelt kõnelevate bürooassistendide (C5 palgaaste) konkursil Council/C/412. Konkurss koosnes neljast osast: kaks valikvastustega testi (A ja B), kirjalik eksam, kus tuli kasutada arvutit (C) ja suuline eksam (D). Kirjalik eksam koosnes kolmest testist. Teises testis (test b) pidid kandidaadid koostama vigadeta teksti ja selle 45-realise trükitud teksti põhjal, mis sisaldas käsikirjalisi parandusi ja viiteid ning trüki- ja grammatikavigu, vormistama. Teksti hinneteskaala oli 0-40 punkti. Testi sooritamiseks oli nõutav 24 punkti.

Nõukogu teavitas kandidaati 12. novembril 2002, et ta sai testi C.b tulemuseks vaid 18 punkti ja seega ei lubata teda suuliseleksamile.

Oma 20. novembri 2002. aasta kirjas teatas kaebuse esitaja nõukogule, et ta ei ole kunagi varem sellist testi teinud, ja lisas, et kuna ta on endiselt huvitatud töötamisest Euroopa Liidu institutsioonides, oleks talle suureks abiks, kui ta saaks teada, mis põhjusel ei õnnestunud tal saavutada testi sooritamiseks nõutavat punktide arvu. Seetõttu palus kaebuse esitaja luba näha kõnealuse testi hindamistulemust.

Oma 27. novembri 2002. aasta vastuses teatas nõukogu kaebuse esitajale, et konkursikomisjon vaatas tema töö üle ja otsustas oma esialgset hinnet kinnitada. Nõukogu lisas, et kahjuks ei ole võimalik lubada kaebuse esitajale tema eksamitööle juurdepääsu.

Ombudsmanile esitatud kaebuses rõhutas kaebuse esitaja, et ta ei nõustu nõukogu keeldumisega lubada talle juurdepääsu oma hinnatud eksamitööle. Ta märkis, et selliseks keeldumiseks ei ole toodud ühtegi põhjust. Kaebuse esitaja lisas, et keeldumise tõttu ei ole tal võimalik aru saada, millisel põhjusel tal testi sooritada ei õnnestunud.

UURIMINE

Nõukogu arvamus

Oma arvamuses kommenteeris nõukogu juhtumit järgnevalt:

Vastavalt personalieeskirjade III lisa artiklile 6 on konkursikomisjoni menetlus konfidentsiaalne. Vastavalt Euroopa Kohtu esitatud deklaratsioonile viidi salastatuse säte sisse eesmärgiga tagada konkursikomisjonide sõltumatus ja nende menetluse objektiivsus, et kaitsta neid mis tahes väliste sekkumiste ning surveavalduste eest. Seega vastavalt nimetatud konfidentsiaalsusnõudele on keelatud konkursikomisjonide üksikute liikmete arvamuse avalikustamine ning kandidaatidele individuaalsete või võrdlushinnangute andmisel arvestatud tegurite avaldamine.⁹⁷ Konkursikomisjoni menetluse konfidentsiaalsus välistab ka selle, et tehakse teatavaks konkursiteste hindamiskriteeriumid, mis moodustavad lahutamatu osa konkursikomisjoni antud võrdlushinnangust kandidaatide töödele.⁹⁸

Kohustus hoida oma menetlus salajas ei võimaldanud konkursikomisjonil lubada kandidaadile juurdepääsu tema hinnatud eksamitööle, kuna see kajastas üksikute konkursikomisjoni liikmete arvamusi kandidaatide hindamisel.

Erinevate testide hinnetest teavitamine oli piisav selleks, et informeerida kandidaati nendest argumentidest, millel valimiskogu otsus põhines.

Kaebuse esitaja seisukohad

Kaebuse esitajalt ei laekunud ühtegi seisukohta.

SOOVITUSE EELNÕU

Ombudsman esitas kooskõlas ombudsmani põhikirja artikli 3 lõikega 6 nõukogule 16. aprillil 2003 järgmise soovituselise eelnõu:

Euroopa Liidu Nõukogu peaks lubama kaebuse esitajale juurdepääsu tema hinnatud eksamitööle.

Soovituse eelnõu põhines järgmistel kaalutlustel:

1 Kaebuse esitaja, Saksamaa kodanik, osales nõukogu korraldatud saksa keelt kõnelevate bürooassistentide (C5 palgaaste) konkursil Council/C/412. Kui kaebuse esitaja sai teada, et tal ei õnnestunud saada konkursi ühel kirjalikest testidest nõutavat punktide arvu, palus ta luba juurdepääsuks oma hinnatud eksamitööle. Nõukogu lükkas tema palve tagasi. Oma kaebuses ombudsmanile väljendas kaebuse esitaja seisukohta, et ta ei ole selle keeldumisega nõus.

2 Oma arvamuses viitas nõukogu asjaolule, et vastavalt personalieeskirjade III lisa artiklile 6 on konkursikomisjoni menetlus konfidentsiaalne ja et salastatuse säte viidi sisse eesmärgiga tagada konkursikomisjonide sõltumatus ning nende menetluse objektiivsus. Nõukogu arvates ei võimaldanud kohustus hoida oma menetlus salajas konkursikomisjonil lubada kandidaadile juurdepääsu tema hinnatud eksamitööle, kuna see kajastas üksikute konkursikomisjoni liikmete arvamusi kandidaatide hindamisel.

3 Euroopa ombudsmanil on ka varem tulnud tegeleda kandidaatide eksamitöödele juurdepääsu lubamise küsimusega Euroopa Komisjoni⁹⁹ ja Euroopa Parlamendiga¹⁰⁰ seotud juhtumite puhul.

⁹⁷ Kohtuasi 89/79 Bonu v nõukogu [1980] EKL 553, lõige 5.

⁹⁸ Kohtuasi C-254/95 P Euroopa Parlament v Innamorati [1996] EKL I-3423, lõige 29.

⁹⁹ Omaalgatuslik uurimine 1004/97/(PD)/GG.

¹⁰⁰ Kaebused 457/99/IP, 610/99/IP, 1000/99/IP ja 25/2000/IP.

4 Olles uurinud komisjoni värbamiskorda, esitas ombudsman 18. oktoobril 1999 Euroopa Parlamendile eriaruande¹⁰¹, mis sisaldab järgmisi seisukohti:

"Ombudsmanile ei ole teada mitte ühtegi ühenduse õiguse või ühenduse kohtute pretsedendiõiguse sätet, mis keelaks komisjonil lubada kirjalikul eksamil osalenud kandidaadil näha oma hinnatud tööd. Personalieeskirjade III lisa artikkel 6 sätestab, et "konkursikomisjoni menetlus" on konfidentsiaalne. Seega peavad konkursikomisjoni kaalutlused jääma salajaseks, kuid sellest ei järeldu tingimata, et kandidaadil on keelatud näha oma hinnatud eksamitööd.

Peamine argument, millega komisjon oma keeldumist õigustab, on seotud värbamismenetluse olemusega. Komisjoni arvates hindab konkursikomisjon iga kandidaati, võrreldes tema tulemusi kõigi teiste samal konkursil osalenud kandidaatide tulemustega. Selle põhjal järeldab komisjon, et hinnatud eksamitöö avalikustamisel ei ole mõtet, kuna see kajastab vaid hinnangut, mille on andnud isik, kes ei ole hinnanud kõiki teisi kandidaate.

Kuid võimalus tutvuda omaenda hinnatud eksamitööga on kandidaadi jaoks mitmes mõttes kasulik. Esiteks avaneb kandidaadil võimalus näha oma vigu ja seega saavutada paremaid tulemusi tulevikus. Teiseks tugevneb kandidaadi usaldus haldusaparaadi vastu. See on oluline, sest on levinud arvamus, et komisjon ei hinda teste alati korrektselt ja et mõnikord on need üldse hindamata jäänud. Kolmandaks, kui kandidaat leiab, et teda on ebaõigesti hinnatud, on tal juhul, kui ta on näinud oma hinnatud eksamitööd, võimalus esitada täpsemaid vastuväiteid. Igal juhul peaks informatsiooni saada sooviv kodanik, mitte aga ametkond, otsustama, kas antud teave on kasulik või mitte.

Komisjon viitab ka haldus- ja finantskohustustele, mis võivad eksamitööde avalikustamisega kaasneda. Ombudsman on veendunud, et komisjoni talitused on võimelised korraldama avalikustamise protsessi minimaalsete kulutustega, kuna on ebatõenäoline, et iga kandidaat sooviks oma hinnatud eksamitööd näha.

(...)

Komisjonil on ka õigus, kui ta märgib, et konkursikomisjoni tegevus kuulub ühenduse kohtute poolt läbi vaatamisele. Kuid see tähendab, et probleemidega, mis oleksid lihtsalt lahendatavad juhul, kui kandidaadil oleks võimalus oma hinnatud eksamitööd näha, peaksid hakkama tegelema kohtuorganid. Ombudsmani arvates on see kandidaatide jaoks vastuvõetamatu. Teisest küljest aga aitaks hinnatud eksamitöödele juurdepääsu lubamine tõenäoliselt lahendada mitmeid probleeme minimaalse vaeva ja ajakuluga.

(...)

Nii nagu on kinnitatud Amsterdami lepingus, on Euroopa ühenduste haldusõiguse üheks oluliseks põhimõtteks teha otsused nii avalikult kui võimalik. Lisaks sellele on oluline tagada, et kodanikel jääks ühenduse institutsioonidega esmasel kokkupuutel positiivne mulje. Ühenduste heaks töötada soovivatel kodanikel tekib väga halb mulje, kui neid jääb vaevama kahtlus, kas neid on ausalt ja õigesti hinnatud. Selliste kahtluste tõrjumiseks on oluline, et igal kandidaadil oleks võimalik oma hinnatud eksamitööga tutvuda. See võimalus ei ole mitte kuidagi vastuolus konkursikomisjoni menetluse konfidentsiaalsusnõudega, kuna see ei ole seotud konkursikomisjoni kaalutlustega kandidaatide tulemuste hindamisel. Nendel põhjustel võib pidada komisjoni suutmatust muuta oma halduskorda nii, et kõigile kandidaatidele oleks lubatud juurdepääs oma hinnatud eksamitöödele, halduslikuks omavoliks."

5 Ülaltoodud kaalutlustel esitas ombudsman komisjonile soovitus, mille kohaselt peaks komisjon oma tulevastel töölevõtmise konkurssidel ja hiljemalt alates 1. juulist 2000 tagama seda soovivatele kandidaatidele juurdepääsu oma eksamitöödele. Oma 7. detsembri 1999 kirjas teatas Euroopa Komisjoni president ombudsmanile, et komisjon nõustub selle soovitusega.

6 Euroopa Parlament võttis 17. novembril 2000 vastu otsuse¹⁰², milles ta toetab ombudsmani eriaruannet ja õnnitleb komisjoni positiivse vastuse eest ombudsmani poolt esitatud soovitusel.

¹⁰¹ EÜT C 371/12, 22 detsember 1999.

¹⁰² EÜT C 223/352&368, 8. august 2001.

Parlament väljendas ka lootust, "et kõik teised Euroopa ametid ja institutsioonid järgivad komisjoni eeskjuju".

7 Ombudsman edastas 17. juulil 2000 Euroopa Parlamendile soovitude eelnõu, milles ta tegi parlamendile ettepaneku, et see tagaks kaebuse esitajatele juurdepääsu oma hinnatud eksamitöödele. Parlament teatas ombudsmanile 27. novembril 2000, et ta nõustub põhimõttega, mille kohaselt peaks kandidaatidel olema võimalik saada koopia oma hinnatud eksamitöödest, ning kirjeldas, kuidas ta kavatseb ombudsmani soovitude eelnõud täita.¹⁰³

8 Argumendid, mis nõukogu esitas antud juhtumi puhul, ei viita mitte ühelegi spetsiifilisele omadusele, mille poolest nõukogu korraldatud konkursid erineksid Euroopa Parlamendi ja komisjoni korraldatud konkurssidest. Seetõttu asus ombudsman seisukohale, et tema koostatud eriaruandes esitatud kaalutlused komisjoni poolse töölevõtmismenetluse kohta kehtivad muuhulgas ka nõukogu korraldatud konkursside kohta.

9 Lähtudes eelöeldust, leiab ombudsman, et nõukogu keeldumise puhul lubada kaebuse esitajale juurdepääs oma hinnatud eksamitöödele, on tegemist haldusliku omavoli juhtumiga.

Nõukogu üksikasjalik arvamus

Oma üksikasjalikus arvamuses teatas nõukogu ombudsmanile, et ta on otsustanud nõustuda soovitude eelnõuga ja lubada kaebuse esitajale juurdepääs oma hinnatud eksamitööle. Kaebuse esitajale saadetakse tema eksamitöö koopia ja konkursikomisjoni hinnang juba samal päeval.

Nõukogu märkis, et arvestades personalieeskirju ning esimese astme kohtu hiljutist otsust kohtuasjas T-72/01¹⁰⁴, ei saa lugeda nende dokumentide edastamist konkursikomisjoni menetluse konfidentsiaalsusnõude rikkumiseks.

Kaebuse esitaja seisukohad

Kaebuse esitajalt ei laekunud ühtegi seisukohta nõukogu üksikasjaliku arvamuse kohta.

OTSUS

1 Hinnatud eksamitööle juurdepääsu lubamisest keeldumine

1.1 Kaebus käsitles nõukogu keeldumist lubada kaebuse esitajale juurdepääs oma hinnatud eksamitööle saksa keelt kõnelevate bürooassistentide (C5 palgaaste) konkursil Council/C/412.

1.2 Ombudsman esitas 16. aprillil 2003 kooskõlas ombudsmani põhikirja artikli 3 lõikega 6 nõukogule soovitude eelnõu, mille kohaselt peaks nõukogu lubama kaebuse esitajale juurdepääsu oma hinnatud eksamitööle.

1.3 Oma üksikasjalikus arvamuses teatas nõukogu ombudsmanile, et ta on otsustanud nõustuda soovitude eelnõuga ja lubada kaebuse esitajale juurdepääs oma hinnatud eksamitööle.

2 Lõppjärelendus

2.1 Läbiviidud uurimise põhjal teeb ombudsman lõppjärelduse, et nõukogu nõustus ombudsmani soovitude eelnõuga ja nõukogu poolt tarvitusele võetud abinõud on piisavad.

2.2 Seega lõpetab ombudsman juhtumi menetlemise.

¹⁰³ Vrd ombudsmani 11. mai 2001. aasta otsuseid kaebuste 457/99/IP, 610/99/IP, 1000/99/IP ja 25/2000/IP kohta, mis on saadaval ombudsmani kodulehel (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

¹⁰⁴ 25. juuni 2003. aasta otsus kohtuasjas T-72/01 Pyres v komisjon.

Kaebus 2059/2002/IP

Euroopa ombudsman esitas sama soovitusel eelnõu Euroopa Liidu Nõukogule ka kaebuse 2059/2002/IP puhul. Nõukogu üksikasjalik arvamus ja otsus on järgnevad:

Nõukogu üksikasjalik arvamus

Oma üksikasjalikus arvamuses rõhutas nõukogu, et ombudsmani poolt eelmise sarnase juhtumi (kaebus 2097/2002/GG) puhul esitatud soovitusel eelnõule tuginedes kehtestas nõukogu peasekretariaat 17. septembril 2003 uued eeskirjad kandidaatidele hinnatud tööde koopiade edastamise kohta. Neid eeskirju kohaldatakse kõigi nõukogu peasekretariaadi korraldatavate välis- ja sisekonkursside suhtes.

Kandidaatidel, kes osalevad konkurssidel, mis on välja kuulutatud pärast 1. septembrit 2003, võimaldatakse saada oma eksamitöö koopia ja kirjalike testide puhul konkursikomisjoni hindamislehe koopia. Enne 1. septembrit 2003 toimunud konkursside puhul nägid vastavad eeskirjad ette, et soovi korral võimaldati kandidaatidel saada oma eksamitöö ja hindamislehe koopia, kui konkursikomisjon sellise lehe koostas.

Käesoleva juhtumi puhul otsustas nõukogu lubada kaebuse esitajale juurdepääs oma hinnatud eksamitööle. Hindamiskriteeriumide teatavakstegemise osas rõhutas nõukogu, et need olid toodud konkursiteate punktis VI.A.d) ja konkursikomisjon ei koostanud hindamislehte. Nõukogu teatas, et kaebuse esitaja eksamitöö koopia koos konkursiteate koopiaga saadetakse kaebuse esitajale juba samal päeval.

Kaebuse esitaja seisukohad

Ombudsmani ametkond võttis 5. novembril 2003 kaebuse esitajaga telefoni teel ühendust, et teavitada teda nõukogu vastusest ning teha kindlaks, kas kaebuse esitajat see vastus rahuldab. Kaebuse esitaja õnnitles ombudsmani uurimise lõpplahenduse ning saavutatud tulemuste eest.

OTSUS

1 Hinnatud eksamitööle juurdepääsu lubamisest ja hindamiskriteeriumide teatavakstegemisest keeldumine

1.1 Kaebuse esitaja palus juurdepääsu oma hinnatud eksamitööle konkursil Council/A/394 ja teavet kriteeriumide kohta, mida konkursikomisjon testide hindamisel rakendas. Nõukogu keeldus neid palveid rahuldamast. Seetõttu esitas kaebuse esitaja ombudsmanile kaebuse.

1.2 Ombudsman esitas 8. juulil 2003 kooskõlas ombudsmani põhimääruse artikli 3 lõikega 6 nõukogule soovitusel eelnõu, mille kohaselt peaks nõukogu lubama kaebuse esitajale juurdepääsu oma hinnatud eksamitööle ja teavitama teda konkursikomisjoni poolt rakendatud hindamiskriteeriumidest.

1.3 Oma üksikasjalikus arvamuses teatas nõukogu ombudsmanile, et ta on otsustanud soovitusel eelnõuga nõustuda.

Nõukogu teatas, et 17. septembril 2003 kehtestas nõukogu peasekretariaat uued eeskirjad kandidaatidele hinnatud tööde koopiade edastamise kohta. Neid eeskirju kohaldatakse kõigi nõukogu peasekretariaadi poolt korraldatavate välis- ja sisekonkursside suhtes.

Kandidaatidel, kes osalevad konkurssidel, mis on välja kuulutatud pärast 1. septembrit 2003, võimaldatakse saada oma eksamitöö koopia ja kirjalike testide puhul konkursikomisjoni hindamislehe koopia. Enne 1. septembrit 2003 toimunud konkursside puhul nägid vastavad eeskirjad ette, et soovi korral võimaldati kandidaatidel saada oma eksamitöö ja hindamislehe koopia, kui konkursikomisjon sellise lehe koostas.

1.4 Kaebuse esitaja juhtumi osas teatas nõukogu ombudsmanile, et kaebuse esitajale saadetakse tema eksamitöö koopia koos konkursiteate koopiaga juba samal päeval. Nõukogu selgitas, et kuna konkursikomisjoni rakendatud hindamiskriteeriumid olid toodud konkursiteate punktis VI.A.d), konkursikomisjon hindamislehte ei koostanud.

2 Lõppjärelendus

2.1 Läbiviidud uurimise põhjal teeb ombudsman lõppjärelduse, et nõukogu nõustus ombudsmani soovitusel eelnõuga ja nõukogu poolt tarvitusele võetud abinõud on piisavad.

2.2 Seega lõpetab ombudsman juhtumi menetlemise.

3.5.2 Euroopa Komisjon

KOMISJONI KOHUSTUS EDENDADA HEAD HALDUSTAVA EUROOPA KOOLIDES

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 845/2002/IJH asjas

KAEBUS

Mais 2002 esitas pr L ombudsmanile kaebuse enda ja Brüsselis asuvate Euroopa koolide umbes 50-st lapsevanemast koosneva grupi nimel. Kaebus käsitleb kohtade jaotamist koolides 2002.-2003. õppeaastaks, sellele järgnevat kaebuste esitamist ning koolidevahelist koordineerimissüsteemi.

Lühidalt töid kaebuse esitajad välja järgmised asjaolud:

Ixelles'is asuvas uues algkooli osas eraldati vabad kohad õpilastele, kes sel hetkel käisid kahes olemasolevas algkooli osas. Kohad eraldati kahe erineva kriteeriumide kogumi alusel, mille määras kindlaks päritolukool ja mida ta rakendas ühepoolselt ning mitte läbipaistvalt. Kokku esitati üle 200 kaebuse, millest osadega ei olnud jõutud kaebuse esitamise kuupäevaks veel tegelema hakata.

Brüsseli koolidevaheline koordineerimissüsteem ei ole rahuldav isegi lihtsate kohustuste puhul, nagu näiteks pühade ja vabade päevade ühtlustamine kolme kooli vahel.

Koolide käitumine antud situatsioonis on vastuolus hea haldustavaga ja seega rikub põhiõiguste harta artiklit 41. Rikutud on ka harta artikli 24 lõiget 2, mis sätestab, et "kõikides lapsega seotud toimingutes, mida teevad avalik-õiguslikud asutused või eraõiguslikud institutsioonid, tuleb esikohale seada lapse huvid". Esimene kriteerium, mille alusel lapsed koolide vahel ära jaotati, oli kolme kooli kohtade arv, mis oli eelnevalt kindlaks määratud, arvestamata laste vajaduste või vanemate soovidega.

Kaebuse esitajad pöördusid Euroopa Komisjoni poole, mis on kuratooriumi liige ja mille ülesandeks on personali õigusi ja huve kaitsta. Kaebuse esitajad ei ole saanud täielikku vastust või selgitust Euroopa koolide juhtkonnalt, kuratooriumilt ega komisjonilt.

Kaebuse esitajad kardavad, et kui Brüsselis avatakse tulevikus neljas Euroopa kool, tekib veelgi suurem segadus.

Lühidalt väidavad kaebuse esitajad, et Euroopa koolide tegevus on vastuolus põhiõiguste harta artikli 24 teise lõike ja artikliga 41 ning koolidevaheline koordineerimissüsteem on ebapiisav.

Kaebuse esitajad paluvad ombudsmanil teha kõik, mis on tema võimuses, tagamaks, et:

- leitaks kiiresti lahendus, mis on kõigi asjasse puutuvate laste huvides;
- juhtumit uuritaks kõige kõrgemal tasemel;
- vaadataks põhjalikult üle Euroopa koolide juhtkonna tegevus, kindlustamaks, et tulevikus tegutseksid nad vastavalt samadele hea valitsemis- ja haldustava standarditele, mida rakendavad teised EL institutsioonid, ning et vastavalt harta artikli 24 lõikele 2 seataks kõikides lastega seotud toimingutes esikohale laste huvid;
- kõiki kaebusi arvestataks isegi juhul, kui lahenduse leidmiseks on vaja mõned klassid kaheks jaotada;
- vaadataks üle ressursside jaotus koolide vahel;
- loodaks selge ja läbipaistev süsteem õpilaskohtade jaotamisel koolide vahel selleks, et vältida tulevikus tekkivas samasuguses olukorras laste üleviimist.

UURIMINE

Eelmiste Euroopa koolide vastu esitatud kaebustega tegelemise käigus jõudis ombudsman seisukohale, et koolid ei ole ühenduse institutsioon ega asutus, kuid komisjonil on teatav vastutus nende tegevuse eest, kuna ta on esindatud kuratooriumis ja finantseerib olulist osa nende eelarvest. Ombudsman leiab, et komisjoni vastutus ei laiene koolide sisemise juhtimisega seotud küsimustele.

Seega palus ombudsman komisjonilt käesoleva kaebuse kohta arvamust.

Komisjoni arvamus

Lühidalt tõi komisjon oma arvamuses välja järgmised asjaolud:

Teatud arvu õpilaste ümberjaotamine Euroopa koolide vahel Brüsselis oli tingitud kahest vältimatust asjaolust. Esiteks kuratooriumi otsusest avada Ixelles'is kolmas kool selleks, et vähendada koormust Uccle ja Woluwe koolides, mis tol hetkel olid ülerahvastatud, ning teiseks vajadusest paigutada ajutiselt osa õpilasi suurte remondi- ja ümberehitustööde tõttu Uccle koolist ümber Woluwe kooli.

Oma otsuses jaotada keelesektsoonid kolme kooli vahel ümber püüdis kuratoorium tagada, et peetaks kinni kahest põhimõttest – geograafiline tasakaal ja ressursside ratsionaalne kasutamine. Juhtkonna otsus ei ole kunagi ette näinud õpilaste ümberjaotamist õppeperioodi ajal.

Nende muudatuste paremaks elluviimiseks lõi kuratooriumi esindus kolme Brüsseli kooli vahelise koordineerimisgrupi, kus olid esindatud kooli juhtkond, õpetajad ja vanemate ühendused.

Vastavalt komisjonile laekunud teabele anti eelisõigus vanemate valikule, kuid kooli struktuurilise ülesehituse poolt seatud piirangud ja ressursside optimaalse kasutamise vajadus muutsid võimatuks kõigi perekondade ootuste ja nõudmiste rahuldamise. Koolide arvates oleks olnud keeruline põhjendada ühe kooli sektsioonide või klasside tükeldamist, kui teise kooli vastavad sektsioonid ja klassid olid praktiliselt tühjad.

Koolid väidavad, et üksikute juhtumite hindamisel arvestasid nad kriteeriumidena vendade ja õdede olemasolu, geograafilist lähedust kodule ja tasakaalustatud klasside loomist kõigis kolmes koolis. Juhtkond otsustas õpilaste ümberpaigutuse vastavalt vanemate poolt koolile õdede ja vendade ühise koolitamise ja kodu asukoha kohta antud teabele.

Komisjon on teadlik esitatud kaebuste suurest arvust. Nende kaebustega on individuaalselt tegelenud igas koolis loodud vastavad komiteed, kuhu kuuluvad haldusnõukogu liikmed ja vanemate esindajad. Suur hulk kaebusi rahuldati.

Vastuseks kaebuse esitajate nõudmistele tõi komisjon välja järgmised punktid:

1. Koolide rakendatud õpilaste ümberpaigutamise protseduur, kasutatud kriteeriumid ning edasikaebamise õigus kinnitavad, et esikohale olid seatud õpilaste huvid, mida võimaluse korral arvesse võeti.
2. Oma 21.-23. mai 2002. aasta koosolekul vaatas kuratoorium läbi oma esindaja poolt koostatud aruande "Eelkooli, algkooli ja keskkooli õpilaste ümberpaigutamine Brüsseli I, II ja III koolis". Komisjon ei ole teadlik ühestki eeskirjade eiramisest selles osas.
3. Põhiõiguste hartas, eelkõige selle artikli 24 lõikes 2 ja artiklis 41 sätestatud põhimõtted laienevad täielikult Euroopa koolidele ja on nende suhtes siduvad. Need põhimõtted kehtivad ka koolide tulevase reformi kohta.
4. Vastavalt komisjonile laekunud teabele tegid koolid kõik selleks, et arvestada esmajärjekorras vanemate valikuid. Tegelikult püüti klasside ümberjaotamist korrigeerida alates 2002. aasta septembrist koos sellele järgneva ametikohtade üleviimisega ning samuti mööda vaadata algklasside grupeerimise eeskirjadest 2002./2003. õppeaastaks teatud sektiioonides. Hoolimata nendest jõupingutustest ei olnud võimalik eirata kooli struktuurilise ülesehituse seatud piiranguid ja ressursside optimaalse kasutamise vajadust. Sektsioonide või klasside tükeldamine ühes koolis ajal, kui vastavad sektsioonid ja klassid teises koolis on praktiliselt tühjad, ei oleks olnud hea haldustava järgimine.
5. Vaid kuratooriumil on õigus otsustada ressursside jaotamise üle erinevate Euroopa koolide vahel. Nendes otsustes tuleb lähtuda geograafilise tasakaalu ja olemasolevate ressursside optimaalse kasutamise põhimõtetest.
6. Lapsevanemate ühenduste osalemine esiteks kolme Brüsseli kooli koordinatsioonigrupis, mis loodi õpilaste parema üleviimise juhtimiseks, ja teiseks kaebuste läbivaatamise komiteedes, on tõestuseks süsteemi läbipaistvuse kohta. See läbipaistvus tuleb säilitada kõigi tulevaste õpilaste üleviimiste puhul.

Kaebuse esitajate seisukohad

Lühidalt töid kaebuse esitajad oma seisukohtades välja järgmised asjaolud:

Kaebuse esitaja teavitas komisjoni ja palus sekkuda kuratooriumi tegevusse laste ning nende perede nimel. Komisjoni esindaja oleks seega pidanud olema kuratooriumi koosoleku toimumise ajal 21.-23. mail 2002 olukorrast teadlik. Ressursside jaotamine koolide vahel ilma laste vajaduste põhjaliku hindamiseta on näide väga halvast haldustavast.

Komisjon väidab, et vaid kuratooriumil on õigus otsustada ressursside jaotamise üle koolide vahel. See näitab, et komisjon ei ole õppust võtnud ja keeldub vastutust enda peale võtmast. Komisjon on koolide peamine finantseerija ning peaks seadma laste vajadused ja huvid esikohale.

SOOVITUSE EELNÕU

Kooskõlas ombudsmani põhimääruse artikli 3 lõikega 6 esitas ombudsman oma 10. detsembri 2002. aasta otsusega komisjonile soovitusel eelnõu. Soovituse eelnõu põhines järgnevatel asjaoludel:

1 Kohtade jaotamine Euroopa koolides

Kaebuse esitaja juhtum

1.1 Mais 2002 esitas pr L ombudsmanile kaebuse enda ja Brüsselis asuvate Euroopa koolide umbes 50-st lapsevanemast koosneva grupi nimel. Kaebus käsitleb kohtade jaotamist koolides 2002.-2003. õppeaastaks, sellele järgnevatel kaebuste esitamist ning koolidevahelist koordineerimissüsteemi.

Lühidalt väidavad kaebuse esitajad, et Euroopa koolide tegevus on vastuolus põhiõiguste harta artikli 24 teise lõike ja artikliga 41 ning koolidevaheline koordineerimissüsteem on ebapiisav. Kaebuse esitajad paluvad ombudsmanil teha kõik, mis on tema võimuses, tagamaks, et:

- leitaks kiiresti lahendus, mis on kõigi asjaga seotud laste huvides;
- juhtumit uuritaks kõige kõrgemal tasemel;
- vaadataks põhjalikult üle Euroopa koolide juhtkonna tegevus, kindlustamaks, et tulevikus tegutseksid nad vastavalt samadele hea valitsemis- ja haldustava standarditele, mida rakendavad teised EL institutsioonid, ning et vastavalt harta artikli 24 lõikele 2 seataks kõikides lastega seotud toimingutes esiplaanile laste huvid;
- kõiki kaebusi arvestatakse isegi siis, kui lahenduse leidmiseks oleks vaja mõned klassid kaheks jaotada;
- vaadataks üle ressursside jaotus koolide vahel;
- loodaks selge ja läbipaistev süsteem õpilaskohtade jaotamisel koolide vahel selleks, et vältida tulevikus tekkivatel sarnastel tingimustel laste üleviimist.

Komisjoni argumendid

1.2 Komisjon teatas, et ta on teadlik esitatud kaebuste suurest arvust. Nende kaebustega on individuaalselt tegeletud ja mitmed neist ka rahuldati. Koolide poolt rakendatud õpilaste ümberpaigutamise protseduur, kasutatud kriteeriumid ning edasikaebamise õigus kinnitavad, et esikohale olid seatud õpilaste huvid, mida võimaluse korral arvesse võeti.

Vaid kuratooriumil on õigus otsustada ressursside jaotamise üle erinevate koolide vahel. Nendes otsustes tuleb lähtuda geograafilise tasakaalu ja olemasolevate ressursside optimaalse kasutamise põhimõtetest. Kuratoorium vaatas läbi vastavasisulise aruande ning komisjon ei ole teadlik ühestki eeskirjade eiramisest selles osas.

Koolid tegid kõik selleks, et anda eelisõigus vanemate valikule. Tehti jõupingutusi klasside jaotamise korrigeerimiseks, kuid sektsioonide või klasside tükeldamine ühes koolis samal ajal, kui vastavad sektsioonid ja klassid teises koolis on praktiliselt tühjad, ei oleks olnud hea haldustava järgimine.

Põhiõiguste hartas, eelkõige selle artikli 24 lõikes 2 ja artiklis 41 sätestatud põhimõtted laienevad täielikult Euroopa koolidele ja on nende suhtes siduvad. Need põhimõtted kehtivad ka koolide tulevase reformi kohta.

Vanemate ühenduste osalemine esiteks kolme Brüsseli kooli koordineerimisgrupis, mis loodi õpilaste parema üleviimise juhtimiseks, ja hiljem eksamitulemuste kohta esitatud kaebuste läbivaatamise komiteedes, on tõestuseks süsteemi läbipaistvuse kohta. See läbipaistvus tuleb säilitada kõigi tulevaste õpilaste üleviimiste puhul.

Ombudsmani poolt kogutud tõendid ja tuvastatud asjaolud

1.3 Ombudsman märgib, et Euroopa koolid loodi algselt liikmesriikide poolt, kes kirjutasid 1957. aastal alla Euroopa koolide põhikirjale. 1994. aastal kirjutasid liikmesriigid ja Euroopa ühendused alla konventsioonile¹⁰⁵, mis tühistas ja asendas 1957. aasta põhikirja. See konventsioon jõustus 1. oktoobril 2002.

1.4 Ombudsman on pidevalt väljendanud seisukohta, et Euroopa koolid ei ole ühenduse institutsioon ega asutus, kuid komisjonil on teatav vastutus nende tegevuse eest, kuna ta on esindatud kuratooriumis ja finantseerib olulist osa nende eelarvest. Ombudsman leiab, et komisjoni vastutus ei laiene koolide sisemise juhtimisega seotud küsimustele.

Kaebused

1.5 Kaebuste osas, mis puudutavad laste jaotamist koolide vahel, leiab ombudsman, et komisjon ei vastuta üksikute kaebuste kohta otsuste tegemise eest. Nende uurimine ei kuulu seega

¹⁰⁵

EÜT L 212/3, 17. august 1994.

ombudsmani pädevusse. Ombudsman märgib, et vastavalt komisjoni teatele on suur hulk kaebusi juba rahuldatud.

Põhiõiguste harta

1.6 Põhiõiguste harta väidetavat rikkumist arvestades tervitab ombudsman asjaolu, et komisjon tunnustab, et õigus heale haldusele (artikkel 41) ja lapse õigused (eelkõige artikli 24 lõige 2¹⁰⁶) on Euroopa koolide suhtes siduvad ja laienevad ka nende tulevastele reformidele. Põhimõtteliselt leiab ombudsman, et nende õiguste kaitse alla käib ka ressursside tõhusa jaotamise tagamine. Antud juhtumi puhul leiab ombudsman, et uurimise käigus ei ole ilmnenud tõendeid laste õiguste rikkumise kohta, mis on tagatud harta artikli 24 lõikega 2, eelkõige võttes arvesse asjaolu, et algset laste jaotust koolide vahel on ilmselt muudetud suure hulga kaebuste rahuldamise tulemusel.

Õigust heale haldustavale on käsitletud allpool.

Koordineerimine ja tõhus haldamine

1.7 Seoses väitega, et koolidevaheline koordineerimissüsteem on ebapiisav, meenutab ombudsman, et esitati suur hulk kaebusi ja vastavalt komisjoni andmetele mitmed neist ka rahuldati. Ombudsmani arvates tõestab see, et on olemas tulemuslik ning tõhus kaebustega tegelemise süsteem.

1.8 Samal ajal märgib ombudsman, et kui ühes konkreetsetes haldusalas on ebatavaliselt palju kaebusi, on heaks tavaks uurida, kas on tegemist olulise probleemiga ja selle olemasolu korral rakendada abinõusid küsimusega tegelemiseks tuleviku huvides. See peab paika eriti juhul, kui ilmneb, et suur osa kaebustest on põhjendatud.

1.9 Ombudsman märgib ka, et komisjon esindab Euroopa ühendusi, kes finantseerib olulist osa Euroopa koolide eelarvest ning on alla kirjutanud 1994. aasta Euroopa koolide põhikirja konventsioonile. Ombudsman asub seisukohale, et komisjoni vastutusala hõlmab Euroopa koolides hea haldustava tõhustamist. Ombudsman leiab, et komisjoni reageering sündmustele, millest käesolevad kaebused olid tingitud, ei viita millegagi, et komisjon täielikult tunnistaks nimetatud valdkonnas oma vastutust. Antud juhul on tegemist haldusliku omavoli juhtumiga.

2 Lõppjärelus

2.1 Eelpool selgitatud põhjustel leiab ombudsman, et komisjoni reageering sündmustele, millest käesolevad kaebused olid tingitud, ei viita millegagi, et komisjon täielikult tunnistaks oma kohustust edendada Euroopa koolides hea haldustava järgimist.

2.2 Ülalnimetatud kogutud tõendid ja tuvastatud asjaolud viitavad tõsisele probleemile, mida ei ole võimalik kokkuleppe teel lahendada. Seetõttu esitab ombudsman kooskõlas ombudsmani põhikirja artikli 3 lõikega 6 komisjonile järgmise soovituselise eelnõu:

SOOVITUSE EELNÕU

Komisjon peaks tunnistama oma kohustust edendada hea haldustava järgimist Euroopa koolides ning töötama välja konkreetsed meetmed, mida ta tulevikus oma kohustuse täitmiseks rakendab.

Komisjoni üksikasjalik arvamus

Komisjoni üksikasjalik arvamus oli lühidalt järgmine:

Kuratoorium võttis oma 28.-29. aprillil 1998 toimunud koosolekul vastu otsuse avada Brüsselis uus kool (B-III) ja jaotada ümber keeleteksioonid (nii loodavad kui juba olemasolevad sektsioonid)

¹⁰⁶

"Kõikides lapsega seotud toimingutes, mida teevad avalik-õiguslikud asutused või eraõiguslikud institutsioonid, tuleb esikohale seada lapse huvid."

kolme kooli (B-I, B-II ja B-III) vahel. Otsuse tegemisel lähtuti geograafilise tasakaalu ja ressursside ratsionaalse kasutamise põhimõtetest.

Kuratoorium määras kuus sektsiooni koolile B-I (taani, saksa, kreeka, inglise, hispaania ja prantsuse keel), kaheksa sektsiooni koolile B-II (saksa, inglise, soome, prantsuse, itaalia, hollandi, rootsi ja portugali keel) ning kuus sektsiooni koolile B-III (saksa, inglise, hispaania, prantsuse, itaalia ja hollandi keel).

Kuratooriumi liikmena toetas komisjon nimetatud otsust ilma lisatingimusteta ja võtab endale sellega seoses täieliku vastutuse.

Õpilaste üleviimine nimetatud keelsektsioonide ümberpaigutamise tulemusel ning koolis B-I teostatavad tööd ei kuulu kuratooriumi pädevusse, vaid nende küsimustega tegelevad reeglina süsteemi sisemise juhtimise eest vastutavad organid.

Kuigi komisjoni volitused ei laiene koolide sisemisele juhtimisele, on ta lähedalt jälginud antud probleemiga seotud arenguid. Komisjon on juhtinud vastavate koolide haldusnõukogudes õpetajate tähelepanu probleemi tõsidusele ja palunud neil teha kõik selleks, et leida probleemile lahendus. Komisjoni palvel vaatas kuratoorium üle koolide rakendatava kodukorra ning komisjon leidis, et see on korrektne.

Komisjon juhib veelkord Euroopa koolide peasekretäri tähelepanu asjaolule, et tulevikus ja eelkõige siis, kui avatakse neljas Brüsseli kool, tuleb tarvitusele võtta kõik vajalikud abinõud, tagamaks, et õpilaste üleviimine toimuks võimalikult soodsatel tingimustel.

Kaebuse esitaja seisukohad üksikasjaliku arvamuse kohta

Kaebuse esitaja seisukohad sisaldasid lühidalt järgmisi punkte:

Vanemad on äärmiselt mures neljanda Euroopa kooli avamise plaanide pärast. On tõenäoline, et aruteludes vastutavate Belgia ametivõimudega ei võeta taas arvesse laste huve. Komisjon peaks asjasse sekkuma, et kaitsta laste ja personali huve.

Kaebusega tegelemise käigus on selgunud, et alati, kui on tekkinud probleem, mille eest vastutab otseselt kool, puudub vanematel võimalus tehtud otsuseid vaidlustada. On murettekitav, et lastega tegelevad struktuurid ei oma mitte kellegi ees aruandekohustust. Vanemad küsivad nõu, kuidas seda probleemi lahendada.

OTSUS

1 Ombudsmani hinnang komisjoni üksikasjalikule arvamusele

1.1 Ombudsman viis läbi uurimise kaebuse suhtes, mis puudutab kohtade jaotust Euroopa koolides Brüsselis. Võttes arvesse, et komisjon esindab Euroopa ühendusi, kes finantseerib olulist osa Euroopa koolide eelarvest ning on alla kirjutanud 1994. aasta Euroopa koolide põhikirja konventsioonile, asub ombudsman seisukohale, et komisjoni vastutusala hõlmab hea haldustava propageerimist Euroopa koolides. Ombudsman leiab, et komisjoni reageering sündmustele, millest käesolevad kaebused olid tingitud, ei viita millegagi, et komisjon oma vastutust täielikult tunnistaks. Sellest tulenevalt esitab ombudsman järgmise soovituselise eelnõu:

Komisjon peaks tulevikus tunnistama oma kohustust edendada hea haldustava järgimist Euroopa koolides ja töötama välja konkreetsed abinõud, mida ta tulevikus oma kohustuse täitmiseks rakendab.

1.2 Oma üksikasjalikus arvamuses soovituselise eelnõu kohta kohustus komisjon juhtima Euroopa koolide peasekretäri tähelepanu asjaolule, et tulevikus ja eelkõige siis, kui avatakse neljas Brüsseli kool, tuleb tarvitusele võtta kõik vajalikud abinõud, tagamaks, et õpilaste üleviimine toimuks võimalikult soodsatel tingimustel.

1.3 Ombudsman leiab, et arvestades käesoleva kaebuse sisu, on komisjon vastanud soovitusel eelnõule positiivselt ja astunud vajalikke samme selle täitmiseks.

1.4 Ombudsman võtab teadmiseks kaebuse esitaja mure Euroopa koolide juhtimissüsteemi ja aruandekohustuse suhtes. Ombudsman kaalub, kas alustada omaalgatuslikku uurimist komisjoni kohustuse suhtes soodustada koolide tõhusat haldamist kooskõlas põhiõiguste hartaga. Täpsem kommentaar selle kohta on toodud allpool.

2 Lõppjärelendus

Ombudsman leiab, et komisjon on astunud vajalikke samme soovitusel eelnõu täitmiseks. Seega lõpetab ombudsman juhtumi menetlemise.

LISAKOMMENTAAR

Ombudsman kaalub, kas alustada omaalgatuslikku uurimist komisjoni kohustuse suhtes edendada hea haldustava järgimist Euroopa koolides vastavalt põhiõiguste hartale.

DISKRIMINEERIMINE KODAKONDSUSE ALUSEL TELEKOMMUNIKATSIOONIFIRMA POOLT JA EL KONKURENTSISEADUS

Otsus Euroopa Komisjoni vastu esitatud kaebuse 1045/2002/GG asjas

KAEBUS

Kaebuse esitaja, Saksamaa kodanik, õppis Rootsis. Selleks, et sõlmida Rootsi telekommunikatsiooni teenuseid pakkuva äriühinguga Telia telefoniühenduse liitumisleping, pidi ta tasuma 5000 SEK-i suuruse tagatissumma (või esitama Rootsi kodaniku poolt antud garantii selle summa ulatuses). Ilmneb, et sellist tagatissummat nõuti kõigilt välismaalastelt, kellel puudub Rootsi sotsiaalkindlustuse kood. Arvestades asjaolu, et Rootsi kodanikud ei pidanud sellist tagatissummat tasuma, leidis kaebuse esitaja, et tegemist on diskrimineerimisega, mis on vastuolus EÜ asutamislepingu artikliga 12.

Kaebuse esitaja esitas 25. novembril 1998 ametliku kaebuse komisjoni esindusele Rootsis. Viimane teatas kaebuse esitajale 2. detsembril 1998, et kaebus edastati peasekretariaadile Brüsselis.

Pärast meeldetuletuse saatmist kaebuse esitaja poolt 20. augustil 1999 teatas komisjoni sekretariaat 3. septembril 1999, et juhtum registreeriti viitenumbri all 99/4916 SG(99) A/9472/2.

Ombudsmanile juunis 2002 esitatud kaebuses väitis kaebuse esitaja, et hoolimata mitmetest meeldetuletustest (12. juuli 2000, 18. oktoober 2000 ja 18. november 2001) ei ole komisjon teavitanud teda protsessi käigust ega ka sellest, kas ta kavatseb algatada Rootsi vastu rikkumismenetlust.

UURIMINE

Komisjoni arvamus

Oma arvamusel andis komisjon järgmised kommentaarid:

Komisjon konsulteeris kõigepealt mitme oma peadirektoraadiga (siseturk, justiits- ja siseküsimused, infoühiskond), et kontrollida, kas käitumine, mille kohta kaebus oli esitatud, tuleneb otseselt või kaudselt mõnest Rootsi õigusaktist. Uurimine kestis suveni 2000 ning selle tulemusel jõuti järeldusele, et Telia oli vastava kohustuse ise kehtestanud.

Kuna küsimuse all oli ettevõtja käitumine, uuris komisjoni konkurentsipeadirektoraat järgnevalt, kas on rikutud EÜ asutamislepingu artiklit 82. Konkurentsipeadirektoraat palus 25. augustil 2000 Telialt selgitusi. Oma 25. septembri 2000. aasta vastuses selgitas Telia, et summa 5000 SEK-i eesmärk oli tagada raha kättesaamine selliste klientide puhul, keda Rootsi sotsiaalkindlustuse koodi puudumise tõttu võib Telial olla raske üles leida nende riigist lahkumisel. Komisjon leidis, et see selgitus põhjendab Rootsi sotsiaalkindlustuse koodi omanike ja koodi mitte omavate isikute erinevat kohtlemist. Seetõttu otsustas komisjon juhtumit mitte edasi uurida.

Selle tulemuse taustal kaotas probleem oma tähtsuse, arvestades eelkõige asjaolu, et konkurentsipeadirektoraat pidi tegelema mitmete teiste juhtumitega telekommunikatsioonisektoris.

Komisjon nendib kahetsusega, et ülalnimetatud asjaoludest tingituna tekkis teatav viivitus kaebuse esitaja teavitamisel kaebuse uurimise esimestest tulemustest ja oma kavatsusest asja uurimine lõpetada.

Komisjon saatis 8. augustil 2002. aastal kaebuse esitajale seoses tema kaebusega kirjaliku vastuse. Komisjon helistas 5. septembril 2002. aastal veel täiendavalt kaebuse esitajale, et veenduda, kas ta on vastuse kätte saanud.

Kaebuse esitaja seisukohad

Oma seisukohtades kinnitas kaebuse esitaja, et ta sai komisjoni 8. augusti 2002. aasta kirja kätte ja märkis, et tema kaebuse esmane eesmärk on sellega saavutatud. Kuid ta mainis, et ta oli pettunud, kuna hoolimata kõigist meeldetuletustest ei pidanud komisjon vajalikuks teda varem teavitada. Kaebuse esitaja arvates oli tegemist enama kui "teatava viivitusega", mis pole põhjendatav personali puudusega. Hoolimata sellest võttis kaebuse esitaja teadmiseks, et komisjon kahetseb oma käitumist ja võttis vabandused vastu.

Antud juhtumi sisulisest seisukohast lähtudes leidis kaebuse esitaja, et komisjoni poolt esitatud uurimise lõpetamise põhjused ei ole täies ulatuses veenvad. Kaebuse esitaja arvates rikuti EÜ asutamislepingu artiklit 82. Kaebuse esitaja leidis, et Telia poolt antud selgitus oma käitumisele ei olnud veenev, võttes arvesse, et Telia on igal juhul võimeline võlgnikke välismaal jälitama. Ta nõustus, et see võib olla keerulisem kui võlgnike jälitamine Rootsis. Kuid kaebuse esitaja leidis, et see ei saa õigustada diskrimineerimist. Kui komisjon Telia argumentidega, nõustuks läheks see vastuollu EL loogikaga püüda lihtsustada nõuete täitmist teistes liikmesriikides.

Kaebuse esitaja asus ka seisukohale, et Telia võiks kasutada enda kaitseks teisi vahendeid, näiteks küsida EL kodanikelt, kes ei ela Rootsis, nende ID-kaardi või passi koopiat. Tema arvates aitaks selline teave võlgnikku "jälitada". Kaebuse esitaja pidas ka küsitavaks, kas üksnes Rootsi sotsiaalkindlustuse koodi oamine aitab võlgnikku kergemini kätte saada juhul, kui ta on välismaale kolinud.

Seetõttu palus kaebuse esitaja ombudsmani, et ta toetaks tema kaebust ning püüaks teha kõik selleks, et komisjon jätkaks uurimist.

OMBUDSMANI PÜÜDLUSED KOKKULEPPE SAAVUTAMISEKS

Olles põhjalikult läbi vaadanud arvamuse ja seisukohad, väljendas ombudsman rahulolematust komisjoni vastustega kõigile kaebuse esitaja väidetele.

Ettepanek kokkuleppe saavutamiseks

Ombudsmani põhimääruse artikli 3 lõige 5¹⁰⁷ nõuab, et ombudsman püüab koostöös asjaomase institutsiooni või asutusega leida võimaluse antud haldusliku omavoli juhtum lahendada ja

¹⁰⁷

Euroopa Parlamendi otsus, 9. märts 1994, ombudsmani kohustuste täitmist reguleeriva ametijuhendi ja üldiste tingimuste kohta, 1994 EÜT L 113/15.

rahuldada esitatud kaebus. Ombudsmani esialgne lõppjärelendus oli, et komisjoni otsuse puhul lõpetada uurimine, kuna Telia käsitus tundus olevat põhjendatud, võis olla tegemist haldusliku omavoli juhtumiga. Seetõttu tegi ombudsman komisjonile järgmise ettepaneku kokkuleppe saavutamiseks:

Euroopa Komisjon peaks kaebuse esitaja kaebuse uuesti läbi vaatama.

Komisjoni arvamus

Oma arvamuses andis komisjon järgmised kommentaarid:

Vastavalt ombudsmani ettepanekule vaatas komisjon küsimuse uuesti läbi, arvestades kaebuse esitaja argumente. Telia käsitluse eesmärk oli tagada, et klient oleks liitumislepingu sõlmimise hetkel maksejõuline. Seda oli võimalik saavutada kolmel viisil – sotsiaalkindlustuse koodi andmisega, tagatissumma tasumisega või tõendi esitamisega maja või korteri ostu kohta Rootsis.

Rootsi sotsiaalkindlustuse kood ("personnummer") antakse igale Rootsi kodanikule ja igale välismaalasele, kes on Rootsis elanud üle ühe aasta. Kood koosneb mitmest numbrist, mis eelkõige võimaldab teada saada isiku vanust ja sündikohta. See kood on vajalik isiku tuvastamiseks administratiivsetel eesmärkidel. Koodi kasutatakse sotsiaalkindlustuse eesmärgil, kuid mitte ainult. Tõlkest "sotsiaalkindlustuse kood" ei tohiks end eksitada lasta.

Koodi kasutavad maksuamet ja eraõiguslikud juriidilised isikud finantsandmebaaside koostamiseks. Sellistest andmebaasidest on võimalik kontrollida, kas konkreetsel isikul on võlgnevusi. Kui isik, kellel on olemas "personnummer", soovib sõlmida liitumislepingu Telia teenuste kasutamiseks, vaatab äriühing andmebaasist järele, kas taotlejal on võlgnevusi. Muidugi on selline teave andmebaasis vaid juhul, kui Rootsi ametivõimud või eraõiguslikud juriidilised isikud on antud isiku kohta teavet kogunud.

Telia tava küsida sotsiaalkindlustuse koodi, tagatissummat või tõendit maja või korteri ostu kohta Rootsis ei sõltu kodakondsusest. Rootsis elaval ja töötaval välismaa kodanikul on samuti olemas "personnummer". Lisaks sellele võib ka Rootsi kodanikult, kes ei ela Rootsis, nõuda tagatissumma tasumist, kui ta on tulnud Rootsi lühikeseks ajaks õppima. Kuigi sellisel isikul on "personnummer", ei ole selle isiku kohta andmebaasis finantsinformatsiooni, kuna ta ei ela Rootsis.

Nagu iga telekommunikatsiooniteenuse pakkuja vajab ka Telia uue kliendiga liitumislepingu sõlmimisel tema andmeid ja võimalusi tema leidmiseks, kui ta oma arveid ei maksa. Mitmed telekommunikatsiooniteenuste pakkujad EL-s maandavad selle riski, küsides kliendi isikutunnistuse koopiat. Seda kasutavad eriti teenusepakkujate esindused, kes eelistavad sõlmida liitumislepinguid kliendi isiklikul juuresolekul. Kuid Telia olukord oli erinev. Esiteks sõlmib äriühing sageli liitumislepinguid telefoni teel ja teiseks soovib ta õigustatult tagada, et klient oleks lepingu sõlmimise hetkel maksejõuline. Seetõttu ei küsi Telia isikutunnistuse koopiat. Tagamaks kliendi maksejõulisust küsib ettevõtte oma klientidelt "personnummer'it". Kui kliendi kohta puuduvad kolmanda osapoole poolt kinnitatud finantsandmed või tõendid vara omamise kohta, nõutakse tagatissumma tasumist. Tegelikult võimaldab Telia oma klientidele telefoniteenuse piiramatut kasutamist kahe arve vahelisel perioodil, st kolme kuu jooksul. Vastavad tagatised maandavad riski, et arve võib jääda tasumata.

Euroopa telekommunikatsiooniteenuste pakkujad kasutavad väga erinevat praktikat küsimustes, mis tingimustel antakse õigus numbri kasutamiseks, milline on arveldamise kord ning kui pika aja jooksul number säilitatakse ja lubatakse seda kasutada, kui klient ei ole oma arvet tasunud. Mõned teenuste pakkujad, nagu näiteks British Telecom või France Telecom näevad samuti ette, et teatud juhtudel on vajalik küsida tagatissummat nii, nagu Telia seda teeb.

Vastavalt Telia süsteemile on täielik ja piiramatu õigus telefoninumbri kasutamiseks viis kuud pärast viimase arve tasumise kuupäeva, enne kui arve mittetasumise tõttu number reaalselt blokeeritakse. Teistel teenuste pakkujatel on see periood kolm kuud ja mõned neist blokeerivad numbri välja helistamiseks kohe, kui avastatakse, et arve on tasumata.

Telia vähendas tagatissumma suurust, mis on nüüd 3000 SEK-i ehk 333 eurot 5000 SEK-i asemel, mis kehtis hetkel, kui kaebuse esitaja komisjonile kaebuse esitas. See summa tundub olevat kooskõlas eesmärgiga, mida tahetakse saavutada (333 euro suurune tagatissumma numbri tasuta kasutamiseks viie kuu jooksul).

Peamine põhjus, miks nõutakse "personnummer'it" (või tagatissummat või elamispinna omamise tõendi esitamist), on välistada riski, et ettevõtte peab jälitama oma kliente teistes liikmesriikides.

Kuna puudus diskrimineerimine ja põhjendamatu praktika kasutamine, leidis komisjon, et ei ole piisavat alust rikkumismenetluse algatamiseks vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklile 82.

Kaebuse esitaja seisukohad

Oma seisukohtades jäi kaebuse esitaja oma kaebuse juurde. Ta väitis, et Telia käsitlese tulemuseks oli Rootsis elavate mittekodanike kaudne diskrimineerimine, kuna tegelikult on viimastel võimalik endale "personnummer" saada alles aasta pärast. Kaebuse esitaja väidete kohaselt näevad Telia üldtingimused ette, et tagatissummat nõutakse, kui on alust arvata, et klient ei tasu oma arveid. Kaebuse esitaja väitis, et kui selleks aluseks on "personnummer'i" puudumine, seab Telia teiste liikmesriikide kodanikud ebasoodsasse olukorda.

Kaebuse esitaja arvates on "personnummer'i" ja tagatissumma küsimise vahel sisuline erinevus. Esimesel juhul on maksejõulisuse kohta piisav tõestus olemas, kuid teisel juhul pidi klient eraldama Teliale rahalisi ressursse, saamata sellest mingit kasu.

Kaebuse esitaja lisas, et võrdlus British Telecom'i ja France Telecom'iga ei ole veenev, kuna nende äriühingute tingimuste puhul on tagatissumma nõudmine mittediskrimineeriv. On olemas telekommunikatsiooni teenuste pakkujaid, kes ei küsi üldse tagatissummat (näiteks Deutsche Telekom) või ainult probleemide esinemise korral (näiteks Telekom Austria).

SOOVITUSE EELNÕU

Esitatud tõendusmaterjali alusel tegi ombudsman lõppjärelduse, et kokkuleppe saavutamine ei ole võimalik. Seetõttu esitas ombudsman komisjonile vastavalt ombudsmani statuudi artikli 3 lõikele 6 järgmise soovitusel eelnõu:

Euroopa Komisjon peaks kaebuse esitaja kaebuse uuesti läbi vaatama.

Komisjoni üksikasjalik arvamus

Oma üksikasjalikus arvamuses andis komisjon järgmised kommentaarid:

Kaebuse esitaja kaebuse sisu osas jäid kaebuse esitaja, ombudsman ja komisjon erinevatele seisukohtadele. Asjasse põhiliselt segatud osapool Telia ei olnud kirjavahetusse kaasatud. Jäi ebaselgeks, kas Telia käitumise puhul oli tegemist turgu valitseva seisundi kuritarvitamisega Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 86 tähenduses. Seetõttu otsustas komisjon antud küsimust ametlikult uurida Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 82 alusel. See võimaldaks osapooltel (kaebuse esitajal ja Telial) esitada oma seisukohad kõigis antud juhtumiga seotud aspektides. Uurimise tulemusel on komisjonil võimalik enne antud teemal lõpliku otsuse tegemist vaadata läbi kõik juhtumiga seotud aspektid. See uus lähenemisviis ei tähenda, et komisjon on ombudsmani poolsete sisuliste kommentaaridega nõustunud.

Protsessi kiirendamise huvides lubati kaebuse esitaja poolt asutamislepingu artikli 82 alusel esitatud kaebus edastada Teliale lähipäevil.

Komisjon asus seisukohale, et uus lähenemisviis on täpselt kooskõlas ombudsmani soovituselga vaadata kaebuse esitaja kaebus läbi.

Kaebuse esitaja seisukohad

Oma 1. juuli 2003. aasta telefonikõnes ombudsmani kantseleisse teatas kaebuse esitaja, et ta on juhtumi lahendusega rahul.

OTSUS

1 Informatsiooni puudus komisjonile esitatud kaebuse kohta

1.1 Kaebuse esitaja, Saksamaa kodanik, õppis Rootsis. Selleks, et sõlmida Rootsi telekommunikatsiooniteenuseid osutava üriühinguga Telia telefoniühenduse liitumisleping, pidi ta tasuma 5000 SEK-i suuruse tagatissumma (või esitada Rootsi kodaniku poolt antud garantii selle summa ulatuses). Ilmneb, et sellist tagatissummat nõuti kõigilt välismaalastelt, kellel puudub Rootsi sotsiaalkindlustuse kood. Arvestades asjaolu, et Rootsi kodanikud ei pidanud sellist tagatissummat tasuma, leidis kaebuse esitaja, et tegemist on diskrimineerimisega, mis on vastuolus EÜ asutamislepingu artikliga 12. Seetõttu esitas kaebuse esitaja 25. novembril 1998 komisjonile ametliku kaebuse. Ombudsmanile juunis 2002 esitatud kaebuses väitis kaebuse esitaja, et hoolimata mitmetest meeldetuletustest ei ole komisjon teavitanud teda ei protsessi käigust ega ka sellest, kas ta kavatseb Rootsi vastu rikkumismenetluse algatada.

1.2 Oma arvamuses selgitas komisjon, kuidas ta on kaebust menetlenud ning väljendas kahetsust, et kaebuse esitaja teavitamisel on tekkinud teatud viivitus. Komisjon väitis, et kaebuse esitajat teavitati lõpuks talle 8. augustil 2002. aastal edastatud kirjas.

1.3 Heaks haldustavaks on, et kaebuse esitajaid tuleb teavitada nende poolt komisjonile esitatud kaebuse menetlemise protsessi käigust ja tulemustest. Käesoleval juhul kulus komisjonil aega üheksa kuud ja oli vaja lisaks meeldetuletust kaebuse esitaja poolt enne, kui komisjon lõpuks septembris 1999 kaebuse esitajale teatas, et tema kaebus on ametlikult registreeritud. Komisjon ei vastanud ilmselt mitte ühelegi järgnevale kaebuse esitaja poolt komisjonile edastatud kolmest meeldetuletusest. Alles augustis 2002 pärast seda, kui komisjon sai teada, et kaebuse esitaja on pöördunud ombudsmani poole, teavitas komisjon kaebuse esitajat lõpuks kaebuse lahendusest. Arvestades nimetatud asjaolusid, asub ombudsman seisukohale, et antud juhul on komisjoni käsitlese puhul tegemist ilmse haldusliku omavoliga. Kuid võttes arvesse, et kaebuse esitaja teatas ombudsmanile, et ta võttis komisjoni vabandused vastu, leiab ombudsman, et ei ole mingit alust jätkata kaebuse antud aspekti uurimist.

2 Komisjoni ebapiisav tegevus kaebuse lahendamiseks

2.1 Kaebuse esitajale saadetud kirjas ja ombudsmanile esitatud arvamuses tõi komisjon välja, et uurides EÜ asutamislepingu artikli 82 võimalikku rikkumist, küsis ta Telia käest antud küsimuse osas kommentaare. Telia selgitas, et tema poolt nõutud tagatissumma eesmärk on tagada arvete maksmine selliste klientide puhul, keda Rootsi sotsiaalkindlustuse koodi puudumise tõttu võib Telial olla raske üles leida nende lahkumisel riigist. Komisjon leidis, et see selgitus põhjendab Rootsi sotsiaalkindlustuse koodi omanike ja koodi mitte omavate isikute erinevat kohtlemist. Seetõttu otsustas komisjon asja mitte edasi uurida.

2.2 Oma seisukohtades kritiseeris kaebuse esitaja komisjoni otsust. Kaebuse esitaja leidis, et antud juhul on rikutud EÜ asutamislepingu artiklit 82, kuna on tegemist Rootsi kodanike ja teiste EL kodanike erineva kohtlemisega Telia poolt. Ta leidis ka, et Telia eesmärk kaitsta end võimaliku riski vastu oma võlgnikke mitte üles leida, ei õigusta antud juhul diskrimineerimist.

2.3 Ombudsman leidis, et kaebuse esitaja on sellega esitanud täiendava väite. Arvestades tihedat seost algse kaebuse ja täiendava väite vahel, asus ombudsman seisukohale, et viimast tuleb käsitleda käesoleva uurimise kontekstis. Komisjonil oli võimalus kommenteerida täiendavat väidet oma arvamuses ombudsmani poolt tehtud kokkuleppe saavutamise ettepaneku kohta.

2.4 Ombudsman märgib, et komisjonil on EL konkurentsiseaduse rikkumise kohta esitatud kaebuste suhtes kaalutlusõigus. Seega võib komisjon otsustada menetlus lõpetada, kui ta

jõuab järeldusele, et rikkumist ei ole aset leidnud, või kui ta leiab, et uurimine ei ole ühenduse huvides, kuna siseriiklikud kohtud või ametkonnad on pädevamad antud küsimusega tegelema. Ombudsman märgib, et käesoleva juhtumi puhul lõpetas komisjon asja menetlemise, kuna ta leidis, et seoses diskrimineerimise ja põhjendamatu praktika kasutamise puudumisega ei ole piisavat alust rikkumismenetluse algatamiseks vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklile 82. Seega tuleb siin uurimise alla võtta ülaltoodud põhjendused.

2.5 Tulevaste klientidega tegeledes tegi Telia vahet sotsiaalkindlustuse koodi ("personnummer") omanike ning isikute vahel, kellel ei ole nimetatud koodi ega ka maja või korterit Rootsis. Kaebuse esitaja märgib õigesti, et sellisel vahetegemisel on olulised tagajärjed. Kui esimesel juhul piisab üksnes "personnummer'ile" viitamisest, peab teisel juhul klient Teliale rahalisi ressursse eraldama. Vastupidiselt komisjoni väitele on sellise vahetegemise tulemuseks kaudne diskrimineerimine kodakondsuse alusel. Komisjon ise märgib, et "personnummer" antakse igale Rootsi kodanikule ja igale välismaalasele, kes on Rootsis elanud üle ühe aasta. See tähendab, et teiste EL liikmesriikide kodanikud, kes viibivad Rootsis alla ühe aasta (näiteks tudengid) ei saa endale "personnummer'it". Andes vaid "personnummer'it" omavatele isikutele eelise tagatissummat mitte tasuda, seab Telia teiste liikmesriikide kodanikud, kes koodi ei oma, ebasoodsasse olukorda. Asjaolu, et Rootsi kodanikelt, kes ei ela Rootsis, võib samuti nõuda tagatissumma tasumist, kui nad tulevad Rootsi lühikeseks ajaks tudengitena, ei mõjuta (selle kehtivuse korral) toodud järeldust. Diskrimineerimisega kodakondsuse alusel on tegemist juhul, kui vastavast abinõust ei saa kasu asjaomase liikmesriigi kõik kodanikud.¹⁰⁸

2.6 Ombudsman leiab, et ükski komisjoni esitatud argument ei ole piisavaks õigustuseks erinevale kohtlemisele. Esiteks on ebaeenev komisjoni selgitus selle kohta, miks Telia ei küsi tulevastelt klientidelt lihtsalt nende isikutunnistuse koopiat. Kui Telia väidetava eelistuse tõttu sõlmida liitumislepinguid telefoni teel on ebaapraktiline nõuda paberkoopiat, on raske mõista, miks samas aktsepteeritakse tõendit maja või korteri ostu kohta Rootsis. Teiseks ei õigusta Telia ärikontseptsioon (pikemad arvetevahelised perioodid kui teistel teenusepakkujatel) ilmselgelt teiste liikmesriikide kodanike ebasoodsasse olukorda seadmist. Kolmandaks leevendab tagatissumma vähendamine 5000 SEK-ilt 3000 SEK-ile küll teiste liikmesriikide ebasoodsamat kohtlemist, kuid ei kõrvalda seda. Neljandaks ja kõige olulisemaks argumendiks on asjaolu, et kuigi Telial on loomulikult õigus kaitsta end riski vastu, et kliendid võivad jätta oma arved tasumata, ei õigusta see sellist süsteemi, mille tulemusel seatakse teiste liikmesriikide kodanikud ebasoodsasse olukorda. Ombudsmani arvates on võimalik saavutada mõistlik eesmärk ka ilma diskrimineerivate abinõude kasutamiseta. Siinkohal on huvitav ära märkida, et komisjonil ei ole õnnestunud teha kindlaks mitte ühtegi teist sarnast telekommunikatsiooniteenuste pakkujat EL-s, kes kasutaks sellist süsteemi nagu Telia. Kaebuse esitaja märgib õigesti, et ei British Telecom'i ega France Telecom'i tingimustes, millele komisjon viitab, ei ilmne kusagil ei otsest ega kaudset seost tagatissumma tasumise ja kliendi kodakondsuse vahel.

3 Lõppjäreldus

3.1 Kaebusega seotud asjaolude väljaselgitamise tulemusel koostas ombudsman soovitusel eelnõu, milles ta tegi komisjonile ettepaneku vaadata läbi kaebuse esitaja kaebus. Oma üksikasjalikus arvamuses teatas komisjon ombudsmanile, et ta on otsustanud alustada ametlikku juurdlust EÜ asutamislepingu artikli 82 alusel. Seejärel teatas kaebuse esitaja ombudsmanile, et ta on rahul juhtumi lahendusega.

3.2 Ombudsman leiab, et seega on komisjon soovitusel eelnõuga nõustunud ning et komisjoni poolt tarvitusele võetud või tulevikus võetavad abinõud on ilmselt piisavad.

3.3 Seega lõpetab ombudsman juhtumi menetlemise.

¹⁰⁸

Vrd kohtuasi C-281/98 Angonese [2000] EKL I-4139 lõige 41 ja kohtuasi C-274/96 Bickel ja Franz [1998] EKL I-7637 lõige 25. Vt. ka kohtuasi C-43/95 Data Delecta v MSL [1996] EKL I-4661 ja kohtuasi C-323/95 Hayes v Kronberger [1997] EKL I-1711.

3.6 PÄRAST ERIETTEKANNET LÕPETATUD JUHTUMID

3.6.1 Euroopa Parlament

EUROOPA PARLAMENT NÕUSTUB AVALDAMA TÖÖLEVÕTUKONKURSID EDUKALT LÄBINUD KANDIDAATIDE NIMED

Otsus Euroopa Parlamendi vastu esitatud kaebuse 341/2001/(BB)IJH asjas

Kaebus puudutas Euroopa Parlamendi keeldumist avaldada avalikul konkursil osalenud kaebuse esitajale konkursi edukalt läbinud kandidaatide nimed ja hinded.

Ombudsman esitas soovitus eelnõu, milles tehti parlamendile ettepanek lisada tulevastel konkurssidel kandidaatide jaoks konkursiteadetes teave, et konkursi edukalt läbinud kandidaatide nimed avalikustatakse.

Parlamendi üksikasjalik arvamus ei sisaldanud soovitusena selgesõnalist nõustumist. Samuti ei olnud üksikasjalikus arvamusel märgitud, et edaspidi kohtleb parlament kandidaate õiglaselt ning et töövõtmeprosess järgitakse avatuse põhimõtet. Sellepärast pidas ombudsman oma kohuseks esitada selles küsimuses eriettekanne.

Oma 2003. aasta 25. veebruari kirjas teatas Euroopa Parlamendi eesistuja ombudsmanile, et parlament nõustub ombudsmani soovitusena avaldada konkursi edukalt läbinud kandidaatide nimed ja lisada vastav informatsioon konkursiteadetes.

Eeltoodut arvesse võttes lõpetas ombudsman asja menetlemise.

Eriettekande täieliku teksti leiate <http://www.euro-ombudsman.eu.int/special/pdf/en/010341.pdf>

3.6.2 Euroopa Liidu Nõukogu

JUURDEPÄÄS NÕUKOGU DOKUMENTIDELE, SEALHULGAS ÕIGUSTALITUSE ARVAMUSTELE

Kokkuvõtte kaebuse 1015/2002/(PB)IJH asjas tehtud otsusest ning märkus Euroopa Liidu Nõukogu vastu esitatud kaebuse 1542/2000/(PB)(SM)IJH kohta

Kaebus 1015/2002/(PB)IJH

KAEBUS

Mais 2002 esitas Euroopa Parlamendi Taani saadik nõukogu vastu kaebuse, mis käsitles 3. detsembril 2001. aastal määruse 1049/2001¹⁰⁹ alusel esitatud avaldust juurdepääsuks dokumentidele. Kaebuse

¹⁰⁹

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele, nõukogu ja komisjoni dokumendid, EÜT 2001, L 145, lk 43.

esitaja palus nõukogult seitset liiki dokumente, millest kolme käsitles ombudsmanile esitatud kaebus. Kaebuse esitaja kirjeldas neid järgmiselt:

- 1 täielik nimekiri Euroopa Liidu institutsioonide kõikidest komisjonidest ja töörühmadest, millest nõukogu ja/või liikmesriikide esindajad osa võtavad, kaasa arvatud komisjonide ja töörühmade liikmete nimekirjad;
- 2 nimekiri isikutest, kelle reisikulud ja/või päevaraha Euroopa Liidu institutsioonide kohtumistel osalemiseks katsid 2000. aastal nõukogu või liikmesriigid;
- 3 ajavahemikul, mil arutati dokumentidele üldsuse juurdepääsu käsitleva määruse 1049/2001 eelnõud, toimunud ministrite nõukogu töö läbipaistvust käsitlevate ministrite nõukogu istungjärgude ja nõukogu töörühmade kohtumiste täielik nimekiri koos töödokumentide ja aruannetega.

Nõukogu vastas kaebuse esitajale 17. jaanuaril 2002. aastal. Vastus algas selgitusega, et määrust 1049/2001 kohaldatakse ainult olemasolevate dokumentide suhtes.

Esimest liiki dokumentide osas informeeris nõukogu kaebuse esitajat sellest, et kõikide nõukogu istungjärgudel osalevate liikmete nimekirjad võib leida pressiteadetest, mis avaldatakse vahetult pärast igat istungjärku. Ühtlasi edastas nõukogu dokumendi "Väljavõte institutsioonidevahelises teatmikust – kes on kes Euroopa Liidus" ("Extract from the Interinstitutional Directory - who's who in the European Union"), mis sisaldab informatsiooni nõukogu kohta ning ka nõukogu ettevalmistavasse töösse kaasatud komisjonide ja töörühmade viimase nimekirja.

Teist liiki dokumentide osas informeeris nõukogu kaebuse esitajat, et nõukogu ei koosta selliseid nimekirju ning et tegelikult ei maksta saadikutele päevaraha ja et nõukogu katab sõidukulud ainult tegelike kulude alusel ning neid tõendavate dokumentide esitamisel.

Kolmandat liiki dokumentide osas saatis nõukogu järgmised materjalid:

- nõukogu ja selle ettevalmistavate organite (konkreetsel juhul COREPER II ja informatsiooni töörühm) istungjärgud ja kohtumised, mis on toimunud alates 28. jaanuarist 2000. aastal. Nimetatud kuupäeval esitas komisjon ettepaneku Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele üldsuse juurdepääsu käsitleva määruse kehtestamiseks;
- informatsiooni töörühma kohta, COREPER II ja nõukogu istungjärgude ja kohtumiste kõik töödokumendid ja aruanded, mis hõlmaksid kogu ajavahemikku, mil toimusid läbirääkimised määruse 1049/2001 üle, välja arvatud järgmised nõukogu õigustalituse arvamused:
- õigusakti mõju, vormi ja reguleerimisala käsitlev dokument nr 7594/00;
- tundliku sisuga dokumente käsitlev dokument nr 7184/01;
- õigusakti koostamist käsitlevaid märkusi sisaldav dokument nr 8002/01.

Nõukogu põhjendas nende arvamuste esitamata jätmist sellega, et nende avaldamine kahjustaks määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 2 ette nähtud nõukogusisese õigusnõustamise kaitset ning kuna puuduvad konkreetsed põhjused, mis viitaksid otseselt ülekaaluka üldise huvi olemasolule materjali avaldamiseks, otsustas nõukogu, et õigusnõustamise kaitse on olulisem kui üldine huvi materjali avaldamiseks.

Nõukogu lisas, et nimetatud erand kehtib kogu dokumendi sisu kohta, välja arvatud juriidiliste arvamuste teemad ja vastavate dokumentide numbrid. Seepärast ei saa anda osalist juurdepääsu määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 6 alusel.

7. veebruaril 2002. aastal esitas kaebuse esitaja kordustaotluse. Komisjonide ja töörühmade nimekirjade osas teatas ta, et nõukogult saadud informatsioon ei olnud täielik ning selliselt koostatud, et see oleks võimaldanud kõikide komisjonide või töörühmade ja nende liikmete kindlakstegemist. Kaebuse esitaja kordas ka oma taotlust saada nimekiri isikutest, kelle

reisikulud ja/või päevaraha Euroopa Liidu institutsioonide kohtumistel osalemiseks katsid 2000. aastal nõukogu või liikmesriigid. Kolme juriidilise arvamuse osas palus kaebuse esitaja esitada juurdepääsu keelamise konkreetseid alused.

Nõukogu vastas 8. aprillil 2002. aastal. Oma vastuses kordas nõukogu, et kaebuse esitaja poolt nõutud komisjonide ja töörühmade nimekirju ei eksisteeri. Nende nimekirjade koostamine oleks võimatu või äärmiselt tülikas, eriti arvestades asjaolu, et komisjonide ja töörühmade koosseis muutub tihti.

Samuti ei ole olemas päevaraha saajate nimekirju. Nõukogu rõhutas, et järgitakse usaldusväärse finantsjuhtimise reegleid ning et päevaraha maksmist kontrollib Euroopa Kontrollikoda.

Kolme juriidilise arvamuse osas kordas nõukogu, et määruse 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kohaselt ei tohi avaldada nõukogu õigustalituse nõuandeid, välja arvatud juhul, kui institutsioon jõuab asja kaaludes veendumusele, et avaldamist nõuavad ülekaalukad üldised huvid. Nõukogu teatas, et ülekaalukaid üldisi huve ei ole tuvastatud, kuna antud juhul puudutavad juriidilised arvamused õigusakti ettevalmistamist. Nõukogu toetas oma seisukohta, viidates pretsedendiõigusele reeglite osas, mis reguleerivad üldsuse juurdepääsu dokumentidele.

Ülaltoodud alusel pöördus kaebuse esitaja ombudsmani poole, esitades nõukogu kohta järgmised väited:

1. Asjaolu, et nõukogu ei ole koostanud kõikide Euroopa Liidu institutsioonide komisjonide ja töörühmade nimekirja, milles nõukogu või liikmesriikide esindajad osalevad, on vastuolus hea haldustavaga. Nimekiri peaks koosnema komisjonide ja töörühmade liikmete nimedest.
2. Asjaolu, et nõukogu ei ole kindlaks määranud ega koostanud nimekirja isikutest, kelle reisikulud ja/või päevaraha Euroopa Liidu institutsioonide kohtumistel osalemiseks katsid 2000. aastal nõukogu või liikmesriigid, on vastuolus hea haldustavaga.
3. Nõukogu keeldus alusetult kaebuse esitajale juurdepääsu võimaldamisest juriidilistele arvamustele, käsitledes küsimust üldiste tavade kontekstis, kuigi nõuete alusel tuleb iga üksikut taotlust eraldi hinnata.

UURIMINE

Nõukogu arvamus

Nõukogu arvamuses olid lühidalt ära toodud järgmised seisukohad:

Komisjonide ja töörühmade nimekiri

Määrus nr 1049/2001 käsitleb ainult olemasolevaid dokumente. Kui asjaomane institutsioon kinnitab, et dokumenti ei ole olemas, tuleb eeldada, et väide on õige.¹¹⁰ Selle eelduse võib ümber lükata asjakohase ja üksikasjaliku tõendusmaterjali alusel, mida antud juhul ei ole esitatud.

Kaebuse esitaja ei too esile ühtegi argumenti selle kohta, miks peaks nõukogu head haldustava järgides nõutud nimekirju koostama. Nõukogu on küll koostanud oma ettevalmistavate organite nimekirja, mis on üldsusele kättesaadav Internetis ja mis kaebuse esitajale ka saadeti. See vastab nõukogu halduseesmärkidele ja on selleks piisav ning annab üldsusele täieliku ülevaate kõikidest nõukogu tööd ettevalmistavatest komisjonide ja töörühmade koosseisudest. See nimekiri koos avaliku dokumentide registriga võimaldab kodanikel esitada konkreetseid taotlusi nendele komisjonidele ja töörühmadele esitatud dokumentide osas. Nõukogu ei näe vajadust koostada nimekirja teistest komisjonidest ja töörühmadest, milles osalevad liikmesriikide esindajad ja millel ei ole mingit seost nõukogu tööga.

¹¹⁰

Kohtuasi T-311/00, British American Tobacco v komisjon, 15. juuni 2002. aasta kohtuotsuse lõik 35 ja kohtuasi T-123/99, JT's Corporation v komisjon, [2000] EKL II-3269, lõige 58.

Mis puudutab nõukogu ettevalmistavates organites osalevate isikute nimesid, siis töörühmade koosseis erinevatel kohtumistel on erinev ning mõnikord muutub see isegi ühe kohtumise jooksul, kuna liikmesriigid võivad saata oma esindajaid vastavalt oma vabale valikule. Kõikide osavõtjate täielike ja kaasajastatud nimekirjade koostamine oleks seepärast suur halduskoormus. Neid nimekirju ei ole peasekretariaadil sisemiseks otstarbeks vaja, samuti ei ole ilmnenud olulist üldsuse huvi nimetatud informatsiooni vastu.

Päevaraha saajate nimekiri

Nõukogu kordas oma varasemaid seisukohti. Nõukogu on arvamusel, et nõukogu finantshuvid on piisavalt kaitstud olemasolevate normide ja kontrollorganitega. Seepärast ei ole tõhusa halduse tagamise eesmärgil vaja kaebuse esitaja poolt nõutud nimekirju koostada.

Juurdepääs juriidilistele arvamustele

Nõukogu kordas seisukohta, mis oli esitatud vastuses kaebuse esitaja kordustaotlusele. Selle seisukoha kohaselt ei ole välistatud iga üksiku dokumendi eraldi hindamine, et teha kindlaks, kas selle avaldamine tõepoolest kahjustaks kehtestatud eranditega kaitstud huvisid, võttes eelkõige arvesse võimalust võimaldada dokumendile osaline juurdepääs. Oma otsuse uuesti üle vaadanud, otsustas nõukogu võimaldada juurdepääs dokumendi nr 7184/01 punktidele 1-10 ning dokumendi nr 7594/00 sissejuhatusele ning punktidele 1 ja 2.

Dokumentide ülejäänud osade suhtes kordas nõukogu oma keeldumist, mis sisaldas tema vastuses kaebuse esitaja kordustaotlusele.

Nõukogu arvamus edastati kaebuse esitajale koos ettepanekuga esitada soovi korral oma seisukohad. Kaebuse esitaja oma seisukohti ei esitanud.

Soovituse eelnõu

27. märtsi 2003. aasta otsusega esitas ombudsman nõukogule soovitus eelnõu kaebuse esitaja kolmanda väite kohta. Euroopa ombudsmani põhimääruse artikli 3 lõike 6 kohaselt koostatud soovitus eelnõu põhisisu oli järgmine:

1 Kaebuse esitaja väidab, et nõukogu keeldus alusetult juurdepääsu võimaldamisest nõukogu õigustalituse arvamustele. Ta väidab, et nõukogu keeldus juriidilistele arvamustele juurdepääsu võimaldamisest üldlevinud tavast lähtudes, kuigi nõuete alusel tuleb iga üksikut taotlust eraldi hinnata.

2 Nõukogu väidab, et vastavalt määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikele 2 ei tohi nõukogu õigustalituse nõuandeid avaldada, välja arvatud juhul, kui institutsioon on veendunud, et avaldamiseks on ülekaalukas üldine huvi. Vastuses kaebuse esitaja taotlusele ja kordustaotlusele oli nõukogu seisukohal, et erand kehtib kõnealuse kolme juriidilise arvamuse (dokumendid nr 7594/00, 7184/01 ja 8002/01) kogu sisu kohta. Oma arvamuses käesoleva kaebuse kohta väidab nõukogu, et see üldine seisukoht ei välista iga üksiku dokumendi eraldi hindamist ja et pärast otsuse ülevaatamist otsustas nõukogu võimaldada osaline juurdepääs dokumentidele nr 7594/00 ja 7184/01.

3 Ombudsman märgib, et keeldumine juurdepääsu võimaldamisest dokumendile 7594/00 oli aluseks ka ühele teisele kaebusele, mis ombudsmanile nõukogu vastu esitati: 1542/2000/(PB)(SM)IJH. Sellel juhul esitas ombudsman nõukogule soovitus eelnõu, millele 12. detsembril 2002. aastal järgnes eriettekanne Euroopa Parlamendile. Euroopa Parlament ei ole eriettekanne osas veel seisukohta võtnud. Sellistel asjaoludel leiab ombudsman, et käesoleva kaebuse edasine uurimine ei ole põhjendatud, kuid ombudsman informeerib Euroopa Parlamenti, et käesoleval juhul on nõukogu otsustanud võimaldada kaebuse esitajale osaline juurdepääs dokumendile nr 7594/00.

4 Kahe ülejäänud dokumendi osas tuleb ombudsman meelde, et eelnimetatud soovitus eelnõu ja eriettekanne põhinevad käsitusel, mille põhjal tuleks eristada kaht erinevat liiki juriidilisi arvamusi. Arvamused, mis esitatakse võimalike tulevaste kohtumenetluste kontekstis, on

analoogsed advokaadi ja kliendi vahelise suhtlusega. Sellepärast ei peaks need tavaliselt määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kohaselt kuuluma avaldamisele. Vastandina peaksid arvamused õigusaktide eelnõude kohta üldjuhul avalikkusele kättesaadavad olema, kui õigusloome protsess on lõpule jõudnud. Need ei kuulu avaldamisele ainult juhul, kui institutsioon suudab vastavalt määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikele 3 näidata, et avaldamine võiks tema otsustusprotsessi tõsiselt kahjustada ja et avaldamine ei ole üldistes huvides.

5 Kohaldades eelnimetatud eristust käesoleva juhtumi suhtes, selgub, et dokumendid nr 7184/01 ja 8002/01 on arvamused õigusaktide eelnõude kohta, ja et asjaomane õigusloomeprotsess on lõppenud. Seepärast esitas ombudsman sarnaselt juhtumiga 1542/2000/(PB)(SM)IJH soovitus eelnõu, milles soovitatakse nõukogul uuesti kaaluda kaebuse esitaja taotlust ning võimaldada talle juurdepääs dokumentidele nr 7184/01 ja 8002/01, juhul kui ei kohaldata määruses nr 1049/2001 sätestatud erandit/erandeid, välja arvatud artikli 4 lõike teises punktis sätestatu.

Nõukogu üksikasjalik arvamus

Oma üksikasjalikus arvamuses teavitas nõukogu ombudsmani sellest, et küsimus, kas ja millistel tingimustel on nõukogu õigustalituse arvamused õigusaktide eelnõude kohta hõlmatud määruses nr 1049/2001 sätestatud eranditega, on antud hetkel esimese astme kohtu menetluses (kaasus T-84/03, Maurizio Turco versus nõukogu). Seepärast ei kommenteerinud nõukogu soovitus eelnõu sisu.

Nõukogu üksikasjalik arvamus edastati kaebuse esitajale koos ettepanekuga esitada soovi korral oma seisukohad. Kaebuse esitaja oma seisukohti ei esitanud.

OTSUS

1 Komisjonide ja töörühmade nimekiri

1.1 Kaebuse esitaja väidab, et asjaolu, et nõukogu ei ole koostanud kõikide Euroopa Liidu institutsioonide komisjonide ja töörühmade nimekirja, milles nõukogu või liikmesriikide esindajad osalevad, on vastuolus hea haldustavaga. Nimekiri peaks koosnema nende komisjonide ja töörühmade liikmete nimedest.

1.2 Nõukogu väitel ei ole komisjonide ja töörühmade, mis ei ole kuidagi seotud nõukogu tööga, nimekirjade koostamine vajalik. Nõukogu koostab oma ettevalmistavate organite nimekirja, mis vastab nõukogu halduseesmärkidele ja on selleks piisav. See nimekiri annab üldsusele täieliku ülevaate kõikidest nõukogu tööd ettevalmistavatest komisjonidest ja töörühmadest ning koos avaliku dokumentide registriga võimaldab kodanikel esitada konkreetseid dokumentide taotlusi. Mis puudutab saadikute nimede lisamist, väidab nõukogu, et täielike ja ajakohastatud nimekirjade koostamine oleks äärmiselt tülikas, kuna komisjonide ja töörühmade koosseis muutub tihti. Neid nimekirju ei ole vaja peasekretariaadil sisemiseks otstarbeks, samuti ei ole ilmnenud olulist üldsuse huvi nimetatud informatsiooni vastu.

1.3 Ombudsman tuletab meelde üldist hea haldustava põhimõtet, et kodanikele peab andma informatsiooni, mida nad soovivad.¹¹¹ Ombudsman märgib, et nõukogu esitab osa kaebuse esitaja nõutud informatsioonist üldsusele kättesaadava oma ettevalmistavate organite nimekirjana. Ombudsmani arvates tundub nõukogu selgitus selle kohta, miks ei koostata teisi kaebuse esitaja taotletud nimekirju, mõistlik. Seepärast ei tuvasta ombudsman selles kaebuse aspektis halduslikku omavoli.

¹¹¹

Vt Euroopa hea haldustava eeskirja artiklit 22 ombudsmani koduleheküljel (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

2 Päevaraha saajate nimekirjad

2.1 Kaebuse esitaja väidab, et asjaolu, et nõukogu ei ole kindlaks määranud ega koostanud nimekirja isikutest, kelle reisikulud ja/või päevaraha Euroopa Liidu institutsioonide kohtumistel osalemiseks katsid 2000. aastal nõukogu või liikmesriigid, on vastuolus hea haldustavaga.

2.2 Nõukogu väitel ei maksa ta saadikutele päevaraha ja päevaraha saajate nimekirju ei eksisteeri. Nõukogu väidab, et ühenduse finantshuvid on piisavalt kaitstud olemasolevate normide ja kontrollorganitega ja seepärast ei ole hea haldustava kohaselt vaja koostada kaebuse esitaja nõutud nimekirju.

2.3 Ombudsman märgib, et kaebuse esitaja viitab sõidukuludele ja päevarahale, mida maksavad kas liikmesriigid või nõukogu. Mis puudutab liikmesriikide makstavaid sõidukulusid ja päevaraha, siis ei ole ombudsman teadlik ühestki eeskirjast ega põhimõttest, mille kohaselt nõukogu peaks raha saajate nimekirju koostama.

2.4 Nõukogu makstava päevaraha kohta märgib ombudsman, et nõukogu eitab nende saajate nimekirjade olemasolu. Ombudsman möönab, et selliste nimekirjade koostamine ja avalik juurdepääs nendele võiks suurendada vastutust, võimaldades kodanikel tõeliselt ja tõhusalt kontrollida ühenduse institutsioonidele antud võimu teostamist ning seega suurendada usaldust institutsioonide töökorralduse vastu. Ombudsmanile ei ole siiski teada ühtegi nõukogule siduvat eeskirja ega põhimõtet, mis annaks põhjust väita, et nende nimekirjade koostamata jätmine on haldusliku omavoli juhtum. Seepärast ei tuvasta ombudsman selles kaebuse aspektis halduslikku omavoli.

3 Juurdepääs juriidilistele arvamustele

3.1 Kaebuse esitaja väidab, et nõukogu keeldus alusetult juurdepääsu võimaldamisest nõukogu õigustalituse juriidilistele arvamustele.

3.2 Ombudsman esitas eelpool nimetatud soovitus eelnõu, mille kohaselt peaks nõukogu kaebuse esitaja taotlust uuesti kaaluma ja võimaldama juurdepääsu dokumentidele nr 7184/01 ja 8002/01 juhul, kui ei kohaldata määruses nr 1049/2001 sätestatud erandit/erandeid, välja arvatud artikli 4 lõike teises punktis sätestatu.

3.3 Nõukogu ei kommenteerinud ombudsmani soovitus eelnõu sisu, kuna esimese astme kohtus menetluses olev kohtuasi (kaasus T-84/03, Maurizio Turco v nõukogu) tõstatas sama küsimuse määruse nr 1049/2001 tõlgendamise kohta. Seepärast peab ombudsman kaaluma Euroopa Parlamendile eriettekanne esitamist.

Ombudsman tuletab meelde, et Euroopa Parlamenti on juba teavitatud asjaomastest küsimustest 12. detsembril 2002. aastal esitatud eriettekandegagi juhtumi 1542/2000/(PB)IJH kohta. Peale selle mõistab ombudsman, et silmas pidades juhtumi T-84/03 kohtumenetlust, on Euroopa Parlamendi petitsioonide komitee otsustanud selle eriettekanne kohta aruannet mitte esitada.

Neid asjaolusid arvestades leiab ombudsman, et veel ühe eriettekanne tegemine ei oleks asjakohane ja et seepärast ei ole antud juhtumi edasine uurimine põhjendatud.

4 Lõppjärelus

Ombudsman ei tuvastanud kaebuse alusel läbiviidud uurimise käigus nõukogu tegevuses halduslikku omavoli kaebuse esitaja kahe esimese väite osas. Kolmanda väite osas ei ole edasine uurimine põhjendatud. Seega lõpetab ombudsman asja menetlemise.

Märkus: kaebus 1542/2000/(PB)(SM)IJH

Nagu eeltoodud kokkuvõttes märgitud, esitas ombudsman 12. detsembril 2002. aastal Euroopa Parlamendile eriettekanne kaebuse 1542/2000/(PB)(SM)IJH asjus, mis samuti käsitles nõukogu keeldumist võimaldada juurdepääs nõukogu õigustalituse arvamustele.

10. juunil 2003. aastal teavitas ombudsman Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjoni asjaolust, et esimese astme kohtu menetluses on kohtuasi (kaasus T-84/03, Maurizio Turco versus nõukogu), mis tõstatab küsimuse samast õiguspõhimõttest nagu eriettekanne, st määruse nr 1049/2001 õigest tõlgendamisest õigusaktide eelnõude kohta esitatud õigustalituse arvamuste osas.

Seda informatsiooni arvesse võttes otsustas petitsioonikomisjon ombudsmani eriettekanne kohta aruannet mitte esitada.

Ombudsmani põhimääruse kohaselt on ettekanne Euroopa Parlamendile ombudsmani poolt läbiviidava uurimise viimane etapp. Seega lõpetas ombudsman asja menetlemise.

3.7 OMBUDSMANI POOLT OMAL ALGATUSEL ALUSTATUD MENETLUSED

VÕIMALIKUD ÕIGUSKAITSEVAHENDID PAKKUMISMENETLUSTES

Otsus omal algatusel alustatud menetluses OI/2/2002/IJH Euroopa Komisjoni kohta

UURIMISE ALUSTAMISE PÕHJENDUS

Tegeldes komisjoni organiseeritud pakkumismenetluses¹¹² osalenud edutu pakkuja kaebusega, tundus ombudsmanile, et selliste isikute suhtes rakendatavad õiguskaitsevahendid võivad olla ebapiisavad.

Alustades omal algatusel uurimist, märkis ombudsman, et vastavalt kohtu otsusele Alcatel'i asjas:

*"... peavad liikmesriigid tagama, et tellija otsuse suhtes pakkumismenetluses osalenud pakkuja kohta, kellega ta sõlmib lepingu, on igal juhul enne lepingu sõlmimist kaebeõiguse võimalus menetluse kaudu, milles taotleja võib – kui kõik asjakohased tingimused on täidetud – taotleda otsuse mitteammist, olenemata võimalusest saada kahjutasu, kui leping on juba sõlmitud."*¹¹³

Ombudsman märkis ka, et (edaspidi muudetava) finantsmääruse artikkel 56 sätestab järgmist:

Selliste lepingute sõlmimisel, mille väärtus ületab riiklike ehitustöölepingute, tarne- ja teenuslepingute sõlmimise korda kooskõlastatavate nõukogu direktiividega ettenähtud künnise, peavad institutsioonid täitma samu kohustusi, mis on nende direktiividega kehtestatud liikmesriikide asutuste jaoks.

Artikliga 139 kehtestatud rakenduseeskirjad sisaldavad selleks vajalikke sätteid.

Eeltoodut silmas pidades tundus ombudsmanile, et pakkujatele Alcatel'i kohtuotsuses ettenähtud kaebeõiguse võimalusest ilmajätmine komisjoni pakkumismenetlustes võiks olla haldusliku omavoli juhtum. Seepärast palus ombudsman komisjonil teda informeerida, kas kaebemenetlus on olemas, ja kui ei ole, siis kas komisjon on valmis selle kiiresti kehtestama.

¹¹² 1351/2001/(ME)MF, lõpetatud 17. veebruari 2003. aasta otsusega.

¹¹³ Kohtuasi C-81/98, Alcatel Austria v Bundesministerium für Wissenschaft und Verkehr, [1999] EKL I- 7671, lõige 43.

UURIMINE

Komisjoni arvamus

Kokkuvõtlikult oli komisjoni arvamus järgmine:

Võttes arvesse kohtuotsust Alcatel'i asjas, nõustub komisjon, et enne lepingu sõlmimist peavad eelarvevahendite käsutajad viivitamata teavitama kõiki pakkujaid või taotlejaid lepingu sõlmimise otsusest avalikes pakkumismenetlustes, mis on hõlmatud kehtiva finantsmääruse artikliga 56 ja uue finantsmääruse artikliga 105. Enne lepingu sõlmimist peaks jätma mõistliku aja, et võimaldada pakkujatel ja taotlejatel esitada küsimusi lepingu sõlmimise otsuse põhjenduste kohta ja vajadusel asjaomane otsus edasi kaevata.

Komisjon pöörab erilist tähelepanu selle menetluse praktilistele ja korralduslikele aspektidele, et tagada oma tegevuse õigeaegne korraldus, võttes arvesse komisjoni avalike hangete suurt arvu (mitusada) igal aastal ning avaliku hanke menetluse kestust. Sellest lähtudes kavatakse komisjon töötada välja tegutsemiskorra, nii et menetlus oleks kehtestatud 2003. aasta algusest ning seda võetakse uute avaliku hanke menetluste kavandamisel arvesse.

Ombudsmani lisateabe taotlus

Ombudsman tervitas komisjoni positiivset reaktsiooni tema algatusel alustatud uurimisele ning palus komisjonil esitada üksikasjalikumad teavet komisjoni arvamusel nimetatud tegutsemiskorra ja menetluse kohta.

Ühtlasi palus ombudsman komisjonilt teavet selle kohta, kas viimasel on plaanis võimaldada pakkujatel soovi korral kasutada alternatiivina otsuse edasikaebamisele ka kohtuväliseid õiguskaitsevahendeid.

Komisjoni vastus

Pärast vahevastuste saatmist 1. ja 14. aprillil 2003. aastal edastas komisjon 3. juulil 2003. aastal järgmised täiendavad kommentaarid:

Komisjon on võtnud vastu teatise¹¹⁴, millega kehtestatakse kõikide pakkujate ja taotlejate uue finantsmääruse artikliga 105 hõlmatud avalike hankemenetluste¹¹⁵ raames sõlmitud lepingutest teavitamise kord. Selles teatises on ette nähtud mõistlik aeg enne lepingu sõlmimist selleks, et pakkumiste esitajad saaksid nõuda üksikasjalikku teavet lepingu sõlmimise otsuse põhjenduste kohta ja vajadusel asjaomane otsus edasi kaevata (Komisjon lisas teatise koopia koos oma arvamusega.).

Komisjon ei pea pakkujatele kohtuvälise õiguskaitsevahendite võimaldamist vajalikuks järgmistel põhjustel:

- teatises sätestatud menetlus võimaldab pakkujatele tõhusaid õiguskaitsevahendeid tellija otsuse suhtes sõlmida üks või teine leping;
- võttes arvesse käesoleval ajal kohtule esitatud kaebuste väikest arvu, ei tundu kohtuvälise õiguskaitsevahendite vajadus olevat põhjendatud;
- lõpuks puuduvad tulevikus institutsioonidevaheliseks muutuda võivate kohtuvälise õiguskaitsevahenditega seotud ülesannete täitmiseks vajalikud inimressursid ja materiaalsed vahendid.

¹¹⁴ Komisjoni teatis. COM(2003)395, lõplik (3.07.03). Kandidaatide ja pakkumise esitajate teavitamise menetlus pärast lepingu sõlmimise otsuse vastuvõtmist ja enne tegelikku lepingu sõlmimist hankelepingute osas, mida komisjon sõlmib finantsmääruse artikli 105 kohaselt.

¹¹⁵ Nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatava finantsmääruse kohta, EÜT L 248/1, 2002.

OTSUS

1 Pakkumise esitajate kaebeõiguse teostamise võimalused pakkumismenetlustes

1.1 Ombudsmanile tundus, et võimalik pakkujate Alcatel'i kohtuotsuses¹¹⁶ ettenähtud kaebeõiguse võimalusest ilmajätmine komisjoni pakkumismenetlustes võiks olla haldusliku omavoli juhtum. Seepärast alustas ombudsman omal algatusel uurimist, paludes komisjonil teda informeerida, kas kaebemenetlus on olemas, ja kui ei ole, kas komisjon on valmis selle kiiresti kehtestama.

1.2 Komisjon oli nõus, et võttes arvesse eelnimetatud kohtuotsust, peaks enne lepingu sõlmimist jätma mõistliku aja, et võimaldada pakkujatel ja taotlejatel esitada küsimusi lepingu sõlmimise otsuse põhjenduste kohta ja vajaduse korral asjaomane otsus edasi kaevata. Komisjon teatas oma kavatsusest töötada välja tegutsemiskord, et kehtestada selline menetlus alates 2003. aasta algusest.

1.3 Ombudsman tervitas komisjoni positiivset reaktsiooni ning palus komisjonil esitada üksikasjalikumad teavet tegutsemiskorra ja menetluse kohta. Ühtlasi palus ka komisjonilt teavet, kas viimasel on kavas võimaldada pakkujatel soovi korral alternatiivina otsuse edasikaebamisele kasutada ka kohtuväliseid õiguskaitsevahendeid.

Komisjoni vastust analüüsitakse otsuse järgmistes osades.

2 Komisjoni 3. juuli 2003. aasta teatis

2.1 Komisjon teavitas ombudsmani, et ta on omal algatusel alustatud uurimise ajal võtnud 3. juulil 2003. aastal vastu teatise.¹¹⁷

Ombudsman on hoolikalt tutvunud teatisega, milles on toodud menetlus edutute pakkujate ja taotlejate kiireks teavitamiseks, nii et nad saaksid kaevata lepingu sõlmimise otsuse edasi enne asjaomase lepingu sõlmimist. Menetlust kohaldatakse lepingute suhtes, mis on hõlmatud uue finantsmääruse artikliga 105.¹¹⁸

2.2 Ombudsman märkis menetluse olulisemate osadena järgmist:

Esimesel võimalusel pärast lepingu sõlmimise otsuse vastuvõtmist ja hiljemalt sellele järgneva nädala jooksul teatab tellija üheaegselt kõikidele edututele pakkujatele ja taotlejatele posti, faksi või elektronposti teel, et nende pakkumist või taotlust ei ole vastu võetud. Kõikidele pakkujatele saadetakse eraldi teade, milles tuuakse ära pakkumise või taotluse mitte vastuvõtmise põhjused, näiteks lühikese ja selgesõnalise kokkuvõttena lepingu sõlmimise otsusest.

Tellijal teavitab edutuid pakkujaid või taotlejaid ka sellest, et ta ei sõlmi lepingut eduka pakkumise esitajaga enne kahe kalendrinädala möödumist teadete väljasaatmisest. Ühtlasi antakse teada, et lisateavet pakkumise või taotluse tagasilükkamise põhjuste kohta saab vastuseks posti, faksi või elektronposti teel saadetud kirjalikule taotlusele. See teave võiks kõikide vastuvõetava pakkumise esitanud pakkujatele sisaldada vastuvõetud pakkumise iseloomustust ja pakkumise suhtelisi eeliseid ning eduka pakkuja nime. Lõpuks lisatakse, et kui eduka pakkuja ei saa lepingut sõlmida või kui edukas pakkuja peaks pakkumise tagasi võtma, võib tellija lepingu sõlmimise otsuse üle vaadata ja sellel juhul sõlmida lepingu mõne teise pakkujaga, lõpetada menetluse või otsustada lepingut mitte sõlmida.

¹¹⁶ Kohtuasi C-81/98, Alcatel Austria v Bundesministerium für Wissenschaft und Verkehr, [1999] EKL I- 7671.

¹¹⁷ Komisjoni teatis COM(2003)395, lõplik (3.07.03). Kandidaatide ja pakkumise esitajate teavitamise menetlus pärast lepingu sõlmimise otsuse vastuvõtmist ja enne tegeliku lepingu sõlmimist hankelepingute osas, mida komisjon sõlmib finantsmääruse artikli 105 kohaselt.

¹¹⁸ See artikkel sätestab, et direktiivides avalike teenindus-, tarne- ja ehitustöölepingute kohta tuleb kehtestada künnised, millega määratakse kindlaks pakkumiskutse avaldamine, menetlemise korra valik ja vastavad ajapiirangud, mis oleksid kooskõlas finantsmäärusega. Seega mõistab ombudsman nimetatud artiklit nii, et teatisega kehtestatud menetluskorda kohaldatakse kõikide hankelepingute sõlmimise suhtes, mis jäävad nimetatud direktiivides kehtestatud künniste piiresse.

Tellija teavitab ka edukat pakkujat edututele kandidaatidele või pakkujatele saadetud teadetest ning sellest, et lepingut ei saa sõlmida enne, kui teadete väljasaatmisest on möödunud kaks kalendrinädalat. Samuti märgitakse, et tellija võib:

- enne lepingu allkirjastamist kas hankest loobuda või tühistada pakkumismenetluse, kusjuures taotlejatel või pakkujatel ei ole õigust mingisugust hüvitist nõuda;
- peatada lepingu sõlmimine, et läbi viia täiendav uurimine, kui see on põhjendatud ülalmainitud kahe nädala jooksul edutute pakkujate esitatud taotluste ja kommentaaride või muu selle ajavahemiku jooksul saadud asjakohase teabe alusel.

2.3 Ombudsman on arvamisel, et komisjoni teatistes kirjeldatud menetlus annab edututele pakkujatele ja taotlejatele võimaluse kaevata lepingu sõlmimise otsus edasi ning taotleda otsuse mitte arvestamist enne asjakohase lepingu sõlmimist.¹¹⁹ Seepärast on ombudsmeni arvates komisjon võtnud kasutusele meetmeid, mis võimaldavad pakkujatele oma pakkumismenetlustes teostada sellist kaabeõigust, mis on ette nähtud Alcateli kohtuotsuses ning seega ei leidu komisjoni tegevuses halduslikku omavoli.

2.4 Ombudsman märgib, et komisjoni teatis ei sätesta selgesõnaliselt, et edutuid pakkujaid ja taotlejaid teavitatakse lepingu sõlmimise otsuse edasikaebamise võimalusest ning võimalusest taotleda otsuse mitte arvestamist enne asjakohase lepingu sõlmimist. Ombudsman rõhutab, et vastavalt Euroopa Komisjoni töötajate hea haldustava eeskirjale avalikkusega suhtlemisel¹²⁰, peab artiklile 230 EÜ kohastes otsustes võimaluse korral viitama võimalusele otsus edasi kaevata. Ombudsman arvab, et sellise teabe edastamine edututele pakkujatele ja taotlejatele oleks kooskõlas hea haldustava põhimõtetega. Seepärast on allpool toodud sellekohane täiendav märkus.

2.5 Ombudsman leiab, et uue menetluse õiguslik alus ei kuulu käesoleva uurimise raamesse. Siiski märgib ombudsman, et komisjon viitab finantsmääruse¹²¹ artikli 100 lõikele 2 ja artiklile 101 ning rakenduseeskirjade¹²² artiklile 149 kui õiguslikule alusele.

3 Täiendava kohtuvälise kaebemenetluse võimalus

3.1 Ombudsman palus komisjonilt teavet, kas tal on plaanis võimaldada pakkujatel soovi korral alternatiivina otsuse edasikaebamisele kasutada kohtuväliseid õiguskaitsevahendeid.

3.2 Komisjon vastas, et ta ei ole pidanud vajalikuks pakkujatele kohtuväliste õiguskaitsevahendite võimaldamist, sest muude põhjuste hulgas lubab 3. juuli 2003. aasta teatistes sätestatud menetlus pakkujail tellija lepingu sõlmimise otsuse vastu kasutada tõhusaid õiguskaitsevahendeid.

3.3 Ombudsman märgib, et Euroopa Kohtu asjakohane kohtuotsus nõuab "menetlust, mille kaudu taotleja võib – kui kõik asjakohased tingimused on täidetud - taotleda [lepingu sõlmimise] otsuse mitte arvestamist". Ombudsman meenutab lõikes 2.3 märgitud asjaolu, et komisjoni teatistes kirjeldatud menetlus annab edututele pakkujatele ja taotlejatele võimaluse kaevata lepingu sõlmimise otsus edasi ning taotleda otsuse mitte arvestamist enne asjakohase lepingu sõlmimist. Ombudsman on arvamisel, et komisjon ei pea kehtestama ka kohtuväliseid õiguskaitsevahendeid ja seega ei leia ta komisjoni otsuses seda mitte teha halduslikku omavoli.

¹¹⁹ Selles kontekstis märgib ombudsman, et esimese astme kohtu töökord (vt <<http://www.curia.eu.int>>) näeb ette võimaluse nii ajutiste meetmete kui kiirmenetluse rakendamiseks ja et sellele menetlusele on tuginenud pakkujad, kellel hiljem õnnestus kohtuotsuse alusel tühistada komisjoni otsus tema pakkumise tagasilükkamise kohta. Kohtuasi T-211/02, Tideland Signal Ltd v komisjon, [2002] EKL II-3781.

¹²⁰ Komisjoni hea haldustava eeskiri on lisatud tema kodukorrale: 2000 EÜT L 308/26. Ühtlasi on see kättesaadav Internetis aadressil http://www.europa.eu.int/comm/secretariat_general/code/index_en.htm.

¹²¹ Nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatava finantsmääruse kohta, EÜT L 248/1, 2002.

¹²² Komisjoni 23. detsembri 2002 määrus (EÜ, Euratom) nr 2342/2002, millega kehtestatakse Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust käsitleva nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 üksikasjalikud rakenduseeskirjad, EÜT 2002 L 357/1.

3.4 Kahtluse vältimiseks rõhutab Euroopa ombudsman, et ombudsmani poolt läbi viidaval uurimisel ei ole haldusmenetlustele peatavat mõju, samuti ei saa ombudsman arvestamata jätta lepingu sõlmimise otsust. Kaebus Euroopa ombudsmanile ei ole seega selline vaidlusmenetlus, mis on ette nähtud Alcatel'i kohtuotsuses.

4 Lõppjärelendus

Komisjon on võtnud tarvitusele meetmed, et võimaldada oma pakkumismenetlustes osalevatele pakkujatele sellist kaabeõiguse võimalust, mis on ette nähtud Alcatel'i kohtuotsuses.¹²³ Seega ei tuvastanud ombudsman komisjoni tegevuses halduslikku omavoli ja lõpetab omal algatusel alustatud uurimise.

TÄIENDAV MÄRKUS

Ombudsman märgib, et komisjoni teatis ei sätesta selgesõnaliselt, et edutuid pakkujaid ja taotlejaid teavitatakse lepingu sõlmimise otsuse edasikaebamise võimalusest ning võimalusest taotleda otsuse mitte arvestamist enne asjakohase lepingu sõlmimist. Ombudsman rõhutab, et vastavalt Euroopa Komisjoni töötajate hea haldustava eeskirjale avalikkusega suhtlemisel, peab vastavalt artiklile 230 EC otsustes võimaluse korral viitama võimalusele kaevata otsus edasi. Ombudsman arvab, et sellise teabe edastamine edututele pakkujatele ja taotlejatele oleks hea haldustava põhimõtetega kooskõlas.

ELEKTROONILINE REGISTREERIMINE TÖÖLEVÕTU KONKURSILE – KAEBUS LÄBIRÄÄKIJARIIGI KODANIKULT

Otsus omal algatusel alustatud Euroopa Personalivaliku Ametit puudutavas uurimises OI/4/2003/ADB

UURIMINE

Uurimise põhjused

2. novembril 2003. aastal pöördus läbirääkijariigi kodanikust kaebuse esitaja ombudsmani poole ja esitas kaebuse Euroopa Personalivaliku Ameti (EPSO) organiseeritud avalikule konkursile EPSO/A/XX/03 registreerimise tingimuste kohta. Sellele konkursile oli ennast võimalik registreerida ainult Interneti kaudu. Registreerimise lõpptähtaeg oli 24. juuni 2003. aasta "kell 12 Brüsseli aja järgi". Väidetavalt püüdis kaebuse esitaja 24. juunil 2003. aastal end elektrooniliselt registreerida, kuid EPSO serveri tehnilised probleemid ei võimaldanud tal seda teha. Seepärast pöördus kaebuse esitaja 24. juunil 2003. aastal kell 11.34 EPSO poole elektronposti teel. Kaebuse esitaja väitel vastas EPSO kell 12.41 ning teatas, et elektronposti teel registreerimist ei saanud arvesse võtta ning et EPSO-l oli probleeme serveriga. EPSO teavitas kaebuse esitajat, et need probleemid lahendatakse peagi ning soovitas "enne 12.00 uuesti proovida".

Kaebuse esitaja ei olnud selle vastusega rahul ning pöördus uuesti EPSO poole. EPSO kordas oma eelmist vastust ning rõhutas eelkõige, et taotlejatel oli olnud piisavalt aega end registreerida ja et võttes arvesse võimalikke tehnilisi probleeme, oli neil selgesõnaliselt soovitatud mitte jätta registreerimist viimasteks päevadeks enne lõpptähtaega. Kaebuse esitaja esitas seepärast kaebuse Euroopa ombudsmanile.

Kaebuse esitaja väitis, et töölevõtukonkursil EPSO/A/XX/03 ei taganud EPSO taotlejatele võimalust teostada kohustuslikku elektroonilist registreerimist konkursiteates ette nähtud tegeliku konkursi

¹²³

Kohtuasi C-81/98, Alcatel Austria v Bundesministerium für Wissenschaft und Verkehr, [1999] EKL I- 7671.

lõpptähtajani. Kaebuse esitaja väitel oleks tehnilist probleemi arvesse võttes pidanud tema elektroonilist kirja EPSO-le arvestama registreerumisenä.

Euroopa Ühenduse asutamisleping sätestab, et Euroopa ombudsman võtab vastu kaebusi "igalt liidu kodanikult või igalt füüsiliselt või juriidiliselt isikult, kes elab või kelle registrijärgne asukoht on mõnes liikmesriigis".

Võttes arvesse, et kaebuse esitaja ei kuulu ühtegi ülalnimetatud kategooriatest, teatas ombudsman talle, et ombudsmanil ei ole volitusi tema kaebusega tegelemiseks.

Arvestades siiski kaebuse esitaja tõstatatud küsimuste tõsidust, leidis ombudsman, et neid peaks uurima. Seepärast otsustas ta alustada uurimist omal algatusel.

Uurimise käigus taotletud teave

27. novembril 2003. aastal paluti EPSO-l esitada arvamus kaebuses toodud väidete kohta.

EPSO arvamus

4. detsembril 2003. aastal saatis EPSO oma arvamuse kaebuse kohta. EPSO direktor teavitas ombudsmani, et asi oli uuesti läbi vaadatud ning et kaebuse esitaja oli kutsutud 11. ja 12. detsembril läbiviidavatele eelvaliku katsetele.

Kaebuse esitaja märkused

10. detsembril 2003. aastal võeti kaebuse esitajaga ombudsmani kantseleist telefoni teel ühendust. Kaebuse esitaja tänas ombudsmani tema tegevuse eest ja leidis, et teda rahuldab täielikult küsimuse lahendamine EPSO poolt.

OTSUS

1 27. novembril 2003. aastal alustas Euroopa ombudsman omal algatusel EPSO-t puudutavat uurimist, mis käsitles kandidaadi registreerimist osalemiseks läbirääkijariigi kodanikele mõeldud avalikul konkursil, milles kandidaat proovis ebaõnnestunult kasutada kohustuslikku elektroonilise registreerimise menetlust. Kandidaadi väitel ei saanud ta end enne registreerimise lõpptähtaega registreerida EPSO serveri tehniliste probleemide tõttu. Kandidaadi taotlus konkursil osalemiseks lükati tagasi hoolimata asjaolust, et ta enne lõpptähtaega teavitas EPSO-t, et elektrooniliselt ei ole võimalik registreeruda, ning palus, et selle asemel võetaks arvesse tema elektronposti teel saadetud taotlus.

2 Oma vastuses teatas EPSO, et pärast ombudsmani omal algatusel alustatud uurimist on kandidaat kutsutud avalikul konkursil osalema.

3 Kandidaadiga võeti ombudsmani kantseleist telefoni teel ühendust. Ta kinnitas, et EPSO on võtnud meetmeid, et lahendada küsimus teda rahuldaval viisil ning tänas ombudsmani tema tegevuse eest.

4 Ombudsman leiab, et EPSO on võtnud meetmed küsimuse lahendamiseks ja seega lõpetab asja menetlemise.

3.8 JÄRELEPÄRIMINE PIIRKONDLIKULT OMBUDSMANILT

ÜHENDUSE ÕIGUSAKTID, MIS PUUDUTAVAD SCLEROSIS MULTIPLEX'I PÕDEVATE INIMESTE REHABILITATSIOONI

Järelepärimise Q1/2003/IP asjas tehtud otsus

Vastavalt 1996. aasta septembris Strasbourg'is piirkondlikele ombudsmanidele ja teistele sarnastele institutsioonidele korraldatud seminaril kokkulepitud menetlusele pöördus Itaalia Toskaana piirkonna ombudsman hr F 19. mail 2003. aastal järelepärimisega Euroopa ombudsmani poole. Järelepärimine puudutas teabetaotlust, mille piirkondlik ombudsman oli saanud professor B-lt, kes on Itaalia Sclerosis Multiplex'i ühingu president. Professor B soovis saada teavet ühenduse õigusaktide kohta, mis puudutavad sclerosis multiplexi põdevate inimeste rehabilitatsiooni. Piirkondlik ombudsman edastas palve Euroopa ombudsmanile.

23. juulil 2003 edastas Euroopa ombudsman järelepärimise koopia komisjonile ning palus viimaselt teavet olemasolevate ühenduse õigusaktide kohta nimetatud valdkonnas.

Oma vastuses teatas komisjon, et vastavalt asutamislepingu artiklile 152 on Euroopa Liidul kohustus tagada tervisekaitse kõrge tase, täiendades siseriiklikke poliitikaid, mille eesmärgiks on rahvatervise parandamine haiguste ennetamise teel. Vastavalt artikli 152 lõikele 5 jäävad siiski peamised tervishoiuga seotud kohustused, kaasa arvatud rehabilitatsioon, liikmesriikide pädevusse. Seega pole ühenduse õigusakte, mis puudutaksid sclerosis multiplex'i põdevate inimeste rehabilitatsiooni, samuti ei ole ühtki sellist akti ettevalmistamisel.

Euroopa ombudsman edastas komisjoni vastuse piirkondlikule ombudsmanile, üleskutsega teha soovi korral asja kohta märkusi. 17. oktoobril 2003 toimunud telefonivestluses teatasid piirkondliku ombudsmani teenistused Euroopa ombudsmani teenistustele, et piirkondlik ombudsman võttis komisjoni vastuse teadmiseks ning avaldas Euroopa ombudsmanile tänu osutatud abi eest. Seepärast luges ombudsman asja käsitlemise lõpetatuks.

Täitmise kokkuvõte

1 Sissejuhatus

2 Kaebused ombudsmanile

3 Uurimise põhjal tehtud otsused

4 Suhted teiste Euroopa Liidu institutsioonidega

5 Suhted ombudsmanide ja teiste sarnaste institutsioonidega

6 Avalikud suhted

Lisad

4.1 EUROOPA PARLAMENT

Hr SÖDERMAN, saadetuna hr Olivier VERHEECKE poolt, kohtus 27. veebruaril Euroopa ombudsmeni 2002. aasta aruande koostaja, Euroopa Parlamendi liikme krahv STOCKTON'iga. Arutluse all olid muuhulgas ka Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 226 menetlused, ombudsmanide olukord liikmesriikides ja kandidaatriikides, samuti ombudsmeni ja petitsioonikomisjoni koostöö.

3. märtsil külastas hr SÖDERMAN oma Stockholmi visiidi raames Euroopa Parlamendi Infobürood ja kohtus büroo juhataja hr Christian ANDERSSON'iga.

24. märtsil esitas hr SÖDERMAN oma 2002. aasta aruande petitsioonikomisjonile Brüsselis. Oma komiteele peetud kõnes tunnustas ombudsman koostööd, mida näitasid üles kõik institutsioonid tema kantseleiga suhtlemisel. Järgnevalt andis hr SÖDERMAN ülevaate oma peamistest kordaminekutest kodanike hüvanguks ja piiritlet valdkonnad, mis tema arvates nõuaksid edasisi meetmeid või parandamist.

Hr Vitaliano Gemelli, Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjoni esimees, hr Söderman ja hr Roy Perry, komisjoni aseesimees, komisjoni 2002. a aastaaruande esitlemisel. Brüssel, Belgia, 24. märts 2003.

Komisjoni esimees ja aseesimees, vastavalt hr GEMELLI ja hr PERRY, samuti krahv STOCKTON, ombudsmeni 2002. aasta aruande koostaja, avaldasid hr SÖDERMAN'ile kui esimesele Euroopa ombudsmanile kiitust tema töö ja saavutuste eest.

25. märtsil korraldas Euroopa Parlamendi eesistuja hr Pat COX ombudsmanile ja tema töötajaskonnale vastuvõtu. Üritus oli mõeldud hr SÖDERMAN'i ametisaavutuste tähistamiseks. Selles osales umbes kolmkümmend inimest, kaasa arvatud fraktsioonide esimehed ning petitsioonikomisjoni esimees ja liikmed. Hr COX kiitis ombudsmeni töö eest läbipaistvuse nimel, heade töösuhete arendamise eest parlamendi petitsioonikomisjoniga ning Euroopa Liidu lähendamise eest kodanikele.

Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjoni esimees hr GEMELLI korraldas 25. märtsil Brüsselis hr SÖDERMAN'i auks õhtusöögi. Petitsioonikomisjoni liikmetest osalesid õhtusöögil teiste hulgas petitsioonikomisjoni aseesimees hr Roy PERRY ja ombudsmeni 2002. aasta aruande koostaja krahv

STOCKTON. Hr SÖDERMAN'i esindas hr João SANT'ANNA. Kõik kohal viibinud parlamendi liikmed tänasid hr SÖDERMAN'i tema ülihea töö eest esimese Euroopa ombudsmanina.

Hr Pat Cox, Euroopa Parlamendi president ja hr Söderman vastuvõtul hr Södermani saavutuste tähistamiseks Euroopa ombudsmanina. Brüssel, Belgia, 25. märts 2003.

2. aprillil kohtus hr DIAMANDOUROS Euroopa Parlamendi peasekretäri hr Julian PRIESTLEY'ga. Arutelu käigus väljendas hr PRIESTLEY Euroopa Parlamendi valmisolekut tõhusaks koostööks Euroopa ombudsmaniga ning hea haldustava eeskirja vastuvõtmise toetuseks institutsioonidevahelisel tasandil. Kohtumisel osalesid ka peasekretäri kabineti juhataja hr Constantin STRATIGAKIS ning ombudsmani juriidilise osakonna juhataja hr Ian HARDEN.

10. juunil tutvustas hr DIAMANDOUROS petitsioonikomisjonile Brüsselis oma prioriteete ombudsmanina. Komiteele peetud kõnes andis ombudsman positiivse hinnangu oma eelkäija saavutatud tulemustele, tõstis esile laienemise ettevalmistusi ning sellest tulenevaid eelarvemuudatusi ning rõhutas ombudsmani proaktiivset rolli lähenemises kodanikele, eesmärgiga neile tutvustada, millised on nende õigused ning kuidas neid kasutada.

Petitsioonikomisjoni esimees hr Vitaliano GEMELLI tänas hr DIAMANDOUROS't ettekande eest. Edasi võtsid sõna järgmised liikmed: Ombudsmani 2002. aasta aruande koostaja krahv STOCKTON, hr Rainer WIELAND, hr Eurig WYN, hr Roy PERRY ja hr GEMELLI. Seejärel kinnitas komitee ühehäälselt krahv STOCKTON'i aruande. Hr DIAMANDOUROS'e saatjateks olid tema juriidilise osakonna juhataja hr Ian HARDEN ja tema assistent hr Nicholas CATEPHORES.

12. juunil osales hr Ian HARDEN komisjoni organiseeritud avalikul arutelul, mis puudutas kodanike vabadusi ja õigusi, Euroopa Parlamendi justiits- ja siseasju ning dokumentidele avalikku juurdepääsu puudutava määruse 1049/2001 täitmist. Arutelul esinesid sõnavõttudega ka Euroopa Parlamendi liige pr Hanja MAIJ-WEGGEN, Euroopa Liidu Nõukogu pressis peadirektoraadi peadirektor hr Hans BRUNMAYR, Euroopa Parlamendi peasekretäri asetäitja hr Harald RØMER ning komisjoni aruande koostaja, Euroopa Parlamendi liige hr Michael CASHMAN.

8. juulil külastas hr DIAMANDOUROS mitmeid institutsioone Luksemburgis. Ta kohtus Euroopa Parlamendi juriskonsuldi hr Gregorio GARZON CLARIANA'ga ning Euroopa Parlamendi õigustalituse juhtivate liikmete, teiste hulgas hr Johann SCHOO ja hr Christian PENNERA'ga. Hr DIAMANDOUROS selgitas oma prioriteete ombudsmanina. Samas toimus arvamuste vahetus vastastikust huvi pakkuvates küsimustes, sealhulgas ombudsmani ja Euroopa Parlamendi vahelistes koostöölepetes. Hr DIAMANDOUROS't saatis tema juriidilise osakonna juhataja hr Ian HARDEN.

11. juulil toimus hr DIAMANDOUROS'el parlamendi Dublini infobüroos kohtumine Euroopa Parlamendi eesistuja hr Pat COX'iga. Arutati mitmesuguseid, sealhulgas valitsustevahelise konverentsiga (IGC) seonduvaid küsimusi.

Pärast kohtumist oli hr DIAMANDOUROS'el ametilõuna Euroopa Ajakirjanike Assotsiatsiooniga, mille korraldas oma ruumides Dublini infobüroo. Kohtumise eesistujaks oli parlamendi infobüroo juhataja hr James O'BRIEN. Ametilõunal osales ka Euroopa Komisjoni esindaja Iirimaal hr Peter DOYLE.

24. septembril külastas hr DIAMANDOUROS't Euroopa Parlamendi Ateena infobüroo juhataja hr George KASSIMATIS. Arutati mitmeid küsimusi, sealhulgas Euroopa ombudsmani institutsiooni asutamist Kreekas.

25. septembril esitas hr DIAMANDOUROS Euroopa Parlamendi plenaaristungile 2002. aasta aruande. Debatti juhatas Euroopa Parlamendi asepresident hr Renzo IMBENI. Oma kõnes avaldas hr DIAMANDOUROS kodanike nimel tunnustust oma eelkäija hr Jacob SÖDERMAN'i, kes ise ka debatil osales, saavutustele, rõhutas edusamme, mida hr SÖDERMAN on saavutanud kodanike kaebuste ja järelepärimistega tegelemisel, ning kommenteeris ettevalmistusi, mida tehakse Euroopa Liidu laienemiseks. Seejärel andis hr DIAMANDOUROS ülevaate oma positsioonist Euroopa ombudsmanina seoses Euroopa põhiseaduse eelnõuga ning tänas Euroopa Parlamenti tema ettepanekute toetamise eest. Seejärel võtsid sõna ombudsmani 2002. aasta aruande koostaja krahv STOCKTON, suhete eest Euroopa ombudsmaniga vastutav erivolinik pr Loyola DE PALACIO, Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjoni esimees hr Vitaliano GEMELLI, Euroopa Parlamendi liikmed pr Astrid THORS ja hr Jan DHAENE (vt ka punkt 6.1 allpool).

21. oktoobril külastas ametist lahkuv petitsioonikomisjoni sekretariaadi juhataja hr Enrico BOARETTO hr DIAMANDOUROS't, et tutvustada oma järeltulijat hr Josephus COOLEGEM'i.

4.2 EUROOPA KOMISJON

20. jaanuaril esitles hr SÖDERMAN oma tööd koosolekul, mis oli mõeldud komisjoni esinduste juhtidele liikmesriikides. Kohtumine toimus Brüsselis ja seda juhatas komisjoni press- ja teabe peadirektoraadi peadirektor hr Jonathan FAULL. Hr SÖDERMAN'i saatjaks oli tema internetiside administraator hr Ben HAGARD ja tema pressisekretär pr Rosita AGNEW. Hr Ben HAGARD demonstreeris ombudsmani veebilehekülge ning pr Rosita AGNEW andis ülevaate ombudsmani kommunikatsioonistrateegiast. Seejärel vastas hr SÖDERMAN küsimustele, mis puudutasid tema tööd ja kogemusi Euroopa Liidu esimese ombudsmanina.

2. aprillil kohtus hr DIAMANDOUROS komisjoni liikmete kolleegiumiga. Euroopa Komisjoni president hr Romano PRODI tervitas uut ombudsmani ja rõhutas komisjoni kohustust olla avatud ning ombudsmani töö tähtsust selle tagamisel. Euroopa ombudsmaniga suhtlemise eest vastutav volinik pr Loyola DE PALACIO selgitas, millist tähtsust omistab komisjon ombudsmani uurimistulemustele ja soovitudele, mis puudutavad kaebusi ja üldisemat laadi küsimusi, mille osas alustab ombudsman uurimist omal algatusel. Pr DE PALACIO avaldas samuti kiitust esimese Euroopa ombudsmani hr Jacob SÖDERMAN'i tööle. Seejärel andis hr DIAMANDOUROS ülevaate oma prioriteetidest Euroopa ombudsmanina, puudutades ka EL laienemissettevalmistusi ning seda, kuidas läheneda kodanikele, eesmärgiga informeerida neid oma õigustest ja nende kasutamisest. Järgnenud arvamustevahetuses osalesid aramusavalduste ja küsimustega tegelevad volinikud BOLKESTEIN, REDING, SCEYER, VERHEUGEN ja WALLSTRÖM. Lõpetuseks tänas hr DIAMANDOUROS kolleegiumi liikmeid valmisoleku eest, mida nood olid väljendanud olemasoleva hea koostöö jätkamiseks ombudsmani ja komisjoni vahel.

23. septembril tegi Euroopa Komisjoni peasekretär hr David O'SULLIVAN visiidi hr DIAMANDOUROS'ele tema asukohas Strasbourg'is. Nad arutasid institutsioonidevahelisi suhteid

ja hr O'SULLIVAN kutsus hr DIAMANDOUROS'e esinema eelseisvale peadirektorite ja komisjoni talituste juhatajate kohtumisele.

21. oktoobril kohtus hr DIAMANDOUROS arvamustevahetuseks keskkonnavoliniku pr MARGOT WALLSTRÖM'iga. Arutluse põhiteemadeks olid mehhanismid, mis on kättesaadavad kodanikele, kes soovivad esitada kaebusi liikmesriikide suutmatuse kohta tagada Euroopa keskkonnaseaduse täitmist, eriti kohtuvälised õiguskaitsevahendid.

21. oktoobril kohtus hr DIAMANDOUROS personali- ja halduse peadirektori hr Horst REICHENBACH'iga. Hr REICHENBACH tutvustas hr DIAMANDOUROS'ele edusamme, mida on tehtud komisjoni ametnike ja teiste EL esindajate personalieeskirjade reformimise osas.

20. novembril toimus hr DIAMANDOUROS'el Euroopa Komisjoni peadirektorite ja talituste juhatajatega Brüsselis arvamustevahetus, mida juhatas komisjoni peasekretär hr David O'SULLIVAN. Hr DIAMANDOUROS andis ülevaate oma järgmistest prioriteetidest töös Euroopa ombudsmanina: ombudsmani kantselei õigusala võimekuse säilitamine ja suurendamine kodanike abistamisel, õigusnormide arendamine, hea haldustava ja inimõiguste austamine ning lähenemine kõikidele kodanikele, eesmärgiga informeerida neid sellest, kuidas oma õigusi kasutada. Hr DIAMANDOUROS tõstis esile terve rea küsimusi, mis puudutavad eelkõige menetlust liikmesriikide vastu, rahumeelseid kokkuleppeid ja EL haldusseadust. Nimetatud teemadel toimus ulatuslik debatt. Pärast seda kohtumist toimus hr DIAMANDOUROS'el veel üks arvamustevahetus juba tõstatatud küsimustes Euroopa Komisjoni peasekretäri asetäitja hr Enzo MOAVERO MILANES'iga. Nendel kohtumistel saatsid hr DIAMANDOUROS't tema juriidilise osakonna juhataja hr Ian HARDEN ja tema assistent hr Nicholas CATEPHORES.

4.3 EUROOPA KONVENT

Euroopa konvent loodi detsembris 2001 pärast Euroopa Ülemkogu tippkohtumist Laekenis selleks, et sillutada teed järgmisele valitsustevahelisele konverentsile. Konvendi ülesandeks oli arutada Laekeni deklaratsioonist tulenevaid põhiprobleeme Euroopa Liidu edasise arengu kohta ja teha kindlaks erinevad võimalikud reaktsioonid.

Konvent tõi kokku liikmesriikide ja kandidaatriikide valitsuste ja riikide parlamentide, Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni esindajad. Nii nagu eelmise konvendi puhul, kes koostas Euroopa Liidu põhiõiguste harta, oli Euroopa ombudsman ka uues konvendis vaatleja staatuses.

Hr SÖDERMAN osales 20.-21. jaanuaril, 27.-28. veebruaril, 5. märtsil ja 17.-18. märtsil toimunud konvendi plenaaristungitel.

23. jaanuariledastas hr SÖDERMAN konvendile kaastöö teemal "Institutsioonide funktsioneerimine" (CONV 505/03).

27. veebruaril pöördus hr SÖDERMAN konvendi plenaaristungi poole küsimustes, mis puudutasid läbipaistvust, õigust heale haldusele ja Euroopa Liidu vajadust olla suuteline ühinema rahvusvaheliste inimõiguste kaitse ja arendamise kokkulepetega.

Hr DIAMANDOUROS osales 3.-4. aprillil, 24.-25. aprillil ja 15.-16. mail toimunud konvendi plenaaristungitel.

24. aprillil pöördus hr DIAMANDOUROS konvendi plenaaristungi poole teemal "Demokraatlik elu Euroopa Liidus".

28. aprillil edastas hr DIAMANDOUROS konvendile oma kaastöö pealkirjaga "Euroopa Liidu liikmesriikide riiklike ombudsmanide ja analoogsete organite otsus, vastu võetud nende 7.-8. aprillil 2003 Ateenas toimunud neljandal seminaril" (CONV 699/03) (Vt punkt 6.1).

Konvent lõpetas töö 10. juulil 2003. Euroopa ombudsmani kõnesid ja ettepanekuid saab lugeda nii tema, kui ka konvendi koduleheküljelt.

4.4 EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS

20. märtsil külastas Hr SÖDERMAN Euroopa Ühenduste Kohtu eesistujat hr Gil Carlos RODRÍGUES IGLESIA'st, et temaga 2003. aasta märtsi lõpul Euroopa ombudsmani ametist lahkumise puhul hüvasti jätta. Kohtu eesistuja autasustas Euroopa ombudsmani kohtu 50. aastapäeva medaliga, millele oli graveeritud hr SÖDERMAN'i nimi. Seejärel märkis hr RODRÍGUEZ, et Euroopa ombudsmani ameti loomisel on tehtud suurepärasest tööd.

Oma mitmete EL institutsioonidesse tehtud visiitide raames olid hr DIAMANDOUROS'el 8. juulil nõupidamised kohtu eesistuja hr Gil RODRÍGUEZ IGLESIAS'ega ja kohtunik hr Vassilios SKOURIS'ega. Hr DIAMANDOUROS't saatis tema juriidilise osakonna juhataja hr Ian HARDEN.

4.5 EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS

19. märtsil külastas Hr SÖDERMAN esimese astme kohtu eesistujat Hr Bo VESTERDORF'i, et temaga 2003. aasta märtsi lõpul Euroopa ombudsmani ametist lahkumise puhul hüvasti jätta.

4.6 EUROOPA KONTROLLIKODA

19. märtsil külastas Hr SÖDERMAN Euroopa Kontrollikoja presidenti hr Juan Manuel FABRA VALLÉS'i, et temaga 2003. aasta märtsi lõpul Euroopa ombudsmani ametist lahkumise puhul hüvasti jätta.

Oma 8. juulil Luksemburgis mitmetesse EL institutsioonidesse tehtud visiitide raames kohtus hr DIAMANDOUROS kontrollikoja presidendi hr Juan Manuel FABRA VALLÉS'iga ja kohtu liikme hr Ioannis SARMAS'ega, et vahetada arvamusi mitmetel teemadel, kaasa arvatud ettevalmistused Euroopa Liidu laienemiseks. Hr DIAMANDOUROS't saatis tema juriidilise osakonna juhataja hr Ian HARDEN.

4.7 EUROOPA INVESTEERIMISPANK

Oma 8. juulil Luksemburgis mitmetesse EL institutsioonidesse tehtud visiitide raames kohtus hr DIAMANDOUROS Euroopa Investeerimispanga presidendi hr Philippe MAYSTADT'iga, kes oli palunud teavet selle kohta, kas ombudsman võiks tegeleda kaebustega, mis puudutavad panga tegevust väljaspool Euroopa Liitu. Hr MAYSTADT informeeris ombudsmani Euroopa Parlamendi väljendatud murest, mis puudutab selliste kaebuste käsitlemise mehhanismi puudumist, kui kaebuse esitajaks on mitte-residendid või mitte-kodanikud. Ombudsman selgitas, et tal on õigus alustada uurimist omal algatusel, mida on ühel sellisel juhtumil juba tehtud. Samuti selgitas ta Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjoni pädevust. Hr DIAMANDOUROS'e saatjaks oli tema juriidilise osakonna juhataja hr Ian HARDEN.

4.8 EUROOPA ÜHENDUSTE AMETLIKE VÄLJAANNETE TALITUS

22. oktoobril kohtus Euroopa ombudsman Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talituse peadirektori hr Thomas CRANFIELD'iga ning kirjutas talituse tasandil alla raamkokkuleppele, mis sisaldab talituse ja ombudsmani vahelisi suhteid ning konkreetseid sätteid kvaliteedikontrolli, autoriõiguste, tähtaegade ja kvaliteedi hindamise kohta. Nii hr DIAMANDOUROS kui hr CRANFIELD leppisid kokku kahe ametkonna vahelise edasise koostöö ulatuses kodanike parima teenindamise eesmärgil. Hr CRANFIELD'i saatis talituse osakonnajuhataja hr Serge BRACK. Allakirjutamistseremoonial osalesid ka hr João SANT'ANNA, hr Ben HAGARD, pr Murielle RICHARDSON, hr Nicholas CATEPHORES ja pr Rosita AGNEW.

© Euroopa Parlament

Hr Diamandouros ja hr Thomas Granfield, Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talituse peadirektor, teenistustevahelise raamkokkuleppe allkirjastamisel. Strasbourg, Prantsusmaa, 22. oktoober 2003.

1 Sissejuhatus

2 Kaebused ombudsmanile

3 Uurimise põhjal tehtud otsused

4 Suhted teiste Euroopa Liidu
institutsioonidega

5 Suhted ombudsmanide ja teiste sarnaste
institutsioonidega

6 Avalikud suhted

Lisad

5.1 SUHTED EUROOPA LIIDU RIIKLIKE, REGIONAALSETE JA KOHALIKE OMBUDSMANIDEGA

ROOTSI

3. märtsil külastas hr SÖDERMAN oma Stockholmi visiidi raames Rootsi ombudsmani kantseleid, kus ta pidas asutuse töötajaskonnale Rootsi ombudsmanide hr Claes EKLUNDH'i, pr Kerstin ANDRE, hr Jan PENNLÖV'i ja hr Nils-Olof BERGGREN'i juuresolekul powerpoint-ettekande. Üritust koordineeris sideametnik pr Marianne VON DER ESCH. Euroopa ombudsmani saatis tema assistent hr Juan MALLEA.

RIIKLIKE OMBUDSMANIDE JA SARNASTE EL INSTITUTSIOONIDE 4. SEMINAR, ATEENA, KREEKA

Riiklike ombudsmanide ja sarnaste EL institutsioonide 4. seminar pealkirjaga "Ombudsmanid ja inimõiguste kaitse Euroopa Liidus", mille organiseerijateks olid Euroopa ombudsmanid ja Kreeka riiklik ombudsman, peeti Ateenas 7. ja 8. aprillil (vt punkt 6.1).

© Kreeka Ombudsman

SUHTED OMBUDSMANIDE JA TEISTE
SARNASTE INSTITUTSIOONIDEGA

Euroopa Liidu siseriiklike ombudsmanide ja sarnaste asutuste seminaril osalejad.
Ateena, Kreeka, 7. aprill 2003.

30.-31. oktoobril tegi Kreeka riiklik ombudsman hr Yorgos KAMINIS visiidi hr DIAMANDOUROS'ele Strasbourg'is ja osales mitmetel kohtumistel Euroopa ombudsmani ametnikkonnaga. Kohtumised puudutasid kodanike kaebuste ja päringute ning pressi ja teabega tegelemise menetlusi ja korda Euroopa ombudsmani kantseleis. Hr KAMINIS's saatjateks oli kaks aseombudsmani - pr Kalliopi SPANOU ja hr Andreas TAKIS.

4. EUROOPA LIIDU REGIONAALSETE OMBUDSMANIDE NÕUPIDAMINE, VALENCIA, HISPAAANIA

9.–11. aprillini toimus Valencias Sindic de Greuges de Valencia (regionaalse ombudsmani) sponsorlusel 4. Euroopa Liidu regionaalsete ombudsmanide nõupidamine. Eelmised seminarid peeti Barcelonas (1997), Firenzes (1999) ja Brüsselis (2001). Euroopa Ombudsmani kantseleid esindas hr João SANT'ANNA ja hr José MARTÍNEZ ARAGÓN.

Konverentsil oli üle 80 osavõtja, sealhulgas regionaalsed ombudsmanid ja petitsioonikomisjoni liikmed Austriast, Belgiast, Itaaliast, Hispaaniast, Saksamaalt ja Ühendkuningriigist.

Avakõne pidas pr MIRÓ PÉREZ, Valencia Regionaalse Parlamendi esinaine. Oma tervituskõnes kommenteeris Valencia Sindic de Greuges hr Bernardo DEL ROSAL teed Euroopa laienemise suunas ning rõhutas vajadust tihedama koostöö järele EL regionaalsete ombudsmanide vahel. Hr SANT'ANNA tänas Euroopa ombudsmani hr DIAMANDOUROS'e nimel kõiki regionaalseid ombudsmane ja petitsioonikomisjoni esindajaid veel kord selle eest, et see viljakas kohtumine võimalikuks osutus.

© Valencia ombudsman

Euroopa Liidu regionaalsete ombudsmanide ja sarnaste asutuste 4. kohtumisel osalejad.
Valencia, Hispaania, 10. aprill 2003.

10. ja 11. aprillil toimusid töökohtumised, kus käsitleti i) Euroopa tulevikku; ii) immigratsiooni- ja varjupaigaküsimusi; iii) keskkonnakaitset ja iv) juurdepääsu keskkonnaga seotud dokumentidele.

Hr SANT'ANNA osales koos Valencia Ülikooli konstitutsioonilise õiguse professori hr Bar CÉNDON'i ja Kataloonia ombudsmani hr Antón CAÑELLAS'ga ümarlauavestlusel "Euroopa tulevik". Hr MARTÍNEZ ARAGÓN osales koos Valencia ombudsmani kantselei keskkonnaküsimuste juriidilise nõustaja hr Miguel Angel LANES CLIMENT'i ja Itaalia Val d'Aosta regiooni ombudsmani pr Maria Grazia VACCHINA'ga ümarlauavestlusel "Keskkonnakaitse EL-s ja regionaalse ombudsmani roll selles".

PRANTSUSMAA

PARIIS

14. mail kohtus hr DIAMANDOUROS Prantsusmaa ombudsmani hr Bernard STASI'ga ning osales ühisel pressikonverentsil, mis anti Médiateur de la République 2002. aasta aruande esitamise puhul.

STRASBOURG

2. septembril osales hr DIAMANDOUROS Prantsusmaa ombudsmani hr Bernard STASI kutsel "Grande Région" ombudsmanide võrgustiku (riigipiire ületav koostööühendus teatud Prantsusmaa, Saksamaa ning Belgia naaberregioonide ja Luksemburgi vahel). Kohtumise võõrustajaks oli Strasbourg'is asuva Bas-Rhini prefektuuri prefekt.

ITAALIA

Firenze visiidi raames 12. - 16. juunil toimus Euroopa ombudsmanil terve rida kohtumisi Toskaana regionaalse ombudsmani ja Itaalia regionaalsete ombudsmanide koordinaatori hr FANTAPPIÉ'ga, samuti paljude teiste Itaalia kohalike ombudsmanidega (vt punkt 6.2).

IIRIMAA

11. juulil tegi hr DIAMANDOUROS koos teda saatvate hr Olivier VERHEECKE ja prl Rosita AGNEW'ga visiidi Iirimaa riiklikule ombudsmanile pr Emily O'REILLY'le. Hr DIAMANDOUROS ja pr O'REILLY arutasid mitmeid küsimusi, nagu näiteks põhiõiguste harta, õigusvõimetus, kompensatsiooniküsimused ning sideametnike võrgustik.

Õhtusöögil, mille andis pr O'REILLY, kohtus hr DIAMANDOUROS ka hr Kelvin MURPHY, endise Iirimaa riikliku ombudsmaniga, samuti kantselei peadirektori hr Pat WHELAN'i ning vanemuurija hr Michael BROPHY'ga. Hr DIAMANDOUROS avaldas tänu hr MURPHY'le väärtusliku abi eest, mida too oli osutanud Kreeka ombudsmani kantselei rajamisel..

SAKSAMAAL ASUVATE PETITSIOONIKOMISJONIDE ESIMEESTE JA ASEESIMEESTE NING SAKSAMAAL JA SAKSA KEELT KÕNELEVATE RIIKIDE OMBUDSMANIDE NÕUPIDAMINE KIELIS

14. ja 15. septembril osales Euroopa ombudsman Saksamaal asuvate petitsioonikomisjonide esimeeste ja aseesimeeste ning Saksamaa ja saksa keelt kõnelevate riikide ombudsmanide korralisel nõupidamisel, mida peetakse iga kahe aasta tagant. Sel aastal toimus nõupidamine Schleswig-Holsteini Landtag'is Kielis. Nõupidamist juhatas Saksamaa Bundestag'i petitsioonikomisjoni esinaine pr Marita SEHN. Hr DIAMANDOUROS'e saatjad olid tema kantselei töötajad hr Gerhard GRILL ja hr Ben HAGARD.

Osavõtjate hulka kuulusid kõikide Saksamaal asuvate petitsioonikomisjonide esimehed ja aseesimehed (kaasa arvatud Alam-Saksimaa komisjonist, mis loodi sel aastal), neli regionaalset ombudsmani Saksamaalt, samuti ombudsmanid Austriast, Itaaliast (Lõuna-Tirooli) ja Šveitsist. Kohal olid ka Euroopa Parlamendi liige Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjonist hr KESSLER ja petitsioonikomisjoni esindajad Luksemburgist.

EUROOPA OMBUDSMANIDE 8. ÜMARLAUD OSLOS

3. ja 4. novembril osales Euroopa ombudsman Euroopa ombudsmanide kaheksandal ümarlaul Oslos, mille organiseerisid Euroopa Nõukogu inimõiguste erivolinik hr Álvaro GIL-ROBLES ja Norra ombudsman hr Arne FLIFLET. See koosviibimine tõi kokku ombudsmanid Euroopa

Nõukogu liikmesriikidest, samuti teistest institutsioonidest, mis tegelevad inimõiguste kaitsega, eesmärgiga arutada ühist huvi pakkuvaid küsimusi. Hr DIAMANDOUROS't saatis ombudsmani juriidilise osakonna juhataja hr HARDEN ja juhtiv õigusnõunik hr MARTÍNEZ ARAGÓN.

© Schleswig-Holsteini Maapäev

Petitsioonikomisjonide esimehed ja esimeeste asetäitjad Saksamaal ning Saksamaa ja saksakeelsete riikide ombudsmanide kohtumisel osalejad. Kiel, Saksamaa, 13. september 2003.

V juuresolekul. Hr DIAMANDOUROS juhatas plenaaristungi esimest osa, mille käigus tutvustati selle aasta ümarlaua peateemasid. Teemade alla kuulusid avalik juurdepääs ametlikele dokumentidele, vähemuste kaitse, kinnipeetute õiguslik staatus ja ombudsmanide ning kohtute vastavad volitused.

Visiidi käigus oli hr DIAMANDOUROSEL võimalus kohtuda Euroopa Nõukogu inimõiguste erivoliniku hr Álvaro GIL-ROBLES'iga. Diskussioon keskendus kahe institutsiooni vahelise koostöö edendamise meetmetele, kooskõlas Euroopa Nõukogu hiljutise soovitusega 1615 (2003) ombudsmani institutsiooni kohta. Hr DIAMANDOUROS kohtus ka Norra ombudsmani hr FLIFLET'iga, arutamaks vastastikku huvi pakkuvaid küsimusi.

TAANI

5.-7. novembril toimunud ametlikul visiidil Taani kohtus hr DIAMANDOUROS Taani parlamendi ombudsmani ja tema ametnikkonnaga. (vt paragrahv 6.2).

ÜHENDKUNINGRIIK

23.-24. novembril toimunud ametliku visiidi raames kohtus hr DIAMANDOUROS parlamendi ja tervishoiu ombudsmaniga, tema asetäitjaga ning kohaliku halduskomisjoni (Inglismaa) esimehe ja tegevdirektori ning omavalitsuse ombudsmaniga (vt punkt 6.2).

5.2 SIDEAMETNIKE VÕRGUSTIK

Septembris 1996 moodustas Euroopa ombudsman ombudsmanide ja sarnaste institutsioonide võrgustiku Euroopas, et soodustada ühenduse õigust puudutava teabe vaba liikumist ja võimaldada kaebuste edastamist organile, kes suudab neid kõige paremini käsitleda.

Praegu koosneb võrgustik 90 ombudsmani kantseleist 30 Euroopa riigis. See hõlmab Euroopa, riikliku ja regionaalsete tasandite ombudsmane ja sarnaseid institutsioone Euroopa Liidus ning riikliku tasandi ombudsmane ja sarnaseid institutsioone Norras, Islandil ja EL kandidaatriikides.

Juba 1996. aastal määras iga EL liikmesriikide riiklik ombudsman või sarnane institutsioon ametisse sideametniku, kes oleks ühenduslülilik võrgustiku liikmete vahel. Pärast otsust, mis võeti vastu möödunud kuul Ateenas toimunud 4. riiklike ombudsmanide seminaril, tegi Euroopa ombudsman kümne liitva riigi riiklikule ombudsmanile ettepaneku määrata ametisse sideametnikud. Kõik kümme kantseleid reageerisid Euroopa ombudsmani ettepanekule aktiivselt.

Võrgustik on järk-järgult muutunud ombudsmanide ja nende ametnikkondade efektiivseks koostöövahendiks. Kogemusi ja parimaid praktilisi oskusi jagatakse regulaarselt ilmuva infobülletääni kaudu, elektroonilisel foorumil ja nõupidamistel.

INFOBÜLLETÄÄN

Varem andis Euroopa ombudsman regulaarselt välja infobülletääni Liaison Letter, et võrgustiku liikmed saaksid omavahel infot vahetada. 2003. aasta juulis kirjutasid Euroopa ombudsman ja Rahvusvahelise Ombudsmanide Instituudi (ROI) Euroopa regioon, keda esindas ROI Euroopa regiooni asepresident dr Herman WUYTS, alla Euroopa ombudsmani bülletääni Liaison Letter ja ROI Euroopa regiooni infobülletääni ühendamisleppele. Uus trükkis nimega European Ombudsmen – Newsletter (Infobülletään Euroopa Ombudsmanid) kajastab Euroopa ombudsmani võrgu liikmete ja laiema ROI Euroopa liikmeskonna tööd. Inglise-, prantsuse-, saksa-, itaalia- ja hispaaniakeelsena on see adresseeritud rohkem kui 400 kantseleile Euroopa, riiklikul ja kohalikul tasandil. Esimene infobülletääni number ilmus oktoobris 2003 ja lasti ringlusse ROI Euroopa regiooni hääleõigusega liikmete aastakoosolekul, mis peeti Nikosias Küprosel.

INTERNET

2000. aasta lõpus loodi sideametnike võrgustiku internetiversioon, nimega EUOMB, et võimaldada paremat suhtlemist võrgu liikmete vahel. EUOMB koosneb koduleheküljest ja internetifoorumist, kus saab pidada interaktiivseid diskussioone ja tutvuda dokumentidega. Foorumile on juurdepääs saja kaheksakümnel kasutajal, enamikul võrku kuuluvatest ombudsmanidest ja sideametnikest.

Novembris 2001 loodi foorumi uus sektsioon nimega Ombudsman Daily News (Ombudsmani Päevauudised). See virtuaalne ajaleht on võimaldanud liikmetel olla kursis ombudsmanide ja samalaadsete institutsioonide tegevusega kogu EL-s ja kaugemal. 2003. aastal ilmus Ombudsman Daily News igal tööpäeval, pakkudes lugejaile üle 1000 uudisloo. Enamik sidevõrgu liikmetest vaatab regulaarselt päevauudiseid ning on seega kursis, kuidas teised organid käsitlevad probleeme, millega ehk ka neil tuleb tegelda.

NÕUPIDAMISED

Selleks et sideametnike võrgustiku liikmed saaksid üksteisega oma tööasju intensiivsemalt arutada, peetakse iga kahe aasta tagant nõupidamisi. Võrgustiku loomise algusest ehk alates 1996. aastast on peetud neli nõupidamist (1997 ja 1998 Brüsselis, 2000 ja 2003 Strasbourg'is).

Neljas sideametnike nõupidamine, nimetusega "Euroopat puudutav teave, nõuanded ja seaduslikkus kõigi jaoks" toimus 1.-2. detsembril Euroopa Parlamendis Strasbourg'is. Kohtumise eesmärgiks oli tõsta sideametnike teadlikkust EL tasandil toimivate ning kodanike poolt esitatud

Euroopa Liidu seadusandlust puudutavaid kaebusi käsitlevate asjaomaste talituste tegevusulatuselt. Nõupidamisel osales 27 sideametnikku, sealhulgas kümme uut ametnikku liituvatest riikidest.

Nõupidamise avas Euroopa ombudsman, tervitades sideametnikke Strasbourg'i saabumise puhul ja andes ülevaate oma plaanidest võrgustiku suhtes. Sellele järgnes 1. istung pealkirjaga "Kust saada kodanike jaoks teavet Euroopa Liidu kohta?". Pr Gisela GAUGGEL-ROBINSON ja pr Anna FINI Euroopa Komisjonist tutvustasid asjakohaseid infoallikaid EL tasandil. 2. istung käsitles teemat "Kes annab kodanikele nõu nende Euroopa Liidu seadusandlusel põhinevate õiguste kohta?" ja sisaldas Euroopa Kodanike Kohtuasjade Talituse direktori hr Tony VENABLES'i ettekannet. Seejärel andis Euroopa ombudsmani kantselei juriidilise osakonna juhataja hr Ian HARDEN 3. istungist osavõtjatele ülevaate reast kohtulikest ja kohtuvälistest õiguskaitsevahenditest ettekandes "Kuidas saavad kodanikud saavutada Euroopa Liidus õiglust?". Igale ettekandele järgnes sideametniku juhtumi-analüüs, mis illustreeris probleeme, mis kodanikel on EL seadusandluse järgsete õiguste kasutamisel tekkinud. Esimese päeva lõppettekande pidas hr Nicholas LEAPMAN Euroopa Komisjonist, kes tutvustas siseturu peadirektoraadi infovõrku SOLVIT.

4. kontaktkohtumisel osalejad. Strasbourg, Prantsusmaa, 01. detsember 2003.

Teine nõupidamise päev keskendus sideametnike võrgu toimimisele ja selle töö parandamisele. Pärast elavat ideederohket istungit tõid mitmed sideametnikud näiteid oma kantseleide parimatest kogemustest järgmistes valdkondades: "Kuidas meediat kõige paremini kasutada", "Mitmekeelsuse väljakutsed" ja "Marginaalsete gruppide kaasamine". Need uuenduslikud näited kodanikele lähenemisest pakkusid võrgu liikmetele suurt huvi.

Nõupidamise ajal tekkis sideametnikel mitmeid võimalusi oma töö vastastikuseks tutvustamiseks. Euroopa ombudsmani korraldatud ekskursioon ning arvukad õhtu- ja lõunasöögid jätsid ametnikele piisavalt aega, et üksteisega oma tööasju vabamalt arutada.

5.3 SUHTED RIIKLIKE OMBUDSMANIDEGA LIITUVATES RIIKIDES

KONVERENTS "OMBUDSMAN JA EUROOPA LIIDU ÕIGUS

29. ja 30. mail osales Euroopa ombudsman professor P. Nikiforos DIAMANDOUROS konverentsil "Ombudsman ja Euroopa Liidu õigus", mille korraldas Varssavis Poola ombudsman professor

Andrzej ZOLL. Konverentsil osalesid kümnest liituvast riigist seitsme (Küpros, Tšehhi, Eesti, Ungari, Leedu, Malta ja Poola), samuti Aserbaidžani, Hollandi ja Rumeenia ombudsmanid või nende esindajad. Kohal olid ka Bulgaaria Demokraatiauuringu Keskus ja Türgi Inimõiguste Uurimiskomisjon. Osa võtsid veel Euroopa Inimõiguste erivoliniku büroo nõukogu, ÜRO Pagulaste Ülemkomissari Amet (UNHCR), ÜRO Arenguprogrammi (UNDP) büroo, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) Demokraatlike Institutsioonide ja Inimõiguste Büroo (ODIHR) esindajad ning Euroopa Komisjoni delegatsioon Poolas. Professor DIAMANDOUROS't saatsid hr Gerhard GRILL ja hr Ben HAGARD Euroopa ombudsmani kantseleist.

Konverentsi avakõne pidasid Poola Seimi (Poola parlamendi) spiiker dr Marek BOROWSKI ja Poola Senati spiiker professor Longin PASTUSIAK. Konverentsi esimesel istungil pidas Poola ombudsman professor ZOLL kõne "Välismaalaste õigused, põhirõhuga sissesõidu-, elamis-, töölubadel ja varjupaigal". Sellele järgnes ettekanne pr Tereza SAMANOVALT Tšehhi ombudsmani kantseleist teemal "Juurdepääs avalikule informatsioonile kui põhiline kodanikuõigus – piirangud ja vastuolud". Kolmandal istungil pidas Euroopa ombudsman ettekande "Ombudsmani roll õigusriigi ja põhiõiguste kaitsmise tagamisel, keskendudes konvendi Euroopa Liidu konstitutsiooniprojekti osas tehtavale tööle". Lõpetuseks rääkis Poola aseombudsman dr Jerzy ŚWIATKEWICS teemal "Ombudsmani võimupiirid inimõiguste ja tegevusvabaduse kaitsmisel – olevik ja tulevik".

Hr Roel Fernhout, Hollandi riiklik ombudsman, pr Zita Zamžickiene, Leedu Seimi ombudsman, prof Elmira Suleymanova, inimõiguste volinik Aserbaidžaanis, pr Rimante Šalaševiciute, Leedu Seimi ombudsman ja hr Diamandouros konverentsil "Ombudsman ja õigus Euroopa Liidus". Varssavi, Poola, 30. mai 2003.

KOHTUMINE UNGARI PARLAMENDIVOLINIKEGA

Ametliku Ungari visiidi raames 27. ja 28. oktoobril kohtus hr DIAMANDOUROS kõigi kolme parlamendivoliniku ja nende personaliga (vt paragrahv 6.2).

KOHTUMINE MALTA OMBUDSMANIGA

9.–11. detsembrini toimus hr DIAMANDOUROS'el ühe osana tema jätkuvast teaberingsõidust Euroopa Liidu liikmesriikidesse ja liitumist taotlevatesse riikidesse kohtumine Malta ombudsmani hr Joseph SAMMUT'i ja tema personaliga (vt paragrahv 6.2).

Täitmise Kokkuvõte

1 Sissejuhatus

2 Kaebused ombudsmanile

3 Uurimise põhjal tehtud otsused

4 Suhted teiste Euroopa Liidu institutsioonidega

5 Suhted ombudsmanide ja teiste sarnaste institutsioonidega

6 Avalikud suhted

Lisad

6.1 AASTA TIPPSÜNDMUSED

VALIMISED

15. jaanuaril valis Euroopa Parlament professor P. Nikiforos DIAMANDOUROS´e Euroopa ombudsmaniks pärast Jacob SÖDERMAN´i, kes oli selles ametis alates 1995. aastast ja otsustas nüüd lahkuda. Professor DIAMANDOUROS, kes oli kuni oma ametisse määramiseni Kreeka ombudsman, asus oma uuele ametikohale 1. aprillil 2003.

© Euroopa Parlament

Hr Diamandouros oma valimispäeval. Strasbourg, Prantsusmaa, 15. jaanuar 2003.

PIDULIK AMETIVANNE

1. aprillil võttis hr P. Nikiforos DIAMANDOUROS endale Euroopa ombudsmani kohustused, andes Euroopa Kohtus piduliku ametivande. Kohtu president Gil Carlos RODRÍGUEZ IGLESIAS tervitas uut ombudsmani ja kiitis tema tööd akadeemilises, halduslikus ja ombudsmani sfääris.

Oma kõnes väljapaistvale kuulajaskonnale tõstis hr DIAMANDOUROS esile kolme töökohustust Euroopa ombudsmanina: õigustada lootusi, mis tekitas esimene Euroopa ombudsman Jacob SÖDERMAN; juhtida Euroopa ombudsmani institutsiooni suure ajaloolise tähtsusega ajahetkel, nimelt Liidu laienemisel; pöörduda rahva poole, et teavitada neid oma õigustest ja nende kasutamisest.

EUROOPA OMBUDSMAN VANNET ANDMAS EUROOPA KOHTU EES

Hr Diamandouros Euroopa Kohtus. Luxembourg, 1. aprill 2003.

© Euroopa Ühenduste Kohus

Hr Jean-Pierre Puissech, hr Gil Carlos Rodríguez Iglesias ja hr Romain Schintgen Euroopa Kohtus Euroopa ombudsmanni vande andmisel. Luxembourg, 1. aprill 2003.

Tseremoonial viibisid kuulajatena Euroopa Parlamendi liige, Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjoni asepresident hr Roy PERRY, Euroopa Inimõiguste Kohtu asepresident hr Christos ROZAKIS, Prantsusmaa ombudsman hr Bernard STASI, Hispaania ombudsman hr Enrique MÚGICA HERZOG, Hollandi ombudsman hr Roel FERNHOUT, Rootsi ombudsman pr Kerstin ANDRÉ, Belgia föderaalne ombudsman hr Pierre-Yves MONETTE ja Soome õiguskantsler hr Paavo NIKULA. Sündmusest võtsid osa ka järgmised Euroopa ombudsmani ametnikkonna liikmed: hr Ian HARDEN, hr João SANT'ANNA, hr Gerhard GRILL, pr Rosita AGNEW ja hr Ben HAGARD.

EUROOPA LIIDU RIIKLIKE OMBUDSMANIDE JA SARNASTE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE 4. SEMINAR

Professor Nikiforos DIAMANDOUROS võttis osa Euroopa Liidu riiklike ombudsmanide ja sarnaste institutsioonide 4. seminarist, mis toimus Ateenas (Vouliagmenis) 7. ja 8. aprillil. Seminari pealkirjaga "Ombudsmanid ja õiguste kaitsmine Euroopa Liidus" organiseerisid ühiselt Euroopa ja Kreeka ombudsman. Varem toimunud seminarid peeti Strasbourg'is (1996), Pariisis (1999) ja Brüsselis (2001). Osa võtsid ka hr HARDEN ja hr VERHEECKE Euroopa ombudsmani kantseleist.

Hr Vitaliano Gemelli, Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjoni esimees, hr Kevin Murphy, Iirimaa riiklik ombudsman, professor Yorgos Kaminis, Kreeka riiklik ombudsman ja pr Anna Diamantopoulou, Euroopa Komisjoni sotsiaal- ja tööhõivevolinik. 4. Euroopa Liidu riiklike ombudsmanide ja sarnaste asutuste seminar. Ateena, Kreeka, 7. aprill 2003.

Avatseremoonia juhatas sisse Kreeka parlamendi sekretär hr Apostolos KAKLAMANIS. Järgnesid kõned siseasjade, avaliku halduse ja detsentraliseerimise aseministrilt hr Stavros BENOS'elt ja Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjoni presidendilt hr Vitaliano GEMELLI'lt.

7. aprilli hommikul istungil, mille eesistujaks oli äsja valitud Kreeka ombudsman professor Yorgos KAMINIS, esines Euroopa tööhõive ja sotsiaalasjade volinik pr Anna DIAMANTOPOULOU ettekandega "Sotsiaalsed õigused Euroopa Liidus, põhirõhuga EL ja kolmandate riikide kodanike vabal liikumisel". Raportööriks oli Iirimaa riiklik ombudsman hr Kevin MURPHY.

Sellele järgnenud ametlikul lõunasöögil esines kõnega Kreeka peaminister hr Costas SIMITIS. Selleks puhuks oli kohale kutsutud Kreeka meedia.

Õhtusel istungil, mida juhatas Taani riiklik ombudsman hr Hans GAMMEL TOFT-HANSEN, käsitleti välismaalaste õigusi, põhirõhuga sissesõidu-, elamis- ja töölubadel ning varjupaiga

andmisel. Peateemal kõneles Poola riiklik ombudsman professor Andrzej ZOLL ja kaasettekandjaks oli Soome riiklik ombudsman pr Riitta-Leena PAUNIO.

© Kreeka ombudsman

Hr Costas Simitis, Kreeka peaminister ja hr Diamandouros. 4. Euroopa Liidu riiklike ombudsmanide ja sarnaste asutuste seminar. Ateena, Kreeka, 7. aprill 2003.

Järgmise päeva debatt oli pühendatud inimõigustele ja vähemuste õigustele. Diskussiooni juhatas sisse Prantsusmaa Médiateur hr Bernard STASI. Peateemal kõneles Euroopa Nõukogu inimõiguste erivolinik hr Alvaro GIL-ROBLES, kes rääkis mustlasvähemuste õigustest EL liikmesriikides ja liitumist taotlevates riikides. Tema ettekandele järgnes kauakestev debatt. Raportööriks oli Hollandi riiklik ombudsman hr Roel FERNHOUT.

Hr Yorgos Kaminis, Kreeka riiklik ombudsman, pr Riitta-Leena Paunio, Soome parlamentaarne ombudsman, hr Hans Gammeltoft-Hansen, Taani riiklik ombudsman ja prof. Andrzej Zoll, Poola riiklik ombudsman. 4. Euroopa Liidu riiklike ombudsmanide ja sarnaste asutuste seminar. Ateena, Kreeka, 7. aprill 2003.

Debattidele järgnes riiklike ombudsmanide ja sarnaste institutsioonide otsuse vastuvõtmine. Äsja valitud ombudsman professor DIAMANDOUROS ja Kreeka ombudsman andsid seejärel ühise pressikonverentsi.

Seminar lõppes lõppjärelduste istungiga, mida juhatas Euroopa ombudsman ning erinevate istungite raportöörid esitasid oma aruanded.

LAHTISTE USTE PÄEVAD

Brüssel

3. mail osales ombudsmani kantselei Brüsselis Euroopa institutsioonide korraldatud lahtiste uste päeval. Ombudsmani stend asus Euroopa Parlamendis ja seal olid terve päeva kohal ombudsmani kantselei töötajad. Teavet ombudsmani töö kohta pakuti 24 keeles. Poodiumil korraldati kuues eri keeles viktoriin, mis puudutas Euroopa ombudsmani tundmist. Päeva jooksul külastas parlamenti 12 000 inimest.

Kodanikud külastamas ombudsmani väljapanekut avatud uste päeval Brüsselis, Belgias (3. mai 2003) ja Strasbourg'is, Prantsusmaal (8. mai 2003).

Strasbourg

8. ja 9. mail osales ombudsmani kantselei lahtiste uste päeval, mille korraldas Euroopa Parlament Strasbourg'is. Hr DIAMANDOUROS osales avalikul videokonverentsil koos Euroopa Parlamendi presidendi hr Pat COX'i ja europarlamenti liikme pr Pervenche BERES'iga. Külastajatele jagati ombudsmani tööd tutvustavaid materjale 24 keeles. Poodiumil korraldati kuues eri keeles viktoriin, mis puudutas Euroopa ombudsmani tundmist. Ombudsmani ametnikkond oli kohal terve päeva, et vastata küsimustele. Lahtiste uste päevade ajal külastas parlamenti 15 000 inimest.

2002. AASTA ARUANNE

Euroopa ombudsmani 2002. aasta aruanne esitati Euroopa Parlamendile 25. septembril 2003 Strasbourg'is toimunud plenaaristungil. Enne hr DIAMANDOUROS'ele sõna andmist tervitas istungi eesistuja, asepresident Renzo IMBENI endist Euroopa ombudsmani hr Jacob SÖDERMAN'i, kes istus ametnike rõdul.

Oma kõnes avaldas hr DIAMANDOUROS kiitust hr SÖDERMAN'ile hästituntud ja tõhusalt tegutseva institutsiooni loomise eest. Samuti tõstis ta esile hr SÖDERMAN'i laialdasi saavutusi Euroopa kodanike heaks ning tema olulist tööpanust nii konvendis, kes koostas põhiõiguste harta eelnõu, kui ka Euroopa konvendis. Hr DIAMANDOUROS lubas jätkata oma eelkäija tööd ja teha tihedat koostööd riiklike ja regionaalsete ombudsmanidega nii praegustes liikmesriikides kui liituvates riikides. Ta lõpetas oma kõne, tänades krav STOCKTON'it tema aruande eest ning kogu

petitsioonikomisjoni toetuse ja julgustamise eest. Samuti avaldas ta tänu positiivse suhtumise eest, mida näitasid üles Euroopa Parlamendi president ja erivolinik DE PALACIO.

Kõneldes petitsioonikomisjoni nimel, tutvustas krahv STOCKTON oma raportit ombudsmani aastaaruande kohta ja õnnitles ombudsmani ning tema ametkonda 2002. aastal tehtud töö eest. Teised sõnavõtjad, nende hulgas Euroopa Parlamendi liige Vitaliano GEMELLI Euroopa Rahvapartei ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni (PPE-DE) nimel, Euroopa Parlamendi liige Astrid THORS Euroopa Liberaaldemokraatliku ja Reformistliku fraktsiooni (ELDR) nimel, Euroopa Parlamendi liige Jan DHAENE Roheliste/Euroopa Vabaliidu fraktsiooni (Verts/ALE) nimel ja pr Loyola DE PALACIO, avaldasid tunnustust ombudsmani tööle ja saavutustele.

6.2 KONVERENTSID JA NÕUPIDAMISED

BELGIA

Brüssel

28. jaanuaril osales hr Olivier VERHEECKE kollokviumil "Koostöömudelid laienenud EL piires", mille korraldasid ühiselt Belgia Riigipank ja Kuninglik Rahvusvaheliste Suhete Instituut (KRSI). Konverentsi, mille eesistujaks oli vikont Etienne DAVIGNON, KRSI president, avas Belgia asepeaminister ja välisminister hr Louis MICHEL. I osas, mille üldpealkirjaks oli "Koostöö EL teises ja kolmandas sambas", kõnelesid Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu kohtunik professor Koen LENAERTS, Euroopa Komisjoni liige hr Antonio VITORINO ja Euroopa Parlamendi liige hr Alain LAMASSOURE.

Konverentsi II osa käsitles "Majanduslikku ja sotsiaalset juhtimist laienenud Euroopa Rahaliidus". Ettekanded pidasid professor Franklin DEHOUSSE, Belgia rahandusminister hr Didier REYNERS, Belgia sotsiaal- ja pensioniminister hr Frank VANDENBROUCKE, Euroopa Parlamendi liige ja Euroopa konvendi presiidiumi liige hr Klaus HÄNSCH ning Belgia endine peaminister ja konvendi aseesimees hr Jean-Luc DEHAENE. Lõpukõne pidas Belgia peaminister hr Guy VERHOFSTADT.

21. jaanuaril pidas hr SÖDERMAN Alamsaksi liidumaa Euroopa Liidu esinduses loengu "Kas tulevikus on meil kodanike Euroopa?". Sissejuhatavad märkused tegi riigisekretär dr Rainer LITTEN Alamsaksi liidumaa justiitsministeeriumist. Hr SÖDERMAN'i saatsid pr Vicky KLOPPENBURG, pr Rosita AGNEW ja hr Ben HAGARD.

21. veebruaril pidas hr Olivier VERHEECKE loengu "Ombudsmani roll laienenud liidus" Team Europe'i, Euroopa ja Carrefours'i infopunktide ühisel edasijõudnute koolitusseminaril. Seminari pealkirjaga "Laienemine pärast Koppenhaagenit: 15-lt 25-le ja veelgi enam" korraldas komisjoni pressi ja teabe peadirektoraat.

25. veebruaril osales hr SÖDERMAN seminaril "Konvent ja EL põhiõiguste harta", mille korraldas Euroopa Poliitika Keskus Brüsseli "Residentsilossis". Diskussioon käsitles peamiselt erinevaid võimalusi põhiõiguste harta kuulumiseks tulevase põhiseadusliku leppe alla.

Seminari eesistujaks oli Euroopa Poliitikakeskuse juhatuse esimees hr Hywel Ceri JONES, kes juhatas debati sisse. Hr Jacob SÖDERMAN esines ettekandega "Konvent, harta ja õiguskaitsevahendid", milles ta rõhutas, kui tähtis on põhiseaduslikku leppesse hõlmata kodanikele kättesaadavad erinevad hüvitusvahendid, juhuks kui nende ühenduse õigusest tulenevaid õigusi on rikutud. Teised esinejad olid Université Panthéon Assas-Paris II Centre de Droit Européen direktor pr Jacqueline DUTHEIL DE LA ROCHÈRE ning Euroopa justiits- ja siseasjade volinik ja Euroopa tulevikukonvendi harta töögrupi juhataja hr Antonio VITORINO.

6. märtsil osales hr Gerhard GRILL sümposiumil "Auf dem Weg zu einem europäischen Verwaltungsraum" (Teel Euroopa ühtse haldusruumi poole), mille korraldas Deutsche Hochschule für Verwaltungswissenschaften Speyer koostöös Reinimaa-Pfalzi liidumaa esindusega Brüsselis. Sümposium leidis aset esinduse ruumides Brüsselis. Hr GRILL kõneles õigusest heale haldusele ja Euroopa hea haldustava eeskirjast. Veel kõnelesid Deutsche Hochschule für Verwaltungswissenschaften rektor professor dr HILL ja Deutsche Hochschule für Verwaltungswissenschaften professor dr Karl-Peter SOMMERMAN. Üritusel oli umbes 70 osavõtjat.

Euroopast arusaamine – EL kodaniku õigus teada

3. aprillil esines hr DIAMANDOUROS konverentsil, mille korraldasid Euroopa Sõbrad, Euroopa Kodanike Aktsioonitalitus, Euroopa Komisjon ja Euroopa Parlament. Konverentsist võttis osa umbes 250 inimest, sealhulgas EL institutsioonide ametnikud ja liikmesriikide avalike ning erasektorite esindajad. Kohal olid ka hr Ian HARDEN ja prl Rosita AGNEW ombudsmani kantseleist. Seminar oli jaotatud kolmeks istungiks, nimelt "Tasakaalu leidmine info ülekülluse ja suhtlemisvaeguse vahel", "Kas rohkem informatsiooni EL poliitika kohta kaotaks demokraatia defitsiidi?" ja "EL infokampaaniate käsud ja keelud". Hr DIAMANDOUROS võttis sõna esimese istungi raames, rõhutades kodanikele konkreetse informatsiooni andmise vajadust, näiteks informeerides neid nende õigustest ja õiguste kasutamisest. Ta juhtis tähelepanu sellele, et Euroopa ombudsmanil on selles suhtes oluline roll täita ja ta peaks tegema koostööd teiste riikide ametikaaslastega, valitsusväliste organisatsioonidega ja meediaga, et tõsta kodanike hulgas teadlikkust nende õigustest.

Euroopa Keskkonnabüroo aastakonverents

Hr Ian HARDEN osales Euroopa konstitutsiooni projekti paneeldiskussioonil Euroopa Keskkonnabüroo aastakonverentsil, mis peeti 16. oktoobril Brüsselis. Peaesinejaks oli volinik Margot WALLSTRÖM. Teiste seas osalesid diskussioonil Euroopa Parlamendi liige hr Andrew DUFF ja Rootsi riigisekretär Keskkonnaministeeriumis hr Krister NILSSON.

Briti Kaubanduskoja Euroopa Liidu Komitee

2. detsembril esines hr DIAMANDOUROS Briti Kaubanduskoja Euroopa Liidu Komitee Belgias poolt korraldatud lõunasöögioktusel ettekandega "Ombudsman 21. sajandil – eesmärgid ja püüdlused". Üritusel osales umbes 15 inimest õigusteenuseid pakkuvatest äriühingutest, Euroopa Liidu konsultatsioonipunktidest, Euroopa infotalitustest, poliitilis-strateegilistest ettevõtetest ja ühendustest. Hr DIAMANDOUROS't saatis pr Elodie BELFY.

Euroopa Kodanike Konsultatsioonitalituste Foorum

5. detsembril pidas Euroopa ombudsman peaettekande Kodanike Konsultatsioonitalituste Euroopa Foorumil Brüsselis. Hr DIAMANDOUROS kõneles teemal "Kodanike õigused, hüvitusvahendid ja ombudsman", keskendudes liidu kodanikele kättesaadavatele õigustele ja õiguskaitsevahenditele. Seejärel vastas ombudsman kuulajate küsimustele, mis ulatusid juriidiliselt siduva põhiõiguste harta tähendustest kuni ombudsmani institutsiooni edasise arenguni. Hr DIAMANDOUROS't saatis tema pressisekretär pr Rosita AGNEW, kes osales kahepäevasel foorumil.

SAKSAMAA

Baden Württemberg

11. ja 12. veebruaril külastas hr SÖDERMAN Baden-Württembergi. Teda saatis Euroopa ombudsmani kantselei juhtiv õigusametnik hr Gerhard GRILL.

11. veebruari pärastlõunal võtsid ombudsmani Tübingeni Ülikoolis vastu õigusteaduskonna dekaan professor dr Martin NETTESHEIM, professor dr Hans-Ludwig GÜNTHER ja ülikooli rektor professor dr Eberhard SCHAICH. Seejärel pidas ombudsman Tübingeni Ülikooli professoritele, üliõpilastele ja teaduritele ettekande oma tööst, millele järgnes elav diskussioon.

12. veebruaril tutvustas Euroopa ombudsman oma tööd Stuttgardis asuva Baden-Württembergi Landtag'i petitsioonikomisjoni liikmetele nende korralisel koosolekul ning vastas komitee liikmete

küsimustele. Seejärel toimus komitee esimehe dr Jörg DÖPPER'i juhtimisel kohtumine Landtag'i asespiikri pr Christa VOSSSCHULTE'ga. Landtag avaldas pressiteate (10/2003, 12. veebruar 2003), et märkida ära Euroopa ombudsmanni külaskäik.

Pärastlõunal külastas ombudsman Baden-Württembergi Euroopa keskust Stuttgartis, kus teda võõrustas visiidi organiseerija hr Niels BUNJES. Ombudsman andis intervjuu Stuttgarter Zeitung'ile ja tutvustas oma tööd kokkusaamisel Euroopa keskuses, kus osalesid eksperdid ning asutuste, rühmituste ja ühingute asjast huvitatud isikud. Loengu juhatas sisse professor dr Hans TÜMMERS Stuttgarti Halduse ja Tehnoloogia Instituudist. Pärast loengule järgnenud elavat diskussiooni naases ombudsman Strasbourg'i.

Speyer

31. märtsil pidas hr Gerhard GRILL 4. Euroopa Foorumil Speyer'is avapäeval avaloengu, mis käsitles õigust heale haldusele Euroopa perspektiivist lähtudes. Pr Paulina TALLROTH, professor dr David CAPITANT ja professor dr Ricardo GARCÍA MACHO käsitlesid sama teemat nende oma riikide perspektiivist (Soome, Prantsusmaa ja Hispaania). Foorumi korraldajateks olid professor dr Siegfried MAGIERA ja professor dr Karl-Peter SOMMERMANN Speyeri Deutsche Hochschule für Verwaltungswissenschaften'ist. Üritusel osales ligi 60 riigiametnikku ja muud ametiisikut üle kogu Saksamaa.

PRANTSUSMAA

Strasbourg

13. veebruaril võttis hr SÖDERMAN osa Strasbourg'i linnapea pr Fabienne KELLER'i korraldatud lõunasöögist, mis oli mõeldud hüvastijätuks tema ametist lahkumisel 2003. aasta aprillil ning Strasbourg'is töövisiidil oleva uue ametissevalitud Euroopa ombudsmanni hr Nikiforos DIAMANDOUROS'e tervitamiseks.

27. mail külastas hr DIAMANDOUROS't Quebeci aseombudsman pr Lucie LAVOIE Kanadast. Arutati ettevalmistuste tegemist 8. rahvusvaheliseks ombudsmanni instituudi konverentsiks, mis toimub Quebeci linnas 2004. aasta septembris.

22. septembril külastas hr DIAMANDOUROS't tema kantseleis Strasbourg'is Türgi alaline esindaja Euroopa Liidu juures, suursaadik Oguz DEMILRAP. Arutati mitmeid küsimusi, sealhulgas ombudsmanni institutsiooni loomise väljavaateid Türgis.

21. oktoobril pidas hr DIAMANDOUROS ettekande Euroopa Parlamendi "Känguru grupi" pidulikul einel. Hr DIAMANDOUROS'e kutsujaks oli Känguru grupi (parlamentidevaheline grupp, kes seisab vaba liikumise eest) president, Euroopa Parlamendi liige Karl VON WOGAU.

Piduliku eine eesistuja krahv STOCKTON tutvustas hr DIAMANDOUROS't, kes kõneles ombudsmanni rollist kodanike õiguste kaitsmisel demokraatlikes riikides. Pidulikust einest võttis osa üle 50 Euroopa Parlamendi ametniku, ajakirjaniku ning tööstuse ja kaubanduse esindaja.

18. novembril pidas hr DIAMANDOUROS Institut d'Etudes Politiques de Strasbourg'i üliõpilaste seltsile loengu Euroopa ombudsmanni rollist kodanike õiguste kaitsmisel.

Euroopa Nõukogu – Meediakoolituse seminar

12. ja 13. mail osales pr Rosita AGNEW meediakoolituse seminaril, mille korraldas Euroopa Nõukogu Strasbourg'is.

Seminarist, kus esinesid kaks nõukogu eestkõnelejat ja pressiosakonna liiget – endine BBC ajakirjanik hr Alum DRAKE ja pr Cathy BURTON, endine press ja raadioajakirjanik Ühendkuningriigis, võttis osa umbes 15 inimest. Seminari eesmärk oli koolitada nõukogu ekspertide direktoraadi liikmeid, kes peavad oma igapäevatöös üha rohkem ajakirjanikega suhtlema. Kursuste eesmärk oli tõsta teadlikkust sellest, kuidas massiteabevahendid töötavad ja õpetada oskusi, mida nõutakse meediaga

suhtlemisel. Osavõtjad andsid tele- ja raadiointervjuusid ning said tagasisidet oma esinemisoskuste parandamiseks.

Euroopa Nõukogu – kohtumine EL liikmesriikide ja liituvate riikide suursaadikutega

28. mail kohtus hr DIAMANDOUROS EL liikmesriikide ja liituvate riikide alaliste esindajatega Euroopa Nõukogus. Hr Diamandourosel palus kohtumisel esineda suursaadik Athanassis THEODORACOPOULOS, Kreeka alaline esindaja Euroopa Nõukogu juures.

Oma läkituses puudutas hr DIAMANDOUROS mitmeid küsimusi, sealhulgas demokraatiat ja inimõigusi, Euroopa konventi ja ombudsmeni rolli. Ettekandele järgnes elav ja huvipakkuv diskussioon, mille käigus tõstatati selliseid teemasid nagu läbipaistvus, demokraatia ja inimõigused.

Pariis

5. juunil pidas hr HARDEN Pariisis Euroopa Nõukogu õiguse ja inimõiguste komitee korraldatud kollokviumil "Ombudsmeni institutsioon" ettekande, mis käsitles ombudsmeni ametikohustusi inimõiguste vallas.

Epernay

25. oktoobril esines hr DIAMANDOUROS ettekandega kohtumisel "Entretiens européens d'Epernay". Hr DIAMANDOUROS'ele esitas kutse konverentsil esineda Prantsuse médiateur ja "Entretiens européens d'Epernay" president hr Bernard STASI. Hr DIAMANDOUROS kõneles teemal "Euroopa ombudsman ja kodanikud tulevases Euroopas" (Le Médiateur européen et les citoyens dans l'Europe de demain).

ROOTSI

Stockholm

3.-4. märtsil külastas hr SÖDERMAN Stockholmi. Teda saatis tema assistent hr Juan MALLEA.

3. märtsil oli hr SÖDERMAN kutsutud töökoosolekule valitsuse kantseleisse. Koosolekul osalesid hr Olle ABRAHAMSSON, hr Carl Henrik EHRENKRONA, hr Bosse HEDBERG, hr Henrik JERMSTEN, pr Helena JÄDERBLUM, pr Kristina SVAHN STARRSJÖ, hr Kenneth NORDLANDER. Kohal viibisid ka Euroopa Parlamendi infobüroo juhataja hr Christian ANDERSSON ja komisjoni Stockholmi esinduse juhataja hr Hans ALLDÉN.

4. märtsi hommikul kohtus hr SÖDERMAN, keda saatis hr Hans ALLDÉN, Rootsi justiitsministeeriumi kantsleri hr Jan ELIASSON'iga.

Hiljem tutvustas ta Euroopa ombudsmeni kantseleid Rootsi parlamendi kolme komisjoni liikmetele: põhiseaduskomisjon, mida juhib hr Gunnar HÖKMARK; Euroopa Liidu asjade komisjon, mida juhib pr Inger SEGELSTRÖM ja väliskomisjon, mida juhib hr Berndt EKHOLM. Kohtumine leidis aset Rootsi parlamendi poolkaarekujulises saalis.

4. märtsi õhtupoolikul osales hr SÖDERMAN Stockholmi Ülikooli Aula Magna's aset leidnud sümposiumil, teemal "Kas Euroopa kodanike või poliitikute jaoks?". Osalejate seas olid veel professor Tommy MÖLLER, hr Göran MAGNUSSON, hr Göran LENNMARKER ja hr Kenneth KVIST. Moderaatoriks sümposiumil, mida ühiselt organiseerisid Euroopa Parlamendi infobüroo ja Stockholmi Euroopa Poliitiliste Uuringute Instituut (SIEPS), oli ajakirjanik pr Ylva NILSSON. Euroopa ombudsmeni loengule järgnesid üliõpilaste küsimused.

ITAALIA

Firenze

12.-16. juunil osales Euroopa ombudsman mitmetel koosolekutel Firenzes. Hr DIAMANDOUROS't saatis kõikidel üritustel pr Ida PALUMBO tema kantseleist.

12. juunil tervitas hr DIAMANDOUROS't Firenze Toskaana piirkonna ombudsman ja Itaalia piirkondlike ombudsmanide koordinaator hr Romano FANTAPPIÉ. Öhtul võõrustas hr FANTAPPIÉ hr DIAMANDOUROS't öhtusöögiga, millest võtsid osa ka hr FANTAPPIÉ büroo juhataja ja mõned tema personali liikmed.

13. juuni hommikul osales Euroopa ombudsman mitmetel koosolekutel kohalike ja piirkondlike ametivõimudega. Ta kohtus linnavolikogu esimehe dr Alberto BRASCA'ga, Firenze linna ombudsmani dr Francesco LOCCIOLO'ga ja piirkondliku volikogu esimehe hr Riccardo NENCINI'ga.

Seejärel osales hr DIAMANDOUROS kohtumisel mitme Itaalia piirkondliku ombudsmani ja mõne kohaliku ombudsmaniga. Hr DIAMANDOUROS tutvustas Euroopa ombudsmani kantselei tööd ja andis ülevaate oma prioriteetidest. Tema kõnele järgnesid küsimused ja vastused.

Pärastlõunal kohtus hr DIAMANDOUROS 126. Bergedorfi Ümarlauast osavõtjatega. Ümarlaua organiseeris Körberi Sihtasutus. Öhtul osales ta sihtasutuse korraldatud öhtusöögil.

14. ja 15. juunil osales ombudsman "Villa la Fonte" ümarlaua kohtumisel San Domenico di Fiesoles. Ümarlaua kohtumisel, mida juhatas Dr Richard von WEIZSÄCKER, oli teemaks "Euroopa demokraatia tulevik". Diskussioon oli kavandatud kolmevoorulisena. Esimeses voorus käsitleti Euroopa demokraatlike valitsuste ajaloolist ja poliitilist arengut nende piirkondlikus ning struktuurilises mitmekesisuses. Teise vooru ajal leidis aset vaidlus kriiside, reformi meetodite ja võimalike vahendite üle, uuendamaks demokraatiat rahvuslikul tasandil võrdlevast seisukohast lähtudes. Diskussiooni kolmandas voorus uuriti Euroopa Liidu väljavaateid tulevikus ning ka rahvusriikidest kõrgemal seisva demokraatia võimalusi ja piiranguid.

16. juunil kohtus hr DIAMANDOUROS Firenze Euroopa Ülikooli Instituudi presidendi professor Yves MÉNY'ga.

IIRIMAA

11. juulil pidas hr DIAMANDOUROS kõne Euroopa Asjade Instituudis Dublinis teemal "Ombudsmani roll põhiõiguste harta rakendamisel". Esitusele järgnes hiljuti ametisse määratud Iirimaa riikliku ombudsmani pr Emily O'REILLY kõne. Oma esimeses pöördumises pärast ametisse määramist kõneles pr O'REILLY õigusest heale haldusele ja õigusest juurde pääseda dokumentidele ning liri ombudsmani institutsiooni kogemusest.

Hiljem samal päeval kohtus hr DIAMANDOUROS, keda saatsid hr Olivier VERHEECKE ja pr Rosita AGNEW, Iirimaa Esindajatekoja esimehe Dr Rory O'HANLON'iga, kes on ka riigiteenistuskomisjoni esimees. Pärast kohtumist korraldati hr DIAMANDOUROS'ele ekskursioonijuhiga ringkäik Esindajatekoja hoones.

SOOME

6.-10. septembril osales Euroopa ombudsman hr P. Nikiforos DIAMANDOUROS mitmetel koosolekutel, loengutel ja meediaüritustel Soomes. Need toimusid Euroopa Liidu liikmesriikide ja kandidaatriikide teabetuuri raames. Hr DIAMANDOUROS't saatsid pr Benita BROMS ja hr Ben HAGARD.

6. septembril kohtus hr DIAMANDOUROS lõunal Soome õiguskantsleri hr Paavo NIKULA ja tema abikaasa Riitta NIKULA'ga. Kohtumisel keskenduti parlamendi ombudsmani ja Soome õiguskantsleri pädevusala küsimustele, nende kahe institutsiooni töösuhetele ja EL asjadesse kaasamisele.

7. septembril veetsid hr ja pr DIAMANDOUROS päeva esimese Euroopa ombudsmani hr Jacob SÖDERMAN'i ja tema abikaasa Raija SÖDERMAN'iga. Neljakesi külastati Tammisaarit, ajaloolise tähtsusega mereäärset linna Lääne-Soomes, ning ümberkaudset piirkonda.

8. septembri hommikul külastas hr DIAMANDOUROS Soome õiguskantsleri asetäitjat hr Jaakko JONKKA't. Hr JONKKA ja tema ametnikud andsid ülevaate õiguskantsleri tööst.

Hr Diamandouros, pr Riitta Nikula, hr Paavo Nikula, Soome õiguskantsler ja pr Magda Diamandouros.
Helsingi, Soome, 6. september 2003.

Pärast õiguskantsleri asetäitjaga kohtumist kõneles hr DIAMANDOUROS õiguskantsleri ametnikele Euroopa ombudsmani tööst. Järgnesid küsimused ja vastused ning mõlemale poolele huvipakkuv arutelu.

Lõuna ajal kohtus hr DIAMANDOUROS Euroopa Parlamendi Soome esindajate pr Ulpu IIVARI, pr Eija-Riitta KORHOLA ja hr Matti WUORIGA. Kohtumise organiseerijaks ja võõrustajaks oli Helsingi Euroopa Parlamendi infobüroo juhataja hr Renny JOKELIN. Diskussioon toimus järgmistel teemadel: Euroopa ombudsmani teabetuur EL kandidaatriikides, koostöö riiklike ombudsmanidega ja Euroopa ombudsmani vaated põhiseadusliku leppe eelnõule.

Pärast kohtumist Euroopa Parlamendi liikmetega kohtus hr DIAMANDOUROS Soome Ülemkohtu eesistuja ning Euroopa Ühenduste Kohtu endise kohtuniku hr Leif SEVÓN'iga. Räägiti teabetuurist EL kandidaatriikides, koostööst riiklike ombudsmanidega ja ombudsmanide ning sarnaste institutsioonide arengust EL kandidaatriikides.

Pr Riitta-Leena Paunio, Soome parlamentaarne ombudsman, hr Diamandouros ja hr Paavo Lipponen, Soome parlamendi spiiker. Helsingi, Soome, 10. september 2003.

9. septembri hommikul külastas hr DIAMANDOUROS Soome parlamendi ombudsmani kantseleid, kus kohtus parlamendi ombudsmani pr Riitta-Leena PAUNIO, tema kahe asetäitja hr Ikka RAUTIO ja hr Petri JÄÄSKELÄINEN'i ja sideametnik pr Riitta LÄNSISYRJÄ'ga. Pr PAUNIO kirjeldas parlamendi ombudsmani tegevust ning tema ja ta kahe asetäitja vahelist tööjaotust. Diskussiooni rõhuasetus oli ühenduse õigusega seonduvatel kaebustel, millega parlamendi ombudsman on tegelenud.

Parlamendi ombudsmaniga kohtumisele järgnes hr DIAMANDOUROS'e kõne parlamendi ombudsmani ametnikele. Kõnes tutvustas ta Euroopa ombudsmani tööd ja andis ülevaate oma prioriteetidest. Järgnesid küsimused ja vastused.

Pärast lõunasööki kohtus hr DIAMANDOUROS Euroopa Komisjoni Soome esinduse juhataja hr Timo MÄKELÄ'ga. Räägiti komisjoni esinduse tööst, juurdepääsust dokumentidele, SOLVIT-võrgustikust ja EUROJUS-süsteemist. Kohtumise lõpus tutvustati hr DIAMANDOUROS't Soome EUROJUS-kohtunikule hr Juri KAINULAINEN'ile.

Samal õhtul andis pr Riitta-Leena PAUNIO hr ja pr DIAMANDOUROS'e auks õhtusöögi, millel osalesid esimene Euroopa ombudsman hr Jacob SÖDERMAN koos abikaasa pr Raija SÖDERMAN'iga, Ülemkohtu eesistuja hr Leif SEVÓN, kõrgeima halduskohtu eesistuja hr Pekka HALLBERG, justiitsministeeriumi kantsler pr Kirsti RISSANEN, Soome parlamendi kantsler hr Seppo TIITINEN, Turu Ülikooli Jean Monnet' tooli hoidja Professor Esko ANTOLA ja parlamendi ombudsmani kaks asetäitjat hr Ikka RAUTIO ja hr Petri JÄÄSKELÄINEN.

10. septembril kohtus hr DIAMANDOUROS Soome parlamendi spiikri hr Paavo LIPPONEN'iga. Kohtumisel viibis ka parlamendi ombudsman pr Riitta-Leena PAUNIO.

Seejärel kohtus hr DIAMANDOUROS Soome peaministri hr Matti VANHANEN'iga. Hr DIAMANDOUROS andis peaministrile ülevaate Euroopa ombudsmani tööst ja esitas seejärel kaks omapoolset ettepanekut põhiseadusliku leppe eelnõu parandamiseks.

Hr Diamandouros ja hr Matti Vanhanen, Soome peaminister.
Helsingi, Soome, 10. september 2003.

Töölõunal kohtus hr DIAMANDOUROS Helsingi Ülikooli politoloogia osakonna Euroopa uuringute keskuse juhataja pr Teija TIILIKAINEN'iga. Arutati Euroopa uuringute keskuste võimalusi töötada koos või eraldi, valmistamaks ette kursusi üldise demokraatliku aruandluskohustuse teemal või konkreetselt Euroopa ombudsmani tööst.

Pärast kohtumist pr TIILIKAINEN'iga pidas hr DIAMANDOUROS Euroopa uuringute keskuses avaliku loengu teemal "Kodanike õigused, hüvitusvahendid ja Euroopa ombudsman". Loengul oli üle 50 kuulaja – nii Helsingi Ülikooli üliõpilasi, valitsusväliste organisatsioonide esindajaid kui ka Euroopa Liidu küsimustes kodanike nõustamisega tegelevaid Soome ministeeriumide ametnikke.

ÜHENDKUNINGRIIK

Seminar Londoni Ülikooli Kolledžis

9. septembril pidas hr HARDEN seminari Londoni Ülikooli Kolledži põhiseaduse õppetoolis. Seminari teemaks oli avalikkuse juurdepääs EL institutsioonide teabele ja dokumentidele. Seminari juhatas Hulli Ülikooli professor Patrick BIRKINSHAW ja osavõtjate seas viibis põhiseaduse õppetooli juhataja professor Robert HAZELL.

London

23. ja 24. novembril pidas Euroopa ombudsman mitmeid koosolekuid ja loenguid Londonis.

23. novembril kohtus hr DIAMANDOUROS Londoni Linna Ülikooli võrdleva sotsiaaluuringute keskuse juhataja professor Roger JOWELLI'ga, arutamaks kuidas uurida kliendi rahulolu Euroopa ombudsmani tööga.

24. novembril kohtus hr DIAMANDOUROS parlamendi ja tervishoiu ombudsmani pr Ann ABRAHAM'i, parlamendi ja tervishoiu ombudsmani asetäitja pr Trish LONGDON'i ning kohaliku administratsiooni (Inglismaa) komisjoni esimehe ja tegevjuhi ning kohaliku valitsuse ombudsmani hr Tony REDMOND'iga. Kohtumisel arutati muuhulgas, milline on parlamendi ja tervishoiu ombudsmani rolli areng Ühendkuningriigis ja ombudsmani kantseleide koostööd.

Pärast lõunasööki kõneles hr DIAMANDOUROS Euroopa ombudsmani tööst parlamendi ja tervishoiu ombudsmani personalile. Ta tutvustas Euroopa ombudsmani kantselei tööd ja andis

ülevaate oma prioriteetidest. Järgnesid küsimused ja vastused ning arutelu mõlemad pooli huvitavatel teemadel. Pärastlõunal kohtus hr DIAMANDOUROS endise parlamendi ja tervishoiu ombudsmeni Sir Michael BUCKLEY'ga.

Pärast kohtumist Londonis asuva hellenismi keskuse Ateena Kolledži nõukogu liikmetega pidas hr DIAMANDOUROS päeva lõpetuseks 2003. aasta Ateena Kolledži prestiižika kasvandiku loengu teemal "Ombudsman vastutamise mehhanismina moodsates demokraatiates". Loengule järgnes vastuvõtt.

EESTI

Tallinn

Neljapäevast, 11. septembrist kuni reede, 12. septembrini osales Euroopa ombudsman hr P. Nikiforos DIAMANDOUROS Euroopa Liidu liikmesriikide ja kandidaatriikide teabetuuri raames mitmetel koosolekutel, loengutel ja meediaüritustel Eestis. Hr DIAMANDOUROS't saatsid pr Benita BROMS ja hr Ben HAGARD.

(vasak) Hr Diamandouros ja hr Juhan Parts, Eesti peaminister. Tallinn, Eesti, 11. september 2003.
(parem) Hr Diamandouros ja hr Arnold Rüütel, Eesti president. Tallinn, Eesti, 11. september 2003.

Neljapäeval, 11. septembri hommikul 2003. aastal kohtus hr DIAMANDOUROS Eesti õiguskantsleri hr Allar JÕKS'i ja õiguskantsleri kantseleijuhataja pr Egle KÄÄRATS'iga. Hr JÕKS ja pr KÄÄRATS andsid ülevaate õiguskantsleri tööst. Vestlusteemadeks olid veel Euroopa ombudsmeni teabetuur, koostöö ombudsmanide ja sarnaste institutsioonide vahel Euroopas, samuti keeleline mitmekesisus Euroopa ombudsmeni kantseleis ja laienemise mõju Euroopa ombudsmeni kantseleile.

Hr Diamandouros, pr Benita Broms, hr Allar Jõks,
Eesti õiguskantsler ja pr Egle Käärats,
Õiguskantsleri kantselei direktor. Tallinn, Eesti, 11. september 2003.

Pärast hr JÕKS'iga kohtumist sai hr DIAMANDOUROS kokku Eesti peaministri hr Juhan PARTS'iga. Selles kohtumisel osales ka õiguskantsler hr JÕKS. Peaministri sõnul tunnevad Eesti kodanikud väga huvi oma õiguste kohta siseriiklikul ja nüüd ka Euroopa tasandil. Hr DIAMANDOUROS andis peaministrile ülevaate Euroopa ombudsmani tööst ja selgitas käimasoleva teabetuuri eesmärki. Diskussiooni ajal tõstatatud küsimuste hulka kuulusid järgmisel nädalal Eestis toimuv referendum liitumisest EL-ga, põhiõiguste harta ja Euroopa ombudsmani kaks ettepanekut parandada põhiseadusliku leppe eelnõud.

Pärastlõunal kohtus hr DIAMANDOUROS Eesti presidendi hr Arnold RÜÜTEL'iga. Kohtumisel osales ka õiguskantsler hr JÕKS. Hr DIAMANDOUROS andis presidendile ülevaate Euroopa ombudsmani tööst ja selgitas käimasoleva teabetuuri eesmärki. President andis ülevaate Eesti ees seisvatest väljakutsetest ja avaldas mõningaid mõtteid tuleviku kohta. Hr DIAMANDOUROS esitas kaks omapoolset ettepanekut põhiseadusliku leppe eelnõu parandamiseks.

Reede, 12. septembri hommikul kohtus hr DIAMANDOUROS Euroopa Komisjoni Eesti delegatsiooni juhataja hr John KJAER'iga. Vesteldi Euroopa ombudsmani teabetuurist, efektiivseimast viisist informeerida EL kandidaatriikide kodanikke ja Euroopa Komisjoni esinduste struktuurist kandidaatriikides nii praegu kui tulevikus.

Reede lõunal pidas hr DIAMANDOUROS Rahvusraamatukogus avaliku loengu teemal "Demokraatia, vastutamine ja ombudsmani institutsioon". Loengule oli tulnud Tallinna ülikoolide üliõpilasi, valitsusväliste organisatsioonide esindajaid, ministriumide ametnikke ja EL-ga ühinemise referendumi kampaania mõlemapoolseid aktiviste – kokku üle 130 kuulaja.

Sama päeva pärastlõunal tutvustas hr DIAMANDOUROS õiguskantsleri personalile Euroopa ombudsmani tööd ja andis ülevaate oma prioriteetidest. Järgnesid küsimused ja vastused ning huvipakkuv arutelu.

HISPAANIA

18. septembril sõitis hr DIAMANDOUROS Barcelonasse, püüdmaks ka Hispaanias tõsta Euroopa kodanike teadlikkust institutsioonidest.

Hr DIAMANDOUROS kohtus Kataloonia piirkondliku ombudsmani hr CANELLAS'ga, kellega ta arutas viise, kuidas suurendada kantseleide vahelist koostööd ning kuidas kodanikke kõige paremini teenindada. Hr DIAMANDOUROS'el avanes võimalus mitteametlikuks mõttevahetuseks hr CANELLAS personali esindajatega.

Külaskäigu ajal esines Euroopa ombudsman avasõnavõtuga Barcelona Ülikoolis toimunud VI Hispaania Politoloogia Kongressil. Oma sõnavõtus andis hr DIAMANDOUROS ülevaate ombudsmanide otsustavast rollist kaasaegses demokraatias, nõudes ametivõimudelt vastutamist oma tegude eest. Kuulajate hulgas viibisid nii Barcelona kolme ülikooli asekantslerid kui ka mitmed Kataloonia valitsusliikmed.

TUNEESIA

Prantsuskeelsete Ombudsmanide Ühenduse kolmas põhikirjajärgne kongress

14.-15. oktoobril osales hr Nikiforos DIAMANDOUROS, keda saatis hr Olivier VERHEECKE, Prantsuskeelsete Ombudsmanide Ühenduse kolmandal põhikirjajärgsel kongressil (3ème Congrès Statutaire de l'Association des Ombudsmans et Médiateurs de la Francophonie – AOMF) Yasmine Hammametis, Tuneesias. Kongressi teemaks oli "L'Ombudsman/Médiateur, acteur de la transparence administrative".

Kongressi avas Tuneesia justiits- ja inimõiguste minister hr Béchir TEKKARI. Avatseremoonial võtsid veel sõna Tuneesia Vabariigi ombudsman pr Alifa FAROUK, AOMF-i president ja prantsuse ombudsman hr Bernard STASI, AOMF-i peasekretär ja Itaalias asuva Aosta Valley piirkonna ombudsman pr Maria Grazia VACCHINA ning AOMF-i auliige hr Daniel JACOBY.

Kongressi esimesel istungjärgul pidas hr DIAMANDOUROS kõne teemal "Le Médiateur européen, les droits fondamentaux et la future Constitution pour l'Europe". Teiste kõnelejate hulgas olid välisminister hr Hatem BEN SALEM ja pr FAROUK.

Pärastlõunasel istungjärgul esinesid kõnedega hr JACOBY, Kataloonia piirkondlik ombudsman hr Anton CANELLAS ja valitsusväliste organisatsioonide (IFADA) infokeskuse peadirektor hr Nourreddine BEN FARHAT.

Mõlema kongressipäeva õhtul toimusid kongressi delegatsioonile Tuneesia Vabariigi peaministri hr Mohammed GHANNOUCHI ning turismi ja kaubandusministri hr Mondher ZENAIIDI poolt korraldatud ametlikud vastuvõtud.

KÜPROS

9.-10. oktoobril osales Euroopa ombudsman Küprosel Nicosias toimunud rahvusvahelisel konverentsil "Ombudsmani institutsiooni muutuv iseloom Euroopas". Konverentsi korraldajaks oli Küprose haldusvolinik pr Eliana NICOLAOU ja osavõtjaid oli 25st riigist üle 40. Konverentsi ajal leidis aset ka Rahvusvahelise Ombudsmani Institutsiooni (ROI) Euroopa piirkonna hääleõiguslike liikmete aastakoosolek. Koosolekut juhatas Dr Herman WUYTS, kes on ROI Euroopa piirkonna piirkondlik asepresident. Hr DIAMANDOUROS't saatsid hr Ian HARDEN ja pr Rosita AGNEW.

Konverentsi avas Küprose Vabariigi president hr Tassos PAPADOPOULOS. Hr DIAMANDOUROS pöördus konverentsi liikmete poole teemal "Ombudsmani roll Euroopa Liidu harta rakendamisel". Tema kolleegid Hollandist, hr Roel FERNHOUT, ja Belgiast, Dr Herman WUYTS, kõnelesid vastavalt teemadel "Ombudsmani roll sotsiaalõiguste kaitsmisel" ning "Ombudsmani institutsiooni toetamine ja tugevdamine – praktilised kogemused".

© Küprose haldusvolinik

Dr Herman Wuyts, IOI Euroopa piirkonna regionaalne asepresident, pr Eliana Nicolaou, Küprose haldusvolinik, hr Arne Fliflet, Norra parlamentaarne ombudsman, pr Kerstin André, Rootsi justiitsombudsman, hr Diamandouros, hr Joseph Sammut, Malta riiklik ombudsman ja hr Roel Fernhout, Hollandi riiklik ombudsman konverentsil "Ombudsmani institusiooni muutuv iseloom Euroopas". Nicosia, Küpros, 9. september 2003.

UNGARI

27.-28. oktoobril osales Euroopa ombudsman hr P. Nikiforos DIAMANDOUROS Euroopa Liidu liikmesriikide ja liituvate riikide teabetuuri raames mitmetel koosolekutel, loengutel ja meediaüritustel Ungaris. Hr DIAMANDOUROS't saatsid kõikidel üritustel hr Alessandro DEL BON ja pr Rosita AGNEW.

27. oktoobri hommikul kohtus hr DIAMANDOUROS kõigi kolme parlamendivolinikuga – hr Barnabás LENKOVICS'i, hr Jens KALTENBACH'i (parlamendivolinik rahvuslike ja etniliste vähemuste õiguste alal) ja hr Attila PETERFALVI'ga (parlamendivolinik andmekaitse ja infovabaduse alal) ning ka parlamendivoliniku asetäitjaga kodanikeõiguste alal hr Albert TAKACS'iga. Kohtumisel osales ka kantselei juhataja pr Erzsébet WOLF. Arutati vähemuste õigusi, kohtuväliseid õiguskaitsevahendeid ja Euroopa ombudsmani mandaati.

Seejärel kõneles hr DIAMANDOUROS parlamendivolinike personalile Euroopa ombudsmani tööst ja andis ülevaate oma prioriteetidest. Järgnesid küsimused ja vastused, mille käigus arutati näiteks ombudsmani suhtumist läbipaistvuse ja avatuse puudumise tõttu esitatud kaebuste osakaalu üldises kaebuste hulgas. Pr Rosita AGNEW andis seejärel selgitusi ombudsmani sideametnike võrgustiku ja infovahetusmeetodite kohta.

Seejärel kohtus hr DIAMANDOUROS Rahvuskogu asespiikri hr László MANDUR iga. Kohtumisest võtsid osa ka hr LENKOVICS, hr PETERFALVI ja pr Eva LISTAR (parlamendiga suhtlemise eest vastutav isik). Hr DIAMANDOUROS andis ülevaate Euroopa ombudsmani tööst ja käimasolevast teabetuurist. Järgnes lühike diskussioon Euroopa põhiseaduse eelnõust, mille käigus hr DIAMANDOUROS andis ülevaate võimalustest, mis aitavad kodanikel oma õigusi kaitsta.

Pärastlõunal kohtus hr DIAMANDOUROS Eötvös Lorándi Ülikooli rektori ja õigusteaduskonna dekaani professor dr Istvan KLINGHAMMER'iga, kes tervitas ombudsmani ning andis ülevaate Ungari vanimast ja suurimast ülikoolist. Hr DIAMANDOUROS selgitas Ungari külastamise eesmärki ja oma töö sisu. Seejärel pidas hr DIAMANDOUROS avaliku loengu teemal "Demokraatia, aruandekohustus ja ombudsmani institutsioon". Loengut kuulas üle 40 inimese, peamiselt ülikooli üliõpilased ja professorid.

Õhtusöögil oli hr DIAMANDOUROSE võõrustajaks hr LENKOVICS. Õhtusöögil osalesid ka Kesk-Euroopa Ülikooli professorid Judith SANDOR ja Gabor TOKA. Diskussioon keskendus Ungari parlamendivolinike tõstatatud teravalt esilekerkinud küsimustele, muuhulgas juhtumile, mis puudutab õigust elule ja aktuaalsele segregatsiooniprobleemile koolides.

28. oktoobril kohtus hr DIAMANDOUROS Ungari peaministri hr Péter MEDGYESSY'ga. Kohtumisel andis ombudsman ülevaate oma tööst ja selgitas käimasoleva teabetuuri eesmärki. Ta kinnitas, et pühendub jätkuvalt keelelise mitmekesisuse säilitamisele laienenud Euroopa Liidus, ning viitas etniliste vähemuste küsimusele ja põhiseaduseelnõule. Peaminister tervitas öeldut, kuna küsimus on Ungarile suure tähtsusega.

Seejärel kohtus hr DIAMANDOUROS inimõiguste, vähemuste ja usuküsimuste komitee esimehe hr László SZASZFALVI'ga. Hr SZASZFALVI kõneles komitee tööst. Komitee vaatab lähemal ajal läbi Ungari vähemuste seaduse. Selle peale tekkis arutelu mustlaste vähemusgrupi probleemidest ja vajadusest toetada ebasoodsas olukorras olevaid rahvusgruppe.

Pärast lõunasööki, kus võõrustajaks oli hr KALTENBACH, kõneles hr DIAMANDOUROS rahvusvahelisel konverentsil teemal "Euroopa põhiseadus - visioon Euroopale". Peaministri kantselei korraldatud konverentsil osales 50 inimest ja seda juhatas Ungari suursaadik EL-s hr Péter BALAZS.

Pärast kõnet arutasid hr DIAMANDOUROS ja hr KALTENBACH kahe ametnikuga Ungari vähemuste küsimust ja nende õiguste kaitsmise olulisust. Diskussiooni raames käsitleti vähemusgruppidega seotud meetmeid ning segregatsiooni küsimust.

TAANI

5.-7. novembril osales Euroopa ombudsman mitmetel koosolekutel, loengutel ja meediaüritustel Taanis. Hr DIAMANDOUROS't saatsid hr José MARTÍNEZ ARAGON ja hr Nicholas CATEPHORES. Kõik üritused toimusid Kopenhaagenis.

5. novembril algas päev kohtumisega Euroopa Parlamendi Taani Infobüroo juhataja hr Søren SØNDERGAARD'i ja tema asetäitja hr Henrik GERNER HANSEN'iga. Diskuteeriti poliitilise hetkeolukorra üle Taanis.

Seejärel toimus mõttevahetus hr DIAMANDOUROS'e ja valitsusväliste organisatsioonide ning Euroopa Komisjoni Taani esinduse töötajate vahel Euroopa ombudsmani rollist ja tööst.

Töölõuna oli ombudsmanil Taanis esinduse juhataja asetäitja hr Thomas CHRISTENSEN'i ning pressi- ja meediateenistuse juhataja hr Michael VEDSØ'ga. Diskussiooni ajal tõstatatud küsimuste hulka kuulus Taani suhtumine Euroopa Liitu.

Pärastlõunal osales hr DIAMANDOUROS Taani parlamendi õiguskomisjoni koosolekul, kus Taani parlamentaarne ombudsman hr Hans GAMMELTOFT-HANSEN esitas oma aastaaruande.

Päeva viimane kohtumine toimus Euroopa Keskkonnaagentuuris selle direktori professor Jacqueline McGLADE'ga. Arutati horisontaalküsimusi, nagu näiteks personalireformide mõju Euroopa Liidu institutsioonidele ja koostöö hea haldustava eeskirja osas. Koosolekust võtsid osa ka agentuuri töötajad hr Gordon McINNES, hr Jef MAES ja hr Jeff HUNTINGTON.

6. novembril kohtus hr DIAMANDOUROS peaministri büroos peaministri osakonna alalise sekretäri hr Nils BERNSTEIN'iga. Arutati muuhulgas hr DIAMANDOUROS'e ettepanekuid parandada Euroopa põhiseaduse elnõu. Hr DIAMANDOUROS't saatis sellel kohtumisel Taani parlamentaarne ombudsman hr Hans GAMMELTOFT-HANSEN.

Hr DIAMANDOUROS lõunastas Taani parlamendi õiguskomisjoni liikmetega parlamendi restoranis. Lõunasöögist võtsid osa õiguskomisjoni esinaine ja parlamendi liige pr Anne BAASTRUP, parlamendi liige hr Morten BØDSKOV, parlamendi liige pr Elisabeth ARNOLD, parlamendi liige pr Margrete AUKEN ning hr Hans GAMMELTOFT-HANSEN.

Hiljem kohtus hr DIAMANDOUROS välisministeeriumi alalise sekretäri hr Friis Arne PETERSEN'iga. Arutati muuhulgas hr DIAMANDOUROS'e ettepanekuid parandada Euroopa põhiseaduse eelnõu. Hr DIAMANDOUROS't saatis sellel kohtumisel Taani parlamentaarne ombudsman.

7. novembril algas päev kohtumisega Taani parlamendi spiikri hr Christian MEJDAHL'iga. Tõstatatud teemade hulgas olid Euroopa ombudsmani roll ja valitsustevahelise konverentsi väljavaated. Hr DIAMANDOUROS't saatis sellel kohtumisel Taani parlamentaarne ombudsman.

Seejärel andis hr DIAMANDOUROS Taani parlamentaarse ombudsmani personalile nende büroos lühiülevaate Euroopa ombudsmani rollist ja tööst. Järgnes kahepoolne mõttevahetus hr GAMMELTOFT-HANSEN'iga.

Hr DIAMANDOUROS tegi Taanis ka viisakusvisiidi Euroopa Komisjoni Taani esindusse ja kohtus esinduse tegevjuhataja hr Peter LINDVALD NIELSEN'iga.

Visiit lõppes Taani parlamentaarse ombudsmani antud õhtusöögiga parlamendi restoranis.

MALTA

9.–11. detsembrini osales Euroopa ombudsman Euroopa Liidu liikmes- ja kandidaatriikide teabetuuri raames Maltal mitmetel kohtumistel ning meediasündmustel ning pidas mitmeid loenguid. Hr DIAMANDOUROS't saatsid kõikidel sündmustel hr Ben HAGARD ja pr Ida PALUMBO.

9. detsembril kohtus hr DIAMANDOUROS Euroopa Komisjoni delegatsiooni Ta'Xbiex's asuvas peakorteris selle juhi hr Ronald GALLIMORE'iga. Kohtumisel osales ka Euroopa Parlamendi Malta infobüroo juhataja hr Ron EVERS. Kohtumisel käsitleti muuhulgas EL-ga liitumise referendumit, Malta kodanike ootusi liitumisel EL-ga ning mitmeid ideid, kuidas kodanikke Euroopa ombudsmani tööst teavitada. Hr EVERS teatas, et infobüroo kavatab kodanike õiguste kohta välja anda brošüüri ning jagada eksemplarid 2004. aasta kevadel igasse Malta kodusse.

Hr DIAMANDOUROS kohtus Malta ombudsmani hr Joseph SAMMUT'i ning tema kantselei juhtivate ametnikega. Kõne all olnud teemad puudutasid Malta ombudsmani poolt hea tava levitamiseks loodud võrgustikku, malta keele kasutamist ning tähelepanu, mida juhtumite käsitlemisel pööratakse kolmandate osapoolte seisukohtadele. Hr SAMMUT selgitas, et palus juba ammu parlamendil pöörata ombudsmani tööle rohkem tähelepanu ning et lõpuks on ombudsmani asjadega tegelemiseks loodud kaheliikmeline komisjon.

Päeva lõpus kohtus ombudsman Malta Esindajatekoja välis- ja Euroopa asjade komisjoniga. Komisjoni esimees hr Michael FRENDÓ tervitas hr DIAMANDOUROS't, kes pöördus seejärel komisjoni poole, et tutvustada Euroopa ombudsmani tööd ning teabetuuri eesmärke. Pika ja huvitava arutelu käigus käsitleti Euroopa ombudsmani ja riikide ombudsmanide vahelist koostööd ning Euroopa ombudsmani poolt Euroopa põhiseadusliku leppe eelnõu parandamiseks tehtud ettepanekuid. Esimees ütles hr DIAMANDOUROS'ele, et kohtumine oli ajalooline, kuna see oli esimene kord, kus avalikkus võis komisjoni istungit Interneti teel jälgida.

Hr Michael Frendo, Malta Esindajatekoja välis- ja Euroopa asjade komisjoni esimees, komisjoni liikmed ja hr Diamandouros.
Valetta, Malta, 9. detsember 2003.

Samal õhtul korraldas hr SAMMUT Euroopa ombudsmanile ja temaga kaasas olnud delegatsioonile piduliku õhtusöögi. Õhtusöögil viibisid mitmed Malta ombudsmani kantselei juhtivad ametnikud.

Euroopa miniassamblee liikmed ja hr Diamandouros.
Valetta, Malta, 10. detsember 2003.

10. detsembril kohtuti esmalt dr Alfred SANT'i, Malta opositsioonilise Tööpartei juhiga. Kohtumisel osalesid ka partei Euroopa asjade esindaja Evarist BARTOLO ning ombudsmani kantselei esindaja Adrian VASSALLO. Hr DIAMANDOUROS tutvustas Euroopa ombudsmani tööd ning teabetuuri eesmäärke. Arutelul käsitleti Euroopa ombudsmani ja riikide ombudsmanide vahelist koostööd ning Euroopa ombudsmani poolt Euroopa põhiseadusliku leppe eelnõu parandamiseks tehtud ettepanekuid.

Samal hommikul pidas hr DIAMANDOUROS loengu Euroopa Miniassamblee, Malta väljapaistva valitsusvälise organisatsiooni, erakorralisel istungil. Loengu pealkirjaks oli "Demokraatia, aruandekohustus ja ombudsmani institutsioon". Loengut oli kuulamas üle 60 täiendõppe ja kõrgkooli üliõpilase, kes esitasid loengule järgnenud küsimuste-vastuste voorus palju huvitavaid küsimusi.

Pärast lõunat kohtus Euroopa ombudsman Malta välisministri dr Joe BORGIGA. Kohtumisel osales ka Malta ombudsman hr Joseph SAMMUT. Hr DIAMANDOUROS tutvustas Euroopa ombudsmani tööd ning teabetuuri eesmäärke. Arutelus keskenduti peamiselt Euroopa ombudsmani poolt Euroopa põhiseaduse lepingu eelnõu parandamiseks tehtud ettepanekutele.

Dr Edward Fenech Adami, Malta peaminister, hr Diamandouros ja hr Joseph Sammut, Malta riiklik ombudsman. Valetta, Malta, 10. detsember 2003.

Seejärel kohtus hr DIAMANDOUROS Malta peaministri dr Edward Fenech ADAMI'ga. Kohtumisel osales ka Malta ombudsman hr Joseph SAMMUT. Hr DIAMANDOUROS tutvustas Euroopa ombudsmani tööd ning teabetuuri eesmäärke. Ta kinnitas, et pühendub jätkuvalt laienerud Euroopa Liidu keelelisele mitmekesisusele, ning puudutas ka Euroopa põhiseadusliku leppe eelnõu parandamiseks tehtud ettepanekuid. Hr DIAMANDOUROS tõi esile Euroopa ja Malta ombudsmanide vahelist tihedat koostööd.

Päeva lõpetuseks pidas hr DIAMANDOUROS loengu Malta Ülikooli Aula Magnas. Loengu teema oli "Kodanikukeskse Euroopa ülesehitamine – Euroopa ombudsmani roll". Loengu juhatas sisse Malta ombudsman hr Joseph SAMMUT ning seda oli kuulamas üle 70 inimese. Loengule järgnenud küsimuste-vastuste voorus esitati palju huvitavaid küsimusi.

KREEKA

Ateena

19. detsembril osales hr DIAMANDOUROS Euroopa Õpingute ja Uuringute Kreeka Keskuse ja Kreeka Ametühingute Keskliidu korraldatud ümarlaulal teemal "Kreeka poliitiline süsteem silmitsi immigrantide ja rassismiga".

22. detsembril osales hr DIAMANDOUROS Pariisi 1. Ülikooli ajalooprofessori pr Helene AHRWEILER-GLYKATZI kirjutatud teose "Eurooplased" kreekakeelse väljaande esitlusel, mis sai teoks Euroopa Parlamendi Ateena infobüroo egiidi all.

22. detsembril pidas hr DIAMANDOUROS Euroopa ja Välispoliitika Kreeka Sihtasutuses kolmanda loengu iga-aastastest loengutest teemal "Demokraatia, õigusriik ja ombudsmani institutsioon Ida- ja Kagu-Euroopas: Euroopa väljavaade".

6.3 MUUD SÜNDMUSED

8. jaanuaril pidas hr Alessandro DEL BON Strasbourg'is asuva Lucie Bergeri kooli prantsuskeelsetele õpilastele loengu Euroopa ombudsmani rollist ja tööst.

14. jaanuaril võttis hr SÖDERMAN Strasbourg'is vastu Rootsi parlamendikoja sekretariaadi delegatsiooni. Hr SÖDERMAN tutvustas Euroopa ombudsmani tööd ja saavutusi ning vastas osalejate küsimustele.

15. jaanuaril pidas hr Gerhard GRILL loengu Euroopa ombudsmani tööst ja rollist umbes 15-le Essenis asuva Gustav-Heinemann-Gesamtschule õpilasele ning nende juhendajale pr Margrit THIMME-RICHARDT'ile.

22. jaanuaril pidas hr José MARTÍNEZ ARAGÓN loengu Euroopa ombudsmani tööst Strasbourg'is asuva Robert Schumani Ülikooli Institut des Hautes Etudes Européennes üliõpilastele.

10. veebruaril tutvustas hr MARTÍNEZ ARAGÓN Euroopa ombudsmani rolli 15-le Leedu parlamendiliikmele. Loeng peeti programmi "Ahead of the Game" raames, mis valmistab ette EL-ga liituvaid riike ning Euroopa Parlamendi tulevase liikmeid ja ametnikke.

11. veebruaril kohtus hr Ian HARDEN kahe Saksa tudengiga, pr Simone RUPPERTZ-RAUSCH'i ja hr Tobias AUBERGER'iga, et arutada Euroopa ombudsmani tööd läbipaistvuse osas. Üliõpilased tegid uurimistööd Deutsche Forschungsgemeinschaft'ile ja nende projekti pealkiri oli "Õiguste ja demokraatia areng EL-s". Küsimustes keskenduti ombudsmani rollile EL institutsioonide dokumentidele juurdepääsu reguleerivate eeskirjade väljatöötamisel ja rakendamisel.

11. märtsil pidas hr GRILL loengu Euroopa ombudsmani tööst ja rollist umbes 40-le Nottinghami üliõpilasele, kelle juhendajaks oli hr Michael McKEEVER.

3. aprillil pidas hr GRILL loengu Euroopa ombudsmani tööst ja rollist 60-le Rahvusvahelise Kolping Ühingu 25. Euroopa õpingute seminarist osavõtjale. Seminari juhatas hr Anton SALESNY.

7. aprillil pidas hr GRILL loengu Euroopa ombudsmani tööst ja rollist umbes 20-le Euroopa Parlamendi liikme pr Marjo MATIKAINEN-KALLSTRÖM'i külalisele Soomest.

9. aprillil pidas hr GRILL loengu Euroopa ombudsmani tööst ja rollist umbes 20-le Realschule Halstenbek õpilasele, kellega oli kaasas nende õpetaja hr Detlef LAU.

23. mail pidas hr Olivier VERHEECKE loengu kuuetele juristile Costa Rica, El Salvadori, Guatemala ja Panama ombudsmanide kantseleidest ning Tansaania seaduste reformi komisjonist. Juristide rühma juhtis Utrechti Ülikooli Põhiseadus- ja haldusõiguse instituudi professor H. ADDINK. Hr VERHEECKE rääkis Euroopa ombudsmani tööst ja tegevusest, tema suurematest saavutustest alates 1995. aastast, panusest Euroopa tulevikukonvendi loomisse ning tegevusest laieneva Euroopa Liidu kontekstis. Esitlusele järgnes elav arutelu.

26. mail pidas hr GRILL loengu Euroopa ombudsmani tööst ja rollist 35-le Europa-Union Dortmund'i liikmele.

2. juunil pidas hr GRILL loengu Euroopa ombudsmani tööst ja rollist 30-le Landsberg am Lech'i riikliku ametikooli õpilasele Baierimaalt ning nende õpetajale hr F. GRAFILE. Samal päeval pidas hr GRILL loengu umbes 50-le Euroopa Komisjonis stažeerijale.

4. juunil pidas hr GRILL loengu Euroopa ombudsmani tööst ja rollist 26-le Deutsche Gesellschaft e.V Bildungswerk Sachsen poolt organiseeritud naiste ja meeste võrdõiguslikkust puudutavast seminarist osavõtjale. Kuulajatega oli kaasas pr Elke FEILER Bildungswerk Sachsen'ist.

18. juunil pidas hr GRILL loengu Euroopa ombudsmani tööst ja rollist 40-le Saksamaal Königswinteris asuva Karl-Arnold-Stiftung'i liikmele.

25. juunil pidas hr GRILL loengu Euroopa ombudsmani tööst ja rollist umbes 40-le Saksamaalt pärit õpetajaameti praktikandile, kes saabusid Strasbourg'i Europäische Akademie Bayern'i poolt organiseeritud reisi raames. Kuulajatega oli kaasas dr Heike HOFFMANN Europäische Akademie Bayern'ist.

8. juulil pidas hr GRILL loengu Euroopa ombudsmani tööst ja rollist Arbeitnehmer-Zentrum Königswinter (AZK) poolt organiseeritud seminari raames umbes 25-le Saksamaa kodanikule.

10. juulil pidas hr GRILL loengu Euroopa ombudsmani tööst ja rollist umbes 45-le Saksamaalt pärit õpetajaameti praktikandile, kes saabusid Strasbourg'i Europäische Akademie Bayern'i poolt organiseeritud reisi raames. Kuulajatega oli kaasas dr Heike HOFFMANN Europäische Akademie Bayern'ist.

Samal päeval pidas hr GRILL Vlotho's (Saksamaal) asuva Stätte der Begegnung e.V. organiseeritud seminari raames loengu 15-le Saksamaa poliitikule ja ametiisikule. Kuulajatega oli kaasa hr Johannes SCHRÖDER.

15. juulil pidas hr GRILL loengu Euroopa ombudsmani tööst ja rollist umbes 45-le Saksamaalt pärit õpetajaameti praktikandile, kes saabusid Strasbourg'i Europäische Akademie Bayern'i poolt organiseeritud reisi raames. Kuulajatega oli kaasas pr Alke BÜTTNER Europäische Akademie Bayern'ist.

18. juulil pidas hr GRILL Karl-Arnold-Stiftung'i (Königswinter) organiseeritud seminari raames loengu Euroopa ombudsmani tööst ja rollist umbes 40-le Dortmundi katoliku koguduse liikmele. Samal päeval pidas ta veel loengu 51-le Friesenheimi (Baden) munitsipaalvolikogu liikmele ja nende pereliikmetele. Kuulajatega oli kaasas hr Klaus GRAS Kehlist.

21. juulil pidas hr GRILL loengu Euroopa ombudsmani tööst ja rollist 12-le Starnbergist pärit õpetajaameti praktikandile ja nende juhile pr Gertrud GRUBER'ile.

24. septembril pidas hr GRILL loengu Euroopa ombudsmani tööst ja rollist umbes 40-le Brühli (Saksamaa) keskkooliõpilasele, kellega oli kaasas hr Carsten SCHÜBELER. Külastuse organiseeris Saksamaal Königswinteris asuv Karl-Arnold-Stiftung.

3. oktoobril pidas hr GRILL loengu Euroopa ombudsmani tööst ja rollist umbes 35-le Saksamaalt pärit õpetajale, kes saabusid Strasbourg'i Karl-Arnold-Stiftung'i (Königswinter) poolt organiseeritud reisi raames. Kuulajatega oli kaasas hr J. CLAUSIUS from the Karl-Arnold-Stiftung'ist.

15. oktoobril pidas hr GRILL Karl-Arnold-Stiftung'i (Königswinter) organiseeritud seminari raames loengu Euroopa ombudsmani tööst ja rollist umbes 35-le Saksa sõdurile.

15. oktoobril tutvustas pr Tina NILSSON Euroopa ombudsmani tööd Taani Århusi Ülikooli õigusüliõpilastele. Kohtumine leidis aset Brüsselis ning pärast tutvustust esitasid kuulajad küsimusi.

22. oktoobril pidas hr GRILL loengu Euroopa ombudsmani tööst ja rollist umbes 30-le Saksamaal pärit koolidirektorile ja koolide järelevalveametnikule, kes saabusid Strasbourg'i Regierung der Oberpfalz'i poolt organiseeritud reisi raames. Kuulajatega oli kaasas hr Heribert STAUTNER.

23. oktoobril tutvustas hr MARTÍNEZ ARAGÓN Euroopa ombudsmani tööd Rootsi poliitikaaktivistide rühmale, keda kutsus Strasbourg'i Rootsi sotsiaaldemokraatide esindajad Euroopa Parlamendis.

17. novembril pidas hr GRILL organisatsiooni Bildungswerk für Demokratie, soziale Politik und Öffentlichkeit (Düsseldorf) poolt organiseeritud seminari raames loengu Euroopa ombudsmani tööst ja rollist umbes 15-le Saksamaa kodanikule ja ühele ajakirjanikule. Rühma juhtis pr Wiltraud TERLINDEN.

18. detsembril tutvustas hr DIAMANDOUROS oma tööd Kreeka arstide ja üliõpilaste rühmale, keda kutsus Strasbourg'i Euroopa Parlamendi liige hr Dimitris TSATSOS. Hr DIAMANDOUROS rääkis lähemalt ombudsmanide ennetavast rollist kodanikuõiguste kaitsmisel.

18. detsembril pidas hr GRILL Prantsusmaa välisministeeriumi ja Strasbourg'is asuva keskuse Centre des études européennes'i poolt organiseeritud seminari raames loengu Euroopa ombudsmani tööst ja rollist umbes 20-le ühinevatest riikidest pärit noorele diplomaadile. Rühma juhtis pr Sarah KEATING.

6.4 SUHTED MEEDIAGA

13. jaanuaril intervjueris hr Philippe GELIE ajakirjast Le Figaro telefoni teel hr SÖDERMAN'i. Intervjuu puudutas hr SÖDERMAN'i seitset tööaastat Euroopa ombudsmanina, keskendudes eelkõige tema suhetele erinevate institutsioonidega.

14. jaanuaril intervjueris pr Maria MAGGIORE hr SÖDERMAN'i telekanali Euronews saate jaoks, mille eesmärgiks oli selgitada vaatajatele Euroopa ombudsmani tööd ning tutvustada juhtumeid, mida ombudsmanil oli tulnud käsitleda. Hr SÖDERMAN tõi välja peamised tegevusvaldkonnad ning tegi kokkuvõtte oma olulisematest saavutustest Euroopa ombudsmanina.

14. jaanuaril intervjueris hr SÖDERMAN'i pr Melanie RAY telejaamast BBC Television. Intervjuu oli üks osa uudistesaaetest, mis käsitles uue Euroopa ombudsmani valimisi.

20. jaanuaril andis hr SÖDERMAN intervjuu hr Alain DEFAUX'le, kes on komisjoni Belgias asuva esinduse kuukirja Eurinfo ajakirjanik. Hr DEFAUX küsis hr SÖDERMAN'ilt, millised olid tema kui esimese Euroopa ombudsmani kogemused.

23. jaanuaril intervjueris hr SÖDERMAN'i raadiosaate "Rond Point Schuman" jaoks pr Alfonza SALAMONE Belgia raadiojaamast RTBF. Intervjuu eesmärgiks oli selgitada, milliseid teenuseid Euroopa ombudsman kodanikele osutab.

10. veebruaril andis Hr SÖDERMAN intervjuu Rootsi ajakirjanikule hr Charlie NILSSON'ile ajalehest Smålandstidningen. Hr NILSSON küsis ombudsmanilt, millised on tema muljed EL institutsioonidest ning milles seisnes tema töö Euroopa kodanike kaebuste käsitlemisel.

10. veebruaril andis Hr SÖDERMAN Strasbourg'is intervjuu Soome ärialasele ajakirjale Kauppalehti. Teda intervjueris pr Mirjami SAARINEN, ajakirja Brüsseli korrespondent.

11. veebruaril andis ombudsman intervjuu pr Sigrid BÖE'le Rootsi riiklikust lehest Dagens Nyheter. Pr BÖE küsis ombudsmanilt, millised olid tema kogemused kodanike kaebustega tegelemisel, ning tahtis teada, kuidas on institutsioonid arenenud tema ombudsmaniks oleku ajal.

18. veebruaril intervjueris Euroopa ombudsmani hr Thorsten SCHÄFER, Saksamaa ajakirjandusagentuuri DPA Brüsseli korrespondent. Hr SCHÄFER'it huvitas hr SÖDERMAN'i töö ombudsmanina alates aastast 1995 ning see, milliste kaebustega tal selle aja jooksul tegeleda tuli.

26. veebruaril andis hr SÖDERMAN intervjuu hr Denis MC GOWAN'ile, Euroopa Komisjoni oma uudistelehe Commission en Direct toimetajale. Hr MC GOWAN küsis ombudsmanilt tema töö kohta alates aastast 1995 ning seda, kuidas institutsioonid aastate jooksul oma halduskorraldust parandasid.

27. veebruaril intervjueris hr SÖDERMAN'i hr Jens REIERMANN, Taani raadioprogrammi "Orientering" Euroopa toimetaja. Intervjuus keskenduti ombudsmani poolt Euroopa Konvendile tehtud ettepanekutele ning eelkõige inimõigustele ja avatusele.

3. märtsil andis hr SÖDERMAN külaskäigul Stockholmi intervjuu hr Lennart LUNDBERG'ile, Rootsi kiriku nädalalehe Kyrkans Tidning ajakirjanikule. Samal päeval intervjueris hr SÖDERMAN'i hr Lars STRÖMAN väljaandest Europa-Posten.

4. märtsil korraldati Stockholmi Pressens-hus'is teine lõunasöök, mille teemaks oli "Avatus Euroopa Liidus". Kohalolnud laiatarbe-massimeedia toimetus- ja juhtimiseksperptide hulgast võiks nimetada järgmisi nimesid: hr Nils FUNCKE, hr Anders AHLBERG, hr Per HULTENGÅRD, hr Åke WREDÉN, hr Hans SCHÖIER, pr Kersti ROSÉN, pr Josefin SANDSTEDT, hr Anders R. OLSSON, pr Gunnel ARRBÄCK, pr Barbro FISCHERSTRÖM, hr Olof KLEBERG, pr Lena HÖRNGREN, hr Niklas EKDAL, hr Torbjörn VON KROGH, hr Jan STRID, hr Micke GULLIKSSON ning hr Per HULTENGÅRD. Ombudsman vestles teemadel, mis puudutasid avatust ja informatsioonile juurdepääsu.

24. märtsil andis hr SÖDERMAN Brüsselis 2002. aastaaruande esitlemiseks ning oma ametiaja lõppemise märkimiseks pressile lõunasöögi. Lõunasöögil osalesid järgmised 15 ajakirjanikku: pr Nicola SMITH, EPolitix, pr Lisbeth KIRK, EU Observer, pr Lorena GARCIA, Aqui Europa, hr Brian BEARY, European Report, hr Dirk DE WILDE Belga, pr Heleen PAALVAST Algemeen Nederlands Persbureau, hr Damian CASTANO, EFE, pr Cornelia BOLESCH, Süddeutsche Zeitung, hr Michael JUNGWIRTH, Kleine Zeitung, hr Henk VAN OOSTRUM, Het Financiële Dagblad, hr Rory WATSON, The Times, pr Marizandra OZOLINS, Tagblatt, hr Martin BANKS, European Voice, hr Brandon MITCHENER, The Wall Street Journal Europe ning hr Ralph ATKINS, Financial Times. Kohal viibisid ka hr Ian HARDEN, hr Olivier VERHEECKE, hr Ben HAGARD, pr Murielle RICHARDSON ning pr Rosita AGNEW ombudsmani kantseleist. Hr SÖDERMAN' i seitsmeaastasest tööst ülevaate andmiseks kasutati powerpoint- ettekannet. Järgnes küsimuste ja vastuste voor.

25. märtsil võtsid kaheksa Soome ajakirjanikku osa pressile korraldatud hommikusöögist ombudsmaniga. Ajakirjanikud olid: hr Marko RUONOLA ja hr Tuomas SAVONEN, Finnish News Agency, pr Anne AUTIO, hr Jonas JUNGAR ja hr Jussi SEPPÄLÄ, YLE, hr Petteri TUOHINEN, Helsingin Sanomat, pr Maija LAPOLA, Turun Sanomat ja pr Mirjami SAARINEN, Kauppalehti. Kohal viibisid ka pr Benita BROMS, hr Ben HAGARD, pr Murielle RICHARDSON ning pr Rosita AGNEW ombudsmani kantseleist. Ombudsman rääkis seitsme aasta jooksul tehtud tööst. Sellele järgnes powerpoint-ettkanne, mis andis ülevaate ombudsmani saavutustest. Pärast hommikusööki andis ombudsman intervjuu Soome raadio ajakirjanikule hr Jussi SEPPÄLÄ'le ning ajalehe Helsingin Sanomat ajakirjanikule hr Petteri TUOHINEN'ile.

2. aprillil pidas hr DIAMANDOUROS ühise pressikonverentsi haldusreformi eest vastutava komisjoni aseesimehe Neil KINNOCK'iga. Hr KINNOCK tervitas uut ombudsmani ning tutvustas meetmeid, mida komisjon on ombudsmani varasemate soovitude alusel võtnud. Hr DIAMANDOUROS tõi välja oma kolm peamist ülesannet Euroopa ombudsmanina – jätkata oma eelkäija tööd, aidata kaasa EL edukale laienemisele ning teavitada kodanikke nende õigustest. Seejärel vastas ta ajakirjanike küsimustele, mis puudutasid EL laienemist, ombudsmani volituste võimalikku laiendamist ning seda, kuidas teavitada kodanikke paremini nende õigusest pöörduda ombudsmani poole.

7. mail intervjueris hr DIAMANDOUROS't telefoni teel pr Helen SEENEY Deutsche Welle Radio ingliskeelsest toimetusest. Ajakirjaniku küsimused puudutasid ombudsmani mandaati ja volitusi ning seda, kuidas saab ombudsman tuua Euroopa projekti laiemale üldsusele lähemale.

12. mail intervjueris hr DIAMANDOUROST Daily Telegraph'i õigustoimetaja hr Joshua ROZENBERG. Hr ROZENBERG küsis ombudsmanilt, kui palju teab tema tööst avalikkus, mida ta arvab Euroopa tuleviku kohta ning millised olid tema tööalased kogemused enne Euroopa ombudsmaniks saamist.

13. mail intervjueris hr DIAMANDOUROS't European Voice'i ajakirjanik hr Martin BANKS. Hr BANKS keskendus ombudsmani seisukohale liidu laienemise osas ning küsis, kuidas saaks ombudsman liituvaid riike oma tööst paremini teavitada. Hr DIAMANDOUROS vastas ka ajalehes ilmuva isikuportree tarvis küsimustele oma elu kohta enne ombudsmaniks saamist.

20. mail andis ombudsman intervjuu Deutsche Welle prantsuskeelse toimetuse raadioprogrammi Europe Magazine tarvis. Ajakirjanik pr Elisabeth CADOT küsis ombudsmanilt, mis tüüpi kaebusi tal käsitleda tuleb, kui kaua võtab aega ühe juhtumi uurimine ning millised on ombudsmani volitused.

20. mail intervjueris hr DIAMANDOUROS't Strasbourg'is Dernières Nouvelles d'Alsace'i ajakirjanik pr Marie-Claude HARRAER. Ajakirjanik küsis hr DIAMANDOUROS'elt tema eelnevate kogemuste kohta ombudsmanina, esimeste muljete kohta Euroopa ombudsmanina ning muljete kohta Strasbourg'ist.

30. mail pidasid Poolas Varssavis toimunud konverentsi "Ombudsman ja Euroopa Liidu õigus" raames ühise pressikonverentsi Euroopa ombudsman, professor P. Nikiforos DIAMANDOUROS ning Poola ombudsman professor Andrzej ZOLL. Pressikonverentsil osales üle tosina ajakirjaniku. Ombudsmanid andsid ülevaate konverentsi korraldamise põhjustest ning seal käsitletud teemadest (vt peatükk 5.4). Professor DIAMANDOUROS tutvustas strateegiat, mida ta kavatseb koostöös riiklike ombudsmanidega Euroopa kodanikega suhtlemisel kasutada ning tegi teatavaks otsuse külastada aasta jooksul kõiki ühinevaid riike.

15. juulil andis hr DIAMANDOUROS intervjuu Austria ajakirjanikule hr Tansel TERZIOGLU'le. Hr DIAMANDOUROS tutvustas oma prioriteete Euroopa ombudsmanina ning avaldas arvamust Euroopa põhiseaduse eelnõu kohta.

15. juulil pidas hr DIAMANDOUROS ka kaks kohtumist Brüsselis töötavate ajakirjanikega ning rääkis neile Euroopa põhiseadusest, läbipaistvusest ja laienemisest. Esimene kohtumine toimus pressiagentuuride korrespondentide ja internetilehekülgede uudistetoimetajatega, kelleks olid hr Brian BEARY European Report'ist, pr Maria DAVIDSSON Swedish News Agency'st, pr Honor MAHONY EUObserver'ist ning pr Nicola SMITH EUPolitix'ist. Teine kohtumine toimus riiklike ajalehtede korrespondentidega, kelleks olid hr Rory WATSON ajalehest The Times, hr Michael STABENOW ajalehest Frankfurter Allgemeine Zeitung, pr Minna NALBANTOGLU ajalehest Helsingin Sanomat ning hr John PRIDEAUX ajalehest Financial Times.

15. juulil andis hr DIAMANDOUROS intervjuu hr Alain DREMIERE'le väljaandest La Quinzaine Européenne. Intervjuu eesmärgiks oli teha ombudsmanist isikuportree. Hr DREMIERE keskendus ombudsmani senistele kogemustele ning tema ametialastele eesmärkidele.

8. septembril intervjueris hr DIAMANDOUROS't tema Soome visiidi ajal hr Björn MÅNSSON Soome televisiooni rootsikeelse kanali TV4 uudisteprogrammist. Intervjuu läks eetrisse sama päeva õhtustes uudistes.

9. septembril pidas Hr DIAMANDOUROS pressikonverentsi, mida juhatas Euroopa Komisjoni Soome esinduse juhataja hr Timo MÄKELÄ. Kohal oli üle 20 ajakirjaniku erinevatest pressiagentuuridest, ajalehtedest, telekanalistest ja radiojaamadest. Hr DIAMANDOUROS tutvustas Euroopa ombudsmani tööd, tõi välja oma prioriteedid ning selgitas teabetuuri eesmärgid. Ajakirjanike küsimused puudutasid läbipaistvust ja juurdepääsu dokumentidele, prognoose selle kohta, mitu kaebust ombudsman pärast laienemist hakkab aastas saama ning Euroopa põhiseaduse lepingu eelnõud.

Pärast pressikonverentsi andis hr DIAMANDOUROS intervjuu Soome juhtiva ajalehe Helsingin Sanomat ajakirjanikule hr Jouni MÖLSÄ'le, ning Europa Magazine ajakirjanikule hr Risto PAANANEN'ile.

10. septembril kell 7.15 andis hr DIAMANDOUROS intervjuu telekanalil MTV3 nähtava Soome populaarseima hommikuprogrammi otsesaates. Hr DIAMANDOUROS't intervjueriti koos esimese Euroopa ombudsmani hr Jacob SÖDERMAN'iga. Intervjuu ajal käsitleti muuhulgas hr SÖDERMAN'i suurimaid kordaminekuid ning hr DIAMANDOUROS'e prioriteete Euroopa ombudsmanina.

11. septembril andis hr DIAMANDOUROS oma Eesti visiidi raames pressikonverentsi Eesti õiguskantsleri tööruumides. Pressikonverentsi juhatas Eesti õiguskantsler hr Allar JÕKS. Kohal

oli umbes kümme ajakirjanikku erinevatest pressiagentuuridest, ajalehtedest, telekanalitest ja raadiojaamadest. Hr DIAMANDOUROS tutvustas Euroopa ombudsmani tööd, tõi välja oma prioriteedid ning selgitas teabetuuri eesmärgid. Enamik ajakirjanike poolt esitatud küsimustest puudutas Euroopa Liidu laienemist.

Hr Allar Jõks, Eesti õiguskantsler,
ja hr Diamandouros pressikonverentsil.
Tallinn, Eesti, 11. september 2003.

Pärast pressikonverentsi andis hr DIAMANDOUROS intervjuu Eesti suurimale eraraadiojaamale Kuku Raadiole ning Eesti suuruselt kolmanda kohaliku ajalehe Virumaa Teataja ajakirjanikule hr Andres PULVER'ile.

23. septembril intervjueris ombudsmani Hollandi ajalehe NRC Handelsblad Euroopa asjade toimetaja pr Michèle DE WAARD. Intervjuus keskenduti ombudsmani rollile, Euroopa põhiseadusele ja laienemisele.

24. septembril rääkis hr DIAMANDOUROS hr Marko RUONALA'ga Soome uudisteagentuurist, hr Hendrikus VAN OOSTRUM'iga ajalehest Het Financieele Dagblad ning hr Thomas GACKIGA ajalehest Stuttgarter Zeitung Euroopa Parlamendi poolt ombudsmani 2002. aasta tegevuse aruandest. Kohtumisel tutvustas hr DIAMANDOUROS oma seisukohti kohtuväliste õiguskaitsevahendite kaasamise olulisuse kohta Euroopa põhiseadusesse.

22. oktoobril võttis hr DIAMANDOUROS osa Strasbourg'is 13-le Kreeka ajakirjanikule korraldatud lõunasöögist. Hr DIAMANDOUROS rääkis ombudsmanide rollist kodanike vaheliste suhete parandamisel ning riiklikest haldusorganitest. Lõunasöögi korraldas suursaadik Athanassios THEODORACOPOULOS, kes on Kreeka alaline esindaja Euroopa Nõukogus. Lõunasöögil osalesid ka Kreeka alalise esinduse Euroopa Nõukogus pressiametnik hr Dimitris KOUSTAS ning Euroopa Parlamendi Ateena infobüroo juhataja hr George KASSIMATIS.

23. oktoobril andis hr DIAMANDOUROS intervjuu hr Chrysostomos BIKATSIK'ile Kreeka riiklikust telejaamast "ET-1". Hr DIAMANDOUROS rääkis ombudsmani rollist ja kodanike õigustest.

23. oktoobril tutvustas Euroopa ombudsman oma tööd 18 ajakirjanikule Soomest, Rootsist, Islandilt ja Norrast. Kohtumine oli osa ajakirjanike kaheksanädalasest seminarist, mille korraldas Århusis asuv Põhjamaade ajakirjanikke ühendav keskus Nordic Journalist Centre. Elava mõttevahetuse käigus vastas ombudsman küsimustele, mis puudutasid läbipaistvust, diskrimineerimist ja suhteid teiste institutsioonidega.

Ombudsman andis oma Ungari visiidi raames 27. oktoobril intervjuu Ungari päevalehe Magyar Hírlap ajakirjanikule pr Mercédesz GYÜKERI'le. Hr DIAMANDOUROS vastas küsimustele, mis puudutasid Euroopa ombudsmani rolli, suhteid Ungari ombudsmanidega, Euroopa põhiseaduse eelnõud ning raskusi, mida ühinevatel riikidel tuleb enne Euroopa Liiduga ühinemist ületada.

28. oktoobril andis ombudsman teleintervjuu Ungari riigitelekanalile MTV. Telekanali parlamendiasjade korrespondent pr BORBALA küsis ombudsmanilt, milliseid muutusi toob tema arvates kaasa laienemine, kuidas ta kavatseb käsitleda Ungarist pärit kaebusi, mis tüüpi ja kui palju kaebusi ta siiani on saanud, ning tundis huvi hea haldustava eeskirja vastu. Seejärel andis ombudsman intervjuu MTV välisasjade korrespondendile hr Robert NEMETH'ile, kes tundis huvi EL liikmesriikide ja liituvate riikide ombudsmanide ning haldusliku omavoli juhtumite vastu ning küsis, kuidas kaebusi käsitletakse.

Hr Diamandouros andmas intervjuud Ungari riiklikule telekanalile MTV.
Budapest, Ungari, 8. oktoober 2003.

Samal päeval andis hr DIAMANDOUROS veel kaks intervjuud pressile – hr Béla FINCZICZKI'le Ungari nädalalehest HVG ning hr László SZOCS'ile päevalehest Népszabadsag. Mõlemas intervjuus keskenduti muutustele, mida laienemine ombudsmani töösse toob.

Pärastlõunal osales Euroopa ombudsman pressikonverentsil, mida juhtis Ungari parlamendivolinik inimõiguste alal hr LENKOVICS. Pressikonverentsil osales umbes 20 inimest. Hr DIAMANDOUROS tutvustas oma tööd Euroopa ombudsmanina, tõi välja oma prioriteedid ning selgitas teabetuuri eesmärgid. Hr LENKOVICS täiendas esitlust omalt poolt Euroopa ombudsmani ja Ungari ombudsmanide töö võrdlemisega.

Hr Barnabás Lenkovics, Ungari parlamentaarne kodanikuõiguste volinik, hr Diamandouros ja hr Jenő Kaltenbach, Ungari parlamentaarne rahvuslike ja etniliste vähemuste õiguste volinik pressikonverentsil. Budapest, Ungari, 28. oktoober 2003.

14. novembril andis ombudsmeni pressiametnik pr Rosita AGNEW intervjuu Saksa üliõpilasele pr Cornelia METZIG'ile. Pr AGNEW vastas küsimustele, mis puudutasid ombudsmeni sidepoliitikat ning pressiametniku rolli. Pr METZIG soovis intervjuud artikli jaoks, mille kavatses saata noorte ajakirjanike võistlusele.

17. novembril kohtus Euroopa ombudsman Saksa filmiprodutsendi hr Leo LINDER'iga, et arutada projekti pealkirjaga "User's Guide to Europe". Hariva suunitlusega filmis oli kavas keskenduda Euroopa ombudsmeni tööle ning selgitada, mida saavad Euroopa kodanikud oma hääle kuuldavaks tegemiseks ära teha.

18. novembril andis Euroopa ombudsman intervjuu hr Koos VAN HOUTT'ile Hollandi ajakirjas Binnenlands Bestuur ilmuva artikli tarvis. Intervjuus puudutati teemasid nagu demokraatia ja ombudsmeni roll, haldusreform ja läbipaistvus.

18. novembril tutvustas hr DIAMANDOUROS Euroopa ombudsmeni rolli mitmes intervjuus Kreeka ajakirjanikele, kelleks olid pr Alexandra ANASTASOPOULOU Kreeka telekanalist "Kanali Voulis", pr Alexandra CHRISTAKAKI Kreeka riigitelekanalist "NET" ning hr Ioannis PAPADIMITRIOU Saksamaal asuvast kreekakeelsest raadiojaamast.

24. novembril andis Hr DIAMANDOUROS põhjaliku intervjuu oma töö kohta BBC World Service Greek Section ajakirjanikule pr Metta TSIKRIKA'le.

9. detsembril kajastasid Euroopa ombudsmeni saabumist Maltale mitmed ajakirjanikud tele- ja raadiojaamadest ning ajalehtedest. Malta visiidi käigus andis hr DIAMANDOUROS mitmeid põhjalikke intervjuusid, muuhulgas ajalehele The Times of Malta, veebilehele di-ve news, teleprogrammide L-Ewropej ning raadiojaama Radio 101 programmide "Mill-Ewropa".

11. detsembril andis hr DIAMANDOUROS pressikonverentsi Euroopa Komisjoni delegatsiooni Ta'Xbiex's asuvas peakorteris. Kohal oli umbes 10 ajakirjanikku Malta tele- ja raadiojaamadest ning ajalehtedest.

Hr Diamandouros pressikonverentsil.
Ta' Xbiex, Malta, 11. detsember 2003.

11. detsembril andis pressiametnik pr Rosita AGNEW pr Sarah TALVARD'ile intervjuu, mis puudutas Euroopa ombudsmani teabepoliitikat. Pr TALVARD küsis ombudsmani teabepoliitika eesmärkide ja selle rakendamise meetmete kohta, soovides kirjutada oma ülikooliõpingute raames töö kodanikuks olemisest.

6.5 ONLINE – SUHTLEMINE

2003. aastal paranes juurdepääs Euroopa ombudsmani puudutavale infole interneti teel. Ombudsmani koduleheküljele lisati uut informatsiooni ning mitmes valdkonnas täiendati olemasolevat infot.

SIDEPIDAMINE E-POSTI TEEL

Aprillis 2001 lisati koduleheküljele kaebuse vormi elektrooniliselt saadetak variant kaheteistkümnes keeles. Sellest alates on üha rohkem ja rohkem kaebusi esitatud elektrooniliselt. 2003. aastal esitati interneti teel peaaegu pooled kaebused, mis on veidi rohkem kui 2002. aastal. 2001. aastal esitati interneti teel kolmandik kaebustest, 2000. aastal veidi vähem kui veerand ja 1999. aastal kuuendik kaebustest.

Euroopa ombudsman sai 2003. aastal e-posti teel üle 2500 infopäringu. See arv oli väiksem kui 2002. aastal, mil saadi 3717 päringut, kuid kui maha arvata mõlemal aastal vastatud kollektiivpäringud (2002. aastal saadi üle 1600 e-kirja naftatanker "Prestige" uppumise kohta), siis jäi üksikisikutele antud vastuste arv enam-vähem samale tasemele 2000. aastaga.

2003. aasta alguses sai Euroopa ombudsman EL kodanikelt üle 300 e-kirja, mis puudutasid võitluspullide kasvatajatele antavat toetust. Kuigi see valdkond ei kuulunud ombudsmani pädevusalasse, saadeti kõikidele vastus, milles nimetati ära võimalus pöörduda palvega Euroopa Parlamendi poole.

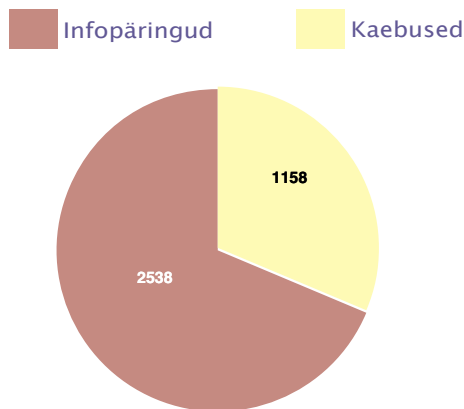

KODULEHEKÜLJE TÄIENDAMINE

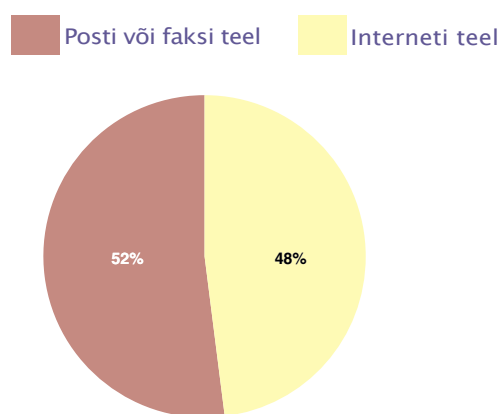
2003. aastal alustati kodulehekülje kaasajastamist, pidades silmas Euroopa Liidu laienemist 2004. aastal. Leheküljed kodeeriti ümber, et oleks võimalik kuvada Euroopa Liidu uute ametlike keelte märgistikke ning mõned leheküljed uutes keeltes tehti juurde. Detsembris 2003 lisati Euroopa ombudsmani koduleheküljele uus 11-leheküljeline osa Euroopa ombudsmani poolse omaalgatusliku uurimise kohta, mis puudutab Euroopa Komisjoni läbi viidavat puuetega inimeste integreerimist ühiskonda.

Läbi kogu 2003. aasta osales Euroopa ombudsmani kantselei Institutsioonidevahelise Interneti redaktsioonikomisjoni (Inter-Institutional Internet Editorial Committee – CEiii) töös, et tagada Euroopa ombudsmani kodulehekülje püsimine EL kodulehekülgede esirinnas. Euroopa ombudsmani kantselei osales 2003. aastal ka Euroopa Parlamendi interneti redaktsioonikomisjoni töös.

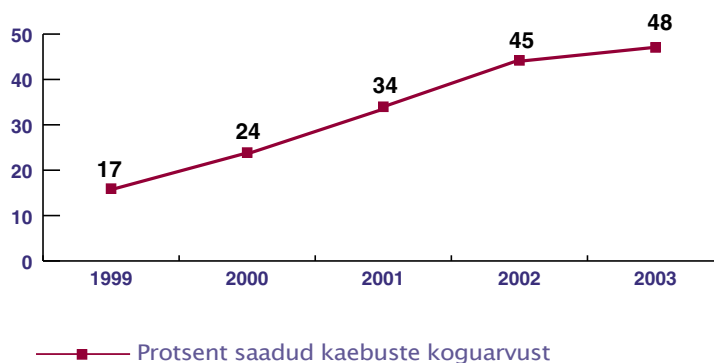
2003. a. vastuse saanud e-kirjad

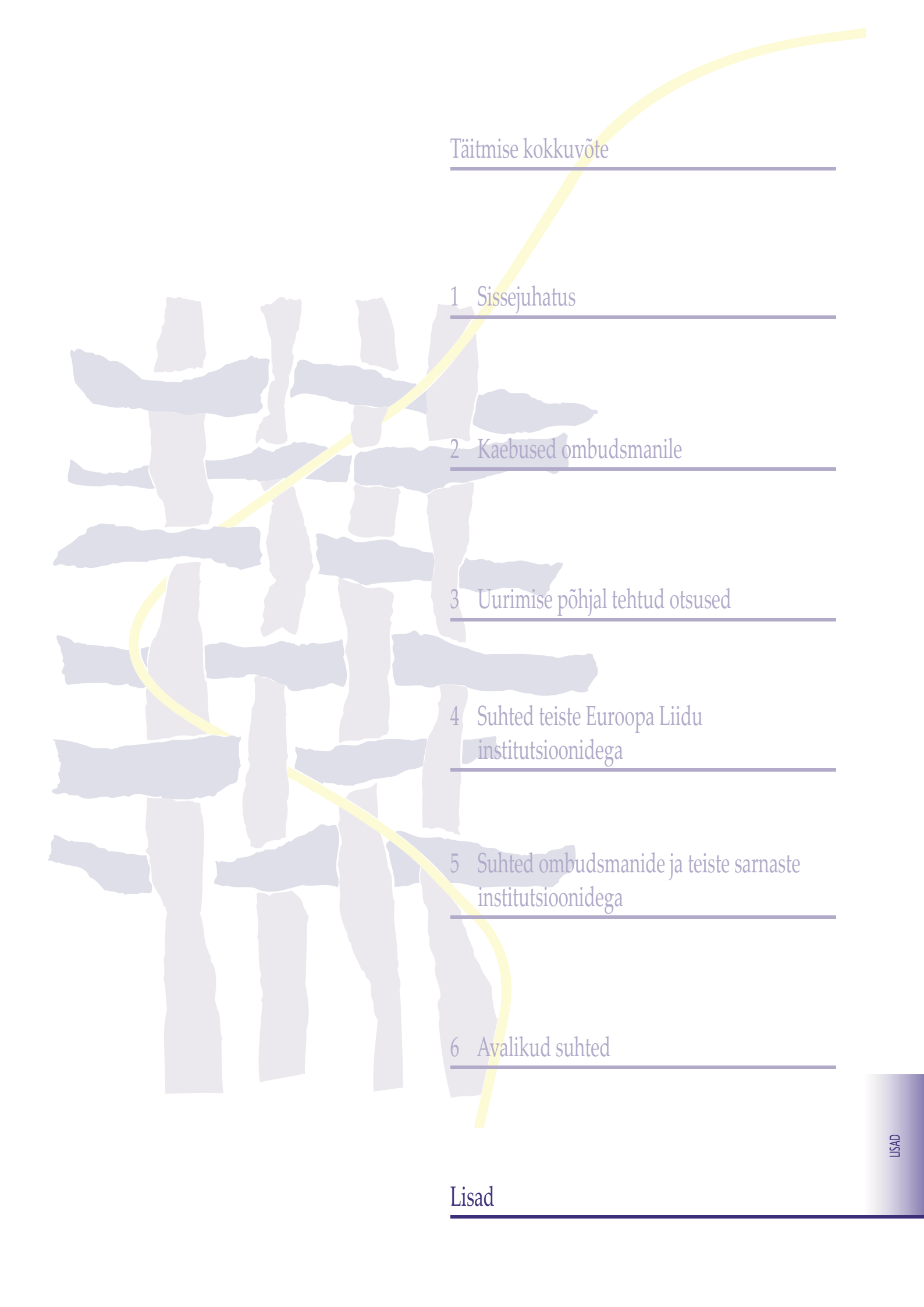

2003. a. Interneti teel saadud kaebuste jaotumine

2003. a. Interneti teel saadud kaebuste osakaal aastate lõikes

Täitmise kokkuvõte

1 Sissejuhatus

2 Kaebused ombudsmanile

3 Uurimise põhjal tehtud otsused

4 Suhted teiste Euroopa Liidu institutsioonidega

5 Suhted ombudsmanide ja teiste sarnaste institutsioonidega

6 Avalikud suhted

Lisad

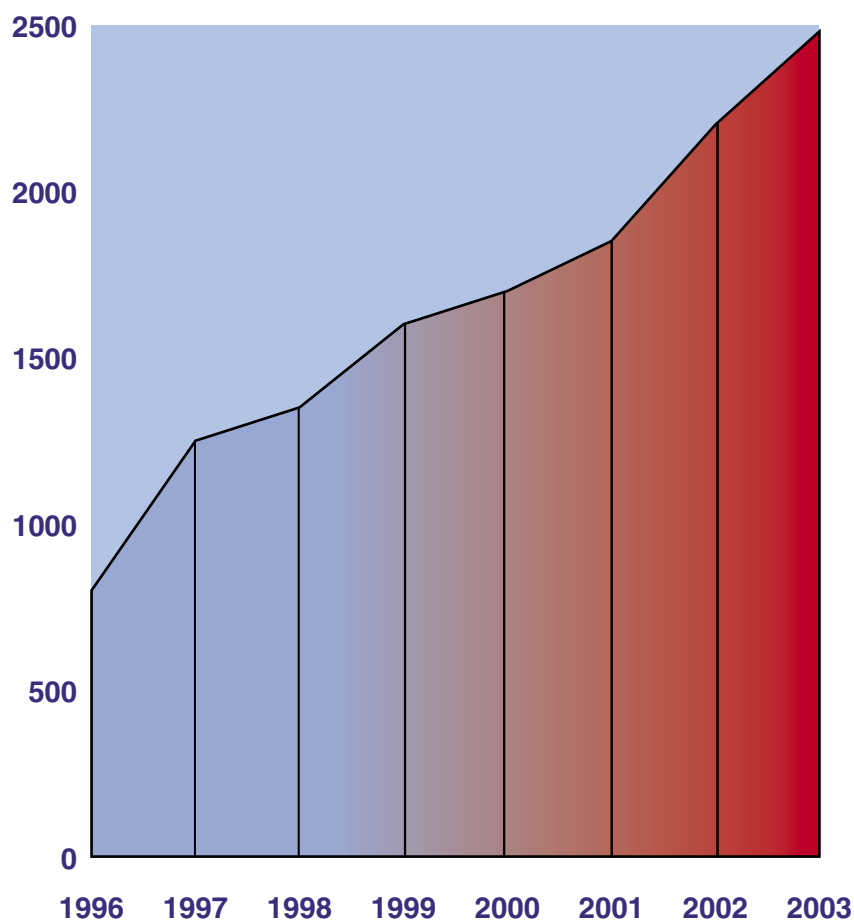

A EUROOPA OMBUDSMANI 2003. AASTA TÖÖD KAJASTAV STATISTIKA

1 2003. AASTAL KÄSITLETUD JUHTUMID

1.1 JUHTUMITE KOGUARV 2003. AASTAL 2611

- lõpetamata kaebuste ja uurimiste arv 31.12.2002 seisuga 170¹
- 2003. aastal laekunud kaebuste arv 2436
- Euroopa Ombudsmani algatused 5

Kaebuste arvu suurenemine 1996 – 2003. aastatel

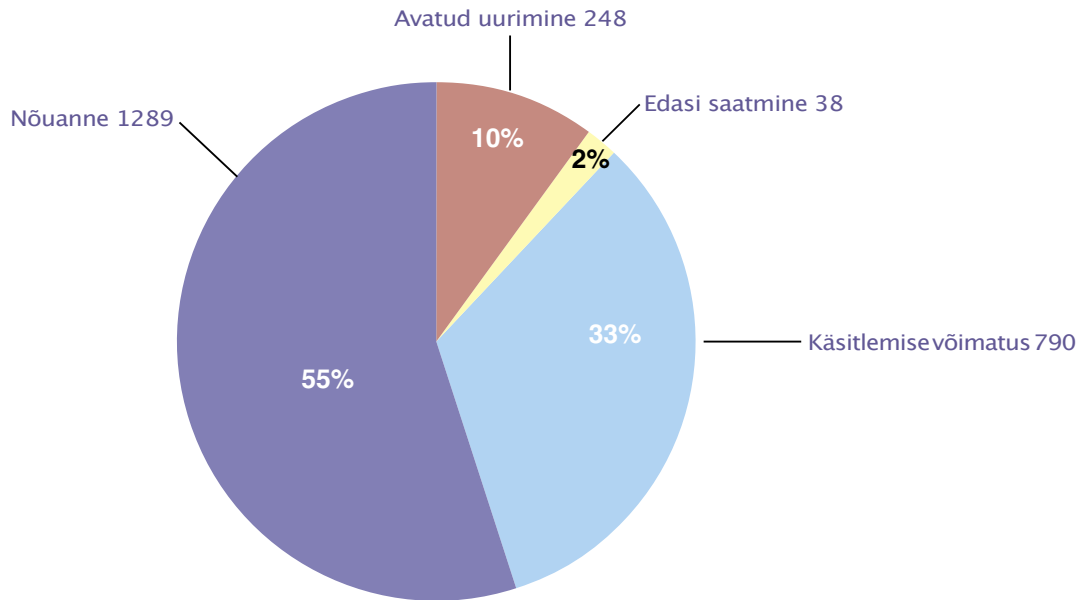
¹ Üks Euroopa Ombudsmani omaalgatus ja 109 uurimist.

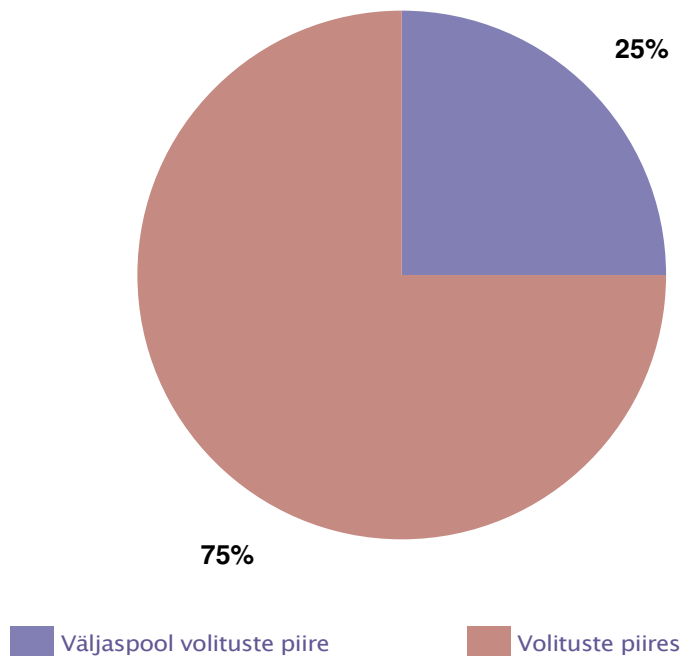
1.2 VASTUVÕETAVUSE KINDLAKSMÄÄRAMINE LÕPULE VIIDUD 95%

1.3 KAEBUSTE KLASSIFIKATSIOON

1.3.1 Vastavalt Euroopa Ombudsmani tegevusele kaebuste lahendamisel

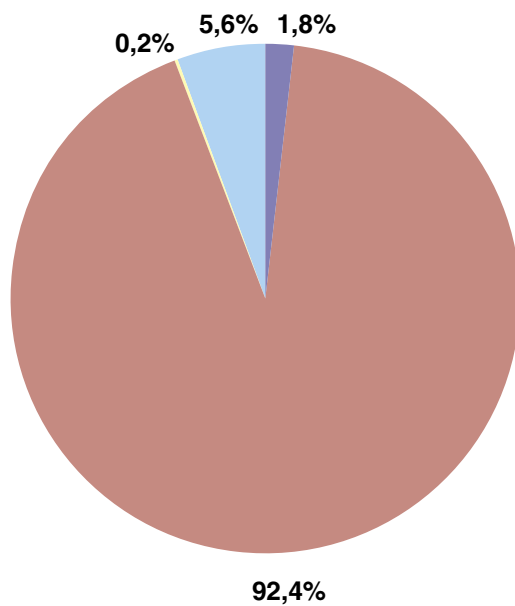

1.3.2 Vastavalt Euroopa Ombudsmani volitustele

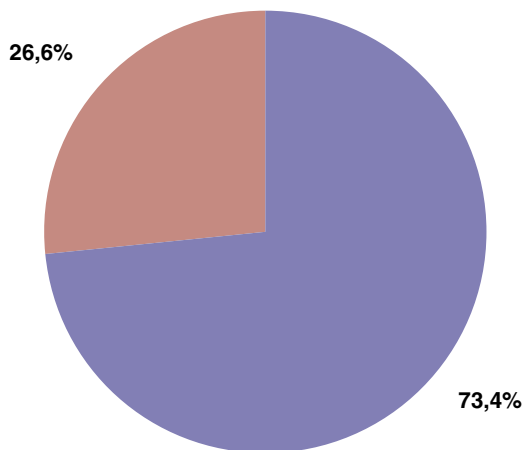
VÄLJASPOOL VOLITUSTE PIIRE

- Ei sisalda halduslikku omavoli
- Euroopa Kohus või Esimese Astme Kohus õigusemõistjana
- Mitte ühenduse institutsiooni või asutuse vatsu
- Voliutuseta kaebaja

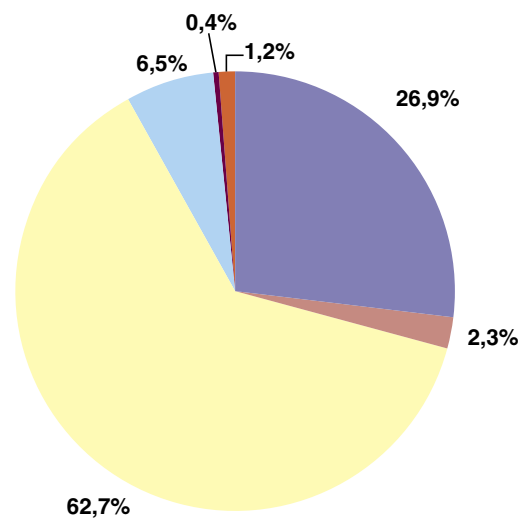
VOLITUSTE PIIRES

– Vastuvõetavad kaebused

- Volituste piires
- Väljaspool volituste piire

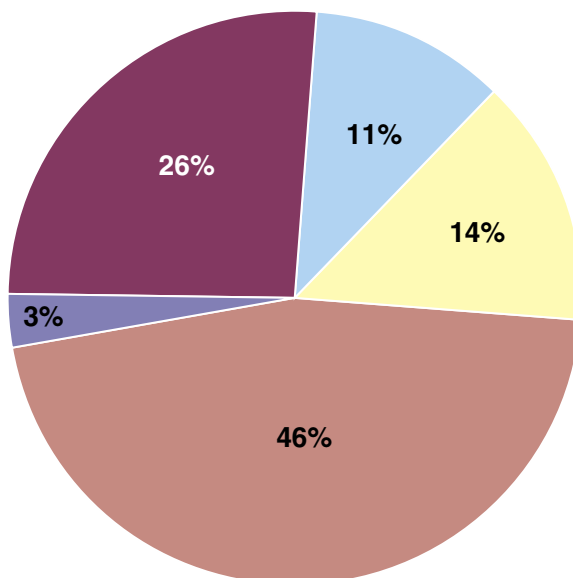
– Vastuvõetamatud kaebused

- Esitaja/ese tuvastamata
- Ajalised piirangud ületatud
- Eelnev haldusmenetlus läbimata
- Sisemised menetlusvõimalused ammendamata personaliga seonduvate kaasuste puhul
- Väidetavad asjaolud on või on olnud kohtumenetluse eesmärgiks
- Poleli olev või lõpetatud kohtumenetlus

2 EDASI SAATMISED JA NÕUANDED

 Nõuanne võtta ühendust ombudsmaniga või esitada petitsioon regionaalsele või rahvuslikule parlamendile (616)

 Nõuanne võtta ühendust Euroopa Komisjoniga (189)

 Nõuanne võtta ühendust Euroopa Parlamendiga (143)

 Nõuanne võtta ühendust muu asutusega (341)

 Edasi saatmised (38)

Euroopa Parlamendile (6)

Euroopa Komisjonile (7)

Rahvuslikule või regionaalsele ombudsmanile (25)

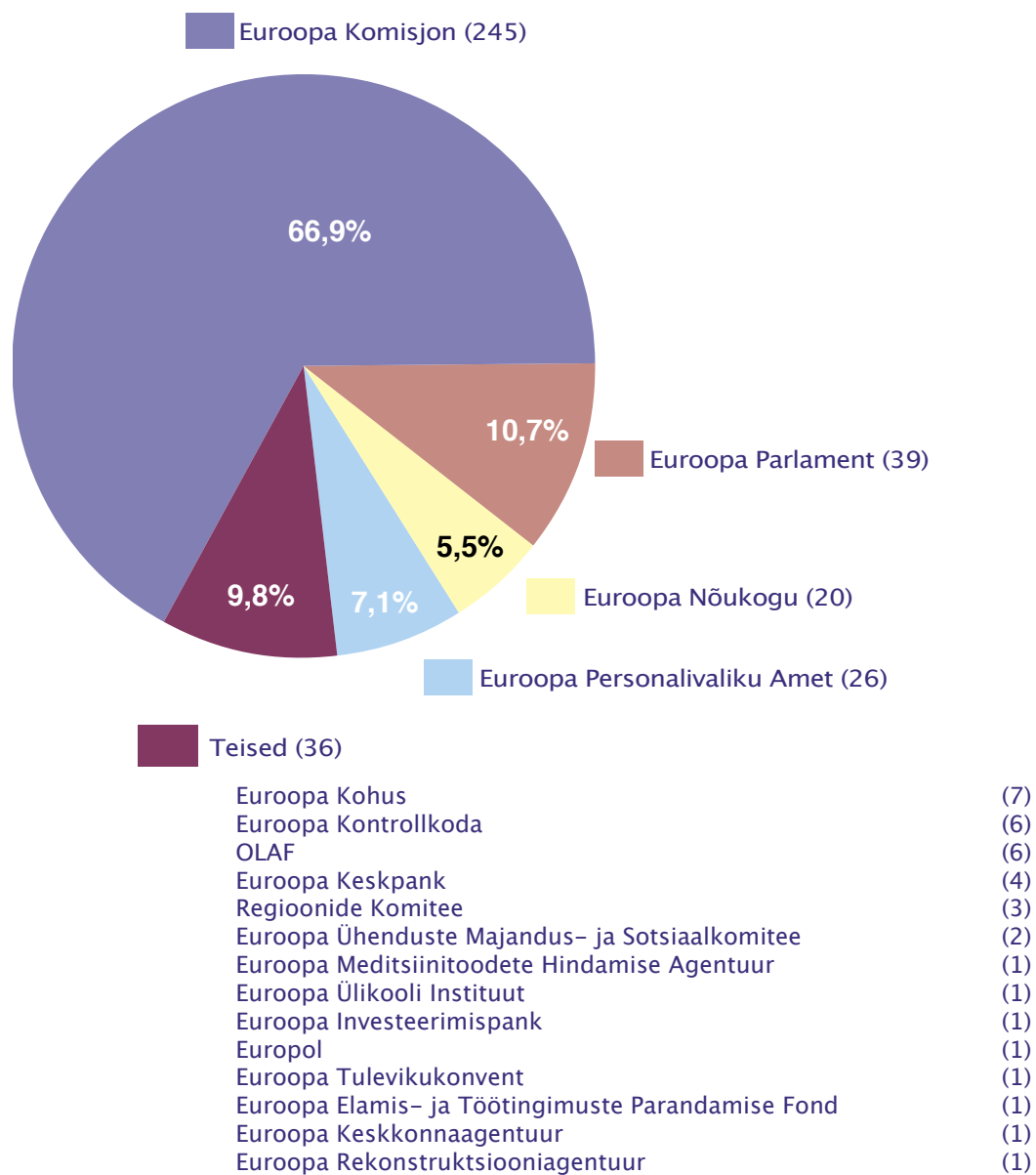

3 2003. AASTAL LÄBIVIIDUD UURIMISED

363

2003. aastal tegeles Euroopa Ombudsman 363 uurimisega, millest 253 olid algatatud 2003. aastal (viis oma-algatust) ja 110 olid 31.12.2002. seisuga lõpetamata uurimised

3.1 UURIMISE ALL OLNUD INSTITUTSIOONID JA ASUTUSED²

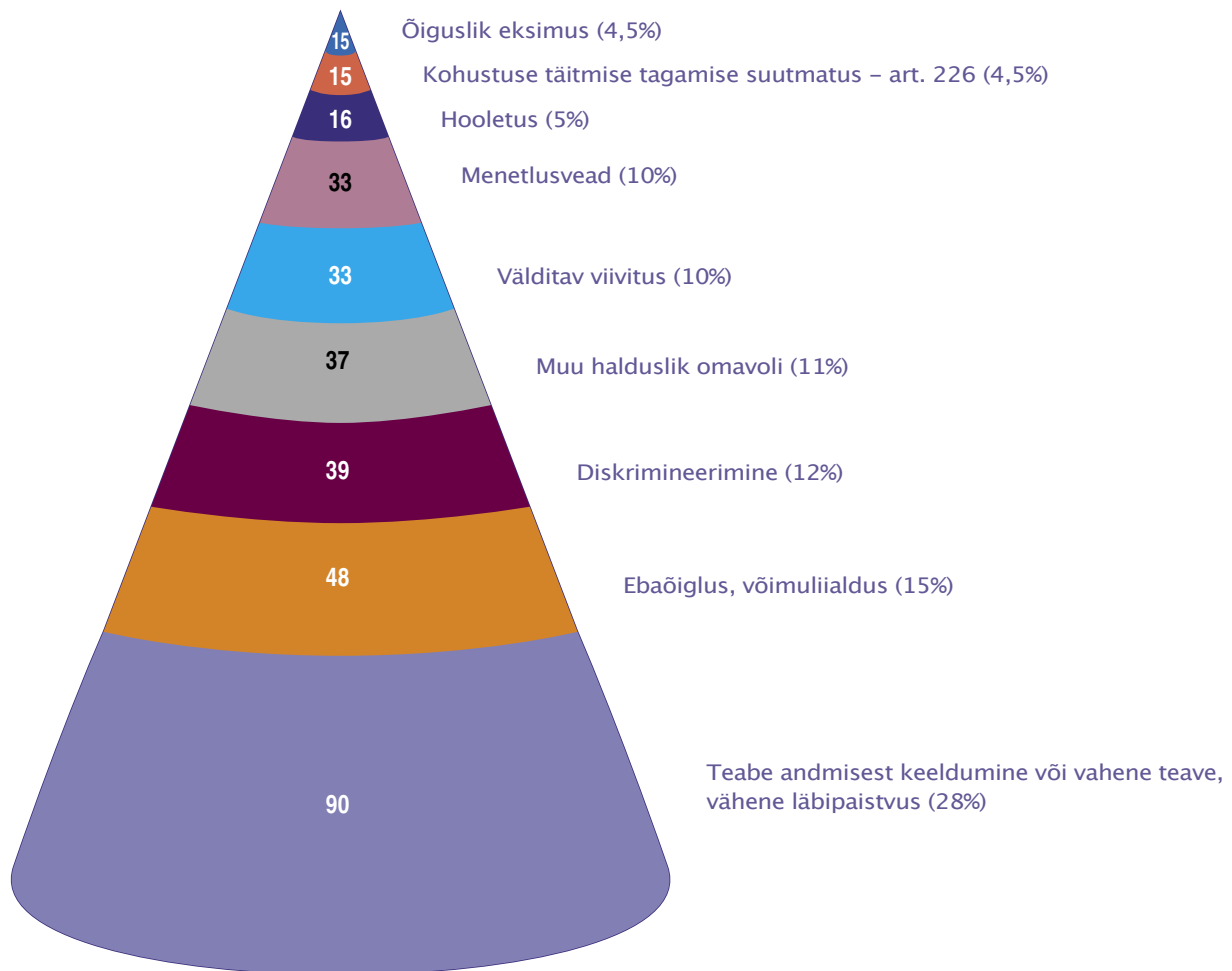

² Mõnedel juhtudel on tegemist kahe või enama instituutsiooni või asutusega.

3.2 VÄIDETAVA HALDUSLIKU OMAVOLI TÜÜBID

(Mõnedel juhtudel esineb väidetavalt kahte tüüpi halduslikku omavoli)

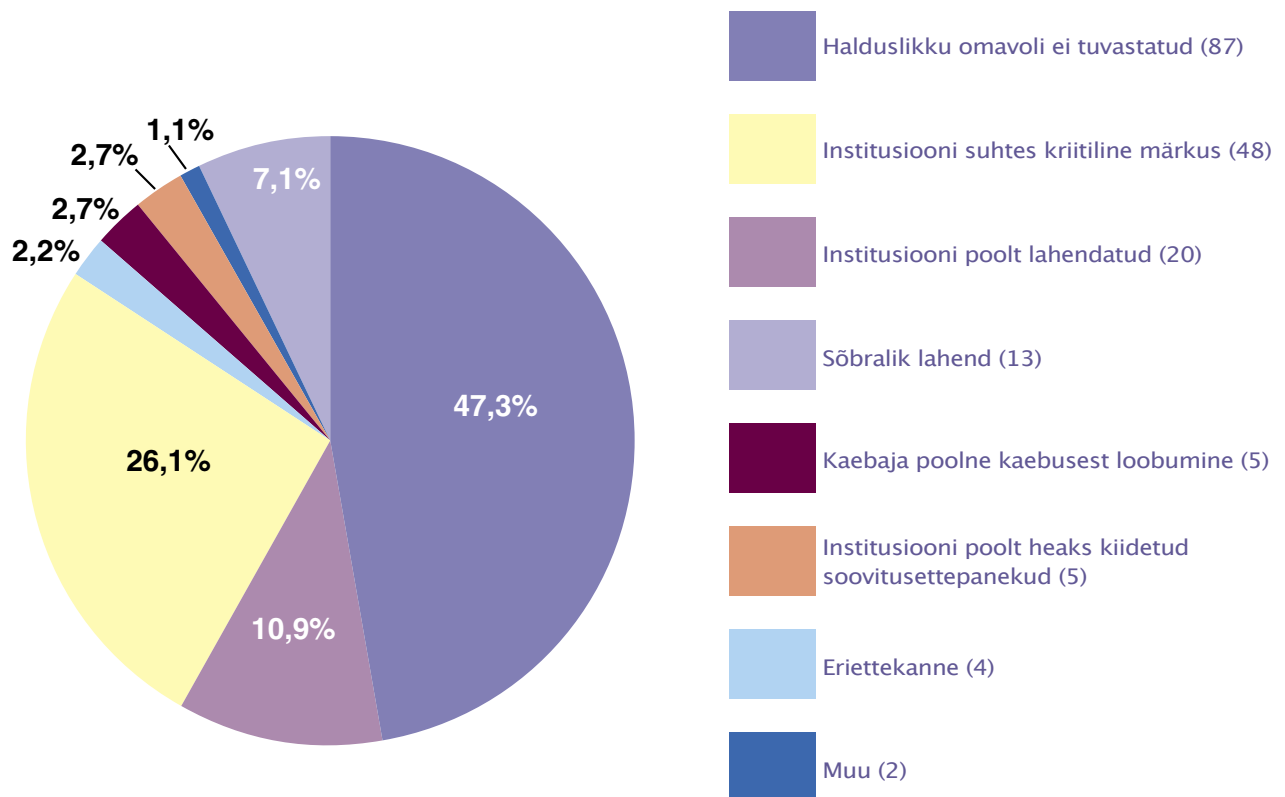
3.3 2003. AASTAL TEHTUD SÕBRALIKE LAHENDUSTE ETTEPANEKUD JA SOOVITUSTE PROJEKTID

- sõbralike lahenduste ettepanekud 18
- soovitude projektid 9

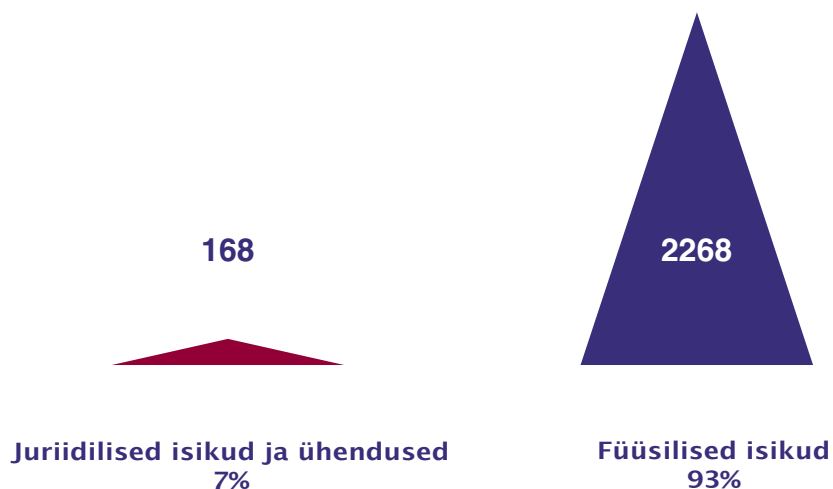
3.4 PÕHJENDATUD OTSUSEGA LÕPETATUD UURIMISED³ 180

(Uurimise võib lõpetada ühel või mitmel järgneval põhjusel)

4 2003. AASTAL ESITATUD KAEBUSTE PÄRITOLU

4.1 KAEBUSTE ALLIKAS

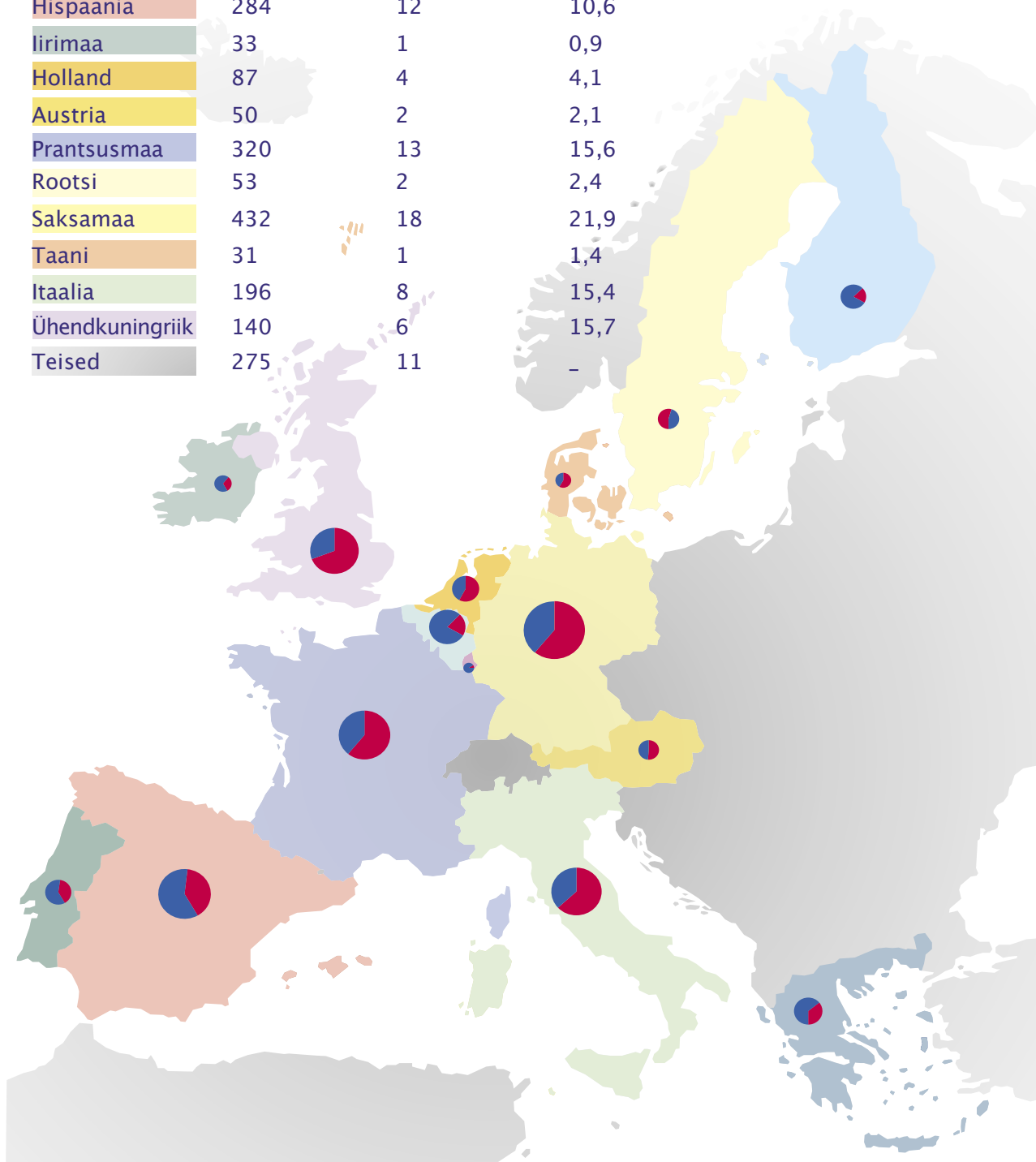

³ Neist kaks Ombudsmani algatust.

4.2 KAEBUSTE GEOGRAAFILINE PÄRITOLU

Riik	Kaebuste arv	 % kaebuste koguarvust	 % ELi rahvastikust
Luksemburg	38	2	0,1
Soome	88	4	1,3
Belgia	199	8	2,7
Portugal	110	5	2,6
Kreeka	100	4	2,8
Hispaania	284	12	10,6
Iirimaa	33	1	0,9
Holland	87	4	4,1
Austria	50	2	2,1
Prantsusmaa	320	13	15,6
Rootsi	53	2	2,4
Saksamaa	432	18	21,9
Taani	31	1	1,4
Itaalia	196	8	15,4
Ühendkuningriik	140	6	15,7
Teised	275	11	-

B OMBUDSMANI EELARVE

Iseseisev eelarve

Euroopa Ombudsmani põhimäärus nägi algselt ette, et ombudsmani eelarve tuleb lisada Euroopa Liidu üldise eelarve I osale (Euroopa Parlament).

1999. aasta detsembris otsustas nõukogu, et Ombudsmani eelarve peab olema iseseisev. Alates 2000. aasta 1. jaanuarist⁴ on ombudsmani eelarve Euroopa Liidu eelarve iseseisev osa (VIII-A osa).

Eelarve struktuur

Ombudsmani eelarve koosneb kolmest jaotisest. Eelarve 1. jaotis hõlmab töötasu, hüvitisi ja teisi personaliga seotud kulutusi. See jaotis hõlmab ka Ombudsmani ja tema personali lähetuste maksumust. Eelarve 2. jaotis hõlmab kulutusi hoonetele, varustusele ja mitmesuguseid tegevuskulusid. 3. jaotis koosneb ühest peatükist, mille alusel tehakse väljamakseid rahvusvahelisele ombudsmanide organisatsioonidele.

Koostöö Euroopa Parlamendiga

Vältimaks administratiiv- ja tehnilise personali dubleerimist, pakub Euroopa Parlament mitmeid ombudsmanile vajaminevaid teenuseid. Valdkonnad, kus ombudsman toetub suuremal või vähemal määral parlamendi poolt osutatavatele teenustele, on:

- personal, kaasa arvatud lepingud, töötasu, hüvitised ja sotsiaalkindlustus ;
- finantsaudit ja raamatupidamine ;
- eelarve 1. jaotise ettevalmistamine ja osaline täitmine ;
- kirjalik tõlge, suuline tõlge ja trükitööd ;
- turvalisus ;
- informaatika, telekommunikatsioonid ja postiteenused.

Euroopa Ombudsmani ja Euroopa Parlamendi vaheline koostöö on võimaldanud ühenduse eelarves märkimisväärset kokkuhoidu. Euroopa Parlamendiga tehtava koostöö tõttu ei ole Ombudsmani haldustöötajaskonna arv oluliselt suurenenud.

Kui Ombudsmanile pakutavad teenused sisaldavad otseseid lisakulutusi Euroopa Parlamendile, siis toimub maksmine läbi ühise konto. Tööruumidega seonduv ja tõlketeenused on suurimad valdkonnad, kus sellist kulutuste haldamist kasutatakse.

2003. aasta eelarve sisaldas kindlaksmääratud tasu katmaks Euroopa Parlamendi kulutusi teenuste pakkumisel, mis on seotud personaliga, nagu näiteks personali lepingute haldamine, palgad, hüvitised ja hulk arvutite alaseid teenuseid.

Euroopa Parlamendi ja Euroopa Ombudsmani vaheline koostöö algatati 22. septembril 1995 aastal sõlmitud raamlepinguga ning täiendati 12. oktoobril 1995 aastal allkirjastatud administratiivse koostöö ja eelarve ning finantskoostöö alaste lepingutega.

1999. aasta detsembris allkirjastasid Ombudsman ja Euroopa Parlamendi president lepingu, mis nägi ette koostöölepingute uuendamist ning muudatusettepanekuid 2000. aastaks ning loodi võimalus ka lepingute hilisemaks automaatseks uuendamiseks.

2003. aasta eelarve

2003. aasta Ombudsmani eelarve kava nägi ette 31 ametikohta

⁴ Nõukogu määrus 2673/1999 13. detsembrist 1999 OJ L 326/1.

2003. aasta Ombudsmani eelarves oli algsete assigneeringute kogusumma 4.438.653 eurot. 1. jaotis (institutsioonis töötavate inimestega seotud kulutused) oli 3.719.727 eurot. 2. jaotis (hoonete ja varustusega seotud kulutused ning erinevad tegevuskulud) oli 715.926 eurot. 3. jaotis (institutsiooni poolt pakutavatest teenustest lähtuvad kulutused) oli 3.000 eurot.

Järgnev tabel toob välja 2003 aasta kulutused sooritatud assigneeringute näol.

1. jaotis	€ 3.415.448,87
2. jaotis	€ 634.877,91
3. jaotis	€ 2.161,49
Kokku	€ 4.052.488,27

Tulu koosneb peamiselt mahaarvamistest Ombudsmani ja tema personali töötasudest. Saadud maksete näol oli 2003. aasta tulu 434.833 eurot.

2004. aasta eelarve

2004. aasta eelarve, mis valmistati ette 2003. aasta käigus, näeb ette 38 ametikohaga eelarve kava, tuues kaasa suurenemise seitsme koha võrra võrreldes 2003. aasta eelarve kavaga. See kasv on peamiselt seotud tulevase Euroopa Liidu laienemisega ja Euroopa Ombudsmani kantselei vajadusega omada teadmisi uute liikmesriikide keelte ja õigussüsteemi kohta.

2004. aasta koguassigneeringud moodustavad 5.684.814 eurot. 1. jaotis (institutsioonis töötavate inimestega seotud kulutused) oli 4.811. 846 eurot. 2. jaotis (hoonete ja varustusega seotud kulutused ning erinevad tegevuskulud) oli 869.986 eurot. 3. jaotis (institutsiooni poolt pakutavatest teenustest lähtuvad kulutused) oli 3.000 eurot.

2004. aasta eelarve tagab kogutuluks 513.764 eurot.

C PERSONAL

EUROOPA OMBUDSMAN

JACOB SÖDERMAN

(kuni 31. Märtsini 2003)

P. NIKIFOROS DIAMANDOUROS

(alates 1. Aprillist 2003)

EUROOPA OMBUDSMANI SEKRETARIAAT

Nicholas CATEPHORES

Ombudsmani abi
Tel. +33 3 88 17 2383

Eleni-Anna GALATIS

Ombudsmani sekretär
Tel. +33 3 88 17 2528

ÕIGUSOSAKOND

Ian HARDEN

Õigusosakonna juhataja
Tel. +32 2 284 3849
Tel. +33 3 88 17 2384

Marjorie FUCHS

Õigusametnik
Tel. +33 3 88 17 4078

Murielle RICHARDSON

Õigusosakonna juhataja abi
Tel. +33 3 88 17 2388

Gerhard GRILL

Peaõigusnõunik
Tel. +33 3 88 17 2423

Elodie BELFY

Õigusassistent (alates 01.01.2003)
Tel. +32 2 284 3901

Marta HIRSCH-ZIEMBINSKA

Peaõigusnõunik (alates 01.10.2003)
Tel. +33 3 88 17 2746

Peter BONNOR

Õigusametnik
(kuni 31.03.2003)

Andrea JANOSI

Peaõigusnõunik (alates 01.10.2003)
Tel. +33 3 88 17 2429

Benita BROMS

Brüsseli esinduse juhataja
Peaõigusnõunik
Tel. +32 2 284 2543

Vicky KLOPPENBURG

Õigusametnik (kuni 31.03.2003)

Alessandro DEL BON

Õigusametnik
Tel. +33 3 88 17 2382

José MARTÍNEZ ARAGÓN

Peaõigusnõunik
Tel. +33 3 88 17 2401

Maria ENGLESON

Õigusametnik
(kuni 31.08.2003)

Sigyn MONKE

Õigusametnik
(kuni 31.03.2003)

Ida PALUMBO*Õigusametnik**Tel. +33 3 88 17 2385***Olivier VERHEECKE***Peaõigusnõunik**Tel. +32 2 284 2003***Fotini AVARKIOTI***Praktikant (kuni 22.07.2003)***Liv-Stephanie HAUG***Praktikant (alates 01.09.2003)**Tel. +33 3 22 17 2402***Vérónica JIMENEZ-VALLEJO***Praktikant (alates 01.02.2003 kuni**23.12.2003)***Tina NILSSON***Praktikant (alates 01.02.2003 kuni**23.12.2003)**Tel. +32 2 284 14 17***Pagona-Maria REKAITI***Praktikant (alates 01.09.2003)**Tel. +32 2 284 3897***Tea SEVON***Praktikant (kuni 01.04.2003)*

HALDUS- JA FINANTSOSAKOND

João SANT'ANNA

Haldus- ja finantsosakonna juhataja
Tel. +33 3 88 17 5346

Félicia VOLTZENLOGEL

Haldus- ja finantsosakonna juhataja sekretär
Tel. +33 3 88 17 2394

Rosita AGNEW

Pressiametnik
Tel. +33 3 88 17 2408

Séverine BEYER

Sekretär
Tel. +33 3 88 17 2393

Evelyne BOUTTEFROY

Sekretär
Tel. +33 3 88 17 2413

Rachel DOELL

Sekretär
Tel. +33 3 88 17 2398

Jean-Pierre FEROU MONT

Finantsametnik (alates 15.10.2003)
Tel. +33 3 88 17 2542

Isabelle FOUCAUD-BOUR

Sekretär
Tel. +33 3 88 17 2391

Ben HAGARD

Interneti kommunikatsiooni ametnik
Tel. +33 3 88 17 2424

Alexandros KAMANIS

Finantsametnik
Tel. +33 3 88 17 2403

Isgouhi KRIKORIAN

Sekretär
Tel. +33 3 88 17 2540

Gaël LAMBERT

IT ametnik (alates 01.09.2003)
Tel. +33 3 88 17 2399

Isabelle LECESTRE

Sekretär (kuni 30.06.2003)

Juan Manuel MALLEA

Ombudsmani abi (alates 01.01.2000 kuni 31.03.2003)
Sekretär (alates 01.04.2003)
Tel. +33 3 88 17 2301

Charles MEBS

Kantselei assistent
Tel. +33 3 88 17 7093

Elizabeth MOORE

Sekretär
Ajutine ametnik (kuni 31.10.2003.)
Põhikohaga ametnik (alates 01.11.2003)
Tel. +32 2 284 6393

Dace PICOT-STIEBRINA

Kommunikatsiooni assistent (alates 01.11.03)
Tel. +33 3 88 17 4080

Véronique VANDAELE

Finantsametnik
Põhikohaga ametnik (kuni 16.10.2003)
Ajutine ametnik (alates 03.12.2003)
Tel. +32 2 284 2300

D OTSUSTE LOEND

1 NUMBRI JÄRGI

2000

1542/2000/(PB)(SM)IJH 186

2001

0341/2001/(BB)IJH.....186

0573/2001/IJH 168

1351/2001/(ME)(MF)BB.....139

1826/2001/JMA 41

2002

0221/2002/ME 144

0548/2002/GG 112

0647/2002/OV 46

0648/2002/IJH 129

0659/2002/IP.....49

0845/2002/IJH 174

1015/2002/(PB)IJH.....186

1045/2002/GG 180

1141/2002/GG 91

1166/2002/(SM)IJH.....116

1237/2002/(PB)OV 145

1256/2002/GG 52

1358/2002/IP.....54

1365/2002/OV 56

1402/2002/GG 119

1437/2002/IJH 59

1523/2002/GG 148

1536/2002/OV 66

1565/2002/GG 125

1625/2002/IJH 88

1753/2002/GG 68

1795/2002/IJH 39, 82

1840/2002/GG 166

1915/2002/BB 107

1939/2002/IJH 75

1960/2002/JMA 100

2024/2002/OV 95

2059/2002/IP.....169

2097/2002/GG 169

OI/2/2002/IJH 192

2003

0172/2003/IP.....69

0205/2003/IJH 101

0207/2003/OV 105

0324/2003/MF 73

0342/2003/IP.....98

0406/2003/(PB)IJH.....37

0754/2003/GG 152

0852/2003/OV 162

0949/2003/IJH 158

1117/2003/GG 80

1173/2003/(TN)IJH.....103

1200/2003/OV 135

OI/4/2003/ADB.....196

Q1/2003/IP 198

2 TEEMA JÄRGI

Põllumajandus (ÜPP)

0205/2003/IJH 101

Kodanike õigused

0845/2002/IJH 174

1402/2002/GG 119

1753/2002/GG 68

1117/2003/GG 80

Konkurentsipoliitika

0648/2002/IJH 129

1045/2002/GG 180

Lepingud

0548/2002/GG 112

1141/2002/GG 91

1256/2002/GG 52

1565/2002/GG 125

1625/2002/IJH 88

1915/2002/BB 107

1960/2002/JMA 100

OI/2/2002/IJH 192

0205/2003/IJH 101

0754/2003/GG 152

0949/2003/IJH 158

1173/2003/(TN)IJH 103

Arenduskoostöö

1351/2001/(ME)(MF)BB 139

Majandus- ja rahanduspoliitika

1939/2002/IJH 75

Keskkond

1826/2001/JMA 41

Kaupade vaba liikumine

0659/2002/IP 49

1237/2002/(PB)OV 145

Institutsioonid

1625/2002/IJH 88

1840/2002/GG 166

2024/2002/OV 95

Mitmesugust

0845/2002/IJH 174

2024/2002/OV 95

OI/2/2002/IJH 192

Avalikkuse juurdepääs

1542/2000/(PB)(SM)IJH 186

0573/2001/IJH 168

0648/2002/IJH 129

1015/2002/(PB)IJH 186

1437/2002/IJH 59

1795/2002/IJH 39

1795/2002/IJH 82

1939/2002/IJH 75

Rahvatervis

Q1/2003/IP 198

Uuringud ja tehnoloogia

0221/2002/ME 144

1625/2002/IJH 88

Personal**– Hõive**

0341/2001/(BB)IJH.....	186
0647/2002/OV	46
1365/2002/OV	56
1523/2002/GG	148
1536/2002/OV	66
2059/2002/IP	169
2097/2002/GG	169
0207/2003/OV	105
0324/2003/MF	73
0406/2003/(PB)IJH.....	37
0852/2003/OV	162
OI/4/2003/ADB.....	196

– Teised küsimused

1166/2002/(SM)IJH.....	116
1358/2002/IP	54
1625/2002/IJH	88
0172/2003/IP	69
0342/2003/IP	98
1200/2003/OV	135

Maksundustingimused

1237/2002/(PB)OV	145
------------------------	-----

3 VASTAVALT VÄIDETAVA HALDUSLIKU OMAVOLI TÜÜBILE

Võimuliialdus

1166/2002/(SM)IJH.....	116
------------------------	-----

Välditav hiline mine

0548/2002/GG	112
1141/2002/GG	91
1256/2002/GG	52
1625/2002/IJH	88
1173/2003/(TN)IJH.....	103

Diskrimineerimine

0647/2002/OV	46
0659/2002/IP	49
1045/2002/GG	180
1358/2002/IP	54
1365/2002/OV	56
1523/2002/GG	148
1536/2002/OV	66

Kohustuste täitmise tagamise suutmatkus

1237/2002/(PB)OV	145
------------------------	-----

Kaitseõiguse rikkumine

1200/2003/OV	135
--------------------	-----

Teabe puudulikus või teabe andmisest keeldumine

1542/2000/(PB)(SM)IJH	186
0341/2001/(BB)IJH.....	186
1015/2002/(PB)IJH.....	186
1237/2002/(PB)OV	145
1402/2002/GG	119
1437/2002/IJH	59
1625/2002/IJH	88
1915/2002/BB	107
1939/2002/IJH	75
2024/2002/OV	95

0207/2003/OV	105
0324/2003/MF	73
0342/2003/IP.....	98
1117/2003/GG	80

Läbipaistvuse puudumine

0221/2002/ME	144
0845/2002/IJH	174
1565/2002/GG	125
1753/2002/GG	68
1795/2002/IJH	39
1795/2002/IJH	82
2059/2002/IP.....	169
2097/2002/GG	169

Juriidiline viga

0573/2001/IJH	168
0648/2002/IJH	129
1795/2002/IJH	39
1795/2002/IJH	82
0949/2003/IJH	158

Hooletus

1826/2001/JMA	41
1960/2002/JMA	100

Menetlusvead

1351/2001/(ME)(MF)BB	139
0221/2002/ME	144
0647/2002/OV	46
0845/2002/IJH	174
1166/2002/(SM)IJH.....	116
1915/2002/BB	107
OI/2/2002/IJH	192
0172/2003/IP.....	69
0406/2003/(PB)IJH.....	37
OI/4/2003/ADB.....	196

Põhistamine

1542/2000/(PB)(SM)IJH	186
0573/2001/IJH	168
0647/2002/OV	46
0648/2002/IJH	129
2024/2002/OV	95
0207/2003/OV	105
1200/2003/OV	135

Muu halduslik omavoli

1351/2001/(ME)(MF)BB	139
0205/2003/IJH	101
0754/2003/GG	152
0852/2003/OV	162

Ebaõiglus

0845/2002/IJH	174
1840/2002/GG	166
0205/2003/IJH	101
0852/2003/OV	162

E EUROOPA OMBUDSMANI VALIMINE

Õigusnormid

Vastavalt EÜ Artiklile 195 (2) " Ombudsman nimetatakse iga Euroopa Parlamendi valimise järel viimasega samaks ametiajaks. Ombudsmani võib ametisse tagasi nimetada."

Euroopa Parlamendi kodukord kehtestab valimiskorra:

Artikkel 177

"1. President kutsub iga valimisperioodi alguses vahetult pärast tema ametisse valimist või lõikes 8 sätestatud juhtudel üles esitama kandidaate ombudsmani ametikohale ning määrab kindlaks kandidaatide esitamise tähtaja. Kandidaatide ülesseadmist käsitlev teatis avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas.

2. Kandidaatidel peab olema vähemalt 32 liikme toetus, kusjuures need liikmed peavad olema pärit vähemalt kahest liikmesriigist.

Iga liige võib toetada ainult ühte kandidaati.

Kandidatuuridele peavad olema lisatud kõik vajaminevad dokumendid, mille põhjal saaks kindlalt otsustada, et kandidaat vastab ombudsmani kohustuste täitmist käsitlevates eeskirjades toodud nõuetele.

3. Kandidatuurid edastatakse vastutavale komiteele, kes võib nõuda kandidaatide ärakuulamist.

Ärakuulamised on avatud kõikidele parlamendi liikmetele.

4. Sobivate kandidaatide tähestikuline nimekiri esitatakse seejärel parlamendile hääletamiseks.

5. Hääletus on salajane ja valituks osutumiseks on vaja antud häälte enamust.

Kui esimeses kahes hääletusvoorus ei osutu ükski kandidaat valituks, pääsevad edasi kaks kandidaati, kes said teises hääletusvoorus kõige rohkem hääli.

Võrdse häältearvu korral eelistatakse vanemat kandidaati.

6. Enne hääletamisele asumist veendub president, et kohal on vähemalt pooled parlamendi liikmetest.

7. Määratud kandidaat annab viivitamatult vande Euroopa Ühenduste Kohtu ees.

8. Ombudsman täidab oma kohuseid kuni järeltulija ametisse astumiseni, välja arvatud tema surma või ametist vabastamise korral."

2003. aasta valimised

7. septembri 2002⁵. aasta Euroopa Liidu Teatajas avaldas Euroopa Parlament üleskutse kandidaatide ülesseadmiseks, kehtestades kandidaatide ülesseadmise lõpptähtajaks 3. oktoobri 2002.

21. oktoobri 2002. aasta kirjas teavitas Euroopa Parlamendi president petitsioonide komiteed 17 kandidaadi ülesseadmisest.

25. ja 26. novembril 2002. aastal korraldas petitsioonide komitee seitsme kandidaadi, kelle sooviavaldused tunnistati vastuvõtetavaks, avalikud ärakuulamised - hr. Georgios ANASTASSOPOULOS, hr. P. Nikiforos DIAMANDOUROS, hr. Giuseppe FORTUNATO, hr. Xabier MARKIEGI, hr. Pierre-Yves MONETTE, hr. Roy PERRY and hr. Herman WUYTS.

Hr. ANASTASSOPOULOS ja hr. MARKIEGI loobusid kandideerimast 9. jaanuaril 2003.

⁵

EÜT 2002 C 213/10

15. jaanuaril 2003. aastal valiti hr. P. Nikiforos DIAMANDOUROS Strasbourg'i osaistungijärgu teisel hääletusel Euroopa Ombudsmaniks Euroopa Parlamendi liikmete poolt 294 häälega 535st.

Euroopa Parlamendi otsus määrata hr. DIAMANDOUROS ametisse kuni parlamendi ametiaja lõpuni 2004. aastal, avaldati 8. märtsi 2003. aasta Euroopa Liidu Teatajas⁶.

Euroopa Ombudsmani valimist käsitlevat täpsemat informatsiooni võib leida parlamendi veebilehelt : http://www.europarl.eu.int/comparl/peti/election/default_en.htm.

⁶ EÜT 2003 L 065/26

KUIDAS OMBUDSMANI POOLE PÖÖRDUDA

KIRJA TEEL

Euroopa Ombudsman
1, avenue du Président Robert Schuman
B.P. 403
67001 Strasbourg Cedex
France

TELEFONI TEEL

+33 3 88 17 2313

FAKSI TEEL

+33 3 88 17 9062

E-POSTI TEEL

euro-ombudsman@europarl.eu.int

VEEBILEHT

<http://www.euro-ombudsman.eu.int>

Väljaannete talitus

Publications.eu.int

ISBN 92-95010-92-2

9 789295 010925

www.euro-ombudsman.eu.int